Exodus

Incipit liber hellesmoth quẽ nos exodi dicimus. Ca. I.

[a]Hec ſũt nomia filiorum iſrl' q̃ ingreſſi ſũt i egyptũ cũ iacob. [b]Singuli cũ domibus ſuis introierũt Ruben: ſymeon: leui iudas: yſachar: zabulon: et beniamin: dan ⁊ neptalim gad ⁊ aſer. [c]Erant igitur oẽs aĩe eorũ q̃ egreſſi ſũt de femore iacob. lxxv. [d]Joſeph autẽ in egypto erat. Quo mortuo ⁊ vniuſis fratribus eius omniq; cognatiõe ſua. [e]filij iſrl' creuerũt [f]⁊ q̃ſi germinãtes multiplicati ſũt [g]ac roborati nimis impleuerũt terram. [h]Surrexit interea rex nouus ſup egyptũ [i]q̃ ignorabat ioſeph. Et ait ad populũ ſuũ. [k]Ecce pp̄ls filiorum iſrl' multus: [l]⁊ fortior nob ẽ. [m]Venite ſapiẽter opprimamus eũ: [n]ne forte multiplicetur. ⁊ ſi ingruerit contra nos bellũ: addatur inimicis nris [o]expugnatiſq; nobis, egrediatur de terra. [p]Prepoſuit itaq; eis magiſtros operũ [q]vt affligerẽt eos oneribus. [r]Edificauerũtq; vrbes tabernaculorũ pharaoni: phiton ⁊ rameſes

Poſtilla ſup exodũ incipit. Cap. I.

Cõm ꝙ dicit Iſid. v. li. ethymo. Lex eſt nullo priuato cõmodo: ſed p cõi vtilitate oim cõſcripta. Ex q̃ patet ꝙ illud qd̃ imponitur aliquibus pſonis ſingularibus nõ habet ꝓprie rationẽ legis: ſʒ illud qd̃ imponit cõitati ⁊ p bono cõi. Ex q̃ patet ꝙ datio legis pſupponit adunationẽ plebis. et iõ poſtq̃ Moyſes deſcripſit in gen. electionẽ fidelis pp̄li. fideles ab infidelibus ſeparando. vt patuit in pceſſu illius libri. Hic ↄ̄ſr deſcribit dationẽ leg' diuine. iſti pp̄lo ſub fide vnius dei adunato. Et q: ex illo pp̄lo xp̄s erat naſciturus ſm carnẽ q̃ ẽ ſanctus ſctõr. vt dicitur Dan. ix. iõ ille pp̄ls debuit ſpãli ſctitate pollere. ⁊ iõ data eſt ei lex diuina ad xp̄m diſpoſitiua. ſm ꝙ dicitur pſal. cxlvij. Nõ fecit talr oĩ nationi. et iudicia ſua nõ manifeſtauit eis. ⁊ ad Ro. iij. ca. Quid ḡ amplius iudeo. aut q̃d vtilitas circũciſionis. Multũ p oẽm modũ. Primũ quidem: quia credita ſunt eis eloquia dei. Data eſt autẽ lex dupl'r: Primo in quodã generali q̃ntũ ad pcepta ordinãtia ad deũ ⁊ ad ꝓximũ. ⁊ ſic data ẽ in hoc libro. Secũdo magis explicãdo in ſpãli. ⁊ ſic data eſt in alijs duobus libris ſequẽtibus. In hoc ḡ libro ſic pcedit. ꝙ prio deſcribitur fidelis pp̄li liberatio de ſeruitute egypti. ſcdo leg' datio in mõte ſynai. xix. ca. Circa primũ cõſiderãdũ. q: ſicut dictũ eſt in pria parte huius libri determinat de exitu populi de egypto. iõ iſte liber nomiat grece exodus. qd̃ ẽ exitus latine. ſicut ⁊ liber pcedẽs dicit geneſis grece. qd̃ eſt generatio latine. q: in pricipio tractat de generatiõe creature. accipiẽdo large generationẽ p creatiõe ⁊ formatõe. Vñ ibidẽ ſcdo ca. quaſi p recapitulatiõe dr. Iſte ſunt generatiões celi ⁊ terre q̃ñ create ſunt ⁊c. Hic liber hebraice vocat hellesmoth. i. hec noĩa. q: quinq; libri moyſi nominant apud hebreos p vocabula q̃ ſunt in principio librorũ. Liber aũt iſte ſic incipit. a Hec ſunt noĩa filiorũ iſrl' ⁊c. In pria igit parte vbi agit de exitu filiorum iſrael de egypto. Moyſes prio cõtinuat dicta in pcedenti libro dicẽdis in iſto. ſcdo exequit ꝓpoſitũ. ibi. Surrexit interea. Circa primũ ſciẽdũ ꝙ Gen. xl. vi. ca. vbi agit de deſcenſu iacob in egyptũ. noia eorum q̃ cũ eo deſcẽderunt ibi ſunt expſſa in particulari. ſʒ hic p modũ cuiuſdã recapitulatiõis ꝓpter cõtinuationẽ pdictã exprimunt tm̃ in particulari noia iacob ⁊ filiorum eius ⁊ aliorum tm̃ in generali. cũ dicit. b Singuli cũ domibus ſuis. i. cũ famulis ſuis c Erãt igit ⁊c. In hebreo habet ſeptuaginta introierũt. Qualiter aũt iſte numerus variat in pluribus ſcripture locis ⁊ cõcordãtia apparẽtis diſſonãtie dicta eſt ſup ca. xlvi. Geneſis. d Joſeph aũt ⁊c. iſtud dr q: q̃dãdiu vixit bene fuit filijs iſrl' in egypto. ⁊ poſt mortẽ eius q̃diu fuit memoria de bñficijs eius. e Filij iſrl' creuerũt. Dicũt hebrei ꝙ mulieres hebree in q̃libet partu pariebant plures pueros. ⁊ aliq̃ñ vſq; ad q̃ttuor. aliq̃ñ vſq; ad ſex. ideo dicit. f Et quaſi germinãtes ⁊c. ſicut p germinationẽ vnius grani naſcunt ſimul multa grana. g Ac roborati ⁊c. hoc dr hic ad cõtinuãdũ reſpectu ſequentium. q: talis multiplicatio fuit occaſio affligẽdi pp̄lm. vt poſtea dicitur. h Surrex. Hic moyſes exequitur ꝓpoſitũ de pp̄li liberatione. ⁊ primo deſcribit afflictio iſrl'. ſcdo ꝓuiſio ducis liberãtis. ca. ij. tertio afflictio regis. cap. v. quarto eductio plebis. ca. xij. circa mediũ cap. Vocatiſq; moyſes ⁊ aaron. Adhuc pmittit afflictois cauſa. ſcdo afflictõ ipa ibi. Prepoſuit itaq;. Cã aũt vna afflictiois populi iſrl' fuit mutatio regni. qd̃ fuit trãſlatũ ad aliã domũ vt dicit ioſephus. ⁊ h̃ notatur cũ dicit. Surrexit interea rex nouus ſup egyptũ. et in talibus mutationibus frequẽter contingit. ꝙ illi q̃ prius erãt dilecti in regno fiunt odioſi. i Qui ignorabãt opa ioſeph. ꝓpt dictã mutationẽ. vel tpis lõgitudinẽ. Cauſa alia afflictõnis pp̄li fuit inuidia egyptiorum contra filios iſrl'. eo ꝙ egyptij luxurioſi erãt ⁊ inordinate viuẽtes ⁊ ex hoc fiebant debiliores in corporibus ⁊ minus apti ad pductiõẽ plis et pauperiores in tpalibus. Filij aũt iſrael contrario modo viuẽtes. erant fortiores in corpibus. ⁊ plus in prole multiplicabant ⁊ in diuitijs. quod notat cũ dicitur. k Ecce pp̄lus filiorum iſrael multus eſt. ſ. i numero. l Et fortior nobis eſt in robore ⁊ diuitijs. Iſte ẽ modus inuidi. ꝙ bonum aliorum ſibi maius videat q̃ ſit. licet eñi filij iſrl' fortiores ⁊ ditiores eſſent vulgaribus egyptijs facta cõparatiõe numeri ad numerum. tamẽ rex nobiles ⁊ potentes fortiores erant in diuitijs ⁊ potẽtia. ⁊ vulgares homies multoplures q̃ filij iſrael. m Venite ſapiẽter ⁊c. Iſte ẽ modus ſupbi. ꝙ aſtutiã ſerpentinã ſuã putet ſapientiã. cũ tñ ſapientia nõ poſſit eſſe niſi reſpectu finis boni. ⁊ p mediũ couentẽs. n Ne forte multiplicet. ad hoc eñi intẽdebant eos affligere laboribus vt minus poſſent vacare amplexibus ⁊ generationi. o Expugnatiſq; nobis ⁊c. in dãnum noſtrũ. q: filij iſrael magnũ cẽſum reddebant regi annuatim. ⁊ faciebant multa opa egyptijs. erãt eñi ſubtiliores eis in artificialibus. p Prepoſuit. Hic deſcribit ipa afflictio pp̄li. ⁊ primo in occulto. ſcdo in aperto. ibi. Precepit aũt. Circa primũ dicit. p Prepoſuit eis magiſtros opm. ⁊ iſti erant egyptij odiẽtes eos q Vt affligerẽt eos oneribus. i. corpalibus laboribus. q̃ licet eſſent ad vtilitatẽ regis. tñ principalr intendebãt debilitatẽ filiorũ iſrl'. vt minus poſſent generare ⁊ plẽ debiliorẽ facerẽt. r Edificauer. vrbes ⁊c. In hebreo habet. Theſaurorum. q: facte ſunt ita fortes. ac ſi deberet ibi reponi theſauri. et ibi poſuit rex egypti milites. ne aliq̃s filiorũ iſrael poſſet egredi regnũ abſq; regis licentia. nec aliq̃s exterorum ingredi. Erant enim huiuſmodi fortalicia in extremitatibus regni.

ſes. Quãto q̃ opprimebãt
eos tãto magis mł'tiplica-
banť ꝛ creſcebãt. Oderãt
q̃ filios iſrł' egyptij ꝛ affli
gebãt illudẽtes ꝛ inuiden-
tes eis atq̃ ad amaritudi
nẽ pducebãt vitã eoꝝ. opi-
bus duris luti ꝛ lateris. oĩ
q̃ famulatu q̃ in terre opi-
bus pmebanť. Dixit autẽ
rex egypti obſtetricib' he-
breoꝝ, q̃ꝝ vna vocabať ſe
phora: altera phua: pcipi-
ens eis. Qñ obſtetricabitis
hebreas, ꝛ part' tps adue-
nerit, ſi maſcul' fuerit infi
cite eũ. ſi femĩa reſeruate.
Timuerũt aũt obſtetrices
deũ, ꝛ nõ fecerũt iuxta pce
ptũ regis egypti. ſꝫ cõſerua
bãt mares. Quib' accerſi-
tis ad ſe rex ait. Quidnã ẽ
hoc qđ facere voluiſtis vt pue
ros ſuareť. Que rñderũt.
Nõ ſunt hebree ſicut egy-
ptie mulieres. Ipe enĩ ob
ſtetricandi hñt ſciẽtiã ꝛ pri-
uſq̃ veniam' ad eas pari-
unt. Bene ergo fecit de' ob
ſtetricib'. ꝛ creuit ppl's. cõ-
fortatuſq̃ ẽ nimis. Et q:
timuerũt obſtetrices deũ.
edificauit eis domos. Pre
cepit ergo pharao om̃i po-
pulo ſuo dicẽs. Quicq̃d
maſculini ſexus natũ fue-
rit in flumẽ proijcite, q̃c-
quid feminini reſeruate.

s Quãtoq̃ opprimebant. q: nõ ẽ cõſiliũ contra deum.
t Oderãtq̃ filios iſrł' egyptij. aſtõ odiũ oriebať ex inuidia pdicta. v Et affligeb. illu. eis. op'ibus duris ꝛ pungitiuis. x Atq̃ ad amaritudinẽ ꝛc. tũ ꝓpter grauitatẽ operũ, tũ ꝓpter eoꝝ vilitatẽ. Dicit enĩ ioſephus, q̃ ꝯpellebanť exportare feces ꝛ imũdicias de vicis extra ciuitatẽ. y Dixit aũt rex ꝛc. vidẽs enim rex egypti q̃ ꝓpter grauitatẽ operꝝ nõ impediebanť, ſed magis multiplicabanť deo hoc faciente. hebreoꝝ mł'tiplicationẽ voluit impedire p obſtetrices eis pcipiẽdo vt maſculos interficerẽt in pariendo. ꝛ fingerẽt eẽ aborſum.
z Quaꝝ vna ꝛc. Dicũt hebrei q̃ pria iſtaꝝ fuit iochabeth filia Leui, ꝛ ſecunda maria ſoror moyſi. ꝛ fuerũt binomie vt dicũt. ꝛ ſm hoc exponũt qđ ſeq̃ť infra. Et q: timuerunt obſtetrices deũ edificauit illis domũ. ſ. domũ ſacerdotalẽ ꝛ regiã q: pdicta Iochabeth fuit mater aaron. vt dicũt cui ꝛ poſteris eis dictũ ẽ ſacerdotiũ. ꝛ maria cõiũcta ẽ caleph in matrimonio. q̃ altero noĩe dicta ẽ ephrata. et ab eo denoĩata ẽ ciuitas bethleẽ. vt. ſ. dictũ ẽ Geñ. xxxv. ca. et. xlviij. de qua ciuitate natus eſt dauid prim' rex de tribu iuda. Sꝫ iſtud dictũ cõtrariať textui pcedẽti ꝛ ſeq̃nti. q: dictũ eſt pri' ca. iſto. q̃ iã antea mortu' erat ioſeph et oẽs fratres ei'. ꝛ oĩs cognatio ei'. ſ. q̃ntũ ad illos, qui ingreſſi fuerãt egyptũ cũ iacob. inter q̃s iochabeth filia leui cotineť. vt dictũ ẽ Geñ. xxxvi. ꝛ ſic iã ante erat mortua Itẽ in ſequẽtib'. ſ. ca. iſto. obſtetrices ad ſui excuſatiõem dixerũt. Nõ ſunt hebree mulieres ſicut egyptie mł'ieres. ipe enĩ habẽt obſtetricãdi ſciam. ꝛ priuſq̃ veniam' ad eas pariũt. q̃ excuſatio nulla eſſet niſi due obſtetrices pdicte eſſent egyptie. Itẽ nõ eſt viſileq̃ rex volẽs occulte interficere maſculos hebreoꝝ. hoc exequereť p mł'ieres hebreas. ꝛ iõ dicẽdũ. q̃ nõ fuerũt ille due pnoĩate de q̃bus certũ ẽ q̃ fuerũt hebree. ſꝫ fuerũt egyptie mulieres quas rex pfecit dicto opi nephario. vt ſuũ ꝓpoſitũ aſſequereť. Tenẽdũ ẽ enĩ q̃ ſub iſtis duab' q̃ nõ ſufficerẽt p tãto populo fuerũt plures alie ad iſtud miniſteriũ. ſꝫ de duabus pncipalib' fit hic mẽtio ĩ q̃b' rex idẽ pceptũ dedit alijs
a Si femina reſeruate. tũ q: multiplicatio femĩarũ nõ poterat rebellionẽ ꝯtra regẽ facere. tum q: rex volebat eis vti ad luxuriã egyptioꝝ. et ad aliq̃ opa q̃ mulieres egyptie facere neſciebãt. b Timuerũt aũt ꝛc. tum q: informate fuerunt de contrario per hebreas mulieres oñdẽtes eis offenſam dei. tũ q: horruerũt mortẽ fraudulẽtã innocẽtiũ. c Et q: timuerũt obſte. deũ, parcẽdo maſculis dei timore ꝛ facti horrore. d Edifi. illis do. be. greg. dicit domos. ſ. tpales multiplicãdo eis bona tpalia. Bea. aũt hiero. ſup Eſa. dicit. Domos. i. virtutes p q̃b' in celeſtib' reqeſcerẽt. ꝓpť qđ dicẽdũ q̃ vtroq̃ mõ debet itelligi. q: ꝓpter pietatẽ erga innocẽtes ꝛ timorem dei. dñs dedit eis grãm p quã cõuerſe fuerũt ad fidẽ vni' dei. ꝛ ritũ hebreoꝝ. ꝛ ſic de' edificauit eis domos ſpũales. nec hoc abſtulit mẽdaciũ ipaꝝ. q: fuit officioſum ꝛ veniale pctĩ. qđ nõ aufert grãm. ſicut nec mendaciũ iudith abſtulit ei' meritũ exponẽdo ſe piculo p liberatiõe ppli ſui. licet aliq̃ modo diminuerit. Fuerũt etiã ille obſtetrices in populo iudeoꝝ inter maiores pmote. ꝛ ſic edificauit eis domos tpales. ſicut ĩ libro Ioſue legitur factũ de raab q̃ ſuſcepit exploratores. q̃ cõuerſa ad fidẽ iũcta ẽ in matrimonio ſalmon pncipi trib' iude et in libro Iudith de achior quõ cõuerſus ẽ ad fidẽ iudeoꝝ. ꝛ ĩ illo populo promotus.
e Precepit ĝ. Hic deſcribiť afflictio manifeſta. videns ei rex egypti q̃ p obſtetrices maſculi hebreoꝝ nõ occidebanť occulte. iđo voluit hoc facere manifeſte. vnde dicitur.
e Precepit ĝ ꝛc. id ẽ egyptijs inter q̃s manebant hebrei.
f Quic. maſ. ſex' na. fuerit. i. ipis hebreis. g In flu. pijcite. Nõ enĩ dicit iugulate. q: piectio itra flumẽ erat mini' horrida ad exeq̃ndũ egyptijs. ꝛ cito poterat fieri. q: Nilus fluui' diuiditur in multis locis p terrã egypti. h Quicq̃d feminini reſeruate. ex cauſa pcedenti.

Exodi in ca. i. vbi diciť in poſtilla. Cauſa alia afflictõnis populi fuit inuidia egyptioꝝ. Additio.

t Tanta multiplicatio filioꝝ iſrael nõ videť attribuenda naturalib' cauſis tantum. vtputa quia ordinate viuebat et huiuſmodi. put in poſtilla. ſꝫ principaliꝰ attribuẽda eſt volũtati diuine hoc miraculoſe agẽti. vt pmiſſionẽ adimpleret patrib' factã. vñ Geñ. xij. ca. diciť abrae. Multiplicabo ſemẽ tuũ. ſic ꝛ in alijs patrib'. ꝛ hoc ptꝫ ex mõ loquẽdi ſcripture cũ dicit in hoc ca. Filij iſrł' creuerũt quaſi germinantes. Ex q̃ videť q̃ multiplicatio eoꝝ erat tãta q̃ aſſimilabať germinatõi terre naſcẽtiũ q̃ ex paucis granis multũ fructũ affert. Et iſto mõ diciť ezechie. xvi. Multiplicatã quaſi germẽ agri dedi te. Idẽ ptꝫ ex hoc qđ ſequiť infra in eo. ca. Quanto opprimebãt eos tãto magis multiplicabanť ꝛ creſcebãt. qđ nõ eſt ſm curſum cõem naturalẽ. vt manifeſtũ ẽ. vñ Deut. x. ca. legiť. Ipe ẽ deus tu' q̃ fecit tibi hec magnalia ꝛ terribilia. q̃ viderunt oculi tui. ꝛ ſequiť. In. lxx. aĩabus deſcẽderũt patres tui in egyptũ. ꝛ ecce nũc multiplicauit te. dñs deus tuus ſicut aſtra celi.

Replica correctoris contra burg. calũniatorem.

c Circa primũ Exodi poſtillator volẽs aſſignare cauſas odij egyptioꝝ ad filios iſrł' dicit vnã fuiſſe. q: filij iſrł' ordinate viuẽtes erãt fortiores corpe ꝛ abũdantiores in prole ꝛc. Inde trahit burg. imponẽs poſtillatori q̃ p hoc voluit multiplicatiõis iſrł' cãm aſſignare ſolũ naturalẽ. qđ tamẽ falſum ẽ. qđ burg. patere potuit ſi plene poſtillatorẽ vidiſſet. ſꝫ more tẽptatiũ ei' dicta trun

catim videre voluit. ⁊ ſic ſepe occaſionē ꝯtradicēdi ſum-
pſit poſtillatoꝛ ei. infra eo. ca. repꝛobās maliciā egyptio-
rū impedire volētiū multiplicationē filioꝝ iſrl. dic. Nō
eſt cōſiliū cōtra dn̄m. vn̄ patet eū ſentire ꝙ opꝰ dn̄i fuit
tāta multiplicatio. Et infra eo. ca. dicit. Uidens rex egy-
pti ꝙ ꝓpter grauitatē
opm̄ nō impediebant
ſed magis multiplica
bant deo hoc faciente
quo nihil manifeſtiꝰ
dici pōt. ꝗꝫ ꝙ illa mul-
tiplicatio fuit ꝑ deum
naturā adiuuantem.

Capitulum. II.

e Greſſus ē. Hic
ꝯſr ponit du-
cis liberantis
ꝓuiſio. vbi pꝛio eiꝰ cōditio deſcribit̄. ſcdo ad liberādū po
pulū mittit̄. iij. ca. Adhuc pꝛio deſcribit̄ ꝯditio moyſi tē-
pore pꝛoſperitatis. ſcdo tpe aduerſitatis. ibi. Audiuitqꝫ
pharao. Circa pꝛimum deſcribit̄ natiuitas moyſi. ⁊ ſcdo
educatio nati. ibi. Ecce aūt deſcendebat. tertio inclinatio
adulti. ibi. In diebꝫ illis. Natiuitas moyſi pꝛio deſcribi
tur ex tribu. cū dicit̄. a Egreſſus e poſt hec vir de tri
bu leui. ⁊ iſte fuit amram filiꝰ caath. ⁊ accepit vxoꝛē. iſta
acceptio nō pōt intelligi de acceptiōe in mr̄imonio. quia
dr̄ hic. Poſt hec. i. poſt ꝓceptū regis de maſculis hebreo
rū ſubmergēdis. ⁊ tā ante vxoꝛ amrā pepar ei aaron qui
natꝰ fuit tribꝫ annis ān moyſen. vt hr̄ infra. vij. ca. vbi dr̄
Erat aūt moyſes. lxxx. annoꝝ. ⁊ aaron. lxxxiij. qn̄ locuti ſūt
ad pharaonē. ſilr ⁊ mariā filiā ſuā q̄ in natiuitate moyſi
erat iā iuuēcula ita magna ꝙ poterat intelligere ⁊ alloq̄
hoīes vt ꝯſr dr̄. ⁊ iō dic ioſephꝰ ⁊ doctores cōīter. ꝙ iſta
acceptio intelligit̄ de copula carnali. q2 ꝓpter edictū regꝭ
ſeparauerat ſe ab vxoꝛe q̄tū ad carnalē copulā. magꝭ eli-
gens nō generare. q̄ꝫ ꝙ filij ſtatim ſubmergerent̄ in flu-
mine. ⁊ intētus erat oꝛōnibꝫ erga deū. vt vellet reſpicere
ꝑplm ſuū tā crudeliter afflictū ⁊ dn̄s in ſomnis eū admo
nuit. ꝙ ſecure ad vxoꝛē ſuā accederet. ⁊ ꝙ ex illa generarꝫ
filiū q̄ ꝑplm liberaret. ⁊ ſic eā accepit. i. mr̄imonialr eam
b Stirpis ſue. In hebreo hr̄. Filiā leui. Ex (cognouit.
hoc dicūt hebrei. ꝙ iſta fuit iochabeth quā leui genuit.
Itē hoc videt̄ ꝑ quādā glo. q̄ dicit ꝙ amrā accepit ami-
ci ſuā. i. ſoꝛoꝛē patris ſui chaad. ⁊ ꝑ ꝯñs filiā leui. ſꝫ h̄ vi-
det̄ falſum. q2 dictū ē ca. pcedēti. ꝙ pſone q̄ ingreſſe ſunt
egyptū cū iacob moꝛtue erāt ante iſtā afflictionē populi.
inter quas cōputat̄ iochabeth. etiā ſm opinionē hebreoꝝ
vt dictū fuit. ſ. Gen̄. xlvi. ca. Item dato ꝙ adhuc viueret
opoꝛtet dicere ſm dicta hebreoꝝ ꝙ in natiuitate Moyſi
ipa eſſet. cxxx. annoꝝ. qd̄ pbat̄ ſic. q2 a natiuitate yſaac vſ-
qꝫ ad exitū filioꝝ iſrl' de egypto fluxerūt anni. cccc. vt di-
ctū ē Gen̄. xv. ca. ſup illud verbū. Et affligēt eos annis.
cccc. Itē a natiuitate yſaac vſqꝫ ad natiuitatē iacob fluxe
rūt. lx. anni. vt dictū ē Gen̄. xxv. ca. vbi dr̄. Sexagenarius
erat yſaac ⁊c. Itē a natiuitate iacob vſqꝫ ad deſcēſum eiꝰ
in egyptū fluxerūt anni. cxxx. put ipe dicit Gen̄. xlvij. ca.
Dies vite mee. cxxx. annoꝝ ſunt. Et ſic ptꝫ ꝙ a natiuitate
yſaac vſqꝫ ad deſcenſum in egyptum fluxerunt. cxc. anni.
et ſic de. cccc. annis. predictis remanent. ccx. anni a qui-
bus ſi ſubtrahant̄. lxxx. anni. q̄s habebat moyſes in exitu
de egypto. vt pdictū ē. remanet. cxxx. āni q̄ fluxerunt a de
ſcēſu iacob in egyptū vſqꝫ ad natiuitatē moyſi. Ex q̄ ſeq̄t̄
ꝙ iochabeth filia leui q̄ cōputat̄ inter deſcēdētes in egy
ptū cū iacob. in natiuitate moyſi ſi viuebat erat. cxxx. an-
noꝝ. ⁊ ſic trāſierat in eo tps cōcipiēdi. qd̄ ⁊ cōcedunt he-
brei. ſꝫ dicūt ꝙ miraculoſe factū ē ꝙ cōciperet moyſen. ſi
cut ⁊ diuina reuelatiōe cōceptꝰ ē. ſꝫ hoc nō valet. q2 non

[a] Greſſus eſt .II.
e poſt hec vir de do-
mo leui: et accepit
vxoꝛē ſtirpis ſue: q̄ cōcepit
et pepit filiū. ⁊ vidēs eum
elegātē [c] abſcōdit tribꝫ mē
ſibꝫ. [d] Cūqꝫ iā celare nō poſ
ſet [e] ſūpſit fiſcellā [f] ſcirpeam
[g] et liniuit eā bitumine ac pi-
ce. poſuitqꝫ intꝰ infātulū ⁊
[h] expoſuit eū i carecto ripe
fluminis [i] ſtāte ꝓcul ſoꝛoꝛe e

ſolū de moyſe opoꝛtebat eos dicere miraculū eſſe factū.
ſed etiā de cōceptu aaron ⁊ marie. q2 aaron tribꝰ annis tā
tū natꝰ fuit ān moyſen. vt pdictū ē. ⁊ ſic iochabeth mat̄
eiꝰ erat. cxxvij. ānoꝝ. qn̄ pepit aaron. Maria etiam ſoꝛoꝛ
moyſi in natiuitate eiꝰ erat iuuencula. vt dicit̄ in textu. ⁊
ſic ad plus habebat.
xv. annos vel circiter.
Et ſic iochabeth mat̄
eiꝰ erat. cxv. annoꝝ qn̄
eā pepit. ſm iſtos. ex
q̄ ptꝫ ꝙ in oībꝫ iſtis
trāſierat tps cōcipien
di. maxime q2 Gen̄.
xviij. ca. dicit̄ de ſara ꝙ
cū eēt nōagēaria deſie-
rant in ea fieri mulie-
bꝛia. nec poterat ꝑ na-
turā cōcipe in tali etate. Et multo foꝛtiꝰ idē ē dicendum
de iochabeth filia leui. q̄. fuit ꝑ magnū tps poſtea. ⁊ iō
complexio mulierū debilitata erat. ⁊ etas breuiata erat.
Propter pdicta dicendū eſt ꝙ vxoꝛ amram nō erat ioch
abeth de qua pdictū eſt. ſed alia eiuſdē nomis. Dicit̄ tñ
filia leui in hebreo. i. de tribu eiꝰ ſicut elizabeth mater io
hannis baptiſte dicit̄ de filiabꝫ aaron. Luce. i. ca. De qua
tamē certū e ꝙ eā aaron nō genuit. De glo. aūt que indu
cta eſt ad cōtrariū nō ē curandū. q2 cōtrariat̄ textui mani
feſte. Dicit̄ eni infra. vi. ca. ꝙ amrā accepit vxoꝛē iocha-
beth patruelem ſuā. Patruelis aūt alicuiꝰ dicit̄ filiꝰ vel
filia auunculi ſui. patruelis eni eſt cōis generis. ⁊ ſic patet
ꝙ non fuit filia leui. ſed filia viiꝰ filioꝝ ſuoꝝ. ⁊ cognata
ipſius amram. Itē matrimoniū cū amica erat illicitum.
ſm ꝙ dicit̄ Leuitici. xx. Turpitudinē amice tue nō diſco-
operies. ⁊ ſi dicat̄ ꝙ lex illa adhuc nō erat data. Dicēdū
ꝙ ante legē multa que ꝑtinēt ad matrimoniū fuerūt ob
ſeruata. ſicut Gen̄. xxxviij. ca. dicitur ꝙ iudas ꝯiunxit
Onan vxoꝛē fratris ſui defuncti. vt ſuſcitaret ei ſemen
et magis veriſimile eſt ꝙ ipe amrā vitabat matrimoniū
cū amica. ⁊ ꝑ ꝯñs amrā qui ſanctus homo erat. tale mr̄i-
moniū non cōtraxit. c Abſcondit tribꝫ menſibꝫ. Aliq̄
eni mulieres ſunt quaꝝ impꝛegnatio nō multū apparet.
nec partꝰ eaꝝ ꝑ clamoꝛē. maxime cū volūt celare ſicut fu-
it in ꝓpoſito. ⁊ ideo potuit puerum in abſcondito ſerua-
re.
d Cumqꝫ iam celare nō poſſet. Cōtrariū videt̄. q2 ex q̄
ſeruauerat eū tribꝫ menſibꝫ. videt̄ ꝙ eadē ratione poſſet
eū vltra ſeruare. Dicēdū ꝙ rex fecerat ſtatutū ꝙ in tribꝫ
menſibꝫ ſemel ſcrutarent̄ egyptij domos hebreoꝝ. ne pu-
eri eſſent abſcōditi. ⁊ iō nō poterat celare vltra. Sꝫ q̄rit̄
vlteriꝰ quō ſaluauit aaron q̄ natus fuerat ante triꝰ ānis
Dicēdū ꝙ adhuc nō erat factū edictū regis. qn̄ natꝰ fuit (aaron.
e Sumpſit fiſcellā. i. vaſculū rotundū ad mo-
dū fiſcelle factū. f Scirpeā. i. de iūco q̄ ſcirpꝰ vocatur.
erat enim de materia leui. vt ſupꝛa aquam fluitaret.
g Et liniuit eam bitumine. ne aqua ingredi poſſet.
h Et expoſuit eū in carecto. nomen eſt loci in quo cari-
ces creſcunt. ⁊ ſunt herbe facte ad modū gladij. ⁊ manuſ
ſecant tāgentis. i Stante procul ſoꝛoꝛe eiꝰ. i. maria.
Sed videt̄ ꝙ hic fuerit tēptatio diuina. Dicendū ꝙ nō.
q2 homo in piculo cōſtitutus. ſi nō omittat ea que poteſt
facere ſm humanā puidentiā nō tēptat deū. nec peccat
reſiduū diuine puidentie cōmittendo ſicut dictū fuit de
abraā Gen̄. xij. ca. Amrā vero ⁊ vxoꝛ eiꝰ de cōſeruatione
moyſi fecerāt ꝙ poterāt via humana. ⁊ ſeruādo vltra ex-
poſuiſſent piculo moꝛtis nō ſolū pueros ſꝫ etiā ſeipſos.
et iō eligētes minꝰ malū ꝯuenienter expoſuerūt eū pdicto
modo bn̄ cōfidētes de diuina puidētia circa puerū quē
deus predixerat populum iſrael liberaturū. (C. ij

eius ⁊ cõsiderāte euētū rei [l] Ecce aūt descēdebat filia pharaonis vt laueret ī flumine [k] ⁊ puelle ei⁹ gradiebātur ꝑ crepidīez aluei. Que cū vidisset fiscellā [l] ī papyrione misit vnā e famulab⁹ suis ⁊ allatā apiēs cernēsq; in ea paruulū [m] vagiētē, misserta ei⁹ ait. [n] De infātibus habreoꝝ ē h. Cui soror pueri [o] Uis inqt vt vadā ⁊ vocē tibi mlierē hebreā q̄ nutrire possit infantulū. Rn̄dit. Uade. Perrexit puella ⁊ vocauit matrē suā. Ad quā locuta filia pharaonis Accipe ait puez istū, et nutri m̄. Ego dabo tibi mercedē tuā. Suscepit mlier et nutriuit puerū adultūq; tradidit filie pharaonis [p] Quē illa adoptauit in locū filij. [q] Uocauitq; nomē eius Moyses dicēs, [r] q: de aqua tuli eū. [s] In dieb⁹ illis postq; creuerat moyses egress⁹ ē ad fr̄es suos: [t] vidit q; afflictiōez eoꝝ [v] ⁊ viꝝ egyptiū [x] ꝑcutiētē quēdā de hebreis fr̄ib⁹ suis [y] Cūq; circūspexisset huc atq; illuc ⁊ nl'lū adesse vidisset [z] ꝑcussum egyptium [a] abscōdit sabulo Et egress⁹ die alt'o [b] ↄspexit duos hebreos rixantes, dixitq; ei q̄ faciebat iniuriā. Quare ꝑcutis ꝓximū tuū. Qui rn̄dit [c] Quis ↄstituit te ꝑncipē ⁊ iudicē sup nos [d] Num occidere me tu vis sicut heri occidisti egyptiū Timuit moyses ⁊ ait. quō palā fc̄m ē vbū istd. [e] Audiuitq; pharao s̄monē hūc [f] et q̄rebat occidere moysen [g] Qui fugiēs d' ↄspectu ei⁹ morat⁹ ē ī terra madiā: ⁊ sedit iuxta puteum. [h] Erant aūt sacerdoti Madian [i] se

i Ecce aūt descēdebat. Hic ↄñr describitur pueri nati educatio. ⁊ valde mirabilis a filia eius qui mortē illius et oīm alioꝝ masculoꝝ q̄rebat. cū dicit. Ecce aūt descendebat. de domo regia que erat in alto respectu fluminis.
h Et puelle ei⁹ gradiebāt ꝑ cre. al. i. ꝑ ripā fluminis. ⁊ dr acrepo as. q: ꝓpter percussionē aq̄ solent ibi fieri cōcauitates et fissure.
l In papyrione. nomen est loci vbi crescat quidā iuncus. qui vocatur papyrus.
m Uagientē. i. plorantem.
n De infantib⁹ heb. est hic. quia sciebat patris edictum de ipsis submergendis.
o Uis inquit vt vadam ⁊c. Ex p̄dictis p3 q; puer elegātis forme imo vt dicit iosephus erat ita gratiosus. q; oīs aspiciēs eū afficiebāt ad ipsum. ⁊ iō filia regis voluit eū nutrire vt sibi eū in filiū adoptaret. vt patz ꝑ sequentia. ⁊ iō primo fecit ibi porrigi mamillas plurimū mulieꝝ egyptiaꝝ. s3 ipe renuebat ⁊ tūc soror pueri q̄ astabat dixit. q; si mulier hebrea mamillam sibi porrigeret forsitā ipse acciperet tāq; de muliere hebrea natus. Cū dicto tāq; rōnabili filia regis assensit. ⁊ tūc soror pueri ad querendū se obtulit. ⁊ vocauit matrē pueri tanq; extraneā. Cetera patēt vsq; ibi. p Quē illa ⁊c. q: naturalē filiū nō habebat. q Uocauitq; nomē ei⁹ moysen. in lingua enī egyptiaca. mos aquā significat. ys saluatū. iō imbuit rō nois cū dicit. r Quia de aqua tuli eū. In hebreo habet Uocat mosse. ⁊ significat extractū vel eductū. ⁊ subintelligit de aqua. s In diebus illis. Hic describit inclinatio adulti. sicut enī supra dictū est. ex dei puidētia ordinat⁹ erat ad liberādū ꝑplm isrl'. ⁊ ideo erat inclinatus ad eos visitandū. ⁊ ꝑ posse suo adiuuādū Et hoc est qd̄ dr. t Uidit afflictionē eoꝝ. nō solū oculo corporis. s3 etiā mētis ꝑ cōpassionē qd̄ p3 ꝑ effectū. vt sub ditur. v Et viꝝ egyptiū. Iste erat vn⁹ de ꝓpositis egyptioꝝ sup filios isrl' ad ↄpellēdū eos ad afflictionē laboꝝ. x Percutiētē quēdā de hebreis. Dicūt hebrei q; iste fuit marit⁹ salomith q̄ erat pulcra valde. de qua hr̄ inferi⁹ et iō iste egypti⁹ in aurora fecerat surgere maritū ei⁹ occupādo eū in labore ⁊ tūc rediit ad vxorē ei⁹ que recepit eū credēs esse maritū suū. ⁊ cū marit⁹ postea cognouisset rē gestā arguebat inde egyptiū, ꝓpter qd̄ egyptius ꝑcutiebat eū ⁊ grauit⁹ affligebat. y Cūq; circūspexisset ⁊c. in quo apparet prudētia moysi. z Percussum egyptium. i. interfectū. a Abscōdit sabulo. qd̄ de facili pot fieri in terra sabulosa. Sz q̄rit hic quō moyses hoc fecit cū non esset cōstitut⁹ iudex eoꝝ. Itē dato q; esset iudex. videt penā iniustā intulisse. vtpote ꝑ ꝑcussiōe simplici mortē. cū tn̄ sola repcussio deberet f̄m legē taliōis in qua dr. Dentem ꝑ dente. vuln⁹ ꝑ vulnere. Ad primū dicēdū q; moyses ex diuina electiōe ad liberationē hebreoꝝ habebat auctoritatē vindicādi iniurias eis factas. et h̄ sciebat ꝑ reuelationes diuinā. et hoc ē qd̄ dr Actu. vij. ca. Existimabat autē cognoscere fratres q; ꝑ manū ipsius de⁹ daret salutē ill'. Ad scdm dicēdū q; interfecit egyptiū nō solū ꝑ ꝑcussiōe hebrei s3 etiā ꝑ adulterio ↄmisso fraudulēter vt p̄dictū ē. qd̄ fuit notū moysi ꝑ hoc q; audiuit cāz ꝑcussiōis in ↄtentiōe. ꝓ dicto adulterio. Notādū q; iosephus. ij. li. antiquitatum dicit q; moyses duxit exercitū egypti cōtra ethiopes. et ibi accepit vxorē filiā regis. de quo pleni⁹ dicet sup li. Num. xij. ca.
b Conspexit ⁊c. Hebrei dicunt q; isti duo fuerūt dathan ⁊ abyrō.
c Quis constituit te ꝑncipē. ꝓ bono pacis. ad qd̄ illos inducebat reddidit verbū pungitiuum.
d Nū occidere me tu vis. ac si dicat. hic appa ret q; tu es vnus homicida ⁊ mal⁹ homo. e Audiuitq; Pharao. Hic ↄñr describit cōditio moysi tpe aduersitatis. vbi p̄o describetur eius ꝑsecutio. scdo diuina cōsolatio. ibi. Erat autē. Circa primū dicit. e Audiuitq; pharao sermonē hūc. vicz q; moyses vnū occiderat de ꝓpositis regis ad vindicandū vnū ex hebreis quos exosos habebant. f Et q̄rebat occidere moysen. tum q: interfecerat ꝓpositū eius qd̄ redundabat in iniuriā regis. tum q: f̄m q; dicit iosephus circa tps quo nat⁹ fuit moyses quidā sacerdos egyptioꝝ diuinatiōib⁹ intentus dixerat regi. q; circa pueros hebreoꝝ attēderet. q; vn⁹ nasci debebat de hebreis. q̄ populū israel de egypto educeret. ⁊ regnū egypti humiliaret. et iō cū audiuit factū moysi zelantis tn̄ ꝓ hebreis etiam in iniuriā regis existimauit q; esset ille de quo ille sacerdos. g Qui fugiēs de ↄspectu ⁊c. Dicunt hebrei q; moyses fuit captus ⁊ adduct⁹ corā rege vt decapitaret. s3 euasit miraculose. vt pleni⁹ dicet infra. iiij. ca. h Erant autem. Hic describit moysi fugiētis cōsolatio. ⁊ primo ex susceptiōe ei⁹ curiali. scdo ex morte sui aduersarij. ibi. Post multū. Circa primū dicit. Erāt āt sacerdoti madian. f̄m hebreos sacerdos hic accipit ꝓ maiore vel magnate. sicut dr. ij. Reg. viij. Filij dauid sacerdotes erāt. i Septem filie. nec mirandū si filie magnoꝝ habebāt curā de gregibus alendis, q: ista erāt ↄsuetudine antiquorum.

k Et impletis canalib⁹. p adiutoriū moyſi. vt infra dr̄.
l Superuenere paſtores ⁊c. q̄ forſitan erat cōſuetudo q̄
pri⁹ ꝯgregarent̄ greges oēs anq̄ biberēt. ſicut dr̄ Gene.
xxix. ca. ſed p adiutoriū moyſi puenerāt horā hauriendi
aquā. ⁊ iō eas defendit a paſtoribus. m Cū reuerſiſ.

ad raguel patrē ſuum.
id eſt auū. vt dicūt ali
qui. Melī⁹ tñ videtur
dicendū cū alijs. q̄ fue
rit pater q̄ vocat⁹ ſit
plurib⁹ noib⁹. ſ. ragu
el ⁊ ietro. cyne⁹ ⁊ obab
et dicūt hebrei q̄ voca
tus ē ietro. qḋ ſignifi
cat adijciēs q̄ addidit
legi vnū caplm. ſ. ḋ or
dinatiōe ꝑplī p tribu
nos ⁊ cēturiōes quin
quagenarios ⁊ deca
nos. vt hr̄ infra. xviij.
ca. Vocat̄ autē Obab
vt dicūt. i. diligens. q̄
dilexit legē. ⁊ ꝯuerſus
fuit ad iudaiſmum. vt
habet̄ ibidē. xviij. cap.
et patȝ lr̄a vſq̄ ibi.
n Iurauit ḡ moyſes.
poſt multa verba q̄ fu
ērūt inter ietro ⁊ moyſē
fecit pactū cū ietro de
remanēdo cū eo. ⁊ illḋ

prē filie: q̄ venerāt ad hau
riēdā aquā ^k ⁊ impletis ca
nalib⁹ adaq̄re cupiebant
greges pr̄is ſui. ^l Superuene
re paſtores ⁊ eiecerunt eas
Surrexitq̄ moyſes ⁊ de
fenſis puell' adaquit oues
eaꝝ. ^m Que cū reuertiſſent
ad raguel prēm ſuū. dixit
ad eas. Cur veloci⁹ veniſtꝭ
ſolito. Rñderūt. Vir egypti
us liberauit nos de manu
paſtoꝝ. Inſup ⁊ hauſit a
quā nobiſcū. potūq̄ dedit
ouib⁹. At ille. Vbi eſt inq̄t
Quare dimiſiſtis hoiem.
Vocate eū vt comedat pa
nē. ^n Iurauit ḡ moyſes q̄

pactū iuramēto firmauit. o Accepitq̄ ſephorā. videt̄
enī eū ietro viꝝ valentē ⁊ induſtriū. dedit ei filiā ſuam.
p Quē vocauit gerſan. Ger enī hebraice idē ē qḋ adue
na ſiue pegrinus latine. ⁊ cā nois ſubdit̄. Aduena fui ⁊c.
q Alterū vero pepit quē vocauit eliezer. qḋ interptat̄
dei mei adiutoriū. in hoc recognoſcēs diuinū beneficiū ī
liberatiōe ipi⁹ de manu pharaōis. ⁊ in pfectu ipi⁹ ī ter
ra aliena. r Poſt multū. Hic ponit̄ moyſi cōſolatio
ex morte aduerſarij cū dicit̄. s Mortu⁹ ē rex egypti.
qui pſequebat̄ moyſen. ⁊ mors ei⁹ fuit reuelata moyſi a
deo in terra madian. vt hr̄. iiij. ca. ad ei⁹ cōſolationem.
t Et ingemiſcētes filij iſrl̄. q̄ viuēte rege illo nō aude
bant oſtēdere in palā anxietatē animi. ne graui⁹ tractarent̄
v Et audiuit gemitum eoꝝ. loquit̄ ſcriptura de deo ſm̄
modū humanū. Tūc enī dicit̄ aliq̄s clamorē alicui⁹ au
dire. cū incipit eū adiuuare. x Ac recordat⁹ ē. nō quia
obliuio cadat in deo. ſȝ q̄ ad modū recordātis ſe habuit
pbendo filijs iſrael auxiliū ꝑpter merita patrū. y Et
reſpexit dñs. ⁊c. oculo me. z Et cognouit eos. i. ad mo
dū cognoſcentis ſe habuit oſtēdēdo directionē circa eos.
In ca. ij. vbi dicitur in poſtilla. Filiam leui.

Additio.

f Cōm hebraice lr̄e veritatē oportet dicere q̄ ioch
abeth mater moyſi fuit filia leui. tū q̄ infra. vi.
ca. vbi trāſlatio nr̄a habet. Amrā accepit vxorē iochabeth
patruelē ſuā. Hebraica lingua habet. Accepit amrā ioch
abeth amitam ſuā in vxorē. vñ glo. quā reprobat poſtillator
veriſſima ē. nō obſtātib⁹ obiectiōib⁹ poſtillatoris. Nam
qḋ primo obijcit ex eo q̄ iochabeth fuit mortua añ afflic
tionē ꝑplī. nullā habet neceſſitatē ex lr̄a. In vera enī cō
putatiōe aiaꝝ q̄ ingreſſe ſunt cū iacob in egyptū quā ap
pbat poſtillator ſup Geñ. xlvi. nō cōputat̄ iochabeth. ſȝ
quidā hebrei h̄ voluerint dicere ſine fundamento. vt. ſ.
pȝ in poſtilla in dicto ca. Qḋ aūt obijcit ſcḋo di. q̄ dato
q̄ adhuc viueret oporteret dicere q̄ ipa iochabeth eſſet

in natiuitate moyſi. cxxx. annoꝝ put large deducit̄ in po
ſtilla. nō eſt veꝝ niſi pſuppoſito q̄ iochabeth cōputaret̄
inter pſonas que ingreſſe ſunt egyptū cū iacob. Qḋ qui
dem pſuppoſitū in littera nullū habet fundamentū. vt
dictū eſt. Unde ad hāc obiectionē poſtillatoris tollēdā

hitaret cū eo ^o Accepitq̄ ſe
phorā filiā eius vxorē q̄ pe
pit ei filiū ^p quē vocauit ger
ſan dicēs. Aduena fui ī ter
ra aliena. ^q Alteꝝ vo pepit
quē vocauit elieſer dicens
Deus eī pr̄is mei adiutor
me⁹ ⁊ eripuit me de manu
pharaōis. ^r P⁹ multū vero
tpis: ^s mortu⁹ ē rex egypti.
^t Et ingemiſcētes filij iſrl̄.
ꝑpter opa vociferati ſunt.
Aſcenditq̄ clamor eoꝝ ad
deū ab opib⁹. ^v ⁊ audiuit ge
mitū eoꝝ ^x ac recordat⁹ ē fe
deris qḋ pepigerat cū abraā
yſaac ⁊ iacob. ^y Et reſpexit
dñs filios iſrl̄ ⁊ cog̃uit eos

poteſt dici q̄ leui genu
it iochabeth p magnū
tps poſt ſuū ingreſſuȝ
in egyptū. videlicet p. lx.
annos fere. quib⁹ ſub
tractis a numero. cx.
annoꝝ quib⁹ fuerūt in
egypto put deducit̄ in
poſtilla. remanent. c.
a quib⁹ ſi retrahantur
lxx. anni quos habe
bat moyſes in exitu de
egypto. prout īfra. vij.
ca. remanēt. lxx. anni. ī
qua etate erat Iocha
beth cū genuiſſet moy
ſen. qḋ nō eſſet adḋ mi
raculū cōputandū cuȝ
leui pater ipi⁹ iocha
beth vixit. cxxxvij. an
nis. vt totidē fere ca
ath fr̄ ipi⁹ iochabeth.
filr̄ ⁊ amrā vir eius vt
patȝ infra. vi. ca. Cum
igit̄ tūc tpis hoies illi
us cōgregatōnis. ſ. ipi

us leui attingebat cōiter etatē. cxxxvij. annoꝝ. mirū ſi fe
mina illius cognatiōis concepiſſet cū eſſet ſeptuagena
ria. ⁊ multo mi⁹ mirandū de conceptiōe aaron ⁊ marie
qui fuerāt concepti anteq̄ moyſes. ⁊ p ꝯñs in minori eta
te. Sara autē erat nonagenaria ⁊ deſierāt ei fieri mulie
bria. vt. ſ. Geñ. xviij. ca. ⁊ iō nō eſt accipiēda in argumē
tum cōtra pdicta. Dicendū eſt igit̄. q̄ vxor amram fuit io
chabeth ſoror caath. prout dicit̄ in glo. pdicta. Et idē di
citur in tranſlatiōe chaldaica. cui littera hebraica vt di
ctum eſt omino conſonat. licet nō idē dicat trāſlatō no
ſtra. Nec pōt contra pdicta obijci p hoc q̄ leui non eſſet
inetate generandi in anno. lx. poſt ingreſſum egypti. nā
leui in ingreſſu egypti erat. xlv. annoꝝ fere. qḋ ſic patet.
Nam iacob ſtetit in domo laban p ſpaciū. xx. annoꝝ. vt. ſ.
Geñ. xxxi. ca. a quib⁹ ſi ſubtrahantur. vij. anni. quib⁹ ſer
uiuit iacob anteq̄ accepit lyam. ⁊ trib⁹ annis fere quib⁹
nati ſunt ruben ſymeon ⁊ leui ſucceſſiue. vt. ſ. Geñ. xxix.
remanēt. x. anni fere. a natiuitate leui vſq̄ ad finē. xx. an
norum pdictorum a quib⁹ ſi ſubtrahant̄. vi. anni quibus
ſeruiuit iacob in domo laban p gregib⁹ nato iā ioſeph.
vt in pdicto ca. reſtat q̄ a natiuitate leui vſq̄ ad natiuita
tē ioſeph fluxerūt quinq̄ anni fere. Ioſeph aūt cū iacob ⁊
filij ei⁹ ingrederent̄ egyptū erat. xxxix. annoꝝ. Nā cū prio
ſtetiſſet corā pharaone erat. xxx. annoꝝ. ⁊ poſtea fluxerūt
vij. anni fertilitatis. ⁊ duo ſterilitatis. vt. ſ. Geñ. xlv. Se
quit̄ ergo q̄ leui in illo ingreſſu erat. xlv. annoꝝ. fere vt di
ctū eſt. q̄b⁹ ſi addant̄. lx. anni vſq̄ ad natiuitatem iocha
beth. ſequit̄ q̄ leui erat. cv. annoꝝ cū eā genuit. qḋ nō eſt
cōtra curſum nature. Leui enī vixit. cxxxvij. annis. vt. īfra
vi. ca. Et ſic tpe generationis iochabeth adhuc remane
bat quarta pars fere etatis ſue tranſeunda. Cōſtat aūt q̄
in modernis tpib⁹ lȝ duratio cōiter mēſuret̄ in. lxx. ānis
iuxta poſtillā. adhuc hoies tñ generāt cū ſint. lx. annoꝝ ⁊
vltra. q̄uis nō remaneat niſi octaua ſeu ſeptima ps eta
tis fere. Ad illud aūt q̄ obijcit dicēs. q̄ matrimoniū cum

auia illicitũ erat ſm legẽ. ꝛ ꝙ multa q̃ ptinẽt ad mrĩmo
niũ fuerãt obſeruata ante legẽ. qḋ intẽdit ꝓbare ꝑ hoc ꝙ
iudas cõmiſit onã filiũ ſuũ vxoris fratris ſui defuncti.
vt Ben. xxxviij. Ad hoc dicẽdũ ꝙ ante legẽ ſi aliqua obſ-
uabant̃ de his q̃ ptinẽt ad mrĩmoniũ. hoc erat caſualit̃
nõ aũt ex obligatiõe. Obligatio eñ legis nõ ſe extẽdit ad
pterita. Vñ manifeſtũ ẽ ꝙ iacob habuit duas ſorores in
vxores. qḋ tñ ꝓhibitũ ẽ in lege. Leuit. xviij. Thamar etiã
ſm legẽ inceſtũ cõmiſit ſciẽter cũ ſocero ſuo iuda. et
tñ iudas iuſtificauit eã dicẽs. Juſtior me ẽ. ꝫ. Ben. xxxvi
ij. ca. Ex q̃bꝰ ptꝫ ꝙ mrĩmonia q̃ erãt illicita tpe legis ꝛ nõ
erãt illicita añ legẽ. Si aũt cõtra hoc dicat̃ ꝙ Jacob illas
habuit ex iuſſu ſeu inſtinctu diuino. ſilr ꝛ Thamar ꝓpter
fructũ q̃ ex pdictis mrĩmonijs ſecut᷒ ẽ. Silr põt de Am-
ram dici. Notabilis eñ fruct᷒ fuit ſecut᷒ ex illo mrĩmo-
nio. ſ. moyſes legiſlator ꝛ redẽptor ꝑplĩ. ꝛ aaron ſanctus a
quo linea ſacerdotis in illa lege incepit.

In eo. ca. ij. vbi dicit̃ in poſtilla: Percuſſum egyptiũ. i.
interfectum. Additio. ij.

n Non eſt neceſſariũ dicere ꝙ moyſes interficiendo
egyptiũ pceſſerit vt iudex. ſꝫ poti᷒ vt pars. Ex de-
bito eñ caritatis q̃libet tenet̃ repellere iniuriã a proximo
ſi põt. hec Ambro. Itẽ q̃ nõ repellit iniuriã a ſocio ſi põt
tã ipe ẽ in vitio q̃ȝ ille q̃ facit. vt in ſcḋa ſcḋe. q. lx. art. vlt.
in riſiõe ad. ij. arg. ꝛ qꝛ hoc nõ poterat facere moyſes ꝑ ali-
quã pcuſſionẽ niſi egypti᷒ moreret̃. Imminebat eñ ſibi
pıculũ ſi egypti᷒ de hoc ꝙ moyſes pcuteret eũ reclamarꝫ
ad regẽ. idcirco oportuit vt moyſes egyptiũ occideret ad
liberationẽ ꝓximi. Vñ nõ oportet in hoc allegare adulteri
um egyptij. de quo nulla fit mentio in ſacra ſcriptura.

In e. ca. ij. vbi dr̃ i poſtil. Jurauit ḡ moy. Additõ. iij.

v Verbũ qḋ hic ponit̃ in hebreo frequẽtat̃ in ſacra
ſcriptura. ꝛ q̃ñq̃ȝ in trãſlatiõe nr̃a interptat̃ inci
pere. vt in ij. Ben. Abrahã alloquens deo dicebat.
Ecce nũc incepi loq̄. ꝛ Deut. i. Incepit moyſes explana-
re legẽ. In alijs vo locis interptat̃ q̃ñq̃ȝ iurare. vt in hoc
loco. ꝛ. iiij. Reg. v. vbi dr̃ ḋ giez. Et iurauit. Sꝫ ſm hebrai
cã vitatẽ. verbũ iſtud vniuocũ ẽ. ꝛ nihil aliud ſignificat
vbicũq̃ȝ ponit̃ niſi actũ volẽdi. itaq̃ȝ eſt cũ dr̃. Incepitq̃ȝ
moyſes explanare. ſilr. iiij. Reg. v. Naaman dicebat giezi
ꝙ vellet recipe duo talẽta nulla mẽtiõe facta de iuramẽ
to. Vñ in hoc loco nil aliud᷒ dicit̃ niſi ꝙ moyſes voluit ha
bitare cũ viro. ꝛc. ſ. cũ ietro nullo interpoſito iuramento.

Replica correctoris contra burg. mendacem.

i In ca. ij. vbi poſtillator improbat opinionem he-
breoꝝ dicẽtiũ. matrẽ moyſi fuiſſe iochabeth filiã
leui. rõnibꝰ in hebreoꝝ opinõibꝰ fundatis ad q̃s
burg. nõ recte rñdet. burg. tñ volẽs magnificare fimbriã
certamẽ aſſumit ꝓ iſtis hebreis ſuſtinẽs cõcluſionẽ quã
poſtillator rõnabiliter imꝓbauit. Dicit nãq̃ȝ burg. ꝙ vbi
trãſlatio nr̃a habet infra. vi. ca. Accepit amrã vxorẽ ioch
abeth patruelẽ ſuã. In hebreo hr̃. vt dicit auiã ſuã. ſꝫ ꝑ
hoc nõ cõcludit ꝓpoſitũ ſuũ. qꝛ auia ſm canoniſtas et le-
giſtas dicit̃ mr̃ mrĩs. quã auã nõ duxit vxorẽ. tũ qꝛ vetu
la. tũ qꝛ in linea aſcẽdente ꝓpinqua. ꝛ ſi lex matrimonij
nondũ eſſet poſita. vt dicit bur. nature tñ honeſtas docu
it quedã in mrĩmonio vitãda. vbi neceſſitas nõ erat. iuni-
mo videt̃ legi nature expugnare prolẽ nubere parẽti vel
ecõuerſo. ꝛ ſic quod allegat burgẽ. cõtra primũ argumen-
tũ poſtillatoris de etate. ꝙ vicꝫ ꝑ. lx. annos poſt ingreſſũ
iacob in egyptũ leui genuit iochabeth. ex lr̃a haberi non
poteſt. nec ꝓbat ꝑ aliquã auctoritatẽ. Ea igit̃ facilitate cõ
tẽnit̃ qua ꝓbat̃ ſm hiero. ſilr ꝛ alia q̃ burgẽ. adducit ad
ſuũ ꝓpoſitũ ꝑſuadẽdũ nõ ſunt fundata. etiã dato ſed nõ
cõceſſo. ꝙ iochabeth fuiſſet auia amrã adhuc nõ habet̃ ꝙ
burg. intẽdit ꝙ fuerit filia leui. Pro quo notãdũ ꝙ quidã
libri habẽt amitã. vbi burge. dicit haberi auiã q̃ dato. qꝛ
amita etiã ſm legiſtas ſit ſoror patris. eſt tñ cõmune no
men ſignificãs nõ ſolũ ꝓpinquã ex cognatiõe ſꝫ etiam ex
adoptiõe. Quibꝰ ſic ſtãtibꝰ non hr̃ ꝙ iſta iochabeth fue
rit filia leui ſoror caath. nec ex lr̃a trahi põt. ſufficit eñ
ꝙ iochabeth mr̃ moy-
ſi fuerit filia leui. i. de
tribu leui. put dicit̃ in
poſtilla. Itẽ ca. eo.
vbi poſtillator nititur
excuſare Moyſen occi
dentẽ egyptiũ a pecca-
to quaſi auctoritate in
ſtinctus diuini feciſſꝫ.
put ſanc. Stephanus
exponere vidr̃ Act. vij.
vbi burgen. nitit̃ di.
ꝙ debeat excuſari q̃ſi
fecerit ex debito carita
tis ꝛ ſocietatis put tenebat̃. Allegãs ad hoc be. ambro.
ſcḋm Tho. ſcḋa ſcḋe. q. lx. Sed huic ſñie opponit̃ ex eo. qꝛ
idem ſanc. tho. ij. dicit hoc debitũ caritatis intelligi de
bere cũ moderamine inculpate tutele. ſꝫ occidere ꝑ per-
cuſſiõe put in ꝓpoſito nõ fuit moderamẽ inculpabile ꝛc.
Quod excuſare nitit̃ burg. dicẽs. ꝙ moyſes iḋ potuit ex-
cedere moderamen. qꝛ repcutiẽdo citra occiſionẽ ipe per
cuſſus accuſaſſet moyſen ꝛ incurriſſet pıculũ. Silr ꝑſua-
ſum eſſet furibꝰ vt occiderẽt vim paſſos. ne ꝑ eos accuſa
ri valerẽt. qḋ horrerẽt pie aures. Itẽ in eo. ca. vbi po-
ſtillator dixit moyſen feciſſe cautionẽ iuratoriã. ꝓpter no-
ſtrã trãſlatiõnẽ q̃ dicit. Jurauit moyſes. burg. redarguit
noſtrã trãſlatiõnẽ dicẽs. ꝙ in hebraica lr̃a nõ ponit̃ ali-
quid ptinẽs ad iurandũ. ſꝫ q̃cquid ſit de lr̃a hebraica de
quo nõ iudico. niſi ꝙ puto ſoli bur. cõtra btm̃ hieroni. et
oẽs alios nõ eſſe credendũ ꝑſertim vbi ratio videt̃ mili
tare in cõtrariũ. Rõnabiliter eñ eſtimãdũ nõ eſt hoiem
potentẽ ſicut ietro deſcribit̃. ad ſolã ꝛ nudã exꝑſſionẽ vo
luntatis ſine alia adhibita cautione hominẽ aduene. cu-
iuſmodi fuit moyſes tradere filiã in matrimonio. et eũ
facere diuitiaꝝ ſuaꝝ participẽ. ſꝫ nulla legit̃ hic oppoſita
cautio niſi iuratoria. Preſumẽdũ eſt igit̃ ꝑ bea. hieron.
in tranſlatione noſtra ꝛ alijs ꝙ verbũ hic poſitũ ſignifi-
cet iuramẽtũ allegatione bur. nõ obſtãte. Capitm. III.

Moyſes autem pa. III.

Moyſes aũt paſcebat oues Jetro ſoceri ſui ſacerdotis madian. Cũq̃ȝ minaſſꝫ gregeꝫ ad interiora deſerti. venit ad montẽ dei oreb. Apparuitq̃ȝ ei dominus in flãma ignis de medio ru-

m Moyſes aũt. Hic ꝯſit̃ deſcribit̃ miſſio moyſi ad li-
berationẽ populi. ꝛ pmo deſcribit̃ ſibi facta com-
miſſio. ſcḋo cõmiſſiõis extẽſio infra. iiij. ca. Abijt
moyſes ꝛc. Adhuc pmo deſcribit̃ apparitio diuina. ſcḋo
cõmiſſio facta ſibi. ibi. Cui ait dñs. Tertio inſtructio cir-
ca agẽda. ibi. Dixitq̃ȝ moyſes. Circa primũ notat̃ appari
tiõis loc᷒ cũ dicit̃. b Cumq̃ȝ minaſſet ꝛc. tũ qꝛ ibi erãt
meliora paſcua. tũ ad elongandũ ſe a terra culta. ne gre-
ges paſcerent̃ aliena blada. c Venit ad mõ. dei oreb.
ille ẽ mons ſynai q̃ pdicit̃ hic mõs dei rõne futuri. qꝛ de
us ibi datur᷒ erat legẽ. Deſcribit̃ etiã mod᷒ apparẽdi cũ
dicit̃. d Apparuitq̃ȝ ei dñs. In hebreo hr̃. Apparuit ei
angel᷒ dñi. Angel᷒ eñ ille apparebat ꝛ loquebat̃ in ꝑſo
na dei. ꝛ iḋ aliqñ angel᷒ aliqñ vocat̃ dñs. ſm qḋ dic bea.
greg. Sicut Eſa. vi. angel᷒ q̃ purgauit labia eſaie cũ calcu-
lo ardẽti vocat̃ Seraph rõne inflãmatiõis. licet nõ eſſet
de ordine ſeraphico. e In flãma ignis de medio rubi.
Erat eñ ꝑpl̃s iſrl̃ ad ydolatriã pronus. ꝛ iḋo apparuit in
flãma que nõ põt imagine figurari. ꝛ in rubo ſiue vepre.
vt in hebreo dicit̃. qꝛ in talibꝰ nõ põt imago fieri. ne po-
pulus iſrl̃ q̃ ventur᷒ erat ad locũ iſtũ rõne dicte apparitio
nis aliquid faceret ad ydolatriã ptinẽs. f Et videbat
ꝙ rubus arderet ꝛc. qꝛ flãma occupãs rubũ rubi viridi-

taꝫ nõ minuebat. licet eſſet materia cõbuſtibilis. p̃ h̄ aũt deſignabaꝫ ꝙ labor affligẽs q̃ p̃ ignẽ deſignaꝫ filios iſrl' in q̃bꝫ erat hũana infirmitas nõ cõſumeret nec deleret. ſʒ magis mirifice liberarenꝫ. ad qð exequẽdũ p̃ Moyſen dñs apparebat moyſi. ⁊ iõ talis apparitio facta ẽ ſm̃ coue niẽtiã negocij ſicut et alie apparitiões hmõi cõmuniter ſunt.

g Moyſes moyſes. iſta duplicatio ſigni ficat dilectionẽ ⁊ exci tat vocati attẽtionẽ.

h Nõ appropies in quit huc. ac ſi diceret. hũana fragilitas non p̃ſumat archana dei i quirere curioſe. q꞉ ſcri ptũ ẽ Prouerbio. xxv. Qui ꝑſcrutator eſt ma ieſtatis, opprimetur a gloria.

i Solue calciamẽtũ. q꞉ mos erat antiquꝫ et ſpãliter hebreoꝝ nõ ingredi ſancta loca pe dibꝫ calciatis. ⁊ inde ẽ ꝙ ſaraceni nõ audẽt i trare loca orõnis niſi diſcalciati.

k Terra ſancta eſt. ꝓpter diuinã apparitiõ nẽ ibidẽ. l Abſcon. moyſes faciẽ ſuã. ꝓpter diuinam reuerentia.

m Cui ait dñs. Hic ꝯſꝫ deſcribiꝫ cõmiſſio facta moyſi ad libera tionẽ populi. cũ dr̃.

n Vidi afflictionem ꝑp̃li mei. oculo cõpaſ ſiõis ad ipm liberãdũ Et in hoc dñs aperu it moyſi p̃dicte viſiõis mirabilis intellectuꝫ. q꞉ licet diuĩa nõ ſint p̃ ſumptuoſe inquirẽda, tñ p̃ diuinã reuelatio

bi: ⁊ videbat ꝙ rubꝰ arde ret ⁊ nõ cõbureretꝫ. Dixit ergo moyſes. Vadã ⁊ videbo vi ſionẽ hãc magnã q̃re nõ cõ buraꝫ rubꝰ. Cernẽs aũt dñs ꝙ pgeret ad vidẽdũ voca uit eũ de medio rubi: ⁊ ait. Moyſes moyſes. Qui reſ dit adſum. At ille. Nõ ap propies inq̃t huc. Solue calciamẽtũ de pedibꝰ tuis Locus ẽi in q̃ ſtas terra ſctã eſt. Et ait. Ego ſũ deus pr̃is tui. deus abraã: deus yſaac: et deus iacob. Abſcõdit moyſes faciẽ ſuã. Nõ enĩ audebat aſpicere ꝯ deum. Cui ait dñs. Vidi afflictionẽ ꝑp̃li mei in egypto ⁊ clamorem eiꝰ audiui. ꝓpter duritiã eoꝝ q̃ p̃ſũt opibꝰ. Et ſciẽs dolo rẽ eiꝰ. deſcẽdi vt liberẽ eũ de manibꝰ egyptioꝝ. ⁊ edu cã de terra illa in terrã bo nã ⁊ ſpacioſã: in terrã q̃ flu it lacte ⁊ melle ad loca cha nanei ⁊ ethei. ⁊ amorrei et pherezei et euei et iebuzei. Clamor ergo filioꝝ iſrl' venit ad me. vidiq꞉ afflictionem

nem ſunt hũiliter ſuſcipienda. ⁊ iõ q̃n moyſes curioſe ſe nõ ingeſſit ſʒ hũiliter faciẽ ſuã abſcõdit. tũc dñs ei reue lauit. q꞉ abſcõdit talia a ſapiẽtibꝰ ⁊ prudẽtibus. ⁊ reuela uit ea paruulis. vt h̄r Mat. xi. o Deſcẽdi. ſ. p̃ effectũ. q꞉ deus in ſe deſcẽdere nõ põt. p In terrã bonã. qð oſtẽ diꝫ cũ ſubdiꝫ. Que fluit lacte ⁊ melle. q. d. cũ paruo labo re facit magnũ fructũ. q Et ſpacioſuꝫ. qð patꝫ ex h̄. q꞉ habitãt ibi multe gẽtes q̃ exprimunꝫ cũ ſubditur. r Ad loca chananei ⁊ ethei. taceꝫ aũt hic gergezei ⁊ in pluribꝰ alijs locis vbi ceteri noiãꝫ. q꞉ vt dicũt hebrei nõ reſtiterũt filijs iſrael p̃ bellũ ſicut alij. ſʒ de terra receſſe rũt ante ingreſſuꝫ filioꝝ iſrl'. s Clamor ergo. ꝓpter occiſio nẽ paruuloꝝ innocẽtũ et ꝓpter iniuſtã afflictionẽ laborã tiũ. q꞉ occiſio innocẽtiũ dr̃ clamare ad deũ. Geñ. iiij. Ecce vox ſanguis fratris tui abel clamat ad me de terra. Simi liter afflictio vel defraudatio laborãtiũ. Jaco. v. Clamor eoꝝ in aures dñi ſabaoth ⁊c. t Sʒ veni. mit. te. lʒ ei eẽt p̃ſentialꝫ corã eo. tñ dixit veni. p̃ h̄ ſignificãs vt deberet eẽ ꝓmpt' ad ſuſcipiẽdũ dei mãdatũ mẽte ⁊ voluntate ſic erat

pñs corpe. v Dix. moy. Hic ꝯſꝫ deſcribiꝫ ipiꝰ moyſi iſtructio ⁊ cõfortatiõ. q̃ req̃rebꝫ ad tñi officiũ ſuſcipiẽdũ et pño inſtruiꝫ ⁊ cõfortaꝫ verbis. ſcðo ex ſocijs adiũctis. ibi. Ingredieris tu ⁊ ſeniores. tertiõ ex mirabilibꝰ ſignis i princi. ca. q̃rti. Circa primũ ponꝫ moyſi ſtupefactiõ dicẽtꝫ.

eoꝝ q̃ ab egyptijs opprimũ tur. Sʒ veni ⁊ mittã te ad pharaonẽ: vt educas ꝑp̃lm meũ filios iſrl' de egypto. Dixitq꞉ moyſes ad deum Quis ſũ ego vt vadã ad pharaonẽ, ⁊ educã filios iſ rael de egypto. Qui dixit ei. Ego ero tecũ ⁊ h̄ habe bis ſignũ ꝙ miſeri te. Cũ eduxeris ꝑp̃lm meũ de egy pto: imolabis deo ſup̃ mõ tẽ iſtũ. Ait moyſes ad deũ. Ecce ego vadã ad filios iſ rael ⁊ dicã eis. Deus patruꝫ vr̃oꝝ miſit me ad vos. Si dixerint mihi: qð ẽ nomen eiꝰ: qd dicã eis. Dixit dñs ad moyſen. Ego ſũ q̃ ſum. Ait. Sic dices filijs iſrl'. Qui ẽ miſit me ad vos. Di xitq꞉ iterꝫ deus ad moyſen. Hec dices filijs iſrl'. Dñs deus patꝝ vr̃oꝝ deus abraã ⁊ deus yſaac: ⁊ deus iacob: miſit me ad vos. Hoc nomẽ mi hi eſt in eternũ: ⁊ h̄ memo riale meũ in generatiõe et generationẽ. Vade cõgre ga ſeniores iſrl': ⁊ dices ad

x Quis ſum ego. ac ſi diceret. omĩno ſuꝫ in ſufficiẽs ad tñi negoci um. ⁊ iõ dñs cõſolatur eum dicens.

y Ego ero tecũ. q̃ ſuꝫ ſufficiẽs ⁊ potẽs ad te ptegẽdũ ⁊ dirigendũ.

z Et h̄ habebis ſign. ꝙ miſeri te. ſm̃ hebre os hoc referꝫ ad p̃cedẽ tia. ac ſi dicatur. viſio quã tibi oſtẽdi i rubo. erit tibi p̃ ſigno. ꝙ ego mitto te. ſm̃ catholi cos referꝫ ad ſequentẽ l'ram cum dicitur.

a Cũ eduxeris ꝑp̃lm meũ de egypto. immo deo ſup̃ montẽ iſtũ. ac ſi dicaꝫ. ego p̃dico tibi ꝙ poſt eductionẽ ꝑp̃li mei imolabis deo ſup̃ mõtẽ iſtũ. ⁊ cũ hoc tibi acciderit erit tibi cer tũ ſignũ ꝙ fui tecũ in eductiõe ꝑp̃li d egypto Erit etiã tibi ſignũ d fu turo. quia dñs dixerat moyſi duo. ſ. eductiõnẽ ꝑp̃li de egypto et indu ctionẽ eiꝰ in terrã mel le ⁊ lacte fluentẽ. ⁊ ideo ſicut immolatio predi cta erat ſignũ reſpectu p̃teriti. liberando eos mirabiliter de ſeruitu te egypti. ita eẽt ſignũ reſpectu futuri. ſcꝫ ꝙ oẽs introduceret mira biliter in terram pro miſſam.

b Si dixerint mihi. qð ẽ nomẽ eiꝰ ⁊c. Moyſes enĩ in hoc expreſſe q̃ſiuit de noĩe mittẽtis ⁊ tacite de eiꝰ cõditiõ ne. ⁊ dñs r̃ndet pño de ſcðo. ſ. de cõditiõe mittẽtis ipm dicens. c Ego ſum q̃ ſum. In hebreo h̄r. Ero qui ero. p̃ vtrãq꞉ tñ l'ram idẽ ſignificaꝫ. ſ. neceſſitas eſſendi. ⁊ eter nitas ⁊ immutabilitas p̃ oẽm modũ q̃ eſt cõditio ꝓpria ⁊ ſigularis ipiꝰ dei. Oĩa enĩ alia eoipõ ꝙ ſunt de nihilo habẽt p̃cipiũ ſui eẽ. ⁊ ſunt vertibilia in nihil. q꞉ ſubtra cta manutenẽtia diuĩa caderẽt i nõ eẽ ⁊ iõ nõ eẽ ꝯuenit eis q̃tũ ẽ ex ſe. ſʒ eẽ habẽt a deo. ſm̃ qð dr̃ Eſa. xli. Ecce vos eſtis ex nihilo. ⁊ opꝰ vr̃m ex eo qð nõ eſt. d Sic di ces filijs iſrl'. ac ſi diceret. ſi q̃raꝫ a te q̃s miſit te r̃ndebis. e Qui ẽ miſit me. ſ. ille q̃ habet ex ſe neceſſitatẽ eſſendi et plenitudinẽ abſq꞉ reſtrictiõe ⁊ determiatiõe aliqua. f Dixitq꞉ iterꝫ deus ad moyſen ⁊c. ac ſi diceret. ſi q̃rãt ſe cũdo de noĩe mittẽtis te. r̃ndebis. Dñs deus patꝝ vr̃oꝝ deus abraã ⁊c. hoc nomẽ ẽ mihi ⁊c. ⁊ ſequiꝫ. g Vade cõgre ga ſeniores iſrl'. nõ intelligiꝫ h̄ de oĩbꝰ ſenibꝰ ꝑp̃li. q꞉ cũ i ꝑp̃lo illo eſſent ſexcẽta milia peditũ, vt h̄r. j. xij. ca. Oĩnes

ſenes ꝑl'ꝰ q̃ poſſent de facili cōgregari ſ; ꝑ ſeniores. hic i⸗
telligunt iudices q̃ habēt ꝑp'm regere. b Viſitās viſi
taui vos. h̄ mō loquēdi vſus ē. q: ioſeph moriēs ſic ꝑdi⸗
xerat. Poſt mortē meā de' viſitabit vos ⁊ aſcēdere faci⸗
et de terra iſta. vt h̄r Gen. l. ca. i Et audiēt vocē tua;.

Erāt aūt hoīes ꝓ‍udē⸗
tes ⁊ ſciētes ꝓmiſſionē
factā abrae Gen. xv. c.
vbi dr. Quarta gene⸗
ratiōe reuertētur huc.
et idō videbant ꝙ tps
ſue liberatiōis iſtabat.
et iō vbis moyſi credi
derūt anteq̄ faceret ſi
gna de q̄bꝰ dicet̃ ſequē
ti capitulo.
k Ingredieris. Hic
ponit̃ iſtructio ⁊ con
ſolatō moyſi ex ſocieta
te ſibi adiuncta ad lo⸗
quēdū regi egypti. cuꝫ
dicit̃. Ingredieris tu ⁊
ſeniores iſrl' ⁊c.

l Ibimꝰ viā triū die
rū. non dicit vniꝰ diei
aut duoꝝ. q: nō eſſent
ſufficiēter elongati ab
egyptijs q̃ lapidarent
eos. ſi ſcirent eos imo
lare aīalia q̃ colebant
tanq̄ deos. nec dicit ſex vel octo. q: videret̃ ꝙ nō q̃rerēt
deo imolare ſ; magis fugere. ⁊ iō dicit triū dieꝝ nō plus
exprimēdo. vt ſic q̄nto petitio eſſet magis rōnabilis tāto
rex egypti eſſet magis inexcuſabilis de inobedientia ad
deū. Sciebat eni dn̄s ꝙ illā petitionē nō exaudiret. et ſic
mereret̃ a deo flagellari intm̄ ꝙ iuuitꝰ maiora cōcederet
ſcꝫ totalē exitū ⁊ nō ſolū cōcederet. imo ad exitū de terra
cōpelleret. vt dr̄ infra. xij. ca. Unde ſubditur. m Sed
ego ſcio ꝙ nō dimittet vos. ad mādatū meū ſimplici ver
bo factū. iō ſubdit̃. n Niſi ꝑ manū validā. i. ꝑ vtute⸗
meā ip̄m cū ꝑp'lo ſuo grauiter affligētē. ſicut patebit i ſe⸗
quētibꝰ. o Daboq; grām. Dicūt hebrei ꝙ in exitu ꝑp'li
de egypto dn̄s dedit eis tantā grām ꝙ liberaliter offere⸗
bāt ⁊ dabāt eis iocalia ꝑcioſa. ſ; h̄ nō videt̃ cōcordare lr̄e
ſeq̄nti vbi dr̄. p Poſt. mul. a vici. ſua. poſtea etiā ſubdit̃
q Et ſpoliabis egyptū. qd̄ nō videret̃ v̄ꝫ ſi egyptij eis
dediſſent. ⁊ iō dicēdū ꝙ ab egyptijs receperūt ꝑ modūꝫ
mutui. ⁊ ſic ſecū portauerūt. ⁊ egyptij q̃ erāt intēti ad ſe⸗
pelīedū mortuos ſuos. q: nulla erat domꝰ egyptioꝝ in q̃
nō iaceret mortuꝰ. vt h̄r infra. xij. ca. Obliti ſunt repetere.
Nec tn̄ hebrei cōmiſerūt furtū. q: volūtate ⁊ auctē dn̄i h̄
fecerūt. vt pꝫ hic. q̃ ē dn̄s ſimplr oīm reꝝ. ⁊ iō ſine iniu⸗
ria ⁊ aut iniuſticia quecūq; pōt vni auferre. ⁊ alteri dare
ꝓ ſua volūtate. Cōſiderādū etiā ꝙ ex cōſideratiōe ꝑſona
rū iſta dei ordinatio fuit rōnabilis. q: hebrei in multis
valde ⁊ grauibꝰ ſeruierāt egyptijs. nec habuerāt recōpē
ſationē laboris ſui. nec violentie ſibi facte. nec ꝓ ſubmer
ſione paruuloꝝ ſuoꝝ habuerāt emēdā vel recōpēſationē
et iō egyptij eis in multis tenebant̃. His dictis pꝫ lr̄a.
H ca. iij. vbi dicitur in poſtilla. Moyſes autem.

Addicio.

i In hoc ca. ſ. Exo. iij. cōtinet̃ exordiū redēptiōis po
puli dei ab egyptiaca captiuitate. ſicut in euāge⸗
lio. Miſſus ē angelꝰ gabriel. Lu. i. Exordiū humani gene
ris cōtinet̃. Un̄ ſicut ⁊ in illo nomē ꝓpriū xp̄i redēptoris
exprimit̃. ita ⁊ hic nomē ꝓpriū dei ꝑcipaliter liberantis

ad eos. Dn̄s deꝰ patꝝ vr̄o
rū apparuit mihi. deꝰ abra⸗
am: ⁊ deꝰ yſaac: ⁊ deꝰ iacob
dicēs. b Viſitans viſitaui
vos ⁊ vidi oīa q̃ acciderāt
vobis in egypto. et dixi vt
educā vos de afflictiōe egy
pti in t̃rā chananei ⁊ ethei
et ammorrei ⁊ pherezei et
euei ⁊ iebuzei ad terrā fluē
tē lacte ⁊ melle: et audient
vocē tuā. k Ingredieris tu
et ſeniores iſrl' ad regē egy
pti ⁊ dices ad eū. Dn̄s deꝰ
hebreoꝝ vocauit nos. l Ibi
mus viā triū dierū in ſoli⸗
tudinē vt immolemꝰ domi
no deo nr̄o. m Sꝫ ego ſcio
ꝙ nō dimittet vos rex egy
pti vt eatis n niſi ꝑ manum
validā. Extēdāq; manum
meā ⁊ ꝑcutiā egyptū in cū⸗
ctis mirabilibꝰ meis q̃ fa⸗
cturꝰ ſum in medio eorum:
poſt hoc dimittet vos. o Da⸗
boq; gratiā ꝑp'lo huic corā
egyptijs. Et cū egrediminí
nō exibitis vacui. p ſed po⸗
ſtulabit mli'er a vicina ſua
et ab hoſpita ſua vaſa argē
tea et aurea: ac veſtes. po⸗
neriſq; eas ſuper filios et
filias veſtras. q et ſpoliabi⸗
tis egyptum.

oſtendit̃. Et q: poſtillator in h̄ ca. nimis breuiter ſe expe
diſſe videt̃ cū tn̄ magna in ea cōtineant̃ rōne ꝑdicte. idō
certa quedā in hoc ca. ꝯtēta. vlteriꝰ aliq̄ attēdēda ſeu de⸗
clarāda vident̃ ſpāliter. q̄ꝝ primū ē ꝙ nō videt̃ neceſſari
um dicere in hoc loco. ꝙ q: idē angelꝰ q̄uiq; loq̄bat̃ in per
ſona dei. iō deꝰ nomi⸗
net̃. nā ſm̄ ſeriem lr̄e ꝑ
ut etiā verba plane ſo
nāt. pōt dici ꝙ ille qui
apparet in forma ignis
erat angelꝰ apparens
ad excitādū mētē moy
ſi. vt cernēs miraculū
accederet ad audiēdū
vocē et verba diuina.
Sꝫ cū ſequit̃. Cernēs
aūt dn̄s ⁊c. hec vba et
etiā vba ſequētia ime⸗
diate poſſūt itelligi ab
ipo deo dicta ꝓut ſonāt
Scd̄o poſſet quis ad⸗
mirari quō moyſes il⸗
lā angelicā viſionē vi⸗
dēdo ⁊ vba dei audiē
do non legit̃ adoraſſe.
Nos eni ſanctoꝝ erat
in hmōi viſionibꝰ ſeu
apparitiōibꝰ adorare.
Un̄ gen. xviij. ca. legit̃
de abraā ꝙ tres vidit ⁊
vnū adorauit. ⁊ de ioſue legit̃ Joſue. v. ca. ꝙ cū ſibi dixiſ
ſet angelꝰ. Ego ſum ꝑnceps exercitꝰ dn̄i ⁊c. ꝙ cecidit pro
nus in terrā adorās. qd̄ intelligit̃ de adoratione dulie re⸗
ſpectu angeli. ſ; hic nō videt̃ fieri mētio de aliq̄ adoratio
ne. Ad qd̄ vid̄r dicēdū ꝙ hoc ⁊ q̄dā alia in hoc ca. cōtēta
faciūt ad cōmēdationē hūilitatis ipiꝰ moyſi de q̃ legit̃ i
fra Num. xij. Uir aūt moyſes erat hūilis valde. Cuiꝰ rō
eſt. q: nō eſtimabāt ſe dignū ad adorādū. ſ; potiꝰ ad mo⸗
dū publicani cuiꝰ hūilitas a dn̄o ꝯmēdat̃ Luce. xviij. ca.
Qui ex magna hūilitate nolebat oculos ad celū leuare ſe
ip̄m vilificādo. ſic ⁊ moyſes in hoc loco. legit̃ eni. Abſcō⸗
dit moyſes faciē ſuā. Nō audebat eni aſpicere cōtra deū
qd̄ maiorē oſidit hūilitatē q̄ adoratio corpalis. nihilo⸗
minꝰ tn̄ moyſes corpaliter adorauit. In hoc eni ꝙ dicit.
Abſcōdit faciē ſuā. etiā adoratio corpalis intelligit̃. Nā
ſuꝑ hoc verbo abſcōdit. glo. dicit inclinādo tn̄ vultū hūi
litatis verſus terrā. vt facies ſua eēt abſcōdita. ne aſpiceret
cōtra deū. ⁊ ſic pꝫ. ꝙ cū interiori hūilitate adorauit. Ter
tio cū dicit̃ in lr̄a. Quis ego ſum. oſidit̃ hūilitas ipiꝰ moy
ſi in verbo. q̃ priꝰ oſiſa fuerat in actu interiori mentali. et
etiā exteriꝰ in corpali. vt dictū ē. Per hec eni vba habet̃
ꝙ ad neutrū eoꝝ q̃ ſibi a dn̄o iniungebant̃ eſtimabat ſe
dignū. ſ. nec ad h̄ vt iret ad pharaonē etiam ꝓ modica re
cū pharao eſſet magnꝰ rex. ⁊ de hoc dicit. Quis ego ſum
vt vadā ad pharaonē. ꝓ ſcd̄o nec etiā eſtimabat ſe dignū
ad educēdū ꝑp'm iſrl' de egypto. licet nō eſſent in ꝑtāte
pharaonis. cū ducatꝰ tāti ꝑp'li req̄rebat viꝝ magne ꝓ‍u⸗
dētie ⁊ vtutiſ. Et nota ꝙ nō dixit. nō ſum ego dignꝰ ad h̄
vt vadā. ſ; q̄s ſum ego. qd̄ denotat maiorē hūilitatē. ſen⸗
tiebat eni ſe nō inhabilē ſolū ad ꝑdicta ſ; etiā ꝯtēptibilē
qd̄ ſonāt verba. q̄s ego ſum. q. d. vilis ſum. Cōſequēter
quarto dicit̃ in lr̄a. q̃ dixit ei. Ego ero tecū. Circa hec ver
ba ſunt multe ⁊ varie expoſitiōes quaꝝ due cōmuniores
ponunt̃ in poſtilla. ⁊ tn̄ neutra eoꝝ vid̄r ſufficere. Jlla eni
q̃ dicit. ꝙ h̄ qd̄ dr̄. Et habebis ſignū. refert̃ ad viſionē fa⸗
ctā moyſi in rubo. q̃ q̄dē viſio vt dicūt fuit data moyſi pro

ſigno ꝙ deꝰ mittebat eũ. eſt expoſitio quorũdã hebreorũ licet nõ oĩno videat̃ cõtinere vitatẽ. tñ qꝛ moyſes nõ petiuit tale ſignũ. vt pꝫ in lr̃a. ſꝫ ſolũ oſtẽdit deo fragilitatẽ ſuã. Quis ſum ego. vt dictũ ẽ. tñ qꝛ ex hoc videretur ꝙ moyſes eſſet modice fidei. q̃ etiã vides ſignũ miraculoſũ manifeſte. ⁊ audiẽs diuina verba dubitaſſet vtrũ illa verba eſſent ſibi diuinitꝰ dicta. ꝙ ſi ita eſſet reputaretur ſibi ad culpã. ſicut de zach. legit̃ Lu. i. Eo ꝙ nõ credidiſti verbis meis. qḋ tñ nõ legit̃ in hoc loco nec aliqḋ ſimile. Secunda vero expoſitio q̃ dicit ꝙ cũ dicit̃. Hoc habebis ſignũ. refert̃ ad imolationẽ futurã q̃ facta fuit a ꝑplo dei ſup mõtẽ ſynai. q̃ quidẽ imolatio debebat eſſe ſignũ certificãs moyſen de duobꝫ. quoꝝ vnũ erat ꝑteritũ. ſ. ꝙ deꝰ fuerat cũ moyſe in eductiõe ꝑpli de egypto. Aliud erat futurũ. ſ. futura inductio ꝑpli in terrã ꝓmiſſam. q̃ quidẽ expoſitio videt̃ incõueniens quo ad vtraq̃ partẽ. de prio parte. Nã qñ imolatio facta fuit in mõte. diuino ſuꝑfluũ erat ſignũ ad certificandũ ꝙ deꝰ mirabiliter liberaſſet ꝑplm de ſeruitute egypti. cũ hoc eſſet cũctis manifeſtiſſimũ ꝑ experiẽtiã. de ſcḋo vero pꝫ. nã vt cõſtat ex lr̃a nõ fuerat moyſi cõmiſſa introductio ꝑpli de egypto ad terrã ꝓmiſſam. ſꝫ eductio ꝑpli de egypto. dicit ei. Mittã te ad pharaonẽ. nõ faciẽs mẽtionẽ de introductione ad aliã terrã. vñ ſaluo meliori iudicio. aliter iſte paſſus videt̃ exponendus. Ad qḋ ſciendũ ꝙ moyſes in hoc loco nõ fuit locutꝰ deo aliqua verba incredulitatẽ ſonãtia. vt ex hoc requireret̃ aliqḋ ſignũ certificãs ipm moyſen. ſed ſolũ expoſuit deo humilitatẽ ſuã ad tm̃ officiũ qḋ ſibi cõmittebat dicẽs. Quis ego ſum vt vadã. in quo intelligebat̃ tacite. ꝙ rõnabiliꝰ debuiſſet mitti aliꝰ aptꝰ ad hoc. vñ dñs rñdet ad primũ. Ego ero tecũ. q. d. etiã tu nõ es ſufficiens ex te. meo aũt auxilio eris ſufficiẽs. Ad ſcḋm dicit. Et h̃ hẽbis ſignũ ꝙ miſerim te cũ eduxeris ꝑplm de egypto. Pro q̃ ſciendũ ꝙ ſicut deꝰ in noua lege ꝑ paupes ⁊ impotentes voluit inducere fidẽ ſuã ꝑ orbẽ. vt ex h̃ magꝭ reluceret virtꝰ ⁊ potẽtia diuina. iuxta illud. i. Corint. i. ca. Infirma mũdi elegit deꝰ vt fortia queq̃ ↄfundat. Pari rõne voluit in antiqua lege ꝑ moyſen q̃ modice reputatiõis erat. intm̃ ꝙ i etate. lxxx. annoꝝ gregẽ paſcebat. vt pꝫ in lr̃a. fieret liberatio ꝑpli ⁊ eiꝰ eductio de egypto vt ſic tota virtꝰ ⁊ potẽtia huiꝰ liberatiõis ſoli deo attribueret̃. ⁊ ꝑpls induceretur ad imolandũ deo in recognitionẽ ſui bñficij. et nulli alteri. ⁊ hoc ſonat lr̃a cũ dicit. Hoc habebis ſignũ. ꝙ miſerim te cũ eduxeris ꝑplm de egypto. vt id qḋ dicit̃. Hoc habebis ſignũ. referat̃ ad inhabilitatẽ ipiꝰ moyſi ad tm̃ officiũ. et ẽ ſenſus ꝓpter hoc. ego elegi te nõ potentẽ nec fortẽ. qꝛ h̃ erit ſignũ ꝙ miſerim te. ſ. ꝙ non vtute ꝓpria h̃ feciſſes ſꝫ mea vtute ⁊ potẽtia. qua rõe tu ⁊ ipe ꝑpls imolabitis deo ſup mõtẽ iſtũ. ⁊ ſic inhabilitas ſeu debilitas moyſi quã deo oñdebat ad excuſationẽ ſuã erat intenta a deo. vt eſſet ſignũ manifeſtũ de hoc. ꝙ illa eductio fuiſſet a ſolo deo. ⁊ qḋ ſibi ſoli erat imolandũ in recognitionẽ ſui bñficij. Quito ſeq̃t̃ in lr̃a. Ecce ego vadã. ſi dixerit mihi qḋ ẽ nomẽ eiꝰ. q̃d dicã. In q̃ paſſu ad lr̃am ſiũt q̃dam obiectiões. Prio eñi obijcit̃ ſic. aut nomẽ dei erat notũ moyſi añ reuelationẽ hmõi. aut nõ erat ei notum antea. ſi ſic. ſuꝑflue q̃rebat h̃ iterũ ſcire. ſi aũt nõ. quare q̃rebat hoc in ꝑſona filioꝝ iſrl̃. ⁊ nõ potiꝰ in ſua ꝑſona dicẽs. Notum fac mihi nomẽ tuũ. ſi aũt dicat̃. ꝙ h̃ nomẽ erat ei notum añ hmõi reuelationẽ nõ tñ erat notum filijs iſrl̃. ⁊ iõ q̃rebat a deo. vt poſſet eis indicare nomẽ dei. vt ipi crederẽt moyſi in dicẽdis. Cõtra h̃ obijcit Ra. moy. in pria parte ḋ directiõe. c. lxiij. vbi de hac materia ꝓlixe tractat dicẽs. ꝙ aũt filij iſrl̃ h̃ nomẽ ſciebãt anteq̃ a moyſe audirẽt illud aut nõ. ſi ſic ſuꝑflue eis iſtud nomẽ notificaret. cum iam ipi ſcirẽt ſicut ⁊ ipe. ſi aũt ipi nõ ſciebãt antea. ſeq̄retur ꝙ ex hoc ꝙ ſibi notificaret̃ a moyſe: nõ magis crederent ei. cum ipſi neſcirẽt vtrum hoc eẽt nomẽ dei vel nõ. Itẽ contra hanc interrogatiõem moyſi obijcit̃ a q̃buſdã. Nam filij iſrael in egypto exiſtẽtes anteq̃ eis mitteret̃ Moyſes: aut erant fideles. ſ. habẽtes fidem vnius veri dei. aut non habebant fidem de deo vero. Nõ eſt dicendum filios iſrl̃ nõ habere fidẽ de deo vero. quia tũc nõ eſſent populꝰ dei: nec de eis dixiſſet deus. Uidi afflictionem ꝑpli mei in egypto. Nullꝰ eñi reputat̃ dei ꝑpls ſeu de ꝑplo dei ſi ſit extra verã fidẽ. Si aũt erãt fideles. ſ. verã fidẽ habẽtes de vero deo. nõ req̃rebat̃ alia noĩatio dei. ſufficiebat eñi ꝙ moyſes dixiſſet eis. Ille eñi quẽ vos creditis eſſe deũ. ille miſit me ad vos. ꝑſertim cũ eis inſuꝑ declaraſſet: Deꝰ abrahã ⁊c̃. ſicut fuerat dictũ moyſi in pria allocutiõe. oẽs eñi erãt de ritu circũciſiõis q̃ fuerat data abrae in ſignaculũ fidei Gen. xvij. qḋ pꝫ infra. iiij. c. vbi ꝓpter incircũciſionẽ filij moyſi volebat deꝰ interficere eũ. Ad quoꝝ declarationẽ videt̃ vlteriꝰ aliq̃d dicẽdũ. Circa qḋ attẽdendũ eſt. ꝙ ex his q̃ dixerat dñs moyſi ſuper ſua miſſione videnť oriri duo q̃ ab ipo moyſe merito erãt inquirẽda. quoꝝ primũ ẽ. Q licet manifeſtꝰ expꝛeſſe dixiſſet moyſi ꝙ deſcẽderat vt liberaret ꝑplum iſrl̃ de manu egyptioꝝ. ad qḋ volebat mittere moyſen ad pharaonem vt educeret ꝑplm ⁊c̃. nõ tñ eidẽ declarauit. vtrũ hoc volebat facere ꝑ aliquas vias occultas. vtputa inclinando cor pharaõis ⁊ ſuoꝝ ad dimittẽdũ ꝑplm. ſeu ꝑ aliquas plagas occultas. q̃ etiã ſm̃ curſum naturalẽ fieri poſſunt ſicut fecit in facto ſarai vxoris abrae Gen. xx. ca. Siliť de abimelech eo. ca. q̃ etiã ipam ſarã dimiſit ꝓpter reuelatiõnẽ diuinã quã habuit in ſomnis. Siliť ⁊ labã dimiſit iacob cũ gregibꝫ ſuis ꝓpter reuelationẽ diuinã eidẽ in ſomnis factã. qḋ indubie potuiſſet etiã in hoc caſu fieri ꝑ voluntatẽ diuinã. cui nemo põt reſiſtere. Aut forte deꝰ voluit ꝑplm educere cũ ſignis ⁊ ꝓdigijs ſupra nature curſum cõmunẽ publice factis. ꝓut in effectu fuit oſtẽſum. Hoc eñi ꝑtinebat ad moyſen ſcire. qꝛ forte ſi deꝰ primo modo voluiſſet educere ꝑplm moyſes reputaſſet ſe aptũ ad hoc. qꝛ hoc fieret ſine cõtẽtione ⁊ cõtradictiõe. ꝓut in ꝑdictis geſtis patet. Secꝰ aũt ſi ſcḋo mõ. qꝛ tunc requirebant̃ magne inſtãtie ⁊ cõtrouerſie. ſicut ↄtigit in caſu ad qḋ nõ reputabat ſe moyſes dignũ. vt iã dixerat. Siliť hec inquiſitio ꝑtinebat ad eũ ex parte filioꝝ iſrl̃. eo ꝙ forte faciliꝰ ⁊ ſuauiꝰ venirẽt ad credendũ diuinis ꝓnoſticis et mãdatis ꝑ internã inſpirationẽ ſeu monitionẽ diuinam q̃ꝫ ꝑ miracula vel ꝑſuaſionẽ moyſi. Uñ ꝓpter hoc petebat moyſes nomẽ dei. ſub quo debebat filijs iſrl̃ iſta nũciare. Nã noĩa diuina cõiter imponunt̃ deo ſm̃ opatiões que ab eo ꝓcedũt. ſicut cũ dicit̃. Dñs vir pugnator omps nomen eius. infra. xv. ca. ⁊ Eſa. lv. Et erit dñs noĩatus in ſignũ eternũ. ⁊ ſic ex hoc ꝙ ſibi reuelaret̃ nomẽ diuinũ. ſub quo iſta liberatio debebat fieri. moyſes haberet certificationẽ de hoc q̃ſito. In qua quidẽ interrogatione videtur moyſes nõ tenere modũ quodammõ beate virginis interrogãtis. Quõ fiet iſtud. nõ enim dubitabat de efficacia diuine volũtatis. ſed q̃rebat modũ. Secundũ quod ex dictis dñi oriebat̃ inquirẽdũ ipi moyſi eſt hoc. Nam dñs dixerat ei. ꝙ ipe ⁊ ꝑpls imolarẽt deo ſup mõtẽ predictũ. vñ volebat moyſes ſcire nomẽ diuinũ. ſub q̃ talis immolatio debebat fieri. Hoc eñi nomẽ deꝰ vere intellectũ licet nõ ſit cõmunicabile alicui creature ſm̃ rẽ. eſt tñ cõicabile ſm̃ participationẽ. vt dij dicant̃ q̃ participant aliqḋ diuinũ ꝑ ſilitudinẽ. iuxta illud pſal. lxxxi. Ego dixi dij eſtis ⁊c̃. Siliť ẽ cõicabile ſm̃ opinionẽ. vñ ſup illḋ ad Galat. iiij. Hijs q̃ natura nõ ſunt dij ſeruiebatis. glo. nõ ſũt dij natura. ſꝫ ſm̃ opinionẽ hoim. Et qꝛ ſacrificare ſeu imolare ẽ actꝰ ſoli deo vero debitꝰ. vñ. ſ. xxij. ca. Qui immolat

diis occidet. niſi ſoli dño. Idcirco moyſes q̄rebat aliquod ꝓpriū nomē diuinū qđ eſſet oībꝫ modis incōicabile. vt ſic ꝑpl's ille q̄ prius erat ad ydolatriā. ſm quā leuiter vocabāt creaturā noīe dei. vt. ſ. xxxij. ca. de vitulo dicebāt. Iſti ſunt dij tui iſrl'. vt in hac imolatiōe ſeu ſacrificio nō deuiaret a via recta. Qua q̄dē expoſitiōe ſic poſita ceſſāt obiectiōes p̄dicte. Nā ad primā obiectionē dicēdū. ꝙ h nomē diuinū qđ moyſes querebat. nec erat notū moyſi nec aliis filiis iſrl' put infra dicet. q̄rebat aūt h moyſes ī ꝑſona filioꝝ iſrl'. ⁊ nō in ſua ꝑſona ex q̄dā humilitate et reuerētia. vt ei q̄ dāmō temerariū ſeu p̄ſūptuoſus. p̄ſti viro tā humili dicere deo. Qđ ē nomē tuū. Nō ei erat moyſes ignarꝰ ꝙ iacob petenti nomē angeli fuit miſſum q̄ſi increpatiue. Cur petis nomē meū. G̃n. xxxij. ca. ⁊ iō moyſes petebat ī ꝑſona ꝑpl'i cui mittebat. de q̄ p̄ſumebat ꝙ ſaltē aliq̄ eoꝝ h peteret. Ad ſcđm dicēdū ꝙ moyſes nō petebat cognitionē huiꝰ noīs. vt ꝑ hoc filij iſrl' crederēt ei. ſ3 hoc q̄rebat ꝓpter rōnes ſupradictas. Ad tertiū dicendū ꝙ licet filij iſrl' ⁊ a fortiori moyſes haberet fidē de deo vero q̄ eſt deꝰ abraā ⁊c̃. nō tñ hec noticia ſeu cognitio ſufficiebat ad certificādū moyſen de aliis ſupradictis. Conſequēter ſexto dr̃ in lr̃a ſm trāſlationē nr̃am. Dixit dñs ad moyſen. Ego ſum q̄ ſum. Ait. Sic dices filiis iſrl'. Qui eſt miſit me ad vos ⁊c̃. quā q̄dē trāſlationē nr̃am doctores nr̄i cōīter tenēt ꝙ h nomē q̄ eſt: maxime ē nomē ꝓpriū dei put ſanc. tho. in p̄ia parte. q. xiij. art. xi. in corpe q̄ōnis. vbi ad h aſſignat q̄ſdā rōnes. quaꝝ vna ē hieroni. ad marcellā de decē dei noībꝫ. ⁊ aug. in. v. de trini. q̄ quidē rō talis ē. q2 in h noīe ſignaꝰ mutabilitas ꝓpria diuini eſſe. qđ nō nouit p̄teritū nec futuꝝ. Cetera eni q̄ mutabilia ſunt. q̄ſi nō ſunt. qđ eni dicaꝰ fuit. iā nō eſt. et qđ dicaꝰ erit. nōdū ē. ⁊ iō de deo maxie ꝓprie dicaꝰ qui eſt an p̄ſti. Que q̄dē expoſitio l3 ſm trāſlationē nr̃am ſupradictū. et ex aucte ſanctoꝝ locū habeat. nō tñ videꝰ habere locū ſm hebraice lr̃e v̄itatē. vbi ſic hr̃. Dixit dñs ad moyſen. Ero q̄ ero. Ait. Sic dices filiis iſrl'. q̄ erit miſit me ad vos ⁊c̃. Poniꝰ eni in q̄libet loco vbi dicitꝰ. ero. hec dictio ehie. q̄ ꝓprie ē verbū ſubſtātiuū futuri tpis p̄ie ꝑſone indicatiui modi. q̄ q̄dē dictio frequētiſſime poniꝰ in ſacra ſcriptura. ⁊ nullā aliā ſignificationē nec equocationē habet. vñ ſm hāc lr̃am nō ē dicēdū. ꝙ dñs in h loco oñdit nomē ꝓpriū ſuū. Nā ꝑ h qđ dr̃ q̄ erit. nō ſignificaꝰ eternitas. ī q̄ nulla ē ſucceſſio. nec etiā imutabilitas. cū tñ in h qđ dr̃ q̄ erit. ſignificaꝰ a nō eſſe in eſſe. vel ſaltē abeſſe p̄ñti vel p̄terito in futuꝝ. nec etiā neceſſitas eſſendi hic oñdiꝰ. cū illa q̄ erūt nōdū ſint. vt3 ꝑ auctes ſanctoꝝ allegatas. Vñ valde mirādū vr̃ de poſtillatore q̄ in h loco v̄itatē hebraicā allegat mō p̄dicto. ⁊ tñ ex h ꝙ dicit. ero q̄ ero. intēdit cōcludere eternitatē ⁊ imutabilitatē dei ⁊ hmōi. qđ ē manifeſte ꝯ rōnē. ⁊ etiā ꝯ mētē ſctoꝝ. q̄ iſta nō cōcluſerūt niſi ex v̄bo ſubſtātiuo p̄ñtis tpis. nō aūt futuri. vt dictū eſt. Vñ iſte paſſus ſm hebraice lr̃e v̄itatē. aliter videꝰ exponēdus. Ad qđ ſciēdū ꝙ in v̄bis p̄dictis. ſ. cū dñs dixit ad moyſen. ero q̄ ero ⁊c̃. nō oñdit dñs moyſi aliqđ nomē diuinū de nouo. ſ3 potiꝰ oñdit ei ꝙ nō erat interrogatio ſua neceſſaria de hoc. cuiꝰ rō ē. nā ſufficiebat filiis iſrl'. ⁊ etiā ipi moyſi. ꝙ deꝰ patrū ſuoꝝ. ſ. abraā yſaac et iacob. quē ipi ꝑ fidē cognoſcebāt eſſe vnū deū. volebat eſſe cū eis ad educēdū eos de ſeruitute. ſiue h fieret ꝑ miracula patētia ſiue nō. i. aliter. ⁊ h ē qđ dicit. ero q̄ ero. ⁊ ē ſenſus Ero cū eis. q̄ ero tecū. Stati eni ſupra dixerat moyſi. Ego ero tecū ⁊c̃. ac ſi diceret. Ego dixi tibi ꝙ ero tecū in hac liberatiōe. ſic̄ dico ꝙ ero cū eis. Et q2 vtrunq3 erat ſuꝑ eodē facto. Idcirco tñ ſel' cōcludit. Qui erit miſit me ad vos. q. d. nō debetis vos curare quō. ſ3 ſufficiat vobis ꝙ erit vobiſcū. ſ. cū moyſe. ⁊ cū ꝑpl'o ad implēdū p̄dicta in q̄

deꝰ ſatiſfaciebat moyſi. etiā de ſcđo motiuo ſue interrogatiōis. ſ. ꝙ imolandū deo ſufficiebat ꝑpl'o imolare vero deo. quē patres coluerūt. q̄ etiā deꝰ redimeret eos a ſeruitute egyptiaca. etiā ſi aliqđ nomē diuinū eis nō innoteſceret. q2 h qđ ē eſſe deū abraā yſaac ⁊ iacob. q̄ educeret ꝑpl'm iſrl' de egypto nō ē cōicabile alicui creature. Et nō ta ꝙ antiq̄ hebreoꝝ nō exponebāt h qđ dr̃. Ero q̄ ero. De aliq̄ noīe diuino. ſ3 dicūt ꝙ deꝰ in miſſiōe offerebat ſe ꝑpl'o ſeu ꝓmittebat eis ꝙ eſſet cū eis in hac tribulatiōe egyptiaca. ⁊ in alia q̄ſi ꝯtigiſſet. Et notādū ꝙ hec dictō ehie q̄ in h loco poniꝰ que ſignificat ero. vt dictū ē. nūq̄3 ī tota ſacra ſcriptura poniꝰ ꝑ noīe diuino. vñ ſi nomē diuinū eſſet. rōnabile eſſet vt alicui deꝰ h noīe noiareꝰ. Seq̄ꝰ in lr̃a ſeptio. Dixitq3 iteꝝ deꝰ ad moyſen. Hec dices filiis iſrl'. Dñs deꝰ patrū vr̃oꝝ miſit me ad vos. Hoc nomē mihi ē ineternū. ⁊ h memoriale meū in generatiōe et generationē ⁊c̃. hec in lr̃a. Sup q̄bꝫ v̄bis l3 non modice altercatiōis ſint nihil vr̃ p̄ſcripſiſſe poſtulatoꝛ. niſi ꝙ vbi dicitꝰ. Dixitq3 iteꝝ deꝰ ad moyſen. ly iteꝝ exponit. vt referaꝰ ad interrogatiōes. ac ſi dicat. ſi q̄raꝰ ſcđo de nomine mittētis te. rñdebis. Deꝰ patꝝ vr̃oꝝ deꝰ abraā ⁊c̃. q̄ q̄dē expoſitio manifeſte deuiat a v̄itate lr̃e ⁊ hyſtorie. Primū patꝫ. q2 cū dicit. Dixitq3 iteꝝ deꝰ ad moyſen. manifeſte hr̃. ꝙ ly iteꝝ determiat id qđ dr̃. Dixitq3 deꝰ. ⁊ ē ſenſus. ꝙ deus nō ſolū ſel' dedit moyſi r̄ſſiōnē dicēs. q̄ ē. ſeu qui erit. miſit me ad vos. ſ3 etiā dedit iteꝝ aliā r̄ſſiōnē. ſ. dñs deꝰ patrū vr̃oꝝ ⁊c̃. qđ ſonat plane illud qđ dicit. Dixitq3 iterū. Scđm patꝫ. q2 vt hiſtoria teſtaꝰ moyſes nec filij iſrl'. ſeīcādo q̄ſierūt de noīe mittētis. ⁊ ſic moyſes nō debuiſſet ſibi nomē a deo reuelatū ꝓpalaſſe ꝑpl'o. cū deꝰ cōditionaliter iuſſiſſet moyſi. ſi querāt ſcđo. ſ. de noīe mittētis. rñdebis ſm expoſitionē poſtillatoris. vñ aliter vr̃ dicendū. ſ. cū deꝰ in p̄ia r̄ſſiōe. ſ. cū dixit. Ero q̄ ero. nō reuelauiſſet moyſi aliqđ nomē diuinū de nouo ſ3 potiꝰ ei oſtēderat ꝙ nō erat ſibi neceſſariū h petere. vt dictū ē. mō q̄ſi ex ſupabundāti voluit ſibi notificare nomē diuinū. in q̄ moyſes certificareꝰ de p̄dictis de q̄bꝫ certificari volebat Et de h dicit. Dixitq3 iteꝝ deꝰ ad moyſen. q. d. l3 p̄ia r̄ſſio ſufficiſſet. grōſe tñ volo tibi dare iteratā r̄ſſiōnē. ꝑ quā nomē nouum ꝓpriū mihi notifices filiis iſrl'. vnde dicit. Dixitq3 iteꝝ dñs ad moyſen. Circa qđ nomē moyſi in h loco nouiter reuelatū plura occurrūt cōſideranda ad ſenſu3 lr̃alē ꝑtinētia. ſpāliter. xij. Primū. ſ. quō nomen diuinū hic reuelatū moyſi ſcribiꝰ in hebraica lr̃a. ⁊ qualr̃ ab hebreis ꝓnūciaꝰ. ⁊ quō in aliis linguis trāſferaꝰ. Secūdū. ſ. an p̄dictū nomē. ſ. tetragrāmaton ſignificet verū deū. Tertiū. ſ. an p̄dictū nomē ſit ꝓpriū vel appellatiuum. Quartū an p̄dictū nomē ſit maxie ꝓpriū nomē dei. Quītū. ſ. an h nomē ſignificet naturalr̃. vel ad placitū ſeu ex inſtitutiōe. Sextū an ſit aliqua rō querēda de hmōi inſtitutiōe. Septimū an deo ſm ſignificationē huiꝰ noīs ꝑ̄cipalr̃ ꝑtineat miracula facere. Octauū an deo ſm ſignificationē huiꝰ noīs ꝓprie ꝑtineat imolari ſeu ſacrificari. Nonū an ſub p̄dicto noīe ꝓprie ꝑtineat ꝑpl'm ſub lege a deo data cultui diuino applicari. Decimū an h nomē habeat ſpālē efficaciā inter alia noīa diuina. Vndecimu3 ſc3 de ſolēnitate huiꝰ noīs apud hebreos. Duodecimū. ſ. quō ſunt intelligēda hec v̄ba. ſ. h ē mihi nomē ineternū. et h nomē memoriale meū in generatiōe ⁊ generationē.

Circa primū dicēdū ꝙ vbi in trāſlatiōe nr̃a dr̃ in h loco. Dñs deꝰ patꝝ vr̃oꝝ ⁊c̃. in hebraica lr̃a ē vnū nomē ex q̄ttuoꝛ lr̃is cōpoſitū. qđ cōīter dicūt tetragrāmaton. a tetra qđ ē q̄ttuoꝛ ⁊ grāma qđ ē lr̃a. i. nomē q̄ttuoꝛ lr̃aꝝ. q̄ q̄dē lr̃e in hebraico ſunt iſte. p̄ia ſc3 i. ſcđa h. tertia h. q̄rta h. ⁊ ſic h nomē ſcribiꝰ apud eos ſic ſc3. ibbh. Iſtud autē nomē ſic ſcriptū cū p̄dictis q̄ttuoꝛ lr̃is nūq̄ ꝓnūciaꝰ ab

hebreis cõiter put in lr̃a iacet.ſʒ in loco illi⁹ vbicunqꝫ in
ſacra ſcriptura ponit̃.pferũt legẽtes adonai.qḋ ẽ aliud
nomẽ diuinũ cõpoſitũ ex q̃ttuor lr̃is.quaꝝ p̃ma ẽ a.ſcḋa
d.tertia n.q̃rta i.⁊ ſic h̃ nomẽ ſcribit̃ apud eos ſic.ſ.adni
que q̃dẽ q̃ttuor lr̃e ſic in hebreo ſyllabicant̃ ꝙ ꝓpria noĩs
ex eis cõpoſiti pnũciatio ẽ adonai.qḋ q̃dẽ nomẽ adonai
ſignat plane dñm cũ additiõe mei vel nr̃i vel nr̃m. Pri-
mũ aũt nomẽ.ſ.tetragrãmaton nõ ẽ trãſferibile in aliud
nomẽ. ſeu etiã plane exponibile ſicut adonai ⁊ alia noĩa
diuia.⁊ iõ trãſlatores tã chaldei q̃ꝫ latini ⁊ etiam arabici
poſuerũt loco illi⁹ dñm.q̃ ẽ trãſlatio ſcḋi noĩs p̃dicti ſcꝫ
adonai.nõ tñ ẽ trãſlatio primi noĩs tetragrãmatõ ſupra
dicti. Circa ſcḋm.ſ.an p̃dictũ nomẽ diuinũ.ſ.tetragrã
maton ſignificet veꝝ deũ.dicẽdũ ꝙ ſic. Hoc eñi teſtatur
de⁹ dicẽs moyſi in h̃ loco de h̃ noĩe.Hoc nomẽ mihi eſt
ineternũ.⁊ Eſa.xlij.ca.Ego dñs h̃ ẽ nomẽ meũ.in q̃ loco
vbi dr̃ dñs.ponit̃ in hebreo nomẽ p̃dictũ.⁊ ſic in pluribꝫ
alijs locis. Circa tertiũ.ſ.an nomẽ p̃dictũ ſit ꝓpriũ vl̃
appellatiuũ.Dicẽdũ ꝙ ẽ ꝓpriũ.qḋ ptꝫ ex hoc.Nã huic noĩ
cõpetũt oẽs ꝓprietates ꝓprioꝝ noĩm.quaꝝ vna q̃ p̃cipal̃
eſt ⁊ cõis in oĩbꝫ linguis ẽ.nõ habere plurale nũeꝝ. cui⁹
rõ eſt.nam nomẽ ꝓpriũ ſignificat ſubſtãtiã nõ cũ q̃litate
cõi ſʒ ꝓpria.vt grãmatici dicũt.vñ ex p̃dicti noĩs natura
nõ inuenit̃ plurale in lingua hebraica. ſicut reperit̃ i alijs
diuinis noĩbꝫ.vt de h̃ noĩe deus.vel dñs ⁊ hmõi.et ad-
huc amplius ꝙ ſm formã iſti⁹ noĩs in hebraico ſcriptam
nõ poſſet ex eo fingi aliqḋ plurale.ſicut vbigratia de hoc
noĩe ſymon poſſum⁹ fingere plurale vt dicẽdo ſymones
ꝓ multis:quoꝝ q̃libet appellet̃ ſymon.talẽ eñi fictionem
pluralitatis nullo mõ patit̃ p̃dictũ nomẽ ſm formã in
qua forma ponit̃ in lingua hebraica.vt pꝫ in ea eruditis.
Sũt aũt alie ꝓprietates noĩm ꝓprioꝝ in lingua hebraica
que nõ faciliter in lingua nr̃a exponerent̃.que q̃dẽ ꝓprie-
tates oẽs adaptant̃ p̃dicto noĩ.ſ.tetragrãmatõ put Ra.
abenhazra q̃ maxim⁹ fuit grãmatic⁹ inter hebreos. in h̃
loco plene exponit.vñ manifeſtũ ẽ hoc nomẽ eſſe ꝓpriũ.

Circa quartũ.ſ.an p̃dictũ nomẽ ſit maxie ꝓpriũ nomẽ
dei.Dicẽdum ꝙ ſic.nam inter oĩa nomina que i ſacra ſcri
ptura de deo dicunt̃ cõiter tenet̃ ꝙ h̃ nomen.q̃ ẽ. eſt ma
xime ꝓpriũ nomẽ dei.put ſanc.tho.p̃ma pte.q.⁊ art.alle-
gatis deducit.que q̃dẽ opinio lʒ vt deductũ fuit fundet̃
in trãſlatiõe nr̃a que hꝫ.Qui ẽ miſit me ad vos.que q̃ dẽ
trãſlatio nr̃a deuiat manifeſte a v̄itate hebraica.vt.ſ.oſtẽ
ſum ẽ.tñ ſuppoſito ꝓpter reuerẽtiã ſctõꝝ ꝙ h̃ nomẽ. q̃ ẽ.
ſit ꝓpriũ nomẽ dei.adhuc vlteri⁹ videt̃ manifeſte dicẽdũ
ꝙ hoc nomẽ tetragrãmaton ẽ magis ꝓpriũ q̃ꝫ hoc nomẽ.
q̃ eſt.lʒ nõ ſit in aliq̃ alio noĩe ſeu p aliud nomẽ trãſferi
bile ſeu ꝓprie exponibile.vt dictũ ẽ.ex lr̃is tñ ex q̃bꝫ ↄpo-
nit̃ põt intelligi tã eſſe q̃ꝫ eſſentia nihil aliud cõnotando
nec limitãdo.qḋ maxie ↄpetit eſſentie ſeu eſſe diuio. For
ma etiã in qua ponit̃ ſm grãmaticã hebraicã cõſiderata
nec ẽ ꝓprie concreta nec abſtracta.nec aliqḋ tps in ſui ſi-
gnificatiõe includit.cũ ſit ꝓprie ꝓpriũ nomẽ.Vñ iõ oẽs rõ
nes ex q̃bꝫ ſancti doctores dicũt. ꝙ hoc nomẽ q̃ eſt. ẽ ꝓ-
priũ nomẽ dei.put in.q.⁊ art.allegatis hꝫ.pamplius cõpe
tũt huic noĩ tetragrãmaton.qḋ ſic ptꝫ. Nã vnã rõ ſumit̃
ex hoc ꝙ.q̃ eſt.nõ ſignificat formã aliquã.ſʒ ipm̃ eſſe.⁊ dr̃
maxie eſſe ꝓpriũ nomẽ dei.cui⁹ ſoli⁹ eſſe ẽ ſua eſſentia.q̃
q̃dẽ rõ magis cõpetit noĩ tetragrãmaton. qḋ ſignificat
tã eſſe q̃ꝫ eſſentiã nihil aliud cõnotãdo ſeu limitãdo. vt
dictũ ẽ.q̃ꝫ huic noĩ q̃ eſt.qḋ ſolũ ſignificat ipm̃ eſſe non
exprimẽs aliquã eſſentiã que ſit eadẽ cũ ſui eſſe. Manife
ſtũ eſt eñi ꝙ de q̃libet ente etiã ſi nõ ſit idẽ cũ ſua eẽntia
eſt veꝝ dicere.qḋ eſt.vñ dicẽdo.q̃ ẽ.vel qḋ ẽ.de aliq̃ ente
nõ intelligit̃ ꝙ ſua eſſentia ſit ſuũ eſſe.Alia võ rõ que aſ-
ſignat̃ ad h̃ ꝙ h̃ nomẽ q̃ eſt.eſt maxie ꝓpriũ dei.eſt talis

ſcʒ ꝙ q̃ñto aliqua noĩa ſunt min⁹ determinata ⁊ magis
cõia ⁊ abſoluta.tãto magis dicunt̃ de deo. Ex q̃ cõcludit̃
ꝙ hoc nomẽ q̃ ẽ.qḋ ſe habet indeterminate ad oẽs mo-
dos eſſendi noĩat ipm̃ pelag⁹ ſubſtãtie infinitũ dictũ a
damaſceno.que q̃dẽ rõ cõcludit ꝙ hoc nomẽ tetragram
maton ẽ magis ꝓpriũ.min⁹ eñi determinate ⁊ cõius ⁊ ab
ſolut⁹ ẽ nomẽ ſignificãs eſſentiã ſeu rem ſubſiſtentẽ ab-
ſolute ⁊ abſtracte a quacũqꝫ cõcretiõe ſeu limitatiõe qḋ
magis ptinet ad nomẽ tetragrãmaton. qḋ vt dictũ eſt ſi-
gnificat eſſe ſeu eſſentiã nõ cõcretiue nec abſtractiue.nec
cũ tpe q̃ꝫ hoc nomẽ qui ẽ.qḋ nõ ſolũ ſignificat cũ tpe.q2 ẽ
verbũ p̃ñtis tpis ſʒ etiã cõcretiue.nã hoc verbũ eſt. in ſui
ſignificatiõe includit.eſt ens.ſicut alia v̄ba in ſui ſignifi-
catiõe includũt participia ſua.Cõſtat aũt ꝙ ens ſignifi-
cat cõcretiue.⁊ p ↄñs intelligit̃ cũ cõpoſitiõe.qḋ nõ com
petit deo.Alia aũt rõ ſumit̃ ex ſignificatiõe ſic. Nã h̃ no
mẽ q̃ eſt.ſignificat eẽ in p̃ñti.qḋ maxie ↄpetit deo. cui⁹
eẽ nõ nouit p̃teritũ nec futuꝝ.que q̃dẽ rõ manifeſte con
cludit.ꝙ nõ ſolũ nomẽ tetragrãmaton.ſʒ etiã hoc nomen
de⁹.magis ꝓprie dicit̃ de deo q̃ꝫ hoc nomẽ q̃ eſt. Nã ſicut
eternitati nõ ↄpetit p̃teritũ nec futuꝝ.ita nec nũc tpis.qḋ
eſt inter p̃teritũ ⁊ futuꝝ.Cõſtat aũt ꝙ hoc v̄bũ eſt.cõiter
intelligũt loquẽtes nũc tpis ſeu tps ꝓpinquũ tpe p̃ñti p̃
teritũ diſtinguẽs a futuro.quoꝝ neutrũ ↄpetit deo. vt ẽ
manifeſtũ.Nomẽ aũt tetragrãmaton nõ ſignificat cum
tpe.ſʒ ſolũ eſſe ſeu eſſentiã abſtracte a q̃cũqꝫ tpis ſignifi-
catiõe.Si ↄſideret̃ etiã hoc nomẽ p̃dictũ q̃tũ ad illud a
q̃ imponit̃.manifeſtũ ẽ qḋ ẽ magis ꝓpriũ nomẽ dei q̃ꝫ h̃
nomẽ q̃ eſt.Nã hoc nomẽ ĩpoſitũ ei ab ipo eſſe nõ put eẽ
in creaturis ſeu p creaturas cognoſcit̃.ſʒ put ẽ in mente
diuia.put declarabit̃ in articulo ſequẽti.Siũr ẽ mag̃ ꝓ-
priũ q̃tũ ad modũ ſignificãdi.Nõ eñi habet modũ ſigni
ficãdi put creaturis cõpetit.Talis eñi mod⁹ ſignificãdi
in noĩbus ſp eſt cõcretiuus ſeu abſtractiuus.qḋ nõ com-
petit huic noĩ.vt iã dictũ eſt. Significat eñi hoc nomen
qui eſt.cõplexe.vt patꝫ.nomẽ aũt tetragrãmaton incom
plexe omĩno. Si aũt conſideret̃ hoc nomen q̃tum ad h̃
ꝙ imponit̃ ad ſignificãdũ.manifeſtũ eſt ꝙ nomen tetra
grãmaton eſt magis ꝓpriũ q̃ꝫ nomen deus.vel nomẽ qui
eſt.impoſitũ eñi eſt ad ſignificandũ ipam dei ſubſtãtiaꝫ
alteri incõmunicabilẽ.⁊ vt ſic liceat loqui ſingularem.vt
in p̃ma parte.q.allegata.arti.xi. in rñſiõe ad primũ argu-
mentũ.Ex q̃ patꝫ ꝙ hoc nomẽ eſt omĩbꝫ modis incõica-
bile alicui creature.q2 ſignificat quaſi vt ſingulare ſeu in
diuiduũ.Nullũ aũt nomen ſignificãs indiuidualiter eſt
cõicabile multis.niſi metaphorice tñ.licet aũt in aliq̃bꝫ
locis ſcripture dicat̃ hoc nomen aliq̃bꝫ creaturis cõicari.
vt infra.xvij.ca.de altari edificato a moyſe dicit̃.Voca-
uit nomen ei⁹.Dñs exaltatio mea.vbi ponit̃ hoc nomen.
hoc tñ eſt aliter intelligendũ. vt in ſuis locis exponetur.

Circa quintũ.ſ.an hoc nomẽ ſignificet ad placitũ ſeu
ex inſtitutiõe ſeu naturalr̃.Dicendũ ꝙ hoc nomen ſicut ⁊
cetera noĩa vocalia ex inſtitutiõe ſignificat.non aũt natu
raliter.Differũt tñ.q2 cetera noĩa cõiter ⁊ vt in pluribꝫ ex
inſtitutiõe hũana ſignificãt.Hoc nomẽ võ ex inſtitutiõe
diuia tñ.Si eñi ex inſtitutiõe hũana ſignificaret.notuꝫ
eſſet hoc nomen ſaltẽ illis q̃ nouerũt linguam hebraicam
cui⁹ oppoſitum patet ex hoc ꝙ moyſi q̃rẽti de nomĩe
dei tanq̃ꝫ ipm̃ nomen ignoranti.Deus dixit.Dic filijs iſ-
rael.Et ſequitur.Hoc eſt nomen meum.Ex quo patet ꝙ
nec moyſes.nec filij iſrl̃.hoc nomen nouerant ante huiuſ
modi reuelationem.Hoc etiam patet infra.vi.capitulo.
vbi dicitur.Nomen meum adonai non indicaui eis. Vt
ibidem oſtendetur.Dico autem ꝙ cetera nomina vt cõ-
muniter ⁊ in pluribus ex inſtitutione hũana ſignificant
propter hoc ꝙ pauca nomina leguntur a deo inſtituta.

ad ſignificandū ſicut. ꝫ. Gen. i. Vocauit deus lucē diē, ⁊ ibi dē. Vocauit deus firmamentū celū. ⁊ hm̄ di. ⁊ ſic de aliq̄bꝫ ſingularibꝫ paucis in primordio rerū creatis. q̄ q̄dē vocationes ſeu inſtitutiões conformes ſunt conceptionibꝫ hūanis q̄ de rebꝫ habentur. vtꝫ cōſiderāti. De h̄ vō noīe diuino aliter eſt ſentiēdū. ſ. ꝙ excedit oēm conceptū hūanū. Ad cuius euidētiā attēdēdū ē. ꝙ ſicut apd̄ nos voces ſignificātes res ſunt ſigna earū q̄ ſunt in aīa paſſionū, vt in. i. Periher. q̄ q̄dē paſſiões aīe res ſignificāt naturaliter cū ſint eedem apud oēs. voces tn̄ q̄ ſunt earū ſigna nō naturalr̄ ſed ad placitū ſignificāt. vn̄ ſunt diuerſa apud diuerſos. ſic ſuo mō cōſiderare poſſumus apud deū duplex nomē ꝓpriū. vnū ſcꝫ mētale ſignificās naturalr̄ deū. ⁊ h̄ mō filius dr̄ nomē pr̄is. Vn̄ ſup illud Eſa. xxx. Ecce nomē dn̄i veniet de longinquo. glo. nomē dn̄i. i. filius q̄ ē nomē pr̄is. Cuius rō ē. Nā ſm̄ ſan. tho. in ſcriptis ſupra primū di. xxij. arti. i. Deus q̄ ſeipm̄ cōprehēdit ipe ſolus ſeipm̄ noīat pfecte. vt ita dicā. vbū coequale ſibi generādo. hec ille. Aliud vō nomē ꝓpriū diuinū ſignificās ad placitū. ſ. ex inſtitutiōe diuina dei ſubſtātiā incōicabiliter ⁊ adequate. eſt nomē p̄dictū de q̄ agitur. ꝙ aūt h̄ nomē ſignificet dei ſubſtantiā incōicabiliter. ptꝫ ex p̄dictis. ꝙ aūt adequate ptꝫ ex h̄. Nā ſm̄ ſāctū tho. vbi ſupra cū voces ſint ſigna intellectuū. ſm̄ philoſo. i. Idē iudiciū ē de cognitiōe rei. ⁊ noīatiōe eius. Vn̄ ſicut deū impfecte cognoſcimus. ⁊ ita impfecte noīamus. et q̄ſi balbutiēdo. vt dicit Greg. Ex q̄ ſeq̄tur. ꝙ cū deus pfecte ſe cognoſcit ipe ſolus pfecte ſe noīet mētalr̄. vt dictū ē. ſic et ipe ſolus pfecte ſeipm̄ noīat p voces ab eo inſtitutas. que ſunt ſigna ſui intellectus ad placitū inſtituta. Vnde de h̄ noīe tetragrāmaton ſic a deo inſtituto veriꝰ dr̄. ꝙ noīat pelagus ſubſtantie infinitū a damaſceno dictū. Nā cetera noīa diuina determināt ſeu ſignificāt q̄dammō modū eſſendi diuinū. put cognitio nr̄a. q̄ finita ē. et a cognitione creaturarū accepta attigit. h̄ tn̄ nomē nullū modū eſſendi diuinū determiat. niſi put ē in mēte diuīa h̄ nomē inſtituēte. ⁊ ad h̄ tēdit illud Ra. moy. de directiōe ꝑplexorū q̄ allegatur a poſtilla. infra. vi. ca. Cōſtat aūt ꝙ illō eē abſolute cōſideratū ē infinitū ſimplr̄. ⁊ ſic pelagus ſubſtantie infinite dicēdū. Nec mirādū ſi aliq̄ dictio vel nomē finitū ꝓprie ſignificet ſubſtātiā infinitā. q: īter voces ad placitū ſignificātes ⁊ res p eas ſignificatas nō ē ꝓportio aſſignāda ſm̄ naturā ſꝫ ſolū ad placitū. Hec enī dictio mundus q̄ ē q̄dā breuis dictio. ſignificat totū vniuerſum. ⁊ h̄ nomē licꝫ ſit finitū ſm̄ vocē. ſignificat tn̄ infinitū ſm̄ rē.

Circa ſextū. ſ. an aliq̄ rō ſit q̄rēda de hmōi inſtitutiōe. Dicendū ꝙ cū h̄ nomē ſit ad placitū diuinū inſtitutū. vt dictū ē. nō ē ad h̄ q̄rēda rō q̄ſi naturalis vl̄ neceſſaria. cū etiā multa noīa ab hoībꝫ ad ſignificādū inſtituta. vtputa primitiua. q̄ a nullo alio noīe deriuantur. nō habeāt rōnē ſue inſtitutōis. niſi ſm̄ bn̄placitū īſtituētiū. ⁊ a fortiori de bn̄placito diuio q̄d ē maxie liberū. nō ē cāq̄renda. nihilominꝰ tn̄ q̄dā rōnes pnt̄ aſſignari ptinētes ad cōgruentiā huiꝰ ſignificatiōis. ſicut cōtingit in ſacramentis. q̄ licet ex volūtate diuina habeāt efficaciā. nō tn̄ ex natura rerū. tn̄ ſunt aliq̄ rōnes quibꝫ cōſideratur aliq̄ cōgruētia inter ſacramēta ⁊ res quas ſignificāt ſeu efficiūt. vtputa cū p ablutionē exteriorē q̄ fit in baptiſmo. cōgrue ſignificatur ablutio interior. ſ. quā ſignificat ſeu efficit. q̄ q̄dē rōnes ī h̄ noīe a diuerſis diuerſe aſſignantur. ⁊ ſpāliter inter expoſitores hebreorū ē in h̄ magna diuerſitas. Quidā enī eorū aſſignāt rōnes ex natura lr̄arū in h̄ noīe cōtentarū. q̄ q̄dē lr̄e oēs ſunt vocales. lr̄e aūt vocales ſunt magis abſtracte a materia q̄ꝫ cetere. ⁊ iō aptiores ad ſignificādū diuinam ſubſtātiā q̄ magꝭ abſtracta ē a q̄cūq̄ꝫ cōditione materiali. Aliq̄ vō hmōi rōnē aſſignāt ex pte numerorū p has lr̄as ſignificatorū. vniciuiq̄ꝫ enī lr̄e aſſignatur certus nūerus ſꝫ hebreos. nūeri aūt appriati iſtis lr̄is habēt pfectiōes ſingulares inter alios. Sꝫ h̄ nō vr̄ cōueniēter dictū. q: lr̄e nō ſignificāt nūeros niſi ex īſtitutiōe hūana. q̄d hic non hꝫ locum. Quidā vō eorū dicūt ꝙ rō inſtitutōis huiꝰ noīs ē ineffabilis et penitꝰ incōprehēſibilis ab hoībꝫ. ⁊ h̄ vr̄ ſatis rōnabiliter dictū. q: put dictū ē. h̄ nomē ſignificat diuinā ſubſtātiā put ē ī diuina mēte. q̄d ē icōp̄hēſibile ab itellectu creato. nihilominꝰ tn̄ rōnes aſſignate. ꝫ. in arti. q̄rto videntur cōgruere put fragilitati nr̄i intellectus videtur cōpetere.

Circa ſeptimū. ſ. an deo ſm̄ ſignificationē huiꝰ noīs ꝓprie ptineat miracula facere. Dicēdū ꝙ lꝫ ad deū put ē omp̄s ptineat miracula facere. ex h̄ eī dr̄ omp̄s. q: pōt poſſibilia abſolute. ⁊ ſic eiꝰ potētia extēdit ſe ad oē id q̄d hꝫ vl̄ pōt hr̄e rōnē entis. cui nihil opponit niſi q̄d iplicat in ſe eſſe et nō eſſe ſimr̄. q: tn̄ rō diuine oīpotētie fūdatur in eē diuinū. ſꝫ ꝙ ē infinitū. nō limitatū ad aliquē modū entis. ſꝫ p̄habēs ī ſe totiꝰ eē pfectionē. put. ꝫ. dicit in. i. pte. q. xxv. art. iij. in cor. q̄ōis. cōſtat āt ex ſupradictꝭ ꝙ nomē tetragrāmaton ſignificat ſubſtātiā diuinā put ē pelagꝰ ſubſtātie infinite. ſeq̄tur ꝙ ad deū ptinet oīpotētia. ⁊ p cōſis facere mirabilia put cōſideratur ſignari p dictū nomē.

Circa octauū ſcꝫ an deo ſm̄ ſignificationē huiꝰ noīs ꝓprie ptineat imolari ſeu ſacrificari. dicēdū ꝙ ſic. nā ſic ſacrificia ſeu imolatiões cōiter fiūt deo ꝓ expiatiōe ſeu mūdatiōe a pctīs. iuxta illud. i. Reg. iij. Nō expietur iniq̄tas domꝰ eiꝰ victimis ⁊ muneribꝫ cū oīpotētia diuīa parcēdo maxie ⁊ miſerādo manifeſtetur. p h̄ eī oſiditur deū hr̄e ſummā potētiā ꝙ libere pctā dimittit. Eius eī q̄ ſupioris legi aſtringitur nō ē libere pctā cōdonare. put in. q. ⁊ art. ſupradictꝭ. Vn̄ eadē rōne dicēdū ē ꝙ ſacrificari ⁊ imolari ſoli deo ptinet. put cōſideratur p̄dicti noīs ſignificatō. ⁊ inde ē ꝙ ī leuitico vbi de oībꝫ ſpēbꝫ ſacrificiorū ſingulariter agitur. nūq̄ꝫ aliō nomen iponitur niſi ſolū nomē p̄dictū. ſimr̄ ⁊ ī. iij. Reg. xviij. vbi agitur d helya ⁊ ydolatras dr̄. Si dn̄s ē deus ſeq̄mi eū. vbi ex pte helye ſp p̄dictū nomen noīatur. ⁊ ſic de ſimibꝫ.

Circa nonū. ſ. an ſub p̄dicto noīe ꝓprie ptineat ꝑplm̄ ſub lege a deo dato cultui diuio applicari. dicēdū ꝙ ſic. cuiꝰ talꝭ rō aſſignatur a q̄buſdā expoſitoribꝫ hebreorū. nā diuine ꝓmiſſiones ī lege cōtēte oēs ſūt miraculoſe. ſ. ſupra facultatē nature facte. ſ. ꝙ pluuie tēperanee deſcēdāt ꝓ ꝑplo exiſtēte iuſto. ⁊ detineantur ꝓ ꝑplo peccāte. vtꝫ Deu. xi. ⁊ ī locis q̄ꝫpluribus veteſt. Cōſtat eī ꝙ hmōi bona tpalia. ⁊ mala ſm̄ curſū cōēꝫ nature ſimr̄ ſe hn̄t ad bonos ⁊ malos. ſm̄ illō Eccle. ix. Vniuerſe eq̄ eueniūt iuſto ⁊ ipio. imolāti victīas. ⁊ ſacrificia cōtēnēti. vn̄ ꝙ talia ſequātur bonitatē vel maliciā ꝑpli. h̄ nō eſt ex curſu cōi nature ſꝫ ſupnaturali ptāte diuīa. Ex q̄ ſeq̄tur ꝙ lex diuīa debuit ꝓprie dari ſub illo noīe. ſm̄ ꝙ ptinet ad deū mirabilia facere. ⁊ inde ē ꝙ ī pricipio decalogi h̄ nomē fuit expſſū cū additiōe eductiōis de egypto. in q̄ miracła diuīa fuerūt potiſſime maīfeſtata. ⁊ h̄ cū dr̄ ītra Exo. xx. Ego dn̄s deꝰ tuꝰ q̄ eduxi te de terra egypti ⁊c̄. vbi eī dicit dn̄s. poītur p̄dictū nomē. ſimr̄ p totū decalogū in q̄ pricipalia legꝭ tradūtur. h̄ noīe exprimuntur. nō aūt in creatiōe mūdi. in opibꝫ eī ſex dierū nūq̄ꝫ h̄ nomē repitur. ſꝫ ſolū deꝰ. licꝫ eī creatio a ſolo deo fuerit. tn̄ in creatiōe ſm̄ augꝰ. ordo nature pricipalr̄ q̄ritur.

Circa decimū. ſ. an h̄ nomē habeat ſpālē efficaciā īter alia diuīa noīa. Dicēdū ꝙ lꝫ diuīa īuocatō efficax ſit cū ſuis debitꝭ circūſtātijs q̄ ī orōne efficaci req̄rūtur. iuxta illud pſal. cxliiij. Prope ē dn̄s oībꝫ īnocātibꝫ eū in vitate. de iſto tn̄ noīe legitur in ſpāli Nūe. vi. ca. Ponēt nomē meū ſup filios iſrl̄. Ego autē benedicam eis. Ex q̄ patet ꝙ ad hoc ꝙ benedictio ſacerdotalis in veteri lege cōtenta efficaciā haberet requirebatur impoſitio predicti nominis ſup populū quod ibidē ter exprimitur. vn̄ ſm̄ hebreos ⁊ ē ſatis cōſonū lr̄e. ad efficaciā bn̄dictiōis ſpūalis ibidē cōtēte expſſio p̄dicti nomīs re

quirebat. Dicit enī ibi. Dic aaron ⁊ filiis ſuis. Sic bñdicetis filiis iſrł. dicite eis. Bñdicat te dñs. Circa vndecimū ſcʒ de ſolēnitate huiꝰ nōis apud hebreos. Dicēdū ꝙ hoc nomē .ſ. tetragrāmaton nulli erat licitū pnunciare. niſi ſolū ſacerdotibꝰ q̄ benedicebāt ſolēniter ppłm in tēplo. vt infra Nūm. vi. ⁊ʒ loco illiꝰ vbicūqʒ ponit pferebāt legētes h̄ nomē adonai. vt dictū ē .ſ. in .i. art. qᵭ eſt nomē ſignificās maieſtatē ſeu ſummū dominiū ⁊ ptātē. Que qͥdē mutatio videt fieri ꝓpter duo. primū vt pdictū nomē a deo inſtitutū in maiori reuerētia haberet. ſcdm ꝙ veritas pdicti nōis .ſ. tetragrāmaton: nō eſt cognoſcibilis niſi p ſummā ptātē diuinā in effectibꝰ ſuis relucentē. qᵭ ſignificat p hoc nomē adonai. vt dictū ē. ⁊ iō valde rōnabiliter ſe habuit beatꝰ hiero. in ſua trāſlatiōe circa hoc. Nā vbicūqʒ inuenit pdictū nomē loco illiꝰ poſuit h̄ nomē dñs. qᵭ ē trāſlatio huiꝰ nōis adonai. nō aūt tetragrāmaton. Addit aūt in hoc loco huic nōi deꝰ abrahā. eo ꝙ reuelatio facta moyſi ad impletionem pmiſſorū pdictis pribꝰ factoꝝ fuerat ordinata. Circa duodecimū .ſ. quō intelligēda ſunt hec verba .ſ. Hoc nomē mihi ē in eternū. ⁊ hoc memoriale meū in generatiōe ⁊ generationem. Dicendū ꝙ licet hec vba pmittant in poſtilla. quaſi ſint vniꝰ ⁊ eiuſdē replicatiua. Alteriꝰ tn̄ videt dicendū. ꝙ referant ad pdicta duo nōia q̄ꝝ vnū ē qᵭ ſcribit .ſ. tetragrāmaton .s. dictū. qᵭ ē ꝓpriū nomē dei. vt dictū eſt. ⁊ de hoc nōie .ſ. tetragrāmaton dicit. Hoc nomē mihi ē in eternū. q: anteqʒ eſſent creature. hoc nomē ptinebat deo ſm ſuā eſſentiā abſqʒ aliqua relatiōe ad creaturas vt expoſitū eſt. Scdm vo nomē ē nō qᵭ ſcribit ſʒ legit .ſ. adonai. de quo intelligēdū ē qᵭ dr. Et h̄ eſt memoriale meū in generatiōe et generationē. ad innuēdū ꝙ primū nomē nō erat cōiter memoriale cū labiis. ſʒ nomē ſcdm .ſ. adonai. Nōia enī q̄ pferunt dicunt memorialia. iuxta illud pſ. xv. Nec memor ero nōim eoꝝ p labia mea. ⁊ q: h̄ nomē ſcʒ ſcdm implicat habitudinē .ſ. ad effectꝰ. iō nō dicit ee nomē dei in eternū. ſʒ in generatiōe ⁊ generationē. quod denotat ſucceſſionē creaturaꝝ quaꝝ reſpectu dicitur adonai. vt dictū ē. Poſſunt etiā pdicta verba aliter exponi. Ad qᵭ ſciendū ꝙ pdictū nomē tetragrāmaton ē ꝯforme huic nōi ieſus. in quo etiā ſunt quattuor lr̄e. quaꝝ pria ⁊ tertia ſunt eedē cū pria ⁊ tertia alteriꝰ nōis .ſ. i. ⁊. v. ſcda vero ⁊ quarta ſunt etiam cōſiles in ſcribēdo. q: vtrobiqʒ ſcribūtur cū h. ſʒ in legēdo ē differētia. q: in prio nomie cū aſpiratiōe legit. in ſcdo vo nōie loco aſpiratiōis vtriuſqʒ legit .ſ. qᵭ pōt eſſe duplici cā. vna ē ꝙ latini non ita pferūt aſpiratiōes nec lr̄as gutturales ſicut hebrei. Alia cauſa eſt. q: cū primū nomē ex lr̄is ſignificantibꝰ eſſe ſeu eſſentiā cōponit vt dictū ē. q̄ quidē lr̄e in latino nō ſignificāt eſſentiā. idcirco loco vtriuſqʒ poſite fuerūt due lr̄e .ſ. s. que qͥdē lr̄a s. dicit in pferēdo eſſe. ⁊ vt ſic reddit īn eādem ſniam. vñ de h̄ nōie dato ipi xp̄o ꝓprie pōt intelligi illud ad Phil. ij. Dedit illi nomē qᵭ ē ſup oē nomen. Nā illud ſolū nomē diuinū inter cetera nōia diuia ē incōicabile oībꝰ modis. vt dictū ē. ⁊ iō ꝓprie dicit ſup oē nomē. Fuit aūt h̄ nomē datū xp̄o inq̄tū ē verꝰ deꝰ. Fuit etiā huic nōi ieſus addita in hebreo hec lr̄a ayn. q̄ eſt maxime gutturalis. ⁊ iō nō pfert a latinis. qᵭ quidē nomē ꝓpriū diuinū cū interꝓtatione huiꝰ lr̄e ſupaddite ſignificat ſaluationē. vt ſic nō ſolū deꝰ ſʒ etiā ſaluator nominet. vñ ⁊ Mt. i. Angelꝰ dixit ad ioſeph. ⁊ vocabis nomē eiꝰ Ieſum. ipſe enī ſaluū faciet ppłm ſuū ⁊c. Et q: illud nomē diuinū .ſ. primū abſconditū erat eo ꝙ nō legebat a ppło. vt dictū eſt. ꝓpter ppłi impfectionē. Nomē vo ſcdm .ſ. ieſus qᵭ ē primi nōis memoriale ꝓpalandū erat oībꝰ tēpore xp̄i. ſicut ⁊ ipſe deꝰ qui in ſe inuiſibilis ē. p incarnationem erat viſibiliter cognoſcēdus. iō ille euāgelicꝰ ꝓpha Eſa. loquēs de aduētu xp̄i. lij. ca. dicit. Propterea cognoſcet ppłs meꝰ nomē meū in die illa. q: ego qui loquebar in die illa. ecce adſum. cuiꝰ ſenſus ē .ſ. ꝓpter hoc populus meꝰ cognoſcet nomē diuinū antea ſibi abſcōditū. ⁊ h̄ in die illa .ſ. tpe xp̄i. cuiꝰ rōnē reddit dicēs. Quia ipſe deꝰ q̄ loquebat priꝰ in ꝓphetis de q̄ dicit. q: ego q̄ loq̄bar. principaliter ꝑſonaliter: ac viſibiliter aſſiſteret. de q̄ dicit. ecce adſum. ⁊ q: noticia vtriuſqʒ nōis pdicti erat maxime deſiderabilis iuſtis aduētū xp̄i ſpectātibꝰ. iō in pſona taliū Eſa. xxvi. dicit. Dñe ſuſtinuimꝰ te nōie tuū ⁊ memoriale tuū in deſiderio aīe. q. d. deſiderauimꝰ noticiā. nō ſolū nominis tui .ſ. primi nobis aliqualiter ignoti. ſʒ etiā memorialis tui ſcʒ memoriale primi nōis qᵭ ē nomen ieſus. vt dictū eſt. qᵭ q̄dē deſideriū xp̄s adimplēs dicit Ioh. xvij. Pater manifeſtaui nomē tuū. ⁊ q: ad pdicti nōis veram noticiā pfectum q̄ ad myſteria in eo incluſa ꝑplus rudis nō erat capax. idcirco cū dixiſſet. Hoc nomē mihi eſt in eternū. ſtatim ſubdit. Uade cōgrega ſeniores iſrł. et dices ad eos. Dñs deꝰ patrū vroꝝ apparuit mihi ⁊c. hoc ē dicere. licet toti ppło hoc nomē ſit intimādū. tn̄ in ſpāli h̄ habes annūciare ſenioribꝰ q̄ de hoc meliꝰ pñt erudiri. vnde et de iſtis ſenioribꝰ dicit in eodē cōtextu paucis interpoſitis. Et audiet vocē tuā. qᵭ intelligendū ē nō ſolū p obedientiā ſʒ etiā intelligēdo. iuxta illud Lu. viij. Qui hʒ aures audiēdi audiat. Cōſequēter dicit. Deꝰ apparuit mihi vt in hoc oſtēderet altitudo gradꝰ ꝓphetie ipiꝰ moyſi. Altior enī gradus ꝓphetie eſt. ſi ille q̄ loquit videat in ſpē dei repñtatiua. ſm illud Eſa. vi. Uidi dñm ſedentē ⁊c. q̄ʒ ſi videat in ſpē angeli vel hōis. vt in ſcda ſcde. q. clxxi. ij. art. iij. in cor. q̄ōis. Cetera aūt exponant ſicut i poſtilla.

Replica correctorij contra bur. delyrantem.

In ca. iij. burg. poſtillatorē redarguit de breui lr̄e
i expeditiōe pmittēs multa addere. ⁊ implet totū
vnū quinterniū. ſʒ q̄ inutilia ⁊ vera ⁊ ad expoſitionē littere neceſſaria patebit infra. Primo enī cōtra poſtillatorē dicentē angelū fuiſſe locutū in pſona dei. iō aliquando angelꝰ aliquādo dñs eſt nōiatus. Inuehit pter rōnē dicēs. deū in ꝓpria pſona fuiſſe locutū nō p angelū. Hoc autē eſt contra beatū Greg. ⁊ glo. interlineare ſumpta a beato Greg. dicentē. Angelus q̄ moyſi deſcribit apparuiſſe. modo dñs modo angelꝰ memoratur. Angelus: q: exterius loquēdo ſeruit. Dñs quia interius pſidens loquēdi efficaciā tribuit. cū enī loquēs ab interiori regit ex p obſequiū angelus ⁊ per inſpirationē dñs nuncupatur. ſʒ et datio legis fiebat per angelos in manu mediatoris. vt dicit apoſtolus ad Gala. iij. vbi littera videt clariꝰ loqui q̄ʒ in ꝓpoſito. Et ſentētia beati Aug. in diuerſis locis eſt ꝙ nunq̄ʒ locutꝰ ſit ſenſibiliter creaturis. niſi in ſubiecta creatura. vnde patet q̄ʒ inutile ſit burgen. iſta nouiſſe.

Itē ſcdm qᵭ mouet burg. in hoc ca. eſt ꝙ miratur quare moyſes videns angelū et audiens dominum non legit adoraſſe. et reſpondet ſue admiratiōi. ꝙ moyſes adeo humilis fuit ꝙ eſtimauit ſe ad adorandū indignū. et ponit exemplū de publicano. ſed videtur delyramentū dicere tantā humilitatē alicuius eſſe. vt ſe reputet indignū actiua adoratione. non enī videt humilitas ſed fatuitas ꝙ quis non ſit dignus benefacere. ſaltem optimo genere virtutis. que eſt pietas ⁊ theoſebia. cuiuſmodi ē dei adoratio. Humilitas enī promouet orationem nō diſtrahit nec impedit. quia oratio humiliantis ſe penetrat celos. Eſt eī dei adoratō oībꝰ cōis ⁊ neceſſaria. iuxta illō. Dñm deū tuū adorabis. ⁊ illi ſoli ſeruies. cū hūilitas impedimētū pſtare nō pōt. Ubi enī virtutū poſuerāt cōnexionē. Et hic burg. ſepat hūilitatē a pietate que ad oīa valet. vt dicit .i. ad Thimo. iiij. Nec valet exemplū de publicano quē ⁊ euangeliū Luce. xviij. ⁊ beatꝰ Auguſt. non obſtante

humilitate oſtēdit adoraſſe ⁊ dixiſſe, deꝰ ꝓpiciꝰ eſto ⁊c. Ex enī hūilitas ſolū ad hoc tēdebat. ꝙ reputabat ſe indignū leuare oculos in celū. cū hoc tñ ſtat adoratio. pcutiendo pectꝰ ſuū. ita ⁊ moyſes in ꝓpoſito. etſi ex hūilitate abſconderit faciē ſuā. nō minꝰ adorauit ⁊ corꝑaliter ⁊ mētaliter ⁊ idē burg. dixit poſt ꝑdictū delyramētū meliꝰ recolectus.

Itē tertiū qđ mouet burg. in hoc ca. eſt de ſigno dato moyſi. qđ cū poſtillator dupl'r expoſuiſſet burg. vtranqꝫ expoſitionē reprobat ⁊ ꝓpriā ponit. Prio igit̄ rñdendū ē ſuis obiectiōibꝰ. ſcđo ſua expoſitō ꝯtractāda. Improbat aūt primā expoſitionē ex duobꝰ. Prio qꝛ moyſes nō petebat ſignū. ſcđo qꝛ moyſes fuiſſet modice fidei ſi ſignum petiuiſſet. Pro ſolutiōe vtriuſqꝫ notādū. ꝙ deꝰ ſignū dedit ſepe nō petētibꝰ. imo aliqñ petere nolēti. ſicut pꝫ de achaz Eſa. vij. Et in hora natiuitatis xpi paſtoribꝰ ſignū nō petētibꝰ dixit angelꝰ. Et hoc erit vobis ſignū. Luc. ij. Moyſi igit̄ nō petēti nec dubitāti ſꝫ inſufficientiā ſuā recognoſcēti dat̄ ſignū ꝑ ſui ꝯfortatiōe. Improbat etiam ſcđam expoſitionē ex duobꝰ. Prio ꝙ imolatio ſup mōtē illū nō potuit eſſe ſignū eductiōis ꝓpli q̄ tpe illiꝰ immolatiōis fuit ꝑterita. qm̄ fruſtra poneret̄ tale ſignū. Scđo qꝛ nō potuit moyſi eſſe ſignū future introductiōis in terrā ꝓmiſſam. qꝛ ipe eā nō intrauit. Rñdeo ad primū ꝙ argumētū fundat̄ ſup falſa imaginatiōe. ſ. ꝙ ſignū ſemper debeat ꝑcedere ſignatū. qđ fm̄ eſt. vt patꝫ ſup illo Eſaie vij. infra. Pete tibi ſignū ⁊c. Etiā pōt dici put catholici expoſitores; ꝙ immolatio ſup mōtē fuit duplicis effectꝰ duplex ſignū. Fuit enī ſignū rememoratiuū exitꝰ de egypto. ⁊ ꝓnoſticū ingreſſus ad terrā ꝓmiſſiōis. vt ſit ſenſus Hoc habebis ſignū ⁊c. ꝙ ſicut ꝑ imolationē erāt rememorādo grati de exitu. ita ꝑ fide erāt certi ꝓnoſtice de ingreſſu. Huc ſenſum iuuat ꝙ dr̄ infra. xiij. ca. Erit quaſi ſignū in manu tua ⁊ quaſi qđ appēſum añ oculos tuos, eo ꝙ eduxit te dñs in manu forti ⁊c. vbi manifeſte patet ſignū rememoratiuū etſi nō ſit ꝓnoſticū. Sꝫ ꝙ ſcđo obijcit burg. ꝙ nō fuit moyſi ſignū. qꝛ nō introduxit populū. Rñſio ꝙ illa imolatio fuit moyſi ſignū rememoratiuū ſolū. ſꝫ ꝓplo vtroqꝫ mō. Etiā fuit moyſi ſignū ꝓnoſticū non ad introducēdū ſꝫ ad diſponēdū ⁊ regēdū ꝓpli ingreſſuꝫ. vt pꝫ in Deut. Quo ad articulū principale ſcđm videri pōt q̄ntū valeat expoſitio burg. qꝛ ponit duo. primū ꝙ moyſes erat modice reputatiōis eo ꝙ paſcebat gregem. ſcđm ꝙ hoc fuit ſignū de q̄ ſermo ꝙ ꝑ eū q̄ modicꝰ fuit deꝰ voluit magna facere. ⁊ nō ꝑ potētes. vt alteri nō imponeret̄ niſi ſoli deo nō hoi. Sꝫ primū dictū videt̄ falſū. qꝛ moyſes fuit tā elegās in exordio natiuitatis vt ꝑ filiā pharaōis adoptaret̄. vtꝫ in prin. Exo. Fuit etiā tam fortis et aīoſus in ꝓgreſſu. vt egyptiū occideret. ⁊ tā excellēs vt ietro vnus de potioribꝰ ſacerdotibꝰ madian ei fugitiuo filiā ſuā coniugio traderet. nec ꝓbatio burg. valet ꝙ qꝛ fuit paſtor gregis. iđ fuit modice reputatiōis. Paſcere enim gregē in veteri lege nō fuit vile offm̄ ſꝫ offm̄ patriarchaꝝ Iuxta illud Geñ. xlvi. et. xlvij. Paſtores ouiū ſumꝰ nos ⁊ patres noſtri. Nec ſcđm dictū valet. qꝛ cū opa ſunt ſupra hūanā facultatē; cuiuſmodi fuit eductio filiorū iſrl'. nemo ſic deſipit q̄ deo vero vel falſo aſcribant̄. Non igit̄ oportuit fidelibꝰ ob id dare ſignū vt moyſes vel ꝓplus crederet deū illoꝝ mirabiliū auctorē q̄ facit mirabilia ſolus. Itē quarto mouet bur. ꝯ poſtil. exponētē nr̄am trāſlationē q̄ dicit. Sū q̄ ſum. ⁊ hebraicā lr̄am q̄ ſonat. Ero q̄ ero dicēs vtrāqꝫ lr̄am idē importare. ſ. dei neceſſe eē eternū ⁊ imutabile. et dicit burg. illā expoſitionē eſſe ꝯ rōnē et intētionē ſanctoꝝ. Sꝫ in vtroqꝫ fallit̄ bur. pēſando verba poſtillatoris. Vult enī dicere ꝙ ꝑ hoc modꝰ eēndi ipiꝰ dei ē neceſſariꝰ eternꝰ ⁊ imutabilis. qꝛ ſine diſtinctione ⁊ differētia ex parte dei. de deo vē dr̄ vbū ꝑteriti tpis ſicut futuri vel pn̄tis. qꝛ oēs differētie tpis eternitati immutabili ⁊ indiuiſibili coexiſtūt. iđ be. hiero. in ſua tranſlatiōe poſuit pn̄s vē. ⁊ hebraica vitas futuri vē. ⁊ diuiniſſimꝰ Iohānes exprimere volēs eternā ⁊ neceſſariam vbi diuini generationē vtit̄ vbo ꝑterito dicēs, In principio erat vbū. Et in Apoc. vtit̄ omībꝰ differētijs tpm d. Qui ē; q̄ erat; ⁊ q̄ vēturꝰ ē. Secꝰ ē in creaturis et mutabilibꝰ; in q̄bꝰ nihil ē niſi pn̄s. ⁊ de his ꝓcedit rō burg. ſupra ex aucte be. hiero. ⁊ aug. dicētiū. Que erūt nondū ſūt. Qui modꝰ loquēdi in deo locū nō hꝫ. imo fm̄ verā ⁊ ꝓpriā rōnē nec pn̄s tps de deo dr̄ vt ꝑ hoc poſſit dei eternitas ꝑſuaderi. Nā ſicut futuꝝ nōdū ē. ita pn̄s aliqñ nō fuit. ⁊ cito nō erit. q̄ ad diuina nō ꝑtinēt. Rō igit̄ poſtillatoris bona ē. q̄ modū eſſendi dei dicit eternū ⁊ imutabilē. qꝛ indifferēter oē tps de deo dicit̄. eſt; fuit; ⁊ erit. nō rōne ꝓpria ſꝫ rōne qua coexiſtūt coeternitati. veriꝰ eternitas immutabilis fluxui tpis ⁊ oībꝰ eis differētijs coexiſtit. Ait enī be. aug. ꝑ bur. allegatꝰ. Eſſe vſſime cōpetit deo. qꝛ immutabilis ē. ⁊ illa. q̄ ſunt mutabilia ꝑfecte nō ſeruāt eſſe. Si igit̄ futuꝝ in deo diſtigueret̄ a pñti vē mutabilis eēt. Ex oppoſito enī ꝑdicati infert̄ oppoſitū ſubiecti. qꝛ deꝰ ē imutabilis. iđ in deo nō differt pn̄s a futuro. Et hec fuit intētio poſtillatoris cōiūgētis pn̄s nr̄e trāſlatiōis futuro hebraice vitatis. eiuſdē ſnīe be. auguſtin. ē. xi. de ciui. dei ca. xxi. dicēs. Deꝰ futura ꝑterita ⁊ pn̄tia cōprehendit. Eius ꝑterita iđ nō ſint. futura nōdū ſūt. Si igit̄ in dei ſcia ille dr̄e tpm nō diſtiguunt̄. igit̄ nec in eiꝰ eſſentia ⁊ modis eſſendi cū dei ſcia ſit eiꝰ eēntia ⁊ ecōuerſo. Et nota ꝙ in h̄ loco bur. recedit a ſanc. tho. cuiꝰ dicta oīa in ſuo ꝓlogo viſus ē deificare. Itē in q̄nto mouet̄ bur. ꝯ poſtillatorē imponēs ei cū dr̄. Dixitqꝫ iteꝝ dñs. Poſtillator exponit ly iterū ꝯ q̄rētibꝰ. ſꝫ ꝯſiderādo ea q̄ ꝑmiſit poſtillator manifeſtū erit ꝙ ei burg. fl'm imponit. ꝑdixerat enim ꝙ moyſes hic duo fecit. q̄ſiuit enī de noīe mittentis expſſe. ſcđo de cōditiōe mittētis tacite. ⁊ qđ dñs ad ſcđum prio rñderit fm̄ hebraicā trāſlationē dicēs. Ero q̄ ero. fm̄ nr̄aꝫ trāſlationē. Sū q̄ ſum. ꝑ q̄ ad q̄ōnē expſſe de noīe q̄rētē nō ē rñſum. qꝛ ꝑ illā rñſionē nullū nomen dei ſignificat̄. vt etiā ipe bur. fatet̄ ꝯ ſanc. tho. ſignificat̄ tñ cōditio ⁊ modus eſſendi q̄ ē eternitas ⁊ imutabilitas, put in ꝑcedēti ꝑſcto expoſita ē. Sꝫ ad expſſam q̄ōnē q̄rentē de nomine rñdet̄ ſcđo cū dr̄. Dixitqꝫ iteꝝ dñs. vt ly iteꝝ referat̄ ad ſecundā rñſionē. q̄ reſpicit q̄ōnē expſſam priꝰ factā nō repetitā. vt fingit bur. ꝯ poſtillatorē. Itē ſexto mouet̄ burg. ꝯtra poſtil. q̄ſi diminute ſe habuerit circa nomē diuinū. qđ nō ē modice attētiōis. Mouet igit̄ de illo noīe duodecim q̄ōnes. de q̄bꝰ magnū facit tractatū ad expoſitiōꝫ lr̄e modicū faciētē. vt patꝫ in eaꝝ ꝯtractatiōe. poſtillator aūt plane expoſitionē lr̄e intēdēs hmōi q̄ōnes ⁊ inq̄ſitores eaꝝ ad libꝝ be. dyoni. de di. no. ⁊ alios remittit. Eſt enī ſui ꝓpoſiti nō tractatus ſcribere ſꝫ breuiter lr̄e immorari.

p Rima igit̄ qđ bur. ē. Suppoſitio ꝙ nomē de quo hic ſermo ſit tetragrāmaton. q̄rit̄ quō h̄ nomen ſcribat̄ ⁊ ꝓnūciet̄. Et rñdēdo dicit ꝙ ſcribit̄ q̄tuor lr̄is. ⁊ iđ dicit̄ tetragrāmaton. a tetra qđ ē q̄tuor. ⁊ gramma lr̄a. Trāſeat h̄ qꝛ ſatis vulgatū. ſꝫ ex h̄ nō hꝫ lr̄alis ſenſus. qꝛ nō exponit illđ nomē ſignificatiue; ſꝫ tm̄ materialiter vt ſcriptū. ⁊ ita h̄ nomē deꝰ ſcribit̄ q̄tuor lr̄is. et ſic poteſt dici eadē rōne tetragrammaton. Et infra in eadem digreſſione. dicit hoc nomē tetragrāmaton non eſſe trāſferibile nec exponibile. Sꝫ manifeſtū ē hoc falſum eſſe ſi vniformiter accipitur ſicut hic ſcꝫ materialiter. quia bur. ipemet exponit dicens. Tetragrammaton dicit̄ a tetra qđ eſt quattuor. ⁊ grāma littera. i. nomē ſcriptū q̄tuor lr̄is. ⁊ cum omnes littere hebraice ſint ſignificatiue vt dicit̄ communiter; ipm nomen fm̄ oēs partes ſuas poteſt

exponi. niſi dicať ꝙ ꝯuis componentia poſſint exponi
nō tñ cōpoſitū. ⁊ ſic oportet eū ꝯcedere cōpoſitum dicere
tertiā entitatē diſtinctā a ſuis partibꝰ ꝙ ꝯuis ver̄ ſit eſt
Secunda que (tū cōtra ſuū mgrm̄. ſ. ſctm̄ Tho.
s ſtio eſt vtrū Tetragrāmaton ſignificet ver̄ deū. ⁊
r̄ndeť ꝙ ſic. ſʒ mirū dictu videť ſm ipm burg. illd
nomē ſcribiť q̄tuor lr̄is q̄ apud latinos ſunt. i. h. h. h. q̄
nullū ſonū hūana lingua formabilē faciūt igiť ab homi
ne pferri nō pōt. ⁊ ſic ſi hō nō pōt habere i aīo vocis cōce-
ptū. q2 vox nō ē formabil. q̄d igiť pōt apud bur. ſignificaŕ
niſi materialiter vt dicit in. i. qōne. Nec pbat ꝓpoſitū ſu-
um. p h̄ ꝙ allegat ex lr̄a. Hoc nomē ē mihi ineternū. q2
h̄ dř deꝰ patrū nr̄oꝝ. abraā: yſaac: ⁊ iacob. vbi loquiť de h̄
toto complexo. qđ videtur ſatis exponibile ⁊ trāſferibile.
Tertia qō eſt. An illud nomē ſit ꝓpriū vel appella-
t tiuū. ⁊ r̄ndeť ꝙ ſit ꝓpriū. ⁊ pria rō ſui dcī ⁊ pricipal
vt dicit oībꝰ liguis cōis ē. q2 nō hʒ plurale nūex.
immo vt dicit nō pōt fingi pluralis nūerꝰ hꝰ nois. ſicut
fingiťꝰ de noie ſymō ſymones. Sʒ q̄cq̄d ſit de ꝯcluſiōe ꝛ
rōnes modicū ꝯcludūt. Pria eni rō reduciť ꝯ faciētē ſic. l
Nō habēs plurale ē nomē ꝓpriū nō appellatiuū. ſed ſo-
deꝰ ⁊c. ē hmōi qđ nō hʒ plurale nūex. igiť ⁊c. ꝯñs ē falſu.
igiť aliqua p̄miſſaꝝ. nō mīor ḡ maior q̄ ē bur. Et ſi q̄s di
xerit p illō qđ addit. ꝙ nō pōt fingi plurale ſicut de cete
ris cōibꝰ ⁊ ꝓpriis. h̄ vidř fruſtra dictū. q2 poſſumꝰ fingere
tetragrāmatones ſic ſymones. Nec ille ſunt potiſſime rō
nes q̄re aliq̄d ē ꝓpriū q̄s bur. adducit. Eſt ei potiſſima rō
ꝓprietatis ⁊ ſingularitatis ſm grāmaticos. vniuoce plu-
ra ſignificare nō poſſe. equoce aūt pōt equocatiōe a caſu
vel cōſilio. nūc aūt deꝰ ita ē nomē ꝓpriū ꝙ vniuoce nō ſi
gnificat plura. nec pōt vniuoce plura ſignificare ꝯuis eq̄
uoce. ſicut vnū ſignificare p eſſentiā plā p participatione
vel vt magis ꝓprie dicā vnū ſubſtātialr plura nuncupa
tiue. cū h̄ tñ ſtat ꝙ deꝰ nō ſit nomē ſignificās ita ꝓprie q̄n
ſit tribꝰ pſonis cōe. Sʒ de tetragrāmaton voce ſignifica
te nō dʒ eſſe altercatio cū res ſignificata ſit nota. nūc aūt
nulla res diuīa ſignificata ſiue ſit ſubſtātia ſiue ſm ſub-
ſtātiā. ē ꝓpria. q̄n ſit cōicabilis tribꝰ citra relatiōes origi-
nis. nec aliq̄ vox ſignificās ſic erit ꝓpria. q̄n ſit tribꝰ cōis.
niſi q̄s velit dicere ꝙ tetragrāmaton ſignificet ꝓprietatē
originis incōicabilē. tūc qua rōne ſignificat vnā ꝓprieta
tē eadē rōne qualibet aliā. ⁊ ſic ſignificabit plura. ⁊ p cō-
ſequēs nō ita ꝓpriū vt fingit burg. Ea q̄ de rex diuinarū
cōicabilitate ⁊ idēptitate. vbi nō obuiat relatiōis oppoſi
tio dicta ſunt. habenť ex dictis bea. Dyoni. de di. nom. ⁊
eiꝰ cōmētatoris vercellēſis. ⁊ aug. de trini. Et ſi q̄s cultor
ineptiaꝝ burgēſ. refugere voluerit ad vltimatā abſtractio
nē. ⁊ dicere ꝙ tetragrāmaton ſignificat diuinā eſſentiā ſi
ne oīm cōparatiōe ⁊ reſpectu ad pſonas ⁊c. Et tūc ſʒ ſcho
lā phoꝝ ⁊ theologoꝝ res q̄cūq3 nec ē ꝓpria nec cōis. Hic eī
eſt modꝰ loq̄ndi auicēne. v. ſue metaphy. eq̄nitas ⁊ eq̄ni
tas. nec ē ſingularis nec vlīs. ſʒ ē eq̄nitas tm̄. etiā hāc fu
gā tollit idē bur. infra di. ꝙ ſignificat eſſentiā diuinā. put
eſt ſm modū loquēdi damaſceni pelagꝰ ſubſtātie infini-
tū. ſic eni nō ſignificaŕ cū tali abſtractiōe ſʒ cū vnitiua cō
Quarta qō eſt. An (tinētia oīm pfectōnū ſimplr̄
q tetragrāmaton ſit marie ꝓpriū nomē dei. et dicit
ꝙ ſic. In cuꝰ ꝯcluſiōis deductiōe q2 intricatꝰ
reduco factū eiꝰ ad ſeptē dicta quoꝝ primū ē. Qđ ſanctꝰ
Tho. pria parte. q. xiii. art. xi. q̄ ponit q̄ eſt. fore ꝓpriū no-
mē dei deuiat ab hebraica vitate. Secūdū dictū ꝙ tran-
ſlatio nr̄a cui ſanc. tho. innitiť ſilr̄ deuiat ab hebraica vi
tate. Tertiū dictū. ꝙ ſignificatio nois tetragrāmaton de
pēdet ex ſignificatiōe lr̄aꝝ ex q̄bꝰ cōponiť. Quartū dictū
nomē tetragrāmaton magis indeterminate ⁊ cōius ſigni
cat diuinā eſſentiā ꝙ q̄ ē. Quītū dictū q̄ ē. ē ꝓpriū dei. ſʒ ſi
gnificās cū tpe ⁊ cōcretiue. Sextū dictū q2 ꝯcretiue ſignifi
cat. ꝯ dicit cōpoſitionē. idō nō ꝯuenit alicui dicto de deo.
Septimū dictū. pn̄s tps cōuenit deo non p̄teritū nec fu
turū. q2 nec eternitati. Hec ſeptē dicta clare habenť i de-
terminatiōe huiꝰ ſue q̄rte qōis. In q̄x prio improbat ſuum
quē p cūctis magnificat mgrm̄. In plogo eī ſui correcto-
rij nitiť dicta eiꝰ canonizare. aſſerēs ea igne caritatꝭ exa-
minata. ⁊ naturalis rōnis dictamine multiplr̄ purgata.
Sepe eī pferť ipſ be. hiero. aug. ⁊ alijs. ⁊ tñ eū hic audet i-
probare. imo dicit eū delyrare. Sʒ vt videť in ſcdō dicto
nititř illā rñſionē moderare q̄ſi ſanc. tho. deuiās ſit a no-
ſtra trāſlatiōe ſeductꝰ. quā etiā dicit ab hebraica vitate
delyrare. qđ nō vidř. q2 trāſlatio nr̄a ponit pſens. vbi he-
braica lr̄a ponit futuꝝ ſilr̄ ponit. Sum q̄ ſum. iſta. ero q̄
ero. ⁊ h̄ nō ē delyrare. ſʒ potiꝰ cōcorditer diuini eē eterni-
tatē oñdere. ⁊ imutabilitatē. cū p̄cedāt indifferēter dice-
re de deo eo mō q̄ declaratū ē in q̄rto correctorio hꝰ ter-
tij ca. Fundať hic modꝰ dicēdi in ſacra ſcriptura que de
deo dicit Apoc. i. q̄ eſt. q̄ erat. ⁊ q̄ vēturꝰ ē ⁊c. ⁊ ita poſtil-
lator exponit. Nullū ei nomē exprimiť pſum q̄ ſum: nec
p̄tero q̄ ero: ſʒ ſolū modꝰ eſſendi. qđ ſi be. tho. vt bur. in-
tellexiſſet ex trāſlatiōe nr̄a nō recepiſſet occaſionē deuiā
di. put bur. ei imponit. ⁊ h̄ ptʒ. ſ. in quīto hꝰ ca. correcto-
rio. Per tertiū aūt dictū vidř burg. ꝯtradicere rñſioni hꝰ
q̄rte qōnis. q2 dicit nomē tetragrāmaton ſignificatiuū
ſignificatiōe lr̄aꝝ ex q̄bꝰ cōponiť. ⁊ ita vidř accipi materi
aliter. nullū aūt nomē materialr̄ acceptū pōt eſſe marie
ꝓpriū nomē dei. ſʒ nomē tetragrāmaton ē hmōi. vt dicit
bur. Sʒ ⁊ q̄rtū dictū repugnat rñſioni tertie qōnis vbi dř
ꝙ hoc nomē tetragrāmaton ſit ꝓpriū ⁊ nullo mō appella
tiuū. hic aūt dicit ꝙ indeterminatiꝰ ⁊ cōiꝰ ſignificat. hec
aūt eſt cōditio nois appellatiui nō ꝓprij. In q̄nto autē di
cto ꝯtracās opinionē ſui mgrī dicit. q̄ eſt. eſt nomē ꝓpri
um. ſʒ nō ſicut tetragrāmaton. q2 primū ſignificat cū tpe ⁊
cōcretiue. ⁊ declarat h̄ mō loq̄ndi pritiani cuꝰ regule ſa
cra ſcriptura ſubijci nō debet. vt dicit bea. hiero. Etiā et-
ſi verba ꝓprie ſignificāt tps ⁊ cū tpe applicata trāſitorijs.
applicata aūt diuinis nō ſignificāt tps mēſurās ſed eter-
nitati coexiſto. put declaratū ē. ſ. in q̄rto hꝰ capl̄i correcto
rio. Sextū aūt dictū brocardicū ē. q2 cōcretiue dictum ſi
gnificat cū ꝯpoſitiōe. idō nihil taliū cōpetit deo. Ens enī
deū intēgrū ē cōcretiue ſignificat. q2 identice includit rō-
nem ſui formalē. ⁊ formaliter dicať de deo. tñ nullā dicit
cōpoſitionē. ſicut nec vnitiua cōtinētia omniū pfectionū
ſimplr̄ cōcretiue ⁊ abſtractiue. p huiuſmodi del'gramētū
huius ſenſus ceſſaret diſputatio ſcoti ⁊ alioꝝ de ſubiecto
theologie. ⁊ rōne formali ſubiectiua q̄ ſe habēt ſicut con
cretū ⁊ abſtractū. ⁊ ita dicať cōiter deū eſſe ſubiectū theo
logie ſub formali rōne deitatis. ⁊ ita nomē tetragramma
ton nō ptineret ad theologiā. quia nec pertinet ad ſubie
ctum nec rationē formalē ſubiecti. pro eo ꝙ burgē. ſupra
dicit ipm nec concretum nec abſtractū. Et ſi dicat quis
fautor burg. ꝙ non pertinet ad theologiā noſtrā ſed dei ⁊
beatorum. Quid igitur burg. laborat circa id qđ ad nos
non ptinet. immo apud nos intelligibile. ineffabile. ⁊ in-
ſyllabicabile eſt. ⁊ per conſequēs ad ſenſum litteralē im-
pertinens. Septimū dictum eius ꝙ ſcilicet deo cōuenit
preſens tempus. non preteritum nec futurū ſicut verum
eſt de preterito ⁊ futuro ꝙ deo nō conueniāt. ita de pſen
ti. Tempus eni pſens quantū eſt ratiōe tpis aliquando
non fuit. ita cito nō erit. tale etiā deo nō cōuenit. et ſi cō-
uenit deo. hoc eſt ideo quia pſens eſt eternitati coexiſtēs.
ſic ſimili modo cōuenit deo pteritum ⁊ futurū. prout ſu-
pra quarto correctorio dictum eſt.
q Quinta queſtio eſt vtrum tetragrammaton ſigni-
ficet ad placitum et non naturaliter reſpondet

dicẽs p̄mo q̄ ſignificat ad placitū ex inſtitutiõe diuīa nõ hūana. ſcdo dicit q̄ ex illa inſtitutiõe ſignificat ſubſtātiā dei incõmūicabiliter ⁊ adequate. p̄mo dicto ſtāte ſcd̄m videt̄ fl'm. qd̄ ſic p̄z p̄mo. Nā ſi illud nomē ſignificat eēntiā diuinā adequate tūc ſignificat eā ſicut ē. ſ; nõ ē. nec eſſe põt incõicabilis. nec incõicabiliter. igit̄ illud nomen nõ ſignificat eā ſic. niſi falſe ſignificaret ⁊ aliter q̄ȝ ē. ſic q̄ȝ nõ adequate. Nec valet dicere q̄ intelligit de incõicabilitate adextra. q̄ȝ multa noīa ſic ſignificāt diuinā eēntiā. ſicut indepēdēs. infinit⁹. cū p̄ma ⁊c. q̄ p̄dicata nõ ſūt adextra cõicabilia. Scdo p̄baẗ idē ſic. Illō nome ſignificat eēntiā diuinā p̄ut ē in mēte diuīa. vt dicit burg. ſ; in mēte diuina citra relatiões originis nihil ē incõicabile nec incõicabiliter igit̄ ⁊c. Itē tertio. Illud nomen ſignificat eēntiā dei adequate. vt dicit burg. igit̄ oīb⁹ modis q̄bus intelligibilis ē. p̄z ꝯn̄ia ex rõne adequationis inter ſignificās ⁊ ſignificabile. ⁊ inter intelligēs ⁊ intelligibile. q̄ȝ voces ſunt note eaꝝ que ſunt in aīa paſſionū. i. Perihermenias. Ex ꝯſiti arguit̄ ſic. Significat eā oīb⁹ modis q̄b⁹ ſignificabilis ⁊ intelligibilis ē. ſ; eſt intelligibilis. cõicabilis. et cõicabiliter. igit̄ ſignificat eā cõicabiliter. Dicit aūt burg. q̄ incõicabiliter ſi ſic igit̄ incõicabiliter ⁊ cõicabiliter. q̄ ē cõtradictio cõſurgēs ex adequatõne. ⁊ ſic p̄ma pars illi⁹ cõtradicit ſcde eiuſdē dicti. ⁊ neſcio quō ſtant ſil'. Tetragāmaton ſignificat eēntiā diuinā p̄ut ſolū ē in mēte diuina. vt dicit bur. ⁊ q̄ idē bur. ipm̄ ſic vel ſic dicẗ ſignificare. cū latuerit quō fuerit ⁊ ſit i mēte diuina cum excedat vt dic̄ oēm hūanū cõceptū. niſi forte bur. p̄ſumat ſe e celo lapſum ⁊ magni cõſilij angelū. Addit etiā in h̄ loco. q̄ ſicut de⁹ ſeipm̄ p̄fecte ſolū noīat mētaliter. ſic et ip̄e ſol⁹ ſeipm̄ noīat p̄ voces p̄fecte ab eo inſtitutas. que ſunt ſigna ſui intellect⁹ ad placitū inſtituta. Cetera autē noīa diuīa ſignificāt ſolū modū eēndi diuinū p̄ut cognitio nr̄a q̄ finita ē. ⁊ a cognitiõe creaturaꝝ accepta attigit. Vn̄ ſequit̄ q̄ nulla creatura põt hoc nomē exp̄mere. nec eſſe capax illi⁹ noīs p̄fecte. cū tn̄ ip̄m nomē ſit creatura a deo inſtituta. oīs aūt creature creatura capax ē. etiam ſi ſumma ſit. Iō dicim⁹ aīam xp̄i ſumme gr̄e fuiſſe capacē. Nec vid̄r valere differētiā qua ponit inter illud nomen ⁊ cetera noīa diuina. q̄ȝ eternitatē. infinitatē. indepēdētiā ⁊c. nõ poſſum⁹ attingere p̄ cognitionē nr̄am acceptam a creaturis niſi arguitiue. et ſic poſſum⁹ ſignificationē tetragrāmaton ſil'r accipe. arguēdo aliq̄d eſſe quale ſignificat illud nomē. ſicut ⁊ burg. in hac digreſſiõe facit. Sequit̄ etiā fidei xp̄iāe nõ bene p̄uiſum. cū nõ habeat ſibi tale nomē reuelatū qd̄ ita p̄fecte ſignificet deū ſicut tetragrāmaton.

In. vi. q̄one q̄rit. vtrū hui⁹ inſtitutiõis ſit aliqua rõ q̄rēda. R̄ndet q̄ nõ. in eadē tn̄ digreſſiõe vt caritas more ſuo repleat ab īq̄ſitiõe inutili neſciuit abſtinē.

In ſeptima q̄one dicit burg. q̄ factor miraculorū cõuenit deo ſub rõne ſignificatiõis tetragrāmatō ſed hoc vid̄r manifeſte falſum. Nā facere miracula ē op̄atio dei adextra. q̄ cõis ē trib⁹ p̄ſonis. ad quas ſignificatio tetragrāmaton ſe nõ extēdit. vt p̄z ex correctorio q̄nte q̄onis. Et qd̄ addit q̄ de⁹ facit miracula ſub rõe oīpotētie fundate in ſignificatiõe noīs tetragrāmatō. vid̄r fruſtra dictū. q̄ȝ eadē rõne ⁊ fortiori ſub ſignificato eius generaret ⁊ ſpiraret. q̄ȝ rõ ⁊ p̄ncipiū generādi ⁊ ſpirandi fundaẗ in eſſentia diuīa ſignificata p̄ nomen tetragrāmaton. nec aliq̄d cogitari poterit quin ſub noīe tetragrāmaton. ⁊ ei⁹ ſignificatiõe fiet. ⁊ illa curioſitate burgē. fauere vid̄r erroribus ſup̄ſtitioſis. cõiurationib⁹ exorciſtaꝝ. et diuinoꝝ. q̄ cū crucib⁹ ac caracterib⁹ ſepe reperiūt adonai aglan ⁊ tetragrāmaton. q̄ p̄culdubio latini ⁊ xp̄iani a p̄fidis iudeis didicerūt. Vn̄ ſic dicēdo burgē. vid̄r multū iudaizare. nā multi ſancti no. teſt. dei v̄tute miracula plura fecerūt nomē tetragrāmaton. ei⁹ ſcripturā. vocē ⁊ ſignificationē penit⁹ ignorātes. Petrus in noīe Ieſu xp̄i nazareni claudū ambulare fecit. Et reliq̄. Et in ve. te. cū nomē illud nōdū fuiſſet impoſitū ⁊ publicatū facta ſunt miracula. ⁊ abſurdiſſimū vid̄r creaturā inſtitutā a deo cuiuſmodi ē hoc nomē aſſignare p̄ rõne ſub qua p̄p̄ie fiāt miracula. Audiui quoſdā iudeos cõuerſos cõfitētes q̄ apud iudeos ē ille error. q̄ ieſus v̄tute noīs tetragrāmaton. q̄ ip̄e ſciebat fecit ſua miracula. ⁊ q̄ hodie q̄libȝ ſciēs illud nomē faceret miracula q̄ apud xp̄ianū male ſonāt.

Octaue q̄onis r̄ſio etiā error vid̄r. Dicit nāq; q̄ deo ſub ſignificatiõe illi⁹ noīs p̄p̄ie p̄tinet imolari ⁊ ſacrificari. q̄ȝ vt inq̄t ſp̄ vbi i ſacra ſcriptura fit mētio de ſacrificijs ⁊ oblationibus fit interp̄tatio hui⁹ noīs. Ex q̄ ſequit̄ q̄ nos xp̄iani etiā veriſſimū ſacrificiū agni imaculati ieſu xp̄i offerētes nõ p̄p̄ie ſignificam⁹. q̄ȝ nuſq; in xp̄ianoꝝ ſacrificijs mētio fit de h̄ noīe.

None etiā q̄onis r̄ſio vid̄r inepta. cū dicit p̄p̄lum fidelē diuino cultui ſub ſignificatione illi⁹ noīs applicari ⁊ aſcribi. Applicatio ei p̄p̄li xp̄iani et aſcriptio ad cultū diuinū fit in baptiſmo generalr̄. in ꝯfirmatiõe ⁊ ſacroꝝ ordinū collatiõe ſp̄aliter. in q̄b⁹ oīb⁹ illius noīs tetragrāmatō nulla fit mētio. Si igit ſolū ſub illo noīe aſcribit̄ q̄s diuino cultui. ſequit̄ xp̄ianū p̄p̄lum nõ legittime aſſcriptū. qd̄ ē deſtruere fidē nr̄am. immo nec iudaic⁹ p̄p̄ls ſic fuit aſcript⁹. Ante eni inſtitutionē ⁊ publicationē hui⁹ noīs multi ſunt dei cultui applicati. ſicut Abel Noe Abrahā. ⁊ ceteri q̄b⁹ h̄ nomē non fuit indicatū. vt d̄r infra. x. hui⁹.

In decima q̄one dicit de efficacia hui⁹ noīs. vtrū illa eſſet ex inſtitutiõne vel deuotiõe vtētis. Nõ p̄mū. q̄ȝ ei⁹ ſignificatio iuxta inſtitutionē ē ſine quocūq; reſpectu extra vel intra ſine cõcretiõe ⁊ abſolutiõe vt bur. dicit. Nõ p̄tinet ḡ ei⁹ ſignificatio ad talē efficaciā ex inſtitutiõe. q̄ etiā non legit̄ in ſcriptura. Reſtat igit̄ q̄ ex vſu ⁊ deuotiõe vel auctoritate ſicut in noſtra lege orōnes. ⁊ man⁹ impoſitiões ſanctoꝝ inuocatiões ⁊c. q̄ efficacia plus reſpicit illo mō op⁹ op̄atū ex deuotiõe q̄ȝ ex iſtõne noīs cuiuſcūq; l' orōis.

In vndecima q̄one dicit ſolēnitatē hui⁹ noīs fuiſſe tātā. q̄ nõ licuit niſi ſolos ſacerdotes p̄nunciare in b̄ndictiõib⁹. Sȝ h̄ vid̄r implicare. q̄ȝ vt ſ. dictū ē in q̄one p̄ma. h̄ nomē ſcribit̄ q̄tuor l'ris q̄ nõ poſſunt facere ſonū lingua hūana explicabilē. Seq̄t̄ ḡ q̄ nec ſacerdotes poterāt p̄ferre. Dicit igit̄ burg. q̄ ſacerdotes loco ei⁹ ſp̄ p̄tulerūt nomē adonai. qd̄ etiā vulg⁹ p̄ferre potuit. Illa igit̄ explicatio ad ſolēnitatē noīs tetragrammaton p̄tinere nõ videt̄. ceteꝝ verba cõſecratoria diuiniſſime eucharistie ſunt maioris ſolēnitatis ⁊ efficacie q̄ȝ ly tetragrāmatō. nõ obſtāte tn̄ ea ſolēnitate. cuilibȝ xp̄iano cõcedit̄ legere ep̄l'am Pauli. vbi illa verba ſunt expreſſa. Preterea ledit fidē nr̄am. q̄ in iudaiſmo fuerit nomē tāte ſolēnitatis qd̄ apud xp̄ianos nulli⁹ ē reputatiõis. preſertim cū ſit tale fm̄ bur. ſub cui⁹ rõne de⁹ rite colit̄. ⁊ fidelis p̄p̄ls diuino cultui applicat̄. Demū mirandū de beato Iero. q̄ de h̄ noīe nullā in ſua trāſlatiõe fecit mētionē. fuiſſet eni auctoritatis maioris in eccl'ia q̄ȝ bur. ad ſcribēdū talia ſi q̄d v̄itatis aut vtilitatis habuiſſent. ⁊ ap̄lus hui⁹ noīs p̄ bur. p̄dicta magnalia diſſimulās dixit. i. Corinth. ij. Nihil iudicaui me ſcire inter vos niſi ihm̄ xp̄m et hūc crucifixū. Ex q̄b⁹ oīb⁹ recollectis p̄z q̄ȝtū iſta burg. digreſſio ad realē ſenſum p̄tineat. ⁊ merito p̄baẗ iſte burg. ſup̄flu⁹ vbi poſtillator ſufficiēs ē. nõ diminut⁹. vt bur. auſus ē dicere.

In. xij. igit̄ q̄oe bur. volēs ex oīb⁹ dictis ꝯcludere expõȝ illi⁹ paſſ⁹. h̄ nomē mihi ē in eternū. fingit ſine auctē ſcripture. q̄ illō dicat̄ hic

r [a]Eſpōdēs .IIII.
moyſes ait. Nō cre
dent mihi neq; au
diēt vocē meā, ſʒ dicēt nō
apparuit tibi dñs. Dixit
ergo ad eū. [b]Quid ē qđ tenes
in manu tua? Rñdit. Vir
gā. Dixitq; dñs. Proijce
eā in terrā. Proiecit, ⁊ ver
ſa ē in colubrū, ita vt fuge
ret moyſes. Dixitq; dñs.
Extēde manū tuā ⁊ appre
hēde caudā ei⁹. [c]Extēdit
et tenuit, verſaq; ē in virgā
vt credāt inquit ꝙ apparu
erit tibi dñs de⁹ patr̄ tuo
rū de⁹ abraā et de⁹ yſaac et
de⁹ iacob. Dixitq; dñs rur
ſum. Mitte manū tuā in ſi
nū tuū. Quā cū miſiſſet in
ſinū: [d]protulit leproſā inſtar
niuis. Retrahe ait manū
tuā in ſinū tuū. Retraxit ⁊
protulit iterum et erat ſimi
lis carni reliq. Si non cre
diderint inquit tibi, neq;
audierint ſermonē ſigni prio
ris: credēt verbo ſigni ſeq̄n
tis. Qđ ſi nec duobus q̄dē
his ſignis crediderit, neq;
audierit vocem tuā, ſume
aquā fluminis et [e]effunde
eam ſuper aridam ⁊ quic
quid hauſeris de fluuio: v
tetur in ſanguinem. [f]Ait
moyſes. Obſecro domie:
[g]non ſum eloquēs ab heri
et nudiuſtertius: ex erquo

de duobus noībus dei. ſ. tetragrāmaton ⁊ adonai. primū dicit nomē dñi eternū. q2 anteq̄ eſſent creature, hoc nomē ptinebat deo ſm eſſentiā. ſed penſando dicta ſua priora nō videt̄ hoc dictū verū, q2 ſ. dixit circa queſtionē iſtā q̄n tā. ꝙ nō eſt nomē vocale in ſignū diuine intellectōis ad placitū inſtitutū. Conſtat aūt nullā vocē eē eternā, nulliūq; inſtitutū eſſe eternū, nec aliq̄d pductū p̄ter verbū ⁊ ſpūm ſctm, nec illđ nomē vocale prius fuit inſtitutū q̄ publicatū, ſʒ publicatio ei⁹ eſt tpalis, igit̄ ⁊ inſtitutō. Eſt igit̄ inſtitutio ⁊ publicatio ⁊ ſcriptura q2tuor līrīs tpale. Nō poteſt igit̄ ſic dici ē nomē eternū, niſi ſm ideam in mēte diuina. ſic aūt nō đr inſtitutū. ſʒ in eſſentia diuina relucēs vel ab ea pullulans, q̄ ſubtraiteri⁹ ſpeculationis. De ſcđo aūt noīe vicʒ adonai dicit, dici memoriale ei⁹ q2 exprimit̄ vbi tetragrāmatō ſcribit̄ nō habet rōnes vt ſit ex impfectiōe populi ꝙ illud loco illi⁹ pferet̄. qđ pferri nō pt. Eſt igit̄ vnū ⁊ idē nomē qđ apud nos dicit̄ de⁹, qđ ē eternū ⁊ memoriale nō rōne vocis nec ſcripti. ſed ſignificati hic đr. De⁹ abraā ⁊c. ad maiorē declaratione faciendum filijs iſrł. Cetera q̄ burg. addit de cōparatiōe noīs ieſu ⁊ tetragrāmaton trāſeāt, q2 q̄uis inuolutiōes ſimiarū ſint, nō ſunt tū cōtra fidē ⁊ poſtillatorē. Capłm. IIII.

r Eſpondēs moyſes. Hic pñr deſcribit̄ inſtructio ⁊ cōfortatio moyſi p ſigna diuine virtutis oñſiua. Et primo ponit̄ dicta inſtructio. ſcđo moyſi obſecratio. ibi. Ait moyſes. Circa primū p̄mittit̄ cā ſignorū cū dicit̄. a Rñdēs moyſes ait. nō credēt mihi. Lz enī moyſes eſſet certificat⁹ p verbū dñi ꝙ ſeniores pplī verbis ei⁹ crederēt. vt dictū ē. ſciebat tū ꝙ in pplō illo erāt multi rebelles ⁊ increduli. q̄ nō acquieſcerēt verbis, niſi viderēt ſigna diuine vtutis. ⁊ de talibus loquit̄ hic moyſes dicēs. Nō credēt mihi. pp̄ter qđ dñs dedit ſibi ptātē faciēda ſigna in tribus. ſ. in virga in manu ⁊ in aqua fluminis. Ad cui⁹ intellectū cōſiderādū. ꝙ iſta ſigna erāt ordinata ad h̄ ꝙ filij iſrł crederēt moyſi q̄tū ad exitū de terra egypti de mādato dñi. ⁊ iō iſta ſigna fuerūt pporcionata ad hoc deſignādū ſicut in p̄cedeti ca. fuit dictū de viſiōe rubi. Stat⁹ aūt filiorū iſrł in egypto. pōt cōſiderari q̄tū ad ingreſſum pplī in egyptū. qđ fuit p dominiū ipi⁹ Joſeph in egypto. ⁊ ad h̄ p̄cipaliter refert̄ ſignū virge per quā deſignat̄ p̄cipat⁹ ipi⁹ ioſeph. vñ Gen. xlvij. ca. vbi trāſlatio noſtra habet. Adorauit iſrł deū cōuerſus ad lectuli caput. Trāſlatio. lxx. habet. Adorauit iſrł veſtigium virge ei⁹. qđ exponunt aliq̄ doctores nr̄i de virga vel ſceptro ioſeph. qđ portabat in ſignū dominij. ſup qđ ſceptrū iacob innix⁹ adorauit deū. Iſta aūt virga fuit in terra proiecta q̄n poſt morte ioſeph filij ei⁹ cū pplō iſrł fuerunt cōpulſi ad op⁹ terrenū in luto ⁊ latere. ⁊ tūc cōuerſa eſt i colubrū. qđ ē aīal venenoſum ⁊ hoī inſidiatiuū. vñ Gen. iij. ca. dixit dñs ſerpēti. Tu aūt inſidiaberis calcaneo ei⁹. q2 rex egypti filijs iſrł impoſuit. ꝙ venenū malicie cōceperunt cōtra ei⁹ regū. ⁊ ꝙ inſidiabant̄ qualiter ſe poſſent iungere aduerſarijs egyptiorū. vt debellatis egyptijs egrederent̄ de egypto. vt dictū ē. ſ. i. ca. ſʒ apphenſa cauda colubri verſa ē iterū in virgā p qđ deſignat̄ ꝙ finaliter filij iſrł egrederent̄ de illa vilitate ad magnā libertatē ⁊ dignitatē. ſm qđ đr Deuter. iiij. Nec ē alia natio tā grādis ⁊c. Secūdo cōſiderat̄ ſtat⁹ pplī q̄tū ad egreſſuʒ de egypto ſub cura ipi⁹ moyſi. ⁊ ad h̄ refert̄ ſignuʒ man⁹. q̄ prio poſita intra ſinū facta ē leproſa et ſcđo ibi repoſita ſanata eſt. p qđ deſignabat̄ ꝙ filij iſrł q̄n prio repoſiti ſunt cure moyſi. q̄ cura p ſinum deſignat̄. vñ Nūe. xi. dicit̄. Porta eos i ſinu tuo. p hoc fuerūt mag̃ abominabiles egyptijs. et quaſi in conſpectu eorū fetidi. vñ dixerūt moyſi. Fetere feciſtis odorē noſtrū corā pharaone et ſeruis ei⁹. vt habetur infra. v. ca. Sed per manus ſanationē in ſequēti repoſitiōe deſignabat̄ cōſolatio eis futura p curam moyſi ſicut patuit in tranſitu maris rubri ⁊ alijs beneficijs p orationē moyſi a deo ſibi collatis. Status aūt populi intermedius fuit poſt mortē ioſeph. ⁊ anteq̄ moyſes curā populi ſuſciperet. ⁊ in aliqua parte illi⁹ tpis intermedij fuit illud edictū crudele de pueris maſculis hebreorū ſubmergēdis in flumine. ⁊ ad hoc refert̄ tertiū ſignū de aq̄ fluminis verſa in ſanguinē. p qđ deſignabat̄ ꝙ de⁹ requireret ab egyptijs in grauibus plagis ſanguinē puerorū in flumine extinctorū. De his dictis p̄z līa pauc͡ exceptis vocabulis. b Quid eſt ⁊c. nō q̄rit ex ignorātia. ſed vt cōuenientius inferat qđ ſequit̄. c Extēdit ⁊ tenuit. In q̄ apparet obediētia moyſi qui ſtatim cū manu nuda accepit colubrū ad verbū dñi. d Protulit leproſam inſtar niuis. candor lucēs ortus in cute eſt ſignū lepre. vt habetur Leuit. xiij. ca. Albedo aūt niuis habet quādam lucē Et q̄tū ad h̄ tenet ſimilitudo. nō aūt quantū ad omnia. e Effunde ſup aridā. ex quo patet ꝙ nō cōuertebatur in ſanguinē donec effuſa eſſet ſup terram. f Ait moyſes. Hic oñr ponit̄ moyſi deprecatio. Vidēs eī moyſes ꝙ oportebat eū exequi dei mādatū ⁊ ſentiebat ſe min⁹ eloquentē ad tale officiū. ⁊ iō petiuit ſocietatē alicui⁹ magis eloquētis. ⁊ intēdebat hoc de fratre ſuo aaron. tū quia erat eloquētior. vt infra dicet̄. tū q2 erat ſenior tribus annis. vt ſupra dictū ē ca. ij. Cauſam aūt ſue inſufficientie ad loquendum exprimit Moyſes dicens.
g Non ſum ⁊c. ac ſi diceret. licet a iuuentute nō ſim multum eloquēs. q2 ſicut dicūt hebrei habebat vocē exilē, tū poſtq̄ apparuiſti mihi ⁊ locut⁹ es mecū impeditiorī lingue fact⁹ ſum ad loquēdū. q2 fragilitas hūana ex p̄ntia diuina l angelica aliq̄n ſtupeſcit. ſʒ q̄d đr Dan. x. Dñe i viſione tua diſſolute ſūt compages mee ⁊ nihil i me remāſit viriū. ⁊ 2

locutus es ad ſeruū tuum impeditōris ⁊ tardioris lingue ſum. [a] Dixit dñs ad eū [b] Quis fecit os hoīs [c] Aut q̄s fabricat⁹ ē mutū et ſurdū [d] videntē ⁊ cecū [e] Nonne ego. Perge igit̄ ⁊ ego ero ī ore tuo: doceboq̄ꝫ q̄d loq̄ris. At ille. [f] Obſecro dñe inq̄t mitte quem miſſurus es. [g] Irat⁹ dñs in moyſen ait. [h] Aarō fr̄ tu⁹ leuites: ſcio q̄ eloquēs ſit. Ecce ipe egredietur in occurſum tuū: videnſq̄ꝫ te letabit̄ corde. Loquere ad eū et pone verba mea in ore ei⁹ ⁊ ego ero ī ore tuo et ī ore illi⁹. ⁊ oſtēdā vob̄ q̄d agere debeatis. Et ipſe loquet̄ p̄ te ad ppl'm ⁊ erit os tuū [i] tu aūt eris ei ī his q̄ ad deū ptinēt. Virgā q̄ꝫ hāc ſume ī manu tua ī q̄ facturus es ſigna. [k] Abijt moyſes ⁊ reuſus ē ad ietro [m] ſocerum ſuū. Dixitq̄ꝫ ei. Vadā ⁊ reuertar ad frēs meos ī egyptū, vt videā ſi adhuc viuāt. [n] Cui ait ietro. Vade in pace. Dixit ḡ dñs ad moyſen in madiā. Vade ⁊ reuertere in egyptū. Mortui enī ſunt oēs q̄ q̄rebant aīam tuā. Tulit ḡ moyſes vxorē ſuā ⁊ filios ſuos. [o] et impoſuit eos ſup aſinū: reuerſusq̄ꝫ ē in egyptum [p] portans virgā dei ī manu ſua [q] Dixitq̄ꝫ ei dñs reuertēti in egyptū [r] Vide vt oīa oſtēta q̄ poſui ī manu tua facias corā pharaone [s] Ego indurabo cor ei⁹: ⁊ nō dimittet ppl'z. diceſq̄ꝫ ad eū [t] Hec dic dñs [v] Fili⁹ me⁹ p̄mogenit⁹ iſrl'. Dixi tibi. Dimitte filiū meū vt ſeruiat mihi ⁊ noluiſti dimittere eū. [v] Ecce ego interficiā filiū tuū p̄mogēitū. [x] Cūq̄ꝫ eēt ī itinere [y] ī diuerſorio [z] occurrit ei dñs. ⁊ volebat occidere eū.

allegationē hui⁹ impedimēti inſinuat moyſes petitionē ſuā de ſocietate eloquētis viri. a Dixit dñs ad eū. oſtēdēs q̄ poſſet ſupplere ei⁹ defectū cū ſubdit. b Quis fecit os hoīs. ac ſi diceret. Ego q̄ feci os hoīs poſſum tibi dare eloquētiā. c Aut q̄s fabricat⁹ ē ⁊c. ac ſi diceret. Ego q̄ oīm cōditor ſuꝫ poſſum de ceco facere videntē. ⁊ de ſurdo et de muto audientē ⁊ loquetē. hoc inducit̄ ad oſtendū q̄ poſſet ſupplere allegatū defectū moyſi. Aliter exponūt hebrei dicētes. q̄ cum moyſes fuiſſet accuſatus pharaoni de interfectiōe egyptii. vt dcm̄ eſt. ſ. ij. ca. Moyſes fuit capt⁹ de p̄cepto regis. ⁊ adduct⁹ corā eo. vbi moyſes valde conſtāter locut⁹ ē dicēs q̄ iuſte fecerat. vñ de eo dicit̄ Hebreoꝝ. xi. Nō veritus animoſitatem regis. ⁊ tūc de p̄cepto regis poſitus ē ad decapitandū. ſꝫ ſpiculatoꝝ fuit ꝑcuſſus cecitate q̄ ē cecitas q̄ nō videt̄ illud q̄d hō vult videre. licet alia videat. ſic̄ dictū fuit Gen. xix. de illis q̄ volebāt frangere oſtiū loth. ⁊ ſic quādo debuit percutere moyſen eū nō vidit. et ſic moyſes effugit pharaone videre ſicut ſcribit̄. ſ. ij. ca. Aut confugiēs de cōſpectu eius ⁊c. qui etiā a deo fact⁹ fuit ita ſtupid⁹ ac ſi eſſet ſimplr̄ ſurdus ⁊ mut⁹. ita q̄ nō potuit verbo vel ſigno ſignificare ſuis ſeruis q̄ Moyſes capet̄. ⁊ ſic exponūt p̄dictā lr̄am. b Quis fecit os hominis. id eſt te loqui ita cōſtāter corā pharaōe. c Aut q̄s fabricat⁹ ē ⁊c. i. pharaonē ita ſtupidū vt dictum eſt. d Videntē ⁊ cecū. i. ſpiculatorē q̄ fact⁹ fuit cec⁹ te non videndo. ⁊ vidēs cetera vidēdo. e Nōne ego. ac ſi diceret. ſicut talia mirabilia feci tibi. ita tāta ⁊ maiora poſſum facere. f Obſecro inq̄t ⁊c. licet moyſes de verbo dñi nō dubitaret. tñ q̄ aaron frater ſu⁹ erat ſenior ⁊ eloquētior deſiderabat eū habere ſociū ſibi a dño aſſignādū ideo hāc petitionē replicauit g Iratus dñs in moyſē. nō q̄ peccauerit mortaliter. ſꝫ q̄ nimis puſillanimis videbat̄ in ſuſcipiēdo dei cōmiſſionē. ſi enī mortaliter peccaſſet. nō eſſet viſibl̄e q̄ de⁹ petitionē ei⁹ exaudiſſet. q̄d tamen fecit vt ſeq̄tur. h Aaron frater tu⁹ ⁊c. ⁊ patet lr̄a vſq̄ꝫ ibi. i Tu aūt eris ⁊c. i. accipies ordinationē meā et leges a me imediate. ⁊ ipe eas p̄ te ſibi relatas denun(ciabit ppl'o. k Abijt moyſes. Hic ꝯſr̄ deſcribit̄ cōmiſ ſiōis moyſi facte executio. ⁊ p̄mo reſpectu termini a quo moyſes receſſit. ſcd̄o reſpectu ſpacij p̄ q̄d inceſſit. ibi. Cūq̄ꝫ eſſet in itinere. tertio reſpectu termini ad quē acceſſit ibi. Veneruntq̄ꝫ ſil'. Circa p̄mū dr̄. k Abijt moyſes reuertens de mōte ſynai. l Ad ietro. nolebat enī recedere abſq̄ꝫ licētia eius. tū q̄ iurauerat manere cū eo. tū q̄ nō poterat ſecū ducere vxorē ⁊ filios ſine volūtate eius. m Socer ſuū. i. affinitate cōiūctū. vñ ⁊ ī hebreo ht̄ Soceꝝ ſuū. n Cui ait ietro. vade in pace. Erat enī homo rōnabilis ⁊ iō noluit eū impedire. Jacob āt receſſit a laban licētia nō petita. q̄ ſciebat eū hoīem eē fraudulentū. ſicut dictū fuit Gen. xxxi. cap. o Et impoſuit eos ſr̄ aſinū. Dicunt hebrei. q̄ iſte ē aſin⁹ q̄ portauit lignū holocauſti. q̄n abraā voluit imolare yſaac. de q̄ ht̄ Gen. xxij. ca. ⁊ q̄ eundeꝫ aſinū eq̄tatur⁹ eſt rex meſſias q̄n veniet. de q̄ habet̄ Zacha. ix. cap. Ecce rex tu⁹ veniet t. ⁊c. et iō poterat tm̄ onus portare. ſꝫ iſtud apparet omnino fictiū. ideo dicendū q̄ ibi accipit̄ ſingulare pro plurali. Sup aſinū. i. aſinos. q̄ vn⁹ nō ſufficeret ad portandū tot p̄ſonas. p Portans virgā dei. ſic aūt noiabat̄. tū q̄ ex p̄cepto dei erat portāda. tum q̄ p̄ eā erāt miracula dei faciēda. q Dixitq̄ꝫ dñs reuertenti. i. ad reuertendū ſe diſponenti. r Vide vt oīa oſten. id eſt miracula oſtenſione digna. s Ego indur. cor ei⁹. Hoc p̄dixit dñs futuꝝ vt nō admiret̄ moyſes. q̄n videbit effectū. Sciēdū tñ q̄ dñs nō ē cā obdurationis cordis inq̄tū ē pctm̄. ſꝫ hoc mō eſt a libero arbitrio. dñs aūt eſt cā indurationis inq̄tū eſt q̄dā pena. q̄ in penā pcti p̄petrati ſubtrahit gratia. cui⁹ ē cor mollificare. ⁊ iō ea ſubtracta ſeq̄tur induratio cordis humani in malo ſuo. t Filius me⁹ p̄mogenit⁹ iſrael. i. dignior ī p̄plis. ⁊ cui maiora bona reſeruant̄. ⁊ marie q̄ vnigenitus dei fili⁹ q̄ eſt p̄mogenit⁹ oīs creature. vt dr̄ Coll'. i. cap. Erat de iſrl' ſm̄ carnē naſciturus. v Ecce ego ⁊c. Iſta fuit vltia pena egyptijs inflicta. ⁊ tñ denunciat̄ hic p̄ia. q̄ illa q̄ ſunt p̄ora in intētiōe. ſunt poſteriora in executiōe. x Cūq̄ꝫ eſſet in itinere. Hic ꝯſr̄ deſcribit̄ receſſus moyſi q̄ntū ad ſpaciū p̄ q̄d inceſſit. cū dr̄. Cūq̄ꝫ eſſet in itinere. reuertēdo in egyptū. y In diuerſorio. i. in hoſpitio ad q̄d diuerterat p̄ refectione vl' q̄ete z Occurrit ei dñs ⁊ volebat occidē eū. illō (nocturna. enī ſm̄ aliq̄s refert̄ ad moyſen. quē volebat dñs occidere. eo q̄ ducebat ſecum eliezer filiū ſuū incircūciſuꝫ. Gerſon aūt circūciderat in terra madian. Alij autem dicunt q̄ refert̄ ad eliezer quē volebat occidere. eo q̄ erat incircūciſus. ⁊ tamē ducebat̄ in egyptum ad morandum inter filios iſrael qui erant circumciſi. Sed iſtud nō videt̄ cōuenienter dictū. q̄ ille puer nondum venerat ad etatem adultam. ⁊ ideo non erat in culpa ex dilatione nimia ſua

circũciſiõis nec puniẽdus.ſ; p̃r q̃; habebat eiꝰ curã. ſicut fuit declaratũ Gen̄.xvij.ca.⁊ iõ primũ dictũ meliꝰ videt̃ ſc; ꝙ refert̃ ad moyſen. a Tulit illico ⁊c̃. Hebrei dicũt. Aciẽ vel nouaculã. b Et circũcidit ꝓpuc. filij ſui. q꞉ ꝑ verbũ moyſi vel angeli volentis occidere moyſen cognouit ꝙ illa inuaſio angeli erat ꝓpter hoc. ꝙ filius eius nõ erat circumciſus.

c Tetigitq; ped.eiꝰ. id eſt filij ſui circũciſi. ex cuius pedes manauit ſanguis ex inciſiõe d Et ait ſpõſus ⁊c̃.i. vere ꝓpter te ſponſus meꝰ moyſes fuit occiſus. Aliter exponit̃ vt ly eiꝰ referat̃ ad moyſen.ad cuiꝰ pedes proiecit ꝓpucium filij ſui abſciſum.

d Spõſus ſangu.tu mihi es.i.ꝓpter te qui es ſpõſus meꝰ ne te angelus occideret. ſanguis filij mei effuſus ẽ

ᵃTulit illico ſephora acutiſſimã petrã: ᵇ⁊ circũcidit ꝓpuciũ filij ſui. ᶜTetigitq; pedes eiꝰ ᵈ⁊ ait. Spõſus ſanguinũ tu mihi es ᵉEt dimiſit eũ poſtq̃; dixerat: ſpõſꝰ ſanguinũ tu mihi es ob circũciſionẽ. ᶠDixitq; dñs ad aaron. Uade in occurſum moyſi in deſertũ ᵍQui preꝑit obuiã ei in mõtẽ dei: et oſculatꝰ eſt eũ. ʰNarrauitq; moyſes aaron omnia verba

Et iſta expoſitõ ſcd̃a magis cõcordat l̃re ſequẽti cũ dicit̃. e Et dimiſit eũ.q꞉ indignata receſſit a moyſe. et rediit ad patrẽ ſuũ cũ filijs ſuis. vt patet ex eo qđ habet̃ infra. xviij.ca.ſ.ꝙ Jetro venit ad moyſen in deſerto. adducens ſecũ vxorẽ moyſi ⁊ filios eiꝰ. Placuit etiã moyſi ꝙ ipa rediret cũ filijs.q꞉ ꝑcepit tũc ꝙ nõ eſſet niſi oneri quantũ ad negociũ ꝓ quo ibat. f Dixitq; dñs ad aaron. Ex h̃ patet ꝙ aaron tanq̃; ꝓpha habuit reuelationẽ dñi. h̃ etiã patet ex eo qđ dicit̃ p̃mo Reg.ij.ca.ad heli. hec dicit dominus. Nunqđ nõ aperte reuelatꝰ ſum domui p̃ris tui cum eſſet in egypto ⁊c̃. Heli enĩ deſcẽdit de aaron. g Qui preꝑit ⁊c̃.i.in montẽ ſynai q̃ vocat̃ mons dei. rõne predicta.iij.ca. h Ueneruntq; ſimul. Hic ↄ̃ſr deſcribit̃ acceſſus moyſi ad terminũ ad quẽ. vbi manifeſtauit cãm aduentus ſui. p̃mo ſenioribꝰ ꝓplĩ cũ dicit̃. i Et cõgregauerunt cũctos ſeniores.i.populi iudices. vt dictũ eſt.ſ.iij.ca. Et poſtea aaron q̃ erat eloquẽtior.⁊ habebat vocẽ magis audibilẽ verba q̃ dixerat dñs moyſes ꝓpoſuit corã populo.⁊ hoc eſt qđ dicit̃. Locutuſq; eſt aaron ⁊c̃. k Et fecit ſigna. ꝑdicta in p̃ncipio huiꝰ ca.nõ tñ ꝑ ſeipm̃ ſed per moyſen cuius erat facere ſigna predicta coram populo iſrael. qđ patet ꝑ ſignũ manꝰ ſue facte leproſe ⁊ iterũ ſanate. q đ nõ põt dici de aaron. l Et credidit ꝓpl̃s. viſis ſignis. m Et proni adorauerũt.ꝑ gratiarũ actione.

Jn cap.iiij. vbi dicit̃ in poſtilla. Dixit dñs ad eũ ⁊c̃.

Additio prima.

n Non videtur rationabile. ꝙ moyſes dubitaſſet ꝙ deꝰ poſſet ſupplere defectũ ſuũ. Uerba enim dñi ad moyſen in hoc ca.vident̃ meliꝰ exponi cõformiter ad ꝑdicta in ꝑcedẽti ca. Dixerat eĩ dñs ad moyſen in ſentẽtia.ꝙ iõ elegerat eũ impotẽtẽ ⁊ inſufficiẽtẽ vt eẽt ſignũ ꝙ liberatio populi fiebat virtute diuina tm̃. vt ſuꝑ expoſitũ in additiõe ſuꝑ illud verbũ. hoc habebis ſig. ⁊c̃. Nũc aũt pari rõne r̃ſidit ad defectũ eloquẽtie. quem moyſes allegabat ad excuſandũ ſe ab officio ſibi iniũcto q.d. Tu ſcis ꝙ ego ſum q̃ feci os hoĩs. vñ ſi vellẽ te facere eloquẽtẽ.⁊ diſertũ in locutõne poſſem.ſ; hoc nõ expedit.ne liberatio populi attribuat̃ hũane ꝑſuaſioni.

Jn eo.ca.iiij.vbi dicit̃ in poſtil. Obſecro inquit dñe mitte quẽ miſſurus es. Additio.ij.

q Uidã hebreoꝝ ſpãliter Ra.ſa.aliter exponũt hũc paſſum.ſ. Mitte quẽ miſſurꝰ es. Dicũt eĩ ꝙ moyſes nõ erat introducturꝰ ꝓplm̃ in terrã ꝓmiſſiõis ꝓut in p̃ria eiꝰ reuelatiõe facta dictũ fuit. ſil̃r ⁊ credebat ꝙ aliꝰ erat a deo mittẽdꝰ in redẽptionẽ finalẽ.⁊ iõ petebat ꝙ alter eoꝝ mittẽdoꝝ mitteret̃ q꞉ vtrunq; digniorẽ ſe eſtimabat et q꞉ in h̃ videbat ↄ̃ ꝑordinationẽ diuinã petere. idcirco leḡt. Jratus dñs in moyſen. et ſm̃ hãc expoſitionẽ videt̃ ꝙ moyſes peccauerit. vñ nec dñs petitionẽ ſuã in hoc exaudiuit. fuit tñ eiꝰ petitĩ dignũ venia.q꞉ magis procedebat ex magna hũilitateq; ex incredulitate ſeu inobediẽtia.

Jn eo.cap. iiij. vbi dicitur in poſtil. Alit̃ exponit̃ vt ly eiꝰ referatur ad moyſen ⁊c̃.

dñi ꝑ q̃bꝰ miſerat eũ. ⁊ ſigña q̃ mãdauerat. ⁱUeneruntq; ſil̃: ⁊ ↄ̃gregauerũt cũctos ſeniores filioꝝ iſrl̃. Locutuſq; ẽ ad aaron oĩa ṽba q̃ dixerat dñs ad moyſen ᵏ⁊ fecit ſigna corã ꝓplo ˡ⁊ credidit ꝓpl̃s. Audieruntq; ꝙ viſitaſſet dñs filios iſrael.⁊ ꝙ reſpexiſſet afflictiõẽ illoꝝ ⁊ ꝓni adorauerũt. .V.

p ᵃPoſt hec ĩgreſſi ſũt Moyſes ⁊ Aaron

Additio.iij.

n Non videt̃ bñ exponi illđ verbũ. Et dimiſit eũ đ ſephora.ꝓut in poſtilla. Nã legit̃ infra.xviij.ca. de ietro ꝙ tulit ſephorã vxorẽ moyſi quã remiſerat. Ex q̃ p̃z ꝙ vxor moyſi nõ dimiſit eũ.ſ; ecõtra.ſ. moyſes remiſit vxorẽ. Rõ aũt huiꝰ remiſſiõis h̃r in glo. ibidẽ.ſ.vt expeditior eẽt in ope dñi. vñ ꝑ h̃ qđ đr hic. Dimiſit eũ.intelligit̃ ꝙ moyſes dimiſit filiũ ſuũ nouiter circũciſum vt expeditior eẽt ĩ officio ſibi cõmiſſo. vt dictũ ẽ.⁊ ne piclitaret̃ in via.⁊ ꝑ ↄ̃ñs dimiſit matrẽ. eo ꝙ ei cura nutritiõis p̃ncipal̃r incũbebat. Replica correctoꝝ cõtra burgen.

i Jn ca.iiij. vbi poſtillator exponit illđ. Dimiſit eũ de ſephora vxore moyſi indignata. hic locꝰ breuitate obſcurꝰ ẽ. vt dicit be.aug.ꝑ mgr̃m hiſto. allegatꝰ. iõ multipliciter a multis exponit̃. Sʒ cũ poſtillator elegit expoſitionẽ glo. interlinearis. Burg. eũ rephendit ex debili argumẽto. qđ fundat in eo qđ infra.xviij. dicit̃. Moyſes ſephorã remiſiſſe. arguens ex h̃ ꝙ ſephora hic moyſen nõ dimiſerit ſ; potiꝰ ecõtra. Sʒ h̃ argumẽtũ modicũ videt̃ cõcludere. q꞉ põt vtrũq; ſtare. ⁊ ꝙ ſephora dimiſit moyſen. ⁊ ꝙ moiſes remyſit ſephorã. Moiſes ſentiens irã vxoris ⁊ volũtatẽ dimittẽdi eũ nõ reliq̃t eã ſolã; vagari cũ filijs ſuis reuertẽdo in terram madian.ſ; aſſignauit familiã reducẽtẽ. ⁊ ſic remiſit eã ne pateret̃ eiꝰ iurgia. ⁊ vt eſſet in negocio cõmiſſo expeditior. Et tangit glosa loci allegati. Capl̃m.V.

p Poſt hec. Poſtq̃; deſcripta ẽ ꝑuiſio ducis ꝓplĩ iſrl̃ de egypto educẽtis. hic ↄ̃ſr deſcribit̃ flagellatio regꝭ ꝓplm̃ detinẽtis. ⁊ q꞉ illa punitõ iudiciaria ẽ. iõ ꝑmittit̃ nõiatio ex verbis. ſcđo monitio cũ ſignis additis in p̃ncipio. vij.ca. ⁊ tertio ſubdit̃ punitio in decẽ plagis circa mediũ eiuſdẽ ca.ibi. Dixit aũt dñs ad moiſen ingratũ eſt ⁊c̃. Circa primũ ponitur ⁊ regis dura reſponſio. et ſecundo ꝓpl̃i aggrauatio. ibi. Dixitq; pharao. Circa primum dicitur ſic. a Poſt hec.i. poſtq̃; iſrl̃ ꝓpl̃s crediderat moiſi de eiꝰ liberatione. vt dictũ ẽ in fine ꝑcedẽtꝭ ca. b Jngreſſi ſunt ⁊c̃. Sed q̃rit̃ hic. vbi erãt ſenes ꝓplĩ iſrael de q̃bꝰ dixerat dñs. ꝙ ingrederent̃ cũ moyſe ad regẽ egipti. vt dictũ ẽ.iij.ca. Dicũt hebrei ꝙ remãſerũt ducti timore regis. ⁊ ꝓpter hoc impediti ſunt accedere ad dñm cũ moyſe. vt habet̃ infra.xxiiij.ca. Sed hoc videt̃ falſum.

et dixerunt pharaōi. ᵃHec dicit dñs de⁹ iſrl̃. Dimitte ꝑplm meū vt ſacrificet mihi in deſerto. At ille rñdit. ᵈQuis ē dñs vt audiā vocē eius: ⁊ dimittā iſrael ᵉNeſcio dñm: ⁊ iſrl̃ non dimittā. ᶠDixerūtq;. ᵍDeus hebreorū vocauit nos, ʰvt eam⁹ viā triū dieꝝ in ſolitudinē: ⁊ ſacrificem⁹ dño deo nr̃o: ⁱne forte accidat nob̃ peſtis ᵏaut gladius. ˡAit ad eos rex egypti. ᵐQuare moyſes ⁊ aarō ſollicitatis ꝑplm ab opibus ſuis. ⁿIte ad onera veſtra. ᵒDixitq; pharao. ᵖMult⁹ ē ꝑpls tre. ᑫVidetis ꝙ turba ſuccreuerit. ʳq̃nto magis ſi dederitis eis requiem ab opib⁹ ˢPrecepit ḡ in die illo ꝑfectis opm ⁊ exactorib⁹ ꝑpli dicēs. ᵗNequaq; vltra dabitis paleas populo ad cōficiendos lateres ſicut prius. ſed ipi vadāt ⁊ colligāt ſtipulas: ⁊ menſurā laterū quā prius faciebāt: imponetis ſup eos: ᵛnec minuetis quicq;. Vacāt eni ⁊ idcirco vociferant̃ dicentes. Eam⁹ ⁊ ſacrificem⁹ dō nr̃o Opprimant̃ opib⁹ ⁊ expleant ea: vt nō acq̄eſcāt verb̃ mēdacib⁹. Igit̃ egreſſi ꝑfecti opeꝝ ⁊ exactores ad populū dixerunt. Sic dicit pharao. Nō do vob̃ paleas Ite ⁊ colligite ſicubi inuenire poteritis, nec minuet̃ q̄cq; de opere vr̃o. diſperſuſq; ē ꝑplus in oēm terrā egypti ad colligēdas paleas. Prefecti quoq; operū inſtabāt dicētes. Cōplete op⁹ vr̃m q̃tidie, vt pri⁹ facere ſolebatis q̃n dabant̃ vobis palee. ˣFlagellatiq; ſūt q̄ ꝑerāt opib⁹ filiorū iſrael: ab exactorib⁹ pharaonis dicētib⁹. Quare nō impleſtis mēſurā lateꝝ ſic prius nec heri nec hodie. Venerūtq; ꝑpoſiti filioꝝ iſrl̃. et ʸvociferati ſunt ad pharaonem dicentes. Cur ita agis ꝯ ſuos tuos. Palee nō dant̃ nobis ⁊ lateres ſimiliter imperāt̃. Et famuli tui flagellis cedimur. ᶻet iniuſte agit̃ ꝯ ꝑplum tuū. Qui ait. Vacatis ocio: et idcirco dicit̃. Eam⁹ ⁊ ſacrificem⁹ dño. Ite ḡ ⁊ opamini. Palee non dabuntur vobis: ⁊ reddetis ꝯſuetū numeꝝ lateꝝ. Videbātq; ſe ꝑpoſiti filioꝝ iſrl̃ i malū eo ꝙ diceret̃ eis: ñ minuet̃ q̄cq; opis de laterib⁹ p ſingulos dies. ᵃOccurrerētq;

quia aaron q̄ hic ingreſſus eſt cū moyſe eodē mō tūc impeditus fuit. q: ſol⁹ moyſes accedere iuſſus ē. vt ibidem dicit̃. ⁊ iō meli⁹ dr̃ ab aliis ꝙ ſenes ingreſſi ſunt ad reges ſicut dixerat dñs. ſ; ſolū ſcriptura facit mētionē de moyſe ⁊ aarō q̄ erāt pricipales. ⁊ q: eis erat ꝯmiſſuz negociū.

c Hec dicit dñs. In ſua monitione. auctoritatē dñi ꝑmittūt vt ſit efficacior ad regē inclinandū ſ; rex ecōtrario rñdit contēptibilit̃ dicens.

d Quis eſt dñs. ac ſi diceret nō eſt tante auctoritatis ꝙ debeā ei obedire. Rñdet etiam infideliter dicens.

e Neſcio dñm. Licet eni deū eſſe ſm anſhelhelmū ſit ꝑ ſe notū. et ꝑ ꝯñs ei⁹ noticia inſerta eſt naturaliter menti hūane. hoc tñ eſt in quantū mēs humana deū eſſe cogitat. id ꝙ eſtimat maximū in entibus. ſed ſub iſta determinatiōe ꝙ ſit de⁹ populi iſrael ꝑ fidē ⁊ cultum ſpālem. put ſonabant verba moyſi. deum eſſe nō eſt naturaliter notū. ⁊ ſic reſpondit rex.

e Neſcio dñm. quia egyptii īfideles ⁊ ydolatre exñtes colebant aialia tanq; deos. Rñdit etiā inobediēter dicēs. Et iſrl̃ ñ dimittā.

f Dixerūtq;. exponētes cauſam ꝑdicte monitionis.

g De⁹ hebreoꝝ vocauit nos. cui tenemur obedire. h Vt eamus viā triū dierum. Iſtud ē. ſ. expoſitū. iii. ca. addūt tñ aliq̄ ꝙ ꝑ tres dies intelligūtur tres mēſes. q: in tertiō menſe ab exitu de egypto venerūt ad montē ſynai. vt hr̃ infra. xix. c. et ibi ſacrificauerunt dño. In ſacra ei ſcriptura aliq̃n accipit̃ dies ꝓ anno. vt Ezechielis. iiii. ⁊ eodē mō dicūt ꝙ accipiat̃ hic ꝓ menſe.

i Ne forte accidat nobis peſtis. q̄ ꝓuenit ex corruptiōe aeris. k Aut gladius. q̄ prouenit ex inuaſione hoſtis.

l Ait ad eos rex. ſicut dure reſpōderat loquēdo contra dñm. ita dure rñdet cōtra moyſen ⁊ aaron dicens.

m Quare moyſes ⁊c. imponēs eis ꝙ velint mouere ſeditionē. ⁊ ſic agere cōtra regiā maieſtatem. n Ite ad onera veſtra. Ex q̄ patet ꝙ erat ei⁹ intētio vt affligerent̃ onerib⁹ ſicut ⁊ alii. ſed ꝑpls eis ⁊ aliis ſenib⁹ parcebat de labore manuali. Numer⁹ eni determinat⁹ lateꝝ imponebatur ꝑplo p ſingulos dies. vt patet ex ſequētib⁹. et cōis ꝑpls maiori labori ſe ſupponebat ad reddendū numeꝝ ꝑdictū vt moyſes ⁊ alii ꝑdicti eſſent a labore liberi.

o Dixitq; pharao. Hic deſcribit̃ aggrauatio regis. ⁊ primo ſup ꝑplm in generali. ſcdo ex hoc ꝯñr oñdit̃ afflictio moyſi. ibi. Occurrerūtq;. Circa primū tangitur cauſa aggrauatōis cum dicitur.

p Multus ē ꝑplus. ſc; filiorum iſrael.

q Videtis ꝙ turba ſuccreuerit. Sed q̄rit̃ quō hoc pōt eſſe. quia dictū fuit a rege ō maſculis ſubmergēdis vt ꝑdictū eſt. i. ca. Dicendū eſt ꝙ illud edictū tāq; nimis crudele fuerat reuocatum.

r Quanto magis ſi. ⁊c. ac ſi diceret. ex h̃ lucide patet ꝙ ſunt magis opib⁹ affligēdi vt ſic minus poſſint vacare generationi.

s Precepit ḡ ⁊c. Dicit hic andreas. ꝙ exactores ⁊ ꝑfecti erāt idē homies ⁊ idē officium habentes. ſed hoc pat; falſum. ex hoc qḋ ſequitur poſtea. Flagellatiq; ſunt q̄ ꝑerāt opib⁹ filioꝝ iſrl̃ ab exactoribus pharaonis. nō ē veriſile ꝙ flagellarent̃ ab egyptiis ſi eſſent egyptii. ⁊ iō dicēdum ꝙ ꝑfecti erāt de filiis iſrl̃ et erāt cōſtituti vt populū ad laborē inducerēt. vt numeꝝ lateꝝ exactorib⁹ redderēt qui erāt egyptii.

t Nequaq; vltra dabitis paleas de ſumptu regis. ſicut prius ad conficiendos lateres. Palee eni dicunt̃ q̄cq̄d remanet de meſſe excuſſo grano ⁊ talia cōmiſcebant̃ cū luto vt lateres fortiores eſſent ex talib⁹ aūt fiebāt edificia in egypto. q: rari lapides ſunt ibi. v Nec minuetis quicq;. de magnitudine laterū nec de multitudine pri⁹ impoſita. x Flagellatiq; ſunt. q: nō poterant reddere numeꝝ cōſuetū exactoribus.

y Vociferati ſunt. cū clamore magno ⁊ miſerabili. vt regem flecterent ad pietatē. z Et iniuſte agit̃ ⁊c. nō dixerunt iniuſte agis. ne regē offenderēt. ⁊ vt honori regio deferrent ſed dicunt. Iniuſte agitur. ſ. ab exactorib⁹ tuis et contra intentionem tuam ſed per hoc non inuenerunt aliquam gratiam. ⁊ patet lr̃a. a Occurreruntq; moyſi. Hic ꝯñr oſtenditur afflictio moyſi et aaron in ſpeciali

⁊ primo ponit̄ dicta afflictio. ſcd̄o diuīa ꝯſolatio. ī prin. vi. c. Afflictio āt moyſi oſidit̄ ꝯſit ex afflictōe ꝑplī. cū dr̄.
a Occurreruntq; moyſi. ſ. ꝑpoſiti filioꝝ iſrl̄.
b Qui ſtabāt ⁊c. Dicūt aliq̄ ꝙ poſtq̄ moyſes ⁊ aaron fecerūt monitionē ꝑdictā egrediebant a pharaōe ⁊ ꝑpo ſiti tūc ingrediebant. ⁊ ſic ex aduerſo veniebant iſti obuiā illis. ⁊ ſic li egrediētes a pharaone refert̄ ad moyſē ⁊ aaron. ſ; h̄ videt̄ falſum q2 poſt monitionē factā a moyſe pharao aggrauauit iugū ꝑplī ⁊ flagellati fuerūt ꝑpoſiti ꝑdicti eo ꝙ ń reddebāt numeꝝ ipoſitū ꝓpter qd̄ iuerunt ad clamandū coram pharaone vbi dux reſpōſum habuerūt. Ex qb; pt; ꝙ inter monitionē factā ꝑ moyſen ⁊ aaron ⁊ acceſſum ꝑpoſitoꝝ ad clamandū corā pharaone fluxerūt plures dies. ⁊ ideo li egrediētes a pharaone nō refert̄ ad moyſen ⁊ aaron ſ; ad ꝑpoſitos ꝑdictos. q̄ꝝ egreſſū a pharaone moyſes ⁊ aaron expectabāt ſtantes extra domū reg̃ vt ſcirēt q̄le rn̄ſum habuiſſent tanq̄ curā habētes d̄ bono ꝑplī. ⁊ iō q̄ñ ſciuerūt ꝙ ꝑpoſiti filioꝝ iſrl̄ iuerūt ad pharaonē ipi ſecuti ſūt eos expectātes extra domū reg̃ exitū illoꝝ vt ſcirēt reg̃ rn̄ſum.
c Uideat dn̄s ⁊ iudicet. i. puniat malū qd̄ feciſtꝭ nobis
d Qm̄ fetere feciſtꝭ ⁊c. i. nos abominabiles ⁊ odioſos
e Et ꝑbuiſtꝭ ei gladiū. i. occaſionē affligē (reddidiſtꝭ. di nos laborib; vſq; ad mortē. f Reuerſuſq; eſt moyſes ad dn̄m vbi apparet patiētia moyſi q̄ q̄uis eſſet ſupior dictꝭ ꝑpoſitꝭ tn̄ v̄ba eoꝝ dura ⁊ pungitiua patiēter ſuſtinuit. q2 videbat eos ī paſſione poſitos. ex q̄ h̄nt ſupiores exēplū ceſſandi a correctōe ſubditoꝝ ī paſſione poſitoꝝ donec trāſeat paſſio niſi ꝑiculū in mora ꝓbabit̄ tim(eat.
g Dn̄e cur affixiſti. i. affligere miſiſti.
h Populū iſtū. ex q̄ apparet charitas moyſi. q2 nō ſolū pungentib; eū nō rn̄dit ſ; etiā ꝑ eis orauit.
i Quare miſiſti me. q. d. ad liberandū eos me miſiſti ⁊ ipi ecōtrario magis q̄ꝫ prius ſunt afflicti.

In. c. v. vbi dr̄ in poſtilla. Hec dicit dn̄s ī ſua monitōne autoritatē dn̄i ꝑmittūt. Additio.

Uerba pharaonis dicētis. Quis ē dn̄s. Ab expoſitorib; hebreoꝝ nō intelligūt̄ ꝯtēptibilr̄ ſ; ſolum interrogatiue dicta. ⁊ ē rō. nā ipi ꝓpoſuerūt pharaoni nomē dn̄i tetragrāmaton. vbi eīn dr̄. Hec dicit dn̄s ponit̄ illud nomē. pharaoni v̄o ꝑdictū nomē erat penitus ignotū. cū etiā ipi moyſi fuerat nouiter reuelatū. vt dictū eſt. vn̄ dicit. Neſcio dn̄m nec iſrl̄ dimittā. q. d. loq̄mini mihi ex ꝑte cuiuſdā ignoti. vn̄ ⁊ nō faciā q̄ petitis. ipi v̄o rn̄derūt ꝓponētes nō primū nomē ſibi ignotū ſed aliud nomē qd̄ ſibi innoteſcebat ⁊ h̄ cū dr̄. Deꝰ hebreoꝝ vocauit nos. genꝰ eīn hebreoꝝ notū erat apud egyptios dicebat eīn filia pharaonis d̄ puerꝭ hebreoꝝ. De infantibus hebreoꝝ ē h̄. ſ. ij. c. ⁊ ſic ſciebat etiā eos h̄re ritū circūciſionis. ⁊ ꝑ ꝯñs h̄re deū ſepatū a dijs egyptioꝝ q̄ colebāt aīalia tanq̄ deos. ⁊ iō cū pharao rōnabilr̄ q̄ſiuiſſet. Quis eſt dn̄s. ignorās penitꝰ hoc nomē ipi ꝯgrue ſatiſfaciebant ei dicentes. Deus hebreoꝝ vocauit nos. quaſi dicerēt. licet nō cognoſcas deū ſub primo nomie ſaltē cognoſcas ſub ſcd̄o. ſ. deꝰ hebreoꝝ. ſ; doctores noſtri cōiter exponunt ꝑdicta verba pharaonis ꝯtemptibiliter dici ⁊ inobediēter qd̄ magis ꝯſonat lr̄e. nā poſt ſcd̄am ꝓpoſitionē ī q̄ nomē ſibi qd̄āmodo notū ꝓpoſuerunt magis ⁊ mag̃ indurat̄ē aggrauās populo onera. vt infra cōtinetur.

moyſi ⁊ aaron [b] qui ſtabant ex aduerſo: egredientes a pharaōe ⁊ dixerūt ad eos. [c] Uideat dominꝰ ⁊ iudicet [d] quoniam fetere feciſtꝭ odorem noſtrū coram pharaone ⁊ ſeruis eius: [e] ⁊ prebuiſtis ei gladiū vt occideret nos. [f] Reuerſuſq; eſt moyſes ad dominū ⁊ ait. [g] Domine cur afflixiſti [h] populū iſtū? [i] Quare miſiſti me? Ex eo enim quo ingreſſus ſum ad pharaonem vt loq̄rer ex noīe tuo: afflixit populum tuum ⁊ nō liberaſti eos.

VI.

[a] Dixitq; dominus ad moyſen. [b] Nunc videbis [c] que facturus ſum pharaoni. [d] Per manum enim fortē [e] dimittet eos: ⁊ in manu robuſta ejiciet illos de terra ſua. Locutuſq; eſt dominꝰ ad moyſen dicens. Ego dominus [f] qui apparui abraam yſaac et iacob in deo omnipotente ⁊ nomen meū adonai: non indicaui eis. Pe-

Capitulū. VI.

Dixitq; dn̄s. h̄ ꝯſit̄ deſcribit̄ ipiꝰ moyſi ꝯſolatio. ⁊ primo circa eū oſidit̄ dei ꝯſolatio benigna. ſcd̄o deſcribit̄ ipius moyſi genealogia. ibi. Iſti ſūt principes domoꝝ. Adhuc circa primū ꝑmittit̄ diuina ꝯſolatio. ſcd̄o eiuſdē ꝯſolatōis relatio ibi. Narrauit ergo moyſes. Circa primū ꝯſiderandū ꝙ dn̄s videns moyſen afflictū. tū ex grauamie ꝑplī. tū ex eo qd̄ imponebat̄ ſibi. Cōſolat̄ eū dn̄s di.
b Nūc videbis ⁊c. i. cito.
c Que fa. ſū phara. ſ. mirabilia. alias inaudita.
d Per manū eīn fortē. id eſt ꝑ potentiā meā eū fortiter flagellantē.
e Dimittet eos. ſ. filios iſrl̄ q̄s nūc fortiter retinet ⁊ violēter ⁊ ń ſolū dimittet. ſ; etiā ejiciet eos d̄ terra ſua. q2 egyptij d̄ morte primogenitoꝝ territi cogebāt filios iſrl̄ (exire. vt h̄r. i. xij. c.
f Qui apparui abraā yſaac ⁊ iacob ī deo oīpotente ⁊ nomē meū adonai. nō indicaui eis. q2 dn̄s volebat cōſolari moyſen. vt dictū eſt inſinuat ei. ꝙ ſit ei daturꝰ clariorē ſui cognitionem q̄ꝫ prib; ꝑteritis Iſtud tn̄ varie exponit̄ a doctorib; catholicꝭ ⁊ hebreis. Dicūt igit̄ aliq̄ doctores catholici ꝙ h̄ nomē adonai ſignificat generale dn̄ium. licet aūt prib; ꝑcedētib; moyſen oſiderit ſe dn̄m totius creature nō tn̄ ita ꝑfecte ſicut moyſi per trāſmutationem creaturaꝝ vt virge in ſerpentē ⁊ ecōuerſo. ⁊ fluminis in ſanguinē. ⁊ alijs ſignis mirabilib; in q̄b; oſidit̄ dn̄ium dei ſup creaturas obediētes ei ad nutū ꝯ̄ nature curſū. ſ; h̄ nō videt̄ ſufficiēter dictū. q2 tp̄e abrae oſidit ſiña ꝯuertēdo vxorē loth in ſtatuā ſalis ⁊ ī deſcēſiōe ignis ꝯtra naturā ſup ſodomā ⁊ gomorrā. vt h̄r Gen̄. xix. c. ⁊ in mľtiplicatōe aq̄ꝝ. xv. cubitꝭ vltra cacumina montiū tp̄e diluuij. ⁊ in creatōe mūdi d̄ nihilo q̄ oīa notificata fuerūt abrae ab ipo deo. Itē h̄ nomē adonai qd̄ ſignificat generale dn̄ium nō ponit̄ hic in hebreo cū dr̄ Nomē meū magnū ⁊c. ſ; ibi eſt nomen dn̄i. Tetragrāmaton verūtn̄ q2 iſtud nomen apud hebreos tante ſanctitatꝭ reputat̄ ꝙ nō debeat noīari niſi a ſummo ſacerdote. ⁊ ſolū in benedictōib; fiendis in templo. ideo loco illiꝰ noīs ꝓnunciat̄ adonai ſicut ſi apud nos h̄ nomē deꝰ ꝓpter ſui ſanctitatē nō eſſet licitū noīare. et loco illiꝰ vbicūq; inueniret̄ ſcriptū ꝓnūciaret̄ h̄ nomen dn̄s. ⁊ h̄ mō trāſlatio nr̄a hic h; h̄ nomē adonai loco nominis dn̄i tetragrāmaton. nomē aūt dn̄i tetragrāmatō. nō ſignificat dn̄iū vt videbit̄. ⁊ iō ꝑdictꝰ modꝰ dicēdi ꝓcedit ex ignorantia idiomatꝭ hebrei. q2 accipit nomen qd̄ ꝓnūciat̄ loco illiꝰ qd̄ ſcribit̄. Sciēdū igit̄ ꝙ ad vidēdū qd dicēdū ſit d̄ ſignificatōe noīm hebraicoꝝ videt̄ re

(O

curredū ad doctores hebreos āṫiq̄s. Dicit eñ Ra. moy. loq̄ns ꝺ diuīs noībꝫ q̄ ī ve. te. ꝯtinēt ꝙ aliq̄ noīa de deo dicunẗ ꝑ reſpectū ad creaturas. vt creatoꝛ. dñs. ⁊ ſilia. Alia aūt dicūt ꝺ deo ꝑ modū q̄litatū circa diuinā eēntiā vt ſapiēs. bon⁹. oīpotēs. ⁊ ſilia. ⁊ alia ꝑ modū q̄ntitatū. vt immenſus. incircum ſcript⁹. ⁊ per modum aliaꝝ ꝓprietatū. ſꝫ trāſeant ī diuinā ſubſtantiā q̄ntū ad rē ſignificatā. ſꝫ nomē dñi tetragrāmatō ſignificat diuinā eſſentiā purā et nudā put in ſe exiſtit circūſcripto oīm alio. ⁊ iō eſt nomē incōicabile appropriatuꝫ ſoli deo. q꞉ ſignificat veritatē diuine eſſentie ī ſe. Hoc igiẗ ſuppoſito dicit Ra. ſa. hebre⁹ ꝙ h̄ nomē ſignificat veritatē diuīe nature. ad ṽitatē aūt ptinet ipletio dicti ſui vl̄ ꝓmiſſi iō ꝺꝛ h̄. Nomē meum magnū. ſ. tetragrāmaton qꝺ ṽitatē iportat. Nō indicaui eis q꞉ in diebꝫ eoꝝ nō impleui ꝓmiſſū. qꝺ eis feci de terra chanaan ab eis poſſidendā. q꞉ nō habitauerūt ī ea/ niſi tāq̄ ꝑegrini. ſꝫ nūc ad h̄ te miſi. vt impleā illō ꝓmiſſū. ⁊ ſic oſtidam me eſſe veracē ī ꝓmiſſis implēdis. ⁊ lr̄a ſeq̄ns huic expoſitōi ꝯcordat q̄ facit mentōeꝫ ꝺ victu ꝓmiſſo ⁊ ꝺ eductōe ꝑpl'i iſrl' de egypto. ⁊ introductōe ipi⁹ ī terrā pr̄ibꝫ ꝓmiſſaꝫ. vt pꝫ lr̄a intuēti. Sꝫ iſta expō adhuc nō videẗ ſufficiēs. q꞉ ṽitas put iportat ipletionē diuini ꝓmiſſi ñ ſignificat diuinā naturā ī ſe. ſꝫ mag' ſc̄m reſpectū ad creaturā. vñ ſic accipiẗ ꝑ fidelitate ad aliuꝫ inq̄ntū iplet ꝓmiſſū ei factū. ⁊ iſta expō nō accipit ſignificatōeꝫ noīs dei tetragrāmatō. put Ra. moy. eā exponit Itē dictū ꝓmiſſū pr̄ibꝫ factū ꝺ terra chanaan poſſidēda a filijs iſrl' nō fuit ipletū tpe moyſi. q꞉ illā ñ intrauit moꝛte ꝑuent⁹. vt pꝫ Deut. vlt. ⁊ iō aliẗ dicūt alij ꝙ dñs apparēs pr̄ibꝫ ꝑcedētibꝫ moyſen nō noīauit ſe eis ſub noīe dñi tetragrāmatō. ſꝫ h̄ pꝫ falſū Ben. xv. vbi dñs appareñ abrae dixit ei. Ego ſū dñs q̄ eduxi te ꝺ hur chaldeoꝝ. In heb eo loco hur⁹ noīs dñs h̄r nomē dñi tetragrāmatō. ꝓpẗ qꝺ aliẗ dicēdū. Suppoſita ḡ ſignificatōe noīs dñi tetragrāmaton ꝑdicta. dicēdū ꝙ de⁹ indicauit hoc nomē moyſi ñ ſolū q̄ntū ad vocē ſꝫ etiā q̄ntū ad ſignificatū qꝺ ē ꝓprie idicare nomē aliqꝺ. ⁊ h̄ prīo indicauit moyſi qñ dixit ei. Ego ſū q̄ ſū. vt dictū ē. ſ. iij. c. q꞉ ꝑ h̄ nomē ſignificaẗ neccitas ⁊ ſtabilitas eſſēdi ⁊ plēitudo ipi⁹ eſſe. q꞉ ꝑ h̄ iportaẗ qꝺdā pelag⁹ ſubſtātie infinitū. vt dic Dama. ⁊ h̄ ē ꝓpriū diuīe eēntie ⁊ cōpetit ei circūſcripto oīm alio. nec ſignificat ꝑ modū cuiuſdā diſpōnis diuīe eſſentie. ſic ſapiētia ⁊ potētia ⁊ ſilia. Scđo oſtdit ei clari⁹ qñ ī raptu ei ꝯceſſū ē videre diuinā eſſentiā nude ⁊ clare ſc̄m ꝙ dic Augu. xij. ſup Ben. ⁊ ad paulinā in li. ꝺ vidēdo deū. h̄ etiāꝫ videẗ ꝑ h̄ ꝙ ꝺꝛ Nu. xij. ꝺ moyſe palā ⁊ nō ꝑ enigmata et figuras deū videt. neutro aūt ꝑdictoꝝ modoꝝ legiẗ de⁹ loq̄ns pr̄ibꝫ ꝑcedētibꝫ moyſen ſignificatū noīs dñi tetragrāmaton ſic idicaſſe. ſꝫ vſus eſt noīe vel poti⁹ ſignificato noīs iportāte reſpectū ad creaturā. ſic Ben. xlvi dixit iacob. Ego ſum fortiſſim⁹ de⁹ pr̄is tui. ⁊ Ben. xvij. dixit abrae. Ego de⁹ oīpotēs ambula corā me ⁊c. vñ ⁊ Ben. xv. qñ loquēdo abrae vſus ē noīe dñi tetragrāmaton. vt ꝑdictū eſt. nō tñ ſignificatū ꝓpriū expſſit. ſed mag' ꝑ nomē importans reſpectū ad creaturā determinauit dicens ego dñs q̄ eduxi te ꝺ hur chaldeoꝝ. ſiẗ nulli eoꝝ oſtdit eſſentiā ſuā clare. ſic moyſi ⁊ iō hic ꝺꝛ h̄. Apparui eis ī deo oīpotēte. i. indicaui me eis ſub noīe importāte reſpectū ad creaturā. Et nomē meū adonai. i. tetragrāmaton. Nō indicaui eis ſicut moyſi modis ꝑdictis.

g Ego audiui gemitū filioꝝ ⁊c. i. ꝯſideraui afflictionē qua egyptij fecerūt eos gemere

h Et recordat⁹ ſum pacti mei. i. ad modū recordātis me habui q꞉ obliuio nō cadit in deo nec recordatio. ſꝫ mod⁹ obliuiſcētis fuit ī eo anteq̄ iuuaret eos. ⁊ mod⁹ recordātis qñ icipit eos

i Educā vos ꝺ ergaſtulo. Ergaſtulū loc⁹ eſt (adiuuare. vbi cogūẗ captiui opari ⁊ laborare. ⁊ ꝺꝛ ab erge qꝺ eſt labor ⁊ ſtolos qꝺ ē miſſio. ⁊ ad ſilitudinē hui⁹ loc⁹ vbi filij iſrl' cogebāẗ laborare ī luto ⁊ latere vocaẗ ergaſtulum

k Ac redimā ī brachio excelſo. ac ſi diceret nō in pecunia ꝑ redēptōe vr̄a dāda ſꝫ ꝑ ſigna ṽtutꝫ mee oſtſiua.

l Et iudicijs magnis. i. plagis iuſto iudicio meo egyptijs inſligēdis. m Et aſſumā vos mihi ī ꝑplm ⁊c. qꝺ factū fuit qñ dedit eis legē ⁊ ipi receperūt eam.

n Et ſcietis. ꝑ experientiā beneficiorum meorum.

o Qui edu. vos ī terrā ſup quā le. ma. meā. i. iuraui.

p Ut darē eā abraā. ꝺ q̄ iuramēto h̄r Ben. xxij. vbi ꝺꝛ abrae. Per memetipſum iuraui dicit dñs ⁊c.

q Narrauit. h̄ poniẗ dicte ꝯſolatōis diuine relatio cū diciẗ. Narrauit ergo moyſes oīa ꝑdicta dñi verba.

r Filijs iſrl'. ad eoꝝ ꝯſolatōeꝫ. s Qui nō acq̄euerūt ei. h̄ nō eſt intelligēdū ꝺ ſenibꝫ ꝑpl'i. ſꝫ ꝺ ꝑplo cōi q̄ mag' attēdebat afflictōeꝫ laboris pñtis q̄ ṽba moyſi ꝯſolātis

t Ecce filij ⁊c. Loc⁹ ē a maioꝛe negādo. v Preſertim cū ⁊c. incircūciſus labijs ꝓprie ꝺꝛ q̄ verbis ſupfluis vtiẗ qꝺ ñ eſt credēdū ꝺ moyſe. ſꝫ large accipiendo trahiẗ ad deſignādū quēlibꝫ effectū eloq̄ntie. ⁊ ſic ꝺꝛ ꝺ moyſe ex vocis gracilitate. vt. ſ. dictū ē. iiij. c. x Locutuſq̄ꝫ ē dñs ⁊c. vt nō deſiſterēt a negocio incepto ex h̄ ꝙ ꝑpls iſrl' ñ

y Et dedit eis ⁊c. demonēdo ⁊ ꝯſolā (acq̄eſcebat eiſdo eos. q꞉ bon⁹ ꝑlat⁹ nō dꝫ talia omittere circa ſubditos ſi in principio nō audiūt eum. vñ dicit Paul⁹. ij. Timo. iiij. c. Predica verbū inſta oportune importune.

z Et ad pharaonē regem egypti. cōminando penas ⁊

ꝑgiq̄ꝫ fed⁹ cuꝫ eis vt darē eis terrā chanaan terram peregrinatōis eoꝝ in qua fuerunt aduene. [g]Ego audiui gemitū filioꝝ iſrl' quo egyptij oppſſerūt eos ⁊ [h]recordat⁹ ſū pacti mei iō dic filijs iſrl'. Ego dñs q̄ [i]educam vos de ergaſtulo egyptioꝝ ⁊ eruā de ſeruitute: [k]ac redimā ī brachio excelſo [l]⁊ iudicijs meis: [m]⁊ aſſumam vos mihi in populū ⁊ ero veſter de⁹. [n]Et ſcietis q꞉ ego ſum domin⁹ deus veſter: [o]q̄ eduxerim vos ꝺ ergaſtulo egyptioꝝ ⁊ induxerim vos ī terrā ſup quā leuaui manū meam [p]vt darem eam abraam yſaac et iacob: daboq̄ꝫ illam poſſidendā vobis ego dominuſ [q]Narrauit ḡ moyſes oīa [r]filijs iſrl' [s]qui nō acquieuerunt ei: propter anguſtiaꝫ ſpiritus ⁊ opus duriſſimū Locutuſq̄ꝫ eſt domin⁹ ad moyſen dicēs. Ingredere ⁊ loq̄re ad pharaonē regē egypti vt dimittat filios iſrl' de terra ſua. Reſpōdit moyſes corā domino. [t]Ecce filij iſrl' nō audiunt me: ⁊ q̄modo audiet pharao. [v]preſertim cum incircūciſus ſim labijs. [x]Locutuſq̄ꝫ eſt dñs ad moyſen ⁊ aaron [y]et dedit mandatuꝫ ad filios iſrl' [z]⁊ ad pharaonē r̄gē egypti vt educerēt filios iſrl' ꝺ terra egypti [a]Iſti ſūt pricipes domoꝝ ꝑ familias ſuaſ

[b] Filij ruben primogeniti iſrael: enoch ꝛ phallu: eſrō ꝛ charmi. Hec cognatōnes rubē. Filij ſymeon: iamuel ꝛ iamin ꝛ ahod ꝛ iachin et ſaber ꝛ ſaul filius chananitidis. Hec ꝓgenies ſymeō. Et hec noīa filioꝝ leui ꝑ cognatōes ſuas: gerſon et caath ꝛ merari. Anni autē vite leui fuerūt cētūtrigintaſeptē. Filij gerſon: lobni ꝛ ſemei ꝑ cognatōnes ſuas. Filij caath: amram ꝛ iſuar ꝛ hebrō ꝛ oziel. Anni q̄3 vite caath cētūtrigintatres. Filij merari: mooli ꝛ muſi. Hec cognatōes leui ꝑ familias ſuas. [c] Accepit aūt amram vxorē iochabeth patruelē ſuā: q̄ peperit ei aaron ꝛ moyſen ꝛ mariā. Fuerunt q̄3 anni vite amrā centūtrigintaſeptē. Filij q̄3 iſuar: chore ꝛ napheg ꝛ zechri. Filij q̄3 oziel: miſael ꝛ eliſaphan ꝛ ſechri. [d] Accepit ēt aaron vxorē helizabeth filiā aminadab ſororem naaſon: q̄ peperit ei nadab et abiu ꝛ eleazar et ithamar. Filij q̄3 chore: aſer ꝛ helcana ꝛ abiaſab. Hec ſunt cognatōes choritaꝝ. [e] At vo eleazar fili᷒ aaron accepit vxorem de filiabus phutiel: que peperit ei phinees. Hi ſunt principes familiarū leuiticaꝝ ꝑ cognatōnes ſuas. [f] Iſte eſt aaron ꝛ moyſes q̄b᷒ ꝑcepit dn̄s vt educeret filios iſrl̄ ḋ terra egypti ꝑ turmas ſuas. Hi ſūt q̄ loquunt̃ ad pharaonem regē egypti vt educant filios iſrael ḋ egypto. Iſte eſt moyſes ꝛ aaron in die q̄ locut᷒ eſt dn̄s ad moyſen in terra egypti. Et locut᷒ eſt dn̄s ad moyſen dicēs. Ego dn̄s. Loq̄re ad pharaonē regē egypti. oīa q̄ loquor tibi. [g] Et ait moyſes coram dn̄o. En incircumciſus labijs ſum. Quō audiet me pharao.

infligēdo, inſtaret in rebellione. a Iſti ſunt principes. Hic deſcribit̃ moyſi ꝛ aaron genealogia vt ſciret̃ i poſteꝝ q̄ ꝛ q̄les fuerūt, ꝛ ne ꝑ identitatē noīs facta ſeq̄ntia alijs attribuerent̃. b Filij ruben. Incepit aūt genealogiā iſtā deſcribere a ruben, tū q2 erat primogenit᷒ reſpectu leui ḋ cuius tribu fuerūt moyſes ꝛ aaron, tum q2 iacob Geneſ. xlix. c. dixerat mala ḋ ruben ſymeō ꝛ leui. vt patz ibidem l̄raz intuenti. iō hic deſcripſit genealogiā eorū breuiter repetēdo ne viderent̃ a deo reprobari. nec ꝓceſſit genealogiſādo vltra tribū leui. tū q2 de alijs tribub᷒ ſeq̄ntib᷒ mala nō dixerat ſaltē talia vl̄ tanta. ſicut ḋ iſtis, tū q2 iſta genealogizatio fit hic ꝓpter moyſē ꝛ aaron q̄ erāt ḋ tribu leui. ꝛ iō ibi ſtetit ꝛ ſi diffuſius genealogizauit eū q̄ ꝓcedētes ex eadē cauſa.

c Accepit aūt amrā vxorē io. pa. ſuā. i. filiā auunculi ſui. vt. ſ. dictū eſt. ij. c.

d Accepit aūt aarō vxorē ꝛc. q̄ erat de tribu regia. q2 ꝑ ſꝑ dignitatē ſacerdotalē trib᷒ regia et ſacerdotalis fuerūt cōmixte.

e At vo eleazar ꝛc. iſte fuit iethro vt dicūt hebrei.

f Iſte eſt aaron et moyſes. q̄ſi cōbinant̃ aliq̄n aarō ꝑponit̃ vt hic. tū rōne primogeniture. tū q2 de᷒ ꝓuiderat ꝛ elegerat eū i ſummū ſacerdotē. Aliq̄n moyſes ecōuerſo ꝑponit̃, tū q2 ſibi cōmiſſum eſt principalr̃ educere filios iſrl̄ de egypto. tū q2 verba dn̄i imediate recipiebat ab eo ꝛ ꝑ aaron tanq̄ ꝑ interp̄tem tradebat ꝑplo. g Et ait moy. ꝛc. Poſtq̄ genealogiā moyſi ꝛ aarō interpoſuerat. hic redit ſcriptura ad id qḋ. ſ. dixerat an̄ dictā genealogizationē.

In. c. vi. vbi dicit̃ in poſtilla. Apparui abraam yſaac ꝛ iacob ꝛc.

Additio prima.

e Expoſitio poſtillatoris ḋ hoc qḋ dr̄. Nomen meum adonai nō indicaui eis, nō videt̃ ꝯſona rōni. nā ad ſuā rōez ꝯfirmādā aſſignat duas rōnes minꝰ ſufficiētes. quaꝝ prima eſt q2 nomē tetragrāmaton fuit p̄rib᷒ oſtēſum q̄tū ad vocē tm̄. nō aūt q̄tū ad ſignificatū. moyſi vo nō fuit ſolū oſtēſū q̄tū ad vocē. ſ3 etiā q̄tū ad ſignificatū. qḋ videt̃ incōuenienter dictū. nā indicare nomē ſm vocē tm̄ ꝛ nō ſm ſignificatū modice ſeu nullius vtilitatꝭ ē. cū noīa ad ſignificandū ordināt̃. ꝛ ſic ſm eos p̄res inutilr̃ cognouiſſent hoc nomē. Rō aūt ſcḋa quā aſſignat ad hoc dicēs q2 hoc nomē tetragrāmaton fuit oſtēſuz moyſi ꝛ nō p̄rib᷒ ex hoc q2 fuit ei ꝯceſſū videre diuinā eſſentiā nude ꝛ clare nō aūt p̄rib᷒ videt̃ facere ad ꝓpoſitū. tū q2 aliḋ eſt cognoſcere nomē ꝓpriū dei. ꝛ aliud videre diuinā eſſentiā. ꝑt enī q̄libet illoꝝ ſine alio hr̄i. vt p3. tū q2 moyſes q̄ſi fuit ſibi dictū. Apparui abraā ꝛc. nondū fuerat ſibi cōceſſa viſio diuīe eſſentie. nā. i. xxxiij. c. hoc petebat a deo dicens. Oſtēde mihi gloriā tuā. vn̄ circa hoc videt̃ aliter dicēdū. Ad cuiꝰ declaratōez ſūt q̄dā ꝑmittēda. primuz .ſ. q2 ſm Tho. ij. ij. q. clxxviij. arti. i. i cor. q. diuinitꝰ ꝯcedit̃ homī miracl'a facere principalit̃ ad ꝯfirmādā veritatē quā aliq̄s docet. vt dū aliq̄s facit opa q̄ ſolꝰ deus poſſet facere credat̃ ei q2 ea q̄ facit vl̄ docet ſūt a deo vn̄. ſ. iiij. c. Si nō crediderint inq̄t tibi neq̄ audierint ſmonē ſigni prioris credēt verbo ſigni ſeq̄ntis. ꝛ Io. x. Si mihi nō vultis credere opib᷒ credite. Scḋm q2 licz an̄ tp̄s moyſi deꝰ fecerit aliq̄ ſupnaturalia. ſ. ſ. ſm curſū cōem nature vt ḋ ꝯuerſione vxoris loth in ſtatuā ſalis ꝛ i ſubuerſiōe ſodomorū. ꝛ hmōi. nunq̄ fuit tn̄ ꝯceſſū alicui antiq̄rū q2 poſſet miracula facere i noīe diuio vt crederet̃ ei in dicēdis ſicut moyſes cui hoc fuit ꝯceſſū a deo. vt in hoc c. ꝛ i q̄plurimis ſeq̄ntib᷒. vn̄ licet ſancti patriarche cognouiſſent omīpotentiā diuinā. eo q2 mlt̄a a deo facta ſupra curſuz nature viderāt viſibiliter. vl̄ ſaltē ꝑ fidē cognouerāt. ḋ q̄ dicit. Apparui abraā yſaac ꝛ iacob i deo oīpotēte. i. nota fuit ſibi omīpotētia mea. nō tn̄ deꝰ eis notificauit hoc nomen adonai. ſ. ꝯcedēdo eis ptātez mirabilia facere i hoc noīe ſicut moyſi. Rō aūt huiꝰ differētie tal' eſt. nā ꝑ moyſē ex diuīa ordinatōe lex dei erat danda. vn̄ Io. i. Lex per moyſen data eſt. Ad cuiꝰ ꝯfirmatōez oꝑꝫ miracula facienda vt crederet̃ legiſlatori. vn̄ infra Exo. xiiij. Viſo miraculo facto i mari rubro legit̃. Vidit iſrl̄ manū magnā. ꝛ ſequit̃. Et crediderūt dn̄o. Sed ꝯſtat q2 deo ſm ſignificationē huiꝰ noīs .ſ. tetragrāmaton principalr̃ pertinet miracula facere. vt p3 ex dictꝭ in additōe. ſ. c. iij. in arti. vij. Silr̄ ſub eodē noīe ꝑtinet ꝑplm ſub lege a deo data applicari cultui diuio. vt p3 in eadē additōe arti. ix. ꝛ iō moyſi fuit ꝯceſſū facere miracula mō ꝑdicto nō aūt p̄rib᷒. ꝛ ſic itelligendū eſt qḋ dr̄. Nomē meū adonai nō indicaui eis. ſ. ꝯcedēdo eis miracula facere qḋ ad deū ꝑtinet ſm ſignificatōez huiꝰ noīs ſicut ꝛ tibi ꝯceſſi. nec eē incōuenienter diceret̃ q2 nomē tetragrāmatō etiā ſm vocē nō fuit p̄rib᷒ reuelatū. Q. aūt obijcit̃ a poſtillatore ḋ hoc qḋ

hr̃ Geñ.xv.vbi dr̃. Ego ſũ dñs q̃ eduxi te d̃ hur chaldeo⸗rũ vbi i hebreo loco hui⁹ noĩs de⁹.ponit̃ tetragrãmatõ nõ valet.nã illa ſunt v̄ba moyſi ſcribẽtis ea q̃ tranſierũt inter deũ ⁊ abraã quẽ deũ moyſes cognoſcebat ſub noĩe tetragrãmaton.⁊ iõ ſic eũ noĩabat.ſ aũt abraã.ſub noĩe dei q̃ eũ eduxerat d̃ hur chaldeoꝝ.Cõtinuãt̃ aũt hec ver⸗ba.ſ.Apparui abraã ⁊c.⁊ nomẽ meũ adonai nõ indicaui eis.cũ p̄cedẽtib⁹ ⁊ ſequẽtib⁹ ſm hãc expõez ſic.Loquere bat̃ eñ moyſes deo d̃ hoc q̄ pharao peı⁹ ſe habebat circa p̄plm poſt ei⁹ miſſionẽ q̃ antea.⁊ h̃ cũ dr̃ i ſi.p̄cedẽ.c.Ex eo eñ q̃ ingreſſus ſũ ad pharaonẽ vt loq̃rer in noĩe tuo afflixit p̄plm ⁊c.Ad qđ de⁹ r̃ndit.Nũc videbis q̃ factur⁹ ſũ pharaoni.p manũ eñ fortẽ dimittet eos.q.d.Obdu⸗ratio pharaonis ⁊ ei⁹ rebellio d̃ q̃ tu moleſtaris erit occa ſio q̄ ego ñ ſimplr̃ p viã q̃ſi naturalẽ ſꝫ poti⁹ p potẽtiaꝫ meã potẽtẽ miraculoſeq; opantẽ eos educã.intm̃ q̄ ipe⸗met eijciet eos d̃ terra ſua q̃propt̃ indicaui tibi nomen meũ ſub q̃ ptinet ad me miracula facere qđ ñ feci p̃rib⁹ q̃ q̃uis eductio miraculoſe erat a deo intẽta.vt ſic p̄plm iformaret d̃ potẽtia ⁊ puidẽtia diuiña.vt eſſent apti ad h̃ vt aſſumerent̃ in p̄plm dei.⁊ h̃ ẽ q̄ dicit paucis interpoſitis i eodẽ p̄textu.iõ dic filijs iſrl̃.Ego dñs q̃ educã vos d̃ er gaſtulo egyptioꝝ i brachio extẽto ⁊ iudicijs magnis.⁊ aſ ſumã vos mihi i p̄plm ⁊ ero vr̃ de⁹.ſcietiſq; q̄ ego ſũ dñs de⁹ vr̃.Ex q̃b⁹ pꝫ q̄ de⁹ q̃ ſm Aug.eſt adeo bon⁹ q̄ etiã ex malis elicit bona.ex p̄teruia eñ ⁊ obſtinatõe phara onis h̃ bonũ elicuit.ſ.vt ex h̃ eliceret̃ q̄ de⁹ magna mira cula faciẽs oñderet̃ in liberatõe p̄pli ⁊ ex h̃ p̄pls cogñce⸗ret deũ.⁊ aſſumeret̃ i ei⁹ p̄plm.⁊ p hũc modũ de⁹ ſatiſfe cit q̃õnib⁹ ipi⁹ moyſi.Q. aũt obduratio pharaonis eẽt rõ vt magna ſigna diuia fierẽt p̄ egyptios ita vt ex h̃ ſeq̃ ret̃ q̄ p̄pls iſrlitic⁹ ãpli⁹ cogñceret deũ pꝫ i multis locis ſpe cialit̃.i.x.c.vbi dr̃.Ingredere ad pharaonẽ ego eñ idura⸗ui cor ei⁹ ⁊ ſuoꝝ illi⁹ vt faciã ſigna magna.hec narres in aurib⁹ filij tui ⁊ nepotũ tuoꝝ q̃ñes p̄triuerim egyptios.⁊ ſigna fecerim i eis ⁊ ſciatis q; ego dñs.ex q̃b⁹ vbis expſſe h̃r intentũ.Qualr̃ aũt dicat̃ de⁹ idurasse cor pharaonis pt duplr̃ intelligi.vel p ſubtractõez gr̃e in penã pctõꝝ p̄⸗cedentiũ.vel ſm glo.q; obſtinatior fiebat mal⁹ animus p eo q̄ de⁹ patienter eũ ſuſtinebat.

In eo.c.iiij.vbi dr̃ in poſtilla.Et recordat⁹ ſum pacti mei ⁊c.

Additio ſecunda.

f Sicut oblinio ⁊ recordatio nõ cadũt i deo.ſic ea⸗dẽ rõne nõ videt̃ dicendũ q̄ iſta ſilitudo referat̃ ad effect⁹ a deo p̄cedẽtes tm̃.ſ.q̄ de⁹ pduxit er⸗ga filios iſrl̃ effect⁹ ſiles effectib⁹ recordãtis ⁊ h̃ q̃ſi cepit eos adiuuare poſtq̃ lõgo tp̃e eos nõ adiuuerat.⁊ de hoc vide ſupra Geñ.vi.in additõe.iiij.

In eo.c.iiij.vbi dr̃ in poſtilla.Et incircũciſus ſum la bijs ⁊c.

Additio tertia.

i Incircũciſus labijs mag̃ p̄prie videt̃ dicẽd⁹ q̃ ha bet in labijs aliqđ impedimẽtũ corpale.vt puta aliquã carnis ſupfluitatẽ ⁊ hmõi.q; platio v̄bo⸗rũ q̃ labijs p̄ferunt̃ ipedit̃.vñ ſic.ſ.c.iiij.p̄q̃rebat̃ moyſes d̃ impedimẽto locutõis ex pte oris ⁊ lingue nũc etiã ad⸗dit ex pte labioꝝ.vt ſic oñderet q̄ organa corpea q̃b⁹ ver ba p̄ferunt̃ erãt i eo inepta ad loq̃ndũ.⁊ ex h̃ nõ erat vir eloquẽs.vt.ſ.dixit.De vocis aũt gracilitate ſeu tenuita te nulla fit mẽtio in l̃ra.nec optet fingere.p̄ſertim cũ in vltima ſenectute ſua legat̃ q̄ loq̃bat̃ oĩb⁹ filijs iſrl̃ ſiml̃. vt pꝫ Deut.i.⁊.xxxi.qđ nõ poſſet eſſe cũ tenuitate vocis.

Replica correctorij contra Burg.fabulã.

i In.c.vi.poſtillator exponẽs illũ paſſũ.Et nomẽ meũ magnũ.i.tetragrãmaton ñ indicaui eis di⸗cit inter cetera q̄ illud nomẽ tetragrãmatõ indi cauit abrae p̄bãs p illud Geñ.xv.Ego dñs q̃ eduxi te d̃ hur chaldeoꝝ.⁊ p alios tex.ſꝫ vt oñdat poſtillator v̄itatẽ p̄ſẽtis paſſus dicit q̄ q̃uis indicauit p̃rib⁹ añ moyſen h̃ nomẽ.nõ tñ ſm ei⁹ ſignificatũ p̄priũ ſic moyſi.Illud bñ dictũ egreferẽs Burg.dicit irrõnabile volẽs q̄ abrae no mẽ tetragrãmatõ ñ ſit reuelatũ dicẽs illud Geñ.allega tũ eſſe v̄bũ moyſi ſcri⸗bentis.nõ dei loq̃ntis ſꝫ ſi burg.fuiſſꝫ mẽor dictoꝝ ſuoꝝ i additõe penul.Geñ.vlt.ca.nõ improbaret h̃ p̄cluſio⸗nẽ poſtillatoris.nite⸗bat̃ eñ ibi oſtẽdere q̄ abrae facte ſũt p̃res reuelatões q̃ p̃rib⁹ poſteriorib⁹ alle gãs ad h̃ illud Geñ.xviij.Nũ celare potero abrae q̃ ge⸗ſtur⁹ ſũ.habuit eñ ibi p inconueniẽti q̄ iacob i illuſtrati onib⁹ ſupra abraã abũdaſſet.Quid mix igit̃ ſi de⁹ nomẽ tetragrãmaton abrae reuelaſſet ſm ſuã p̄cluſionẽ ibi intẽ tã.⁊ h̃ p inconueniẽti reputatã.Sꝫ ⁊ nota q̄ burg.poſtil latorẽ male reportauit q̃ſi voluiſſet talẽ rõnez differẽtie int̃ reuelatõez abrae ⁊ moyſi q̄ abrae reuelatũ eſſet ſoluꝫ nomẽ nõ ſignificatũ noĩs.q; h̃ poſtillator nõ dicit vt pꝫ intuẽti ſcripta ſua.nec poſtillator dicit q̄ p ſcđa rõne ei⸗dẽ iponit nec videt̃ inutile queadmodũ burg.arguit p̃i mũ aliquẽ iſtrui i noĩe ⁊ poſt i noĩs q̃ditate.imo eſt ve rus ordo docẽdi.nec abſonũ q̄ vn⁹ doceat̃ cognoſcere herbas ⁊ lapides p̄ſeipſos.⁊ alter cũ tali cognitõe doceã tur cogñcere vires earundẽ.nec bñ ſoluit Burg.motiuũ poſtillatoris dicẽs tetragrãmaton a moyſe ibi ſcriptũ. nõ a deo dictũ.nãl ſi moyſes vere refert verbũ ⁊ factum dñi habet̃ p̄poſitũ.ſi aũt abrae nomẽ tetragrãmaton nõ expſſit falſe refert moyſes ⁊ ſcribit.qđ nõ eſt dicẽdũ.Vñ Burg.alit̃ exponẽdo inuoluit ſe ſupra correctus.iij.c.hu ius quomodo ſub nomine illo ſiũt mirabilia ⁊c.q̃ q̃ ve ra ſint ⁊ vtilia patet ibidem.

In eo.c.cũ poſtillator defectũ eloq̃ntie moyſi expone ret vocis gracilitatẽ.Burg.extra l̃raꝫ fingit fuiſſe aliquã carnis ſupfluitatẽ i labijs moyſi excreſcentẽ qđ videt̃ fi⸗ctũ.nec valet argumẽtũ ei⁹ p̄ poſtillatorẽ factũ ex eo qđ dr̃ Deut.i.⁊.xxxi.Q̃ñ moyſes locut⁹ eſt corã oĩni multi tudine.vñ dicit poſtillatorẽ gracilitatẽ vocis finxiſſe.nã reuera docẽtib⁹ ſepe dat de⁹ grãꝫ ⁊ donũ lingue qđ natu ra negauit.iuxta illud.Aperi os tuũ ⁊ implebo illud.ps. lxxx.⁊ iter.Dñs dabit v̄bũ euãgelizãtib⁹.⁊ ſupra dr̃.Loq̃n tem ⁊ mutũ q̃s fecit.nõne ego.Potuit igit̃ moyſes loq̃ vniuerſo p̄plo intelligibiliter gracilitate vocis nõ obſtã te.nec illa gracilitas facta ẽ put dicit Burg.q; ponit̃ in gloſa interlineari ſup v̄ba impeditõis lingue.ſ.iiij.c.po nit̃ etiã hoc diſputatiue p beatũ Aug.in gloſa margi.

Cap.VII.

b Dixitq; dñs.Poſtq̃ moyſes ⁊ aaron monuerũt pharaonẽ v̄bis.h̃ p̄nt deſcribit̃ eiuſdẽ monitio in mirabilib⁹ ſignis.⁊ primo de ſcribit̃ hui⁹ monitõis impoſitio.⁊ ſcđo executio.ibi.In greſſi itaq;.Circa primũ dr̃ ſic. b Ecce p̄ſtitui te deũ pharaonis.nõ dicit deũ abſolute.ſꝫ pharaõis.q; deitas nõ eſt cõmunicabilis creature.tñ aliq̃ ſilitudo ⁊ p̃ticipa tio ipius bñ cõmunicat̃ ei.ſicut dr̃.lxxxi.ps.Ego dixi dij eſtis.qđ exponẽs ſaluator Ioh.x.dixit.Illos ad q̃s ſa⸗ctus ẽ ſmo dei dixit deos.⁊ eodẽ modo infra.xxij.c.ap⸗plicabit̃ ad deos.i.ad iudices.⁊ h̃ mõ moyſes dict⁹ eſt h̃ de⁹ pharaonis.i.potẽs ſup eũ in plagis dei v̄tute ⁊ eius iudicio infligendis.Sciẽdũ tñ q̄ in hebreo h̃r.Cõſtitui te eloym pharaonis qđ nomẽ ſm p̄prietatẽ hebrei ſmo⸗nis eſt p̄ralis numeri.ſicut pꝫ in duab⁹ autoritatib⁹ p̄ allegatis in q̃b⁹ ponit̃ h̃ nomẽ eloym ſic h̃ trãſfert̃ i plu⸗rali numero.⁊ iõ tranſlatio nr̃a eſſet magis p̄pria ſi h̃ret

b Dixitq; dñs.VII. ad moyſen.b Ecce cõſtitui te deum pharaonis:

ſic. Ego ꝯſtitui te deū pharaonis.i.tm̄ timendū ⁊ ampli
us qȝ illos q̄s colit tanq̄ȝ deos.qꝛ nō poterāt eū ſic affli
gere ſicut moyſes.h̄ aūt dixit dn̄s moyſi vt eſſet ꝯſtās corā
c Et aaron frater tu⁹ erit ꝓpheta tu⁹.ꝓpheta (pharaone.
aliqñ accipit̄ ꝓprie.⁊ ad h̄ req̄rit̄ ꝙ habeat reuelatōnē a
deo. vn̄ dr̄.i.Reg.ix.c.
Qui hodie dr̄ ꝓpheta
olī appellabat̄ vidēs
Aliqñ accipit̄ large.ꝓ
eo q̄ v̄ba dei denunci
at vel exponit lȝ ea nō
habebat a deo imedi
ate.⁊ talis magis ꝓprie
dr̄ interpres vel ꝓlocu
tor.⁊ h̄ mō dicit̄ h̄ aa-
ron ꝓpheta.ad qđ deſi-
gnandū dr̄ Propheta
tu⁹.⁊ nō dr̄ ꝓpheta dn̄i
Vocaūt dictū ē moy
ſi.qꝛ dixerat ſe excuſā
do. Ēn incircūciſus la
bijs ſum. Sciēduȝ tn̄
ꝙ licet aarō nō dicat̄
ꝓprie propheta ex iſto
loco.aliunde tn̄ pt̄ dici
qꝛ habuit reuelatōēs
a deo imediate.vt di
ctū eſt.s̄.iiij.c.
d Sȝ ego indurabo
cor ei⁹.q̄liter aūt deus
ſit cā induratōnis di
ctū eſt.s̄.iiij.c.
e Et mlt̄iplicabo ſi
gna ⁊ oſtenta.i.oſtēſio
ne digna ꝓpt̄ magni-
tudinē ⁊ mlt̄itudineȝ
f Et ſciēt egy(ipſoꝝ.
ptij.per experientiā pla
gaꝝ q̄s infligā eis.

^c ⁊ aarō fr̄ tu⁹ erit ꝓpheta tu⁹
Tu loq̄ris ei oīa q̄ mando
tibi.⁊ ille loquet̄ ad phara
onē vt dimittat filios iſrl̄
đ terra ſua.^d Sȝ ego indu-
rabo cor ei⁹:^e ⁊ mlt̄iplicabo
ſigna ⁊ oſtēta mea in terra
egypti.et non audiet vos.
Immittāq; manū meam
ſup egyptū:⁊ educā exerci
tū ⁊ ꝑplm meū filios iſrl̄ đ
terra egypti:ꝑ iudicia ma-
xima.^f Et ſcient egyptij.qꝛ
ego ſum dn̄s q̄ extēderim
manū meā ſup egyptum ⁊
eduxerim filios iſrl̄ đ me-
dio eoꝝ. Fecit itaq; moyſes
⁊ aaron ſicut p̄cepat dn̄s:
ita egerūt.^g Erat aūt moy-
ſes octaginta annoꝝ ⁊ aa-
ron octogintatriū qñ locu-
ti ſunt ad pharaonem. Di
xitq; dn̄s ad moyſē ⁊ aarō

^h Cum dixerit vobis pha-
rao oſtendite ſigna:^i dices
ad aaron.^k Tolle virgā tu-
am et proijce eam coram
pharaone.ac vertatur ī co
lubrū.^l Ingreſſi itaq; moy
ſes et aaron ad pharao-
nem fecerunt ſicut prece-
perat dominus.^m Tulitq;
aaron virgam coram pha
raone et ſeruis eius^n que
verſa eſt in colubrum.^o Vo
cauit autem pharao ſapi-
entes^p et maleficos^q et fe-
cerunt etiā ipi per incanta
tiones egyptiacas:^r et ar-
chana q̄dā ſil'r.^s Proiecerūt
q; ſinguli v̄gas ſuas:q̄ ver-
ſe ſunt ī dracones^t Sȝ de-
uorauit virga aarō virgas
eorum.^v Induratumq; eſt
cor pharaonis ⁊ non audi-
uit eos,ſicut p̄ceperat dn̄s

q Et fecerūt etiā ipi
ꝑ incantatōes egypti-
acas.licet fecerūt v̄tu
te demonū vocant̄ tn̄
egyptiace.tū qꝛ in egy
pto docebant̄.tū quia
egyptij talibꝫ vtebant̄
r Et archana quedā
tū qꝛ tales incantati-
ones in ſilētio ꝓferūt̄
tū qꝛ effect⁹ eaꝝ ex vir
tute occulta ꝓcedunt
iſti aūt talia faciētes
fuerūt Iānes ⁊ Mā-
bres.vt dicit apl's.ij.
ad Thi.iij.c. Sic Iam
nes ⁊ mambres reſti
terūt moyſi ⁊c.
s Proiecerūtq; ſin-
guli virgas ſuas.que
v̄ſe fuerūt ī dracones
nō ſm̄ v̄itatē ſȝ ſm̄ ap
parētiā tm̄ vt videbit̄
t Sȝ deuorauit v̄ga
aaron virgas eoꝝ.⁊ il
lud fuit ſcđm ſignum
Dicūt aūt doctores ca
tholici ꝙ iſta deuora-
tio fuit anteq̄ȝ virga
aaron rediret ad na-
turā virge.qꝛ v̄ge nō
cōpetit deuorare ſed
magis ſerpēti.vocat̄

g Erat aūt moyſes.lxxx.annoꝝ.⁊
aaron.lxxxiij.⁊c.h̄ dr̄ ad oſtendendū ꝙ nō mouebāt̄ ex paſ
ſione iuuenili.ſȝ ex magna maturitate. h Cūq; dixe-
rit vobis pharao oſtēdite ſigna.diuine v̄tutis declaratiua.
qꝛ alit̄ reputarent eos mēdaces niſi đ ſua legatōe poſſent
i Dices ad aarō.hoc aūt factū eſt.qꝛ (ſigna oſtēdere.
moyſes diu fuerat abſens đ egypto.iō credere poterant
egyptij ꝙ tūc fuiſſet imbut⁹ magicis artibꝫ.⁊ iō ſi manu
ſua ꝓieciſſet virgā q̄ v̄ſa eſt ī colubꝝ potuiſſent h̄ impu-
taſſe magicis artibꝫ.ſȝ aaron ī iuuētute māſerat ī egypto
vbi artes magicas addiſcere nō potuiſſet niſi đ volūta
te ⁊ ſcitu egyptioꝝ.⁊ iō nō poterāt eū ita ſuſpectū hr̄e.
k Tolle virgā tuā.iſta virga aliqñ dr̄ virga dei.qꝛ đ p̄
cepto dei fuit apportata in egypto.⁊ qꝛ ī ea fiebāt ſigna
v̄tutis dei oſtēſiua. Aliqñ dr̄ v̄ga moyſi.tū qꝛ eā tenebat
moyſes qñ dn̄s apparuit ei ī rubo.tū qꝛ moyſes ī ea fecit
mlt̄a ſigna. Dicit̄ etiā aliqñ v̄ga aarō.vt h̄ pt̄.qꝛ ī ea per
manū aarō facta ſunt ſigna aliqua. l Ingreſſi itaq;
Hic ponit̄ dicte monitōis executio.cū dr̄. Ingreſſi itaq;
ꝯſtanter ad exequendū dei mandatū. m Tulitq; aa
ron virgā corā pharaone ⁊c.vt viderēt manifeſte ꝙ non
erat factū moyſi.cui artē magicā imponebāt.
n Que v̄ſa ē ī colubꝝ.nō ſm̄ apparentiā tm̄ ſicut virge
magoꝝ.vt dicet̄.i.ſȝ ſm̄ veritatē.ꝯuerſio eñ virge aaron
q̄ facta eſt ad declaratōēȝ diuine v̄tutis debuit eſſe diſſimilis
ꝯuerſioni virgaꝝ ipoꝝ magoꝝ.nō ſolū q̄ntū ad v̄tutē fa-
cientē ſȝ etiā q̄ntū ad rei facte veritatē.
o Vocauit aūt pharao ſapiētes.i.phos.qꝛ q̄ mō dicūt̄
phi antiq̄tus ſapiētes vocabant̄. Pythagoras eñ prim⁹
fecit hāc nōis mutationē cū eñ arrogātiſſimū ſibi vide
ret̄ ꝙ ſe diceret ſapientē in q̄ſit⁹ đ ſua ꝯditōe nō r̄ndit ſe
eſſe ſapiētē ſed phm̄.id eſt ſapiētie amatorē.
p Et maleficos.i.magicis artibꝫ imbutos.

tn̄ virga licet tūc eſſet ſerpēs.qꝛ prior ei⁹ natura erat vir
ga ⁊ qꝛ ſerpēs ille erat reducend⁹ ad naturā v̄ge. Hebrei
aūt magis innitētes lr̄e dicūt ꝙ fuit poſtq̄ȝ illa redierat
ad naturā v̄ge.qꝛ dr̄ ſic in textu. Deuorauit v̄ga aarō ⁊c.
Certū eſt aūt ꝙ vtroq; mō potuit fieri.qꝛ illud fuit factū
diuina v̄tute q̄ pt̄ indifferēter q̄dlibet corp⁹ materie corru-
ptibile in aliud ꝯuertere.licet dubitent aliq̄ de corpe ce
leſti dicētes ꝙ nō p̄t etiā diuina v̄tute in corp⁹ corrupti
bile ꝯuerti h̄ tn̄ diſcutere nō eſt p̄ſentis negocij. Qđ aūt dr̄
ꝙ deuoratio virge nō cōpetit.veꝝ eſt ꝓprie loquendo.qꝛ
deuorare ptinet ad vim nutritiuā.tn̄ ſilitudinarie ⁊ lar
ge loq̄ndo ꝯuenit rei inaīate.ſicut dr̄ ꝙ ignis deuorat li
gna.⁊ h̄ modo potuit dici đ virga aaron ſi aliq̄d fuit cō-
uerſum in ipam poſtq̄ȝ redierat ad naturā virge ſm̄ di-
ctum hebreoꝝ.prim⁹ tn̄ mod⁹ dicēdi videt̄ ꝓbabilior.
v Induratūq; eſt cor pharaonis.qꝛ imputauit factuȝ
illud artibꝫ magicis. Ad maiorē intellectū p̄dictoꝝ q̄rit̄
vtꝝ virtute demonū q̄ magi vtunt̄ potuit fieri cōuerſio
virgaꝝ in dracones.⁊ videt̄ ꝙ nō.qꝛ aut h̄ eſſet ſm̄ v̄ita-
tē.aut ſm̄ apparentiam tm̄.nō primo modo.qꝛ materia
corpalis nō ſubeſt virtuti demonis q̄ntū ad trāſmutatō
nē ipi⁹ ad formā ſm̄ ꝙ dicit Aug.iij.đ trinitate dicens.
Nō eſt putandū iſtis trāſgreſſoribꝫ angelis ad nutū ſui
re hāc viſibiliū reꝝ materiā.ſȝ ſoli deo. Nec ſcđo modo
qꝛ ſenſus naturaliter ⁊ ordine nature imutat̄ a ſenſibili
bus.ſȝ demon vel angel⁹ nō p̄t ꝓpria v̄tute nature ordi
nē imutare.qꝛ tūc poſſet facere vera miracula.qđ eſt fal
ſum.ergo ⁊c. R̄ndeo v̄tute demonū nō potuerūt ꝯuerti v̄ge

in dracones ſm veritatē. Cuiꝰ rō eſt qꝛ ī cōpoſito ex materia ꝛ forma materia nō fit p ſe nec forma ſꝫ totū cōpoſitū ꝛ iō totū trāſmutat̄ ī totū vt ex toto aere fit totꝰ ignis qñ aer ꝯuertit̄ in ignē vt ḋr in li. ḋ generatōe. effectꝰ aūt aſſimilat̄ agēti ꝛ ī ipo p̄exiſtit ſaltē vtualiter. ꝛ iō cōpoſitū ex materia ꝛ forma naturali nō pt pduci niſi ab agēte cōpoſito ex mat̄ia ꝛ forma. vel niſi habeat totū cōpoſitū in vtute ſua. angelꝰ aūt eſt forma ſimplex nō habēs materiā partē ſui nec etiā hꝫ eā ī vtute ſua ſꝫ ſolꝰ deꝰ pt eā pducere. ꝛ iō in vtute demonis nō pt aliqḋ cōpoſitū ex materia ꝛ forma pduci licet ī eo remāſerint naturalia integra. ꝯuerſio aūt vge ī ſerpentē includit cōpoſitū ex materia et forma naturali pductōnē ḡ ꝛc. Ponit tñ ꝯuerſio fieri ſm apparentiā. qꝛ licꝫ materia corpalis nō ſubijciat̄ vtute angelice q̄tum ad trāſmutatōeꝫ p̄dictā ſubijcit̄ tñ ei q̄tuꝫ ad motū localē. vt ab oībꝰ ꝯcedit̄. ꝛ ideo demones ꝓpria vtute dimiſſi potuerūt virgas a magis piectas p motū localē impceptibiliter ſenſui hūano tollere ꝛ loco eaꝝ ſerpētes aliūde apportatos vel ibidē generatos nō vtute demonis ſꝫ agentis natural. ſic dicet̄. j. ſupponere. Videmꝰ eñ q aliq̄ mimi p ſubtilitatē manuū ꝛ localē motū aliq̄ ſic trāſmutāt q hoīes nō pcipiūt ꝛ mlto fortiꝰ demōes qꝝ ſubtilitas ꝛ celeritas ī motu locali maior eſt qñ incōpabiliter h̄ pñt ꝛ mlta maiora. Itē qꝛ abeuntibꝰ ſenſibilibꝰ remanēt fātaſie ꝛ imaginatōes. vt ḋr. ij. ḋ aīa. inde eſt q ex motu locali formaꝝ ſenſibiliū remanētiū in vtute fantaſtica cuꝫ humoribꝰ ī qbꝰ ſūt. vt ī ſubiecto apparēt aliq̄ q̄ nō ſunt vt dic phs li. ḋ ſom. ꝛ vigi. q deſcēdēte plīmo ſanguīe ad primū ſenſitiuū ſimil deſcēdūt forme imaginate. ꝛ ſic vident̄ aliq̄ q̄ nō ſūt. ſic accidit ſomniantibꝰ. ꝛ iſto mō pñt demones cōmouere hūores interioꝝ ſenſuū ꝛ exterioꝝ. ꝛ ſic pñt ad organa ſenſuū aliq̄s formas reducere ac ſi venirēt ab extra. nō ſolū ī dormiētibꝰ ſꝫ etiā vigilātibꝰ. ꝛ ſic vident̄ eis aliq̄ eſſe extra q̄ tñ nō ſunt. ꝛ h̄ mō poterāt facere q viderent̄ vge ꝯuerſe ī dracones. ꝛ tñ ḋ h̄ nihil eſſet extra ſm vitatē. Tertiū aūt modū addūt aliq̄ dicētes q demones p motū localē pñt applicare actiua naturalia paſſiuis ꝛ ſic ſequent̄ effectꝰ naturales ſicut applicatis lignis ad ignē p manū hoīs generat̄ ignis in natura lignoꝝ. illa tñ generatio ē ab igne ſic ab agēte ꝓprio. ab applicāte ligna miniſterialit̄ tñ. ſꝫ licet h̄ ſit veꝝ tñ h̄ nō hꝫ locū ī ꝓpoſito. qꝛ licet ex virgis poſſent generari ſerpentes p agēs naturale. h̄ tñ eſſet p mltas trāſmutatōes ꝛ lōgo tpe ꝛ nō ita ſubito. poterāt tñ demones materiā exiſtētē in ꝓpinq̄ diſpōe ad formā ſerpētis ſupponere pprio actiuo. ꝛ ſic cito generaret̄ ꝛ ī loco virgaꝝ p demōes ſupponeret̄. ex p̄dictiſ pꝫ ad illud qḋ obijciebat̄. qꝛ p modos p̄dictos demones nō trāſmutāt materiā ad formā naturalē. nec mutāt nature ordinē.

a Dixit aūt dñs ad moyſen. Premiſſa regi monitōe. hic ꝯſr deſcribit̄ inflictio pene. ꝛ diuidit̄ ī decē ptes ſm numerum decē plagaꝝ egyptijs inflictarū. ptes patebūt pſeq̄ndo. Cōſiderādū etiā q Sap. v. c. ḋr. Armabit creaturā ad vltionē inimicoꝝ. ꝛ iō iſte plage inflicte ſunt a deo miniſterio q̄ſi oīs generis creaturaꝝ. ſ. q̄tuor elementoꝝ corpoꝝ celeſtium hominuꝫ ꝛ angeloꝝ. vt patebit pſeq̄ndo. Que aūt prime facte ſūt ī elemēto aque ꝛ q̄ſtū ad primā ꝑmittit cōminatō. ꝛ ſubdit̄ inflictio. ibi. Dixit q̄ꝫ dñs. Circa primū ḋr

b Ingrauatū eſt cor pharaonis. ac ſi dicat̄. ex q̄ ꝯtēpſit monitionē p̄cedēdū ē ad pene inflictionē.

c Vade ad eū mane. qꝛ illa hora hoīes ſūt magis diſpoſiti ad accipiendū ea q̄ rōnabiliter dicūt̄ et ſic minus ſit excuſabil' pharao mandatū meū repellēdo.

d Ecce egredietur ad aq̄s. In egreſſu aūt ḋ domo regia poterat magis hr̄i acceſſus ad regē.

e Et ſtabis in occurſum eiꝰ ꝯſtanter ꝛ intrepide.

f Sup ripā fluminis. qꝛ pena infligēda erat p flumen.

g In h̄ ſcies q dñs ſum p experientiā pene inflicte a me.

h Ecce pcutiā vga ꝛc. nō dixit pcutiā manu mea. qꝛ illa pcuſſio facta fuit p manū aaro. ſic pꝫ. j. cū ḋr. Dic ad aaron tolle virgā tuā. Cā aūt q̄re factū eſt illud p manū aaron. ſ. dictū ē. qꝛ nō poterat ſic hr̄i ſuſpectꝰ ḋ arte magica ab egyptijs ſic moyſes. Aliā cām aſſignāt iudei dicentes q qꝛ moyſes fuit ſaluatꝰ ꝛ extractꝰ ḋ flumine. ꝛ iō nō debuit manu ꝓpria pcutere flumē ꝯuertēdo ī ſanguinē.

i Percuſſit aquā fluminis ꝛc. vt viderēt q pena eſſet a deo inflicta eo mō q̄ fuerat p̄dicta.

k Que vſa eſt in ſanguinē. ꝛ ſic pena correſpondet culpe q̄ pueros extinxerat ī flumine. aīa eñ oīs carnis ī ſanguine ē. vt ḋr Leuit. xvij.

l Et piſces q̄ erāt ī flu. mor. ſūt. qꝛ nō pñt viuere ī ſanguine.

m Cōputruitq̄ fluuiꝰ. fetor eñ intolerabil' exhalabat inde ꝓpter mortē piſciū.

n Feceruntq̄ ſilr malefici. Sꝫ q̄rit̄ vñ habuerūt aquā ꝯuertēdo ī ſanguinē. dicūt hebrei q nō oēs aq̄ egypti fuerūt ꝯuerſe ī ſanguinem ſꝫ ſola aq̄ fluminis ꝛ q̄ inde manabat ad riuos ꝛ paludes ꝛ q̄ inde hauſta fuerat ī vaſis. pter hāc aūt erāt aliq̄ aq̄ fontiū ī egypto q̄ nō erāt ꝯuerſe ī ſanguinē. ꝛ inde fuit apportata magis. ſꝫ h̄ videt̄ ꝯtrariari textui p̄cedēti. vbi ḋr. Extēde manū tuā ſup aq̄s egypti ꝛc. Ex q̄ videt̄ q oīs aq̄ egypti ꝯuerſa fuit ī ſanguine. Itē. j. ḋr. Foderūt egyptij p circuitū fluminis aquā vt biberēt nō inueniebāt tñ niſi ſanguinē

[a]Dixit aūt dñs ad moyſē. [b]Ingrauatū eſt cor pharaonis ꝛ non vult dimittere pplm. [c]Vade ad eū mane. [d]Ecce egredietur ad aquas: [e]ꝛ ſtabis in occurſū eiꝰ [f]ſup ripā fluminis ꝛ virga q̄ cōuerſa eſt ī draconē: tolles in manu tua: dicesq̄ ad eū Dominus deus hebreorū miſit me ad te dicens. Dimitte pplm meū vt ſacrificet mihi in deſerto: ꝛ vſq̄ ad preſens audire noluiſti. Hec igit̄ dicit dominus. [g]In hoc ſcies q ſim dominus. [h]Ecce pcutiā virga q̄ in manu mea eſt aquā fluminis ꝛ vertet̄ in ſanguinem. Piſces q̄ꝫ qui ſunt ī fluuio morient̄. ꝛ cōputreſcent aque ꝛ affligent̄ egyptij bibentes aquā fluminis

Dixit quoq̄ dñs ad moyſen: dic ad aarō Tolle virgam tuā ꝛ extēde manum tuā ſup aquas egypti ꝛ ſuper fluuios eoꝝ ꝛ riuos et paludes ꝛ oēs lacꝰ aquarū vt vertant̄ in ſanguinē et ſit cruor in omni terra egypti. tā in ligneis vaſis q̄ꝫ ī ſaxeis. Feceruntq̄ moyſes ꝛ aaron ſicut p̄ceperat dñs. [i]Et eleuās virgā percuſſit aquā fluminis corā pharaone ꝛ ſeruis eiꝰ: [k]que verſa eſt in ſanguinē: [l]ꝛ piſces q̄ erāt in flumine mortui ſūt [m]Computruitq̄ fluuius ꝛ non poterant egyptij bibere aquā fluminis: ꝛ fuit ſanguis in tota terra egypti. [n]Feceruntq̄ ſimiliter malefici egyptioꝝ incantationibus ſuis. ꝛ induratū eſt cor

vt dicit Joſeph⁹. Si aūt habuiſſent fontes aq̄s potabi-les nō eſt veriſile ꝙ fodiſſent iuxta fluuiū ī ſanguinē cō-uerſū. Doctores aūt nr̄i cōiter dicūt ꝙ fuerit apportata ḋ terra Beſſen vbi habitabāt filij iſrl'. ⁊ ꝙ p̄dicta plaga nō fuit ibi. ſꝫ h̄ eſt ꝯ h̄ qḋ dicit hic Joſeph⁹ ꝙ ille fluui⁹ ita ibi ɔuerſus fuit in ſanguinē ſicut alibi. ⁊ h̄ videt̄ verū. qꝛ aliter egyptij q̄ cū hebreis manebāt ī terra geſſē nō fuiſſent afflicti il-la plaga. Qꝛ aūt egy-ptij manerēt cum he-breis videt̄ ex h̄ qḋ dꝛ j. xij. c. Qꝛ acceperunt vaſa aurea et argētea mutuo a vicinis. erat tñ potabil' filijs iſrl'. qꝛ ſtatī cū hauriebāt reuertebat̄ ad naturā ꝓpriā. ⁊ iō meli⁹ videt̄ dicēdū ꝙ miſterio de-monū fuit apportata ipſis mag' ḋ terra q̄ ē extra terrā egy-pti qḋ pſit facere mira celeritate.

pharaōis: nec audiuit eos ſicut p̄cepat dn̄s. Auertitq; ſe ⁊ ingreſſus ē domū ſuā; nec appoſuit cor etiā hac vice. Foderūt aūt oēs egy-ptij p circuitū fluminis aq̄m vt biberēt. Nō eñ poterāt bibere aquā fluminis. Im-pletiq; ſūt ſeptē dies poſt-q̄ pcuſſit dn̄s fluuium.

o Impletiq; ſunt ſeptē dies. quib⁹ durauit plaga illa anteq̄ fluui⁹ ad naturā ꝓpriam reuerteret̄.

In. c. vij. vbi dꝛ in poſtilla. Dices ad aaron.

Additio prima

Ratio quā aſſignat poſtillator
r ad h̄ ꝙ ī h̄ ſigno. ſ. vge vſe in colubꝛ aarō ꝓiecit
virgā ⁊ nō moyſes nō videt̄ ſufficiēs. tñ qꝛ licꝫ ḋ
moyſe ꝓbabili⁹ ſuſpicaret̄ ꝙ eſſet artib⁹ magicis imbut⁹ q̄ ḋ aaron. nihilomin⁹ poterāt ſuſpicari ꝙ moyſes iſtru-xiſſet ipm aarō ḋ ipſa electōe p artē magicā quā ſic dice-ret̄ nouiſſe. tū qꝛ ī alijs plag' legit̄ ꝙ moyſes extēdit vgā ⁊ nō aaron. vt ptꝫ in ſeptima plaga. ſ. de grādine. j. ix. c. qḋ nō debuiſſet facere moyſes ſꝫ aarō ſi p̄dicta rō poſtil-latoris valeret. ſꝫ circa h̄ videt̄ q̄dā p̄dictoꝝ ſeries atten-denda. Pro q̄ ſciendū ꝙ tāta hūilitas erat moyſi ꝙ non poterat ſentire ꝙ ipſe eſſet idone⁹ nunci⁹ ad iſtā liberati-onē. vn̄ ḋ h̄ nunq̄ p̄buit aſſenſum aſſignās defectū ſue eloq̄ntie donec de⁹ aſſignauit ſibi aaron fratrē ſuū ī ſo-ciū. ſic vt aaron loq̄ret̄ p̄plo nō aūt moyſes. vt ptꝫ. ſ. iiij. c. ɔſir tñ de⁹ mādauit ipſi moyſi ꝙ loq̄ret̄ filijs iſrl' certifi-cando eos ḋ redemptōe ſua. qḋ nō fecit ſine interpoſiti-one ipſi⁹ aaron. cui⁹ moyſi dictis nō crediderunt ex angu-ſtia ſpūs. vt. ſ. vi. c. Cōſeq̄nter aūt in eodē de⁹ mādauit moyſi ꝙ loq̄ret̄ pharaoni ḋ hac materia q̄ rn̄dit more ſo-lito ſe excuſando. Ecce filij iſrl' nō audierūt me. ⁊ q̄uo au-diet me pharao ⁊c. arguēs a fortiori. ⁊ tūc de⁹ cōmiſit illā liberationē moyſi ⁊ aaron ſimul'. vt patebit ibidē. Circa qḋ introduxit genealogiā vtriuſq;. q. d. ꝙ aaron eſſet eq̄-lis ipſi moyſi in h̄ officio explēdo. ⁊ h̄ vt moyſes nō excu-ſaret ſe. ſꝫ mag' animaret̄ ad acceptādū. vn̄ genealogia expleta ſtatim ſubdit. Iſte ē aarō ⁊ moyſes q̄b⁹ de⁹ p̄ce-pit vt educerēt filios iſrl' ḋ terra egypti ⁊c. ⁊ qꝛ ɔſir in fi-ne iſti⁹ ſeptimi dn̄s ad moyſen ſingulariť loq̄ns ait. Lo-q̄re ad pharaonē regē egypti oīa q̄ loq̄r tibi. nō' faciēdo mentionē ḋ aarō. ſtatim moyſes allegat defectū ſuū ſic ſ. vn̄ dicit moyſes corā dn̄o. En incircūciſus labijs ſuꝫ. q̄uo audiet me pharao. q. d. q̄uo mittis me ſine ſocio p̄-dicto cū ſim inhabilis ad qḋ de⁹ q̄ hūilia reſpicit ⁊ hu-milib⁹ dat grāꝫ ɔtinue declarauit. ꝙ illa hūilitas moyſi merebat̄ exaltari. vn̄ ſequit̄ in pn̄n. vij. c. Ecce cōſtitui te deū pharaonis. ⁊ aaron frater tu⁹ erit ꝓpheta tu⁹. q. d. ſi p̄termitto aaron eo ꝙ nollē eū mittere tecū. ſꝫ volo ꝙ in altiori gradu ſis. vn̄ ſicut ꝓphe annūciāt vba dei hoīb⁹ q̄ deū nō pſit vel nō merent̄ audire. vt in glo. ſic ɔſtitui te deū pharaonis. ſ. ꝙ pharao cōiter ſi audiat vba tua ſꝫ ipſius aaron interp̄tis ſeu ꝓphe tui. vn̄ ſequit̄. Tu loq̄re oīa q̄ mādo tibi. ille. ſ. aarō loquet̄ ad pharaonē. ⁊ eadē rōe. j. eo. c. dicit. Cū dixerit vobis pharao oſtēdite nobis ſigna. dices ad aaron. Tolle virgā tuā ⁊c. h̄ eſt dicere; tu mādabis aaron nō ſolū vba q̄ dictur⁹ ſū. ſꝫ ſigna q̄ etiā ſunt fiēda fiet p eū ſic p ꝓphas fiūt miracula a deo or-dinata. Et nota ꝙ ex p̄dicto p̄ceſſu inter deū ⁊ moyſen habent̄ duo. primū magna hūilitas ipſi⁹ moyſi q̄ marie ptinet ad illū q̄ dꝛ eſſe rector ꝓpli. iuxta illud Math. xx. Quicūq; voluerit inter vos maior fieri ſit vr̄ miniſter. Scḋm vo eſt ꝓuidētia diuina q̄ cōiter exaltat humiles.

In eo. c. vij. vbi dꝛ in poſtilla. Ad maiorē intellectū p̄-dictoꝝ q̄rit̄ vtꝝ virtute demonū.

Additio ſecunda.

Nullꝰ illoꝝ modoꝝ q̄s poſtillator aſſignat ɔſonat
n lr̄e. nā ſi magi pharaonis ſerpētes aliūde virtu-
te demonū apportauerūt. vl' ibidē generatos nō ex vgis. ſꝫ ex alijs reb⁹ ſuppoſuerūt tūc vge eoꝝ nō fuert̄ vſe ī dracones qḋ tñ lr̄a ꝓteſtat̄ dicēs. Proiecerūtq; ſin-guli vgas ſuas q̄ vſe ſunt ī dracones. ſilr' ſi illi ſerpētes erāt tm̄ ſm apparētiā ⁊ nō ſm rē nō eſt verꝝ ꝙ vge fuert̄ vſe in ſerpētes. vn̄ meli⁹ videt̄ dicēdū ꝙ demones deo p̄mittēte ſubito talia ſeminalia reꝝ adhibuerūt p q̄ vge ſine multis trāſmutatōib⁹ ⁊ ſine tp̄is mora perceptibili ɔuerterent̄ in dracones ⁊ h̄ vtute naturali taliū ſeminaliū reꝝ q̄b⁹ talis ɔuerſio ſic ab agēte ꝓprio creat̄. a demōe tñ applicatiue ⁊ miniſterialr' tm̄. ⁊ ſic eſt verꝝ qḋ lr̄a ſonat. ſ. ꝙ ꝓiecte vge ſingulorꝝ. ſ. magoꝝ vſe ſunt in dracones. Si aūt dicat̄ ꝙ nō repit̄ in creaturis aliq̄ virt⁹ naturalis q̄ virgā ɔuertat ī ſerpētē ſine multis trāſmutatōib⁹ inter-medijs q̄ req̄runt magnā morā tp̄is. Ad h̄ dicēdum ſm ſctm̄ Tho. in. i. pte. q. cx. arti. vlt. in rn̄ſione ad. 4. arg. ꝙ ſi oīs virt⁹ nature create ē nobis nota. ⁊ iō cū aliq̄d fit p̄-ter ordinē nature create nobis note ſic in h̄ loco mō p̄-dicto miraculū poſſet dici non ſimplr' cū nō ſit ꝯ ordinē toti⁹ nature create nobis note ſꝫ q̄ ad nos q̄ hmōi vtu-tes ī elemētis mūdi latētes ignoram⁹. ⁊ h̄ videt̄ ſentire Aug. q̄ in h̄ loco in glo. ſic dicit ꝙ demones dū p incāta-tiones eoꝝ malefici aliq̄d efficere conāt̄ diſcurrūt p mū-dū ⁊ ſubito eoꝝ ſemīa ḋ q̄b⁹ h̄ agit̄ afferunt. ſicq; ex illis p̄mittēte deo nouas reꝝ ſpecies ꝓducūt. hec ille. Si aūt ꝯ p̄dicta dicat̄ ꝙ ex h̄ tolleret̄ efficatia miraculoꝝ ad vi-tatē fidei ɔfirmādā. qḋ ē ꝯ Marci. vlt. Dn̄o cooꝑante ⁊ ſmonē ɔfirmāte ſeq̄ntib⁹ ſignis. nā illa q̄ p demones fi-unt p̄ter naturā nobis notā ſic ſūt miracula q̄ ad nos ſi-cut illa q̄ fiūt vtute diuina. Ad h̄ dicēdū ſm Aug. in lib. lxxxiij. q. ꝙ cū talia faciūt magi q̄lia ſancti. diuerſo tñ fi-ne ⁊ diuerſo iure fiūt. iſti eñ faciūt q̄rētes gl'iā ſuā. illi vo q̄rētes gl'iā dei. Silr' iſti faciūt p q̄dā priuata cōmer-cia. illi aūt publica admiſtratōe ⁊ iuſſu dei cui cūcta cre-atura ſubiecta ē. ⁊ ḋ hac maſia vide ī prima pte. q. cxiij.

In eo. c. vij. vbi dicit̄ in poſtilla. Dic ad aaron.

Additio tertia.

Et rō quā aſſignat poſtillator ad h̄ ꝙ hec pcuſſio
h fuit facta p manū aarō ⁊ nō p manū moyſi fuit
improbata. ſ. in additōe. i. hui⁹. c. vbi fuit alia rō q̄ verior videt̄ aſſignata. vide ibi. Alia vo rō q̄ aſſigna-tur a iudeis. ſ. eo ꝙ moyſes fuit ſaluat⁹ ḋ flumie nlla eſt nā tertia plaga fuit etiā facta p aaron ⁊ nō p manū moy-ſi. licet illa plaga nō ptinebat ad fluuiū. vt patet ḋ ſe.

Replica correctorij ꝯ Burg. volētē apparētia eſſe va.

In. c. vij. vbi poſtillator reddit rōeꝫ q̄re prima ſi-
i gna facta ſunt p aaron ⁊ nō p moyſen. qꝛ videlicꝫ
moyſes potuit haberi ſuſpect⁹ ḋ magica arte nō aarō. Burg. opponit primo ꝙ aaron ſilr' mō potuit hr̄i

ſuſpect⁹ q̄ſi eã a moyſe didicerit.ſcđo q2 moyſes vltima ſigna fecit ſi aarõ qđ nõ debuerit ſi ſuſpect⁹ hřet.⁊ ſic rõ poſtillatoris valeret.R̄ñdeo h̄ ad primũ q̄ moyſes ⁊ aaron nõ ſi erãt diu ſimul cõuerſati.cõſtitit eñi egyptijs aarõ ſp̄ i egypto educatũ.moyſen aũt foris docere aũt artẽ magicã vel addiſcere reqrit tp̄s iõ ꝓbabilr̄ aaron nõ potuit eẽ ſuſpect⁹ q̄ a moyſe didiciſſet cũ q̄ nõ fuit diu cõuerſat⁹ vt p̄z in lr̃a. Ad ſcđm dico q̄ poſt ſer plagas poterãt egyptij ꝓbabilr̄ itelligere artẽ magicã nõ interueniſſe.q2 i tertia plaga etiã digitũ dei recognouerũt malefici pharaonis.vt đr infra viij.c.Et tũc ḡ potuit moyſes ſine ſuſpitõe vti eadẽ vga ⁊ aaron indifferẽter.ratio aũt burg.quã adducit nõ ẽ ad laudẽ moyſi.ſed poti⁹ ad vituperiũ.dicit nãq3 q̄ moyſes ex puſillanimitate prio ꝑ ſe nõ fecerit ſigna ſ3 ꝑ mediũ aarõ.q2 dicit cũ aſueſceret ſtare corã pharaone.q̄ſi pri⁹ timuiſſet q̄ non ſonat i vtutẽ moyſi habẽtꝭ dñm ꝑ auctorem ſub cui⁹ nutu nemo viuo ſe timet hoĩez quẽcũq3 In eo.c.vbi poſtillator diſputat đ cõuerſione virgaꝝ i ſerpẽtes videt̃ inclinari ad h̄ q̄ cõuerſio vge magoꝝ fuit ſolũ apparẽs ñ exiſtẽs.Burg.cõtdicit ſ3 rõibꝫ poſtillatoris ñ ſatiſfacit.⁊ rõ quã ipẽ Burg.adducit nõ valet.arguit̃ eñi ſic.ſi vge magoꝝ ſolũ ſm̃ apparẽtiã viſe ſũt i ſerpẽtes.igit̃ nõ eſt verũ qđ đr i lr̃a.Cõuerſe ſũt vge i dracones.R̄ñdeo q̄ verũ ẽ q̄ đr i lr̃a.iõ ſtãt bñ ſimul verũ ẽ vgas viſas i ſerpẽtes.ſ3 ñ vere ſ3 apparẽter.hunc modũ dicẽdi.videt̃ iuuare text⁹ dicẽs.Fecerũt aũt malefici ꝑ incantatõẽs egyptiacas ⁊ archana q̄dã ſilr̃.ſ3 nõ đr ſilr̃.vt innuat̃ mod⁹ ſilitudinis i apparẽtia.ſ3 nõ ſilitudo i exiſtẽtia.nõ eñi ſp̄ lr̃a ẽ falſa q̄ narrat apparẽtiã nõ exiſtẽtiã Luc.xxiiij.đr q̃uo dñs ieſus nõ ꝑegrin⁹ exñs ꝑegrin⁹ apparuit.exñs i ſpecie ꝓpria apparuit i aliena.nec tñ ſubfuit falſũ.ꝓpt̃ myſteriũ ſic nec i victõe q̄ſi fingebat ſe lõgi⁹ ire.cũ burg.etiã ſentiẽdo magnã p̄tẽ ſcripture falſificarem⁹ q̄ ẽ đ apparitõibꝫ angelicis ⁊ diuis.de⁹ eñi ignis corꝑalis nõ exñs ⁊ colũba.apparuit i igne ⁊ colũba.⁊ ſic de alijs.Quid igit̃ miꝝ ſi dei ꝑmiſſione hec mutatio virgaꝝ i ſerpẽtes apparuit.q̄ tñ ſm̃ rẽ mutatio nõ fuit ꝓpter rõnes poſtillatoris ⁊ alioꝝ doctoꝝ a Burg nõ ſolutas. Capitulũ.VIII.

Dixit q3 .VIII.

Dominus ad moyſen Ingredẽ ad pharaonẽ ⁊ dices ad eũ.Hec dicit dñs.Dimitte ꝑplm meũ vt ſacrificet mihi.Si aũt nolueris dimittere[b] ecce ego ꝑcutiã oẽs terminos tuos ranis:[c] ⁊ ebulliet fluui⁹ ranas q̄ aſcẽdẽt ⁊ ingredient̃ domũ tuã ⁊ cubiculũ lectuli tui[f] ⁊ ſup ſtratum tuũ ⁊ i domos ſuoꝝ tuoꝝ ⁊ in ꝑplm tuũ ⁊ in furnos tuos ⁊ in reliq̄as ciboꝝ tuoꝝ:[g] ⁊ ad te ⁊ ad ꝑplm tuũ ⁊ ad oẽs ſuos tuos intrabunt rane[h] Dixitq3 dñs ad moyſen[i] Dic ad aaron:extẽde manũ tuã ſup fluuios ⁊ ſuper riuos ⁊ paludes et educ ranas ſup terrã egypti.Et extẽdit aarõ manũ ſup aq̄s egypti:⁊ aſcẽderũt rane:opueruntq3 terrã egypti.Fecerũt aũt ⁊ malefici ꝑ incantatõẽs ſuas ſilr̃ eduxeruntq3 ranas ſup terrã egypti.[k] Vocauit autẽ pharao moyſen ⁊ ⁊ aarõ.⁊ dixit eis Orate dñm vt auferat ranas a me ⁊ a populo meo ⁊ dimittã populũ vt ſacrificet dño[l] Dixitq3 moyſes ad pharaonẽ.Cõſtitue mihi q̄ñ depcer ꝓ te ⁊ ꝓ ſuis tuis ⁊ ꝓ populo:vt abigant̃ rane a te:⁊ a domo tua:⁊ a ſuis tuis ⁊ a ꝑplo tuo:⁊ tñ in flumĩe remaneãt[m] Qui r̃ndit cras.At ille iuxta inquit verbũ tuũ faciã:vt ſcias q̄m nõ eſt ſicut dñs de⁹ nr̃:⁊ recedent rane a te ⁊ a domo tua ⁊ a ſuis tuis ⁊ a ꝑplo tuo:⁊ tñ in flumĩe re

Dixit q3 dñs.Hic deſcribit̃ ſcđa plaga cui⁹ ꝑmittit̃ cõminatio.ſcđo ſubdit̃ inflictio.ibi.Dixitq3 dñs.⁊ tertio eiuſdẽ remotio.ibi.Vocauit autem Circa primũ đr. b Ecce ego ꝑcu.oẽs ter.tu.ranis.diuerſi generis int̃ q̄s aliq̄ fuerũt venenoſe. c Et ebulliet fluui⁹ ranas.i.in magna abũdãtia emittet.qđ ſignat nomẽ ebullitõis.Ex q̄ p̄z q̄ iſta plaga fuit facta i elemẽto aque ſicut ⁊ prima ⁊ correſpondet culpe pueroꝝ ibidẽ ſubmerſoꝝ.q2 hoc mõ interfi ciebant̃ vt cũ minori tumultu ⁊ ſtrepitu extinguerent̃.vt dictũ eſt.ſ.c.i.ꝓpter qđ iuſto dei iudicio inde exiuerũt rane i maxĩa multitudine egyptios infeſtãtes ſua iportunitate loca oĩa egyptioꝝ ſubintrãtes ⁊ eos cruciãdo inq̄etantes.

f Sup ſtratũ tuũ ⁊c. In hac ꝑcuſſione primo noiat̃ rex q̄ pl⁹ peccauit ⁊ poſt ꝑpl̃s ſubdit⁹ q̄ ſibi cõſenſit.

g Et ad te ⁊ ad ꝑplm tuũ.Dicũt hebrei q̄ ñ ſolũ intrabãt rane loca egyptioꝝ.ſ3 etiã corda eoꝝ vt ꝑ os q̄ñ dormiebãt ore apto ⁊ per alios meat⁹ ꝑ q̄s poterant introire.

h Dixitq3 dñs.Hic deſcribit̃ huius plage inflictio.cũ dicit̃.

i Dic ad aaron extẽde manũ ⁊c.Iſta plaga ſic ⁊ p̄cedens facta fuit ꝑ manũ aaron et non ꝑ manũ moyſi et eiſdẽ cauſis quibꝫ dictũ eſt de prima.

k Vocauit aũt.Hic deſcribit̃ p̄dicte plage remotio rege ſimulante petitõni moyſi ⁊ aaron ſe acq̄eſcere cũ đr Vocauit aũt pharao moyſen ⁊ aarõ ⁊c.Sz q̄rit̃ q̄re nõ vocauit eos ad amonitõẽz prime plage.Dicẽdũ q̄ h̄ fuit.q2 magis fuit afflict⁹ đ ſcđa.q2 ipẽ ⁊ alij potẽtes habebãt vinũ et alios liq̄res q̄s poterãt bibere ſeptẽ diebꝫ q̄bꝫ durauit illa plaga.ſ3 ab importunitate ⁊ feditate ranaꝝ non poterat ſe defendere. Itẽ iſta ſecũda plaga pl⁹ durauit q̄ prima.⁊ ideo coact⁹ fuit vocare moyſen ⁊ aaron qui prius nõ permittebant̃ igredi ⁊ rogare eos.qđ fuit magna pena ſibi cum eſſet ſuperbiſſimus.

l Dixitq3 moyſes ad pharaonẽ cõſtitue mihi.videt̃ q̄ moyſes hic tentauit dñm ponẽdo tp̄s determinatũ ſm̃ q̄ đr Iudith.viij.Qui eſtis vos q̄ tentatis dñm ⁊ poſuiſtis tp̄s miſeratõis dñi ⁊c.Itẽ ꝓmiſit qđ nõ erat in poteſtate ſua.qđ videt̃ fatuũ ⁊ p̄ſumptuoſum.Dicendũ q̄ nõ fuit ibi dei tentatio.q2 moyſes a principio ꝑ reuelationẽ dei fuit certificat⁹ q̄ talia fierẽt ad nutũ eius.vñ dixit ei.Ego cõſtitui te deũ pharaonis.ſ.vij.c.⁊ ꝑ h̄ p̄z q̄ nõ fuit ꝓmiſſio indiſcreta vel p̄ſumptuoſa. Itẽ q̄rit̃ q̄re moyſes poſuit hoc i arbitrio pharaonis dicẽs.Cõſtitue ⁊c.Dicendũ q̄ hoc fuit ad excludendũ ſuſpitionẽ que poſſet haberi cõtra eũ faciendi talia artibꝫ magicis vel virtute alicui⁹ cõſtellatõis determinate.

m Qui r̃ndit cras.Q̄rit̃ q̄re pharao i craſtinũ diſtulit cũ maxĩa neccitate vrgeret̃.Dicẽdũ q̄ credebat q̄ ſi arte magica eſſent adducte rane maleficiũ illõ ꝑ ſe deficeret ⁊ iõ h̄ aliq̄tulũ expiri voluit ſi tñ diſtulit multũ ꝓpt̃ neceſſitatẽ vrgentẽ.

n Egreſſiq3 ſunt moyſes ⁊ aaron a pharaone.nõ eñi voluerãt ipõ p̄ſente orare.q2 in domo ſua erant idola ⁊ hoĩes dediti idolatrie.

o Cōgregaueruntqꝫ eas. ꝑ hoc videt ꝙ moyſes nō īpleue‑
rat ꝓmiſſū. q: dixerat. Et tm̄ ī flumīe remaneāt. Dicēdū
ꝙ nō ꝓmiſerat eas reducere ad fluuiū. ſꝫ ꝙ vltra de flu‑
mine nō exirēt. ⁊ ꝙ ille q̄ exierāt āpli⁹ ipm̄ ñ infeſtarēt.
p Et cōputruit terra ex cadaueribꝫ ranarum.
q Videns aūt pharao
⁊c. ſic faciūt mlti q̄ cū
in afflictōe poſiti ſūt
mlta deo ꝓmittūt ſꝫ
extra periculū poſiti re
r Dixitqꝫ (tractāt.
dn̄s. h deſcribit tertia
plaga ⁊ nō ꝑmittit h
cōminatio ſic ī duabꝫ
ꝑcedētibꝫ. q: hō ſic in
durat⁹ dign⁹ ē ꝑcuſſi‑
one abſqꝫ ꝑcedēti cō‑
minatōe. ⁊ ideo ſtatī
ponit hui⁹ plage inflī
ctio. cum dicitur.
s Extēde virgā tuā
et ꝑcu. puluerē terre.
fuit eñ illa plaga pro
ducta ex elemēto ter‑
re. ⁊ correſpōdet dīpe egy‑
ptioꝝ q̄ afflixerūt fili‑
os iſrael in opibꝫ ter‑
reis. ſ. luti ⁊ lateris.
t Et ſint cyniphes. mu
ſce ſunt ſubtiles ⁊ mi
nute ⁊ tn̄ corp⁹ eꝝ in
ſidēt acerbiſſimo ter‑
rebāt ſtimulo. vt dicit
Orig. Hebrei aūt di‑
cūt ⁊ ioſeph⁹ pediculi
q̄ ī tāta mltitudine
creuerūt ſup hoīes et
beſtias ꝙ nullo medi
camīe eīſ poterat ſub
v Feceruntqꝫ (uenīri.
ſilr malefici. i. facīe cō‑
nati ſunt.
x Et nō potuerunt.
Cauſaꝫ hui⁹ aſſignāt
aliq̄ hebrei dicentes
ꝙ demones q̄ꝫ ꝟtute
ꝟtunt magi nō habēt ꝑtātē ſup aliqͩ corp⁹ qͦd ē minus
grano hordei. qͦd apparet irrōnabiliter dictū. qͦd eñ hꝫ po‑
teſtatē ſup mai⁹ hꝫ ꝑtātē ſup mīn⁹. ſꝫ nō ecōuerſo. ⁊ iō
cauſa hui⁹ eſt. q: demones nihil pñt niſi q̄tū ꝑmittit
volūtas diuina. in h aūt fuerūt a deo impediti vt magi
q̄ moyſi reſiſtebāt eſſent magis ꝯfuſi in h ꝙ rē minimā
facere nō potuerūt. vñ ⁊ dixerūt. y Digit⁹ dei eſt h.
i. virt⁹ diuīa nos impediēs. vñ coacti ſunt recognoſce
re diuinā ꝟtutē. ⁊ hec expoſitio eſt cōis apd catholicos
⁊ hebreos. ſꝫ q: dicti magi nō ceſſauerūt ꝓpter h reſiſte‑
re moyſi ⁊ aſtare pharaoni. vt hr̄ ſe. c. iō poſſet aliter ex‑
poni ſine ꝑiudicio tn̄ ꝙ nō ꝯfeſſi ſunt ꝟtutē diuinā dicē
tes. Digit⁹ dei eſt hic. ſꝫ ꝟtutē alicui⁹ demonis ſupioris
impediētis ꝑ artē magicā opatōeꝫ inferioris. ſic phari‑
ſei imponebāt xp̄o expulſionē demonū ꝑ principē eorū
dicētes. In belzebub principe demonioꝝ eijcit demōia
Luc. xi. c. ⁊ ſic nō ꝯfitebant moyſen dei ſeruū ſꝫ magū. et
ſm̄ ꝓceſſū tex. videt ad h tēdere intētio ipoꝝ ⁊ pharao‑
nis ꝙ crederet moyſes facere ſigna artibꝫ magicis q̄ fa
ciebat. z Dixit qꝫ dn̄s. Hic ponit q̄rta plaga cuius

manebunt.[n] Egreſſiqꝫ ſunt moyſes ⁊ aaron a pharao‑ne et clamauit moyſes ad dn̄m ꝓ ſponſione ranarū quā condixerat pharaoni. Fecitqꝫ dn̄s iuxta verbū moyſi: ⁊ mortue ſūt rane dē domibꝫ ⁊ dē villis ⁊ dē agris. [o]Congregaueruntqꝫ eas in īmenſos aggeres: [p]⁊ cōputruit terra. [q]Videns autē pharao ꝙ data eſſet requies: ingrauauit cor ſuū ⁊ nō audiuit eos ſicut ꝑceperat dn̄s.[r] Dixitqꝫ dn̄s ad moyſen. Loq̄re ad aaron.[s] Extēde virgā tuā ⁊ ꝑcute puluerē terre:[t] ⁊ ſint cyniphes ī vniūſa terra egypti. Feceruntqꝫ ita. Et extēdit aaron manū: virgā tenēs ꝑcuſſitqꝫ puluerē terre. ⁊ facti ſūt cyniphes in hoībꝫ ⁊ iumētis. Oīs puluis terre ꝟſus eſt in cyniphes ꝑ totā terrā egypti.[v] Feceruntqꝫ ſilr malefici incantatōnibꝫ ſuis vt educerēt cyniphes:[x] ⁊ ñ potuerūt. Erātqꝫ cyniphes tā in hoībꝫ qꝫ in iumētis. Et dixerunt malefici ad pharaonē.[y] Digitus dei eſt hic. Induratūqꝫ eſt cor pharaonis ⁊ ñ audiuit eos ſic ꝑceperat dn̄s.[z] Dixit qꝫ dn̄s ad moyſen.[a] Conſurge diluculo:[b] ⁊ ſta corā pharaone.[c] Egrediet eñ ad aquas. Et dices ad eū. Hec dicit dn̄s. Dimitte populū meū vt ſacrificet mihi ꝙ ſi nō dimiſeris eū[d] ecce ego mittā in te:[e] et in ſeruos tuos: ⁊ in populū[f] tuū ⁊ in domos tuas[g] oē genus muſcaꝝ ⁊ implebuntur oēs domos egyptiorum muſcis diuerſi generis ⁊ vniuerſa terra in qua fuerint.[h] Faciāqꝫ mirabilē in die illa terrā ieſſen: in qua ꝑpls me⁹ eſt vt non ſint ibi muſce: ⁊ ſcias qm̄ ego dn̄s ī medio tre:[i] ponāqꝫ diuiſionem inter ꝑplm̄ meum ⁊ ꝑplm̄ tuū. Cras erit ſignū iſtud. Fecitqꝫ dn̄s ita.[k] Et venit muſca grauiſſima in domos pharaonis ⁊ ſuoꝝ

ꝑmittit cōminatō ⁊ ſubdit afflictio. ibi. Et venit muſca.
Circa primū dr̄ moyſi. a Cōſurge diluculo. in q̄ no‑
tat ꝙ hō debet eſſe ſolicit⁹ de implēdo dei mandatū.
b Et ſta corā pharaone ꝯſtanter ⁊ intrepide.
c Egrediet eñ ad aq̄s. ⁊ ſic dē facili poterꝫ ad eū accede
re. q̄rit q̄re ita frequē‑
ter pharao egredieba
tur ad aq̄s hora matu
tina. Dicūt aliqui ꝙ
erat cā ſpaciandi. He‑
brei aūt dicūt ꝙ erat
cā idolatrādi. q: nilus
fluui⁹ fecundabat ſua
irrigatōe terrā egypti
iō ipm̄ colebat ei re‑
uerentiam exhibēdo.
Alij aūt dicunt ꝙ hoc
erat cā idolatrie. ſꝫ h
aliter. ſ. q: apis qͦd apd
egyptios maximū nu
men reputatur aliq̄n
ibi appebat in ſpecie
thauri dē flumīe ꝯſur‑
gentis. Aliter aūt pt
dici ꝙ h erat cā purga
tionis. credebat eī for
te ꝙ ſicut aq̄ purgat
feces corporales ita ⁊
mētales. vñ ⁊ de filia
pharaonis dictū fuit
ij. c. ꝙ deſcēdebat vt
lauaret ī flumīe cuius
cā potuit eſſe eadē ad
h aūt ē argumētū. q:
ſaraceni q̄ mō terram
egypti inhabitāt tali‑
bus ablutōibꝫ vtunt
ad emundatione pec‑
catoꝝ ⁊ forte tenent h
ex ritu antiquoꝝ egy‑
ptioꝝ. ſic ⁊ aliq̄ xp̄ia‑
ni inclināt in ortu ſo‑
lis ſe ꝟſus illā partē.
retinētes ī h modum
paganoꝝ q̄ eos ī eadē
terra ꝑceſſerūt ſm̄ ꝙ
dicit leo papa. d Ecce ego mittā in te. principaliter
e Et ī ſuos tuos. q̄ aſſiſtūt tibi. (q̄ rebellas mihi.
f Et in ꝑplm̄ tuū. tū q: tibi aſſentiūt. tū q: ꝓpter pctm̄
principis punit ꝑpls. g Oē gen⁹ muſcaꝝ. q̄ꝫ aliq̄
habebāt aculeos venenoſos. In hebreo habet. Commixti
onē. ⁊ dicūt hebrei ⁊ ioſeph⁹ ꝙ ꝑ iſtā cōmixtionē nō in‑
telligit mltitudo muſcaꝝ. ſꝫ mltitudo aīalū diuerſoꝝ ge
neꝝ q̄ erāt terribilia aſpectu ⁊ nociua morſu. ita ꝙ hoīes
⁊ aīalia domeſtica interficiebāt. ⁊ ſm̄ h iſta plaga fuit ex
elemēto terre. q: talia aīalia dē cauernis terre exibāt. ſm̄
aūt primā expoſitōeꝫ fuit ex elemēto aeris ex cui⁹ corru
ptione generāt muſce diuerſi generis. ⁊ correſpōdet iſta pla‑
ga ex mltitudine diuerſaꝝ muſcaꝝ. vel diuerſoꝝ aīaliū
culpe egyptioꝝ q̄ afflixerāt hebreos ī mltis modis ſerui‑
tioꝝ viliū. q: nō ſolū afflixerūt eos ī lateribꝫ faciēdis ſꝫ
etiā ī immundicijs extra villas deportādis ⁊ ī foſſatis fiē
dis circa villas. ne fluui⁹ inundans ſubintraret ⁊ vt eſ‑
ſent fortiores ꝯ aduerſarios inuadētes. h Faciāqꝫ mi
rabilē ⁊c. q: egyptij habitātes ibi cū hebreis fuerūt affli
cti dicta plaga nō aūt hebrei. iō ſeqt. i Ponāqꝫ di‑

uiſionē ⁊c̄. Dicūt hebrei ꝙ nō ſolū determinauit ei diē
ſ; etiā horā diei ad oſidendū certitudinē verbi dei.
k Et venit muſca grauiſſima. Hic ponit̄ plage īflictio
eo mō q̄ p̄dicta eſt. In hebreo hr̄. Et venit cōmixtio gra
uiſſima. ⁊ exponit̄ ſicut pri⁹ ſcḋm hebreos.
l Corruptaq; ē terra
.i. habitantes in ea.
m Vocauitq; pha/
rao. Hic ponit̄ dicte
plage ablatio ad reg̃
petitionē dicētis.
n Ite ſacrificate deo
vr̄o ī terra hac. ſ; moy
ſes oſtendit h̄ impoſſi
bile eſſe dicēs.
o Abominatōes egy
ptioꝝ īmolabim⁹ deo
nr̄o. hebrei vocāt abo
minatōes illa q̄ colūt̄
ab idolatrij̄ egyptij āt
colebāt apim in ſpecie
thauri ⁊ iouē ī ſpecie
arietī. vn̄ ⁊ pingit̄ cū
capite arietino. talia
vō aīalia erant ab he/
breis īmolanda q̄ ſi
ꝑmiſiſſent egyptij in
terra ſua. ⁊ iō ſubdit̄.
p Q; ſi mactaueri/
mus ea q̄ colebāt egy/
ptij. lapidibꝫ nos obruēt. q Viā triū dieꝝ ⁊c̄. qḋ ꝯſen
r Egreſſus a te orabo. q; pſītibꝫ ido (ſit pharao l; ficte.
latris nolebat orare. s Et recedet muſca. Hebreus.
Et recedet cōmixtio. Cetera patēt ex p̄dictis.
In. c. viij. vbi ḋr in poſtil. Fecerūt ſilīt malefici ⁊c̄.
Ebrei dicētes ꝙ demones ſī, Additio prima.
h habēt ptātē ſup aliqḋ corp⁹ qḋ eſt minus grano
hordei ſeu lēticule h̄ intelligūt ḋ corpe aīalis ſic̄
ſūt cyniſes ḋ q̄bꝫ h̄ agit̄ q̄; rō eſt. q; cū ī corpe aīalis req̄
rant̄ mīta organa localit̄ diſticta ad diuerſa ⁊ varia opa
ſenſus ⁊ mot⁹ exercēda. vt ptꝫ p Galie. ḋ lineamētis ſiue
anothamia mēbroꝝ. idcirco ſcḋm hāc ꝯſiderationē maior
potētia req̄rit̄ actiua ad formandū vnū aīal in q̄titate
modica ſeu minima q̄; in aliq̄ q̄titate ad h̄ cōpetēti. ſic̄
maior ptās req̄rit̄ ſcriptoris in ſcribēdo lr̄aꝫ tā tenuē ⁊
ꝯtineat totū pſalteriū ī vno folio q̄; ad ſcribendū eū in
multī folijs ad h̄ ſufficiētibꝫ. vn̄ rō poſtillatoris dicētis
ꝯ eos ꝙ potētia actiua q̄ ē ī mai⁹ ē ⁊ min⁹ nō ſufficeret
niſi coaddat̄ ꝙ demones nō p̄ducūt aliquā formā niſi
applicādo actiua paſſiuis. ex q̄ ſeq̄t̄ ꝙ cū mouere poſſint
magna actiua ad p̄ducēdū magna aīalia ꝙ etiā poſſint
mouere pua ſeu minima ad p̄ducendū minima. ⁊ ſic rō
eoꝝ nō videt̄ hr̄e fundamētū. Alteri⁹ circa h̄ ꝙ magi di
xerūt. Digit⁹ dei ē h̄. ꝯſiderādū eſt ꝙ ī h̄ ꝯfeſſi ſunt v̄tutē
diuinā. p̄ut doctores catholici expon ūt. nō tn̄ ſic intelli/
gēdo vt ipi crederēt vt adonai quē p̄fitebat̄ moyſes eſſ;
de⁹. nō eñ dixerūt. Digit⁹ dn̄i eſt. ſ. ſub noīe tetragrāma
ton. ſ; digit⁹ dei. l; ei oēs crederēt eſſe aliquā cāꝫ primā
ſeu ſupiorē ſup oēs ⁊ ꝙ illa eſſet de⁹. nō tn̄ ex h̄ ſequit̄ ꝙ
ipi credidiſſent ꝙ ille adonai cui⁹ nunciū ſe dicebat eſſe
moyſes eſſet illa ſupior cā. Itē notādū qḋ illud qḋ dicit
poſtillator ꝙ dicti magi nō ceſſauerūt poſtea reſiſtere
moyſi ē min⁹ veꝝ. nā vt ptꝫ ex decurſu lr̄e nūq; in aliq̄ ſe
q̄tē plagaꝝ ſeq̄ntiū fit mētio ḋ mag̃ niſi tm̄ in ſeptima
plaga. ſ. ḋ ulceribꝫ ⁊ veſicī. vbi ḋr. Nec poterāt malefici
ſtare corā moyſe. ꝓpt̄ vulnera q̄ ī eis erāt. vbi nō ḋr ꝙ fu

ei⁹ ⁊ ī oēm t̄rā egypti. l corru
ptaq; ē t̄ra ab hmōi muſcī. m Vocauitq; pharao moy/
ſen ⁊ aaron: ⁊ ait eis. n Ite ⁊
ſacrificate deo vr̄o ī terra
hac. Et ait moyſes. Nō ē
ita fieri. o Abominatōes eñ
egyptioꝝ ꝑ īmolabim⁹ dn̄o
deo nr̄o. ꝙ ſi mactauerim⁹ p
ea q̄ colūt egyptij corā eis
lapidibꝫ nos obruēt. q Viā
triū dieꝝ ꝑgem⁹ in ſolitudi
nē: ⁊ ſacrificabim⁹ dn̄o deo
nr̄o ſicē p̄cepit nob. Dixitq;
pharao. Ego dimittā vos
vt ſacrificetī dn̄o deo vr̄o

ī deſ̄to verūtn̄ lōgi⁹ ne abe
atis. Rogate ꝓ me. Et ait
moyſes. r Egreſſus a te ora
bo dn̄m: ⁊ r̄cedet muſca a
pharaone ⁊ a ſ̄uis ſuis ⁊ a
ꝑplo ei⁹ cras. Verūtn̄ noli
vltra fallere: vt nō dimittas
ꝑplꝫ ſacrificare dn̄o. Egreſ
ſuſq; moyſes a pharaone
orauit dn̄m. Qui fec̄ iuxta
v̄bū illi⁹: ⁊ abſtulit muſcaſ
a pharaōe ⁊ a ſ̄uis ſuiſ ⁊ a
ꝑplo eiuſ. Non ſupfuit nec
vna q̄dē. Et ingrauatū ē cor
pharaonis ita vt nec hac q̄
dē vice dimitteret populū.

erūt malefici conati facere ſilīa. ſic̄ ḋr ī tribꝫ primis pla
gis. ſ; ꝙ verecūdia vel honore nō cōparuerūt. vn̄ dicēdū
ꝙ ī tertia plagā fuerūt magi oīo victi a deo. q̄ q̄dē pla/
ga fuit facta p manū aaron q̄ erat minor in gradu eo ꝙ
reputabat̄ tanq̄; ꝓpha ipi⁹ moyſi. p̄ut dictū fuit. ſ. Aaro
frater tu⁹ erit ꝓpha tu
us. ⁊ ī h̄ magi oſtēde/
bat̄ diuia potētia in/
q̄tū p minorē ſeruū
vincebat̄ maleficos.
Itē notādū ꝙ ſi ꝯſide
rent̄ effect⁹ haꝝ plaga
rū in ꝯuincendo egy/
ptios ē ī eis talis or
do attendi. ſ. ꝙ plage
inflicte p aaro. ſ. tres
prime attingerent ad
ꝯuincēdū magos q̄ in
tertia plaga dixerunt
Digit⁹ dei ē h̄ nō tn̄
attingūt ad mollifica
tionē cordis pharao/
nis in toto nec in pte
dicit̄ eñ ibi. Indura/
tūq; eſt cor pharaōis
⁊ non audiuit eos. ſ.
maleficos p̄fitētes di
uinā v̄tutē eſſe vt di/
ctū eſt. Sex vō plage
ſubſeq̄ntes facte per
moyſen attigerūt ad h̄ vt deuincerēt oēs ſ̄uos pharaōiſ
q̄ ī octaua plaga dixerūt ei. Uſq;q̄ patiemur h̄ ſcādaluꝫ.
dimitte eos vt ſacrificēt deo ſuo. q; ꝯſilio nō acq̄euit pha
rao niſi ī h̄ tm̄ ꝙ dimitteret viros remanētibꝫ familia ⁊
pecoribꝫ. In nona vō plaga p moyſen inflicta ꝯdeſcēdit
pharao ad h̄ vt irēt cū familia. nō tn̄ cū armētī ⁊ ouibꝫ.
Decima vō plaga a deo inflicta. ſ. primogenitoꝝ attigit
ad vltimū effectū. ſ. vt totalr̄ eos dimitteret ⁊ etiā cōpel/
leret exire. vt. ſ. Exo. xij. c. Adhuc vna plaga tangā phara
onē ⁊ egyptū ⁊ poſt h̄ dimittet eos ⁊ exire cōpellet. ī q̄bꝫ
ordo diuīe p̄uidētie relucet q̄ p minores facit minora. ⁊
p maiores maiora. ⁊ p ſeipm̄ qḋ vltimū ⁊ pfectū ē. ī cu/
ius reſpectu p̄cedētia l; diſponāt tn̄ q̄dāmodo q̄ſi nihil
reputant̄. iuxta illud. i. Cor. iij. Nec q̄ plantat nec q̄ ri/
gat ē aliq̄d. ſ; q̄ incremētū dat. ſcḋm quā ꝯſideratōeꝫ pla/
ga decima primogenitoꝝ egyptioꝝ fuit a deo imediate
inflicta. p̄ut hebrei tenēt. qḋ plane ſonat lr̄a. ſ. xij. c. vbi
ḋr. Trāſibo p terrā egypti nocte illa ꝑcutiāq; oīe primo
genitū ī terra egypti ⁊c̄. l; tn̄ ſcḋm doctores nr̄os hec pla/
ga p angelū fuerit facta qḋ etiā ī eo. c. hr̄ vbi ḋr. Et nō ſi/
net ꝑcuſſorē īgredi domos vr̄as. Ex q̄ ptꝫ ꝙ ꝑcuſſor īme
diat⁹ nō erat ipe de⁹ ſ; angel⁹ deo ſubdit⁹. qḋ pt etiā in
telligi ḋ malo āgelo. q; ſcḋm glo. mali āgeli tales peſtes fa
cere ſolēt ꝑmiſſiōe dei. vn̄ ḋ hac materia in pſ. ḋr. Miſit
ī eis irā indignatōis ſue ⁊c̄. immiſſiones p āgelos maloſ
nihilomin⁹ tn̄ appropriat̄ hec plaga decima imediacius
deo q̄; alie. q; in ea mediator erat īuiſibil̄. nō aūt ī alijs
vbi moyſes ⁊ aaron erāt miniſtri. qua rōne hec plaga ap
propriat̄ deo tanq̄; imediato actori. ⁊ etiā q; erat cōplet
ua intenti. ſ. de liberatione populi.
In eo. c. viij. vbi ḋr in poſtilla. Ad hoc autē eſt argu/
mentū. q; ſaraceni ⁊c̄. Additio ſecunda.
Qod ſaraceni ablutōibꝫ vtant̄ ex ritu antiq̄ egy/
q ptioꝝ nō videt̄ rōnabilr̄ dictū. tū q; a tpe q̄ h̄ agit̄
vſq; ad machometū q̄ ſectā ſaracenoꝝ icepit fu
erūt pl⁹ q̄; mille ⁊ ſeptingēti āni ī q̄bꝫ ī egypto multa ⁊

varia oſſia interuenerũt.ſicꝫ in alijs ptib⁹ mũdi. vt p ꝑu-
ta Chaldeoꝝ. Medoꝝ. Grecoꝝ. Romanoꝝ. ⁊ hmõi. ĩ quo
veriſile eſt ꝙ nõ ſuabaꝝ hmõi rit⁹. ſicꝫ nec ĩ alijs natõib⁹
tũ qꝛ ſaraceni nõ ſolũ habitãtes ĩ terra egypti. ſꝫ etiã ha
bitãtes citra mare meridianũ vſqꝫ ĩ ptes orietales mũ-
di ablutõib⁹ hmõi vtunꝫ. fundamẽtũ aũt eoꝝ ĩ hmõi ab
lutõib⁹ ſꝫ falſũ ⁊ erroneũ aliud tñ eſt. Pro q̃ ſciẽdum ꝙ
ipi p̃cipiunꝫ a ſuo pſeudo ꝓpħa. ſ. machometo cuſtodire
legẽ. ſ. moſaicã ⁊ euãgelicã. vt ĩ ſuo alchorano exp̃ſſe ↄti-
neꝫ. ipi vo ſimulãdo obſuatõez moſayce leg̃ in q̃ p̃cipiꝫ
vt q̃libet maſcul⁹ circũcidaꝫ. qđ q̃dẽ p̃ceptũ eſt initiũ to-
ti⁹ obſuãtie legalis circũcidũt ſe erronee tñ. qꝛ nõ ĩ octa
ua die ſicꝫ Geñ. xvij. ⁊ Leui. xij. c. p̃cipiꝫ. ſꝫ poſt lapſuꝫ cu-
iuſcũqꝫ tpis indifferẽter. Simulando etiã obſeruatõnez
euãgelij ĩ q̃ primũ ſacr̃m eſt baptiſm⁹ ipi ſe baptizãt ſeu
abluũt. erronee tñ in multiſ. ſpẽalr̃ in h̃ ꝙ ille falſus ba-
ptiſm⁹ iteraꝫ apđ eos ⁊ freq̃ntaꝫ mĩtotiẽs ad libitũ. in
q̃ iteratõe ſequunꝫ mĩtos alios errores ſuos ⁊ ſpẽaliter
duos. vn⁹ ẽ qꝛ nõ credũt mortẽ xp̃i. nos aũt credẽtes ꝙ
vna xp̃i mors vnũ baptiſma ↄſecrauit. vt ĩ glo. ad Heb.
vi. baptiſmũ nõ iteram⁹. ipi vo hãc mortẽ negantes ba
ptiſmũ freq̃ntant. Scđs error eoꝝ circa h̃ ẽ. qꝛ ñ credũt
originale pctm̃ eſſe ſꝫ pc̃ta actualia tm̃. ⁊ qꝛ iſta. ſ. actua-
lia pc̃ta mĩtotiẽs iteranꝫ. iõ ipi ſua baptiſmata ſeu ablu
tiones freq̃ntant. nos vo credẽtes ꝙ p vni⁹ delictũ oẽs
hoies dãnatõez incurrerũt. vt ptꝫ ad Ro. v. ↄ̃ qđ delictũ
ſ. originale principalr̃ fuit baptiſm⁹ ordinat⁹ tm̃ vnum
baptiſma ꝓfitemur. ⁊ licet iſta ad expõez lr̃e nõ req̃ranꝫ
interponunꝫ tñ h̃ ad inſtructõez fideliũ. q̃ q̃nqꝫ cũ ſarace
nis ↄ̃ ſilib⁹ diſputant ſeu rõcinanꝫ. vñ ſi eis imponereꝫ
ꝙ hmõi oblocutõẽs haberẽt ex ritu pharaonis ⁊ aliorũ
egyptioꝝ tante antiq̃tatis verteret̃ eis in deriſum.

Replica correctoris ↄtra Burg.

M. c. viij. poſtillator rep̃hẽdit iudeos aſſerẽtes
i ꝙ demões ñ hñt ptãtez ſup aliqđ corp⁹ mi̾n⁹ g̃no
mili arguẽs. quicq̃d p̃t in mai⁹ p̃t in min⁹ ⁊c.
Burg. dicit illã rõez nõ ſufficere niſi ſuppoſito ꝙ demõeſ
nõ ꝓducãt aliquã formã ſꝫ ſolũ applicẽt actiua paſſiuis.
Sꝫ videꝫ burg. h̃ peccare ĩ logica. phia. ⁊ theologia. In
logica nãqꝫ argumẽta p locũ a maiori ↄſtructiue valꝫ p̃-
ſertim ĩ materia motiua vl̃ trãſlatiua. ↄ̃ q̃ logici exẽplifi
cãt ꝙ potẽs portare mille libras p̃t etiã portare decẽ. ⁊
ita potens applicare ad magnũ effectũ corpa. p̃t etiã ad
minorẽ effectũ. Itẽ ſm phos dato addito burg. rõ ñ va
leret. p̃t. eñ q̃s ꝓducere formã maiorẽ q̃ nõ minorẽ. p̃t
eñ hõ generare hoiez magnũ. ſꝫ nõ p̃t generare muſcaꝫ
paruã. ⁊ iõ ſtãte addito bur. videlicet ꝙ demões ñ ꝓdu-
cerẽt formas ſicꝫ nõ faciũt tũc nõ valet rõ quã cũ ſuo me
dio putat valere. nõ. eñ ſeq̃ꝫ demões nõ ꝓducẽtes for-
mas faciũt effect⁹ maiores. igiꝫ minores. ptꝫ inſtãtia de
hoie ĩ argumẽto logico. ↄ̃. quinimo ſuppoſito ⁊ ↄceſſo ꝙ
demões ñ ꝓducãt formas nouas. ſꝫ ſolũ applicẽt actiua
paſſiuis. adhuc argumẽtũ eſt formale. demones pñt in
mai⁹ igiꝫ in min⁹ q̃tũ ad ꝓpoſitũ. qꝛ ſm ſctm̃ Tho. ñ pñt
niſi pmittanꝫ. pmittere. igiꝫ de⁹ poterit ꝙ faciẽt mai⁹ ñ
potẽdo min⁹ ⁊ ecõuerſo. vñ ptꝫ ꝙ theologice ↄcedẽdũ ẽ.
ſi de⁹ pmiſerit ꝙ demões ſiue ꝓducãt ſiue nõ adhuc pñt
ĩ min⁹ ⁊ nõ ĩ mai⁹. ⁊ ecõuerſo. Argumẽtũ aũt poſtillato
ris tenet p locũ a maiori ↄſtructiue q̃ ad motũ exteriorez
⁊ potẽtiã motiuã ↄ̃ cõi lege. videlicꝫ ſi demões pñt mo-
uere ⁊ applicare actiua paſſiuis ad generatõez vl̃ ꝓducti
onẽ maioris ſequiꝫ ⁊ minoris. nec req̃riꝫ ad valorẽ cõſe
q̃ntie an ꝓducant formas vel nõ. vt patet ex dictis.

Itẽ in. c. h̃ dicit poſtillator ꝙ magi poſt tertiã plagã ñ
ceſſauerũt reſiſtere moyſi. Burg. dicit eſſe min⁹ veꝝ. ſed
ad h̃ nõ adducit rõez niſi ab autoritate negatiue qđ nõ
valet. ſꝫ poſtillatoris ẽ bona rõ fũdata ĩ lr̃a. in ſeq̃nti eñ
c. đr ↄ̃ magiſ ꝙ ĩ ſeptima plaga vulneꝝ ⁊ veſicaꝝ turgẽtiũ
nõ poterãt ſtare corã moyſe. ex q̃ lr̃a patꝫ ꝙ vſqꝫ ad illud
tps ſteterũt corã moyſe nõ adiuuãdũ ſꝫ reſiſtẽdũ. qꝛ alr̃
iniuſte fuiſſent puniti illa ſeptima plaga. q̃uis eñ p⁹ ter
tiã plagã ꝓpꝫ ↄfuſionẽ. qꝛ nõ poterũt facere ſilr̃ ↄ̃ cetero ñ
attentauerũt reſiſtere moyſi p̃facere aliq̃d ſilr̃. tñ aſtite-
rũt pharaoni prauis ↄſilijs ꝓpꝫ q̃ puniti ſũt. ſi eñ in ter
tia plaga ↄfeſſi fuiſſent dei diũ diuinitatẽ vt dicit Burg.
deſtitiſſent vtiqꝫ p malo ⁊ regi bonũ pſuaſiſſent. ⁊ ſic ſe
ptima plaga puniti nõ fuiſſent. exẽplũ hui⁹ hꝫ ĩ eo. c. ix.
j. ↄ̃ plaga grãdinis quã euaſerũt hi ſui pharaonis q̃ ti-
muerũt vbũ dñi. ⁊ fecerũt ↄfugere ſuos ſuos ⁊ iumẽta ĩ
domos. q̃ aũt vbũ dñi neglexerũt plaga grãdinis interi
erũt. ita de⁹ pnior ad miſerãdũ q̃ ad pdendũ maleficis
ĩ ſeptima plaga pepciſſet. ſi ĩ tertia ↄfeſſi diuinitatẽ dei
iſrl̃ ab iniq̃s reſiſtẽtijs abſtinuiſſent. Falſuꝫ igiꝫ ẽ ꝙ bur
gẽ. dicit ĩ primis trib⁹ plagiſ magos ↄuictos ad ↄfitẽduꝫ
deitatẽ. nã primo ĩ ſeptima ſunt ↄuicti qñ p̃ vulneribuſ
corã moyſe ſtare nõ potuerũt. Itẽ idẽ burg. p ↄfirmatõe
dictaꝝ ſuaꝝ ineptiaꝝ ponit compatõẽs plagaꝝ factaꝝ p
aaron ⁊ moyſen ⁊ deũ ĩmediate dicẽs. in eis relucere or-
dinẽ diuine puidẽtie cũ p minores facit minora. p ma-
iores maiora. ⁊ maxima p ſeipm̃ q̃ dicit in decima plaga
ↄſiſtere. Sꝫ hic ordo burgẽ. multipliciter deficit. primo
qꝛ dicit decimã plagã factã a deo ſine aliq̃ medio. cuius
oppoſitũ patet ex lr̃a dicẽte. eã factã a pcuſſore. dicꝫ eñ
j. xij. c. de dñio. Et nõ ſinet pcuſſorẽ ingredi dom⁹ vr̃as ⁊
ledere. vñ ptꝫ ꝙ illa decima plaga ſit facta a deo mediã-
te pcuſſore. ſicut alie mediante moyſe ⁊ aaron. ⁊ hec eſt
ſentẽtia ſanctoꝝ doctoꝝ ⁊ cõiter catholicoꝝ ſicut poſt idẽ
burg. dicit. Scđo deficit. qꝛ diſtinguit primas plagas fa
ctas ab aaron tãq̃ꝫ minores ⁊ ſex ſeq̃ntes factas a moy-
ſe tãq̃ꝫ maiores ⁊ decimã tãq̃ꝫ maximã factã ĩmediate a
deo. ſm hec dicta q̃rta nõ diſtingueret̃ a decima. qꝛ nõ le
giꝫ in ea aaron vel moyſen aliq̃d feciſſe. ſꝫ đr in h̃. c. viij.
dñs fecit. Et venit muſca grauiſſima nec videꝫ catholice
dictũ deũ ĩmediate talia ſigna nõ feciſſe effectiue que p
moyſen ⁊ aaron ⁊ angelos tanq̃ꝫ p inſtrumẽta fecit. nã
inſtrumẽta creata ad tales effect⁹ ſupnaturales ſe non
extendũt effectiue. qꝛ nõ oriunꝫ ex potẽtia naturali ſꝫ obe
dientiali q̃ qđlibet p̃t fieri ex q̃libet q̃ ſolũ dñm reſpicit
p ĩmediate efficiẽtẽ. ſnĩa eñ eſt beati Aug. ix. ſup Geñ.
⁊ iij. ↄ̃ tri. c. vij. nã etſi ſancti ſicut moyſes ⁊ alij dicanꝫ ſi
gna facere h̃ catholice intelligẽdũ eſt ꝙ de⁹ p eos q̃ per
ſeipm̃. Tertio deficit qꝛ ſi minora per minores ⁊c. ſeq̃
tur ꝙ demões tãq̃ꝫ maiores debẽt moyſi ⁊ aaron p̃ferri.
nã a decima plaga quã reputat burg. maxiã fecit de⁹ mi
niſterio demonũ vt etiã burg. ponit autoritate ſctoꝝ do-
ctoꝝ. ⁊ tales etiã plage in ſcriptura dicunꝫ imiſſiones p
angelos malos. cũ igiꝫ illa maxia ſit p eos facta non per
moyſen nec aarõ ſequiꝫ eos eſſe potiores moyſe ⁊ aarõ
nõ ſolũ natura qđ veꝝ eſt. ſꝫ ⁊ ptãte ⁊ autoritate qđ falſũ
eſt. Et ſi veꝝ eſt peſtes ⁊ mala pene infligi miſterio ma
loꝝ angeloꝝ. pbabile eſt dicere ꝙ oẽs plagas egypciacaſ
de⁹ fecerit miniſterio eoꝝ q̃uis ad nutũ ⁊ exteriorẽ deſi
gnationẽ moyſi ⁊ aarõ eleuatio ⁊ pieccio vͥge facta eſſe
dicanꝫ. non eñ virga nec eius eleuatio ſe extenderent
ad eruptionẽ renarum muſcarũ ⁊ ceteroruꝫ tam ſubito
niſi miniſterio angelorum dictorum per deum deputa-
to ad deſignationem ⁊ p̃nunciationem moyſi ⁊ aarõ cõ
currente fruſtra igiꝫ Burgẽ. hic ſe fatigauit.

In hoc autẽ in q̃ Burg. poſtillatorẽ notat vltimo. ſ.
an ablutõez pharaõis imitenꝫ adhuc ſaraceni. vl̃ an ha-
beãt eã a machometo nõ ẽ magni põderiſ. nec ad lr̃az ex
ponendã vl̃ ad ↄferendũ cũ ſaracenis multũ importat.

Dixit aũt dñs. Hic ↄ̃ſit deſcribit Cap. IX.
d quĩta plaga. cuiꝰ primo pmittit cõminatõ. ⁊ ſcdo ſubdit inflictio. ibi. Fecit ḡ dñs. Circa primũ dr.
b Hec dicit dñs deꝰ hebreoꝝ. licet eñi ſit deꝰ ⁊ dñs oĩm. dr tñ h̄ deꝰ ⁊ dñs hebreoꝝ ĩ ſpẽali p verã fidẽ ⁊ ſpecialem

l Et ſpargat illũ. i. cinerẽ ardentẽ. m Moyſes. ⁊ n aaron. qꝛ iſta ſparſio cinerꝫ facta ẽ v̄ſus celũ. aaron eñi erat ordinatꝰ in his q̃ ptinebãt ad pp̄lm. moyſes aũt in his q̃ pertinebãt ad deũ. ⁊ iõ manu ꝓpria iuſſus ẽ ſpergere cinerẽ q̃ ſpergẽdus erat verſus celum.

cultũ ⁊ vt viderꝫ pharao q̃ʒtum dñs diligebat pp̄lm illũ. ſubdit.
c Ecce manꝰ mea. ſi dicit manuſ moyſi. qꝛ iſta plaga ſicꝫ pcedẽſ facta ẽ a deo abſqꝫ miniſterio moyſi ⁊ aarõ. in trib' aũt primis dr aarõ extẽdiſſe manũ.
d Sup agros tuos ⁊ ſup eq̃s ⁊c. pe. valde gra. Ex q̃ ptꝫ q̄ illa peſtis fuit ſolũ ſup aĩalia q̃ erãt in campis. Qualr aũt fuerit illa peſtis ĩ textu nõ expmit nec ioſephꝰ ð hac peſte loquitur. ⁊ iõ dicit Andr. q̄ fuit ex voluntate diuĩa ñ p corruptionẽ aeris. aliꝗ ãt dicũt q̄ fuit ex corruptione aeris diuinitꝰ cauſata cadẽte ſup paſcua. ⁊ iõ aĩalia paſcẽtia corrupta ſũt. ⁊ ſm h̄ dr peſtꝫ illa a paſtu.
e Et faciet dñs mirabile ⁊c. qꝛ in eiſdeꝫ cãpis aĩalia egyptioꝝ ſunt mortua ⁊ aĩalia filioꝝ iſrl' ſaluata.
f Cras faciet dominus verbum illud. dicũt hebrei q̄ moyſes fecit lineã in pariete dicẽs Craſtina die cũ ſol attinget lineã iſtã fiet plaga iſta. ⁊ h̄ eſt factũ ad oñdendũ certitudinẽ diuĩe ꝓuidẽ.
g Fecitqꝫ dñs (tie. Hic ↄ̃ſit deſcribit p̄dicte pene ĩflictio eo mõ q̃ p̄dicta eſt.
h Et miſit pharao ad videnduꝫ. Querit q̃re nõ miſit ad videndũ ð aliꝗs p̄dictis plagꝭ ſicꝫ ð iſta. Dicẽdũ q̄ nõ poterat. qꝛ in plaga p̄cedẽti ĩmediate nũciꝗ nõ poterãt ire ꝓpter muſcaſ q̃ erãt ĩ itinere. vel ꝓpt aĩalia q̃ erãt horribilia ſm aliã opĩ. Siĩr dicendũ ð cynificibus ⁊ ranis. ⁊ corrñdet plaga iſta culpe egyptioꝝ q̃ affixerũt hebreos ⁊ nõ ſolũ in ꝓpꝛiꝭ corpib' ſꝫ etiã in comꝫ aĩalib' ſupponẽdo eis onera grauia portãda.
i Et dixit dñs. Hic deſcribit ſexta plaga q̃ fuit cõis hominib' ⁊ iumẽtis. cũ dr. k Tollite ple. ma. cine. ð camino. Ex q̃ ptꝫ q̄ iſta plaga facta ẽ ex elemento ignis. qꝛ cineres illi accepti ſũt ð camino ardẽti vt magꝭ ſonat in hebreo. ⁊ corrñdet plaga iſta culpe egyptioꝝ q̃ affixerãt hebreos ĩ decoctõe lateꝝ ĩ igne fornacis.

[a] Dixit aũt .IX.
d dñs ad moyſẽ. Ingredere ad pharaonẽ: ⁊ loq̃re ad eũ. [b] Hec dicit dñs deus hebreoꝝ. Dimitte pp̄lm meũ vt ſacrificet mihi. Qð ſi adhuc renuis ⁊ r̃tines eos: [c] ecce manus mea erit [d] ſup agros tuos: ⁊ ſup eq̃s ⁊ aſinos ⁊ camelos: ⁊ oues et boues peſtis valde ḡuis. [e] Et faciet dñs mirabile inť poſſeſſiones iſrl': ⁊ poſſeſſiones egyptiorũ: vt nil oĩno pereat ex his q̃ ptinẽt ad filios iſrl'. Cõſtituitqꝫ dñs tp̄s dicẽs [f] Cras faciet dñs v̄buꝫ iſtð ĩ terra [g] Fecitqꝫ ḡ dñs v̄bũ h̄ altera die ⁊ mortua ſunt oĩa aĩantia egyptioꝝ. De aĩalib' vo filiorũ iſrl' nihil oĩno periꝗt: [h] et miſit pharao ad vidẽdũ nec erat q̃cq̃ʒ mortuũ ð his q̃ poſſidebat iſrl'. Ingrauatũqꝫ eſt cor pharaonis et ñ dimiſit pp̄lm: [i] et dixit dñs ad moyſen et aarõ [k] Tollite plenas manꝰ cineris ð camino: et [l] ſpgat illũ [m] moyſes in celuꝫ corã pharaone: ſitqꝫ puluiſ ſup oẽm terrã egypti [n] Erũt eñi ĩ hoib' et iumẽtis vlcera et veſice turgẽtes ĩ vniuerſa terra egypti. Tuleruntqꝫ cinerẽ de camino ⁊ ſteterũt corã pharaone: et ſparſit illũ moyſes in celũ. Factaqꝫ ſunt vlcera veſicaꝝ turgẽtiũ in hoib' et iumentis: [o] nec poterãt malefici ſtare corã moyſe ꝓpter vlcera q̃ in illis erãt: et in oĩſi terra egypti. Indurauitqꝫ dñs cor pharaõis et nõ audiuit eos ſicut locutꝰ eſt dñs ad moyſen. [p] Dixitqꝫ dñs ad moyſen. Mane cõſurge ⁊ ſta corã pharaone et dices ad euꝫ. Hec dicit dñs deus hebreoꝝ. Dimitte pp̄lm meũ vt ſacrificet mihi: qꝛ [q] ĩ hac vice mittã oẽs plagas meas ſuper cor tuũ et ſup ſ̄uos tuos ⁊ ſup pp̄lm tuũ vt ſcias q̄ ñ ſit ſiĩlis mei in omni terra. [r] Nũc eñi extẽdẽs manũ: pcutiã te et pp̄lm tuuꝫ peſte [r] pibiſqꝫ de terra. [s] Idcirco ãt poſui te vt oñdã ĩ te fortitudinẽ meã: et [t] narreť nomẽ meũ ĩ oĩ terra. Adhuc retines pp̄lm meũ. et ñ vis eum dimittere? [v] En pluaꝫ cras hac ipa hora grandinẽ multã nimis: [x] q̃lis non fuit in egypto a die q̃ fũdata eſt vſqꝫ in preſens tẽpuſ

n Erũt eñi in hoi ⁊c. primo eñi fuerũt ĩ eis veſice turgẽtes. i. calefactões pungentẽ ↄ̃tinẽtes. ⁊ poſtq̃ʒ rupte ſũt veſice fuerũt in eis vulnera.
o Nec poterãt malefici ſtare corã moyſe. Ex q̃ ptꝫ q̄ ex p̄cedẽtibus ſignis nõ deſtiterunt moyſi reſiſtere p pter qð iſta plaga fortius ĩ eis deſeuit q̃ʒ ĩ aliꝗs egyptiꝗs.
p Dixitqꝫ dñs. Hic deſcribit ſeptima plaga cuiꝰ primo pmittit cõminatio. ſcðo ſubdit inflictio. ibi. Et dixit dñs ad moyſen. tertio eiuſdẽ remotõ. ibi miſitqꝫ pharao. Circa primũ dicit ſic.
q In hac vice mittam oẽs plagas meaſ Ex q̃ ptꝫ q̄ h̄ nõ intelligit ſolũ de iſta plaga ſed etiã ð ſeq̃ntib'. qꝛ dñs p̄uidebat pharaonis obſtinatõeꝫ ⁊ eiꝰ flagellatõeꝫ futuram. vnde ſubdit.
r Peribiſqꝫ ð terra. qð factũ fuit qñ perſequens filios iſrl' ſubmerſus fuit ĩ mari ru(bro).
s Idcirco po ſui te vt oñdam in te fortitudinẽ meã. Flagellãdo te multipliciter. h̄ tñ nõ eſt ſic itelligendũ q̄ deꝰ indigeat malicia hoĩm ad ðclarationẽ ſuã fortitudinis eoſ flagellando qꝛ p multas vias p̄t ſuã fortitudinẽ hoib' oñdere. ſꝫ p tãto h̄ dr. qꝛ deꝰ ẽ adeo potẽs ⁊ bonus q̄ ex malis hoĩm ſcit ⁊ p̄t bona elicere. ⁊ ideo talia permittit vt inde bona eliciat. ⁊ ſic ex malicia pharaõis elicuit deꝰ clarationẽ ſue iuſticie ⁊ virtutis. vñ li vt teneť ibi ↄ̃ſecutiue ⁊ nõ cauſaliter.
t Et narreť nomẽ meũ in omni terra. qꝛ per declarationẽ talis iuſticie manifeſtať aliꝗs diuina virtus ⁊ iuſticia vt eũ timeãt ⁊ non obdurenť in peccatis ſuis ſicut pharao.
v En pluã hac ipſa hora cras grandinem. Predeterminat tempus ⁊ horam ad oſtendendum ſue ꝓuidentie certitudinem ⁊ ſue virtutis magnitudinem. que nec in modico poteſt impediri.
x Qualis nõ fuit in egypto In illa eñi regione q̃ eſt verſus auſtruꝫ pauce pluuie e(ſſe)

grādines fuīt ꝛ ꝑue q̄ntitatis.ſʒ tūc fuit grādo ita magna ī multitudine ꝛ q̄ntitate ꝛ maior.ſic fieri ſolet ī ptib⁹ hoꝛe
y Mitte ḡ iā nūc ꝛc.h̄ dr̄ ad oſtendendū φ cū iu (alib⁹. ſticia diuīa ſp currit miſcdia. z Qui timuit vbū dn̄i ꝛc.iſte timoꝛ nō fuit filialis ꝑcedens ex amoꝛe ſʒ ſuilis ꝑcedens ex formidie pene.

oni gradinis.Cetera patent ex p̄dictis.

In.c.ix.vbi dr̄ in poſtilla.Et miſit pharao ad vidēdū.

Additio prima.

e Et alia ratio cōſona lr̄e quā quidā hebreoꝝ aſſignant ad hoc φ de iſta plaga miſit ad videndū ſpēaliter.ꝛ nō in p̄cedenti.qꝛ.ſ.mirabilius erat φ ex aīalib⁹ egyptioꝝ ꝛ hebreoꝝ q̄ in eiſdē campis paſcebātur moreren̄t illa que erāt egyptioꝝ.nō autē q̄ erant hebreoꝝ q̄ꝫ φ terra ieſſen eſſet īmunis ab aliq̄ plaga: nō aūt alia terra egypti. hic etiā ſonat lr̄a q̄ in p̄cedenti plaga dicit. Faciāq; mirabilē ī die illa terrā ieſſen in qua pp̄ls me⁹ eſt.vt n̄ ſint ibi muſce.in hac vero plaga.ſ.peſtis dicitur Moꝛtuaq; ſūt animātia egyptioꝝ ꝛ d̄ aīalibus filioꝝ iſrael nihil oīno periit.ſ.obiciū q̄ꝫ eſſent etiā in terra egyptioꝝ qd̄ eſt mirabilius.ꝛ per conſeq̄ns digni⁹ inq̄ſitōe.in primis vero duab⁹ plagꝭ qui magi fecerūt ſimilia nō curauit pharao inquirere diſtinctōnē plagarū in tercia vero nō legitur talis diſtinctio.

a Qui aūt neglexit. qꝛ nec ſuilē timoꝛē ex nimia obſtinatōe habuit.
b Extēde manū tuā in celū.qꝛ moyſes erat ī hiis q̄ ꝑtinebāt ad dn̄m.aarō aūt ſupra iuſſus ē extēdere manū ꝟſus terram qꝛ erat ↄſtitut⁹ in hiis q̄ ꝑtinēt ad pp̄lm.
c Et dn̄s dedit tonitrua.ad terrendū egyptios.
d Et grādinē ad ↄſumēdū terrenaſcētia ꝛ etiā hoīes ꝛ aīalia q̄ erāt ī agris.
e Ac diſcurrētia fulgura.ad ꝑtinendū ea q̄ grandinē euadebāt Patet etiā ex h̄ φ iſta plaga fuit ex trib⁹ elemētis.ſ.aq̄ rōne grādinis q̄ eſt aq̄ ↄgelata aere ex cōmotōe eius vehemēti ratōne tonitrui.ꝛ igne ex fulgure diſcurrente.Conſidertā etiā iſta plaga ꝑ quā ꝫ terrenaſcētia fuerunt ↄtrita ꝛ in modū palearū r̄dacta culpe egyptioꝝ q̄ hebreos afflixerūt ī palearū ↄgregatione.vt dictū ē.v.c.
f Cū egreſſus fuero d̄ vrbe.erat eīn plena idolatria.iō pri⁹ egreſſus eſt ān̄teq̄ꝫ oraret.
g Noui aūt φ ꝛ tu ꝛ ſui tui necdū timeatis dn̄m.timoꝛe filiali.ſed tm̄ ſeruili.vt pena ceſſet.

ᵗMitte ḡ iā nūc ꝛ ↄgrega iumēta tua ꝛ oīa q̄ habes ī agro.Hoīes eñ ꝛ iumēta ꝛ vniūſa q̄ inuenta fuerint foris:nec ↄgregata d̄ agris ceciderintq; ſup ea grando moriēn̄t.ᶻQui timuit vbū dn̄i de ſuis pharaonis:fecit ↄfugere ſeruos ſuos:et iumēta ī domos:ᵃq̄ aūt neglexit ſmonē dn̄i:dimiſit ſeruos ſuos et iumenta in agris.Et dixit dn̄s ad moyſen.ᵇExtēde manū tuā ī celū:vt fiat grādo in vniuerſa terra egypti ſup hoīes ꝛ ſup iumēta ꝛ ſup oēm herbā agri in t̄ra egypti.Extēditq; moyſes virgā in celū ᶜꝛ dn̄s dedit tonitrua ᵈꝛ grādinē ᵉac diſcurrētia fulgura ſup t̄rā:pluitq; dn̄s grādinē ſup t̄rā egypti:ꝛ grādo ꝛ ignis mixta pariter ferebātur.Tātaq; fuit magnitudinis q̄nta an̄ nūq̄ꝫ appuit in vniūſa terra egypti ex q̄ gens illa ↄdita eſt.Et ꝑcuſſit grādo in oīni terra egypti cūcta q̄ fuerūt ī agris ab hoīe vſq; ad iumentū.Cūctamq; herbā agri ꝑcuſſit grādo:ꝛ oīne lignū regiōis ↄfregit.Tm̄ in terra ieſſen vbi erāt filii iſrl̄ grando n̄ cecidit.Miſitq; pharao et vocauit moyſen ꝛ aarō dicens ad eos.Peccaui etiā nunc.Dn̄s iuſtus:ꝛ ego ꝛ pp̄ls me⁹ impii.Oꝛate dn̄m vt d̄ſināt tōitrua dei ꝛ grādo.vt dimittā vos:ꝛ neq̄q̄ꝫ hic vltra remaneatis.Ait moyſes.ᶠCū egreſſ⁹ fuero d̄ vrbe extēdā palmas meas ad dn̄ꝫ:ꝛ ceſſabūt tonitrua ꝛ grādo nō erit:vt ſcias qꝛ dn̄i eſt terra.ᵍNoui aūt φ ꝛ tu ꝛ ſui tui necdū timeatis dn̄m deū.ʰLinū ḡ ꝛ hordeū leſū ē:ⁱeo φ hordeū eſſꝫ virēs:ᵏet linū iā folliculos germiaret.ˡTriticū autē ꝛ far n̄ ſūt leſa:ᵐqꝛ ſerotina erāt.Egreſſuſq; moyſes a pharaone ex vrbe tetendit man⁹ ad dn̄m:ꝛ ceſſauerūt tonitrua ꝛ grādo:nec vltra ſtillauit pluuia ſup terrā.Uidens aūt pharao φ ceſſaſſꝫ pluuia ꝛ grādo ꝛ tonitrua:auxit pctm̄:et ingrauatū eſt coꝛ ei⁹ et ſeruoꝝ illius et induratum nimis: nec dimiſit iſrl̄:ſicut p̄ceperat dn̄s ꝑ manū moyſi.

In eodē.ca.ix.vbi dicitur ī poſtilla.Idcirco poſui te vt oſtendam in te foꝛtitudinē meam.

h Linū ḡ ꝛ hoꝛdeū leſum ē.i.ↄtritū ꝛ corruptū a grādine.cui⁹ cā ſubdit̄. i Eo φ hoꝛdeū eſſet virēs.In hebreo h̄r̄.Eo φ eſſet pmiruū.ꝛ iō iā tm̄ creuerat φ illud qd̄ poſſet creſcere p⁹ ꝑcuſſionē grādinis eſſet infructuoſū ꝛ inutile. k Et linū iā folliculos germiaret.In hebreo h̄r̄.Et linū iā tuellos fecerat.ꝛ iō qꝛ tuelli fuerūt fracti.vlteri⁹ erat inutile.Ex p̄dictis patet φ tria iſtā plagā euaſerūt.ſ.illa q̄ erāt ī domib⁹.qꝛ ī agris tm̄ fuit iſta peſtilentia.vt pꝫ ex p̄dictis ī textu.Itē illa q̄ nō erāt pmitiua.q̄ nō antantū ꝑtūc creuerūt φ renaſcētia eſſet inutil̄. Itē illa q̄ erāt dura vt lignea q̄ nō fuerūt fracta.ꝛ eadeꝫ rōne illa q̄ nō erāt ī tuellis.qꝛ nō reſiſtebāt grādini ſʒ cedebāt ꝑcuſſioni.
l Triticū aūt ꝛ far.In hebreo h̄r̄.Triticū ꝛ ſpelta nō ſunt leſa.cui⁹ cā ſubdit̄. m Qꝛ ſerotina erāt.ꝛ illud qd̄ natū ꝛ nouitiū erat cedebat percuſſioni gradinis.

Addītio ſecūda.

l Licet ↄcedendū ſit φ de⁹ nō indigeat malicia hoīm ad declarationē ſue foꝛtitudinis eos flagellando.qꝛ ꝑ multas alias vias pt̄ ſuam foꝛtitudinem oſtendere.put poſtillatoꝛ dicit.nō tn̄ ex hoc ſequit̄ φ cū dicit̄.Ut oſtendam in te foꝛtitudinem meam.li vt non teneat̄ ibi cauſaliter.put ipē vult inferre.Pro quo conſiderandum eſt φ ex diuina ꝑuidentia non ſoluꝫ diſponit̄ qui effectus fiant.ſed etiaꝫ ex quibus cauſis ꝛ q̄ ordine ꝑueniant.inter quas quidem cauſas ſunt etiam quorundam effectuū cauſe actus humani.vnde in talibus opoꝛtet hoīes agere aliqua.vt per ſuos act⁹ impleantur quidaꝫ effectus ſm̄ oꝛdinē a deo diſpoſitum.put in ſcd̄a ſcd̄e.q.lxxxiii.ꝛ ideo in talib⁹ tales actus mediū rōnem habēt cauſalitatis reſpectu effectus a deo diſpoſiti.vn̄ in p̄ſenti materia qꝛ de⁹ ex ꝑpoſito ſue volūtatis

diſpoſuerat ꝙ ꝑ maliciā pharaonis a deo toleratā ⁊ permiſſā ſua potētia iuſticia ⁊ lōganimitas hoībꝫ declararet̃. idcirco hmōi malicia ſic a deo ꝑmiſſa hꝫ rōēꝫ cauſalitatꝭ reſpectu hmōi declaratōis a deo intēte. nō tñ hec cauſalitas eſt principal' ⁊ abſoluta ſꝫ ē ſcd̃aria ⁊ ex ſuppoſitōne diuini ꝓpoſiti. vt dictū ē. vñ ptꝫ ꝙ li vt cū dr̃. Ut oñdam ī te. tenet̃ cauſalit̃ put ſonat ⁊ nō indiget aliq̄ reſolutōne. vñ ⁊ doctores ſancti hāc dictionē vt in h̃ loco ī ſua ꝓpria ſignificatōne relinquūt. vt ptꝫ in glo. bñ intuenti. ſicut eñi cū dr̃ ð deo in pſ̃. ꝙ ꝓducit herbā ſeruituti hoīm vt educat panē ð terra. nō excluditur q̄n deꝰ ꝑ mltas alias vias poſſꝫ educere panem ð terra ſine h̃ ꝙ herbā priꝰ ꝓduxiſſꝫ ſꝫ q̄ꝛ deꝰ voluitꝰ inſtituere iſtū modū determinatum ꝓducēdi. ⁊ ſic eductio panis ð terra habet cauſalitatē reſpectu ꝓductōis herbe. vñ li vt tenet̃ cauſalit̃ ibi ſic ⁊ ī h̃ loco.

Replica correctoꝝ ꝯ burg. ſemi hereticū

i M. ca. xi. Burgeñ. notat poſtillatorē dicē tē li vt. nō teneri cauſaliter ſꝫ ꝯſecutiue cū dr̃. Jdcirco poſui te vt oñdaꝫ ī te fortitudinē meā. obijciēs ⁊ allegās mira putans ea eſſe ꝯ poſtillatorē qð tñ nō eſt. ſꝫ potiꝰ ꝓ eo

e ¶ Et dixit .X. dñs ad moyſē. Jngredere ad pharaonē. Ego eñi induraui cor eiꝰ ⁊ ſuoꝝ illiꝰ vt faciam ſigna mea hec ī eo. ⁊ narres in auribꝫ filij tui ⁊ nepotū tuoꝝ: q̄tiēs ꝯtriuerim egyptios ⁊ ſigna fecerim ī eis ⁊ ſciatꝭ q̄ꝛ ego dñs. Jntroierūt ḡ moyſes ⁊ aaron ad pharaonem: ⁊ dixerūt ei. Hec dicit dñs deꝰ hebreorū. Uſqꝫquo non vis ſbijci mihi: dimitte pplꝫ meū vt ſacrificet mihi. Sin aūt reſiſtis ⁊ ñ vis dimittere euꝫ [b]ecce ego inducā cras locuſtam ī fines tuos [c]q̄ opiet ſupficiē terre: [d]ne q̄cq̄ꝫ eiuſ appareat ſꝫ comedat̃ qð reſiduū fuit grādini. Corrodet eī oīa ligna q̄ germināt in agris: ⁊ implebunt domos tuas ⁊ ſeruoꝝ tuoꝝ ⁊ oīm egyptioꝝ. quantā non viderunt patres tui ⁊ aui ex q̄ orti ſunt ſuper terram

vt ptꝫ diligēter intuenti. nihil eñi pt̄ eſſe deo cā motiua ad extra ⁊ ī rōe finis nec efficiētis nec forme niſi ꝯſecutiue. ⁊ h̃ ē qð intendit poſtillator. ſeq̃t̃ eñ ꝯſeq̄ntia legali. Pharao fuit malicia induratꝰ ꝯ dñm. ḡ deꝰ voluit in eo oñdere fortitudinē ſuā. ⁊ ſic malicia ñ fuit cā niſi occaſio ꝯſecutōis ex lege ꝑ deū ordinata vt deꝰ eū flagellaret ⁊ ī eo ſuā potētiā oñderet. ⁊ ad h̃ valꝫ exēplū ð ꝓductōe panis ð terra. q̄ꝛ ita ordinē nature īſtituit ꝙ priꝰ terra germinaret ⁊ gramē ꝓdiret in granū vt fieret panis ꝯñr ex ordine īſtituto. Sꝫ ⁊ illud qð burgē. ex dictꝭ ſcti Thome ſcd̃a ſcd̃e. q. lxxxiij. applicat ꝓpoſito videt̃ minꝰ catholice dictū. videlicꝫ ꝙ ex ordinatōe diuina oportet hoīes agere vt effectꝰ a deo inſtituti impleant̃. nā ex eo ſeq̃t̃ in materia p̄ñti ꝙ pharaoni pctm̄ obſtinatōis īputari nō dꝫ. q̄ꝛ ſcḋm h̃ oportuit eā eſſe cām diuie glificatōis ſi cāliter teneri debeat vt vult burg. ī his aūt q̄ oportet fieri ſicꝰ ī naturalibus ⁊ necc̃arijs ñ laudamur nec vituparamur teſtibꝫ phis ⁊ theologꝭ. ſeq̃t̃ etiā illā obſtinatōēꝫ fuiſſe ñ ſolū ex diuina ꝑmiſſione ſꝫ etiā inſtitutōe ⁊ ordinatōe qð nō ſonat theologice. cū doctores ſcti ⁊ mgr̄ ſniaꝝ hmōi obſtinatōis ſicꝰ nec alioꝝ maloꝝ culpe nō vellint eſſe cām poſitiuā ſꝫ

defectiuā. doctrina eñi Scoti eſt ꝙ in reprobatōe deus nullū actū poſitiuū hꝫ circa reprobatū ſꝫ ſolū negatiuū. nō ordinādo ad glīaꝫ ⁊ grāꝫ. vñ ſi dictū ſancti Tho. veritatē habere poſſet ī poſitiuis ordinatꝭ ꝑ deū in ꝓpoſito aut ꝓut Burg. applicat nō videt̃ ꝯſonare.

vſq; in p̄ſentē diē [f]Auertit q; ſe ⁊ egreſſus ē a pharaone. Dixerūt aūt ſerui pharaonis ad eum. [g]Uſq;quo patiemur hoc ſcandalum. Dimitte homines vt ſacrificent domino deo ſuo. Nōne vides ꝙ pierit egyptus [h]Reuocaueruntq; moyſen ⁊ aaron ad pharaonē. Qui dixit eis. Jte ſacrificate dño deo vr̃o. Qui nā ſūt qui ituri ſunt? ait moyſes. [i]Cū paruulis noſtris ⁊ ſenioribꝫ pergemus cuꝫ filijs ⁊ filiabꝫ. cum ouibuſ ⁊ armētis. Eſt eñi ſolennitaſ dñi dei nr̃i: ⁊ rñdit pharao. [k]Sic dñs ſit vobiſcū Quō ego dimittam vos: ⁊ paruulos vr̃os [l]Cui dubiū eſt ꝙ peſſime cogitetꝭ? [m]Nō fiat ita: [m]ſꝫ ite tm̄ viri ⁊ ſacrificate domino [n]Hoc eñi ⁊ ipſi petiſtis. Statimq; eiecti ſunt de conſpectu pharaonis. [o]Dixit autē dominus ad moyſen. [p]Extende

Capitulū. X.

e ¶ Et dixit dñs. Hic deſcribit̃ octaua plaga ⁊ primo p̄mittit̃ eiꝰ cōminacio. ſcd̃o ſubdit̃ eiꝰ inflictio. ibi. Dixit aūt dñs. Circa primū ptꝫ lr̃a vſq; ibi.

b Ecce ego inducā cras locuſtā. i. mltitudinē locuſtaꝝ ſicꝰ dcm̄ eſt. ſ̄. viij. c. Uenit muſca grauiſſima. i. mltitudo muſcaꝝ. ꝑ taleꝫ modū loq̄ndi dr̃. Silogiſmꝰ eſt orō. i. ꝯgeries orationū.

c Que opient ſupficiē terre nō ꝙ totalit̃ ſit operta ſꝫ ꝓ magna parte.

d Ne quicq; eiꝰ appareat. ſ. de his q̄ ptinent ad eiꝰ ornatū. ſicꝰ ſunt herbe ⁊ cetera viridia. ⁊ iſte ſenſus ptꝫ ꝑ h̃ qð ſubdit̃. Sꝫ comedat̃ qð reſiduū fuit grandini.

e Et implebunt domos tuas. q̄ꝛ nō ſolū infeſte erāt terrenaſcētibꝫ ſꝫ etiā hominibꝫ.

f Auertitq; ſe ⁊c̃. q̄ꝛ percepit ꝑ ſigna obſtinatōēꝫ regꝭ ⁊ indignationē eiꝰ ꝯ ipm̄. ⁊ ideo dedit ire locū.

g Uſq;q̄ patiemur h̃ ſcandalū. Scandalū eſt impactio pedis q̄ facit hoīem cadere. ⁊ ſic illð malū qð eis iminebat vocabāt ſcādalū.

h Reuocaueruntq; moyſen. ð volūtate regꝭ. i Cū paruulis nr̃is ⁊c̃. Cuiꝰ cā ſubdit̃. ē eñ ſolēnitas. ſ. general' ī q̄ oēs tā maſculi q; femīe debēt eē. oportet etiā nos ſacrificare ⁊ neſcimꝰ q̄ vel q̄t. iō oportet nos ducere aīalia ad immolādū. ſimiliter iumēta ad portādū mlieres ⁊ paruulos.

k Sic dñs ſit vobiſcū. ironice dr̃ h̃. l Cui du. ē ꝙ peſ. cogitetꝭ. ac ſi dicat ptꝫ ꝙ rebellare intēditꝭ ſub p̄textu

m Jte tm̄ viri. q. d. ad viros ſacrificare ꝑtinet ⁊ nō ad alios. (ſacrificādi.

n Hoc eñi ⁊ ipſi petiſtꝭ. nō veret̃ mētiri. q̄ꝛ h̃ ñ petiuerāt. o Dixit aūt dñs. Hic deſcribit̃ plage īflictio. ⁊ ſcd̃o eiꝰ remotio. ibi. Quobrem. Circa

p Extēde ma. tu. ſup terrā egy. licet moyſes ꝓprimū dr̃. eſſet executor ordinatꝰ in his q̄ pertinēt ad deum ꝓpter qð in p̄cedentibus iuſſus eſt extendere manum verſus celum tñ hic iubet̃ extendere manū ſuā ſuper terram. ad oſtendendū ꝙ qui pt̄ in maius pt̄ ⁊ in minꝰ q̄ñ poteſtates ſunt ordinate ſicut in ꝓpoſito ſꝫ nō ecōuerſo. ⁊ ideo aaron qui fuit conſtitutus ī his que pertinēt ad populū in p̄dictis extendit manū verſus terrā ſꝫ nō verſus celū

a Ad locuſtã.i.ad multitudinẽ locuſtarum.
b Et dñs īduxit vẽtũ vrentẽ.i.calidũ ⁊ ſiccũ q̃ facit ad generatiões locuſtaꝝ ⁊ fortificatões ipaꝝ q̃ poſſint volare.
c Quales añ illud tps ñ fuerũt.i.ĩ multitudīe ⁊ magnitu(dine.
d Nec poſtea future ſunt. Cõtrariũ videt̃ di-cere Johel ꝓpheta. Di-cendũ ꝙ nõ loquit̃ de locuſtĩs ad lr̃az ſicut h̃ ſʒ ſub multitudine lo-cuſtaꝝ loquit̃ d̃ gẽtibꝫ q̃ vaſtauerũt terrã fi-lioꝝ iſrl̃ ſm aliq̃s. Fm̃ do alios dicẽtes ꝙ io-hel loquit̃ d̃ locuſtĩs ad lr̃az dicẽdũ ꝙ iſte locu-ſte fuerunt grauiores inteſe ſʒ nõ extenſe.q2 modico tpe durauert ſʒ ille dixit⁹.vt ibidẽ plenius dicet̃ domino concedẽte.

mẽ egyptijs ⁊ cõicando illud hebreis.⁊ iſta plaga corre-ſpõdet cecitati mentis q̃ fuit in egyptijs q̃ poſt tot ſigna manebãt in obſtinatõne ſua. s Uocauitq3 pharao moyſen.nõ q̃diu fuerũt tenebre.q2 null⁹ egypti⁹ d̃ loco ſuo ſe mouit.ſʒ poſtq3 redierat lux timebãt eñi de alia ꝑ-cuſſione maiori.

e Cito voca.i.Hic de-ſcribit̃ ꝓdicte plage re(mo-tio.
f Feſtinus vocauit moy-ſen.q2 neceſſitate vrge(bat.
g Peccaui in dñm ⁊c. Simulat peni-tentiã vt euadat penã
h Ut auferat a me mortẽ iſtã.vocat illaʒ plagã mortẽ.q2 ad eã diſponit et corroſione terre naſcẽtiũ.⁊ corre-ſpõdet illa plaga cul-pe egyptioꝝ q̃ ꝓdure-rant vitã hebreoꝝ ad amaritudinẽ vt dictũ eſt primo.c.⁊ iõ vocat̃ mors qua nihil ama-rius dicit̃.
i Egreſſuſq3 ẽ moyſes q2 in ꝯſpectu ydolatre noluit orare.
k Qui flare fecit vẽ-tũ ab occidẽte.ad de-bilitandũ locuſtas.ſic̃ vent⁹ calid⁹ flãs ex op-poſito eas generat et fortificat.vt dictũ eſt.
l Uehemẽtiſſimuʒ. vt locuſta nõ poſſʒ re-ſiſtere impetui eius.
m Dixit autẽ dñs. Hic deſcribitur nona plaga cũ dicit̃.
n Sũt tenebre ⁊c.

manũ tuã ſup terrã egypti [a]ad locuſtã vt deſcẽdat ſup terrã ⁊ deuoret oẽm herbã q̃ reſidua fuit grãdini. Et extendit moyſes virgã ſup terrã egypti: [b]⁊ dñs īduxit ventũ vrentẽ tota die illa ⁊ nocte. Et mane facto vẽt⁹ vrẽs leuauit locuſtas: que aſcenderũt ſup vniũſaʒ ter-rã egypti: ⁊ ſederũt in cun-ctis finibꝫ egyptioꝝ innu-merabiles [c]quales añ illud tps nõ fuerant [d]nec poſtea future ſũt. Operuerũtq3 vni-uerſaʒ ſupficiẽ terre vaſtã-tes oĩa. Deuorata eſt igit̃ herba terre: ⁊ q̃cq̃d pomoꝝ ĩ arboribꝫ fuit q̃ grãdo di-miſerat. Nihil q̃3 oĩno vi-rens relictũ eſt ĩ lignis et ĩ herbis terre: in cũcta egy-pto [e]Cito [f]feſtin⁹ pharao vocauit moyſen ⁊ aarõ ⁊ di-xit eis. [g]Peccaui in dñm deũ veſtꝝ ⁊ in vos. Sʒ nũc dimittite peccatũ m: hi eti-am hac vice: ⁊ rogate dñm deũ veſtꝝ: [h]vt auferat a me mortẽ iſtaʒ. [i]Egreſſuſq3 eſt moyſes d̃ ꝯſpectu pharao-nis ⁊ orauit dñm. [k]Qui fla-re fecit ventũ ab occidente [l]vehementiſſimum: ⁊ arre-ptam locuſtã ꝓiecit in ma-re rubꝝ. Non remanſit nec vna quidẽ in cũctis finibꝫ egypti. Et indurauit dñs

cor pharaonis: nec dimiſit filios iſrl̃. [m]Dixit aũt dñs ad moyſen. Extẽde manũ tuã ĩ celũ ⁊ ſint [n]tenebre ſu-ꝑ terrã egypti: tã denſe vt palpari queant. Extẽditq3 moyſes manũ in celũ: [o]⁊ fa-cte ſunt tenebre horribiles ĩ vniũſa terra egypti. [p]Tri-bus dieb⁹ nemo vidit fra-trem ſuũ [q]nec mouit ſe d̃ lo-co in quo erat. [r]Ubicunq3 aũt habitabãt filij iſrl̃ lux erat. [s]Uocauitq3 pharao moyſen ⁊ aaron ⁊ dixit eis Ite ſacrificate dño. Oues tm̃ veſtre ⁊ armenta rema-neant paruuli veſtri eant vobiſcũ. Ait moyſes. [t]Ho-ſtias q̃3 ⁊ holocauſta dabis nobis: q̃ offeram⁹ dño deo noſtro. [v]Cuncti greges per-gent nobiſcum. Nõ rema-nebit ex eis vngula q̃ neceſ-ſaria ſũt ĩ cultũ dñi dei no-ſtri: ꝓſertim cũ ignoremus quid debeat immolari: do-nec ad ipm̃ locũ perueniã-mus. Indurauit aũt dñs cor pharaonis: ⁊ noluit di-mittere eos. Dixitq3 pha-rao ad moyſen. Recede a me: ⁊ caue ne vltra videas faciẽ meã. Quocunq3 die apparueris mihi morieris. Rñdit moyſes. Ita fiat vt locutus es. Nõ videbo vl-tra faciẽ tuam.

Dicit aũt hebrei ꝙ ꝓdicte tenebre triũ dieꝝ non ſolũ fuerũt ad ꝑcutiẽ-dũ egyptios.ſʒ etiã ꝓ-pter filios iſrl̃ int̃ q̃s erant aliq̃ mali ⁊ incre-duli.nec volebant de egypto recedere ⁊ illi mortui ſũt in illis tri-bus diebus ⁊ ſepulti. ita ꝙ egyptij nõ vide-runt.ſi eñi vidiſſent ſic dixiſſent int̃ ſe ita per-cuſſi ſũt filij iſrl̃ ſicut ⁊ nos.
t Hoſtias q̃3 et ho(locauſta) da. nobis.i.ꝓmittes ꝙ ducamus animalia ad ſacrificia.
v Cũcti greges pgẽt nobiſcũ. q2 neſcim⁹ q̃ ⁊ q̃ta velit.⁊ ĩ h̃ moy-ſes nõ dixit falſuʒ.q2 dixerat illi dñs. Im-molabis deo ſup mõ-tẽ iſtũ.vt hẽ.ſ.iij.c.ſʒ nõ determinauerat ſi-bi q̃ vel q̃t deberent imolari.nec oportebat ꝙ moyſes diceret expſ-ſe ꝙ vellent d̃ ꝓcepto dei oĩno de egypto abſq3 reditu recedere licʒ eñi falſuʒ ñ debe-at dici v̄itas tñ ꝓ loco ⁊ tpe pt taceri.⁊ iõ de duobꝫ deo ſibi dict̃ vnũ dixit.aliũ tacuit.

In.c.x.vbi d̃r ĩ po-ſtilla. Ubicũq3 aũt ha-bitabãt filij iſrael lux erat ⁊c. Additio

n Nõ videt̃ ne-ceſſariũ dicere ꝙ iſta plaga.ſ. tenebraꝝ facta fuerit mediãtibꝫ celi lumiã-ribꝫ.ſuffic̃ eñi ꝙ fuerit ſolũ ĩ aere vt vbi egy-ptij habitabãt tñ.vñ aer ille fuit ĩgroſſat⁹.⁊

Dicũt eñi aliq̃ ꝙ aer fuit ita ingroſſat⁹ vaporibꝫ humi-dis ⁊ groſſis ꝙ cũ tactu poterãt ꝑcipi.q2 tenebra ipa cuʒ ſit priuatio lucis nõ eſt tactu ꝑceptibilis.
o Et facte ſunt tenebre horribiles.q2 in illis tenebris fiebant eis viſiones imaginarie horribiles.
p Tribꝫ diebꝫ nemo vidit fratrẽ ſuũ.i.aliũ hoĩem.
q Nec mouit ſe.timore duct⁹. r Ubicũq3 aũt ha(bitabant) fi.iſrl̃ lux erat. Ex q̃ pʒ ꝙ iſta plaga facta ẽ mediãtibꝫ ce-li luminaribꝫ deo ad nutũ obedientibꝫ nõ influẽdo lu(men)

dẽſat⁹ v̄tute diuĩa intm̃ ꝙ ꝑdidit diafaneitatẽ ſic vt nõ eẽt capax lucꝭ.qd̃ pʒ mãifeſte ex h̃ ꝙ dic̃. Tribꝫ diebꝫ nẽo vidit frẽʒ ſuũ.nã ſi aer fuiſſʒ capax lumĩs potuiſſet ſeuidẽ ĩuicẽ cũ lucernis ſeu lãpadibꝫ igneis q̃bꝫ hoĩes cõit illũĩ nãt̃ eẽ ĩ nocte q̃tũcũq3 obſcuriſſima.h̃ etiã videt̃ ſonare ṽba q̃ dicũt̃ d̃ his tenebris.ſ.vt palpari q̃ant.ex q̃ q̃dem groſſitie tã palpabili ꝯtigebat qđ d̃r. Nẽo mouit ſe.q2 tã-ta erat groſſities ꝙ ĩpediebat motũ.ĩ ſola eñi obſcuritate q̃tũcũq3 careat luce hoĩes mouet̃ ꝓſertim ĩ locꝭ ſibi notꝭ

vñ etiã ĩ nocte obſcuriſſima nõnulli ꝓficiſcũt. ⁊ iõ optꝫ ꝙ h' ꝙ dr. Nemo mouit ſe. cã fuerit groſſicies palpabil' aeris tenebroſi. vñ in hac plaga celi luminaribꝰ ſuo more influẽtibꝰ aer egyptior̃ ñ recipiebat lumẽ rõe ꝑdcã. Aer vo hebreoꝝ illũinabat vt ſolebat. Eſt enĩ h̃ expoſitõ

magiſ̃ cõſona rõni. qꝛ ſm̃ pbm̃. Fruſtra fit per plã: qđ pt̃ fieri ꝑ pauciora. ⁊ eadẽ rõe qđ pt̃ fieri ꝑ minora nõ reqritur ꝙ fiat ꝑ maiora. ⁊ iõ nõ optet dicẽ ꝙ deꝰ in hac plaga influẽtiã celeſtiuꝫ luminariũ mutauerit: ſicnec lr̃a h̃ dic. ſꝫ ſolũ fuit mutatio ĩ natura aerea elemẽtari modo predicto.

Replica correctorii ꝯ Burgẽſi. ruralem.

In ca. x. Burg. notat poſtillatorẽ dicentẽ plagã no-
i nã q̃ erat tenebrar̃ fuiſſe mediãtibꝰ lũinaribꝰ celi in qbꝰ deꝰ ſuſpẽdit actũ ſcdm̃. ſ. illũinare nlla mutatiõe fcã ĩ eoꝝ nat̃a q̃ ad actũ primũ q̃ ẽ lucere. ſic etiã dr̃. ſ. Danielẽ de igne triũ pueroꝝ in q̃ fuit ſuſpenſus ſcđs actꝰ q̃ eſt celefacere ⁊ cõburere. Pmo actu. ſ. calere manẽte. Quẽ modũ dicẽdi rõnabilẽ ⁊ intellibilẽ burg. hic nitit̃ corrũpe dicẽs ꝙ illa plaga. ſ. tenebrar̃ ſit facta ꝑ ꝯdenſatione aerĩ tantã vt ꝑderet diafaneitatẽ. ⁊ h̃ ꝓbare nitit̃: ex eo ꝙ dr in lr̃a ꝙ tribus diebꝰ nemo vidit frẽm ſuũ: aſſerẽs ſi aer fuiſſꝫ diafanꝰ ⁊ capax luc̃ potuiſſent accendẽ lucernas. ⁊ ſic ſe mutuo videre. Itẽ ſcđo ex eo ꝙ tenebre ĩ lr̃a dicũt palpabiles qđ cõtingebat ex hmõi ingroſſatiõe q̃ tãta fuit vt etiã motũ impediret: qꝛ dr in lr̃a. ꝙ nẽo mouebat ſe de loco. ⁊ ꝯfirmat factũ ſuũ duplici rõe. Pria qꝛ fruſtra fiũt ꝑ plã q̃ pñt fieri ꝑ pauciora. ſcđa rõ qꝛ fruſtra fit ꝑ maiora qđ ꝑ miora fieri potuit cuiuſmoi eſt aer reſpcũ luc̃. ſꝫ hec vr̃ groſſa ⁊ rural' imagiatio militãs ꝯ rõnẽ ⁊ naturã rer̃. naꝫ deſtruit naturã. rõnẽ ⁊ nomen plage. ipſa enĩꝫ plaga dr in lr̃a tenebra. tenebra aũt ẽ priuatio luc̃ in ſubiecto apto nato. q̃ priuatio imaginatõe burg. locũ nõ hꝫ. qꝛ nihil aptũ ẽ illũinari niſi diafanũ qual' nõ erat aer egyptioꝝ ꝓtũc ſm̃ Burg. ⁊ ſic ſm̃ eũ nõ pt̃ dici plaga tenebrarũ: ſed ꝯdẽſationũ; qđ ẽ ꝯ lr̃aꝫ. Scđo deſtruit nat̃aꝫ ⁊ rõnẽ aeris. nã aer de ſua nat̃a ẽ corpꝰ intermiatũ termĩs ꝓprijs. ⁊ iõ diafanũ. Cõdẽſatõe igr̃ burg. poſita ꝙ aer nõ ſit diafanꝰ: ſeqt̃ aerẽ nõ eẽ corpꝰ intermiatũ. ⁊ ſic ſequit̃ aerẽ nõ eẽ aerẽ. Tertio deſtruit motũ naturalẽ: qꝛ poſita tali dẽſitate aerĩ vt impediſſet motũ aialẽ etiã impediſſet motũ naturalẽ. ⁊ iõ in tali aere graue poſitũ nõ moueret dorſuꝫ. nec leue ſurſuꝫ. nec apđ egyptios tribꝰ diebꝰ fuiſſꝫ ĩ tali aere inſpiratio ⁊ reſpiratio. ⁊ ſic nouo miraclo ſine ſpiraculo tribꝰ diebꝰ vixiſſet. ⁊ multa alia incõueniẽtia ꝯtingũt ſic groſſe imaginãti. nec rões eũ mouẽtes ad ſic dicẽdũ cogũt. nã pria qꝛ ſuppõit ꝯ lr̃aꝫ ꝙ potuiſſent accendẽ lucernas. nã in lr̃a dr ꝙ nẽo ſe mouebat de loco tpe illar̃ tenebrar̃. iõ nẽo pot̃at accẽdere lucernã. Et breuiter pt̃ dici ꝙ eodẽ miraclo q̃ deꝰ ſuſpẽdit actũ ſcđm luminariũ celi q̃ ad egyptios. ita ẽt luminariũ q̃runcũq3. ⁊ ſic nec ignis nec candela illũinatõis officiũ habuiſſent ſꝫ remanſiſſent ĩ ſuis natur̃ ⁊ actibꝰ primis. nec opteret ibi aſſignari ſcđꝫ miracl̃ꝫ. nec ſcđa eiꝰ rõ mouet cũ dic̃ tenebras fuiſſe palpabiles. h̃ enĩ dr hyꝑbolice ſm̃ glo. inſinuarẽ. qꝛ tenebre palpari ñ pñt

ᵃEt dixit dñs .XI.
e ad moyſen: ᵇadhuc vna plaga tantam pharaonẽ et egyptum: et pꝰ hec dimittet vos: ⁊ exire compellet. ᶜDices ergo omĩ plebi vt poſtulet vir ab amico ſuo: ᵈet mulier a vicina ſua ᵉvaſa argẽtea ⁊ aurea ⁊ veſtẽ. ᶠDabit autẽ dñs ᵍgrãꝫ ꝓplo ſuo corã egyptijs. ᵍFuitq3 moyſes ʰvir magnꝰ valde ĩ terra egypti coram ſeruis pharaonis ⁊ omĩ ꝓplo. ⁱEt ait. Hec dicit dominus. ᵏMedia nocte ingrediar in egyptum: et morietur omne primo-

h̃ ſignificat magnitudinẽ tenebrar̃. ſm̃ enĩ btutẽ ſmõis ſi talis aer denſatꝰ ꝑ lr̃aꝫ ꝓtenderet̃ potꝰ diceret̃ tenebroſum palpabile q̃3 tenebra. ſm̃ aũt illã poſitõeꝫ aer tenebroſus poni ñ pt̃. qꝛ cũ ñ eſſet diafanꝰ ñ fuiſſet capax lucis igit̃ nec priuatõis oppoſite. ſic lapis ñ pt̃ dici cecꝰ quia nõ ẽ capax viſus ⁊c. Cõfirmatõnes aũt huiꝰ poſitõis ſũt ꝯ ponentẽ. qñ ei primo dr fruſtra fieri per plã ⁊c. manifeſtũ ẽ ex dic̃ ꝙ oꝫ apđ burg. plã aſſignare miracula. apđ poſtillatorẽ aũt vnicã ſuſpẽſionẽ actꝰ ſcđi cuiuſcũq3 luc̃. innit̃ igit̃ paucioribꝰ. Qđ ſcđo addit̃. Fruſtra fieri ꝑ maiꝰ ⁊c. ꝯ eũ eſt qꝛ ꝑ aerẽ ⁊ eiꝰ diſpoſitõeꝫ tenebre fieri nõ pñt luce pñte ſm̃ oẽm ſui actũ. dẽſitas enĩ aerĩ ſic facit nubilũ nõ tenebrã. vt pꝫ tpibꝰ nebuloſis. In exordio nãq3 mundi añ luc̃ creatõeꝫ dr. Tenebre aũt erãt ſuꝑ faciẽ abyſſi. poſt creatõeꝫ aũt luc̃ nũq̃3 legimꝰ tenebras niſi luce deficiẽte ſm̃ actũ ſcđm. ſ. illumiare. ꝑ actũ aũt primũ nunq̃3 deficit lux q̃n ĩ ſeipã luceret. Capitulũ. xi.

Et dixit dñs. h̃ deſcribit̃ decima plaga. ⁊ pmo po-
e nit̃ ipa cõminatio. ⁊ ſcđo eiꝰ ĩflictio. xij. c. ibi. Factũ ẽ aũt. Prima ĩ duas. ĩ ꝑtẽ pricipalẽ. ⁊ icidẽtalẽ. ſcđa ĩ prin. xij. c. Circa primũ pena ĩfligẽda dr moyſi. ⁊ ſcđo pharaoni. ibi. Fuit ãt moyſes. Circa primũ dicit̃.
a Et dixit dñs ad moyſẽ. ſ. añq3 recederet a pharaone qꝛ dixerat ei ꝙ poſt ſuũ receſſũ ãpliꝰ ñ videret faciẽ eiꝰ. hñt enĩ fiũt reuelatões diuie ꝓphetis etiã corã hoibꝰ malis. ſicut pꝫ đ Michea corã achab. iij. Reg. xxij. c.
b Adhuc vna plaga ⁊c. regẽ principalr̃ qꝛ principal' fuit ĩ peccãdo. ⁊ ꝓplm̃ ſecũdario. qꝛ peccauit r̃gi ꝯſentiẽdo
c Dices ḡ omĩ plebi vt poſtulet vir ab amico ſuo. viri enĩ q̃ ꝑ terrã diſcurrũt aliqñ amicitias ꝯhunt etiã in lõginq̃s ꝑtibꝰ. ſꝫ mlieres q̃ ſicñ diſcurrũt ꝯhunt tm̃ a vicinis. ideõ ſubdit̃.
d Et mlier a vicina ſua. nõ tñ peccaue-rũt ĩ h̃. vt dictũ eſt. s. iij. c.
e Vaſa argẽtea ⁊ aurea. ñ dicit pecuniã. qꝛ rõne ſolẽnitatĩ imminentis honeſtiꝰ petunt̃ talia q̃3 pecunia.
f Dabit aũt dñs grãm. q̃liter aũt h̃ ſit intelligẽdũ. ſ. dãdo vl' accõmodando dictũ fuit ibidẽ.
g Fuit aũt moyſes. Hic denũciat̃ ꝑdicta plaga pharaoni. ꝑdicit̃ tñ đ moyſe.
h Vir magnꝰ valde. i. reuerendꝰ ⁊ timendꝰ ꝓpter qđ coraꝫ pharaone loqbat̃ ꝯſtanter ⁊ abſq3 timore.
i Et ait hec dicit dñs. ꝓnũciando diuinã ſententiã ſibi reuelatã anteq̃3 recederet a pharaone.
k Media nocte ingrediar in egyptũ. dicunt aliqui ꝙ hoc fuit in medio noctis imediate ſequentis. ⁊ ſm̃ hoc oportet dicere ꝙ ea q̃ dicunt̃ capitulo ſequẽti de ĩmolatione agni paſcalis. ⁊ de ꝑparatione populi ad receſſum q̃ nõ poterãt fieri ĩ tã breui tempore fuiſſent dicta populo ab ipo moyſe ante ꝓnunciationem iſtius ſententie coram pharaone ⁊ ſcripta eſſent poſt per modum recapitulationis. Alij autem dicunt ⁊ probabilius vt videtur ꝙ poſt receſſum moyſi a pharaone dixit moyſes populo ea que ſequunt̃ in. xij. c. ⁊ tunc oportet dicere ꝙ mors primogenitorum non fuit in nocte immediate ſequenti. ſed ad minus inter receſſum moyſi a pharaone ⁊ percuſſionem primogenitorum egypti fluxerunt multi dies in quibus populus ſe ꝑparauit ad paſca celebrandũ ⁊ ad recedendũ de egypto.

genitū in terra egyptiorū [l]a priogenito pharaōis:q̄ ſedet ī ſolio ei⁹ vſq₃ ad primogenitū ancille q̄ eſt ad molā:⁊ oīa primogenita iumētoꝝ.[m] Eritq₃ clamor magnus in vniūſa t̄ra egypti [n]q̄lis nec an̄ fuit:n[o] poſtea futur⁹ eſt.[o] Apud oēs aūt filios iſrl' n̄ mutiet canis ab hoīe vſq₃ ad pec⁹:vt ſciatꝭ q̄to miracl'o diuidat dn̄s egyptios ⁊ iſrl'.[p] Deſcēdētq₃ oēs ſui tui iſti ad me:[q]⁊ adorabunt me dicentes. Egredere tu et oīs pp'ls q̄ ſubiect⁹ eſt tibi. Poſt hec egrediemur.[r] Et exiuit a pharaone irat⁹ nimis. Dixit aūt dn̄s ad moyſē[s] Nō audiet vos pharao vt mlta ſigna fiāt ī terra egypti. Moyſes aūt ⁊ aaron fecerūt oīa ſigna ⁊ oſtēta q̄ ſcripta ſūt corā pharaone:[t] et indurauit dn̄s cor pharaonis:nec dimiſit filios iſrl' d̄ terra ſua.

.XII.

[a] Dixit q₃ dn̄s ad
d moyſē ⁊ aarō ī t̄ra
egypti [b] Mēſis iſte
[c] vobis principiū menſiū
[d] prim⁹ erit in mēſib₉ anni.
Loquimini ad vniuerſū

l A primogenito pharaonis q̄ ſedet ī ſolio ei⁹ q₂ ipſo adhuc viuēte filiū ſuū coronauerat.vel dicēdū q̄ accipitur ſeſſio ī ſolio ꝓ iure ſedēdi.q₂ ſibi debebat poſt mortē
m Eritq₃ cla.magn⁹.ex ſubita morte priogenitoꝝ.(pris.
n Qualis nec ante fuit.q₂ plage p̄cedētes reputabant modice reſpectu hui⁹ marie q₂ oēs timebāt ſubito mori poſt primogenitos.vt habet ſeq̄n.c.vnde dicebāt. Omnes moriemur.
o Apud oēs aūt filios iſrl' n̄ mutiet canis mutire ē in ſilētio loq̄ q̄ſi ꝯtus ad hoīes ⁊ latrare ꝯtrā ad' canes.⁊ ē ſenſus tāta erit pax ⁊ q̄es ī hoīb₉ ⁊ aīalib₉ ppl'i iſrl' q̄ etiā canis q̄ d̄ facili fortꝰ latrat etiā tūc baſſe n̄ latrabit.
p Deſcēdētq₃ oēs ſui tui iſti ad me rex eī nō deſcēdet.q₂ ſicut p̄dixit moyſes n̄ erat eū ampli⁹ viſur⁹
q Et adorabūt me. d̄ hoc q̄ tu renuiſ mo(do.
r Et exiuit a pharaone irat⁹ nimiſ iſta ira nō fuit peccm̄.q₂ ꝓcedebat ex zelo honoris diuini.⁊ ex deteſtatōe rebellione regꝭ egypti ꝯ deū.
s Nō audiet vos pharao ⁊c. iſtud vt nō accipit h̄ cāliter ſ₃ ꝯſecutiue.q₂ ex obduratōe ei⁹ ꝯſecuta eſt multiplicatio ſignoꝝ.ſ.mors primogenitoꝝ.diuiſio marꝭ rubri.⁊ ſubmerſio egiptioꝝ.
t Et indurauit ⁊c.qualiter aūt de⁹ ſit cauſa obduratōnis dictū fuit ſupra.iiij.c.

In.c.xi.vbi d̄r in poſtilla. Non audiet vos vt multa ſigna fiant.

Additio.

Iſtud vt cū dicitur. Ut mlta ſigna fiāt.p̄t accipi
l cauſaliter eo mō q̄ accipit.ſ.c.ix.vbi dicit. Idcirco poſui te vt oſtendā in te fortitudinē meā.vt ibidem fuit declaratū in additōne vltima.

Replica correctoriꝭ ꝯtra Burg.

In.c.xi. Burg.notat poſtillatorē d̄ li vt.cēto ꝯſe-
t cutiue nō cāliter.ſ₃.ſ.c.ix.huic obiectōi reſpōſum ē ⁊ ab h̄ loco vſq₃ ad.c.xiiij.mlta pouit burg.q̄ ꝓ additōib₉ dimitto.etſi aliq̄ñ videant poſtilla.notare.faciliter tn̄ euacuari p̄nt.

Capitulū.XII.

Dixit q₃ dn̄s ad moyſen.Hic inter cōminatōnē
d i mortꝭ primogenitoꝝ ⁊ ei⁹ executionē interponit p̄ceptū d̄ celebratōe paſcali.q₂ illa celebratio inſtituta ē ī memoriā ꝑcuſſiōis primogenitoꝝ egypti ⁊ ſaluatōis filioꝝ iſrl' nocte ſeq̄nti diē q̄rtādecimā mēſis primi ⁊ ī craſtino exiuerūt filij iſrl' d̄ egypto. Ubi notandū q̄ circa imolationē agni paſcal' ⁊ alia ſacrificia duo ſūt attēdēda.vnū eſt d̄ p̄nti.ſ.ſtat⁹ ppl'i q̄ deſignabat ꝑ paſſionē xp̄i que in illis p̄figurabat.q₂ ſm̄ q̄ apl's dicit.i.Coꝛ.x.Oīa in figura ꝯtingebāt illis. Et Ra.ſa.dicit ⁊ antiq̄ doctores hebreoꝝ q̄ oēs ꝓphe nō ꝓpheta uerūt niſi ad dies meſſye.⁊ iō cū moyſes fuerit maxim⁹ ꝓpha totū q̄c q̄d ſcripſit ordinat ad xp̄m.⁊ iō in imolatōe agni paſcal' duplex eſt ſenſus.vn⁹ eſt ſtat⁹ ppl'i exeūtis d̄ egypto.⁊ eſt l'ralis ⁊ prim⁹.⁊ hūc intēdo primo ꝓſeq̄. Alius eſt p̄figuratio xp̄i paſſuri ꝓ nūc.⁊ hūc ſenſum in fine breuiter tangā.q₂ licet ſit vltim⁹ in ꝓſecutōe.eſt tn̄ prim⁹ in intentōe.ſicut finis reſpectu eoꝝ q̄ ſunt ad finē ordinata. Sciēdū etiā q̄ prima celebratio paſce ⁊ alie ſeq̄ntes tpibus aliis nō ſunt vniformis ꝯditōis in oīb₉.vt patebit ꝓſeq̄ndo. Nec etiā celebratōes ſacroꝝ noue legꝭ ſūt vbiq₃ vniformes.nec etiā oīb₉ opib₉ ꝯtra ad ea q̄ ſūt d̄ ſolēnitate.vn̄ ī primitiua eccl'ia baptizabāt ī noīe xp̄i.nō āt mō.⁊ ī mltis aliis variatōnes facte ſunt ex cauſis emergentibus. Circa primū ſic ꝓcedi tur.q₂ primo p̄ceptū dat moyſi.⁊ ſcdo ab eo diuulgat ſenioꝛib₉ ppl'i.ibi. Uocauit aūt moyſes. Adhuc prio deſcribitur ſacrificiū agni paſcalis.ſecūdo mod⁹ comedēdi.ibi. Sic aūt comedetꝭ.tertio imponit reſpectu tpis futuri.ibi. Habebetis aūt hāc diē. Circa primū dicit.
a Dixit q₃ dn̄s ⁊c. Hoc autē dixit ei ſm̄ aliq̄s anteq̄ moyſes denūciaret pharaoni plagā decimā.ſm̄ aliq̄s q̄d veri⁹ videt dixit ei poſt.vt expoſitū in.c.p̄cedēti.
b Mēſis iſte.ſ.marti⁹ q̄ apd̄ hebreos vocat niſan.
c Uobis principiū mēſium.⁊ dixit vobis q₂ apud latinos ianuari⁹ eſt prim⁹.ſilr' ⁊ apud grecos. Ianuari⁹ eī apud grecos d̄r ꝓthos q̄d idē ē q̄d prim⁹. Silr' etiā apud hebreos ſm̄ colorem o pinionē ſeptember ē prim⁹ ſimplr'.q₂ in eo creat⁹ fuit mund⁹.⁊ vſq₃ ad illud tps vocabat primus apud hebreos.ſ₃ ex iſto notabili b̄ñficio.ſ.exitu d̄ egypto tāmirabili quē de⁹ eis p̄ſtitit ī iſto mēſe vocat⁹ eſt d̄ cetero prim⁹ mēſis anni.
d Prim⁹ erit in menſib₉ anni.ac ſi (⁊ h̄ notat cū d̄r.
daret ꝑ hoc intelligi q̄ ante prim⁹ nō fuerit.ſicut plen⁹ expoſui.ſ.Gen.vij.Q. aūt aliq̄ doctores catholici dicūt aprilē eſſe primū mēſem apud hebreos ſtare n̄ p̄t.vt videt.q₂ ſm̄ oēs ſeptēber eſt ſeptim⁹ mēſis apud hebreos ī q̄ fiebat feſtū expiatōis.vt habet Leui.xxiij.⁊ Nu.xxix. Septēber vō nō eſt ſeptim⁹ ab aprili ſ₃ a martio.⁊ ideo marti⁹ prim⁹ eſt apud eos ⁊ vocat niſan. Sciendū tn̄ q̄ frequēter ꝯcurrit cū aprili noſtro.q₂ iudei faciūt menſes ꝑ lunationes.ann⁹ aūt ſolaris q̄ ꝯtinet in.xij.mēſibus noſtris ꝯtinet.xij.lunatōnes ⁊ vndecim dies.⁊ ſic in tertio anno iudei faciūt.xiij.mēſes.vt fiat adequatio anno ſolari.⁊ hoc modo fit in q̄libet anno emboliſmali.q̄ habet.xiij.lunatōes.tūc eī mēſis adar q̄ eſt.xij.apud eos duplicat.⁊ ſic ſecund⁹ q̄ apud hebreos vocat veadar.i.⁊ adar quaſi adiunct⁹ p̄cedenti cōcurrit cū martio nr̄o.⁊ ꝑ ꝯſequens niſan qui eſt primus apud hebreos cōcurrit cum aprili noſtro.⁊ forte ſic erat quādo filij iſrael exiuerūt de egypto.⁊ propter hoc dixerunt doctores noſtri predicti q̄ aprilis eſt primus menſis apud eos. Sciendum tamen q̄ ſcire per certitudinē ⁊ in particulari.q̄ūo annis diuerſis primus menſis hebreorum qui vocatur niſan plus ⁊ minus concurrit cum martio et aprili pertinet ad aſtrologos ⁊ computiſtas.ſufficit aūt h̄ groſſe ⁊ breuiter tangere.prout ſpectat ad expoſitionem littere

tñ ē ſciēdū ꝙ h̄ ē regularit̄ verū. qꝛ primꝰ mēſis hebreoꝝ ſꝑ incipit a principio lunatōis ꝓpinq̄oris eq̄noctio vernali ſiue principiū dicte lunatōis ſit an̄ equinoctiū ſiue poſt ſiue ibidē. dictū aūt eq̄noctiū ē ꝓpinquꝰ principio martij q̄ꝫ fini. qꝛ ē. xij. die martij ſm̄ veritatē. lꝫ alit̄ ſignet̄

cetū filioꝝ iſrl' ⁊ dicite eis. [e] Decia die huiꝰ mēſis tollat vnuſq̄ſqꝫ agnū ꝑ familias ⁊ domos ſuas. Si āt minor ē numerꝰ vt ſufficere n̄ poſſit ad veſcēdū agnū [f] aſſumet vicinū ſuū q̄ ɔiūctus eſt domui eiꝰ [g] iuxta numerū aīaꝝ q̄ ſufficere poſſint ad eſū agni [h] Erit aūt agnꝰ abſqꝫ macula [i] maſculꝰ [k] anniculus. Iuxta quē ritum tolletis ⁊ hedū ⁊ [l] ſeruabitꝭ

i kalēdarijs nr̄is. Ex q̄ p3 vergō dictū eſt. ſ. ꝙ primꝰ mēſis hebreoꝝ mag̃ corñdet martio q̄ꝫ aprili. ⁊ ſic dictū eſt ꝺ ɔcurſu primi mēſis hebreoꝝ cū martio ⁊ aprili ita eſt ſeptimꝰ mēſis eoꝝ q̄ dr̄ tyſiet ɔcurrit cū ſeptembri ⁊ octobri vario mōi diuerſis ānis

e Decima die ⁊c̄. Ex iſta lr̄a ⁊ ex ea q̄ ſequitur. ſ. Iuxta quē ritū tolletꝭ ⁊ hedū ⁊ ſuabitis eū vſqꝫ ad. xiiij. diē mēſis huiꝰ. imolabitqꝫ eū vniuerſa multitudo ⁊c̄. Dixerūt aliq̄ ꝙ ꝑ iſta intelligit̄ duplex imolatio. vna agni q̄ imolabat̄ decima die i q̄libet domo. Alia hedi. qꝛ a decima die ſeruabat̄ vſqꝫ ad q̄rtamdecimā diē i q̄ ad veſpeꝝ imolabatur n̄ i ſingul' domibꝫ ſꝫ a tota m̄ltitudie filioꝝ iſrl'. ſꝫ h̄ p3 falſū. qꝛ ꝺ imolato q̄rtadecima die dr̄ ꝙ debebāt filij iſrl' comedere carnes aſſas ⁊ n̄ ſingul' domibꝫ ⁊ ꝺ ſanguine imolati ponere i ſupliminari ⁊ ſup vtrūqꝫ poſtē. vt p3 ex tex. ſe. Certū ē aūt ꝙ carnes vniꝰ hedi ⁊ ſāguis nullo mō ſufficerēt ⁊ p̄dicta. Itē vbi trāſlatio nr̄a h3. Iuxta quē ritū tolletꝭ ad hedū. vn̄ ꝓceſſit hec opinio. In hebreo h̄r ſic. De arietibꝫ vl' ꝺ capris accipietꝭ illū. ⁊ refert̄ li illū ad id qꝺ imediate p̄ponit̄ vbi dr̄. Erit āt agnꝰ ſine macula maſculꝰ anniculꝰ. Illa eīm dictio hebraica q̄ ibi ponit̄ ꝓ agno. ſ. ſhe. aliq̄n accipit̄ ꝓ hedo. Ex q̄ p3 ꝙ nō erat alia imolatio agni ⁊ hedi ſꝫ vna. q̄ debebat fieri de agno ſi poterat hr̄i bono mō. ⁊ ſi n̄. poterat fieri ꝺ hedo ⁊ h̄ etiā dicūt doctores hebrei. Agnꝰ tn̄ vl' hedꝰ q̄rtadecima die imolandꝰ i ſingul' domibꝫ p̄cipit̄ h̄ accipi a decima die mēſis ⁊ ſuari vſqꝫ ad q̄rtādecimā diē duplici de cā. vna ē qꝛ filij iſrl' erāt occupati i p̄parādo ſe ad receſſū ꝺ egypto cū oībꝫ q̄ habebāt i q̄ p̄patoe req̄rebat̄ magna ſollicitudo ⁊ diſtractio. ⁊ iō ne ex h̄ darēt obliuiōi accipe agnū vl' hedū i die imolatōis p̄ceptū fuit tūc ꝙ acciperēt ꝑ q̄ttuor dies an̄. Scda cā fuit vt i ill' q̄ttuor diebꝫ viderēt ꝑ experientiā ſi i agno vl' hedo accepto eſſet aliq̄ macla. i. defectꝰ ꝓpt̄ qꝺ nō deberet imolari ⁊ ſic ꝺ alio ſibi ꝓuiderēt. ⁊ iō dicūt hebrei ꝙ tal' p̄acceptio ꝑ q̄ttuor dies nō obligabat i futuꝝ. nec fuit obſuata in annis ſeq̄ntibꝫ. qꝛ p̄dicte cauſe ceſſauerāt qꝺ maīfeſte p3 de ſollicitudie ꝑ exitu. Silr̄ etiā ꝺ cognitoe macle. qꝛ ꝑ aſſuefactōes iugis ſacrificij q̄ q̄tidie imolabat̄ vnꝰ agnꝰ ſine macla mane ⁊ aliꝰ veſpe ſtatī ꝺ facili poterāt cognoſcere ſi i aīali accepto eſſet macula vl' impedimētū p̄dicte imolationis.

f Aſſumet vicinū ſuū. i. iudeū. gētil' eī vicinꝰ iudei nō poterāt ad h̄ aſſumi. qꝛ nullꝰ admittebat̄ niſi circūciſus

g Iuxta numeꝝ aīaꝝ ⁊c̄. Excipiunt̄ infirmi q̄ n̄ (vt. ſ. dr̄.) pn̄t comedere carnes ſine ꝑiculo ſaltē ad q̄ntitatē oliue. vt dic̄ Ra. ſal.

g Erit aūt agnꝰ ſine macula. macula q̄ ē i varietate pellis n̄ itelligit̄ h̄. qꝛ nō ipediebat imolari oīnē. ſꝫ illa q̄ erat ex defectu alicuiꝰ ꝑtis corꝑis.

i Maſcul'. qꝛ femella imolari n̄ poterat i h̄ ſacrificio. ſꝫ req̄rebat̄ ad h̄ ſexꝰ maſculinꝰ q̄ ē ꝑfectꝰ. qꝛ ea q̄ ſūt ꝑfecta debēt deo imolari a q̄ emanat oīs humana ꝑfectio. tn̄ i aliq̄bꝫ hoſtijs p̄ pacificis ⁊ ꝓ pc̄to hn̄ imolabāt̄ femelle

k Anniculꝰ. i. infra annū primū. ab octaua eīm die natiuitatꝭ ⁊ nō ante vſqꝫ ad cōpletionē ān̄i. ⁊ n̄ poſt poterat imolari. Rō aūt q̄re imolabat̄ agnꝰ mag̃ q̄ꝫ aliō aīal erat ad deteſtatōneꝫ idolatrie egyptioꝝ q̄ iouē colebāt in ſpecie arietꝭ vl' agni. Similr̄ hyrcos venerabātur. qꝛ aliq̄n demōes i tali effigie eis apparebāt iō deficiēte agno imolabat̄ hedꝰ.

eū vſqꝫ ad q̄rtādecimā diē menſ' huiꝰ. Immolabitqꝫ eū vniuerſa m̄ltitudo filioꝝ iſrl' [m] ad veſperā: [n] ⁊ ſument de ſanguine eiꝰ [o] ac ponēt ſup vtrūqꝫ poſtē: [p] ⁊ i ſupliminaribꝫ [q] domoꝝ i q̄bꝫ comedēt illū. [r] Et edēt carnes nocte illa [s] aſſas igni: [t] et azimos pāes [v] cū lactucis agreſtibꝫ [x] Nō comedetꝭ ex eo crudū q̄d: [y] nec coctū aq̄: ſed aſſuꝫ tm̄ igni. [z] Caput cū pedibꝫ

l Et ſuabitꝭ vſqꝫ ad q̄rtādecimā diē. qꝛ talis imolatio erat q̄dā diſpō ad exitū de egypto q̄ fuit. xv. die i mane vt patebit. ſ. ⁊ iō expectabat̄ imolatio illa vſqꝫ ad veſperā imediate p̄cedētē (diē exitꝰ.)

l Immolabitqꝫ eū vniuerſa m̄ltitudo. m̄ltitudo eīm nō tenet̄ h̄ collectiue ſꝫ mag̃ diuiſiue. i. q̄libet domꝰ m̄ltitudinis vnū. niſi q̄n domꝰ erat ita ꝑua ꝙ nō ſufficeret ꝓ eſu agniculi ⁊ tūc ꝑſone ꝺ duabꝫ domibꝫ ſil' ɔiūgebant̄ vt dictū eſt.

m Ad veſperā. ſm̄ doctores hebreos veſpa ꝑut h̄ accipit̄ icipit ab hora ſeptima diei. qꝛ extūc ſol icipit tēdere ad occaſū. ⁊ ab illa hora vſqꝫ ad principiū noctꝭ p̄t imolari phaſe ſm̄ eos. imolabat̄ aūtē ad veſperā. qꝛ illa hora iā ꝑtinebat ad diē ſequentē ſolēnē i q̄ exiuerūt ꝺ egypto.

n Et ſumēt ꝺ ſanguie eiꝰ. ſ. (agni imolati.)

o Ac ponēt ſup vtrūqꝫ poſtē. i. ſup duo ligna intra q̄ clauditur oſtiū ſm̄ longitudinē ſuā.

p Et i ſupliminaribꝫ. Supliminare dr̄ lignū trāſuerſale qꝺ ē ſup poſtes oſtij. ⁊ vocat̄ limē ſuperius.

q Domoꝝ i q̄bꝫ comedēt illū. In domibꝫ eīm i q̄bꝫ nō habitabāt hoīes ſic̄ eſt grāgia vbi reponit̄ fenū ⁊ ſilia. et ſtabulū vbi habitāt aīalia n̄ erat ſanguis ponendꝰ. Cauſa aūt q̄re ſanguis in domibꝫ ponebat̄ infra exprimit̄.

r Et edēt carnes. Ex h̄ dicūt hebrei ꝙ nō eſt eis licitū comedere oſſa vel cartilagines ⁊ neruos agni p̄dicti.

s Aſſas igni. imolatio eīm illa ſignificabat diſpoſitionē ꝑpl'i ad recedēdū ꝺ egypto velocit̄. ⁊ iō illo mōi p̄cipiunt̄ carnes decoq̄ q̄ expeditius p̄t fieri.

t Et azimos panes. eadē rōe qꝛ ſtatim pn̄t fieri ex cōmixtione aq̄ ⁊ farine.

v Cū lactucis agreſtibꝫ. In hebreo habet̄. Cū amaritudinibꝫ. Et ꝑ hoc intelliguntur herbe amare indifferenter. nec plus fuit preceptū de lactucis q̄ꝫ ꝺ alijs herbis. vt dicunt hebrei. hoc autem fiebat ad deſignandum amaritudinem quam filij iſrael ſuſtinuerunt i ſeruitute egypti.

x Non comedetis ex eo crudum quid In hebreo habetur. Semicoctum. qꝺ gallice dicit̄ immacru ⁊ hoc ad deteſtationem ydolatrie precipiebatur. aliqui eīm ydolatre immolata ydolis taliter cocta comedebant.

y Nec coctum aqua. rōne p̄dicta. ſ. quia nō ita expedite fit ſicut aſſando.

z Caput cū pedibꝫ eiꝰ ⁊ inte. vorabitis. In hebreo non eſt vorabitis. ⁊ ſic iſta lr̄a ſm̄ hebreos nō refert̄ ad comeſtionē ſꝫ ad aſſationē de qua immediate p̄dicitur. Sed aſſum tantū igni. ⁊ ſequitur. Caput cum pedibus ⁊c̄. ⁊ eſt ſenſus ꝙ caput de

corpe abſciſſũ vł pedes nõ debebant p ſe aſſari ſʒ caput iunctũ corpi ⁊ pedes ſilr. inteſtina aũt amouebant̃ vt lauarent̃ ⁊ lota reponebãt̃ aſſanda cũ corpe. Et os ei⁹ nõ ↄfringet̃. Hoc ñ ẽ ĩ hebreo h̃ ſʒ poſtea eo. c. et⁹ ſñia po-

a Nec remanebit̃ q̃cq̃ʒ ex eo vſq̃ʒ mane. ad deſi (nit̃. gnandũ ꝙ in mane ſine reditu ꝺ egypto debebãt recedere.

b Sic aũt comedetis illũ. Hic deſcribit̃ mod⁹ comedendi eũʒ

c Renes vr̃os (ꝺꝛ. accingetis ⁊c̃. iſta tria q̃ hic exprimunt̃ deſignãt ꝙ debebant eſſe parati ad exeundũ de egypto.

d Et comedetis feſtinanter. Ex q̃ deſignat̃ ꝙ deberẽt ire expedite ⁊ velocit̃ ⁊ nõ deſi-

e Eſt ei pha (dioſe. ſe. i. trãſit⁹ nõ ẽ in hebreo. ſʒ ẽ expoſitio huius nõis phaſe. q̃ addita eſt a tranſlatore. ꝺꝛ aũt h̃ feſtũ phaſe. qꝺ ſignificat trãſitũʒ. qꝛ tũc filij iſrł receſſerũt ꝺ egypto vt tranſirent ad terrã ꝑmiſſionis. Itẽ qꝛ illa nocte dñs trãſiẽs ꝑ egyptũ ꝑcuſſit egyptios ⁊ ſaluauit hebreos. ⁊ h̃ eſt qꝺ dicit̃. Et trãſibo ꝑ terrã egypti ⁊c̃.

f Et in cunctis dijs

eius ⁊ inteſtinis vorabitis ⁿnec remanebit q̃cq̃ʒ ex eo vſq̃ʒ mane. Si q̃d reſiduũ fuerit: igne cõburetis. ᵇSic aũt comedetis illum. ᶜRenes veſtros accingetis ᶜet calciamenta habebitis in pedib⁹: tenẽtes baculos ĩ manib⁹: ᵈ⁊ comedetis feſtinant̃. ᵉEſt eñ phaſe. id eſt. trãſit⁹ dñi: Et trãſibo per terrã egypti nocte illa ꝑcutiãq̃ʒ oĩe primogenitũ in terra egypti ab homĩe vſq̃ʒ ad pecus: ᶠ⁊ in cunctis dijs egyptij faciaʒ iudicia ᵍego dñs ʰErit aũt ſanguis vobis in ſignũ in edib⁹ ĩ quibus eritis: ⁱ⁊ videbo ſanguinẽ ᵏ⁊ tranſibo vos: ˡnec erit in vobis plaga diſꝑdẽs q̃ñ ꝑcuſſero terrã egypti ᵐHabebitis aũt hũc diẽ in monimẽtũ ⁿ⁊ celebrabitis eã ſolẽnẽ dño ĩ generatõib⁹ vr̃is ᵒcultu ſẽpit̃no ᵖSeptẽ dieb⁹ azima cõedetis ᑫIn die pˀo ñ erit fermẽtũ ĩ domib⁹ vr̃is ʳQuicũq̃ʒ comederit fermẽtatũ ꝑibit aĩa illa ꝺ iſrł ˢa pˀo die vſq̃ʒ ad diem ſeptimũ. ᵗDies prima erit ſc̃tã atq̃ʒ ſolẽnis: ⁊ dies ſeptima eadẽ feſtiuitate venerabilis ᵛNihil opis facietis in eis exceptis his que ad veſcendũ ꝑtinẽt: ⁊ obſeruabitis azima. In eadẽ eñ ipſa die educã exercitũ veſtrũ ꝺ terra egypti ˣ⁊ cuſtodietis diẽ iſtũ in generatõnes veſtras ritu perpetuo Primo mẽſe quartadecima die menſis ad veſperã comedetis azima. vſq̃ʒ ad diẽ viceſimãprimã eiuſdẽ

fiũt in no. te. p Septẽ dieb⁹ ⁊c̃. Dicit Ra. ſa. hebre⁹ ſup locũ iſtũ ꝙ iſtud p̄ceptũ ꝺ comedẽdo azima ſeptem dieb⁹ nõ habuit locũ in prima celebratõe phaſe q̃ñ filij iſrł egreſſi ſũt ꝺ egypto. ſʒ ĩ ſeq̃ntib⁹ celebratõib⁹ poſtea. ⁊ h̃ videt̃ ꝑ illud qꝺ ꝺꝛ. ĩ. eo. c. ꝙ filij iſrł exeuntes de egypto ĩ craſtino ĩmolationis agni paſchalis nõ poterãt fermẽtare cogẽtib⁹ eos exire egyptijs. Ex q̃ videt̃ manifeſte ꝙ cã q̃re comederũt tũc azima ñ fuit ꝓpter obligatõeʒ pꝛecepti. ſʒ qꝛ nõ habebant tp̄s fermẽtãdi. Itẽ. ſ. ꝺꝛ. Et edẽt carnes nocte illa aſſas igni ⁊ azimos panes. ex q̃ dicit nocte illa videt̃ ꝙ obligatio ꝺ azimis non extendebat ſe niſi prima die ad veſperã q̃ñ comedebant̃ carnes agni. ⁊ rõ hui⁹ fuit qꝛ erãt ĩ itinere poſiti ꝓpter qꝺ nõ erat eis ꝓhibitũʒ comedere fermẽtatũ ſi haberẽt. niſi in veſpa ĩmolatõis agni vt dictũ eſt. Alr̃a eñ fuerũt eis licita tp̄e illi⁹ itineris q̃ alĩs nõ eſſent vt poſtea videbit̃ magis.

q In die primo ⁊c̃. prima dies h̃ accipit̃ ab hora ſeptima diei q̃rtedecime in q̃ debebat amoueri oĩe fermẽtũ ꝺ domib⁹ hebreoꝝ añ horã ſeptimã eiuſdẽ diei. qꝛ extũc poterat ĩmolari agn⁹. vt. ẽ. dictũ ẽ. vñ ꝺꝛ. ĩ. xxiij. c. Nõ ĩmolabis ſup fermẽtũ ſanguinẽ victime tue. i. noli ĩmolare agnũ paſcalẽ ꝺ cui⁹ ſanguĩe debẽt liniri poſtes oſtij fermẽto exñte ĩ domo tua. Ex q̃ pʒ ꝙ añ tp̄s ĩmolatõis agni paſcał debebat auferri fermẽtũ.

r Quicũq̃ʒ comederit ⁊c̃. Dicit aĩa. vt ꝑ h̃ det (ĩtelligere ꝙ ille q̃ erat carẽs vſu rõnis ſi comederet fermẽtatũ hãc penã ñ ĩcurreret.

s A primo die vſq̃ʒ ad ſeptimũ ĩcluſiue ⁊ eſt iſte dies ſeptimus viceſim⁹ primi mẽſis. ⁊ loq̃t̃ ꝺ celebratõe phaſe ĩ ãnis ſeq̃ntib⁹. vt dicit

t Dies prima erit ſc̃tã ĩ cultu diuĩo ⁊ ĩ amictu (Ra. ſa. honeſto. ⁊ ĩ cibo delicato ſm̃ poſſibilitatẽ cuiuſlibet. vñ Nee. viij. ꝺꝛ. Comedite pĩguia ⁊ bibite mulſum. dies eñ

v Nihil opis ⁊c̃. nõ ſolũ manib⁹ ꝓprijs (dñi ſc̃tũs ẽ. ſʒ nec ꝑ man⁹ gẽtiliũ licebat eis opari exceptis his q̃ ad veſcẽdũ ꝑtinẽt. talia eñ ĩ ſolẽnitate paſcali poterãt facere ⁊ illa q̃ ad h̃ ſũt neccaria. ſic accẽdere ignẽ. haurire aq̃m ⁊ ſcidere ligna ⁊ ſilia. ſʒ ꝙ dic̃ Ra. ſa. excepta tñ die ſabbati. qꝛ ſi feſtũ cadebat in die ſabbati ñ licebat h̃ fieri. ⁊ q̃ʒtũ ad hoc ſabbatũ ſtricti⁹ ſeruabat̃ q̃ alia feſta.

x Et cuſtodietis diẽ ⁊c̃. Et ex h̃ dic̃ Ra. ſa. ꝙ obligatio h⁹ p̄cepti fuit ſuſpẽſa q̃ʒdiu filij iſrł fuerũt ĩ deſto añ ingreſſũ terre ꝑmiſſionis. nec fecerũt filij iſrł aliqꝺ phaſe poſt exitũ ꝺ egypto niſi ſemel. ſ. anno ſc̃ꝺo egreſſionis ꝺ egypto. ⁊ iõ ꝺꝛ hic. In generatõnes veſtras que intrabunt terrã ꝑmiſſionis. qꝛ oẽs illi q̃ egreſſi ſunt ꝺ egypto mortui ſunt ĩ deſerto preter caleb ⁊ ioſue. vt hꝫ Nume. xxvi.

...nandũ. Dicũt eñ hebrei ꝙ illa nocte oĩa ydola egypti lignea ſubito fuerũt putrefacta. ⁊ oĩa metallica reſoluta ⁊ fuſa ĩ terrã. ⁊ oĩa lapidea cõminuta ĩ deteſtatõeʒ ydolatrie. aõ

g Ego dñs. q̃ ſol⁹ latria ſum colend⁹. (ſubdit̃.

h Erit aũt ſanguis ⁊c̃. Hic aſſignat̃ rõ ei⁹ qꝺ ſupra dictũ eſt. ⁊ ponẽt ꝺ ſanguine ſup vtrũq̃ʒ poſtẽ. ꝑ hoc eñ diſtinguebant̃ dom⁹ hebreoꝝ a domib⁹ egyptioꝝ. qꝛ ſicut erant diſtincti interi⁹ ꝑ fidem verã ab egyptijs ita volebat dñs ꝙ aſperſio ſanguinis eſſet quaſi ſignum diſtinguens exterius ⁊ pteſtatio fidei interioris.

i Et videbo ſanguinẽ. viſione approbatõis. inq̃ʒtũ ẽ ſignũ fidei. vt dictũ eſt.

k Trãſibo vos. qꝛ cũ dom⁹ hebreoꝝ eſſent inter domos egyptioꝝ q̃ñ ꝑcutiebat exiſtẽtes ĩ domo egyptij manẽtis iuxta hebreũ trãſibat domũ hebrei abſq̃ʒ leſione ꝓcedẽs vltra ad ꝑcutiendũ domũ egyptij vltra manẽtis. ⁊ hoc eſt qꝺ ſubdit̃.

l Nec erit vobis ⁊c̃. Nõ eſt hic intelligendũ ꝙ dñs immediate ꝑ ſeipſũ ꝑcuſſerit egyptios. Sʒ ꝑ angelũ. Quid aũt ſentiedũ ſit ꝺ angelo ꝑcutiẽte. vtꝝ fuerit bon⁹ vł ma

m Habebitis aũt ⁊c̃. Hic ↄñr deſcribit̃ q̃li (lus dicet̃. ter phaſe ſit celebrandũ reſpectu tp̄is futuri cũ ꝺꝛ. Habebitis aũt hanc diẽ in monimentũ. i. in memoriã eternã. Dicit̃ eñ monumentũ quaſi monens mentem.

n Et celebrabitis ⁊c̃. in futuꝝ ꝓpter bñficiũ hac die vo

o Cultu ſempiterno. i. abſq̃ʒ determina (bis exhibitũ. tione tp̄is. qꝛ tp̄e no. teſta. perfecti⁹ ſeruabat̃ iſta ſolẽnitas q̃ʒ tp̄e veteris. q̃ñ vitas p̄cellit vmbras ⁊ figuras. qꝛ ea q̃ fuerũt ĩ ve. te. fuerũt vmbre ⁊ figure reſpectu eoꝝ q̃

Nec mirādū ē ſi obligatō huiꝰ ꝑcepti fuit ſuſpēſa q̄diu fuerāt ī itinere. qꝛ etiā ꝑceptū d̄ circūciſiōe fiēda octaua die qḋ fuit eis impoſitū ſub pena mortꝫ. vt hr̄ Gen. xvij. c. toto illo tpe fuit ſuſpēſum. qꝛ pueri illo tpe nati nō fuerūt circūciſi. donec fuerāt ī t̄ra ꝓmiſſiōis. vt Joſue. v.

mēſis ad veſperā. [a]Septē diebꝫ fermentatū nō inuenieť ī domibꝫ vr̄is. [b]Qui comederit fermētatū peribit anima eius d̄ cetu iſrael tā d̄ aduenis q̄ꝫ d̄ indigenis terre. Omne fermentatum nō comedetis. Jn cūctis habitaculꝭ vr̄is edetis azima. [c]Vocauit aūt moyſes oēs ſeniores filioꝝ iſrł ⁊ dixit ad eos. [d]Jte tollētes aīal ꝑ familias vr̄as ⁊ immolate phaſe. [e]Faſciculūqꝫ hyſopi tingite in ſanguine [f]q̄ eſt in limine ⁊ aſꝑgite ex eo ſupliminare ⁊ vtrūqꝫ poſtē. [g]Nullꝰ vr̄m egrediať oſtiū domꝰ ſue vſqꝫ mane. Trāſibit eñ dñs percutiens egyptios. Cūqꝫ viderit ſanguinē in ſupliminari ⁊ in vtroqꝫ poſte: trāſcēdet oſtiū domus. [h]Et nō ſinet ꝑcuſſorē igredi domos vr̄as ⁊ ledere. Cuſtodi verbum iſtud legitimū tibi et filijs tuis vſqꝫ in eternum [i]Cunqꝫ introieritis terrā quā dñs deꝰ daturꝰ eſt vobis vt pollicitꝰ eſt: obſeruabitis cerimonias iſtas. Et cū dixerint vobis filij veſtri: que eſt iſta r̄ligio: dicetis eis. Victima tranſitus dñi eſt qñ tranſiuit ſuꝑ domos filiorum iſrael in egypto: ꝑcutiens egyptios: et domos nr̄as liberās. [k]Jncuruatuſqꝫ ꝑpłs adorauit: [l]Et egreſſi filij iſrł fecerūt ſicꝫ ꝑceperat dñs moyſi ⁊ aaron. [m]Factū eſt aūt in noctis medio: [n]ꝑcuſſit dñs omne primogenitū in terra egypti: a primogenito pharaonis q̄ ī ſolio eiꝰ ſedebat: vſqꝫ ad primogenitū captiue q̄ erat ī carcere: ⁊ oē primogenitū iumētoꝝ. Surrexitqꝫ pharao nocte ⁊ oēs ſerui eiꝰ cūctaqꝫ egyptꝰ. ⁊ ortꝰ eſt clamoꝛ magnus in egypto [o]Necqꝫ ei erat domꝰ in q̄ nō

a Septē diebꝫ fermentatū nō inuenietur. qꝛ nō ſolū fuit ꝓhibitū comedere fermētatū. ſꝫ etiā ī domo̾ retinere. ⁊ iſtud fuit ꝑceptū ad memoriā eiꝰ ꝙ filij iſrł exeūtes d̄ egypto nō poterāt fermētare ⁊ coacti ſunt azimis vti.

b Qui co. me. fer. ꝑibit aīa eiꝰ d̄ cetu iſrł tā d̄ aduenis ⁊c̄. Aduene dicūtur q̄ erāt ꝯuerſi d̄ gētilitate ad ritū iudeoꝝ.

c Vocauit aūt moyſes. Hic ꝯfir mādatum dñi ꝓ agno paſcali diuulgať ſenioribꝫ ꝑpłi vt deť executōi. vñ dr̄.

d Jte tollētes aīal. Jn hebreo hr̄. Emite accipite. ⁊ ē ſenſus q̄ hꝫ gregē. inde accipiat. ⁊ q̄ nō hꝫ aīal. id ē agnū ſi poſſit hr̄i vel hedū ſi non poſſit. vt s̄. dictū eſt. ⁊ ad h̄ denotandū dicit̄ h̄ aīal in generali.

e Faſciculūqꝫ hyſopi ⁊c̄. qꝛ nō dixerat. s̄. cū q̄ inſtrō deberēt linīri poſtes ſanguine agni. iō h̄ exprimit̄ ꝙ debꝫ fieri cū faſciculo hyſopi ⁊ ad h̄ reqrunť tres calami ſil'ligati.

f Qui ē ī limīe. Jn hebreo hr̄. Jn bacino. ē eñ vas argēteū ī q̄ recipit̄ ſanguis agni immolati. ⁊ h̄ exprimit̄ h̄. qꝛ ſupra ñ fuerat expſſū q̄ mō ſanguis debebat recipi. qꝛ tñ iſte bacinꝰ erat ꝓpe limē oſtij qñ debeat fieri aſpſio. iō forſitā trāſlatoꝛ poſuit ī limine.

g Nullꝰ vr̄m egrediať ⁊c̄. iſtud fuit dictū eo ꝙ angelꝰ diſꝑdens illa nocte trāſiuit ꝑ egyptū ꝓpť qḋ illud ñ fuit obſeruatū ſeq̄ntibꝫ alijs tpibꝫ. qꝛ tūc etiā cā ceſſauit.

h Et nō ſinet ꝑcuſſorē igredi. Ex q̄ ptꝫ ꝙ iſta ꝑcuſſio ñ fuit facta īmediate a deo ſꝫ ꝑ angelū. Si āt q̄rať vtꝝ fuerit bonꝰ vł malꝰ angelꝰ. Dicēdū ꝙ nihil ē dubiū q̄n deꝰ potuerit facere ꝑ bonū vł malū angelū indifferēter. Legūť etiā tales ꝑcuſſiones facte ꝑ bonos ⁊ malos angelos. qꝛ deꝰ vtriſqꝫ vtit̄ ad executōēꝫ ſue iuſticie. Subuerſio eñ ſodomoꝝ facta fuit ꝑ bonū angeluꝫ. vt dictū fuit Gen. xix. c. qḋ ptꝫ ex h̄ ꝙ ille angelꝰ fuit aſſociatꝰ bono angelo q̄ ſaluauit loth. Fuit etiā vnꝰ d̄ angelis ſctīs q̄ apparuerūt abrae Gen. xviij. vñ dicūt hebrei ꝙ fuit Gabriel. q̄ interpretať fortitudo dei. vt ibidē dictū fuit. ꝑcuſſio autē aīaliū ⁊ paſtoꝝ ⁊ liberoꝝ ipiꝰ Job fuit ꝑ malū angeluꝫ. vt ptꝫ Job. i. Verūtñ volūt aliq̄ dicere ꝙ ꝑcuſſio egyptioꝝ fuit ꝑ bonū angelū. qꝛ ex diuina iuſticia angeli boni ꝑcutiūt malos ſicꝫ mali āgeli ex ꝑmiſſione dei flagellant bonos vt ptꝫ ꝑ exēpla poſita d̄ ſubuerſiōe ſodomoꝝ per bonū ⁊ flagellatōe ſcti Job ꝑ malū. Ad qḋ dicēdū ꝙ licet exēpla poſita ſint vera. tñ illud qḋ dicūt nō ſꝑ currit. ſꝫ aliqñ legunť boni ⁊ mali flagellati a malo āgelo. ſicꝫ ptꝫ d̄ Saule. i. Reg. xvi. c. q̄ erat ſmaꝝ. d̄ q̄ dr̄. Spūs dñi receſſit a ſaul ⁊ exagitabat eū ſpūs nequā. Jtē paulꝰ aplꝰs q̄ fuit ſctūs a malo āgelo fuit flagellatꝰ. ꝑut dicit̄ ij. Cor. xij. Datꝰ ē mihi ſtimulꝰ carnis mee angelꝰ ſathane. q̄ me colaphizet. Sic̄ legūtur boni ⁊ mali a bono angelo flagellati. De primo hr̄ exēplū ij. Reg. xxiiij. c. d̄ angelo ꝑcutiēte ꝑplm̄ q̄ tñ erat innocēs. ſm̄ ꝙ dr̄ ibidē. iſti q̄ oues ſūt q̄d fecerūt. Qꝛ aūt angelꝰ iſte eſſet bonꝰ ptꝫ ex h̄ ꝙ dauid edificauit altare ī loco apparitōis illiꝰ angeli. qḋ nō feciſſet ſi fuiſſꝫ malus angelꝰ. De ſcḋo iā ſupra poſitū eſt exēplū d̄ ſubuerſione ſodomoꝝ ꝑ bonū angelū. ⁊ iō dictū eoꝝ non habet efficaciā. Dicendū igiť ſine ꝑiudicio ꝙ ꝑcuſſio egyptioꝝ facta fuit ꝑ malū angelū. qꝛ h̄ magis videť ꝯcordare ſcripťe ſacre dicitur eñ pſ. lxxvij. Miſit in eos irā indignatōis ſue indignatione ⁊ irā ⁊ tribulatione īmiſſiones ꝑ angelos malos. ⁊ certū eſt ꝙ ſcriptura loquiť ibi de percuſſione egyptioꝝ. vt patet ꝑ l̄rām ꝑcedentē ⁊ ſubſequentem. Hoc etiā videť ꝑ hoc qḋ hic dicit̄ de dño. ⁊ nō ſinet ꝑcuſſorē ingredi domos veſtras ⁊ ledere. ꝑ qḋ videť littera innuere ꝙ angelus percuſſor libēter intraſſet ⁊ percuſſiſſet hebreos ſi fuiſſet a deo permiſſus. ⁊ ſic videť ꝙ fuerit malꝰ angelus.

i Cunqꝫ introieritis ⁊c̄. Ex hoc videť verū qḋ ꝑdictū eſt. ſ. ꝙ filij iſrł poſt exitū de egypto nō fuerūt obligati obſeruare cerimonias paſcales quouſqꝫ venerāt ad terrā ꝓmiſſionis. Sequit̄.

k Jncuruatuſqꝫ ꝑpłs adorauit. reddendo deo gratias de tanto beneficio.

l Et egreſſi filij iſrł fecerunt ⁊c̄. Ex q̄ patet obedientia eoꝝ ad deū ⁊ ad moyſen.

m Factum eſt autē. Poſtq̄ deſcripta fuerat plage decime cōminatio ⁊ interpoſita fuerat paſchalis obſeruatio. Hic conſequenter ſubiungitur predicte plage inflictio cum dicitur. Factum eſt autem in noctis medio. ſcilicet illius noctis in cuius veſpera filij iſrael immolauerant agnum paſcalem.

n Percuſſit dominꝰ omne ⁊c̄. ſupra. xi. c. dictū fuit. Vſqꝫ ad primogenitū ancille q̄ erat ad molā. ⁊ idem eſt. qꝛ captiui ⁊ captiue cogebanť opari in carceribus.

o Necqꝫ enī erat domus ⁊c̄. qꝛ deo ordinante ſic acciderat ꝙ in q̄libet domo egyptioꝝ

erat aliquis primogenit⁹. a Vocatiſqꝫ. Hic ꝯſir deſcri-
bit̃ ꝑpl'i iſrael eductio de t̃ra egypti. et p̄rio deſcribitur
receſſus ꝑpl'i. ⁊ ſc̄do eiuſdē ꝓceſſus. xiij. c. ibi. Igit̃ cum
emiſiſſet. Adhuc circa p̄mū p̄mittit̃ receſſus ꝑpl'i. ſc̄do
ſubdūt̃ q̄dā mādata dei. ibi. Dixit dñs ad moyſen. Cir
ca primū dicit̃ ſic.

a Vocatiſqꝫ pharao
moyſe ⁊ aaron nocte
Pretioꝛe enī moꝛtis
nō expectauit diem.
b Ait. ꝑ nūcios miſ
ſos moyſi et aarō. qꝛ
ſ. x. c. dixerat moyſes
ꝙ ei⁹ faciē ap̄li⁹ nō vi
e Surgite (deret.
egredimi. nō tamen
egreſſi ſunt de nocte
qꝛ p̄ceptū eis erat vt
nō egrederēt̃ oſtium
dom⁹ vſqꝫ mane vt p̄
dictū ē. tñ añ diē ꝑpa
rauerūt ſe ad egreſſuꝫ.
d Et abeūtes bñdi
cite m̄. i. oꝛate ꝑ me:
vt ſi moꝛiar ī iſta pe
e Urgebātqꝫ (ſte.
egiptij. tioꝛe moꝛꝫ du
cti. qꝛ ex moꝛte primo
gēitoꝝ timebāt ſibi.
f Tulit igr̃ ꝑpl's cō
ſperſā farinā. ꝑ aq̄ cō
mixtionē. vñ ī hebr.
hr̃ paſtā. g Dñs
aūt dedit ⁊c. Ex q̄ ptꝫ
ꝙ acceperunt iſta ab
egyptijs ꝑ accōmo-
datiōem ⁊ ñ ex dono
vl's. dc̄m eſt. iij. ca.
h Et ſpoliauerūt egi
ptios. nec in h̄ pecca

iaceret moꝛtu⁹. [a]Vocatiſqꝫ
pharao moyſe ⁊ aaron no-
cte [b]ait [c]Surgite egredimi
a ꝑpl'o meo vos et filij iſrl'.
Ite ⁊ imolate dño ſic dici
tis oues vr̃ās ⁊ armēta aſſu
mite vt petierat̃: [d]⁊ abeun
tes bñdicite m̄. [e]Urgebāt
qꝫ egyptij ꝑpl'm iſrl' de t̃ra
exire velocit̃ dicētes. Oēs
moꝛiemur. [f]Tulit igr̃ ꝑpl's
ꝯſperſaꝫ farinā anteq̄ꝫ fer
mentaret̃: et ligans in pal
lijs poſuit ſup hūeros ſu-
os. Feceruntqꝫ filij iſrael
ſicut preceperat dñs moyſi:
et petierūt ab egyptijs vaſa
argētea ⁊ aurea. veſtemqꝫ
plurimā. [g]Dñs aūt dedit
grāꝫ corā ꝑpl'o egyptijs vt
cōmodarent eis. [h]⁊ ſpolia
uerūt egyptios. Profectiqꝫ
ſunt filij iſrl' de ramaſſe in
ſochot ſexcenta fere milia
peditū viroꝝ abſqꝫ paruulis

uerūt vt dictū fuit ibidē. ſeq̄t̃. i Sꝫ ⁊ vulg⁹ ꝓmiſcuū
. i. vtriuſqꝫ ſex⁹. qꝛ mlti de egyptijs viri ⁊ mlieres viden
tes ea q̄ dñs fecerat ꝑ hebreis iūxerūt ſe eis cōuerſi ad
iudaiſmū ⁊ ſic exierūt cuꝫ eis. k Coxerūtqꝫ farinā. In
hebreo dr̃ paſtā. l Habitatio aūt filioꝝ ⁊c. nō ſm totū
tp̄s qd̄ ſubdit̃: ſꝫ ſm p̄tē magnā a q̄ freq̄nt̃ denoiat̃ totū
m Fuit q̄dringentoꝝ. xxx. ānoꝝ. nō enī p̄t eē verū ꝙ a
deſcenſu iacob in egypto vſqꝫ ad exitū filioꝝ iſrael de
egypto fluxerūt. cccc. xxx. anni. qd̄ ꝓbat̃ ſic. Caath deſcēdit
in egyptū cū leui p̄re ſuo. ⁊ iacob auo ſuo: vt hr̃ Geñ.
xlvi. c. Itē caath vixit centū. xxxiij. annis. et amrhā fili⁹
eius. cxxxvij. vt hr̃. Exo. vi. Itē moyſes fili⁹ amrhā erat
lxxx. ānoꝝ in exitu de egypto. vt hr̃ Exo. vij. q̄ anni ſil' cō-
iūcti faciūt. cccl. annos ⁊ ij. ⁊ adhuc ſi volum⁹ hēe p̄ciſe
nūeꝝ ānoꝝ a principio deſcēſus in egyptū vſqꝫ ad exi-
tū opꝫ ſubtrahē a p̄dictꝭ. cccl. ānis oēs ānos q̄b⁹ vixit
caath anteq̄ꝫ deſcenderet in egyptū. ⁊ ānos q̄b⁹ vixit poſt
q̄ꝫ genuit amrhā ⁊ ānos q̄b⁹ vixit amrhā poſtq̄ꝫ gēuit
moyſen. Ex q̄ ptꝫ ꝙ ſi māſerūt ī egypto. cccc. xxx. ānis. ſꝫ iſte
nūer⁹ icipiēd⁹ ē ſm doc. catholicoꝝ a tp̄e q̄ abraā receſſit
de harā aduenīedū ad t̃rā chanaā ī q̄ tp̄e ⁊ filij ei⁹ hita
uerūt vt peregrini vſqꝫ ad deſcēſuꝫ ī egyptū. ⁊ ſic exponēdū
ē qd̄ dr̃. Habitatio aūt filioꝝ iſrl' q̄ manſerūt ī egypto. ſ. cū
illo tp̄e q̄ māſerūt in t̃ra chanaā ⁊ egypti ⁊ phuliſtinoꝝ vt
peregrini fuit. cccc. xxx. ānoꝝ. ⁊ iō tota māſio denomiat̃
ab egypto. qꝛ fuit diuturnioꝛ ⁊ vltima ⁊ a fine denoiat̃

res ſm hebreos īcipit ab illo tp̄e q̄ dñs appuit abrae di
cēs ei. Peregrinū erit ſemē tuū ī t̃ra ñ ſua ānis. cccc. vt
hr̃ Geñ. xv. ſꝫ vtrūqꝫ dc̄m vr̃ repugnare ei qd̄ dc̄m fuit
Geñ. xv. ſ. ꝙ a natiuitate yſaac vſqꝫ ad exitū d̄ egypto fu
erūt. cccc. anni. qꝛ yſaac erat. lx. annoꝝ. qñ nat⁹ fuit ia
cob. Geñ. xxv. Jacob

et mlierib⁹. [i]Sꝫ ⁊ vulg⁹ ꝓ
miſcuū īnūerabile aſcēdit
cū eis: oues ⁊ armēta ⁊ aīan
tia diuſi generꝭ multa ni-
mis. [k]Coxerūtqꝫ farinā quā
dudū de egypto ꝯſpſaꝫ tu
lerāt ⁊ fecerūt ſbcinericios
panes azimos. [l]Necꝫ eniꝫ
poterant fermētari cogēti
bus exire egyptijs ⁊ nullā
facere ſinētib⁹ moꝛam nec
pulmēti q̄cq̄ꝫ occurrerat p̄
parare. [l]Habitatio aūt fi-
lioꝝ iſrl' q̄ māſerūt ī egypto
[m]fuit q̄drigētoꝝ trigīta an
noꝝ. [n]Quib⁹ expletꝭ: eadē
die egreſſus ē oīs exercit⁹
dñi de t̃ra egypti. [o]Nox eſt
iſta obſuabil' dñi qñ edu-
xit eos de t̃ra egypti. Hāc
obſeruare debent omnes
filij iſrael in generationi-
bus ſuis. [p]Dixitqꝫ domi-
nus ad Moyſen et Aa-
ron. [q]Hec eſt religio phaſe

aūt erat. cxxx. ānoꝝ ⁊
qñ deſcēdit ī egyptū
Geñ. xlvi. et inde vſ
qꝫ ad exitū de egypto
fluxerūt. ccx. āni q̄ ani
ſil' iuncti faciūt ānos
cccc. ſꝫ int̃ natiuitatē
yſaac ⁊ exitū abrae de
haram fuerūt tm̄. xxv.
anni qd̄ ꝓbat̃ ſic. qꝛ
abraā. lxxv. ānoꝝ erat
qñ exiuit de harā: vt
hr̃. Geñ. xij. et centuꝫ
ānoꝝ qñ nat⁹ ē yſaac.
Geñ. xxi. ⁊ ſic de nūe
ro predicto. ſ. cccc. xxx.
annoꝝ deficiūt anni
q̄nqꝫ ſm dc̄m docto
rū nr̃oꝝ. ⁊ ſm dictuꝫ
hebreoꝝ deficiūt ad-
huc plēs. qꝛ poſt exi-
tū abrae de haram ꝑ
plures annos illa ap
paritio fuit ſc̄a illi.
qꝛ tp̄e int̃medio venit
in terrā chanan ⁊ inde
iuit ī egyptū. ⁊ rediit
in t̃rā chanaā. ⁊ ſepa
uit ſe a loth et reges
debellauit. vtꝫ inſpi
cienti tex. Dicēdū ꝙ
iſte nūer⁹. ſ. cccc. xxx.
annoꝝ accipit̃ ꝑ p̄tes
quia colligit̃ ex ānis

pluriū hoīm ſil' aggregatꝭ. vt ptꝫ ex dictꝭ. In talib⁹ aūt
nūeꝛ ꝓptialib⁹ nūerant̃ tm̄ anni cōpleti ⁊ dimittūt̃ incō-
pleti. Verbi gr̃a cū dr̃. lxxv. ānoꝝ erat abraā qñ egreſſ⁹
eſt d̄ harā. intelligēdū. lxxv. ānoꝝ ꝯpletoꝝ ⁊ dimitt̃ ſe-
ptuageſimusſext⁹: qꝛ erat incōplet⁹. lꝫ foꝛte tres p̄tes il
lius āni trāſiſſent. ⁊ eodē mōi aliꝭ nūeꝛ ꝓtialib⁹ qui
fuerūt plēs foꝛte q̄ꝫ. ſ. ſit exp̄ſſum. ita ꝙ tal' omiſſio ānoꝝ
incōpletoꝝ bñ aſcēdit ad. v. ānoꝝ ꝯpletos q̄ ſupplent̃ in
nūero totali. cccc. xxx. ānoꝝ. ⁊ ſic verificat̃ dc̄m doctoꝝꝫ
nr̃oꝝ. de verificatiōe aūt dicti hebreoꝝ ad p̄ñs ſupſedeo.
n Quib⁹ expletꝭ ea. die egreſ. eſt. ly eadē die: nō refer
tur ad igreſſuꝫ egypti. itaqꝫ eadē dies reuolutꝭ tot annis
p̄dictꝭ fuerit igreſſus ⁊ exit⁹ ſꝫ refert̃ ad egredientes. qꝛ
oēs ſil' egreſſi ſūt eadē die qd̄ fuit ſatꝭ mirabile ī tāta m̄l
titudīe. ⁊ iō intendendū ꝙ fuerit ſpāli dei adiutoꝛio.
qd̄ factū ē. qꝛ illi q̄ remāſiſſent p⁹ alios fuiſſent in ꝑiclo.
o Nox iſta obſuabil' dñi. i. deputata diuio cultui qñ
eduxit eos de t̃ra egypti. h̄ dr̃ nō qꝛ d̄ nocte exiuerint ſꝫ
de die vt p̄dc̄m ē. ſꝫ qꝛ ī nocte illa ꝑpauerūt ſe ad exeun
dū. vtꝫ ex p̄dictꝭ. p Dixitqꝫ dñs ad moyſen. Hic int̃
ponunt̃ aliqua dei p̄cepta. ⁊ p̄rio q̄ntū ad paſche cele-
bratōem. ſc̄do q̄ntū ad p̄mogenitoꝝ ſanctificatōeꝫ. xiij. c.
Circa primū dr̃. q Hec eſt religio phaſe. religio di
citur a religādo. quia ꝑ cultū diuinū hoīes religāt̃ deo.
ꝓpter qd̄ cultus feſtiuitatꝭ paſchal' vocat̃ religio. Repe
tit̃ aūt h̄ iſte cult⁹ paſchal' vt magꝭ mētib⁹ filioꝝ iſrl' im

primeret. ⁊ vt aliqua adderent̄ q̄ nō ſunt ſupius expꝛeſſa.
r Ois alienigena nō comedet ex eo. vocat hic alieni⸗
gena oīs q̄ ē extra ritū iudeoꝝ ſiue ſit gētilis ſiue iude⁹
baptizat⁹. vt dicit ra. ſa. ſicut ad eucbariſtiā null⁹ admit
tēdus eſt niſi catbolicus. t Aduena ⁊ mer. nō edēt
ex eo. aduena dr̄ q̄ ex
aliena gēte veniebat
ad manēdū inter iu⸗
deos. Mercenarius
dr̄ gētilis ſeruiēs in
domo iudei ꝑ mer⸗
cede. ⁊ ne crederet̄ ꝙ
ꝓpter talē cobabita⸗
tionē cū iudeis poſ⸗
ſent recipi ad eſum
agni paſchalis. iō ſpā
liter excludunt̄. ⁊ hoc
intelligit̄. q̄diu extra
fidē ⁊ ritū ſunt iude⸗
s Ois aūt ſu⁹ (oꝝ.
empticiꝰ circūcidet̄ ⁊
ſic comedet. Hoc du
pliciter intelligit̄ ab
hebreis. vno mō vt h̄
referat̄ ad dn̄m ſerui ſic intelligēdo ꝙ hebre⁹ habēs ſer
uū gētilē empticiū nō poſſit comedere ꝺ agno paſcha⸗
li donec ſeru⁹ empticiꝰ fuerit circūciſus. q꞉ cū ſit q̄daꝫ
res dn̄i ſui ei imputari dꝫ defect⁹ circūciſiōis. Alio mō
vt referat̄ ad ſeruū ſic intelligēdo ꝙ q̄uis ſit res dn̄i he⸗
brei. tn̄ ex h̄ nō ē admittendus ad comeſtionē agni pa⸗
ſchalis donec fuerit circūciſus. ⁊ vtrūq; requirebat̄. De
ſcđo ꝑꝫ q꞉ null⁹ incircūciſus erat admittendus ſicͥ ꝺ
primo ꝙ dn̄s non debebat admitti donec oē maſculinū
ei⁹ eēt circūciſum. vt poſtea ſubdit̄ de trāſeunte ad co⸗
loniā iudeoꝝ. v In vno domo comedet̄ ⁊c. in me⸗
moriā hui⁹ ꝙ qn̄ primo comederūt agnū paſchalē filij
iſrl̄ erāt i tāta ſolicitudine ꝓparādi ſe ad exitū ꝙ nō va⸗
cabat eis diſcurrere ꝺ domo in domū nec mittere exe
nia adīuicē. x Nec os illi⁹ ꝯfringetis. eadē rōne.
q꞉ nō vacabat eis frāgere oſſa ad accipiendū medullā.
y Ois cet⁹ filioꝝ iſrl̄ ⁊c. h̄ nō dr̄ collectiue ſed diuiſi⸗
ue. i. q̄libet dom⁹ ꝑ ſe niſi qn̄ dom⁹ ita pua ē in ꝑſonis
ꝙ vna dom⁹ nō ſufficit ad eſum agni q꞉ tūc adiungunt̄
ꝑſone de alia domo. z Q ſiq̄s ꝑegrinoꝝ ⁊c. i. illoꝝ
q̄ nō ſunt ꝺ lege ⁊ ritu veſtro. a In veſtrā voluerit
trāſire coloniā. i. cultū ⁊ fidē. b Circūcidet̄ prius
oē maſculinū ei⁹ nō eni ſufficit ꝙ in ꝑſona ſua ſolū cir⸗
cūcidat̄ ad h̄ qđ admittat̄ ad eſum agni ſꝫ oēs maſculi
ad eū ꝑtinētes debēt prius circūcidi. ⁊ h̄ mō ꝓceptum
circūſionis datū fuit abrae. vt hr̄ Gen̄. xvij. ca. c Erit
q; ſicut indigena terre. Indigena ē ille q̄ nat⁹ eſt in ter⸗
ra illa. ⁊ ꝑ h̄ intelligit̄ hic q̄cūq; eſt de ꝑplo iſrl̄.
d Siq̄s aūt circūciſus nō fue. nō ve. ex eo. iſta lex nō ē
ad excludēdū gētiles incircūciſos q̄ iā. s. ſunt excluſi. ſed
ad excludēdū filios iſrl̄ q̄ timore infirmitatis vel mor⸗
tis nō erāt circūciſi. q꞉ aliq̄ iudei nimis iordinate amā
tes pueros ſuos dimittebāt eos incircūciſos. timētes
ne ex circūciſione mors vel infirmitas eis accideret. et
iſti nō debebāt aſcēdere ad eſum agni q̄uis in alijs eſ⸗
In ca. xij. vbi dr̄ in poſtil. (ſent iudei. Cetera patēt.
Menſis iſte. ſ. marti⁹ q̄ apud hebreos vocat̄ niſan ⁊c.
m Enſis q̄ apud hebreos vocat̄ niſan. Additio.
ꝓprie loquēdo nō eſt marti⁹ noſter nec aprilis.
nā cū ipi ꝯputāt mēſes ꝑ lunatiōes raro ꝯtingit
ꝙ prima dies lune ꝯcurrat cū prima die martij. ſꝫ frequē
ter ⁊ vt in pluribꝫ venit in alijs diebꝫ ſequētibꝫ primaꝫ

Ois alienigena nō come
det ex eo. Ois aūt ſeru⁹ em
pticius circūcidet̄. ⁊ ſic co⸗
medet. Aduena ⁊ merce⸗
nari⁹ nō edēt ex eo. In vna
domo comedet̄, nec efferе⸗
tis de carnibꝫ ei⁹ foras. nec
os illi⁹ ꝯfringetis. Ois ce
tus filioꝝ iſrl̄ faciet illud.
Q ſiq̄s ꝑegrinoꝝ i veſtrā
voluerit trāſire coloniā et
facere phaſe dn̄i. circūci⸗
det̄ pri⁹ oē maſculinū ei⁹
⁊ tūc rite celebrabit. eritq;
ſicut idigena tre. Siq̄s āt
circūciſus nō fuerit. nō ve
ſcet̄ ex eo. Eadē lex erit in
digene ⁊ colono q̄ ꝑegrina
tur apud vos. Feceruntq;
oēs filij iſrl̄ ſicut ꝓceperat
domin⁹ moyſi ⁊ aaron. et
eadē die eduxit dn̄s filios
iſrael de terra egypti per
turbas ſuas.

die martij. ex q̄ ſequit̄ ꝙ menſis niſan cōcurrit frequē⸗
ter ⁊ vt plurimū cū aprili ſm̄ aliquā ꝑtē ſui. vn̄ opinio
doctoꝝ catholicoꝝ dicentiū aprilē eſſe primū menſem
apud hebreos verā ē ſm̄ ſanū intellectū. ſ. vt frequēter
⁊ vt in pluribꝫ menſis aprilis ꝯcurrit cuꝫ primo menſe
apud hebreos ſm̄ ali
quā ꝑtē ſui. ⁊ de hoc
multū inquirere ma
gis videt̄ curioſum
q̄ vtile cū ad expoſi
tionē lr̄e hoc nō ſit
neceſſariū ſcire. ſꝫ qđ
magis vr̄ hic ꝯſiderā
dū ſeu inq̄rendū ē h̄
qđ dr̄. menſis iſte erit
vobis principiū mē
ſiū vr̄ ei ꝯdicere huic
qđ dr̄. j. Exo. xxiij. vbi
de tribꝫ ſolēnitatibꝫ
agni agit̄. ibi ei hr̄ ꝙ
ſolēnitas tertia. ſ. ta
bernaculoꝝ q̄ cōiter
eſt in mēſe ſeptēbri ē
in exitu anni. dicit ei
ſic. Solēnitatē q̄ꝫ ſupple cuſtodies in exitu anni qn̄ cō⸗
gregaueris oēs fruges tuas de agro vn̄ q꞉ cū ann⁹ ē cir
cularis ipſius exitus hꝫ attingere ſuū principiū ſequit̄
ꝙ pricipiū anni ē in mēſe ſeptēbri qn̄ cōgregāt̄ fruges
de agro. nō āt in mēſe martio q̄ ē menſis nouaꝝ frugū.
h̄ idē ꝑꝫ infra Exo. xxxiiij. vbi de ſolēnitate tabernacu
loꝝ dicit. Qn̄ redeūte anni tpe cūcta cōdūt̄. et q̄ ꝑꝫ ꝙ
tpe q̄ cūcta ꝯdunt̄ qđ eſt fere in mēſe ſeptēbri. tūc ē re⸗
dit⁹ anni. ſ. ad ſuū principiū. Ad cui⁹ declarationē q̄rē
dū ſunt tria attendēda. primū. ſ. ꝙ lꝫ iter hebreos ſit di
ſceptatio ꝺ menſe q̄ creat⁹ ē mūdus. an. ſ. eſt ille in quo
cōiter ē eq̄noctiū vernale q̄ eſt martius apud nos. vel il
le in q̄ ē eq̄noctiū autūnale q̄ apud nos eſt ſeptēber nū
q̄ tn̄ legit̄ in ſcripturis ſacris ꝙ hebrei aliqn̄ ꝯputaue⸗
rint a creatiōe mūdi. vt ꝑꝫ diſcurrēdo ꝑ totā bibliā. ſꝫ
poti⁹ inuenit̄ ꝙ ꝯputatio cōis an̄ legē erat ſumpta ab eta
te hoīm de quoꝝ geſtis principalr̄ agit̄. ꝯſtat eni ꝙ dilu
uiū fuit vnū de maximis euētibꝫ mūdi narratione di⸗
gnis. ⁊ tn̄ cū in ſcriptura fit mētio de initio ipſius di⸗
luuij. Gen̄. vij. ca. nō cōputat eū a creatiōe mūdi. q꞉ nō
dicit. In tali anno poſt creationē mūdi ꝯtigit diluuiū
⁊c. ſꝫ dic. In āno vite ipi⁹ noe ⁊ mēſe ſcđo ꝯputando a
vita ipi⁹ noe. nō āt a mūdi creatione. Silr̄ in alijs geſtꝫ
q̄buſcūq; vbi de tēpoꝝ cōmutatiōe agit̄ nūq; fit mētio
de creatione mūdi. Cui⁹ rō vr̄ eē. nā lꝫ mūdū fuiſſe crea
tū a deo habeam⁹ certitudialr̄ ꝑ fidē in ſacra ſcriptu⸗
ra ꝯtētā. ꝑ cui⁹ fidei proteſtatiōe ſeptē dies hebdomade
nō habebāt noīa ꝓpria ſicut apud gētes ſꝫ denoīabant̄
⁊ nūerabant̄ a ſabbato i q̄ bn̄ficiū creationis recolit̄. et
h̄ dicēdo prima ſabbati ſcđa ſabbati. nō tn̄ ex tali fidei
certitudine habem⁹ mūdū fuiſſe creatū in tali mēſe vel
i tali. ⁊ iō ꝺ hoc inueniunt̄ diuerſe opiniōes ſine fidei p̄⸗
iudicio. vn̄ in h̄ qđ dr̄. Mēſis iſte ē vobis principiū. nō
eſt arguendū ꝙ antea ꝑplꝰ iſrl̄ habuiſſet aliū mēſem ꝑ
primo cū nullū talē heberēt. ſꝫ ex h̄ dat̄ intelligi ꝙ mō
dabat̄ eis ordo ꝯputādi mēſes annoꝝ. ſ. vt ſumerēt initi
um ab illo mēſe ꝓprio vernali ꝓpter bn̄ficiū redēptiōis.
ſcđo ne eq̄uoce ꝓcedat̄ i noībꝫ mēſiū. attēdēdū ē ꝙ apō
hebreos antiq̄s mēſes noīabant̄ ſm̄ ordinē nūeralē tm̄
ſcꝫ prim⁹ mēſis. ſcđs menſis ⁊c. ſine aliq̄ noīe ꝓprio ⁊ h̄
durauit inter eos vſq; ad captiuitatē babylonicā. vbi ꝑ
ꝯuerſatione cū Chaldeis receperūt noīa chaldaica mē

ſiū.ſm quā ɔputationē prim⁹ mēſis.ſ.nouaꝝ frugū i q̄
paſcha celebraꝰ.q̄ ēt ɔcurrit ſm ptes cū marcio ⁊ aprili
vt dictū ē vocaꝰ niſan chaldaice.ſilr mēſis ſeptim⁹ i q̄
feſtū tabernaculoꝝ celebraꝰ q̄ ēt ɔcurrit cū mēſe ſeptem/
bris ⁊ octobris ſm ptes vocaꝰ Tyſeri chaldaice. ⁊ h̄ eſt
manifeſte veꝝ q2 i tota ſacra ſcriptura nō inueniuꝰ iſta
noīa noua mēſiū añ p̄dictā captiuitatē.ſ3 poſt.ſ.i libris
Eſdre.Heſter.⁊ Mach.vñ doctores antiq̄ hebreoꝝ di/
cūt ꝙ noīa mēſiū aſcēderūt cū eis ḋ babylonia.ad quaꝫ
variationē noīatiōis mēſiū aſſignāt cām ſatꝫ rōnabilē
Dicūt eī ꝙ ſic ob memoriā redēptiōis egyptiace recepe
rūt mēſes pricipiū ⁊ noīationē a mēſe in q̄ fuerūt redē/
pti vt dictū ē.⁊ ita i q̄libet noīatiōe cuiuſcūqꝫ mēſis im
plicabaꝰ mēoria ipi⁹ redēptiōis dicēdo prim⁹ ſcōs ⁊c.
pari rōne poſt redēptionē a babylonica captiuitate vt
ēt facerēt mētionē ḋ ſcḋa redēptione acceperunt noīa
chaldaica ſupaddita noīb⁹ nūerabilib⁹ p̄dictis vt pꝫ
Heſter.ij.vbi ḋr.In mēſe.x.ipe ē mēſis Thebeth.⁊ He
ſter.iij.ḋr.In mēſe.xij.ipe ē mēſis adar.Thebeth aūt ⁊
Adar ſunt noīa chaldaica.vñ p iſtā ɔputationē ſic ɔpo
ſitā iplicabaꝰ mēoria vtriuſqꝫ redēptionis.ſ.egyptiace
in h̄ ꝙ fiebat ɔputatio a prio mēſe i q̄ fuerat redēptio
pria ⁊ pricipalꝰ eis facta.Silr iplicabaꝰ mēoria redēptio
nis babylonice i quātū ſupaddebāt noīb⁹ mēſiū nūera
bilib⁹ p̄dictꝫ noīa chaldaica q̄ ḋ nouo recepāt p ɔuer/
ſatione cū chaldeis.q.d.Sup flumia babylōis ſedim⁹
⁊ ide dñs nos liberauit.Et notādū ꝙ alia noīa q̄rūdaꝫ
mēſiū q̄ q̄ñqꝫ legūꝰ in ſcripturis.vt cū ḋr.iij.Reg.viij.ḋ
mēſē ſeptio qḋ ē mēſis Ethanim.⁊ ſic de aliis pauc̄ q̄
inueniūꝰ nō fuerūt noīa cōia apud totū pplm.vñ nec re
māſerūt iter eos tales noīatiōes ſicut p̄dicte chaldaice
⁊ nūerales noīatiōes.vt dictū ē.Tercio vo ad ꝓpoſitum
ſciēdū ē ꝙ duo pricipia ānoꝝ diuerſa apud hebreos eē
ex ſacra ſcriptura ɔprobanꝰ.q2 vnū ē pricipiū menſis
primi q̄ erat mēſis prim⁹.vt in h̄ ca.ɔtineꝰ a q̄ pricipio.
ſolēnitates ɔputabaꝰ.q2 in menſe tercio.ſ.a primo fie/
bat feſtū hebdomadaꝝ.⁊ i mēſe ſeptio feſtū tubaꝝ.Silr
ab iſto pricipio ɔputabāꝰ magna facta q̄ ɔtigebāt vt edi
ficatio tēpli p ſalomonē.ḋ q̄.iij.Reg.vi.ca ḋr.Factū igi
tur ē.cccclxxx.anno egreſſiōis filioꝝ iſrl̄ ḋ terra egypti
⁊c.Edificauit ſalomō domū dñi.Scḋm vo principiū ē
i mēſe ſeptio q̄ñ redeūte anni tpe cūcta ɔdūꝰ put ḋr.ſ.
Exo.xxiij.ab iſto eñi pricipio ɔputabāꝰ āni q̄ ptinebāt
ad ſabbatū terre.ḋ q̄b⁹ Leui.xxv.Sex annis ſeres agrū
tuū ⁊c.ſeptio āt anno ſabbatū erit terre req̄etiōis dñi
a q̄.ſ.pricipio ēt ɔputabaꝰ ann⁹ iubile⁹ q̄ poſt ſeptē heb
domadas ānoꝝ celebrabaꝰ.vñ ibidē ḋr.Nūerabis q̄ꝫ ti
bi octo hebdomadas ānoꝝ ⁊c.⁊ ſeqꝰ.Sanctificabis an
nū q̄nquageſimū ⁊ vocabis remiſſionē cūctis habitato
rib⁹ terre.⁊ ipe eī ē iubile⁹.Q aūt hec ɔputatio iubilei
habeat pricipiū nō in mēſe primo ſ3 i mēſe ſeptio.ibi/
dē oñdiꝰ cū ḋr.Clāges buccina in mēſe ſeptio ⁊ decia
die mēſis i die ꝓpiciatiōis ⁊c.Rō aūt q̄re hec ɔputatio
ſabbatoꝝ terre nō ſumebat principiū a primo mēſe aſſi
gnaꝰ a doctorib⁹ hebreoꝝ talis.Nā in ſeptio anno cu/
iuſlibet hebdomade nō licebat ſerere agros neqꝫ collige
re niſi ea q̄ ſpōte naſcebāꝰ.⁊ ipa erāt cōia oib⁹ hoib⁹ pe
corib⁹ ⁊ iumētis ⁊ hmōi.vt i ca.p̄dicto.Leui.hꝫ.vñ ſi ta/
lis ɔputatio incipet a mēſe prio.illa q̄ in eodē mēſe na/
ſcerenꝰ ſemīata i p̄cedēti āno nō colligerenꝰ a ſuo dño
tāqꝫ ꝓpria ſ3 eēnt cōia.ſilr in autūno ⁊ hyeme ſequētib⁹
eiuſdē anni nō licebat ſemiare aliq̄d cū eēt in anno ſab/
bati.⁊ ſic duo fruct⁹ eēnt ipediti in q̄libet hebdomada
annoꝝ qḋ valde difficulter poſſet ſupportari.ſ3 cū initiū
hmōi ɔputatiōis ſumebaꝰ in mēſe ſeptio fruct⁹ hui⁹ an
ni tm̄ erat ſub ſabbato.qḋ erat magis tolerabile.

In eo.ca.xij.vbi ḋr i poſtil.Ex iſta lr̄a ⁊ ea q̄ ſeq̄tur.ſ.
Iuxta quē ritū tolletis ⁊ hedū.⁊ ſuabitꝫ eū vſqꝫ ad de/
Ecimolatio. (cimāquartā diē ⁊c. Additio.ij.
h paſchal' ſm hebreos doctores pcipuos ḋ agno
debebat fieri nō āt ḋ hedo.qḋ ɔgruit tā cauſe lr̄a
li h⁹ ſacrificij q̄ꝫ ēt figurali primū pꝫ.Nā ſm rab.moy.
gerūdeñ.⁊ alios p̄cipiebaꝰ agn⁹ occidi i prio mēſe.q2
ſignū arietis ē tūc i potiſſimo ſuo ſtatu.⁊ tūc ſol eſt cōi/
ter i eodē ſigno.⁊ q2 egyptij arietē venerabāꝰ i h̄ de⁹ vo
lebat oñdere ꝙ nō ſolū egyptios ſ3 ēt deos eoꝝ iudica/
bat.vñ.ſ.eo.ca.Et in cūctꝫ dijs egypti faciā iudicia.q̄ q̄
dē rō nō haberet locū i hedo.hedus eñi hꝫ ſignū ꝓpriū
nō i ariete.ſ3 i capricorno.qḋ ē decimū ſignū i q̄ ſol ē cōi
ter i decio mēſe ɔputādo a prio.Scḋm pꝫ.ſ.ꝙ ſm rōeꝫ
figuralē.nā xp̄s in ſua paſſione p agnū ſignificaꝰ nō p
hedū tā apud ꝓphas.vt Eſa.liij.Tāqꝫ agn⁹ corā tōdēte
⁊c.q̄ꝫ apud pl⁹ q̄ꝫ pphā.ſ.Iohēm baptiſtā q̄ xp̄m oñ/
dēs ⁊ ſuā paſſionē p̄noſticās dixit.Ecce agn⁹ dei ecce q̄
tollit pctā mūdi Io.i.ca.Xp̄s ēt de extremo iudicio lo/
quēs.vbi iuſti ſepabunꝰ ab iniuſtis p agnos iuſtos.per
hedos iniuſtos ſignificauit Math.xxv.ca.Valde igitur
ɔſonū eēt rōe figurali h⁹ ſacrificij ꝙ hed⁹ imolaret.Q
aūt i trāſlatione nr̄a habeaꝰ.Iuxta quē ritū tolletis he/
dū.nō ɔſonat hebraice veritati.vitas eñi hebraica hꝫ.De
arietib⁹ ⁊ capris accipietꝫ eū.put poſtillator dicit.⁊ eſt
ſenſus ꝙ agn⁹ ille imolādus accipiēd⁹ erat ḋ aliq̄ grege
in q̄ eēnt arietes ⁊ capre put cōiter ſolēt aſſociari qḋ cō
gruebat rei figurate.ille eñi ver⁹ agn⁹ q̄ mūdi pctā ab/
ſtulit a iuſtis q̄ p agnos.⁊ a peccatorib⁹ q̄ p hedos deno
tāꝰ deſcēdit.put doctores tradunt Math.i.⁊ Luce.iij.
vbi ḋ genealogia xp̄i agiꝰ.vñ ⁊ glo.ſup illud.Iuxta quē
ritū ⁊c.q2 de iuſtis ⁊ peccatorib⁹ xp̄s carnē aſſumpſit.
vt nemo ḋ venia deſparet.nec obſtat ꝙ aliq̄ñ p hedum
xp̄s intelligi poſſit.vt īfra Leuit.xvi.de illo hirco cuius
ſors exijt domino.Similiter ibidē de alio hyrco.q̄ por
tabat oēs iniq̄tates ꝓpli in terrā ſollitariam.q2 ḋ his et
ſilib⁹ itellexit xp̄s ſm ſilitudinē carnis pcti.vñ ⁊ i illis
nō addiꝰ ſine macula ſicut h̄ i agno paſchali.h̄ eñi figu
raꝰ xp̄s ſub rōne māſuetudinis ⁊ innocentie.

In eo.ca.xij.vbi ḋr in poſtil.Haberiſqꝫ h̄ ɔñr deſcri/
bitur qualiter phaſe ſit celebrandū. Additio.iij.
i Ste mod⁹ declarandi h⁹ qḋ ḋr.Cultu ſempiter/
no quē ponit poſtillator.Aug.ponit ſub diſiū/
ctione.put poniꝰ i glo.vbi ſic.Aut ḡ ſic appella/
uit eternū ꝙ nō ſpōte audeat p̄termittere.aut nō ſigna
reꝝ ſ3 res q̄ ſignificāꝰ.Hec i glo.Videdū ē ḡ ſm primū
modū itelligēdi q̄ planior ē q̄ñō pōt ſaluari ꝙ h̄ p̄ceptū
ḋ paſche celebratiōe nō obligeꝫ ſempiternaliter put lr̄a
ſonat.Ad qḋ ſciēdū ꝙ in hebraica lr̄a vbi nos habem⁹.
ſempiterno.poniꝰ hec dictio halā.qḋ idem ſignificat p
prie qḋ apud nos hec dictio ſclm.vñ ſenſus ꝓpri⁹ h⁹ lr̄e
in hebraico ē.Celebrabitꝫ hāc diē ſolēnē i generationi
b⁹ vr̄is in ſclm.Seculū aūt apud hebreos ſicut ⁊ apud
nos latinos poniꝰ p q̄libet ſpacio tpis determinātꝫ ali/
cuius vite durationem vt infra dicitur Et erit ei ſuus
vſqꝫ in ſeculum.vbi li ſeculum non ſignificat ꝑpetui/
tatem ſeu eternitatē durationis ſimpliciter.ſed ſignifi
cat totū ſpaciū vite illi⁹ ſui q̄ p totā vitā ſuaꝫ debebat
eē in ſeruite.vñ ⁊ in ſcripturis ſacris duratio p̄ſtis vi
te vocaꝰ ſclm.⁊ duratio future aliud ſclm p ſe.⁊ ſic itel/
ligiꝰ illud pſ.Benedict⁹ dñs a ſclo ⁊ vſqꝫ in ſclm.Silr
⁊ in ſymbolo dicim⁹.Vitā venturi ſeculi.Qua rōne anti
q̄ hebreoꝝ totū tp̄s duratiōis moſaice legꝫ vnū ſclm vo
cāt.⁊ tp̄s meſſie aliud ſclm ꝓpter diſtinctionē eoꝝ q̄ ad
vitā ſpūalē ptinēt in vtroqꝫ ſclo vñ cū i p̄ceptis hmōi p̄
ſertim ceremonialib⁹ obſuādis addiꝰ.In ſclm.intelligi

debz p toto ſpacio duratōis leg᷑ moſaice q̄ ē vſq̄ ad ali ud ſeculū.ſ.ſecd̄m xp̄i. ⁊ iſte ē mod᷒ rñdendi ꝓprius he breis.cū de euacuatiōe ceremonialiū in q̄bꝫ ſepe dicit̄ ꝙ ſtatuta ſunt in ſeculū nō arguūt.ſ.ꝙ itelligit̄ p ſpacio duratiōis leg᷑ moſaice qḋ ē q̄ddā ſeculū diſtinctū a ſe culo ↄ̄p̄hēdēte ſpaci um durationis legis moſaice.q̄ q̄dē mod᷒ loq̄ndi d̄ duplici ſecu lo cōit̄ tenet̄ et a tal mudic᷑ i varijs loc᷑.

Jn eo.c.xij. vbi dr in poſtil. Jre tollētes animal. Jn hebr. h̄r Emite accipite.

Additio q̄rta.

k In hebreo i h̄ lo co nō dic. Acci pite aīal.ſ3 ē ibi q̄dā dictio q̄ q̄nq̄ ſignificat ouē in ſingl'ari. q̄nq̄ oues in plali. ⁊ q̄nq̄ ſignificat gregē. Un̄ Geñ.xxvij.ca. vbi dr Uade ad gregē: ponit̄ eadē dictio ſicut hic et ē ſenſus ꝙ moyſes monebat pp̄l'm h̄re gregem ſeu greges i q̄ ſolēt eē arietes et capre vt inde accipe rēt agnū paſchalē q̄ accipiendus erat de grege in q̄ eēnt arietes ⁊ capre vt dictum fuit ſupra in eodem cap̄lo additione.ij.

Capitulum .XIII.

l Locutuſq̄ eſt dn̄s ad moyſen dicēs: ſanctifica m̄ omne p̄rīogenitū qḋ apit vuluā in filijs iſrl': tā d̄ hoī bus q̄ de iumētis. ᵐ Mea ſūt eni oīa. ᶜ Et ait moyſes ad pp̄l'm ᵈ Memētote diei hui᷒ in q̄ egreſſi eſtꝭ de egy pto ⁊ de domo ſuitutꝭ: q̄m i māu forti eduxit vos dn̄s de loco iſto ᵉ vt n̄ comedatꝭ fermentatū panē. ᶠ Hodie egredimini mēſe nouarū frugū. ᵍ Cūq̄ introduxerit te dn̄s in terrā chananei ⁊ ethei ⁊ amorrei ⁊ euei ⁊ ie buſei: ʰ quam iurauit p̄rī bus tuis vt daret tibi ter ram fluentē lacte ⁊ melle: ⁱ celebrabitis hūc morē ſa crop̄ mēſe iſto. Septē die bus veſceris azimis ᵏ. et in die ſeptimo erit ſolēnitas dn̄i Azima comedetꝭ ſeptē diebꝫ ˡ Nō apparebit apd̄ te aliq̄d fermētatū: nec in cūctis finibꝫ tuis ᵐ Narrabiſq̄ filio tuo i die illo dicēs Hoc ē qḋ fecit m̄ dn̄s q̄n egreſſus ſum de egypto. ⁿ Et erit q̄ſi ſignū in manu tua: ⁊ q̄ſi monimētū ante ocl'os tuos. ⁊ vt lex dn̄i ſp ſit i ore tuo. Jn māu eī for ti eduxit te dn̄s d̄ egypto. ᵒ Cuſtodies huiuſcemodi cultum ſtatuto tempore a

Jn eo.c.xij. vbi dr in poſtil. Haec eſt religio phaſe ⁊c.

Additio.v.

d Dictio q̄ ponit̄ in hebreo in h̄ lo co vbi trāſlatio nr̄a h3 Hec religio.nō ſignificat ꝓprie religionē nec cultū.ſ3 ceremoniū vl' legi timū vt ſatꝭ notū ē ſcientibꝫ ꝓprietatē h᷒ ligue qḋ mag᷑ poſſet appropriari ritui paſchal' feſtiuitatꝭ q̄ ꝑcipue fu it figuratiuus ⁊ ceſſauit veniēte re figurata ſicut ⁊ alia ceremonialia ⁊ legalia.

Capitulum .XXIII.

l Locutuſq̄ ē dn̄s. Hic ↄ̄ñr exprimit̄ mādatū de ſanctificatōe p̄rīogenitop̄. ⁊ p̄rīo moyſi iniūgit̄ ſcdō p moyſen ꝓpl'o dr ibi Et ait moyſes. Circa primū ↄ̄ſiderādū ꝙ ſctificatio ꝓprie accepta ē applicatō alic᷒ ad diuia. ⁊ h̄ mō tribꝫ leui fuit dn̄o ſcīficata. Alio mō accipit̄ ſanctificatio mag᷑ large p redēptōe ei᷒ qḋ ē dn̄o obligatū. ⁊ ſic accipit̄ hic. q2 p̄rīogenita debebant redimi p p̄ciū datū ſacerdoti. cui᷒ rō ſubdit̄. b Mea ſunt eni oīa. Et h̄ eni ꝙ de᷒ ꝑcuſſit p̄rīogenita egyptio rū ſaluās p̄rīogenita hebreop̄. p̄rīogenita hebreop̄ fue runt ſibi obligata. c Et ait moy. ad pp̄l'm. Hic ↄ̄ñr moyſes denūciat ꝓpl'o p̄dictū mādatū. p̄mittit tñ aliq̄ de ſolēnitate paſchali. ſcdō ſubdit de ſctificatōe p̄rīoge nitī ibi. Cūq̄ introduxerit. Circa primū dr. d Me mentote diei hui᷒.i. ſolēnitatꝭ paſchal' in q̄ egreſſi eſtꝭ ſc3.xv. die mēſis primi. e Ut n̄ comedatꝭ fer. panē ſeptē diebꝫ. vt p̄dictū ē. ⁊ dic̄ ra. Sa. ꝙ ꝑceptū non ob ligat ad comedēdū azima niſi p̄ria die q̄n cōedebatur agn᷒ ſ3 ſuffic̄ i alijs diebꝫ abſtinē a fermēto ⁊ fermētato. f Hodie egredimi mēſe nouap̄ frugū qḋ ē tp̄s valde aptū ad ābulādū. ⁊ dr Nouap̄ frugū. q2 in illo mēſe fie bat oblatio de primitijs nouorum fructuum.

g Cūq̄ introduxerit te dn̄s in terrā chananei. l3 enū meret hic q̄nq̄ gētes tm̄. alij tñ ſubintelligūt̄ noīe cha nanei. q2 oēs hitatores t̄re p̄miſſiōis. vocabant̄ chana nei generalit̄. l3 aliq̄ cū h̄ h̄rēnt nomē ſp̄ale. vt amorrei et iebuſei ⁊ ceteri. h Quā iurauit p̄ribꝫ tuis.ſ. abrae p filijs ſuis. vt h̄r Geñ.xxij.c. i Celebrabitis hunc morē ſacrop̄. ſacra hic dicūt̄ obſuātie paſcales ad hono rē dn̄i. k Et in die ſeptimo erit ſolen. dn̄i q2 dies ſeptīa erat eq̄ celebris ſic̄ ⁊ p̄ria. vt dictū eſt. c. p̄cedenti. et ideo erat celebrior alijs diebꝫ intmedijs. l Nō apparebit apd̄ te aliq̄d fermētatū. illud frequt̄ repetit̄ ad imprimendū me morie eop̄.

m Narrabiſq̄ filio tuo. et q̄ p3 ꝙ p̄ēs te nent̄ filios ſuos eru dire p ſe. vl' p aliū de his q̄ ſunt neceſſaria ad ſalutem. n Et erit q̄ſi ſig. in ma. tua ⁊c. Judei occaſiōe h᷒ ſcribūt h̄ in cedula li gāt in māu ſiniſtra: et ſiſr i capite ſ3 p3 ꝙ illḋ qḋ ꝑcipit̄ nō h̄ ē niſi ad fortit̄ impri mēdū mēorie. q̄ſi eni q̄s vl't alic᷒ rei recor dari p ſigno rcordatōis ligat i māu ſua filū. vl' pōit an̄ ocl'os aliq̄d i ſignū recordatōis. ⁊ h̄ mō loq̄r̄ hic ſcriptura. o Cuſtodies huiuſcemōi cultū ſtatuto tp̄ea diebꝫ in dies.i. ab anno in ānū. Poſtq̄ dictū ē de agno paſchali q̄ntū ptinet ad primū ſenſū q̄ hiſtoric᷒ eſt. hic aduer tendū breuit̄ de eo' in q̄ntū fuit figura xp̄i paſſi. ſm ꝙ di cit ap̄ls.i. Cop̄.v. Paſcha nr̄m imolat᷒ ē xp̄s. Sāguis vo agni linit᷒ ſup vtrūq̄ poſtē eſt mēoria paſſionis xp̄i cor de p fidē ⁊ ore p ↄ̄feſſionē. ſm ꝙ dr ad Ro.x. Corde cre dit̄ ad iuſticiā. ore āt fit ↄ̄feſſio ad ſalutē. Et in ſuplimi nari. q̄ntū ad ſpem celeſtiū. ⁊ hic ſanguis ſic poſit᷒ libe rat ab exterminatore. q2 paſſio xp̄i p̄dicto mō credita li berat a demōis p̄tāte. Comeſtio āt carniū agni ſignifi cat ſumptōē eucharistie ſacri. Aſſatio i igne ſignificat ꝙ xp̄s paſſus ē maxīa caritate. Nec ad eſum hui᷒ ſacri d3 aliq̄s accedē cū ↄ̄ſcīa mortal' p̄cti qḋ excludit carita tē. Panes azimi: cū q̄bꝫ comedebat̄ ſignificāt purā cō uerſatōem fideliū ſm illḋ Cop̄.v. Jtaq̄ epulemur nō i fermēto malicie ⁊ neq̄cie: ſ3 in azimis ſinceritatꝭ ⁊ veri tatis. Succus herbap̄ agreſtiū. ſignificat p̄niā fideliū: que neccaria ē ſumētibꝫ corp᷒ xp̄i. Nec os frangebat̄. in ſignū ꝙ crura xp̄i in cruce nō fuerūt fracta. ſicut exponit Johes euāgeliſta.xix.c. Accinctio renū in comedētibꝫ ſignificat caſtitatē. ſm ꝙ dic̄ Gre. Lūbos p̄cingim᷒ cū carnis luxuriā p ↄ̄tinentiā coartam᷒. Baculi in māibꝫ ſignificant fidē crucꝭ: q̄ d3 eē nō tm̄ in ore ſ3 ēt in ope qḋ p man᷒ ſignificat̄. Calciāmēta in pedibꝫ q̄ ſunt de pellibꝫ mortuop̄ aīaliū. ſignificāt exēpla ſcōp̄ patp̄ imi tanda. q̄ in fide xp̄i paſſi mortui ſunt. Debebat autem agn᷒ in vna domo comedi. p qḋ d̄ſignat̄ vnitas eccle ſie in q̄ d3 eucharistia aſſumi ⁊ nō in couēticul' hereticop̄. p Cūq̄ introduxerit ⁊c. Hic explicat moyſes man datū de ſanctificatione primogenitorum.

q Separabis oē qḋ aperit vuluā dn̄o.i. qḋ primo

diebꝰ ī dies. Cūq3 introduxerit te dn̄s ī trā chananei ſicut iurauit tibi ⁊ pr̄ibꝫ tuis. ⁊ dederit tibi eā, ſeparabis oē qḋ aperit vuluā dn̄o ⁊ qḋ primitiuū ē ī pecoribꝫ tuis Quicqḋ habueris maſculini ſex⁹, ɔſecrabꝭ dn̄o. Primogenitū3 aſini mutabis oue, qḋ ſi nō redemeris interficies. Oē āt primogenitū hoīs de filijs tuis p̄cio redimes. Cūq3 interrogauerit te filiꝰ tuꝰ cras dicēs. qḋ ē h̄. r̄ndebis ei In manu forti eduxit nos dominꝰ ḋ terra egypti ḋ domo ſuitutꝭ. Nā cū induratꝰ eēt pharao ⁊ nollet nos dimittere, occidit dn̄s oē primogenitū ī terra egypti a p̄ogenito hoīs vſq3 ad primogenitū iumētoꝝ. Idcirco īmolo dn̄o om̄e qḋ apit vuluā maſculini ſexꝰ, ⁊ oīa

p̄ogenita filioꝝ meoꝝ redimo. Erit igiẗ q̄ſi ſignū ī manu tua ⁊ q̄ſi appēſu3 q̄d ob recordationē an̄ oculos tuos, eo q̄ ī manu forti eduxerit nos dn̄s de egypto. Igiẗ cu3 emiſiſſet pharao p̄plm̄. nō eos duxit dn̄s p viā tre philiſthijm q̄ vicina ē reputās ne forte peniteret eū ſi vidiſſet aduerſum ſe bella ɔſurgere ⁊ reuerteret̄ ī egyptū ſ3 circūduxit p viam deſerti, q̄ ē iuxta mare rubrū. Et armati aſcenderūt filij iſrl̄ ḋ terra egypti. Tulit q3 Moyſes oſſa ioſeph ſecū. eo q̄ adiuraſſet filios iſrl̄ dicēs. Uiſitauit vos deus. efferte oſſa mea hinc vobiſcū. Profectiq3 ḋ ſochot. caſtrametati ſūt ī etham. ī extremis finibꝫ ſolitudīs. Dn̄s autē p̄cedebat eos ad oſtendendū viam

naſcit̄ ſeparabis ab alijs tāq3 dn̄o obligatū ad īmolādū. r Et qḋ primi ē ī pecori. tuis. h̄ addit ad reſtringēdū illud qḋ erat generaliter dictū ḋ p̄ogenitis, q2 nō eſt intelligēdū niſi de aīalibꝫ mūdis, ⁊ q̄ ſunt maſculini ſexus. iō ſubdit̄ Quicqḋ habueris maſculini ſexꝰ ⁊c.

s Primogenitū aſini mutabis oue. De primogenitis aīaliū imūdoꝝ q̄ l3 īmolari nō poſſent. tn̄ erant deo obligata interq̄ etiā ɔtinet̄ primogenitū aſini. ḋr Nūe. xviij. q̄ debēt redemi q̄nq3 ſiclis argēti q̄re igiẗ p̄ ceteris ḋr redimi oue imolāda loco ipſius. Ad h̄ r̄ndet Ra. ſa. q̄ aſini fuerūt in magno adiutorio filiꝰ iſrl̄ exeuntibꝫ de egypto portādo mulieres ⁊ puulos ⁊ alia onera ⁊ iō q̄tū ad aliq̄d primogenitū aſini fuit poſitū cū animalibꝫ mūdis nō q̄ īmolaret̄ dn̄o. ſ3 q̄ loco ipiꝰ offerret̄ ouis immolanda.

t Oīe āt primoge. ho. de filiis p̄cio. redimes. ſ. q̄nq3 ſiclis. vt h̄r Nūe. iij. ca. ſed q̄ſi nūerabat̄ pp̄ls q̄ liberabat dimidiū ſiclū. vt h̄r. ī. xxx. c. ſe

v Idcirco imo. (q̄r. do. oē qḋ apit vul. maſ. ſexꝰ. Ex q̄ videt̄ verū qḋ p̄dictū eſt. ſ. q̄ ſanctificatio p̄ogenitoꝝ aīaliu3 intelligit̄ tm̄ de animalibꝫ mūdis q̄ ſunt immolatiua. h̄ tn̄ eſt intelligēdū ſi accipiat̄ ſanctificatio ꝓprie. ⁊ ē eſt applicatio alicuiꝰ rei ad cultū diuinū. ſi āt accipiat̄ large put ſe extēdit ad ſuſtētationē miniſtroꝝ cultꝰ diuini. ſicut decime vel hmōi. ſic ēt primogenita aīaliū imūdoꝝ ſanctificabāt̄ dn̄o inquātū redimebant̄. vt h̄r Nūe. xviij. ⁊ p̄ciū erat ſacerdotū. excepto p̄ogenito canis q̄ nō redimebat̄. vt ḋr cōiter. ſ3 interficiebat̄. x Igitur cū emiſiſſet. Poſtq̄ deſcriptꝰ eſt egreſſus filioꝝ iſrl̄ de egypto. hic ɔſr̄ deſcribit̄ eoꝝ ꝓgreſſus. Circa qḋ primo oñdit̄ modus p̄cedendi. ſcḋo remotio īpedimenti ca. xiij. tertio ɔtinuatio itineris īcepti. xv. ca. ibi. Tulit ēt moyſes. Modus āt p̄cedēdi deſcribit̄ q̄tū ad tria. primo q̄tū ad viā. cū ḋr. y Nō eos duxit dn̄s p viā ter. phil. q̄ vicina eſt. ſ. terre egypti. ⁊ iō facilis ad reuertendū. cuiꝰ cā ſubdit̄. z Ne forte peniteret eū. ſ. pp̄lm̄. a Si vidiſſet aduer. ſe bella ɔſurgere. a philiſteis qui erāt multi ⁊ fortes bellatores. vn̄ Ioſue ⁊ filij iſrl̄ nō potuerūt eos debellare. b Et reuerteret̄ in egyptū. timore ductꝰ ⁊ ꝓpter facilitatē reuertēdi. c S3 circūduxit p viā deſerti. q̄ lōga eſt ⁊ difficilis ad reuertēdū ⁊ tn̄ murmurauerūt filij iſrl̄ territi verbis exploratoꝝ dixerūt. Conſtituamꝰ nobis ducē ⁊ reuertamur ī egyptū. vt h̄r Nūe. xiiij. ca. ⁊ multo fortiꝰ h̄ feciſſent territi a philiſteis. ſ3 cōtra hoc videt̄ q2 dn̄s poterat eos ſolo nutu defendere

⁊ philiſteos delere. ſicut factū ē egyptijs. Dicēdū q̄ philiſtei nōdū demeruerāt ita puniri ſic egyptij. nec de terra ſua expelli ſicut chananei. ⁊ iō noluit dn̄s q̄ iret p viā terre philiſthijm. q2 ſic habuiſſent bellū cōtra eos p̄o q̄s dn̄s delere nolebat adhuc. d Iuxta mare rubrū. nōn q̄ aque ſint rubee de natura ſua. ſ3 q2 terra in ripa eſt rubea ⁊ cōmiſcet̄ aque. ⁊ ſic videt̄ aqua rubea maxime ꝓpe littus. Dicit̄ aūt in hebreo. Mare ſuph. ī. iunceū vel cānoſum. q2 abundat ī littore maris iunci vel canne. ſcḋo deſcribitur modꝰ p̄cedēdi q̄tū3 ad filios iſrl̄ cū dicit̄.

e Et armati aſcēderūt. S3 q̄n̄ vn̄ habuerūt arma. q2 cū eſſent oppreſſi ſeruitute ne multiplicaret̄ ⁊ rebellarēt egyptijs vt. ḋ. dictū ē. ī. ca. nō eſt veriſimile. q̄ egyptij p̄mitterēt eos arma h̄re. Dicēdū q̄ habuerūt p accōmodationē ab egyptijs. ſicut eī primo p̄te ⁊ liberaliter accōmodauerāt eis vaſa aurea ⁊ argentea. ita accōmodauerūt etiā arma ad defendendū p̄cioſa q̄ eis accōmodauerāt a p̄donibꝫ ſi occurrerent. Tertio deſcribit̄ modꝰ p̄cedendi q̄tū ad id qḋ ſpālr̄ portabāt cū ḋr. f Tulit q3 mo. oſſa ioſeph. q̄ in egypto remāſerāt ex cauſis ſupradictis Gen. vlti. g Eo q̄ adiuraſſet fili. iſrl̄. l3 eīn moyſes ⁊ alij ſibi cōtēporanei adhuc nōdū eēnt nati. tn̄ ī iuramēto patrū ſuorū fuerūt obligati. Dicūt āt hic aliqui q̄ Nilꝰ plꝰ ſolito inundauerat. ⁊ ſic locū vbi erāt oſſa ioſeph operuerat ſed moyſes vt inueniret locū ſcripſit nomē dn̄i tetragrammaton ī lamina aurea. ⁊ illa p̄ceſſit ſup aquas quouſq3 ſtetit ſup ſepulchrū ioſeph. Alij aūt dicūt q̄ ouis natando ⁊ loquēdo miraculoſe oſtēdit ei locū ꝓpter qḋ vocata eſt ouis ioſeph. ſcḋm q̄ ḋr pſal. lxxix. Qui deducis velut ouē ioſeph. Sed iſta videt̄ ficticia. tū q2 glo. hebraice nec ioſephus talia dicant. l3 ꝑponat̄ eis ab illis q̄ libros eoꝝ nō viderūt. tū q2 vna de cauſis quare oſſa ioſeph remāſerūt in egypto fuit vt p eiꝰ ſepulchrū memoria beneficioꝝ eiꝰ apud egyptios diutiꝰ remaneret. ⁊ ſic pp̄ls iſrl̄ mitius tractaret vt. ḋ. dictū fuit Gen. vlti. ⁊ iō nō eſt veriſimile. q̄ oſſa ioſeph eēnt repoſita in pratis vel cāpis vbi aqua poſſet inundare. ſ3 in loco valde ſolēni ⁊ celebri vbi aqua nō poſſet inundare. maxime cū tpe ſue mortis eſſet potētiſſimꝰ ⁊ a rege egypti ⁊ pp̄lo dilectiſſimꝰ. nec id quaſſum ē de pſ. lxxix. vel ē p eis q̄ li ioſeph nō ē genitiui caſus vt determinet h̄ ouē. ſ3 ē accuſatiui caſus. h Caſtrametati ſunt in etham in extre. fini. ſo. in ɔfinio terre habitabilis vel fructifere egypti ⁊ deſerti quarto deſcribit̄ modus p̄cedēdi q̄tū ad

itineris directionē cū dr̄. i Dn̄s aūt p̄cedebat eos
ſcꝫ ꝑ āgelū q̄ p̄cedebat exercitū hebreoꝝ vt hr̄ ſeq̄nt. ca.
.l. Per diē in colūna nubis, q̄ nō ſolū oſtēdebat viā. ſꝫ
ēt ꝓtegebat eos ab ardore ſolis cui⁹ calor ē multū ī ꝑtī
bus in terra illa. l Et ꝑ noctē in colūna ignis. Dicūt
aliq̄ ꝙ eadē fuit co-
lūna q̄ obumbrabat
ꝑ diē ⁊ illuminabat ꝑ
noctē vocat̄ tñ dupli
ci noīe ꝓpter duplex
officiū. hebrei aūt di
cunt ꝙ fuit duplex.
vna ꝑ diē q̄ in veſpe
recedebat pacto offi-
cio ⁊ tūc colūna ignis
ſubintrabat. q̄d autē
veri⁹ ſit nō bene ap-
paret ð textu. certuꝫ
ē tñ ꝙ vtroq̄ mō po
tuit eē q̄ totū illud fiebat diuīo miraculo.

ꝑ diē in colūna nubis. ⁊ ꝑ
noctem ī colūna ignis. vt
dux eēt itineris vtroq̄ tp̄e.
Nūq̄ defuit colūna nub̄ ꝑ
diē nec colūna ignis ꝑ no-
ctē corā ꝑp̄lo. .XIIII.
Ocut⁹ ē aūt dn̄s
l a moyſē dicēs Lo

Jn ca. xiij. vbi dr̄. in poſtilla. Circa primū ꝯſiderādū
ꝙ ſanctificatio ꝓprie accepta ⁊c. Additio. i.
s Sanctificatio neq̄ ꝓprie neq̄ large videt̄ accipi
ꝑ redēptione alicui⁹ ſanctificati ſeu deo obliga
ti, put vr̄ velle poſtil. imo redēptio excludit ſanctitatē a
re ſanctificata q̄ p̄cio redimit̄ ꝑ qḋ res deo alꝫ ſanctifi-
cata reddit̄ ꝓphana. vt ptꝫ eo. ca. de redēptiōe primoge
nitoꝝ hoīs. ⁊ de mutatiōe p̄mogeniti aſini in ouē ⁊ for-
te in h̄ loco vicīū ſcriptoris interuenit in poſtilla. q̄ vbi
dr̄. Alio mō accipit̄ ſanctificatio magis large ꝑ redem
ptiōe ei⁹ qḋ ē dn̄o obligatū debuiſſet dicere. ꝙ alio mō
accipit̄ ſanctificatio mag̃ large ꝑ applicatione ſeu obli
gatione alicui⁹ ad diuīa tali mō ꝙ poſſet redimi p̄cio ſi
Jn. eo. ca. xiij. vbi dr̄ ī poſtil. Poſtq̄ dcm̄ ē ð (cut h̄.
agno paſchali q̄ntū ꝑtinet ad primū ſenſū ⁊ q̄ hyſtori-
circa ſenſum ſpūalē (cus eſt ⁊c. Additio. ij.
c huī⁹ p̄cepti. ſ. ð agno paſchali multa notabilia
tradunt̄ a doctorib⁹ p̄ter illa q̄ hic ī poſtilla tra-
dunt̄ ſꝫ illa ꝑ magna pte tradunt̄ ī glo. cōī. iō h̄ p̄termit
tunt̄. Unū tñ videt̄ notādū ꝙ īter cetera ve. le ſacrificia
h̄ ſacrificiū videt̄ p̄cipuū. Ad qḋ ſciendum ꝙ put cōiter
doctores tradūt triplex ē rō ſacrificioꝝ ve. le. quaꝝ vna ē
ad deteſtationē ydolatrie. ſcḋa ē vt ille ꝑp̄ls ſm̄ illus
ſtat⁹ ꝯgruētiā in dei cultū ordinaret̄. tertia ē vt myſte-
riū xp̄i figuraret. ſicut ⁊ cetera eoꝝ geſta. ſm̄ illud. i. Co-
rinth. x. Oīa in figura ꝯtingebāt illis. ſm̄ āt qḋlibet p̄di
ctoꝝ triū ſacrificiū agni paſchalis videt̄ eſſe p̄cipuū. pri
mū ptꝫ. nā in h̄ ſacrificio primo celebrato maxime fie-
bat deteſtatio ydolatrie cū iſraelitici adhuc in captiui-
tate egyptioꝝ exiſtes arietē quē egyptij colebāt publice
īmolabāt qḋ erat maxime abominabile egyptijs. vñ. s.
viij. ca. Abominatiões eñ egyptioꝝ īmolabim⁹ deo no
ſtro. Scḋm ptꝫ. nā ſm̄ Tho. prima ſcḋe. q. cij. ar. v. ī ſidē-
do ad. q. ſicut ꝑ circūciſionē inſtituebat̄ ꝑp̄ls ad colen-
dū deū ſine q̄ nullus admittebat̄ ad aliqḋ legaliū. ſic ꝑ
eſum agni paſchalis primo ꝑp̄ls habuit vſum eoꝝ q̄ ad
diuinū cultū ꝑtinebāt ad quē q̄dē eſum null⁹ incircūci
ſus admittebat̄. vt. s. xij. ca. Tertiū ptꝫ. nā ſm̄ ſanctum
Tho. in pte. q. lxxiij. arti. vl. ī cor. q. in ſacramēto eucha
riſtie in q̄ xp̄s ꝯtinet̄ ⁊ memoria paſſionis ei⁹ p̄cipue re
colit̄ tria ꝯſiderare poſſum⁹. ſ. illud qḋ ē ſacramentū tm̄
ſcꝫ panis ⁊ vinū. ⁊ in h̄ potiſſima figura fuit melchiſe-
dech oblatio q̄ obtulit panē ⁊ vinū. Scḋm illud qḋ eſt
res ⁊ ſacramētū. cui⁹ figure fuerūt oīa ſacrificia ve. le. ⁊
p̄cipue feſtū expiatiōis qḋ erat ſolēniſſimū. Tertiū eſt
effect⁹ hui⁹ ſacramēti. cui⁹ p̄cipua figura fuit māna in-

quātū habebat ī ſe oīs ſaporis ſuauitatē. vt hr̄ Sap. xv
vi. Sicut ⁊ gratia h⁹ ſacramēti q̄ntū ad oīa reficit mētē
agn⁹ āt paſchal̄ q̄ntū ad hec tria figurabat h̄ ſacramētū
q̄ntū eñ ad primū. q̄ māducabat̄ cū panib⁹ azimis. vñ
Exo. xij. Edēt carnes ⁊ azimos panes. q̄ntū ꝯo ad ſcḋm
q̄ īmmolabat̄ ab oī
multitudine filioꝝ iſrl̄
xiiij. luna qḋ fuit figu
ra paſſiōis xp̄i ī xiiij.
luna primi mēſis ce
lebrate q̄ ꝓpter innō
cētiā dr̄ agn⁹. q̄ntū ad
ad effectū. q̄ ꝑ ſiguī
nē agni paſchalis ꝓ-
tecti ſūt filij iſrl̄ a de
uaſtāte angelo ⁊ edu
cti de egyptiaca ſeruī
tute ⁊ ſic ponit̄ figu
ra hui⁹ ſacramēti p̄ci
pua agn⁹ paſchalis q̄ ſm̄ oīa eā repn̄tat. hec ille. Et no-
tādū ꝙ luna. xiiij. hic p̄figurat tā tp̄s paſſionis xp̄i q̄ tē
p⁹ inſtitutiōis h⁹ ſacramēti. lꝫ in effectu fuerint. abinui
cē q̄ſi ꝑ vnā diē naturalē diſtātia. vt plenī⁹ dn̄o ꝯcedē-
te tractabit̄ ſup Math. in q̄dā addi. vbi agit̄ ð cena dn̄i
⁊c. Jtē notādū ꝙ h̄ p̄ceptū ſacrificij agni paſchalis eſt
primū p̄ceptū moſaice legis. ſ. ī ordine p̄ceptoꝝ ꝑp̄lo iſ
raelitico a deo ꝑ moyſen iniunctoꝝ. Sīt ⁊ primū ſacrifi
ciū a toto ꝑp̄lo iſraelitico celebratū. vñ q̄ ſm̄ p̄hm̄ in. x.
meta. Primū in q̄libet genere ē mēſura oīm q̄ ſub illo
genere cadūt. iō illud ſacrificiū videt̄ eē quaſi q̄dā mē-
ſura alioꝝ ſpālr̄ ſub rōne figuratiua. nā ſicut ad albū
ꝑ acceſſum ⁊ receſſum ceteri colores mēſurāt̄. vt dicit
p̄hs vbi. s. ſic cetera ſacrificia ꝑ acceſſum ⁊ receſſum ad
iſtud q̄ntū ad p̄figurationē myſterij xp̄i mēſurāt̄. vt ptꝫ
ex iā dictis. Jtē notādū ꝙ ſicut iſtud ſacrificiū fuit pri-
mū a ꝑp̄lo in illo ſtatu celebratū. ⁊ a deo acceptū. ſic et
fuit vltimū ſacrificiū in illo ſtatu celebratū ⁊ deo acce-
ptū. ⁊ h̄. ſ. ꝑ xp̄m in cena. in qua q̄dē cena figurā ⁊ figu-
ratū xp̄s ſimul celebrabat dās terminū figuris ⁊ īncipi
ens v̄a myſteria qḋ erat q̄d deſideratiſſimū ad hūanam
ſalutē. ⁊ iō Luce. xxij. ca. dixit. Deſiderio deſideraui hoc
paſcha māducare vobiſcū. Et notādū ꝙ q̄ primū ⁊ vlti
mū in qualibet re hꝫ excellētiā ſingularē. principiū eñ
eſt quaſi dimidiū tot⁹. vt ptꝫ in. i. ethico. vltimū aūt hꝫ
rōnē finis ⁊ ꝑ ꝯñs optimi. iō ſm̄ hāc ꝯſiderationē h̄ ſa
crificiū iter cetera excellētia obtinet ſingularē.

ꝗre filijs iſrl̄. Reuſi caſtra
metent̄ e regiōe phiairoth
q̄ ē īter magdalū ⁊ mare ꝯ
beelſephō. Jn ꝯſpectu ei⁹
caſtra ponetis ſup mare.
Dicturuſq̄ ē pharao ſup
filijs iſrl̄. Coartati ſunt in
tra ꝯcluſit eos deſertum.

Ocut⁹ ē dn̄s. ð ꝯñr deſcribit̄ re (Ca. XIIII.
l motio īpedimēti. vbi ſic ꝓcedit̄. q̄ p̄is deſcribi
tur pharaonis inſecutio. ſcḋo ꝑp̄li iſrl̄ trepida-
tio ibi. Cūq̄ appropinquaſſet. tertio moyſi aſſecuratio.
ibi. Et ait moyſes. quarto ꝑp̄li ſaluatio ibi. Tolleſq̄
ſe angel⁹. q̄nto egyptioꝝ ſubmerſio ibi. Jamq̄ aduene-
rat vigilia. Circa primū dr̄. b Reuerſi caſtrametent̄
aliquātulū reuerſi ſunt v̄ſus egyptū de p̄cepto dei. vt
pharao ⁊ ei⁹ exercit⁹ crederēt eos errare ī itinere. maxi
me q̄ poſuerūt caſtra in loco valde piculoſo eis. vt pri-
ma facie videbat̄. vt ſic pharao eos forti⁹ inſequeret̄ ⁊
inſequēs ipe cū exercitu ſuo ſubmergeret̄. vñ ſubdit̄.
c Dicturuſq̄ ē pharao. miſerat ei exploratores ad ſci
endū q̄lr ꝓcederēt ⁊ ſic oī die ſciebat ſtatū eoꝝ. ⁊ iō cū
audiuit ꝙ poſuerāt caſtra in illo loco dixit. d Coar
tati ſunt in terra. Cui⁹ cām reddit ioſephus dicēs ꝙ ex
vna pte habebāt mare ⁊ ex alio latere mōtē magnū ⁊ aſ
perrimū. ⁊ ſic nō patebat eis fuga niſi ex illa pte ꝑ quā
ventur⁹ erat pharao cū exercitu ꝯ eos. e Et indurabo
cor ei⁹. h̄ expoſitū ē. s. iiij. ca. f Et glorificabor ī phara

raone. Gloria ſm Tullium eſt lōge lateq̄ patēs pconiū. Ex ſubmerſiōe aūt pharaōis in mari rubro vtute diui na pconiū dei diffuſum ē longe q2 vſq̄ ad iſta tpa. ⁊ la te q2 p orbē vniuerſum vbi hꝫ notitia hꝰ facti. g Et nūciatū ē regi egyptioꝝ. ab exploratoribꝫ ſuis ꝙ fugiſſꝫ pplꝰs. q2 cū viderēt ex ploratores qd vltra triū dieꝝ viaꝫ pcede bāt cognouerūt ꝙ nō ibāt ſolū ad ſacrificā dū ſed ad totalr̄ rece dendū. h Immu tatūq̄ ē cor phar. ⁊c. q2 coegerāt eos exire vt dēm ē. s. xij. c. ⁊ mō volebant eos cogere ad redeundum.
i Iūxit ḡ currū. nō p ſeipm ſꝫ p miſtros
k Tulitq̄ ſexcen. curr9. Sꝫ q̄rit vn̄ ha buerīt eq̄s cū iumēta coꝝ mortua fuerīt. vt dictū eſt. s. ix. c. Dicē dū ꝙ illa mortalitaſ fuit tm̄ ſup aialia q̄ erāt in cāpis vt ibidē dictū fuit. equi autē fortiores ⁊ precioſio res i domibꝫ ſuabāt multi ēt de pplo pha raōis fecerūt cōfugere ſuos ſuos ⁊ aialia in domos ad ſaluādū eos vt ibidē dicit.
l Atilli. ſ. filij iſrl.
m Egreſſi erant in ma. excel. i. prāte di uina. vlꝫ ex pdictis.
n Cūq̄ appropin. Hic ꝯn̄r deſcribit ppli iſrl trepidatio. q2 vi debant ſup ſe venire valde magnā multitu dinē ⁊ bn̄ armatā et doctā ad plū nec pa tebat eis fuga. vtꝫ ex pdictis. o Et dixe. ad moyſē. timore tur bati. p Forſitan n̄ erāt ſepul. i egypto ⁊c. Hoc dixerūt yroni ce deſpantes ſe poſ ſe euadere. q Non ne iſte ē ſmo ⁊c. Hoc enī dixerūt ſibi aliqui de pplo vt ſatis vꝫ ex xbis ppoſitoꝝ filioꝝ iſrael dicentiū moyſi ⁊ aarō. s. v. c. Fetere feciſtis odorē noſtrum videat deus et iudicet ⁊c.
r Et ait moy. Hic ꝯn̄r poīt moyſi aſſecuratio dicentis.
s Nolite timere. q2 auxiliū dei qd ē fortius adeſt nobis.
t State. ſecuri. v Et vide. magna. dn̄i. i. facta eius magna ⁊ inaudita. x Egyptios enī q̄s nūc videtis. i. q̄les nūc videtis. ſ. viuos. y Neq̄ q̄ vltra videbitis. ſed bn̄ poſtea viderūt eos mortuos ſup litus maris. vt hꝫ

ᵉEt īdurabo cor eiꝰ ac pſe quet voſ ⁊ glificabor ī pha raone ⁊ ī oī exercitu eiꝰ ſci entq̄ egyptij q2 ego ſū dn̄s Feceruntq̄ ita. ᵍEt nūciatuꝫ eſt regi egyptioꝝ ꝙ fugiſſꝫ pplꝰs. ʰImmutatūq̄ ē cor pharaonis ⁊ ſuoꝝ eiꝰ ſup pplm ⁊ dixerūt. Quid volu mꝰ facere vt mitterem9 iſrl ne ſuiret nob. ⁱIūxit ḡ cur rū ⁊ oēm pplm ſuū aſſum pſit ſecū. ᵏTulitq̄ ſexcētos currꝰ electos. ⁊ q̄cq̄d ī egy pto curruū fuit. ⁊ duces to tiꝰ exercitꝰ. Indurauitq̄ dn̄s cor pharaōis regꝭ egy pti. ⁊ pſecutꝰ ē filios iſrael: at illi ᵐegreſſi erāt ī māu excelſa. Cūq̄ pſeq̄rēt egiptij veſtigia pcedētiū: reppert eos in caſtris ſr̄ mare. Ois q̄ eq̄tatꝰ ⁊ currꝰ pharaōis ⁊ vniuſꝰ exercitꝰ erāt ī phi airoth: ꝯ beelſephon. ⁿCun q̄ appropinq̄ſſꝫ pharao: le uātes filij iſrl oculos vide rūt egyptios pꝰ ſe ⁊ timue rūt valde. Clamauerūtq̄ ad dn̄m ⁊ dixerūt ad moyſē ᵖForſitan nō erāt ſepulcra in egypto. iō tuliſti nos vt moreremur in ſolitudine Quid hꝭ facere voluiſti vt educeres nos ex egypto. ᑫNō ne iſte ē ſmo quē loq̄ bam̄ ad te in egypto dicē tes: rcede a nob vt ſuiamꝰ egyptijs. Multo enī meliꝰ erat ſuire eis q̄ mori ī ſo litudīe. ʳEt ait moyſes ad pplm. ˢNolite timere. ᵗSta te ⁊ videte magnalia dn̄i q̄ facturꝰ ē hodie. ˣEgyptī os enī q̄s nūc videtis ʸneq̄ q̄ vltra videbitis vſq̄ ī ſem piternū. ᶻDn̄s pugnabit p vob ⁊ vos tacebitis. ᵃDixit q̄ dn̄s ad moyſen. Quid clamas ad me Loq̄re filijs iſrl vt pficiſcant. Tu aūt eleua vgā tuā ⁊ extēde ma nū tuā ſup mare ⁊ diuide illd: vt gradiāt filij iſrl in medio mari p ſiccuꝫ. Ego aūt indurabo cor egiptioꝝ vt pſeq̄nt vos ⁊ glificabor in pharaōe ⁊ ī oī exercitu eiꝰ ⁊ in curribꝫ ⁊ in eq̄tibꝫ illiꝰ. ᵇEt ſciēt egyptij quia ego ſuꝫ dn̄s cū glificatꝰ fue ro in pharaōe ⁊ in curribꝫ atꝫ in eq̄tibꝫ eiꝰ. ᶜTollēſq̄ ſe āgelꝰ dn̄i q̄ pcedebat ca ſtra iſrl ᵈabijt pꝰ eos: ⁊ cuꝫ eo parit coluna nub prio ra dimittēs: poſt tergū ſte tit īter caſtra egiptioꝝ ⁊ ca ſtra iſrl. ᵉEt erat nubes te nebroſa ᶠ⁊ illūinans noctē ita vt ad ſe īuicē toto noctꝭ tpe accedere nō valerent. Cunq̄ extendiſſet moyſes manū ſup mare: ᵍabſtulit illud dn̄s flante vēto vehe mēti ⁊ vrēte tota nocte. ʰet vertit in ſiccū. ⁱDiuiſa q̄ ē aq̄ et egreſſi ſunt filij iſrl p

·i· eodem cap. z Dn̄s pug. p vo. ⁊ vos ta. Ita ꝙ nec pugnare nec ēt loq̄ neceſſe erit vobis. a Dixitq̄ dn̄s ad moy. q̄d clamas ad me. Ex q̄ pꝫ ꝙ lꝫ moyſes eēt aſ ſecuratꝰ de dei adiutorio. nō tn̄ ceſſabat ab orōne. q2 deꝰ adhuc vult rogari a ſctis ad eoꝝ meritū de his q̄ vult facere. qd aūt dr̄ hic. Quid clamas ad me nō ē ꝑpt hꝭ intelligen dū ꝙ eiꝰ oratio deo diſplicerēt. ſꝫ vt oſtē deret exaudita. Vn̄ ſubdit. Loq̄re filijs iſ rael vt proficiſcant. ſequitur.
b Et ſciēt egyptij. p experientiaꝫ flagelli.
c Tollēſq̄ ſe angelꝰ Hic ꝯn̄r deſcribit ppli iſrl ſaluatio. Et p. io ab aggreſſu aduerſa rioꝝ cū dr̄ d Abijt pꝰ eos ⁊c. ita ꝙ āgelꝰ poſuit ſe int̄ exercitū egyptioꝝ ⁊ filios iſrl.
e Et erat nubes te nebroſa. ex parte egy ptioꝝ. f Illumi nās noctē. ex pte he breoꝝ. ⁊ hꝭ faciebat il la columna ſm diuer ſas ſui ptes. ſm illos tm̄ q̄ dicūt ꝙ fuit vna ſꝫ ſm hebreos qui di cūt illā fuiſſe duplicē colūna nubis adue niēte nocte nō rceſſit ſicut ꝯſueuerat. ſꝫ re māſit adueniēte co lūna ignis. ita ꝙ erat ex parte egyptiorum et columna ignis ex parte hebreorum.
g Abſtulit illd dn̄s flante vento vehemē ti. nō ē intelligēdū ꝙ vētꝰ ille diuiſerit ma re ſꝫ dn̄s. vētꝰ tn̄ ille fundū maris diſcoop tū aq̄s deſiccauit vt filij iſrl mūdiꝰ ⁊ ſua uius incederēt. ideo ſubdit. h Et vtit ī ſiccū. ſ. maris fundū.
i Diuiſaq̄ eſt aq̄ et īgreſſi ſt fi. iſrl. Dicūt aliq̄ doctores catho lici ꝙ fuerūt ibi duo decim diuiſiōes: ita ꝙ quelibet tribus intrauit diuiſionē ſuā: adducentes ad hꝭ illd pſ. cxxxv. Qui diuiſit mare rubꝝ ī diuiſiōes. Hebrei aūt dicūt ꝙ vna fuit tm̄ diuiſio qd vꝫ pbabile ſm illud qd dr̄ cōiter ab hebreis ⁊ catholicis. ſ. ꝙ filij iſrl formidabāt intrare mare poſt moyſen. et tūc tribꝰ iu da q̄ erat ꝯſtantior prima intrauit poſt moyſen: et alie pſeq̄nt ꝯſecute ſunt. ⁊ ꝙ tribꝫ iuda ibi meruit regnuꝫ. Si aūt q̄libet tribus habuiſſet ſuā diuiſionem magis

formidaſſent intrare. maxime ille q̄ nō habuerūt moy-
ſen in ſua diuiſione p̄ſētē Probabile eſt etiā ꝙ moyſes
intraſſet cū tribu leuitica ⁊ nō cū tribu iuda. Ad illud
aūt qḋ oppōitˀ de pſal. pōt dici ꝙ ibi accipitˀ plurale ꝓ
ſingulari. i. diuiſiones ꝓ diuiſione, qꝛ in hebreo aliq̄n
fit h̄ ſicut Gen̄. xlvi.
ca. dꝛ Filij dan. ⁊ tñ
habuit vnicū filium
tñ. vt ibidē habetˀ.
Potuit etiā illa diui
ſio dici diuiſiones.
tū ꝓpter ſui magnitu
dinē tū ſm̄ diuerſas
ſui partes.
k Erat em̄ aqua q̄
ſi murˀ. i. ſtans ⁊ ere
cta in altū ad ſimili-
tudinē muri.
l Perſequenteſq;
egyptij cū ei filij iſrl'
iā eſſent multū elōga
ti a littore. columne
ignis ⁊ nubis q̄ ꝓhi-
bebat egyptios acce-
dere ad hebreos re-
ceſſit ⁊ tūc egyptij vi-
dētes ꝙ filij iſrl' receſ
ſerūt ſecuti ſunt eos
ꝑ eandē viā credētes
trāſire ſicˀ ⁊ ipi. Nec
eſt mirꝝ ſi diuino iu-
dicio intantū fuerūt
excecati ſi ꝯſiderentˀ
facta eoꝝ p̄cedētia.
m Iamq; aduene-
rat. Hic ꝯſtˀ deſcribi
tur egyptioꝝ ſubmerſio. n Reſpiciēs dñs ⁊c. rebel-
lionē ⁊ indurationē eoꝝ o Per colūnā ignis ⁊ nubis
ex qua generata ſunt tonitrua ⁊ fulgura. p Interfe
cit exercitū eoꝝ. i. magnā ptē exercitˀ. ⁊ tūc egyptij volu
erūt fugere ⁊ reuerti. ⁊ p3 lr̄a vſq; ibi. q Fugientibꝰ
q; egy. oc. aq. ex timore em̄ erāt turbati ⁊ ſtupefacti ꝙ nō
currebāt ad littˀ. ſ3 magis ꝯ aquas ſup ſe venietes. ſeq̄
r Et vi. egy. mor. ſu. lit. ma. ⁊ h̄ dixerūt aliq̄ docto- (tur.
res. ꝙ filij iſrl' trāſeūtes ꝑ mare. nō venerūt ad littˀ op-
poſitū. ſ3 ad littˀ ꝑ qḋ intrauerāt. ita qḋ mare fuit eis
diuiſum quouſq; trāſierūt mōtē aſperꝝ de q̄ ſupra dictū
eſt. qꝛ ꝑ magna pte intrabat mare ⁊ tūc diuiſio maris
ꝑ modū ſemicirculi rediijt ad littus. tū vltra montē. cuiˀ
rōnē aſſignāt. qꝛ natura maris eſt eijcere mortuos ad lit
tus ꝓpinquius. egyptij aūt fuerūt ſubmerſi ꝓpe littˀ vbi
intrauerāt. qꝛ nō fuerūt multū elongati a littore. vt di-
cūt iſti. ⁊ ex hoc ꝯcludūt ꝙ filij iſrl' redierūt in idē littˀ
qꝛ dꝛ hic. ꝙ viderūt egyptios mortuos ſup littus maris
ad hoc aūt inducūt illud qḋ habetˀ. Nū. xxxiij. ca. ꝙ pˀ
trāſitū maris rubri filij iſrl' fuerūt in deſerto ethan. ⁊ il
lud deſertū erat ad littus qḋ eſt ex pte egypti. vt dictū ē
ca. p̄ce. Ioſephus aūt dicit expſſe ꝯriū. ſ. ꝙ filij iſrl' tran-
ſierūt ad terrā ꝯpoſitā ⁊ h̄ videtˀ magis ꝓbabile. qꝛ nō ē
veriſimile ꝙ deus reduceret eos ad terrā aduerſarioꝝ.
qḋ aūt dicitˀ de mortuis nō valet. qꝛ nō habetˀ ꝺ textu ꝙ
eſſent ꝓpinquiores vni littori q̄3 alteri. Itē qꝛ ſicut di-
cit Ioſephus dei ordinatione factū ē. vt eijcerentˀ ad lit
tˀ oppoſitū ad ꝯſolationē filioꝝ iſrl'. ita ꝙ decetero eos
nō timerēt cū viderēt eos mortuos. ⁊ vt haberēt arma
eoꝝ ad defendēdū ſe ꝯ hoſtes inſurgētes. Ad ſcḋm pōt

mediū ſicci maris Erat ei
aq̄ q̄ſi murˀ a dextera eoꝝ
⁊ leua. l Perſequēteſq; egy
ptij igreſſi ſūt pˀ eos. ⁊ oīs
eq̄tatˀ pharaōis. currˀ eiˀ
⁊ eq̄tes ꝑ mediū maris. m Iā-
q; aduenerat vigilia matu
tina n ⁊ ecce reſpiciens dñs
ſup caſtra egyptioꝝ. o ꝑ co-
lūnā ignis ⁊ nub p iterfecit
exercitū eoꝝ. ⁊ ſubūtit ro-
tas curruum. ferebantˀq; in
ꝓfūdū. Dixerūt ḡ egyptij q
Fugiamˀ iſraelē. dñs em̄
pugnat ꝓ eis ꝯ nos Et ait
dñs ad moyſē. Extēde ma
nū tuā ſup mare vt reūtātˀ
aq̄ ad egyptios ſup currˀ
⁊ eq̄tes eoꝝ. Cūq; extendiſ
ſet moyſes manū ꝯ mare.
reūſum ē p̄io diluculo ad

dici. ꝙ deſertū ethan. ꝺ q̄ fit ſmo Nu. xxxiij. nō ē illud ꝺ
q̄ dicitˀ ca. p̄ce. qḋ eſt ex pte egypti. qꝛ poſt trāſitū maris
nō leguntˀ filij iſrl' appropinquaſſe egypto vñ ca. ſequen
ti dicitˀ. Tulit aūt moyſes iſrl' de mari rubro. ⁊ ingreſſi
ſunt deſertū ſur. ⁊ nō dicit in deſertū ethan. ⁊ tñ ſi ingreſſi
fuiſſent ad ripā egy-
pti igreſſi fuiſſent de
ſertū ethan vt p3 ex
dictis. ⁊ iō ethan de
q̄ fit ſmo Nu. xxxiij.
eſt aliud deſertū eiuſ
nōis. ſicut in ve. te.
frequenter diuerſe ci
uitates ⁊ loca eodē
noīe nominantˀ.
s Et magnā manū
id ē iuſticie ſue ꝑtātē
cetera patent.

priorē locū. q Fugiētibuſq;
egyptijs occurrerūt aq̄ ⁊ i
uoluit eos dñs in medijs
fluctibꝰ. Reūſeq; ſūt aq̄ ⁊
operuerūt currus ⁊ equites
cūcti exercitˀ pharaōis. q̄
ſequētes ingreſſi fuerant
mare. nec vnˀ quidē ſupſu
it ex eis Filij aūt iſrl' prexe
rūt ꝑ mediū ſicci maris ⁊
aq̄ eis erant quaſi ꝓ muro
a dextris ⁊ a ſiniſtris. Li-
berauitq; dñs in die illo iſ
rael de manu egyptioꝝ r et
viderūt egyptios mortuos
ſup littus maris s ⁊ manū
magnā quā exercuerat do
minus contra eos. Timu
itq; popul⁹ dominū ⁊ cre-
diderunt domino ⁊ moyſi
ſeruo eius.

In ca. xiiij. vbi dꝛ
i poſtilla. Et viderūt
egyptios mortuos.

Additio.

Primo ioſe-
o phi in hoc lo
co non videtˀ
tenenda. nā ſm̄ eam
oportet dicere ꝙ deſ
tū ethā ē duplex vnū
citra mare. ⁊ aliud vl
tra. qḋ non habetˀ ex
textu. ſ3 planius lr̄a
ſonat ꝙ idē ē deſertū
ethā in q̄ fuerūt ſtatī
poſtq; receſſerūt de
lo choch ⁊ deſertū ethā
in q̄ fuerūt poſt trāſi-
tū maris. vt p3 lr̄am bn̄ intuēti. Qḋ aūt poſtillator ap
ꝓbādo p̄dictā opinionē dicit nō eſſe veriſimile ꝙ deˀ
deduceret eos ad terrā aduerſarioꝝ ꝯcedendū eſt. ſ3 ex
hoc nō ꝯcludit ſuū intētū. nā mare rubrū erat in ꝯtiuo
ꝓpinquis terre egypti. vt p3 ex h̄ ꝙ in tribꝰ diebꝰ acceſſe
rūt ad eū filij iſrl' licet feſſi ⁊ oneroſi. ⁊ extēdebatˀ vſq; ad
terrā ꝓmiſſionis terminādo eā ſm̄ plagā orientalē. vt
hꝫ. j. xxxiij. ca. in textu ⁊ in poſtilla. ⁊ ſic filij iſrl' trāſeun-
tes ꝑ littus maris ſm̄ eiˀ longitudinē ſemꝑ elongabantˀ
ab egypto. ⁊ appropinquabāt terre ꝓmiſſionis. ⁊ ſic verꝫ
eſt ꝙ poſt tranſitū maris filij iſrl' non appropinquaue
rūt egypto. ſ3 magis elōgauerūt ſe. Vñ deſertū ethā. intel
ligēdū eſt eē idē vt dictū ē. ⁊ totū eiꝰ citra ⁊ ꝓpe mare
rubrū. ⁊ ē magnū deſertū. cuiˀ vna ps ē ꝓpe egyptū i q̄ pte
ingreſſi ſunt mare ⁊ alia ps ē remotior ab egypto. i qua
pte ꝯtinetˀ deſertū ſur tāq; q̄dā pticula in quodā toto ⁊
iō dꝛ in ſequē. ca. ꝙ egreſſi ꝺ mare rubro ingreſſi ſunt ꝺ
ſertū ſur. ⁊ Nū. xxxiij. ꝙ cū trāſiſſent ꝑ mediū maris ru
bri iuerunt in deſertū ethan.

Replica correctorij contra Burgeñ.

In ca. xiiij. poſtil. diſputat materiā de ingreſſu ⁊
i egreſſu maris rubri. q̄buſdā dicētibꝰ. ꝙ ex eadē
pte qua ingreſſi ſunt egrediebātˀ. alijs dicētibꝰ
ꝙ egredietes ex vna pte a pte oppoſita egreſſi ſunt. Pri-
mā opinionē acceptat burg. ſm̄ poſtil. cū ioſepho. ⁊ po
ſtil. ſolutiōnes factas ꝓ opinione ꝯria. ſ3 burg. nō ſol-
uit rōnes ioſephi ⁊ poſtil. Opinio burg. tēdit ad duo ſa
tis dubia vnū ꝙ mare rubꝝ nō diuidat iter egyptū ⁊ ter
rā ꝓmiſſionis ſ3 ſint ſite in vno ⁊ eodē littore. ⁊ puto io
ſeph ibi narro ⁊ noto ꝯriū ſentiētí de h̄ meliˀ ꝓbare ꝯ

Bur. ꝗ nūꝙ fuit ibi. Scđm dubiū ꝙ filij iſrl' nūꝙ ma‑re rubrū ptranſierūt in lacū ꝗꝫuis in eo ꝑ aliqđ ſpaciū lōgitudinis ambulaſſent ꝗcꝗd tñ ſit mortalitas gloſe ordinarie huic ſenſui cū Bur. non videt̄ ꝯuenire. Glo. nāꝙ ordinaria mare rubrū baptiſmū dicit. Egyptios ſe‑quens vſꝙ ad mare peccatū dicit. Fugiē‑tes igit̄ ad mare ru‑brū relictos a tergo vidēt mortuos. qꝛ ꝑ baptiſmū pterita pec‑cata delentur. ꝑſeuūt egyptij vſꝙ ad mare ⁊ pctā vſꝙ ad baptiſ‑mū ⁊c. ꝗ in gloſa cōti‑net̄ ſi igit̄ igreſſi ma‑re regreſſi ſunt ad eā‑dē pte littoris. ad lit‑torā. accedentes ad baptiſmū reuerſi ſūt ad peccatū ꝑ mortali‑tatē ⁊ ſic filij iſrl' poſt trāſitū maris figura‑rēt ad vomitū redeū‑tes qđ tñ nō videt̄ cō‑ueniēs. qꝛ hī ⁊ illi di‑cunt̄ trāſito mari cā‑taſſe hymnū deo glo‑rioſe. hec in glo. i. ef‑fectu.

m Dextera tua ꝑcuſſit inimicū. i. pharaonē caput ex‑ercitus. n Depoſuiſti aduerſarios meos. i. egypti‑os eū ſequētes. In hebreo habet̄. Aduerſarios tuos. ⁊ eſt eadē ſniā. erāt eñ aduerſarij ipſius dei ⁊ populi iſrl'. o Miſiſti irā tuā q̄ deuorauit eos ſicut ſtipulam. i. ita faciliter ſicut ignis ſtipulā deuorat.

Capl'm. XV.

n Unc cecinit moyſes. Hic ꝯñr ponitur gratiarūactio ꝓ tan‑to bñficio. ⁊ p̄io ꝯtīa ad viros. ſcđo ꝯtū ad mulieres ibi. Sumpſit ḡ maria. Circa primū ꝓmittit̄ dei lauda‑tio. ſcđo ſubdit̄ cā vel rō. ibi. Dñs ꝗſi vir pugnator. Cir‑

n Unc ceci‑nit moyſes ⁊ filij iſ‑rael carmē h̄ dño ⁊ dixerūt. [b] Cātem⁹ dño [c] glo‑rioſe eñ magnificat⁹ ē equū ⁊ aſcēſorē deiecit in mare. [d] Fortitudo mea [e] ⁊ laus mea dñs ⁊ fact⁹ eſt m̄ in ſalutē. [f] Iſte de⁹ me⁹ ⁊ glīficabo eū [g] de⁹ pr̄is mei ⁊ exaltabo eū. [h] Dñs ꝗſi vir pugnator [i] oī‑potēs nomē ei⁹ [k] curr⁹ pha‑raonis ⁊ exercitū ei⁹ ꝓiecit i mare. Electi pn̄cipes ei⁹ ſubmerſi ſūt i mari rubro [l] abyſſi opuerūt eos. deſcen‑derūt i ꝓfundū ꝗſi lapis. [m] Dextera tua dñe magnifi‑cata ē i fortitudie dextera tua dñe ꝑcuſſit inimicū. ⁊ i mltitudie glie tue [n] depo‑ſuiſti aduerſarios meos. [o] Miſiſti irā tuā q̄ deuora‑uit eos ſicut ſtipulā [p] ⁊ i ſpi‑ritu furoris tui cōgregate ſūt aq̄ [q] Stetit vnda fluēs [r] ꝯgregate ſunt abyſſi i me‑dio mari [s] Dixit inimic⁹ ꝑ‑ſequar ⁊ ꝯphēdā. [t] diuidā ſpolia [v] iplebit̄ aīa mea. eua‑giabo gladiū meū [x] iterfici‑et eos man⁹ mea. [y] Flauit ſpūs tu⁹ ⁊ opuit eos mare [z] ſubmerſi ſūt ꝗſi plūbū in aq̄s vehemētib⁹ [a] Quis ſi‑mil' tui i fortib⁹ dñe q̄s ſi‑mil' tui [b] magnific⁹ i ſcitate [c] terribil' [d] atꝙ laudabil' [e] ⁊ fa‑ciēs mirabilia. [f] Extendiſti manū tuā ⁊ [g] deuorauit eos tra [h] dux fuiſti i miſicordia tua [i] ꝓplo quē redemiſti. [k] et

p In ſpiritu furo‑ris tui cōgregate ſet aq̄ videt̄ ꝙ deberēt dicere. In ſpū dulco‑ris tui. qꝛ ex dei gra‑tia aque congregate ſunt quaſi muri huic ⁊ inde. vt filij iſrl' poſ‑ſent trāſire. dicēdum ꝙ idē effect⁹ eſt dul‑cedinis hebreis ⁊ fu‑roris egyptijs. ꝯgre‑gatio eñ aquaꝝ pdi‑cta gratioſa fuit he‑breis ꝑbēs eis tran‑ſitū. ſꝫ dura fuit egy‑ptijs. qꝛ filij iſrl' tran‑ſitū habuerūt malis gratib⁹ eoꝝ. ⁊ qꝛ ꝓpter dictā cōgregationem ſecuti ſunt hebreos ⁊ ſubmerſi.

q Stetit vn. fluēs id eſt aqua de natura ſua fluida ſtetit ꝯ na‑turā ſuā ſicut murus erecta.

r Congregate ſunt abyſſi. ꝑ h̄ eñ ꝙ retraxerūt ſe aq̄ vt ꝓberēt mediū inter eleuate ſunt aq̄ in altū in medio mari. qꝛ ex tali ꝯgrega‑tione nō exierūt ripas maris. s Dixit inimicus in corde ſuo ⁊ ore. t Diuidā ſpolia. cū rediero victor. v Implebit̄ aīa mea. i. volūtas mea. x Interfici‑et eos ma. mea. i. ptās exercit⁹ mei. hec cogitabat pha‑rao. ſꝫ vulgariter dr̄. Multū remanet đ cogitatiōe fatui iō ſequit̄. y Flauit ſpūs tu⁹ ⁊ ope. eos mare. qꝛ ſicut ad flatū venti palee mouēt̄. ita ad nutū dei mare reuer‑ſum eſt ſup eas. z Submerſi ſunt quaſi plūbū ⁊c. ꝑ grauitatē plumbi intelligit̄ ꝙ erāt peccatis valde aggra‑uati ⁊ ſubmerſione digni. a Quis ſilis tui in forti. dñe. q. d. nullus. qꝛ finiti ad infinitū nulla eſt compatio b Magnificus in ſanctitate. facta aūt hoīm aliqñ li‑cet ſint magna tñ ſunt mala. ſed dei facta nō pñt ēē niſi ſancta. c Terribilis. ſ. egyptijs. d Atꝙ laudabi‑lis. ſcꝫ hebreis. e Et faciens mirabilia. in vtriſꝙ. ſed in egyptijs in eorum deſtructionem. in hebreis ad eoꝝ ſaluationē. f Extendiſti manū tuā. i. manū iu‑ſticie tue ad vindicādū q̄ cū ceſſat a punitione maloꝝ videt̄ eſſe cōtracta. g Et deuorauit eos terra. nō ꝙ i‑trauerint viſcera terre. ſꝫ qꝛ deſcenderūt ad terrā q̄ erat in fundo maris ita operti ac ſi fuiſſent in terra abſorpti h Dux fuiſti. ꝑ angelū ꝓcedentē ⁊ ꝑ colūnā ignis ⁊ nu‑bis viā die nocteꝙ oſtendentē. vt pꝫ ex ꝓdictis. i Pplo quē redemiſti. nō auro vel argēto ſꝫ mirabili k Et portaſti. h̄ ꝯñr ſubdit̄ rō laudis ex bñ‑ (b⁹ ſignis. fictis futuris. ⁊ eſt hic ꝓphetia cū laude. ⁊ primo poni‑tur bñficiū qđ erat vltimū in execucione ſed primū in intentione. ſ. introductio filioꝝ iſrl' in terrā ꝓmiſſionis ⁊ ſpaliter in hierl'm vbi edificādū erat tēplū ad diuinū

ca b Cātem⁹ dño. ꝑ h̄ deſignat̄ ꝙ inuicē ſe (ca primū dr̄. inuitabāt ad dei laudē. c Glorioſe eñ magnificat⁹ eſt. ex ſubmerſione eñ egyptioꝝ lōge lateꝙ diffuſum eſt ꝓconiū ſue magnitudinis. d Fortitudo mea. ſ. effe‑ (ctiue. e Et laus mea dñs. ſ. materialr̄. qꝛ ex ei⁹ facto habuerūt materiā laudis. f Iſte de⁹ me⁹. dicunt he‑brei ꝙ hi iſte. facit demōſtrationē ad ſenſum. qꝛ filij iſrl' videbāt deū ⁊ oſtēdebāt cū digito ſup mare rubrū. in aliqua tñ ſilitudine viſibili. qꝛ deitas nō pōt videri. ſic. vñ dicūt ꝙ clari⁹ vidit deū ꝓpl's ꝗꝫ ꝓphe poſtea. ſꝫ iſtud de ſcriptura nō hꝫ auctoritatē. iō eadē facilitate ꝯtēnit̄ qua ꝓbat̄. maxime cū ꝓpl's paꝝ ante ꝯ moyſen acriter et iniuſte murmuraſſet. nec eſt veriſimile ꝙ ſcriptura tan‑tā dei cōdeſcēſionē tacuiſſet. iō dicēdū ꝙ ē ibi demon‑ſtratio ad intellectū. accepta tñ ex effectu viſibili. ex h̄ eñ ꝙ videbāt factū ſoli diuine ꝟtuti poſſibile intelligebāt dei pñtiā adeſſe. g De⁹ patris mei h̄ addit̄ ad oſtē‑dendū ꝙ ꝑ merita ſanctoꝝ patrū de⁹ fecit eis illud bñfi‑ h Dñs quaſi vir pugnator. h̄ ſubdit̄ laudis rō. (ciū ⁊ p̄io ꝓpter bñficiū pteritū. ſcđo ꝓpter futuꝝ. ibi. Et por‑taſti eū ⁊c. Circa primū dr̄. Dñs ꝗſi vir pugnator. i. for‑tis pugnator. qꝛ tñ ei⁹ fortitudo incōꝑabiliter excedit omnē fortitudinē creatā. iō ſubdit̄. i Omnipotens nomē ei⁹ qđ pꝫ ꝑ effectū multiplicē ſequētē cū dr̄. k Currus pharaonis ⁊ exer. ei⁹ ꝓiecit i mare. eos ful‑minib⁹ feriendo ⁊ rotas curruū ſubuertēdo. vt dictum eſt ꝓcepētica. l Abyſſi aperuerūt eos. i. aque ꝓfun‑de ex dei ꝓcepto ſup eos reuerſe. vt ꝓdictū eſt.

cultū qđ vocaṫ hītaculū ſctm̄ dei. ⁊ h̄ eſt qđ dr̄. l Et
portaſti eū .i. portabis. loq̄tur enī ſcripṫa de futuro ꝑ
modū p̄teriti ꝓpṫ certitudinē ꝓphetie p̄deſtinatōis: qꝛ
illud qđ eſt p̄ordinatū a deo fieri ē ita certū ac ſi iā eēt
factum. l In forti. tua. qꝛ ꝑ ſigna diuīe virtutꝫ dedu
xit eos dn̄s ad terrā
ꝓmiſſiōis. vtꝫ in ior
danis ſiccatōe. ⁊ ī re
gū fortiſſimoꝝ debel
latōe ⁊ in ſubuerſiōe
ciuitatꝫ hiericho ⁊ ſi
miliū. m Ad ha
bitaculū ſcm̄ tuū .i.
ad locum vbi poſtea
fundatū eſt templū.
n Aſcenderūt ꝓpli et
irati ſr̄. qꝛ amalechi
te ⁊ ꝓpli q̄ erāt eis cō
federati audiētes ꝙ
filij iſrl̄ trāſierāt ma
re rubꝝ: ⁊ eēnt in de
ſerto eis ꝓpinq̄ irati
ſunt timētes ne īua
deret frā eoꝝ. ⁊ iō an
teq̄ꝫ eēnt mag fortifi
cati voluerūt eos de
lere ⁊ aſcēderūt ad pu
gnādū cū eis. vt hr̄ ī
fra. xvij. c. o Do
lores obti. ha. phili
ſtijm. ex ꝯſpiratē fi
lioꝝ iſrl̄. tum qꝛ anti
quit' fuerant moleſti
patri eorū yſaac. vt habeṫ Ben. xxvi. ca. tum quia habi
tabant infra terminos terre eis promiſſe.
p Tūc ꝯtur. ſr̄ prin. edom ro. moab obti. tremor. Ne ſi
lij iſrl̄ inuaderēt eos. tn̄ fruſtra timuerūt. qꝛ dn̄s ībibuit
filijs iſrl̄ ne pugnarēt ꝯ eos. q Obriguerūt oēs hita
tores chanaā. cū enī audierūt ꝙ dn̄s ſiccaſſꝫ aq̄s iordāis
an̄ eos vt intrarēt ad frā chanaā timor nimi' irruit ſup
eos: ſm̄ ꝙ raab meretrix dixit exploratoribꝫ filioꝝ iſrl̄
Joſue. ij. Pertimuit ⁊ elōgauit cor nr̄m: nec remāſit in
nobis ſpūs ad introitū vr̄m. ⁊ h̄ ꝺſignaṫ cū dr̄ hic. Obri
guerūt: qꝛ tremor magn' faċ mēbra exteriora rigeſcere.
r Irruat ſr̄ eos formido. interi' s Et pauor. exti'.
t Fiāt īmo. q̄ī lapis. ita ꝙ ñ poſſint ſe defendere.
v Dōec ptrāſ. po. tu' dn̄e. ad locū vbi fūdādū ē tēplū.
x Introduces eos ⁊ plātabis .i. radicare facies itn̄
ꝙ nō poſſint inde auelli ꝟtute hūana. y In mō. he.
tue .i. in fra ꝓmiſſiōis q̄ eſt mōtuoſa. z Firmiſſimo
habi. tuo .i. templo ibi fundādo. a Qđ opat' es dn̄e
ſic̄ principaľ actor ſed ſalomō opat' ē in h̄ ſic̄ miniſter
dei. ⁊ loq̄ṫ ꝑ modū p̄teriti de futuro ex cā ſupradicta cū
dr̄. Qđ opat' es. qꝛ nōdū erat factū tēplū. Cōſiderādum
aūt ꝙ ſic̄ dc̄m fuit Ben. xv. c. vbicūq̄ꝫ ī ſac̄ ſcripṫa ꝓ opi
bus ꝟtutū ꝓmittūṫ bōa tpalia illa nō ſunt principaľr in
tellecta. qꝛ finis ſp̄ dꝫ eē melior eis q̄ ſunt ad finē. ꝓmiſſi
aūt finis ē opis qđ ordinaṫ in illō. iō ſub illꝰ bonis tpa
libꝫ ꝓmiſſis q̄ ſunt miōra bona q̄ꝫ opa ꝟtutū intelligūṫ
illa bōa ſpūalia p̄cipaľr intēta. Sic̄ ſub ꝓmiſſiōe terre
ꝓmiſſiōis intelligiṫ terra viuētiū .i. ciuitas celeſtis pro
miſſa. ⁊ ita hic ſub ꝓmiſſiōe tēpli materiaľ intelligitur
principaľr ꝓmiſſa dom' celeſtꝫ vľ tēplū vbi ds̄ coliṫ nō
ꝑ ſpeculū in enigmate ſꝫ ꝑ iugē laudē ⁊ inaptā viſione:
ſm̄ qđ dr̄ ps̄. lxxxiij. Beati q̄ hitant in domo tua dn̄e in
ſecula ſecloꝝ laudabūt te. Et h̄ dic̄ ra. Sa. in loco iſto. ⁊

portaſti eū[l] in fortitudine
tua[m] ad hītaculū ſctm̄ tuū
[n] Aſcēderūt ꝓpli ⁊ irati ſr̄ do
lores obtinuerūt hītatores
philiſtijm. [o] Tūc ꝯturbati ſr̄
p̄cipeſ edō: robuſtos mo
ab obtiuit tremor obriguerūt
oīnes hītatores chanaan.
[r] Irruat ſr̄ eos formido [s] ⁊
pauor in magnitudie bra
chij tui. [t] Fiāt īmobiles q̄ſi
lapis [v] donec ptrāſeat ꝓpl's
tu' dn̄e: dōec ptrāſeat ꝓpl's
tu' iſte quē poſſediſti. [x] In
troduces eos ⁊ plātab' in
mōte hereditatis tue. [z] Fir
miſſimo hītaculo tuo. [a] qđ
opat' es dn̄e. Sāctuariū
tuū dn̄e qđ firmauerūt ma
nus tue: [b] dn̄s regbit ī eter
nū ⁊ vltra. [c] Ingreſſ' ē enī
eq̄s pharao cū currib; ⁊ eq̄
tib; ei' ī mare: ⁊ reduxit ſr̄
eos dn̄s aq̄s mar̄. Filij āt
iſrl̄ ābulauerūt ꝑ ſiccū ī me
dio ei'. [d] Sūpſit g̃ maria ꝓ
phetiſſa [e] ſoror aarō [f] tympa
nū in māu ſua, egreſſeq̄ꝫ ſr̄
oīnes mlīeres p' eā cū tym
pāis ⁊ chorꝫ q̄bꝫ p̄cinebat
dicēs: Cantem' dn̄o: glo
ſe enī magnificat' ē equū et
aſcenſorē deiecit in mare. [h]
Tulit āt moyſes iſrl̄ ꝺ ma
ri rubro: [i] ⁊ egreſſi ſr̄ ī deſer
tū ſur. Ambulauerūtq̄ꝫ tri
bus dieb; ꝑ ſolitudinē: [k] ⁊
nō inueniebāt aquā [l] Et ve

eius dictū conſonat fidei noſtre. ⁊ ſic itelligiṫ qđ dr̄ h̄:
Firmiſſimo hītaculo tuo qđ opat' es dn̄e ⁊c. qꝛ celū em
pyreū qđ eſt hic templū vel loc' btōꝝ ē factū a p̄cipio
creatōis mūdi ⁊ ei' actor ⁊ artifex fuit ds̄ ſol'. Notan
dū etiā qꝛ qđ ſupra dixit ꝑ modū p̄teriti ꝓpṫ certitudīeꝫ
ꝓphetie. hic replicat ꝑ
modū futuri: cum dr̄
Introduces eos ⁊c.
qꝛ futuꝝ erat ꝙ itro
ducerent. b Dn̄s
reg. in etnū et vltra.
In hebreo hr̄. in ſecu
lū ⁊ vltra. Seculū āt
ꝓprie ſignificat tp̄us
q̄nq̄ginta ānoꝝ. ſꝫ qn̄
additur ei: ⁊ vltra: ſi
gnificat eternitatē. ⁊
bn̄ dr̄ hic. Regnabit:
qꝛ nō regnauit ab et
no: ſic̄ nō fuit creator
ab etno nec dn̄s; qꝛ
talia noīa ⁊ ꝟba cōſi
gnāt creaturā ſubie
ctā q̄ nō fuit ab etno.
c Ingreſſ' ē eques
pharao. illud qđ fuit
dictū in p̄cipio ca
ti. oꝝ. hic repetiṫ in fi
ne. ſicut ſolet fieri in
cantilenis. d Sū
pſit g̃ maria. Hic ꝯſr̄
deſcribiṫ grāꝝ actio
q̄ntū ad mlieres tal
dicit Sūpſit g̃ maria ꝓphetiſſa. Q̄ꝫ enī habuerit ſpm̄ ꝓ
phetie pꝫ ex libro Nūe. xij. vbi ipſa ⁊ aaron dixerūt. Et
nobis ſicut ⁊ moyſi locutus eſt deus.
e Soror aaron. Et q̄re ñ dr̄ ſoror moyſi ſic̄ ⁊ ſoror aarō
Hebrei aſſignāt duplicē cām. Vna ē qꝛ an̄ natiuitatem
moyſi cū adhuc ñ hrēt frēꝫ niſi aarō ꝓphauit matri ſue:
ꝙ paritura erat filiū q̄ liberaret iſrl̄. Alia cā ē qꝛ aaron
oñdit ſe mlṫū zelare ꝓ ea q̄n fuit ꝑcuſſa lepra vt hr̄ Nu.
f Tympanū ī māu ſua. cōgruebāt enī ꝑ ſpm̄ ꝓphe (xij. c.
tie anteq̄ꝫ exiret de egypto ꝙ de' eēt collaudand' ꝓ bn̄fi
cijs exhibēdis iſrl̄ p' exitū de egypto. iō ſecū portauit
tympanū de egypto ad cātādū laudes diuias ⁊ feċ ap
portari ꝑ alias mlieres. vn̄ ſeq̄ṫ. g Egreſſeq̄ꝫ ſūt ⁊c.
quibꝫ p̄cinebat. ſ. q̄ optebat fieri ⁊ alte rn̄debāt ſic̄ ſolet
fieri ī tympāis ⁊ choris. ⁊ eodē mō feċ moyſes reſpectu
viroꝝ. h Tulit āt moyſes. Poſtq̄ꝫ deſcripta ē remo
tio impedimēti; hic ꝯſr̄ deſcribiṫ ꝯtinuatio itinerꝫ īce
pti. Ad h̄ tria req̄rūṫ. Primū eſt ꝓuiſio alimēti. ſcdm̄ ē
repſſio aduerſarij. tertiū ordīatio ꝓpli ſubiecti. Et ſm̄ h̄
diuidiṫ in tres ptes. ſcda incipit ī medio. xvij. c. ibi. Ve
nit aūt amalech. tertia in principio. xviij. c. Circa p̄mā
deſcribiṫ ꝓuiſio alimēti q̄ꝫtum ad q̄litatē. ſcdo q̄ntū ad
ſubſtantiā ca. xvi. Alimētū aūt ꝯſiſtit ī cibo ⁊ potu. Ha
bebāt āt adhuc filij iſrl̄ de cibo quē apportauerāt de egy
pto. ⁊ iō de h̄ hic ñ fit mētio ſꝫ ꝺ potu tm̄ q̄ntū ad q̄lita
tem. qꝛ aque amare dulcorate ſunt. dic̄ igiṫ. h Tulit
aūt moy. iſ. de mari ru. Et dr̄ Tulit. qꝛ cū q̄dā violentia
⁊ importūitate feċ eos inde recedē. erāt enī cupidi. ⁊ iō
erāt nimis intēti ad ſpolia egyptioꝝ ſubmerſoꝝ collig
dā. qꝛ ſm̄ ꝙ dicūt hebrei iſta ſpolia fuerūt maiora ⁊ p̄cio
ſiora q̄ꝫ illa q̄ aſportauerāt ꝺ egypto ꝑ accōmodatōꝫ de
q̄ dc̄m ē. xij. c. i Et egreſſi ſr̄ in deſtū ſur. de litore ma
ris rubri. k Et ñ inueniebāt aq̄m. ſ. ad ſufficiētiā ꝓ ſe

et animalib⁹ ſuis. l ᵐEt vene. in marath. Hoc dr̄ p an
ticipatōem. q2 loc⁹ ille adhuc nō vocabat marath. ſʒ ſic
poſtea vocat⁹ fuit a filijs iſrl' ppt amaritudinē aq̄. ſm q̄
m Uñ ⁊ ↄgruū nomē loco īpoſuit. ſ. ppl's iſrl'. (ſubdit.
n Et murmurauit ppl's. i. vulgares hoīes q̄ nō ↄſide-
rāt niſi pn̄tia. ſapien
tes vo q̄ ↄſiderabant
dei bñficia p̄terita pa
tiēter portabāt ſperā
tes de diuino auxilio.
o Ad ille cla. ad dñʒ
oñdens q̄ boni recto
res nō dn̄t omittere
bona ſubditoꝝ pcu-
rare ppt eoꝝ murmu-
ratōeʒ. p Qui oñ-
dit ei lig. Dicūt aliq̄
q̄ iſtō lignū de natu
ra ſua erat amarū. et
ſic fuit ibi mai⁹ mira
culū inq̄ntū p ei⁹ im
miſſiōeʒ dulcorate ſt
aq̄ ⁊ facte potabiles
Contrariū āt vr̄ mi-
hi p illō Ecci. xxxviij.
Nonne a ligno dulco-
rata eſt aq̄ ⁊c. nā ibi
loquit ſcripta de na-
turalib⁹ ꝓprietatibus
terrenaſcentiū ad vtilitatem hominum.

neſſēt ī marath nec poterāt
bibere aq̄s de marath: eo
q̄ eēnt amare ᵐUñ ⁊ con-
gruū loco nomē impoſuit
vocās illū marath. i. ama
ritudīeʒ ⁿEt murmurauit
ppl's ↄ moyſen dicēs: quid
bibem⁹. ᵒAt ille clamauit
ad dñm ᵖQui oñdit ei li-
gnū qd̄ cū miſiſſʒ in aq̄s in
dulcedinē vſe ſt. ᑫIbi ↄſti
tuit ei p̄cepta atq̄ iudicia
ʳ⁊ ibi tētauit eū dicēs: Si
audier̄ vocē dñi dei tui et
qd̄ rectū ē corā eo fecer̄ et
obedier̄ mādatis ei⁹: cuſto-
dier̄ſq̄ oīa p̄cepta illius:

q Ibi ↄſti. ei p̄cepta atʒ iudicia. Dic hic ra. ſa. q̄ dñs
vidēs filios iſrl' octioſos ne p ociū qd̄ ē ſentina oīm vicio
rū declinarēt ad peiora dedit eis duo p̄cepta leg' vt ſtu
derēt in eis ad ſciēdū ⁊ ad opandū. ſ. p̄ceptū de obſua-
tiōe ſabbati quod ↄtinet pl'es obſuantias. Et p̄ceptū de
vacca rufa. de cui⁹ cineribus cōmixtis aq̄ fiebat aq̄ luſtra
tiōis p quā purgabant īmūdi. vt hr̄ Nū. xix. Tradidit
etiā eis aliq̄ capl'a de ptinētib⁹ ad iudicialia vt ſcirēt q̄-
liter deberent ad inuicē iuſte ⁊ pacifice conuerſari.
r Et ibi tētauit eū. ſ. ppl'z vt p experiētiā ſuādi p̄cepta vl'
negligēdi appēret obediētia ei⁹ ad deū vl' inobediētia
nō tñ ſic itelligēdo q̄ deo appēret aliqd de nouo: ſʒ alijs
et h̄ modo tentauit abraam vt eius obedientia alijs
eēt nota ſic dcm̄ fuit Geñ. xxij. s Cūctū lā. quē po.
in egy. ñ idu. ſup te. ſi obedier̄ mihi. Uñ dr̄ ps. ciiij. Et
nō erat ī tribub⁹ eoꝝ infirm⁹ qd̄ ē intelligēdū de illis q̄
obediebāt deo. q2 rebelles fuerūt a deo pcuſſi pluries. vtʒ
ī multis loc. ſ. ſic p adoratōe vituli ⁊ p ↄcupiſcētia carniū
et p rebelliōe ↄ moyſen ⁊ ſilib⁹. t Ego enī dñs ſana-
tor tu⁹. q. d. ſi ppt pctm̄ te pcuſſero. ppt pniam verā te ſa
nabo. ſm q̄ ſcribit Iob. v. Ipſe vulnerat ⁊ medet ⁊c.

In capitulo. xv. vbi dr̄ in poſtilla. Fortitudo mea ⁊c.
Additio prima.
Sicut fortitudo mea intel-
f ligit effectiue. ſic ⁊ laus mea effectiue intelligi pt
vel ſup illō vbū Fortitudo mea ⁊ laus mea dñs
Gloſa interlinearis q2 p eū fortis ſū ⁊ laudabil'. In eo.
c. xv. vbi dr̄ ī poſtil. Aſcēderūt ppl'i ⁊ irati ſt ⁊c. Addi. ij.
Paſſio ire nō conſurgit ex tiōre ſʒ ex alijs paſſiōib⁹
p . ſ. ex triſticia illata cū deſiderio ⁊ ſpe vlciſcēdi ſm
philoſophū. ij. rhetorice. vñ nō vr̄ dcīn q̄ ama-
lechite irati ſint ppt timorē ne īuaderēt trā eoꝝ put in
poſtilla. ſʒ poti⁹ ira eoꝝ ex triſticia pcedēte ex ꝓſpitate fi
lioꝝ iſrl' intelligēda ē vnacū deſiderio ⁊ ſpe vindicandi
ſe qd̄ ex odio antiq̄ qd̄ hēbat eſau erga iacob proceſſit.
de q̄. ſ. Geñ. xxvij. Amalech enī d̄ ꝓſapia eſau fuit. vtʒ.
Geñ. xxxvi. de philiſteis aūt ⁊ alijs ñ dicit q̄ fuerīt irati.

ſed dicit Doloꝛes obtinuerūt hītatores philiſtijm. timen
tes ne inuaderet terrā eoꝝ.
In eo. c. xv. vbi dr̄ in poſtilla. Ibi ↄſtituit. Addi. iij.
Antiqui hebreoꝝ cōiter tenēt q̄ p̄ceptū de obſua-
a tione ſabbati ⁊ qdā iudicialia fuerūt data pp'lo
iſraelitico in hoc loco
nō aūt p̄ceptū de vac
ca rufa. vt dic Ra. ſa.
qd̄ rōnabil⁹ dr̄. nā d̄
p̄cepto ſabbati ſatis
pʒ. c. ū. infra. xvi. c. ante
datiōeʒ legis hēat. Ui
dete q2 dñs dedit vo
bis ſabbatū. De iudi
cialib⁹ āt ſatis vr̄ neceſ
ſariū vt eis darēt ali
q̄ iudicialia p̄cepta. nō
enī tāt⁹ ppl's potuiſ-
ſet durare vſq̄ ad da
tionē legis niſi habuiſ-
ſet aliq̄s ↄſtitutiōes
q̄b⁹ regerēt in iudi
cialibus. preceptum
aūt d̄ vacca rufa erat
oīno ſuperfluū et in-
utile p nunc donec ta
le tabernaclm̄ fieret
et alia ſacra ad quoꝝ
ingreſſum ſeu tactuʒ

ˢcunctū lāguorē quē poſui
in egypto nō īducā ſup te.
ᵗEgo enī dñs ſanator tu⁹.
ᵛEnerūt āt in XVI.
v helim filij iſrl' vbi
erāt duodecī fōtes
aq̄ꝝ ᵇ⁊ ſeptuagīta palme ᶜ⁊
caſtrametati ſūt iuxta aq̄s
ᵈꝓfectiq̄ de helī venit oīs
multitudo filioꝝ iſrl' in de-
ſertū ſyn: qd̄ eſt int̄ helim
et ſynai. q̄ntadecima die
mēſis ſecūdi poſtq̄ʒ egreſſi
ſunt de t̄ra egipti ᵉEt mur
murauit omīs congrega-
tio filiorū iſrael ↄtra moy-
ſen et aaron in ſolitudine.

requirebat purgatio per aquā luſtratiōis put ī ca. Nu.
allegato per poſtillatorem ⁊c.
Replica correctoꝛij contra Burgenſem.
In caplo. xv. cum poſtillator exponeret illō Aſcen-
i derūt ppl'i ⁊ irati ſunt timētes ne inuaderēt terrā
eoꝝ. Burg. notat eū q̄ velit dicere irā illā ex timo-
re originari quod nō eſt verum. ſed poſtillator vult irā
cū timore ↄcurrere. vt videlicʒ timētes futuꝝ eis maluʒ
ſub ſpe tamē euadendi ⁊ impediendi illud aſcenderūt
irati ad pugnandū contra filios iſrl'.

Caplm̄ .XVI.

Enerunt aūt in helim. Hic deſcribit prouiſio ali
v menti q̄ntū ad ſubſtantiā. Et pmo q̄ntū ad cibū
ſecundo q̄ntū ad potū. xvij. c. Circa primū p̄mit
titur defectus cibi. ſcdo ſubdit ꝓuiſio dei. ibi. Dixit au
tem dominus ad moyſen. Circa primū dicitur.
a Uenerūt aūt in helim filij iſrl' vbi erant duodecim
fontes aquaꝝ. ſm numeꝝ duodecim tribuū. ⁊ ſic q̄libet
tribus habuit fontē ſuum p ſe. ne ex hauſtu cōmuni in-
ter tribus diſſentio oriretur.
b Et ſeptuaginta palme. in ſignū q̄ habituri erant ſe
ptuaginta iudices ſub moyſe.
c Et caſtrametati ſunt iuxta aq̄s. vt recrearētur potu
et palmarum fructu.
d Profectiq̄ ſunt de helim. quia ille fruct⁹ fuit cito cō
e Et murmurauit omis congre- (ſumptus. ſequit.
gatio. quia. xv. die mēſis ſecundi defecerūt victualia q̄
apportauerāt de egypto. Ex quo pʒ q̄. xxx. dieb⁹ de illis
vixerunt non comedēdo ad ſaturitatē ſed ad famē tem
perandā. ſed quomō dicit hic. q̄ omnis ↄgregatio mur
murauit. quia ibi erant Ioſue et Caleph et pl'es alij bo
ni homīes de quib⁹ credendū eſt q̄ patienter portabāt
defectum victualiū ſperantes diuinū auxilium. Dicen
dum q̄ illi erant valde pauci reſpectu multitudinis.
quod aūt modicū eſt q̄ſi nihil reputatur. vt dicit. ij. phi
ſicoꝝ. ⁊ ꝓpter hoc ſcriptura non dimiſit loqui generali-
ter. quia hic eſt cōſuetus modus loq̄ndi in talibus.

f Utinā mortui essem⁹ p man⁹ dñi. i. p plagā a deo im missaȝ cū p̄iogenitis egyptioꝝ. q2 illa mors fuit breuis g Q̄ñ sedebam⁹ sup ollas carniū. i. q̄ñ nobis discedē tib⁹ q̄ete ꝛ pacifice: olle plene erāt carniū ad ignē p no bis. h Cur indux. nos in desertū istō. vbi nihil come stibile crescit. i Ut occideret' oēȝ m'titudinem fame. lōgo cruciatu q̄ peior est breui morte. k Dixitq; āt dñs Hic ꝯñr describit' dñi pro missio: vbi p̄io ponit' cibi p̄missio. secundo eiusdē exhibitio: ibi. Factū est ḡ. tertio cō- seruatio: ibi. Dixit āt moyses. Adhuc pro- missio cibi p̄mo d̃r moysi a dño. scd̃o per moysen ipsi pp̄lo: ibi Dixeruntq;. Circa p̄mū l Ecce ego (dicit'. pluā. i. ad modū plu uie abūdāter tribuā. m Pāes de celo. i. cibos. q2 noīe pānis i telligit' oīs cib⁹. vt s. dc̄m ē. ij. c. ꝯpe āt de dit eis māna ꝛ cotur nices. ꝛ vtrūq; de ce- lo aereo. vñ ꝛ aues ce li noīant' eo q̄ p aerē volitāt. n Egredi atur po. ꝛ col. q̄ suffi- ciūt q̄libet p se et fa- milia sua s̃m estima tionē suā. o Per singu. dies. q2 nihil de māna debebat re- seruari in crastinū. vt dicit' .j. p Ut tēp. eū vtrȝ am. ī le. mea. custodiendo manda ta mea de manna. q̄ mandata infra explicabuntur. q An nō. s. trāsgrediēdo illa. qual'r āt de⁹ tentet hoīes iā dc̄m ē. q2 h̄ nō ē vt accipiat expientiā de aliq̄ q̄d igno ret. cū oīa nuda ꝛ apta sint ocul' ei⁹. etiā añq̄ȝ fiāt sed vt obediētia vl' inobediētia pp̄li ad deū eēt nota alijs p eū r Die āt sexto pa. q̄d inferāt d̃ māna ꝛc̄. (dentiā facti. s Et sit duplū. nō p h̄ intelligit' q̄ colligerēt die sexta pl⁹ q̄ȝ in alijs dieb⁹. s3 illō collectū q̄ñ mēsurabat' in do mo inueniebat' duplū. vt dice. j. t Dixeruntq;. Hic ꝯñr p̄missio dicta diuulgat' pp̄lo cū d̃r. v Uespe sciet' ꝛc̄ Per h̄ q̄ dabit vobis mirabil'r abūdantiā carniū. x Et ma. vi. glo. dñi. in descensu māne v̄tute gl'iosa ip sius. Sciēdū āt q̄ māna aliq̄ñ ē neutri generis ꝛ indecli nabile. aliq̄ñ aūt inuenit' feminini generis ꝛ p̄ie declina tionis. s. māna. ne. aliq̄ñ tertie decliatōis. vt māna. tis. et iō nō ē vis si accipiat' mō s̃m vnā declinatōȝ. mō s̃m aliā. y Audiui enī mur. v̄r̄m ꝯ dñ3. q̄ eduxit vos de egypto in hāc solitudinē. q2 de p̄cepto eius factum est. z Nos vō q̄d sum⁹. q. d. sum⁹ tm̄ serui ei⁹ denūciātes vobis ei⁹ volūtatē. ꝛ iō nō eduxim⁹ vos principal'r sic imposuistis nobis s3 ip̄e de⁹. a Quia mussi. ꝯ nos. i.

Dixeruntq; filij isrl' ad eos.
Utinā mortui eēm⁹ p ma
nū dñi in t̃ra egypti: q̄ñ se
debam⁹ sup ollas carniū ꝛ
comedebam⁹ panē in satu
ritate. Cur induxistis nos ī
desertū istō' vt occideretis
oēm m'titudiēȝ fame. Di-
xitq; aūt dñs ad moysen. Ec
ce ego pluā vob' panes d̃
celo. Egrediat' pp̄ls ꝛ colli
gat que sufficiūt p singu-
los dies vt tēptē eū vtrū
ambulet ī lege mea an nō.
Die aūt sexto parēt q̄ in-
ferāt ꝛ sit duplū q̄ȝ collige
re solebāt p singlos dies
Dixeruntq; moyses et aarō
ad oēs filios isrl' Uespere
sciet' q̄ dñs eduxerit vos
de t̃ra egypti ꝛ mane vide
bitis gl'iā dñi. Audiui enī
murmur vestr̄ ꝯtra dñm.
Nos vō q̄d sum⁹: q2 mussi
tastis contra nos. Et ait
moyses: Dabit vob dñs
vespe carnes edere: ꝛ māe
panes in saturitate: eo q̄
audierit murmurationes
vestras quib⁹ murmurati
estis ꝯtra eū. Nos eni ꝗd
sumus: nec ꝯ nos est mur
mur vestr̄ sed cōtra dñm.
Dixit q̄ȝ moyses ad aarō
Dic vniuse ꝯgregationi fi
lioꝝ israel Accedite coraȝ
dño. Audiuit enim mur-
mur vestr̄. Cūq; loq̄retur
aarō ad oēȝ cetū filioꝝ isrl'
respexerūt ad solitudinē.
Et ecce gl'ia dñi apparuit
in nube. Locut⁹ ē aūt dñs
ad moysen dicens Audiui
murmuratōes filioꝝ isrl'.
Loquere ad eos. Uespere
comedet' carnes ꝛ māe sa-
turabimī panib⁹: scietisq;
q̄ ego sum dñs d̃s vester.
Factū est ḡ vespe ꝛ ascen
dēs coturnix cooperuit ca
stra. Mane q̄ȝ ros iacuit
per circuitū castroꝝ. Cun
q̄ȝ opuisset supficiē terre:
apparuit in solitudīe mi-
nutū: et q̄si pilo tusum in
silitudinē pruine sup t̃raȝ.

murmurastis. murmur tñ v̄r̄m est ꝯ dñm principal'r. b Dabit dñs vo. ves. carnes ꝛc̄. eo q̄ audierit murmu rati ōes v̄r̄as aliq̄ñ eni murmurātib⁹ dat de⁹ suū deside riū. sed h̄ ē ad malū ip̄oꝝ. sic h̄r Nūe. xi. c. de pp̄lo q̄ desi derauit carnes q̄s intfecit dñs cū adhuc carnes eis da te eēnt in dētib⁹ eoꝝ. c Accedite corā dño. i. corā colūna nubis vel s̃m alios corā ta- bernaclo puo vbi do minus loq̄bat' moysi anteq̄ȝ factū eēt ma- gnū tabernaclm. d̃ q̄ h̄r. j. xxxiij. ca. q̄ moy ses tetēdit illō extra d Audiuit (castra. enī mur. v̄r̄m. ne cre dat' q̄ fc̄a v̄r̄a abscō- dita lateant ip̄m. e Et ec. glo. dñi ap. in nube. i. q̄dā fulgor insolit' rep̄sentatiu⁹ diuie p̄ñtie ad argu endū pp̄li murmura- tionē. vñ subdit'. Au diuit murmuratōes ꝛc̄. f Factū est ḡ. Hic ꝯñr describit' ci- bi p̄missi exhibitio. et scd̃o subdit' eius de terminatio: ibi. Hic est s̃mo. Circa p̄imū d̃r. Factū ē ḡ vespe ꝛ ascē. cooperuit castra. Coturnix autē ē auis pinguis ꝛ sapida. et accipit' hic singl'are p pl'ali. Coturnix id est m'titudo coturnicuȝ sic freq̄nt' dictuȝ ē in s'li. dicit' aūt hic ascē dere coturnix. quia d̃ t̃ra opposita deserto in q̄ magna multitudo taliū auiū inuenitur ascenderūt in aerem voluntate di uina ꝛ volauerūt vsq; ad castra filioꝝ israel ꝛ ibi descen derūt ita q̄ poterant eas cape p sua volūtate. Querit' hic q̄re dedit eis carnes ī vespe ꝛ pāes ī māe seq̄nti. q2 mag' ꝯueniēs esset fieri mō ꝯrio. Ad h̄ r̄ndet' q̄ filij isrl' ꝯq̄sti fuerūt p̄io d̃ defectu carniū. ꝛ scd̃o de d̃fectu panuȝ dicētes Utinā mortui eēm⁹ q̄ñ sedebam⁹ s' ollas carniū ꝛ cōedebam⁹ pāes ī saturitate. ꝛ iō eodē ordie q̄ petiue rūt dat⁹ ē eis cib⁹. Alia rō assignat' ex ꝯueniētia rei date q2 coturnices ex volatu diurno erāt fatigate. et iō circa vespam erat ꝯueniēs tp̄s vt descēderēt ad terrā q̄i ad re quiē. Panes aūt q̄ dati sunt mane seq̄nti fuit manna q̄ vocat' panis mater ial'r. q2 decoq̄bat' ꝛ inde formabant' panes. descēdebat āt p modū roris. vt stati subdit'. Hoꝝ ra aūt matutinal' ꝯueniēs est tali descensui. vñ subdit'. g Mane q̄ȝ ros iacuit. i. māna q̄ erat ad modū roris cō gelati. vñ. j. d̃r q̄ hēbat silitudinē pruine q̄ est ros cōge latus. h Apparuit in soli. minutū. sicut granula ꝯge lata. que aliq̄ñ descenderunt in pruina. i Et q̄si pilo tusum in silitudinē ꝛc̄. i. sicut granū fru- menti a quo cortex ex percussiōe pili est amotus. et sic

a Quod cū vidiſſent filij iſrl' dixerūt ad inuicē Man hu Qd ſignificat: qd eſt hoc Ignorabāt enī qd eēt. Quibus ait moyſes. b Iſte ē panis quē dn̄s dedit vob ad veſcendū. c Hic ē ſmo quē p̄cepit vob dn̄s. d Colligat vnuſqſq3 ex eo q̄ntū ſufficit ad veſcēdū e gomor p ſingula capita. Iuxta nūe9 aīarū vrāy q̄ hitāt in tabnaculo: ſic tollet3. Feceruntq3 ita filij iſrl' & collegerūt: ali9 pl9: alius min9. & mēſi ſunt ad mēſurā gomor. f Nec q̄ pl9 collegerat hūit āpli9: g nec qui min9 pauerat h repperit min9: i ſ3 ſingli iuxta id qd edere poterāt ɔgregauerūt. Dixitq3 Moyſes ad eos. k Null9 relinq̄t ex eo ī māe. Qui nō audierūt eū l ſed dimiſerūt q̄dā ex eis vſq3 mane m & ſcatere cepit v̄mibꝫ atq3 cōputruit n Et irat9 eſt ɔ̄ eos moyſes. Colligebāt aūt māe ſingli q̄ntū ſuffi ceret potat ad veſcendum. o Cūq3 incaluiſſ3 ſol: liq̄fiebat. p In die āt ſexta collegerūt cibos duplices. i. duo gomor p ſinglos homies q Venerūt aūt oēs principes multitudīs: & narrauerūt moyſi. r Qui ait eis Hoc eſt qd locut9 ē dn̄s. s Requies ſabbati ſctificata eſt dn̄o t Cras qdcūq3 operandū ē facite. v & q̄ coquēda ſunt x coq̄te y Quicq̄d āt reliquū fuit z reponite vſq3 in mane. Feceruntq3 ita vt p̄ceperat moyſes & non cōputruit, neq3 vermis inuentus eſt in eo. a Dixitq3

apparet albū. Iſta ē expoſitio doc. catholicoy. ſm quā māna imediate cadebat ſup trā & p rorē vel pruinam. hic intelligit māna. vt3 ex dict3 ra. Sa. expoīt locū iſtu3 alr & ſubtili9 dicēs: qd p̄o cadebat pruina ſup trā: & poſtea māna deſup: & poſtea ros aliq̄ntulū ɔgelat9 deſup ita qd māna erat in medio q̄ı munde cuſtoditū & repoſitu3 int duo ſtrameta. ſc3 pruine et roris. et ſic exponit textu3 q̄ aliq̄ mō ali9 eſt in hebreo vbi hr ſic. Mane q̄q3 fuit opimētū ror3 in circūitu. et aſcendit opimētū ror3. et ecce in ſolitudie minutu3 diſcooptū. P̄mittit tn̄ expoſitio3 h9 text9 illd qd de deſcēſu māne dr Nūe. xi. vbi dr ſic. Cūq3 deſcenderet ros ſup caſtra: deſcēdebat parit et māna: vbi in hebreo hr. Deſcendebat ſup cū māna. Ex q̄ accipit q9 primo cadebat ros cōgelat9 q̄ ē idē qd pruina et poſtea māna deſuper: q̄ı ſup ſtramētū. Ex h āt qd dr h. Mānequ3 fuit opimentū roris. accipit qd illd qd erat dſup erat ros congelat9 q̄ erat operimētū māne. et q̄ſı ſubdit. Et aſcendit operimentū roris. ſic exponit q9 ros p̄ıum cōgelatu3 qui erat ſuper māna: oriente ſole reſoluebatur & aſcendebat in vapores: et tūc apparebat manna diſcoopta. ideo ſubdit: Et ecce in ſolitudie minutū diſcoopeu3. i. māne q̄ hēbat ſilitudinē granoy rotūdoy puoy apparebat diſcoopta vt a pp'lo colligeret. & ſm iſtā expōnē māna differebat a rore ɔgelato ſiue pruina q̄ztū ad ſitū: vt p3 ex dict3. Itē q̄ntū ad figurā. q2 māna hēbat figura3 rotundā ſic granū coriādri: vt. j. dr. ros aūt ɔgelat9 retinebat figurā cōem. Itē q̄ztū ad ſaporē. q2 hēbat ſaporē dulcē & delectabilē vt. j. parebit. nō ſic aūt ro3 ɔgelat9

a Qd cū vi. fi. iſ. di. ad iuicē. Man hu: (vl' pruina. due ſunt dictiōes: & ſignificāt eſt h. & ſubintelligit eſt. et ſic expoīt Ioſeph9. Rabi ſa. & hebrei moderni dicūt q9 man nō ſignificat quid: ſ3 ſignificat p̄patōem vl' magis ɔpetentē p̄patā ad eſum. & ſm h dixerūt filij iſrl'. Man hu. i. p̄patū h. ſ. a deo p nr̄a ſuſtētatiōe. q2 tn̄ neſciebāt de certitudie naturā ei9. nec p ɔ̄ns q̄lit deberet ɔpte noiari. io ſubdit. Ignorabāt enī qd eēt. ſeq̄t. b Iſte ē panis. q2 tūc moyſes eis declarauit ip̄i9 natūa3 & efficaciā. c Hic ē ſmo. Hic ɔ̄ſit deſnuat qualr h cibo debeāt vti colligēdo & ſuādo. Et p̄o q̄ztū ad ſex dies hebdomade ſcdo q̄ztū ad ſabbatū: ibi. In die vo ſexto. Circa p̄mū dr c Hic eſt ſer. quē p̄ce. dn̄s. ideo obligat trāſgreſſores ad mortale pctm̄. d Colligat ex eo vnuſ. q̄n. ſuffic p ſe & familia: & q̄ ſit mēſura ſufficiēs oſidit di. e Gomor p ſingl'a capita. ſ3 h vr falſu3. q2 nō ē idē mediū oībus. ſic dr. ij. Ethi. q9 nō eſt idē mediū miloni. de q̄ dic

cōmētator: q9 cōedebat ī die bouē integy: & alijs hoīb9. & iō illd qd ē cib9 ɔueniēs vni: alteri pl9 indigētı ē deficiēs. & min9 indigētı ē ſupabūdās. Dicendū q9 ſicut iſte cibus dabat diuio miraclo. ita eodē mō fiebat vt plimū indigētı ſufficeret: & a min9 indigēte cōſumi abſq3 ſupfluitate valeret. Dic aūt Ioſeph9. q9 ex diuina p̄uidētia factu3 eſt h: ne ex cupitate & guloſitate illi qui fortiores eēnt plus debito vellēt colligē. & ſic debiliores debito alimēto priuarēt. et in pp'lo ſeditio oriret.

f Nec q̄ pl9 col. ha. am. ſc3 q̄z gomor per ſingl'a capita domus ſue. g Nec q̄ minus pauerat colligēdo. h Reppit minus q̄z gomor p ſingula capita. i S3 ſinguli iuxta id quod edere poterāt. ex q̄ p3 vey qd dictū ē. ſc3 q9 mēſura gomor ita ſufficiebāt multū comedēti ſic & pay comedenti. k Nullus relin. ex eo vſq3 mane qd factū ē cā p̄dicta: ne guloſi et cupidi pl9 debito colligerēt ad reſuādū. l S3 dimiſerūt &c. iſti fuerūt darhā & abiron. vt dicūt hebrei.

m Et ſcatere cepit vermibus et computruit. Hoc nō ɔtigit ex nafe manne q2 ſuare poterat: ſic p3 de die ſexta in q̄ colligebat p ſeq̄nti. & etiā fuit p̄ceptū q9 implerent vnū vas māna & ſuarēt in futuras gn̄atiōes: vt dr infra. ſ3 qd ſic putreſciebat erat ex voluntate dei ne aliq̄ ex cupiditate & guloſitate vellēt pl9 debito colligē ad reſeruādū qd eēt occaſio maloy. vt p̄dcm̄ ē. n Et irat9 eſt ɔ̄ eos moyſes. ſ. ira q̄ eſt p zelum & non p viciū.

o Cūq3 incaluiſſet ſol liq̄fiebat. Hora enī3 colligendi erat poſt ortū ſol' eleuato rore q̄ erat ſup māna p vapores vt p̄dictū ē. & durabat vſq3 ad horā tertiā. & tūc incipiebāt liq̄fieri ad modū pruine ad ignē vo indurabat et formabāt inde panes. p In die vo ſexta coll. ci. du. ſm qd dicūt hebrei: nō collegerūt pl9 in illa die q̄z in alijs p̄cedētib9. ſ3 cū venerūt ad domū īuenerūt mēſura3 duplicē p miraclm̄. & h vr̄ ex ira ſeq̄nti cum dicit.

q Venerūt āt oēs pri. mul. & nar. moyſi. ex miraclo enī facto de nouo moti fuerūt ad veniēdū & narrādū moyſi qd acciderat. r Qui ait eis. reddēs rōe3 p̄dicte duplicatōis. s Requies ſab. ſan. ē dn̄o. i. dedicata ē cultui diuino. & ideo nihil eſt agendū in eo. vnde ſubdit. t Cras qd ē op. fa. i. illd qd velletis cras face facite hodie. v Et q̄ co. ſt. ſ. p die craſtine hodie. x Coq̄te. ſm hebreos iſtas obſuātias de die ſab. dixerat eis: p̄i9 ī marath. ſ3 h replicant occaſiōe duplicatiōis manne. y Quicq̄d āt re. fuerit. ſ. de māna collecta die ſexta. z Reponite vſ3 in mane die ſab. cui9 cā ſubdit. a Dixitq3 moy. co. il. hodie. ad h enī fuerat reſuatū.

moyſes. Comedite illō ho
die, q2 ſabbatū eſt dn̄o nō
inuenietur hodie in agro
Sex dieb9 colligite: ī die
aūt ſeptimo ſabbatū ē do
mino, idcirco nō inueniet.
[a]Venitq3 ſeptima dies: et
egreſſi d ppl'o vt colligerēt
nō iuenerūt. Dixitq3 aūt dn̄s
ad moyſen[b] Vſq3 q̄ nō vul
tis cuſtodire mādata meā
z legē meā Videte q dn̄s
dederit vob ſabbatū z ppt
h̄ die ſexta tribuit vob ci-
bos duplices. [c]Maneat
vnuſq̄ſq3 apd ſemetipm̄ z
null9 egrediat̄ de loco ſuo
die ſeptimo. Et ſabbatiza
uit ppl's die ſeptīo. [d]Appel
lauitq3 dom9 iſrl' nomē ei9
man[e] Qd erat q̄i ſemē co
riandri[f] albū: [g]guſtuſq3 ei9
q̄i ſimile cū melle. [h]Dixit
aūt moyſes Iſte eſt ſermo
quē pcepit dn̄s Imple go
mor ex eo z cuſtodiat̄ in fu
turas retro generatōes vt
nouerint panē q̄ alui vos
in ſolitudie qn̄ educti eſtīs
de terra egypti. [b]Dixitq3
moyſes ad aaron. Sume
vas vnū z mitte ibi man.
q̄ntū pt capē gomor. [i]et re
pone corā dn̄o ad ſuādū ī
generatōes vr̄as: ſicut pce
pit dn̄s moyſi. Poſuitq3
illd aarō in tabnacl'o reſer
uādū. [k]Filij aūt iſrl' come-
derūt man q̄dragīta ānis
donec venirēt in t'rā hita-
bilē. Hoc cibo aliti ſūt vſ-
q3quo tangerēt fines terre
chanaan. [l]Gomor aūt de-
cima pars eſt ephi.

XVII.

i [a]Gitur pro- fecta oīs multitudo filioꝝ iſrael de deſer
to ſyn per māſiones quas

a Venitq3 ſeptīa dies z egreſ. de po. vt col. n̄ iuenerūt. Exiuerūt eni gulositate ducti vt hrēnt nouū cibū ſic̄ z alijs diebꝰ, z ēt cupiditate z curioſitate ad videndū ſi verbū moyſi foret ver. b Vſq3 q̄ nō vltīs ſuare man data mea. ſ. de obſuatiōe ſabbati z de māna de q̄ fuerūt octo mādata dei ſm
qd dicit Andre. Pri mū vt māe colligerēt ſcdm q ad ſufficiētiā ſm eſtimatōes ꝓpriā. tertiū vt comederēt mēſurā gomor z ſi pl9 q̄rtū vt nō relinq̄rēt in craſtinū. q̄ntū vt die ſexta haberēt du- plū. ſextū vt reſuarēt vnū gomor p ſabba- to. ſeptimū vt illud comederēt in die ſab bati. octauū vt iple- rēt vas continēs go- mor ad reſuādā in fu turas generatōes: vt habet̄ infra.
c Maneat vnuſq̄ſ- q3 apud ſemetipſū. cogitans de diuinis bn̄ficijs z grās agēs.
d Appellauitq3 do. iſr. no. ei9 man. i. cibū ꝑparatū a deo vt pdcm̄ eſt. e Qd erat q̄i ſemē coriādri. q̄ntū ad q̄ntitatē z figurā nō tn̄ q̄ntū ad colorē. vn̄ ſubdit̄ f Albū ſemē aūt coriādri ni grū ē. g Guſtuſq3 ei9 q̄ſi ſile cū melle.
Simila farina tritici ē delicatiſſima. Sapor igr̄ illius manne erat q̄i ſapor panis facti de ſimila z cōmixtione mell'. Sap̄. xvi. dr̄ q hēbat oēm ſaporī ſuauitatē. Sz h̄ ē intelligēdū q̄ n̄ erat ex natura māne. ſ3 ex merito ſcōꝝ hoīm q̄ eā comedebāt q̄b9 ſapiebant ſic̄ deſiderabāt vn̄ ibidē ſubdit̄. Qd eni q̄ſq3 volebat ad h̄ cōuertebat̄. Malis āt hoīb9 ex eoꝝ demerito deſipiebat. vn̄ Nu. xi. dr̄. Nihil vidēt ocl'i nr̄i niſi man: q̄m̄ nauſeat aīa nr̄a ſr̄ cibo iſto leuiſſimo. Hic āt deſcribit̄ ſapor ip̄i9 natural'. generabat̄ aūt ī aere: z ppt̄ h̄ vocat̄ alicubi panis d celo q2 in celo aereo ē generat9 z a deo dat9 z format9. non v̄tute nat̄e. Dr̄ aūt pāis angeloꝝ. q2 in deſcēſu māne co opabāt̄ āgeli. nō eni dr̄ pāis āgeloꝝ q2 ipo veſcerent̄. q2 nō indigēt cibo corpali. h Dixit āt mo. Hic ꝯtr̄ po nit̄ ip̄i9 māne reſuatio ī futuras generatōes in mēoriā tanti bn̄ficij. z p3 l'ra vſq3 ibi. i Et repone co. dn̄o. i. in illo tabernaculo puo: de q̄ ſ̄dictū ē. Hebrei aūt dicūt q h̄ dr̄ d tabernacl'o magno qd poſtea factū ē. z qd iſtd p̄ceptū nō fuit datū an̄ ꝯpletōem tabernacl'i ſed poſt. et qd hic dr̄ ē p anticipatōez. k Filij aūt iſ. co. mā. xl. annis donec ve. ī ter. hitabilē. i. in t'rā chanaā q̄ eis ꝓmiſſa erat ad hitandū. nec tn̄ defec̄ māna ſ̄tatim cū intrauerūt t'rā illā. q2 trāſito iordane fecerūt circūciſionē in galgal: z poſtea celebrauerūt paſcha. z in craſtino pa ſche defec̄ māna. vt hr̄ ioſue. v. ſed ſat̄ cito p9 ingreſſū terre chanaā defecit. vt3 ex dictis. l Gomor āt deci. ps ē ephi. vtrūq3 ē nomē mēſure. q̄ntū āt tenet gomor
nō hr̄ ex ſcriptura. ſed rabi Sa. dic̄ q ꝯtinet q̄ntitatē. xliij ouorū: ephi decies tantū. Alij āt dicūt q ex dict' papie et Iſidori de mēſur' hr̄ q gomor ꝯtinet q̄rtū q̄rta z dimi dia pariſien̄. i. tn̄ de blado vl' alia re arida ſic mēſura bili q̄ntū vnū vas factū ad mēſurādū talia qd eēt q̄nti tatis q̄rte et dimidie
pariſien. ꝯtineret. cre do tn̄ q taliū q̄ntitas eſt nobis incerta. q2 mēſure eodē noīe no minate variant̄ in di uerſis regiōīb9 z ciui tatib9 ſic modi9 pari ſien. alteri9 q̄ntitatis ē: q̄ rothomagen. vl' al terius loci. et ſilr̄ de mēſur' liq̄doꝝ. vt vi- ni z olei et ꝯſimiliū.
In. c. xvi. vbi dr̄ in poſtil. Dicit̄ āt alibi panis angeloꝝ.
Additio.
i Apud hebreos magne auctorit' antiq̄s fuit diſ- ſceptatio ſup māna in q̄dā libro thalmu- dico q̄ dr̄ Ioma. q̄dā eni eoꝝ q̄ dr̄ ra. Aqui la. al's ra. haq̄ba. ex- poſuit illd vbū. ſ. pa- nis angeloꝝ. ſicut ſo- nat dicēs q homo iſ rahelita māducauit panē quē āgeli come dūt. Ali9 vo q̄ diceba tur ra. yſmael. impro bauit eum dicens q
angeli nō comedūt cibū corpalē. Moderni vo vt ra. moy. gerunden. z alij ſuſtinēt opinionē rabi haquiba dicētes q angeli reficiūt̄ ī lumīe diuio z q māna erat de iſto lumīe: qd q̄dē lumen fuit incorpatū ex volūtate diuina z factū māna. z ſic angeli z iſraelite ex eadē re reficiebant̄. ſ. angeli ex lumīe diuio. z iſraelite ex illo lu mine incorporato. z ſic intelligūt iſti qd dr̄. Panē āge- loꝝ māducauit hō. vt hr̄ in glo. p̄dicti ra. Moy. in hoc loco. Et l3 h̄ nō vere dicat̄ figuratū de illo māna: eſt tn̄ valde applicabile ad noſtꝝ veꝝ māna. ſ. ſacrm̄ euchari- ſtie: in q̄ eſt veꝝ lumē diuinū ex volūtate diuia incorpo ratū. ex quo. ſ. lumīe diuino angeli in celo reficiūt̄: z fi deles ī deſerto h9 vite ex eodē lumīe incorpato paſcūt̄. qd ſi ſic intellexiſſent ceſſarēt murmuratōes coꝝ ꝯ p̄di ctū ſacrū ſacramētū dicētes q penit9 ē impoſſibile z im plicās ꝯtradictionē. Vn̄ de ſimilib9 intelligit̄ illd pſal. Noluit intelligere vt bn̄ ageret. multa eni z ſi lia de hoc manna ab eis dicunt̄: que cauſa breuitatis omitto.

Caplm̄. XVII.

i Gitur pfecta. Poſtq̄ deſcripta eſt ꝓuiſio alimēti ſicci quod eſt cibus. hic conſeq̄nter deſcribit̄ pro- uiſio alimenti humidi quod eſt potus. Et primo oſtendit̄ aque penurie. Scdo circa hoc dei ꝓuidentia ibi. Et ait dominus. Circa primū dicitur.
a Igit̄ pfecta omis mul. fi. iſrl' de deſto ſyn p man. ſi as. Notandū qd in itinere vſq3 ad montē ſynai; z etiā poſtea filij iſrael fecerunt aliq̄s māſiones que magis

[b]iuxta ſermonē dñi caſtra metati ſunt in raphidim. [c]vbi ñ erat aq̄ ad bibendū ꝑplo. [d]Qui iurgat⁹ ꝯ moyſen ait. Da nob̄ aquā vt bibam⁹: q̄bus rñdit moyſes [e]Quid iurgamini ꝯ me? [f]et cur tētatis dñm. Sitiuit ḡ ibi ꝑpl's pre aq̄ penuria et murmurauit ꝯ moyſen dicēs: Cur feciſti nos exire de egypto vt occideres nos et liberos nr̄os ac iumēta ſiti. [g]Clamauit autē moyſes ad dñm dicēs: q̄d faciam ꝑplo huic: [h]adhuc paululū ⁊ lapidabit me. [i]Et ait domin⁹ ad moyſen [k]Antecede ꝑpl'm [l]et ſume tecū d̄ ſeniorib⁹ iſrl' [m]⁊ virgā [n]q̄ ꝑcuſſiſti fluuiū tolle ī mā⁹ tua et vade. [o]En ego ſtabo ibi corā te [p]ſupra petrā oreb. ꝑcutieſq; petrā et exibit ex ea aq̄ vt bibat ꝑpl's. Fecit moyſes ita corā ſeniorib⁹ iſrl'. [q]Et vocauit nomē loci illius: tentatio: ꝓpter iurgiū filioꝝ iſrl' [r]⁊ q2 tētauerāt dñm dicentes. Eſt ne d̄s in nobis an nō [s]Uenit aūt amalech et pugnabat ꝯ filios iſrl' ī raphidim. [t]Dixitq; moyſes ad ioſue. [v]Elige viros [x]et egreſſus pugna contra amalech cras: [y]Ego ſtabo in vertice collis. [z]habens virgā dei in manu mea. Fecit ioſue vt locut⁹ erat moyſes et pugnauit cōtra amalech. [ʒ]Moyſes autem et aaron et Hur aſcenderunt ſuper verticē collis.

ſerioſe exprimunt̄ Nūe. xxxiij. hic aūt ſolū noīant̄ illa in quib⁹ factū ē aliq̄d notabile. b Juxta ſer. dñi. nō eſt intelligēdū q̄ aliq̄ vox ſenſibil'a deo emiſſa oſtēderet locū in q̄ deberent manere ſ3 colūna nubis p̄cedēs h' indicabat faciēs in h' officiū voc' vel ſmonis.

c Ubi non erat aq̄ ad bibendū. Sʒ q̄rit̄ h' q̄re dñs eduxit eos p̄ talē viam vbi pateret̄ tot defect⁹ cibi ⁊ potus. Dicendū q̄ h' fuit vt ex frequēti neceſſitate opteret eos recurrere ad dñm. ⁊ ſic ſub tīore dñi retinerent̄. p̄ h' ēt bonoꝝ paciētia ⁊ maloꝝ īpatiētia declarabatur.

d Qui iur. ꝯ moyſē ait. Hoc intelligit̄ de impatiētib⁹ tantum.

e Quid iurg. ꝯ me. q̄i obliti bñficioꝝ dei qui vobis ꝓuidit in maiori neceſſitate.

f Et cur ten. dñm. Videt̄ tñ q̄ nō fuerit ibi tētatio dei. q2 nō hēbant q̄d agerēt humano ꝯſilio. Dicēdū q̄ tētabāt deū in h' q̄ expiri volebant vtrū de⁹ poſſet eos potare in deſerto. vel q2 volebant expiri vtrū ex ſuis meritis d̄s deberet eis dare potū miraculoſe. vñ dicebāt. Eſt ne d̄s ī nobis an nō. vt poſtea ſubdit̄.

g Clamauit ḡ moyſes ad dñm. in nullo retardat⁹ de bono ꝓcurādo eis ꝓpt̄ iniuriā eoꝝ ꝯ ipm.

h Adhuc paululū ⁊ la. me. h' nō dicebat moyſes ductus timore naturali ſui q̄ bñ cadit in ꝑfectū virū. ſ3 mot⁹ h' dicebat tīore ꝑpli ne eo interfecto a dño recederet p̄ idolatriā. i Et ait dñs ad moyſen. Hic ꝯſir. deſcribit̄ dei ꝓuidētia cū dr̄. k Antecede paululū. ac ſi diceret: dñs tu times ne ꝑpl's lapidet te. egredere añ eos ⁊ videbis ſi potero te ꝓtegere. l Et ſu. tecū de ſen. iſrl' vt ſint teſtes q̄ ibi antea ñ fuerūt fōtes vl' aq̄. ⁊ p̄ h' appareat euidēs miraculū. m Et virgā. Dicit ra. Sa. q̄ aliq̄ de ꝑplo iſrl' erāt ita maligni q̄ dicebāt miniſteriū illi⁹ virge ſolūmō ſe extēdebat ad mala īfligēda ſic patuit in plagis egyptioꝝ. ſ3 ñ ſe extēdebat ad ꝯferēdū bona. ⁊ iō dñs p̄cepit moyſi vti virga illa in eductōe aq̄ de petra: vt māifeſte videret̄ q̄ ñ ſolū erat inſtrm̄ diuie iuſticie ī mal' pene inferēdis vl3 ēt diuie mie in bonis ꝯferēdis. n Qua ꝑcuſſiſti fluuiū. ſ. vij. c. vr̄ dici ꝯtrariū. ſ. q̄ aarō ꝑcuſſit ⁊ ñ moyſes. Dicēdū q̄ aarō ꝑcuſſit auctē ⁊ mādato moyſi. vt dr̄ ibi. ⁊ q2 ille dr̄ rē facē cui⁹ auctē fit. iō dr̄ hic q̄ ipe moyſes ꝑcuſſit. o En ego ſtabo corā te Parat⁹ ad īplendū petitionē tuā. p Supra pe. oreb. Non ē intelligendū q̄ illa petra eēt in mōte oreb q̄ eſt idē q̄ mōs ſynai. q2 adhuc diſtabāt ab illo loco ſ3 ē alius loc⁹ eiuſdē noīs. ſecūdū. q Et voca. nomē illi⁹ tentatio. cui⁹ cā ſubdit̄. r Quia tētauerūt dñm. Qualr̄ āt tentauerūt deū iā dc̄m ē. s Uenit āt ama. Deſcripta ꝓuiſiōe alimēti. h' deſcribit̄ repulſio aduerſarij. Et p̄io deſcribit̄ pugna. Scdo grāꝝ actio ꝓ victoria: ibi. Edificauitq;. Circa primū dr̄ Uenit āt amalech ⁊ pugnauit ꝯtra iſrl'. cā h'⁹ dicta ē. xv. c. q̄ntū ē ex pte ipſi⁹ amalech. Alia cā aſſignat̄ ex pte ꝑpli iſrl'. ad h' ei p̄miſit dñs bellū iſtō ꝯ eū inſurgē. vt ex victoria ſeq̄nti eēnt audaciores de cetero ꝯ aduerſarios inſurgētes ⁊ d̄ ſpoliis amalech eſſent muniti armis ⁊ aliis neceſſariis q̄ fugientes dimiſerūt. t Dixitq; mo. ad ioſue. vidit eñi in ſpū ꝓphico: ip3 fore ducē iſrl'. ⁊ iō fecit eū capitaneū exercit⁹. v Elige viros .i. ſtrenuos bellatores. x Et egreſſus pug. ꝯ amalech. Nō eñi voluit q̄ expectaret̄ exercit⁹ amalech: ſ3 q̄ iret̄ ſibi obuiā ne pueri ⁊ mulieres ⁊ timidi q̄ remāſerūt ī caſtris nimis terrerēt̄ ⁊ fugerēt. ⁊ ſic daret̄ maior audacia aduerſariis. y Ego ſtabo cras. in vertice coll'. ad ꝓpugnādū p̄cib⁹ ꝯ aduerſarios. z Habens virgā dei ī māu mea. vt victoria deo aſcribatur.

ʒ Moyſes āt ⁊ aaron ⁊ hur aſcēde. ⁊c. Dicūt hebrei et aliq̄ doctores catholici q̄ iſte hur fuit fili⁹ marie ⁊ caleph ꝯfirmātes p̄ illō qd̄ ſcribit̄ .i. paral'. ij. c. q̄ mortua azuba vxore caleph: ipe accepit vxorē q̄ vocabat̄ ephrata: q̄ peperit ei hur. Dicūt aūt q̄ iſta ephrata fuit maria ſoror moyſi. q̄ erat bynomia. ſ3 iſtō vr̄ falſum q̄ maria ſenior erat ipō moyſe. qd̄ pz ex h' qd̄. ſ. dc̄m ē. ij. c. ſ. q̄ moyſe expoſito in flumīe ipa iuit ad videndū q̄d accideret de puero ⁊ dixit filie pharaōis. Uis vt vocē tibi mulierē hebream q̄ nutrire poſſit infantulū. Ex q̄ pz q̄ in natiuitate moyſi iā erat puella. xij. ānoꝝ. vel ampli⁹. Moyſes aūt exitū de egypto iā erat. lxxx. ānoꝝ vt dc̄m ē. vij. c. et p̄ ꝯñs tūc erat maria. lxxxxij. annoꝝ vl' circiter. De caleph aūt ſcribit̄ Joſue. xiiij. q̄ erat. xl. annoꝝ tūc q̄ñ iuit ad explorādū terrā: qd̄ fuit poſt exitū de egypto. Si igit̄ maria fuit vxor ei⁹ ſcd̄a. nō vr̄ q̄ accepit eā antequā iret ad explorādū. tum q2 nō ita cito accipiebāt vxores illo tpe. ſ3 expectabāt etatē ꝑfectā ad generandū. tū q2 opꝫ dicere: q̄ p̄ aliqd̄ tpus fuerit cū p̄ia. marie q2 ex ea habuit prolem. vt hr̄. i. Paralip. ij. Ex quo videt̄ q̄ nō potuit accipe Mariam cum iam eſſet. xl. annorum: vl' parum minus. ⁊ tunc ipſa maria erat. lxxxij. vel parum minus. Ex quo ſequit̄ incōueniēs vt videt̄. ſcʒ q̄ domina ſic antiq̄ ⁊ tante ſanctitatis: q2 erat ꝓphetiſſa. vt ſ. dictum eſt: contraxiſſ3 mr̄imoniū ⁊ marie cū hoīe tam iuuene. Item dato q̄ ꝯtraxiſſet in tali etate nō tamen potuiſſet ꝯcipe. Item dato q̄ concepiſſet de caleph. tñ ille puer in exitu de egypto ñ poſſ3 eē ita magn⁹ q̄ aſcēdiſſet cū moyſe in mōte ⁊ ſuſtētaſſ3 man⁹ eius. vt h' dr̄ de illo hur. Ex q̄ māifeſte patz q̄ nō fuit fili⁹ caleph et

Marie. Itē de ipſo dr̄. ꝫ. xxiiij. c. Habetꝫ aaron ⁊ hur vo
biſcū. ſi q̄d natū fuerit q̄ſtiōis referet ad eos. Ex q̄ pꝫ
ꝙ in exitu filioꝝ iſrl̄ de egypto hur iā erat magne pru
dētie ⁊ magni ꝯſilij ⁊ reputat̄ inter ſeniores. Et iō ille
hur de q̄ eſt hic ſmo ñ potuit eſſe fili⁹ caleph: q̄ adhuc
erat ſatꝫ iuuenis: vt
p̄dictū ē. ⁊ iō ſi dicat̄
ꝙ fuit fili⁹ marie o̅p
tet dicē ꝙ ſit de alio
viro. nec illa ephrata
de q̄ dcm̄ ē potuit eē
eadē cū maria vt ſatꝫ
pꝫ ex dictꝭ. ⁊ ille h
fili⁹ caleph ē ali⁹
iſto d̄ q̄ hic loq̄r ſcri
ptura. Et iō mihi vr̄
meli⁹ dicē cū antiq̄s
doctorib⁹. et iſte hur
fuit marit⁹ marie. Et
idē dic̄ Joſeph⁹ .iij.
libro antiq̄tatū. Et iō
cū moyſe aſcendit in
montē. ⁊ ſibi cū aarō
cōmiſſuꝫ ē regimē po
puli in abſētia moyſi
q̄ erat vir antiqu⁹ ſa
piens ⁊ expt̄us.

a Cūq̄ leuaret moy
ſes man⁹ ⁊c. p h̄ oſtē
dit̄ ſue orōnis effica
cia. et vt deo aſcribe
ret̄ victoria. Man⁹ at̄
moyſi erāt graues. p
qd̄ deſignat̄ ꝙ i pp̄lo
ſibi ſubdito erāt ali
q̄ pctīs aggrauati. q̄
ſm ꝙ dic̄ Gre. ſm q̄li
tates ſubditoꝝ diſpo
nunt̄ acta regentiū.

b Fugauitq̄ ioſue
amalech. in hebre. hr̄
Debellauitq̄. quod exponūt hebrei dicentes ꝙ omnes
fortes de amalech fuerūt interfecti in bello illo ⁊ nō eſ
fugerūt niſi timidi ⁊ paruum valentes.

c In ore gladij. i. in acie vel acumine gladij.

d Scribe h̄ ob monimē. ū. i. ad memoriā ꝑpetuā.

e Et tra. au. ioſue. Per h̄ d̄ſignauit dn̄s ꝙ erat ioſue
introductur⁹ filios iſrl̄ in t̄rā ꝓmiſſiōis ⁊ nō moyſes.

f Delebo eni mēoriā amalech. h̄ eni factū ē tēpe ſaul̄
vt hr̄. i. Re. xv. ca. Sciendū āt ꝙ glo. q̄dā ſup locū iſtū q̄
dr̄ eē. Strabi dic̄ ꝙ amalech fuit fili⁹ yſmael. a q̄ dicti ſūt
amalechite ⁊ pp̄ls amalech. Q̄ aūt. i. pal. i. ca. dr̄ ꝙ eli
phat p̄mogenit⁹ eſau genuit amalech. dicūt ſeq̄ntes di
ctam glo. ꝙ fuit ali⁹. ⁊ ſunt duo eiuſdē nōis. h̄ dictū de
ſacra ſcriptura ñ hꝫ auctē ſꝫ magꝭ ꝯrietatē vt vr̄. q̄ Gen.
xxxvi. ⁊ i. Paralip. i. dr̄ expſſe ꝙ amalech fuit filius eli
phat p̄mogēiti eſau: nec ali⁹ amalech legit̄. Itē ioſeph⁹
ij. li. antiq̄tatū dic̄ ꝙ ab amalech filio eliphat dicti ſūt
amalechite. hoc ēt hr̄ ex. ij. Reg. i. c. vbi dr̄ ꝙ fili⁹ doech
idumei venit ad dauid nūciās illi mortē ſaul̄. licet eni
non exprimat̄ ibi ꝙ fuerit filius doech. tñ omnes expo
ſitores ꝯcordāt h̄ dicūt. ⁊ cū interrogaret̄ a dd̄ q̄s eēt. re
ſpōdit fili⁹ hōis aduene amalechite ego ſū. Ex q̄ vr̄ ꝙ
amalechite ſunt idumei. ⁊ ſic nō deſcēderūt ab iſmaele: ſꝫ
ab eſau. De glo. aūt Strabi vel alteri⁹ niſi ſit doctoꝝ au
tentic⁹. vt Aug. ⁊ hiero. ⁊ hmōi. nō eſt multū curādum

a Cūq̄ leuaret moyſes ma
nus vincebat iſrl̄. Si pau
lulū remiſiſſꝫ: ſupa
bat amalech. Man⁹ autē
moyſi erāt g̃ues. Sumen
tes igit̄ lapidē poſuerūt ſub
ter eū in quo ſedit. Aaron
aūt ⁊ hur ſuſtētabāt man⁹
eius ex vtraq̄ pte. et factū
vt man⁹ illi⁹ ñ laſſarēt̄ vſq̄
ad occaſuꝫ ſol̄. b Fugauitq̄
ioſue amalech ⁊ pp̄lm ei⁹ i
c ore gladij. Dixit aūt dn̄s
ad moyſen. d Scribe h̄ ob
monimētuꝫ i libro e ⁊ trade
aurib⁹ ioſue. f Delebo enī
memoriā amalech ſb̄ celo.
g Edificauitq̄ moyſes al
tare: h ⁊ vocauit nomē eius
dn̄s exaltatio mea dicens
i Quia man⁹ ſolius dn̄i k ⁊
bellū dei erit ꝯ amalech a
generatiōe in generatōeꝫ.

XVIII.

c Cumq̄ audiſſet ietro a ſacerdos
madian b cognatus
moyſi d omīa q̄ fecerat dn̄s
moyſi ⁊ iſrl̄ pp̄lo ſuo: et ꝙ
eduxiſſet dn̄s iſrl̄ de egy
pto: e tulit zephorā vxorem
moyſi quā remiſerat: ⁊ du
os filios ei⁹: q̄rū vn⁹ voca
bat̄ gerſan: dicēte p̄re ad
uena fui i t̄ra aliena. Alter
vo eliezer. De⁹ enī ait pris
mei adiutor meus: ⁊ eruit
me de gladio pharaonis.
f Uenit g̃ ietro ꝯgnat⁹ moy
ſi ⁊ filij eius ⁊ vxor eius ad
moyſen in deſtū: vbi erat
caſtrametat⁹ iuxta mōtem
dei g ⁊ mādauit moyſi dicēſ
Ego ietro ꝯgnat⁹ tuus ve
nio ad te ⁊ vxor tua et duo
filij tui cuꝫ ea. h Qui egreſ
ſus in occurſum cognati
ſui adorauit et oſculat⁹ eſt
eum. i Salutaueruntq̄ ſe
mutuo verbis pacificis.
Cumq̄ intraſſet tabnacu
lum: narrauit moyſes co
gnato ſuo cūcta q̄ fecerat

marie qm̄ v̄ba textu diſcrepare. g Edificauit moy. al
tare. Hic deſcribit̄ gr̄aꝝ actio p victoria cū dr̄. Edifica
uitq̄ moyſes altare. ad offerēdū deo hoſtias p gr̄arum
h Et voca. no. ei⁹ dn̄s exal. mea. nō q̄ nomē (actōe.
dn̄i ꝯueniat ipſi altari ſꝫ denoīat⁹ ē ab effectu ipſius
dn̄i exaltātꝭ pp̄lm iſrl̄
⁊ amalech deprimen
tis. ꝓpt̄ qd̄ ſubditur.
i Quia man⁹ ſoli⁹
dn̄i. i. poteſtas thro
ni eius.
k Et bellū ei⁹ erit
contra amalech ⁊c.

Cap. XVIII.

c Cumq̄ audiſſet
ietro. Poſtq̄
deſcripta ē p
uiſio alimti ⁊ repſſio
aduerſarij. hic ꝯſeq̄r
deſcribit̄ gubernatio
pp̄li. Et p̄mo d̄ſcribit̄
aduētus ꝯſulētis.
ſcd̄o aſſenſus p̄ſidēt̄
ibi. Altera āt die. Pri
ma i tres. q̄ p̄mo de
ſcribit̄ aduētus ietro
amicabil̄. q̄ ex bonis
q̄ dn̄s fecerat iſraeli
mot⁹ fuit adueniēdū
⁊ ꝯgaudēdū. ⁊ h̄ ē qd̄
dr̄. a Cūq̄ audiſ
ſet ietro. Iſte habuit
pl̄a noīa vt dictuꝫ eſt
ſupra. ij. ca. b Sa
cerdos madiā. i. ma
ior vt dcm̄ fuit ibidē
c Cognat⁹ moyſi. i.
affinis. vñ in hebreo
hr̄. Socer moyſi ⁊ ſi
militer in ſeq̄ntibus
vbi noīat̄ cognatus.

d Oīa q̄ fecerat ds̄ ⁊c. ſ. in egyptioꝝ flagellatōe ⁊ in
maris diuiſiōe. ⁊ in amalech debellatōe ⁊ ceteris.

e Tulit zepho. vx. mo. quā remiſerat. Dictū fuit ſ. iiij
ca. ꝙ ipſa dereliq̄t eū. Dicendū ꝙ fuit de volūtate moy
ſi: q̄ aduertit ꝙ vxor ſua ⁊ filij nō eēnt ſibi niſi oneri i
negocio p q̄ ibat in egyptum. ⁊ iō hic dr̄ ꝙ remiſit eā.

f Uenit g̃ ietro. Dicūt aliq̄ hebrei ꝙ ñ venit añ legē
datā: nec primo āno egreſſionis de egypto. ſꝫ āno ſcd̄o
poſt legē datā. ⁊ ꝙ dr̄ hic veniſſe: h̄ ē p anticipatōeꝫ. aliq̄
aūt dicūt ꝙ vēit añ legē datā ⁊ p̄mo āno. ⁊ h̄ vr̄ ꝓbabi
le. q̄ terra ſua nō lōge erat a mōte ſynai. vtꝫ p illd̄ quod
dcm̄ ē. ſ. iij. c. ꝙ moyſes paſcēs oues ietro minauit gre
gem ad interiora deſerti. ⁊ vēit ad mōtē dei oreb q̄ eſt
mons ſynai. ⁊ iō audita magnificētia moyſi generi ſui
nō eſt veriſile ꝙ tardaſſꝫ p annū venire ad ipm.

g Et mādauit moyſi. ſ. aduētū ſuū. nō eni voluit ſub
ito intrare caſtra iſrl̄: vt ipſe ⁊ filia ſua ⁊ nepotes honeſti⁹
reciperent̄. marie q̄ honor iſte i moyſen reuertebat̄. ſcd̄o
deſcribit̄ eius honorabilis receptio cum dr̄. h Qui
egreſſus in occurſum. ⁊ nō eſt dubiū ꝙ maiores d̄ pp̄lo
iuerūt cum eo ad honorandū ſocerū ſuum et vxorem.

i Salutaueruntq̄ ſe mutuo verbis pacificis. i. amica
bilibus. q̄ inter eos nō erat ante diſcordia. k C[illegible]
q̄ intraſſet tabernaculū narra. moyſes ⁊c. h̄ oneſtius
eni ⁊ magis ſerioſe dixit ſibi in domo q̄ dixiſſet in via

dñs pharaoni ⁊ egyptijs ꝓpter iſrl' [a]vniuerſumqꝫ laborez q̄ accidiſſz eis in itinere: ⁊ ꝙ liberauerat eos dñs. [b]Letatuſqꝫ ē ietro ſup oibꝫ bōis q̄ fecerat dñs iſraeli: eo ꝙ eruiſſet de mãu egyptioꝝ Et ait. [c]Bñdictꝰ dñs q̄ liberauit vos de manu egyptioꝝ ⁊ de mãu pharaõis qui eruit pplm ſuū de manu egypti. Nunc cognoui qꝛ magnꝰ dñs ſup oēs deos: eo ꝙ ſupbe egerint ꝯ eos. [d]Obtulit ergo ietro cognatus moyſi holocauſta: ⁊ [e]hoſtias dño. [f]venerūtqꝫ aaron et oēs ſeniores filioꝝ iſrl' vt comederēt panē cū eo [g]coram dño. [h]Alt'a aūt die ſedit moyſes vt iudicaret populū. [k]q̄ aſſiſtebat moyſi a mãe vſqꝫ ad veſpam. Qd cū vidiſſz cognatꝰ eiꝰ oīa. ſ. q̄ agebat ī pplo ait. [l]Quid eſt qd facis in plebe. Cur ſolꝰ ſedes ⁊ oīs ppls pſtolat' de mãe vſqꝫ ad veſpaz. Cui rñdit moyſes. Venit ad me ppls q̄rens ſniam dei. Cūqꝫ acciderit eis aliqua diſceptatio veniūt ad me vt iudicē int' eos ⁊ oſtēdā pcepta dei ⁊ leges eiꝰ. At ille [m]Nam bonā inq̄t rē facis. Stulto labore cōſumeris: ⁊ tu ⁊ ppls iſte q̄ tecū eſt. Vltra vires tuas ē negociū. Solus illud nō poteris ſuſtinere: [n]ſz audi verba mea atqꝫ conſilia ⁊ erit dñs tecū. [o]Eſto tu populo in his q̄ ad deum ptinent [p]vt referas que dicunt' ad eū. [q]oſtēdaſqꝫ pplo ceremonias [r]⁊ ritū colēdi. [s]viāqꝫ per quā ingredi debeāt: ⁊ [t]opus quod facere debeāt. [v]Prouide aūt [x]de oī plebe [y]viros [z]potētes [a]⁊ timētes deū [b]in quibꝫ ſit veritas: [c]et qui oderint auariciā: [d]⁊ conſtitue ex eis tribunos: [e]et centuriones: [f]⁊ q̄nq̄genarios et decanos q̄ iudicent populū oī tpe. Quicquid aūt maiꝰ fuerit referāt ad te. ⁊ ipſi minora tātūmo iudicent: leuiuſqꝫ ſit tibi partito ī alios onere. [g]Si hoc feceris implebis imperiū dñi ⁊ precepta eiuſ. poteris ſuſtētare [h]⁊ oīs hic ppls reuertet' ad loca ſua cū [i]pace. [k]Quibꝫ audit' moyſes [l]fecit oīa q̄ ille ſuggeſſerat [m]Et electis viris ſtrenuis de cuncto iſrl'. conſtituit eos principes populi tribunos ⁊ centuriones ⁊ quinq̄genarioſ ⁊ decanos qui iudicarēt plebē dñi oī tempe. Quicq̄d aūt grauiꝰ erat referebāt ad eū: faciliora tm̄modo iudicātes. [n]Dimiſitqꝫ [o]cognatū ſuūz qui reuerſus abijt in terram ſuam.

a Vniuerſumqꝫ laborē. p defectu victualiū ⁊ inſultu amalech. Tertio deſcribit' ipſiꝰ ietro deuotio laudabil' cū dr. b Letatuſqꝫ ē ietro. et q̄ pz ꝙ hēbat fidē vniꝰ dei veri. vñ ait. c Bñdict' do. q̄ libe. vos ⁊c. Nūc cognoui qꝛ magnꝰ dñs ſup oēs deos. p mirabilia eni audita totiꝰ nature creāte virtutē trāſcēdētia cognouit ꝙ ipe ē ſolꝰ deꝰ verꝰ: ⁊ nō ſolū ꝯfeſſus ē fidē ſuā ore ſz ēt ope. Vñ ſubdit'. d Obtulit ergo ietro holocauſta. Victime ſūt q̄ totalr' incēdunt' ad honorē diuinū. e Et hoſtias. ſ. pacificas. q̄ꝝ ꝑtia pᵒ incēdebat'. Alt'a aūt erat ſacerdotū. alt'a ab offerētibꝫ comedebat'. vñ ſubdit'. f Venerūtqꝫ aarō ⁊ oēs ſeniores ⁊c. vt honorarēt eū maxīe qꝛ erat d̄ nouo ꝯuerſus ad fidē ⁊ ritū hebreoꝝ vt in fide magꝭ ſolidaret'. p panē aūt hic itelligit' oīs cibꝰ vt freq̄nt' dictū ē. g Corā dño .i. corā illo pūo tabernaclo. de q̄ dcm̄ ē. ſ. xxi. c. vel corā altari vbi obtulerat holo. h Alt'a āt (cauſta. die. Deſcripto aduentu ꝯſulētꝭ. hic ꝯñr deſcribit' aſſenſus pſidētis. vbi premittit' cōſultatōis occaſio. cū dr. Alt'a āt die. ſ. pꝰ oblatōem ietro. i Sedit moyſes vt iudicaret pplm. debꝫ eni iudicium fieri in tranq̄llitate rōis nō ī motu paſſiōis. et h̄ deſignat' p ſeſſionez: ppt' qd iudices dñt dare ſniam ſedēdo. k Qui aſſiſtebat ei de mãe vſz ad veſpaz ppt' negocioꝝ mltitu. l Quid eſt (dicit. qd facis. ac ſi diceret: nō ē bonꝰ ꝓcedendi modus. vñ ſequit'. m Nam bonā rem inquit facis. Non eſt intelligendū ꝙ res eſſet mala deſimo bona. ſed melius fieri poterat: vt oſtēditur īfra. Oīnꝰ āt bonū ꝯparatū ad maiꝰ bonū. hꝫ rōnē defectꝰ. ⁊ p ꝯñs mali aliq̄lit'. ſicut minꝰ malū ꝯpatū ad maiꝰ hꝫ rōēz eligibil'. ⁊ p ꝯñs boni aliq̄ modo. ſcdo ponit' ipa ꝯſultatio cū dr. n Sz audi vba mea ⁊c. i. meliꝰ gubernabis pplm a deo tibi cōmiſſuz. o Eſto tu pplo ī his q̄ ad deū ptinēt. accedēdo. ſ. ad deū p pplo ⁊ volūtatē ipius audiēdo p ppli directōe. iō ſubdit'. p Vt referas. ſ. pplo. q Oſtēdaſqꝫ po. cere. q̄tū ad celebratōz dieꝝ ſolēniū. r Et ritū colēdi. q̄tū ad actū offerēdi ⁊ ſacrificādi. s Viāqꝫ p quā īgredi ⁊ eant. q̄tū ad credēda. t Et opꝰ qd facē. q̄tū ad mores ⁊ agēda. v Prouidet āt. cū magna diligētia ⁊ deliberatōe. x De oī plebe. abſqꝫ p onarū acceptatōe. y Viros. qꝛ mlieres nō dñt dñari neqꝫ regere ppt' defectū diſcretionis ⁊ ꝯſtantie. z Potētes. ſ. iudicare p tuā ſapiaz ⁊ experientiā. vñ ⁊ alia trāſlatio hꝫ Sapientes: vbi hēmꝰ potentes. a Et timētes deuz. magis q̄ꝫ homines. b In q̄bꝫ ſit vitas. ſcꝫ vite iuſticie ⁊ do. c Et q̄ ode. ꝯtinne. auariciā. qꝛ oēs cupidi ppt' mūera de facili deflectunt' a iuſticia. d Et ꝯſti. ex eis tribunos. tribunꝰ eſt q̄ pēſt mille hominibus. e Et centu. centurio pēſt cētū. f Et q̄nq̄genarios ⁊ decāos. q̄nq̄genariꝰ ē q̄ pēſt .l. ⁊ decanꝰ .x. In pplo aūt iſrl' erāt ſexcenta milia peditū. vt ſ. dictū ē. xij. c. Et q̄ ꝯcludit' ꝙ ibi fuerūt ſexcēti tribuni ⁊ cēturiones ſex milia et q̄nq̄gēarij. xij. milia. ⁊ decani ſexagīta milia. g Si h̄ feceris ⁊c. ordinate gubernando pplz tibi ꝯmiſſū a do. h Et oīs hic po. reuertet'. hora debita negocijs expeditis. i Cū pace. p h̄ eī ꝙ honores a pſidēte cōicant' alijs ſm gradꝰ ſuos ē maior pax in pplo. k Quibꝫ au. hic ſcdo ponit' ꝯſultatōis adipletio, cū dr l Fec oīa q̄ ille ſug. Et q̄ dat' exemplū ꝙ bonū ꝯſiliū inferioꝝ nō eſt contēnendū. moyſes eni qui erat dux populi ⁊ et ita deo propinquꝰ ꝙ loquebat' ei ſicut homo ad amicū ſuū: tñ fec ipſiꝰ ietro ꝯſiliū. m Et ele. viris. Deut. i. dr ꝙ ppls elegit iſtos. dicēdū ꝙ moyſes hāc electōz pplo ꝯmiſit. qꝛ p expiētiā cohitatōis ꝯgnoſcebāt meliꝰ ꝯditōes vicinoꝝ ſuoꝝ. illā ēt elcōnē moyſes approbauit. ⁊ iō dr hic elegiſſe. qꝛ aucte eiꝰ electio illa fcā fuit ⁊ approbata et pꝫ lra. vꝫ ibi. n Dimiſit. co. ⁊c. i. ſocerz ſuū q̄ fuerat

abijt in trā suā: illi q̄ dicūt q͛ ietro venit ad moysen primo āno egressiōis de egypto q̄d ē pbabili' et dcm̄ ē: dicūt q͛ nō redijt ad trā suā vsq͛ ad ānū seq̄ntē: ita q͛ fuit cū pplo isrl' p ānū. 7 iō redit' poit' hic p anticipatoez. et h̄ mag' pbabile. tū q: erat nouit' ad fidē ɔuersus vt p̄dictū est. et iō debebat pleni' instrui. 7 maxime q: illo anno erat lex danda a deo. tū q: videns generꝫ suū in tanta glia. 7 p ɔñs filiā suā et nepotes suos nō ē verisile q͛ ita cito recederet ab eis.

In ca. xviij. vbi dr̄ in postilla. Tulit zephorā vxorē moysi.

Additio.

q Valit' sit itelligendū q̄d dr̄ hic. Tulit zephoram vxorē moysi quam remiserat dictū fuit. s. iiij. ca. in additōe. iij.

Cap. XIX.

m Mēse tertio. Postq̄ descripta ē educatio ppli de egypto. h̄ ɔsīr dscribit' leg' datio. Ubi primo p̄mittit' preparatio plebis. scdo subditur datio leg'. xx. cap. Ad huc p̄io disponit' p̄patio ppli p mūdiciā. secūdo p reuerētiā. ibi Iam aduenerat. Adhuc p̄io iducit' ppl's ad mūdiciā mentis. secūdo ad mūdiciā corpis. ibi. Ait enī dñs iā nūc veniā ad te. Circa primū dr̄. a Mēse tertio egres. i die hac .i. prima die mēsis tertij. b Venert̄ i soli. synai. vbi lex erat dāda. c Castrametati sūt. i. terrā mēsurauerūt in q̄ ponēda erāt castra. q: s̄m ordiationē illoꝝ q̄ erant deputati ad h̄ assignabat' cuilibet capitaneo familie locus maior vl' minor s̄m q̄ntitatē tentorij sibi necarij 7 d Ibiq͛ isrl' fixit tētoria. s3 q͛ erat dispo(sitū familie sue. sitū ab illis q̄ hēbāt ordinādi officiū. e E regiōe mōtis. ad p̄tē oriētalē. vt sic adorarēt dñm descēdentē sup montē synai. q: iudei adorāt v'sus occidentē vn̄ 7 tabernaculū 7 tēplū sic fuert̄ disposita. vt ingressus eēt a pte oriētali. vt ad p̄tē oppositā adorarēt sacdotes sic 7 stelle celi ab oriēte mouēt' in occidētē q̄i adorātes ad p̄tē illam. vn̄. ij. Esdre dr̄. Exercit' celi te adorat. f Uocauitq͛ eū dñs d' mōte. nō enī audebat ascēdē ad supiorē p̄tē mōtis nisi vocat' a deo. q: dcm̄ fuit sibi i rubo Ne appropies huc 7 c. vt dcm̄ ē. s. iij. c. g Uosipsi vidi. q̄d fe. egyptijs. flagellādo eos 7 submergēdo p vobis. h Quo portauerim vos sr̄ alas aq̄laꝝ. i. cito 7 expedite educēdo vos de egypto sic aq̄la int' aues alias cuiss' ie volat: q: oēs eadē die egressi sunt vt dcm̄ est. s. xij. ca. Dic hic ra. sa. q͛ mod' aq̄le est q̄n portat pullos d' loco ad locū q͛ portat eos sup dorsuꝫ. ita q͛ si p̄ijciat' sagitta ab iferi' ipa r̄cipiat sagittā 7 nō pulli. iō dñs ɔparat se aq̄le. q: cū voluit trāsferre filios isrl' p mare rubꝝ an

Ense ter. XIX.

m tio egressiōis isrl' de t̄ra in die hac: [a]venert̄ in solitudinē synai [b]Nam pfecti de raphidim 7 puenietes vsq͛ in desrtū synai [c]castrametati sūt in eodē loco. [d]ibiq͛ isrl' fixit tētoria [e]regiōe mont'. Moyses aut ascēdit i mōtē ad deū. [f]Uocauitq͛ eū dñs d' monte 7 ait: Hec dices domui iacob 7 ānūciab filijs isrl'. [g]Uosipsi vidist' q̄ fecerim egiptijs. [h]quō portauerim vos sup alas aq̄laꝝ 7 assūpserim m̄. [i]Si ḡ audieritꝫ vocē meā. [k]7 custodieritis pactū meū. [l]eritis m̄ in peculiū de cūct' pplis. Mea ē enī omīs t̄ra. [m]et vos eritꝫ mihi in regnū sacerdotle: [n]et gēs scta. Hec sunt v'ba que loq̄ris ad filios israel Uenit moyses [o]7 ɔuocatis maioribus natu populi exposuit oēs s̄mōes q̄s mandauerat dominꝰ. Respondit q͛ omīs ppl's simul. Cūcta q̄ locut' ē dñs faciem'. [p]Cūq͛ retulisset Moyses verba ppli ad dñm: ait ei dñs [q]Iam nūc veniā ad te ī caligie nub' vt audiat me ppl's loq̄ntē ad te. 7 credat tibi imppetuū. Nunciauit ergo moyses verba ppli ad dñm: Qui dixit ei [r]Uade ad populū 7 sactifica illos hodie 7 cras: lauētq͛ vestimēta sua et sint parati in diē tertiū. In die enī tertio descēdet dñs corā omni plebe sup montē sinai [s]Cōstituesq͛ terminos pplo p circuitū 7 dices ad eos. Cauete ne ascēdatꝫ in montē: nec tangatꝫ fines illi'. Oīs qui tetigerit montē: morte morietur. Manꝰ nō tangēt

gel' q̄ p̄cedebat castra isrl' in h̄ psonā dñi represētās posuit secū colūna nubis int' egyptios et hebreos ne egyptij possent impetere hebreos machinis vl' sagittis. vt hr̄. s. xiiij. c. Predicta āt bñficia debebāt mouere hebreos ad seruiendū deo pmpta volūtate 7 mūda mēte. iō seq̄tur. i Si ḡ audie. vocē meā. non tantū aure corpis sed 7 mentis. k Et cust. pac. meū. i. legē vobis dandā: ope adimplēdo. l Eritis mihi in peculiū de cūctis popul'. Peculiū (vt hic accipitur) est parū' cēsus extra hereditatē. de q̄ pōt filiusfamilias facere q̄d vult sine licētia p̄ris. 7 iō ē q̄d sibi specialissimū. 7 p h̄ itelligit' q͛ isrl' int' oēs pplos sit mag' appropriat' 7 spālius ipi deo si legē obs'uet. 7 h̄ magis pꝫ in hebreo: vbi hr̄ sic Eritꝫ mihi amicabilitas de cunctis ppl'is. i. q̄d excellēter dilectū q̄d significat' p nomē abstractū: sicut dr̄ de aliq̄ excellēter liberali 7 nō solū est ipe liberal' s3 ipa liberalitas. m Et vos eritis mihi in regnū sacdotale. i. maximū. q: nomie sacerdotij aliq̄n maioritas intelligit': sicut. s. dictū est de. ietro. ij. c. et. ij. Reg. viij. cap. dicitur. Filij dauid sacerdotes erant. i. maiores et primi post regem.

n Et gens sancta. i. ad dei cultū applicata. sic' 7 vestes sacerdotales dicunt' sancte. q: ad dei cultū applicate. Ex h̄ enī q͛ xp̄s q̄ ē sanctꝰ sctōꝝ nasciturꝰ erat s̄m carnē de pplo isrl'. iō debebat spāli sctitate pollere p̄ ceteris o Et cōuo. maioribꝰ natu. Illis eni pri(mo exposuit verba dñi. 7 illi pplo 7 tūc oīs ppl's ɔsēsit. p Cūq͛ retulisset 7c. Hic ɔsīr disponit' ppl's p mūndiciā exteriorē. tū p̄mittit' relatio ɔsēsionis ppli dño p moysen: cū dr̄. p Cūq͛ retulissꝫ moyses 7c. nō q: dñs ignoraret cū scit oīa anteq͛ fiāt. s3 vt bōa volūtas populi p̄sētaret' dño tanq͛ ei placita. sic et angeli bona hominū opa offerūt corā dño put raphael dixit Thob. xij. Ego obtuli memoriā orōnis tue corā dño 7c. q Iam nūc veniā ad te in caligie nubis. Per hoc designat' q͛ in p̄sēti nō hēmꝰ nisi cognitiōes enigmaticam de diuis. s̄m q͛ dicit ap'ls. i. Cor. xiij. Uidemꝰ nūc p speculū in enigmate. Et. ij. metaph. dicit' q͛ itellectꝰ noster se habꝫ ad diuia sicut ocul' noctue ad lucē solis. 7 pp̄ hoc apparuit dominus in caligine. quia tales apparitiones fiunt cōmuniter s̄m dispositionem illorum quibus fiunt.

r Uade ad ppl'm 7 sanctifica illos. Hic accipit' sanctificatio p mūdicia. quia sanctum in vna significatione idem est quod mundum. s Cōstituesq͛

eũ: ſed lapidib⁹ opprimet̃ aut ↄfodiet̃ iacul̃: ſiue iumẽtũ fuiſt ſiue hõ: n̄ viuet. Cũ cepit clãgere buccina tũc aſcẽdãt in mõtem. De ſcenditq; moyſes de mõte ad pplm̃ ⁊ ſcificauit eum. Cũq; lauiſſent veſtimẽta ſua ait ad eos. Eſtote parati i diẽ tertiũ ⁊ ne appropinqtis vxorib⁹ vr̃is. Iã q; aduenerat terti⁹ dies ⁊ mãe inclaruerat: ⁊ ecce ceperũt audiri tonitrua ac micare fulgura. ⁊ nubes denſiſſima opire montẽ. Clangorq; buccine vehemẽti⁹ perſtrepabat ⁊ timuit pplˢ q̃ erat i caſtris. Cũq; eduxiſſ; eos moyſes in occurſũ dei de loco caſtrorũ ſteterũt ad radices mõtis. Totus aũt mõs ſynai fumabat: eo q; deſcẽdiſſet dñs ſ᷑ eũ i igne et aſcẽderet fum⁹ ex eo q̃ſi de fornace. Eratq; omnis mõs terribil̃: ⁊ ſonit⁹ buccine paulatĩ creſcebat in mai⁹ ⁊ pliri⁹ tẽdebat. moyſes loq̃bat̃: ⁊ dñs rñdebat ei. Deſcẽditq; dñs ſ᷑ montẽ ſynai in ip̃o mõt̃ vertice ⁊ vocauit moyſen in cacumen ei⁹. Quo cũ aſcẽdiſſ; dixit ad eũ. Deſcẽde ⁊ cõteſtare pplm̃: ne forte velit trãſcendere termĩos ad vidẽdũ dñm: ⁊ pereat ex eis plurima multitudo. Sacerdotes q̃z q̃ accedũt ad dñm ſanctificent̃ ne percutiat eos. Dixitq; moyſes ad dñm. Nõ poterit vulgus aſcendere in montẽ ſynai. tu enĩ teſtificat⁹ es ⁊ iuſſiſti dicẽs: Pone termĩos circa mõtem ⁊ ſcifica illũ. Cui ait dñs: vade deſcẽde aſcẽdeſq; tu ⁊ aaron tecũ. Sacerdotes aũt ⁊ pplˢ nõ trãſeãt t̃mĩos nec aſcẽdãt ad dñm ne forte interficiat illoſ. deſcẽditq; moyſes ad pplm̃ ⁊ omĩa narrauit eis.

terminos pplˢ p circuitũ: ne irreuerenter ſeu curioſe ſe ingerãt ad diuia. t Lapidib⁹ op. aut ↄfodiet̃ iacul̃. In hebreo h̃r ſagittis. talr̃ enĩ interficit̃ hõ a lõge. ⁊ p tale mortẽ deſignat̃ q; ſi debuerãt appropinq̃re: ſ; de longe ſe tenere. v Cum cepit clãgere buccina ⁊c. qd̃ exponunt doctores nr̃i dicentes q; p h̃ nõ licentiant̃ trãſcẽdere terminos p̃dictos: ſ; q; q̃n clangorẽ h̃mõi debebant ſe tenẽ longe etiã a terminis p̃fixis ⁊ in ipſo clãgore appropinq̃re eis. ⁊ h̃ vocat̃ aſcẽdere: q: illi termini erãt aliq̃ntulũ in aſceſu mõtis. In hebr. h̃r in ptractu buccine aſcẽdãt. ⁊ dic̃ Ra. ſalomõ q; erat q̃daz mod⁹ clãgẽdi ptẽſus et erat ſignũ receſſ⁹ deitatis de mõte. ⁊ p h̃ erãt licẽtiati tranſire termios cõſtitutos ⁊ aſcẽdere i mõtem.
f Deſcẽditq; moy. ad exeq̃ndũ dñi mã. g Et ſcifica (dati. uit eũ denũciando q; mũdaretur. 3 Cũq; lauiſſ. veſtimẽ. ſua Si q̃rat̃ q̃re nõ acceperũt noua. Dicendũ q; non fuit niſi ad cõmẽdãduz dei miraculũ: p qd̃ ab exitu de egypto vſq; ad ingreſſum tre pmiſſiõis veſtimẽta eoꝝ nõ ſũt attrita nec vetuſtate cõſumpta. vt dr̃ Deut. xix. capitulo.
a Eſtote parati in diẽ tertiũ. Hic eſt dies ſextus mẽſis tertij. quarto enim die eiuſdẽ menſis dixit eis moyſes iſta. vt dic̃ ra. Sa. ⁊ in ſexto die fuit lex data: ex q̃ cõcludit̃ q; fuit data q̃nq̃geſima die a die exit⁹ de egypto excluſiue. q: mẽſis apd̃ hebreos accipiũt̃ p lunatiões: ita q; duo mẽſes faciũt. lix. dies. q̃b⁹ ſi de tertio mẽſe addant̃ ſex dies vſq; ad datiões legis faciũt. lxv. a q̃b⁹ ſi ſubtrahant̃. xiiij. dies primi mẽſis q̃ pceſſerũt exitũ de egypto q̃ fuit. xv. die. vt h̃r. s. xij. c. remanent. li. dies.
b Nec appropinq̃tis vxo. vr̃is. l; enĩ act⁹ m̃rimonial̃ ſit licit⁹: tñ h̃z anneq̃ q̃ndã turpitudinẽ quã opz excuſari p bona m̃rimonij. ħoz ẽt ãnexã depſſiõz mẽtis ppt̃ vehemẽtiã delectatõis carnis. Vñ dicit greg. Tanto mẽs a ſupno amore diſiũgit̃ q̃nto inferi⁹ delectat̃. ⁊ iõ añ ſuſceptionẽ legis p duos dies fuit phibit⁹. q: ad ſuſceptõnẽ legis req̃rebat̃ magna mũdicia ⁊ eleuatio mentis.
c Iamq; aduenerat. Hic ↄñr diſponit̃ pplˢ p reuerẽtiam ad deũ q̃ ex timore ↄſurgit. ⁊ iõ añ ꝓlatiõem legis ſigna terribilia appueꝛt. Alia ẽt cã eſt ad h̃ q: lex vetus fuit lex timoris. ſic lex noua dr̃ lex amoris. Vñ dic̃ Aug. Breuis drña legis ⁊ euãgelij timor ⁊ amor. cui⁹ rõ ẽ q: illa lex dabat̃ hoib⁹ impfectis q̃ p terrorẽ inducẽdi ſunt ad opa virtutũ. lex aũt noua data ẽ pfectis q̃ magis inducũ

tur ad talia p amorẽ. Vñ dic̃ poeta orati⁹. Oderũt peccare mali formidie pene. oderũt peccare boni virtutis amore. ⁊ iõ ſic̃ lex noua data ẽ in q̃ete ⁊ trãquillitate a xp̃o ꝓut dr̃ Math. v. Cũ ſediſſet acceſſerũt ad eũ diſcipuli ei⁹ et apiens os ſuũ docebat eoſ di. Beati paupes ⁊c. ita lex vet⁹ data eſt cũ terroribus ⁊ h̃ eſt qd̃ dr̃ hic
d Cepit audiri tonitrua ac micare fulgura. ⁊ nu. ⁊c. clãgorq; buccine ⁊c. Audiebat̃ enĩ cũ p̃dictis terribil̃ ſon⁹ q̃ſi tube. ⁊ hoc fiebat miniſterio angelico. fabulãt̃ aũt iudei q; ille clangor vel ſon⁹ fiebat in q̃dam cornu quod fuit acceptũ de ariete imolato ꝓ yſaac. e Et timuit pplˢ ppt̃ p̃dicta. f Cũq; eduxiſſ; eos moyſes. cũ q̃dã ĩportunitate: eo q; nõ audiebant exire.
g Mons ſynai fumigabat ⁊c. nubes eĩ dẽſiſſima vt p̃dcm̃ ẽ opuerat mõtẽ ſynai: et ex pte ſuprori montis egrediebat̃ fum⁹ et ignis de medio nubis. fcã eſt aũt tal̃ apparitio nubis ⁊ ignis que nõ h̃ũt figurã ſtabilẽ: ne pplˢ ad idolatriã pu⁹ h̃ret occaſionẽ faciẽdi ſibi imagines: vt dicunt hebrei. Nec ẽ intelligendũ q; dñs deſcẽderit ibi ſm naturã ſuaz q̃ vbiq; ẽ de neceſſitate. ⁊ p ↄñs nõ pt aſcendẽ nec deſcendere. ſed in effectu ipm̃ repreſentante.
b Et vocauit moyſen. quia accedere ꝑ ſe nõ p̃ſũpſiſſ; niſi vocat⁹. i Deſcende ⁊ ↄteſtare pplm̃. Lic; h̃ iam añ feciſſet. tñ p̃cipit̃ iterũ fieri imminẽte hora ad maiorem certitudinẽ ppt̃ piculũ euitandũ. k Sacerdotes q̃z qui accedũt ad dñm ⁊c. adhuc nõ erãt inſtituti ſacerdotes. ⁊ iõ dicũt aliq̃ q; h̃ hic dr̃ p anticipatõem. ⁊ eſt ſenſus. ſacẽdotes futuri ſanctificent̃ q̃ñ accedẽt ad miſtrãdũ corã dño. Rabi ſalomon dic̃. q; h̃ intelligit̃ de primogenitis principũ duodecim tribuũ qui obtulerũt ſacrificiũ: vt h̃r. j. xxiiij. primogeniti enĩ vſq; ad inſtitutiõez ſacerdotij aaron faciebant ſacerdotale officium: vt dictum fuit Ge. x. ⁊. xxvij. capl̃is. et iſti tempe oblationis debebant pre alijs ſanctificari. Cetera patent.

In ca. xix. vbi dicit̃ in poſtilla. E regione montis ⁊c. ad partem orientalem.

Additio prima.

n Non eſt neceſſariũ dicẽ q; oẽs filij iſrl̃ caſtrametati eẽnt ad ptẽ orientalẽ montis ſynai tñ ſic̃ dicit ra. Sa. quẽ poſtillator in h̃ ſequit̃. Nã ratio quã ad h̃ aſſignat nõ valet. iudei enĩ adorabãt verſus occidentẽ cũ eẽnt in tabernaclo vl̃ in templo in quib⁹

archa teſtamēti ⁊ ꝓpiciatoriū vbi rñſa diuina dabantur
erāt in parte occidētali tabernacli vl̄ tēpli. ita ꝙ ſi eēnt
extra templū in pte occidētali reſpcu ipſi⁹ tēpli adora
bāt ad orientē. ſi eni ſic exñtes adoraſſent v̄ſus occiden
tē terga verterēt ad tēplū qḋ eēt eis magnū incōueni-
ens: vñ hodie hebrei exñtes ī ptib⁹ europe q̄ ē in occi
dētali plaga reſpcu hierl̄m nō orāt ad occidentē ſ; ad
orientē. iuxta illḋ. iij. Re. viij. vbi ꝓprie agit̄ de hac ma
teria: legit̄: Et adorauerint te ꝯ viā terre ſue quā ddiſti
prib⁹ eoꝝ ⁊ ciuitatē quā elegiſti. ⁊ templū qḋ edificaui
nomī tuo exaudies ⁊c̄. Ex q̄ p; ꝙ cū ſunt extra tēplum
verſus tēplū dñt orare. vñ in h̄ loco meli⁹ vr̄ dicendu;
ſm alios expoſitores. ſ. caſtrāmetati ſunt filij iſrl̄ e re-
gione mōtis ſynai circūquaq;. vt ſic vnuſquiſq; adora-
ret ſuo mō dn̄m deſcendente ſup montē ſynai. ſ. aliqui
verſus orientē et aliq̄ v̄ſus occidentē ſm ſitu; ſuū. ſm
ꝙ ꝯſonat huic qḋ dicit̄. j. Nūe. ij. Singli p turmas ⁊c̄.
caſtrametabant̄ filij iſrael p gyrum tabernaculi federi;.

In eodem. c. xix. vbi dr̄ in poſtil. Eritis mihi in pecu
lium cunctis populis ⁊c̄. Additio ſecunda.

d Ictio q̄ hic ponit̄ in hebraico: vbi nos hēm⁹ pe
culiū vl̄ amicabilitas. ſignificat ꝓprie rē q̄ ſic dili-
git̄ ab hñte ꝙ nulli alteri eā daret. qḋ bn̄ ꝯpetit
ꝑplo qui vero deo ꝯiūgit̄ p ſuſceptōem ſue legis: p quā
ſuſceptōem deus ſe habet ad talē ꝑplm ſicut ſponſus
ad ſpōſam: q̄ nullo mō daret eam alteri. Vñ ſup illud
Oſee. ij. Sponſabo te mihi ī iuſticia ⁊ iudicio. glo. De
ſponſauit eni dˢ ꝑpl̄m iſrael ī mōte ſynai: dans ei pro
ſponſalib⁹ leg̃ iuſticiā ⁊ iudiciū. vñ pdicta dictio ꝓprie
appropriat̄ in h̄ loco ſm hūc intellectum ⁊c̄.

In eodem ca. xix. vbi dr̄ in poſtil. Iam nūc veniam
ad te in caligine nubis ⁊c̄. Additio. iij.

l Icet verꝫ ſit ꝙ in pñti ñ hēm⁹ clarā cognitōe; de
diuis ſ; enigmaticā: tñ ſi h̄ tm̄ voluiſſ; lr̄a hic in
nuere ſuffeciſſ; dicē Iā nūc veniā ad te ī nube. nec erat
addendū in caligie nubis. vidētes eni in nube ſi clare
ſ; p ſpeclm videt̄. vñ circa h̄ vr̄ vlteri⁹ dicendu;. ſ. ꝙ ſm
grad⁹ hūane cognitiōis enigmata clari⁹ vel mi⁹ clare
apponunt̄. et iō de moyſe q̄ clariorē noticiā hēbat d̄ di
uinis q̄ ꝑpl̄s cōiter dr̄. Deſcendit dn̄s in nube ⁊c̄. vt. j.
Nume. xj. ⁊ in alijs loc̄. ſ; ꝑplo q̄ nō attingebat ad ta;
claram noticiā ſicut moyſes: reqrebat̄ ꝙ dˢ veniret nō
in nube clara ſ; in caliginoſa nube. ⁊ h̄ eſt ꝙ dicit litte-
ra. Iā nūc veniā ad te ⁊c̄. q. d. Si venirē vt tu ſol⁹ audi
res me: nō oporteret me venire in caligine nubis. Et
hec eſt ratio q̄re ī datiōe leg; vbi tot⁹ ꝑpl̄s ꝯuenit fit mē
tio de caligine tam infra. xx. c. q̄; etiā Deutero. v.

Replica correctorij ꝯ̄ Burg. iudaizantē.

l In ca. xix. Burg. egreditur ꝙ poſtillator dixit iude-
os adoraſſe ad plagā occidētalē. et oportuit figere
tabernacl̄a ⁊ caſtra e regiōe mōtiſ ſynai ad plagā orienta
lem. vt v̄ſus diuinā apparitiōem orarēt q̄ mos reſpcu
deſerti in q̄ fuert̄ iudei ꝓtūc fuit ad occidentē. Ait eni;
Burg. ꝙ adoratio ad occidentē erat iudeis necaria qñ
erāt ī tabernacl̄o vel tēplo ſ; exñtes extra debebāt ado
rare v̄ſus hierl̄m ⁊ tēplū. iuxta illḋ. iij. Re. viij. Adora
būt ꝯ viā ciuitatiſ ⁊ tēpli ⁊c̄. ſ; in h̄ vr̄ burg. iudaizare q̄i
id qḋ allegat hodie ſit obſuādū. cū tñ p xp̄m ſit ablatū
vt; Io. iiij. vbi dic̄ ſamaritane. venit hora ⁊ nūc eſt qñ
veri adoratores neq; in monte h̄ neq; hieroſolymis: ſ;
orabūt prēm in ſpū ⁊ veritate. vñ illḋ ceremoniale abo
litū eſt ſic̄ ⁊ ſacramētale circūciſionis. Ait eni apl̄s ad
Gal. v. Si adhuc circūcidamini xp̄s vobis ꝯ pderit. illū
aūt errorē ſuū ꝙ iudei dñt adorare nō ad occidentē: ſ;
vnuſqſq; ſm ſitū ſuū ꝯfirmare volēs. Bur. dic̄: ꝙ filij
iſrl̄ caſtrametati ſunt e regione mōtiſ ſynai circunq̄; vt
vnuſquiſq; adoraret verſus mōtē vbi dn̄s apparuit vn⁹
ad orietē ali⁹ ad occidētē ſm ſitū vniuſcuiuſq;: allegās
ad h̄ illḋ Nūe. ij. Singuli p turmas caſtrametabāt̄ filij
iſrael p gyrū tabernaculi federis. ſed hec ſua ꝯfirmatio
videt̄ eſſe ꝯ rōnē ⁊ montis ſynai diſpoſitionē. nā mōs
ſynai magn⁹ ⁊ lōg⁹ eſt
cui⁹ pars ē mōs oreb
vt dic̄ Ioſephus. ij. ⁊
iij. antiqtatu. imo ſm
q̄ſdā lr̄aliter exponē-
tes illḋ ad Gala. iiij.
Syna mōs eſt in ara
bia q̄ ꝯiūct⁹ ē eiḱ nūc
eſt hierl̄m ⁊c̄. mons
ille ſe ꝯtinuo extēdit
ſm longitudinē vſq;
ad trā ſctām. vñ pꝑꝓ
in circūtu illi⁹ mōtis

a Ocutuſq; . XX.
l eſt dn̄s cūctos ſer-
mones hos. b Ego
ſum dn̄s c deus d tuus: e qui
eduxi te d̄ terra egypti: de
domo ſeruitutis. f Non ha
beb deos alienos g corā me

nō poterant caſtra locare. ſed e regiōe mōtiſ in pte oriē-
tali ꝯ montē in plaga occidentiſ ſitū. maxie q2 ꝑpl̄s acce
dere ad mōtē ꝓhibet̄. j. c. xix. Cōcordātia p Burgē. de
Nūe. ij. adducta nulla ē. nō eni ibi dr̄. Caſtrametati ſt̄
p gyꝛ mōtis ſ; p gyrū tabernacli qḋ erat ſitu; in plano
ad radicē montis. Capitulum. XX.

l Ocutuſq; eſt dn̄s. Deſcripta diſpoſitiōe ꝑpl̄i ad
legiſ ſuſceptiōe;. hic ꝯ̄ñr deſcribit̄ legiſ datio. ⁊ pri
mo q̄ntū ad p̄cepta moralia. ſcḋo q̄ntū ad iudi-
cialia. xxi. c. tertio q̄tū ad ceremonialia. c. xxv. Sciēdū
tamē ꝙ iſta diuiſio nō ē ita p̄ciſa: qñ int̄ moralia conti
neant̄ aliq̄ ceremonialia. et ſilr̄ int̄ iudicialia aliq̄ cere-
monialia ⁊ moralia. ſic ⁊ de tertio. ſed h̄ diuiſio accipit̄
ſm maiorē ptē. Circa primū p̄mittūt̄ p̄cepta data ꝑplo
a deo īmediate. ſcḋo data ab ipſo mediate moyſe: ibi.
Cūct⁹ āt ꝑpl̄s. Adhuc primo ponūt̄ p̄cepta ordināta ad
deū. ſcḋo ad prīm: ibi. Honora prēm tuū. Circa primu;
ſciendū ꝙ doctores nr̄i ponūt tria p̄cepta tm̄ ordināta
ad deū. cui⁹ rō ſumit̄ q2 hō debet fidelitatē deo reuerē
tiā ⁊ debitū famulatū ad recognitōem ſui dominij. in-
fidelitas āt ꝓhibet̄ primo p̄cepto cū dr̄. Nō hēbis deos alie
nos. Irreuerētia ſcḋo cū dr̄. Nō aſſumes nomē dn̄i dei
tui inuanū. Et p iſtas negatōes intelligūt̄ oppoſite af-
firmatōes. ſ. colere vnū deū. ⁊ ei reuerentiā exhibē. de-
bit⁹ āt famulat⁹ p̄cipit̄ tertio cū dr̄. Memēto vt diem
ſabbati ſctīfices. ⁊ ſm h̄ illḋ qḋ p̄mittit̄ cū dr̄. Ego ſum
dn̄s dˢ tu⁹. nō eſt p̄ceptū ſ; ē quoddā p̄ambulū ad p̄-
cepta. acſi diceret̄. b Ego ſū dn̄s. p generalē mūdi
gubernatōe;. c Deus. p creationē. d Tu⁹. p ſpe
cialē appropriatō; p̄ ceteriſ ꝑplis. vt dcm̄ ē cap. precedēti.
e Qui eduxi te de tra egypti. de ſuitute hūana valde
dure cōparata ad ſuitutē diuinā q̄ eſt ſuauis ⁊ gratio
ſa. ⁊ iō ꝓpt̄ iſta debes recipe mandata mea nō tm̄ aure
corpis ſ; et mētiſ. ⁊ ad īpletionē opis. ⁊ tūc ſeq̄t primū
p̄ceptū: cū dr̄. f Non hēbis deos aliēos. Dic̄ ra. ſa
lomon ꝙ dij alieni hic intelligunt̄ gn̄alr̄ p oī idolatria
que alienat a vo deo. Doctores āt nr̄i dicūt ꝙ hic pri-
mo ꝓhibet̄ idolatria in ſpāli. ſ; diuidunt̄ in h̄: q2 aliq̄
dicunt ꝙ ꝓhibet̄ hic idolatria q̄ fit ſine q̄cūq; imagine
Vñ dicit Varro: ꝙ antiq̄ romani diu coluerant deos
abſq; ſimulacris. Alij dicūt ꝙ ꝓhibetur per hoc idola-
tria rerum que ſunt conficte. ſicut ſi corpori humano
inſeratur caput arietis et ale ad volandu; ſicut pinge-
batur imago iouis. ⁊ in tali figura credebant iouē eſſe
Et ideo dicunt̄ dij alieni. ſ. a rerum natura.
g Coram me. i. in nullo loco vel tpe habebis. q2 pñs
ſum omni tempe ⁊ loco. ꝯſeq̄nter ꝓhibetur idolatria
in imaginib⁹ rerum que ſunt: non tamē ſunt dij: cū dr̄.

ᵇNon facies tibi ſculptile. ˡneq̄ oēꝫ ſilitudinē q̄ ē ī celo deſup̄ ꝛ q̄ ī terra deorſū ˡnec eoꝝ q̄ ſūt in aq̄s ſb̄ t̄ra ᵐNon adorabis ea neq̄ coles ⁿEgo enī ſū dn̄s de⁹ tu⁹ ᵒfortis zelotes: ᵖviſitās iniquitatē patrū ī filios ᑫī terciā ꝛ q̄rtā generationē eoꝝ q̄ oderūt me: ʳꝛ faciēs miſericordiā ī milia: his q̄ diligūt me ꝛ cuſtodiūt p̄cepta mea. ˢNō aſſumes nomen dn̄i dei tui inuanū ᵗNec eī habebit inſontē dn̄s eū q̄ aſſumpſerit nomē dn̄i dei ſui fruſtra ᵛMemēto ᵡvt diem ſabbati ſcrifices. ʸSex dieb⁹ opaberis ꝛ facies oia opa tua. ᶻSeptio aūt die ſabbatū dn̄i dei tui ē. Non facies oīne op⁹ in eo: ᵃtu et filius tu⁹ ꝛ filia tua ᵇſeruus tu⁹ ꝛ ancilla tua ᶜiumētū tuum ᵈꝛ aduena q̄ ē intra portas tuas ᵉSex eī diebꝫ fec̄ de⁹ celū ꝛ terrā ꝛ mare ꝛ oīa q̄ in eis ſunt. ꝛ requieuit in die ſeptimo. Idcirco benedixit dn̄s diei ſabbati ꝛ ſanctificauit eū. ᶠHonora patrē tuum ꝛ matrem tuam:

b Nō facies tibi ſculptile. q̄d fit p̄ dolaturā in ligno vl' lapide vel alijs q̄ ſculpi pn̄t. nec aliquā ſilitudinē p̄ fuſurā vel picturā. vel quocūq̄ alio mō. i Neq̄ oēm ſimilitudinē ꝛc̄. i. rei q̄ eſt in celo. qꝛ aliq̄ impēdebāt cultū latrie ſoli ꝛ lune ꝛ ſyderibꝫ. k Et q̄ in terra deorſum. qꝛ aliqui colebāt beſtias. vt. ſ. dictū ē de egyptijs. viij. ca. l Nec eoꝝ q̄ ſunt in aquis. qꝛ ydolū dagon q̄d colebat a philiſteis habebat caput piſcis. iō vocat dagon. quia dag piſcē ſignificat in hebreo. m Nō adorabis ea. ita q̄ finalit̄ ſtructurā ꝛ culturā ydolorū generaliter p̄hibꝫ Cu⁹ cā ſubdit cū dicit n Ego ſum dn̄s de⁹ tuus. ꝛ nō alius. o Fortis zelotes. zelus p̄prie ſignificat amorē viri ad vxorem in qua nō patit aliū cōicare. ꝛ hoc mō dicitur de⁹ zelotes. qꝛ nō vult q̄ hō fornicet cū dijs alienis per ydolatriam. p Viſitās iniq̄tatē patrū in filios. q̄d intelligit dupl'r. Uno mō pena t̄pali qua iuſte puniunt. et maxime a deo filij p̄ iniq̄tate patrū. qꝛ in hoc puniunt p̄res. iō ſubdit. q In terciā ꝛ in quartā generationē. qꝛ vſq̄ ad tot generatiōes vidēt aliq̄n mali homies pueros ex eis exeuntes. Alio mō de pena eterna. q̄ infligit filio p̄ iniq̄tate patris inq̄ntū ē imitator paterni ſceleꝛ. iō ſubdit. Uſq̄ ad terciā ꝛ quartā generationē qꝛ ſicut dictū eſt aliq̄n mali hoīes vident filios ſuos vſq̄ ad tot generatiōes. ꝛ ſic informāt eos ſuis mal' exēplis. vl' illi imitant q̄d vidēt in r Et faciēs miſcdiam ꝛc̄. qꝛ magis p̄longatur (patrib⁹. eius miſcdia ꝛ bonitas dādo bona filijs p̄ bonitate patꝝ q̄ ei⁹ iuſticia in puniēdo filios p̄ malicia patrū. Hebrei dicūt q̄ in p̄dictis ſunt duo p̄cepta. ita q̄ primū incipit ibi. Ego ſum dn̄s de⁹ tu⁹. p̄ q̄d p̄cipit affirmatiue. q̄ ille habeat p̄ vero deo. q̄ eduxit filios iſrl' de egypto in tot ſignis mirabilibus. ſcd̄m incipit ibi. Non habebis deos alienos ꝛc̄. in q̄ p̄hibet negatiue ne cult⁹ latrie alteri im (pendat. s Nō aſſumes ꝛc̄. Hic p̄hibet falſa iuratio. et etiā q̄ eſt ſine cauſa debita. qꝛ p̄ vtrāq̄ fit irreuerentia ipi deo aſſumēdo nomē ei⁹ ad cōfirmationē falſitatꝭ vel fruſtra. Dicūt aūt aliq̄ hebrei q̄ etiā hic p̄hibet p̄latō nominis dn̄i tetragrāmaton indebita. ſolū enī erat licita ſacerdotib⁹. nō vbiq̄ ſꝫ ſolū in tēplo q̄n benedicebāt p̄p'lm et nō al's. Cauſa aūt hui⁹ p̄hibitionis ſubditur cū dicit. t Nec enī habebit inſontē dn̄s. i. inocētē vel ſine pena v Memēto vt diē ſabbati ſanctifices. Poſt (euadētē. q̄ remouit impedimēta cult⁹ diuini. ſ. ydolatriā per primū p̄ceptū. ꝛ irreuerētiā diuini nois p̄ ſecundū. hic ꝯſtr dat p̄ceptū de cultu debito ipi deo exhibēdo. ꝛ pꝫ ordo. qꝛ pri⁹ ſunt remouēda impedimēta alicui⁹ rei inſtituende q̄ q̄ inſtituat. Dicit igit. v Memēto. Dicunt hebrei q̄ hoc ponit in p̄ncipio hui⁹ p̄cepti. qꝛ in om̄i re p̄cioſa debet hō habere memoriā de ſabbato. vt ſi habeat nouā veſtē vel iocale pulcrū vel aliq̄d hmōi. debet expectare diē ſabbati. vt p̄io tūc vtat ipo. x Ut diē ſabbati ſanctifices. i. diuino cultui totaliter applices de diuinis bn̄ficijs meditādo ꝛ grās exhibēdo. y Sex diebꝫ operaberis. illa q̄ ſunt neceſſaria p̄ vita humana ſuſtentanda. z Septio aūt die ꝛc̄. qꝛ etiā illa q̄ erāt neceſſaria p̄ victu nō erat licitū coq̄re vel parare. vt dictū ē. ſ. xvi. ca. licitū tn̄ erat opari illa q̄ nō poterāt bono mō differri nec anticipari die p̄cedenti. ſicut aialia adaquare ꝛ pabulum eis p̄bere. ꝛ in caſualibus remediū adhibere. q̄n nō poterāt bono mō differri. ſicut bouē in foueā lapſum inde leuare ꝛ ſilia. Et ſic mō machabei pugnauerūt ꝯtra inuadentem eos die ſabbati vt habet. i. Machabeo. ij. capitu. a Tu et fili⁹ tu⁹ ꝛc̄. nō loq̄tur d̄ adultis q̄ iā ſciebāt legē ſabbati qꝛ p̄hibiti ſunt ſil' cū parētib⁹. ſꝫ h̄ addit p̄ pueris ignorātib⁹ legē q̄ nō debebāt p̄mitti a parētib⁹ aliq̄d opari ī die ſabbati. vt accēdere ignē vel extinguere lampades ꝛ hmōi. vt dicit Ra. ſal'. b Seruus tuus et ancilla. intelligit hoc de illis q̄ nō erāt iudei. qꝛ p̄ p̄cedētia ſeru⁹ ꝛ ancilla de gēte iudeoꝝ erāt p̄hibiti. c Et iumētū tuū. qꝛ nō erat eis licitū cōducere vel accōmodare gētili ad op⁹ ſuū faciēdū. ſꝫ dimittebat ſimpl'r q̄ſcere. ꝛ refici pabulo cōueniēti. d Et aduena. iſte ē gētilis cōuerſ⁹ ad ritū iudeoꝝ. q̄ ſili mō tenebat obſuare ſabbatū e Sex enī diebꝫ ꝛc̄. Hoc inducit tāq̄ cā ꝛ rō hui⁹ p̄dicti mādati. ꝛ pꝫ l'ra. Circa iſtud p̄ceptū q̄d ego expoſui ſm̄ intētionē hebreoꝝ q̄bꝫ fuit p̄io datū cōſiderādum q̄ partim ē morale ꝛ parti ceremoniale. Morale ē ei q̄ntū ad h̄ q̄ hō tenet vacare diuinis. Ceremoniale ē q̄ntū ad determinationē t̄pis. qꝛ req̄es diei ſabbati figurabat requiem dn̄i in ſepulcro i q̄ iacuit p̄ totā diē naturalē ſabbati. et qꝛ ceremonie legis vete. ceſſant aduenīete vitate euāgelij. iō in noua lege nō obſeruat dies ſabbati. qꝛ ē determinatio t̄pis. ſꝫ loco ei⁹ obſeruat dies dn̄ica. ꝛ etiā p̄pter memoriā dn̄ice reſurrectōis die dn̄ica facte. Et qꝛ op⁹ peccati ē maxie ſeruile. ſ. ſeruitute dyaboli ꝛ maxie impedit vacare diuinis. iō maxie intelligit eſſe p̄hibitū p̄ dictū p̄ceptū. ita q̄ q̄ adulterat ille die. ē trāſgreſſor duplicꝭ p̄cepti. ſ. mechie. ꝛ diei ſabbati. q̄d nō intelligebant iudei. Un̄ dicit Aug. in li. de decē cordis. Meli⁹ faceret iude⁹ in agro ſuo aliq̄d vtile q̄ in theatro ſeditioſus exiſteret. et meli⁹ femine eoꝝ die ſabbati lanā facerēt. q̄ tota die ī neomenijs ſuis impudice ſaltarēt. Sciēdū tn̄ q̄ nō obſeruat cū tāto rigore vacatio ab opib⁹ manualib⁹ ſicut ī veteri lege. qꝛ pn̄t parari cibaria. ꝛ aliq̄ alia fieri die dn̄ica. q̄ nō erāt licita in ſabbato. qꝛ illa vacatio partim figuralis erat. ſicut tot⁹ ille ſtat⁹. i. Cori. x. Oīa in figura contingebāt illis. A figura ei quātūcūq̄ modico ſubtracto mutatur tota ſignificatio. ſicut vna littera ſubtracta ab hoc noīe lapis mutat tota ſignificatio. Circa vō totā rē ipam lapidis pn̄t aliq̄ addi ꝛ ſubtrahi abſq̄ mutatiōe ſubſtan (tie. f Hono. pa. tuū. Hic ꝯſtr ponunt p̄cepta ordinā ad p̄ximū. ꝛ p̄io ponit p̄ceptū circa operationē boni cū

dicit. Honora patrē tuū. q̄ intelligit᷑ nō ſolū de honore q̄ cōſiſtit in reuerētia exteriori ſed etiā in puiſiōe q̄ſtum ad neceſſaria vite ſi indigeāt. Et ſm doctores nr̄os noīe parentū intelligit᷑ oīs pximꝰ in neceſſitate poſitꝰ. cui ē p uidēdū. vn̄ dicit aug. Paſce fame morientem, ſi nō paviſti occidiſti. Uerūtamen exprimunt᷑ hic parentes tm̄ q̄ iſta. x. precepta ſunt q̄ſi q̄dā cōcluſiōes imediate ſequētes ex principijs iuris naturalis q̄ ſtatim capiunt᷑ etiā ab intelligētib⁹ par. ꝛ talia erāt p ponēda toti pplo i cōi cui pṗoſita ſunt iſta. x pcepta. illa aūt q̄ ſubintelligunt᷑ q̄ſi cōcluſiones q̄dā magis remote explanate fuerūt in alijs pceptis. q̄ ſunt q̄ſi q̄dā determinationes x. pceptoꝝ. q̄ oīa ceremonialia reducunt᷑ ad pceptū de obſeruatiōe ſabbati. et oīa iudicialia ꝛ moralia ad alia pcepta. Ordinat᷑ āt iſtō pceptū de honore parētū cōueniēter poſt pcepta ordināta ad deū ꝛ īmediate. q̄ ſicut deꝰ pricipiū ē oīm. ita parētes habēt rōnē pricipij reſpectu filioꝝ. g Ut ſis lō. Cū eni filiꝰ accipiat vitā a parētib⁹ cōcedēs eſt ſup terrā. ut plōget᷑ vita illiꝰ q̄ bn̄ ſe habet ad eos ꝛ ecōuerſo. ꝙ breuiter vita illoꝝ q̄ male ſe habēt. verūtn̄ aliq̄n aliter cōtingit. q̄ bona tp̄alia inter q̄ cōputat᷑ corpalis vita. ordinat᷑ ad ſpūalia bona ꝛ eterna. ꝛ iō aliqñ cōtigit ex diuina ordinatiōe nobis occulta ꝙ honorātes parētes paꝝ viuūt. et dehonorātes diu tn̄ totū ordinat᷑ a deo ad augmētationē pmij bonoꝝ ꝛ pene maloꝝ. h Nō occides. Conſequēter ponūtur pcepta iudicialia. q̄ ordinant ad pximū q̄ſtū ad vitationē mali. ꝛ q̄ maximū nocumētū circa cōſiſtentiā pſone ē occiſio. iō hic phibet᷑ prio. cū dr̄ Nō occides. Et ſm doctores catholicos p hoc intelligit᷑ phibitū oē nocumētū in pſona hoīs. vt mutilatio. vberatio. et ſimilia. q̄ ſunt cōtra caritatē pximi. Dicit Ra. ſal. ꝙ p hoc pceptū phibet᷑ homicidiū tm̄. ppter qđ imponitur pena mortis. Cetere vō leſiōes corpis phibēt᷑ alijs pceptis iudicialib⁹. Scđo phibet᷑ nocumētū inferendū pximo. rōe pſone ſibi cōiuncte. cū dr̄. i Nō mecha. Mechia eniʒ eſt copula carnalis cū vxore alteriꝰ viri. q̄ reputatur vna caro cū ipō. Dicūt tn̄ doctores nr̄i ꝙ p h̄ phibet᷑ oīs concubitꝰ q̄ ē pter legē mr̄imonij. Hebrei aūt dicūt ꝙ phibetur ſola mechia. Alij cōcubitꝰ inordinati alijs pceptis ſūt phibiti. k Nō furtū facies. Hic ꝯñr phibent᷑ alia nocumēta ꝛ prio illa q̄ inferunt᷑ facto. cū dr̄ Nō furtū facies. p qđ intelligit᷑ phibita oīs ꝯtractio rei aliene. vel retētio iniuſta. ſm ꝙ dicūt doctores nr̄i. Ra. ſa. dicit ꝙ p h̄ intelligit᷑ phibitū furtū hoīs tm̄. p q̄ imponit᷑ pena mortis. ut h̄r ca. ſe. p alijs aūt furtis nō īponit lex penā mortis: ſed reſtitutionē in duplū. vel aliter ſm qđ determinant᷑ in iudicialib⁹ pceptis. Cōſequēter phibet᷑ nocumētū qđ infert᷑ vbo cū dr̄. l Nō loquaris ꝛc. Et ſm doctores noſtros nō ſolū intelligit᷑ phibitū falſum teſtioniū in iudicio vt dicūt hebrei. ſʒ etiā extra iudiciū. ꝛ oīs detractiō. vt mēdaciū ꝯtra pximū. ꝛ qđcūqʒ nocumētū qđ pōt inferri pximo vbo. dū tn̄ ſit cōtra caritatē. m Nō ꝯcupiſces. Ultio ponūtur pcepta phibētia cōcupiſcētiā inordinatā reſpectu aliene rei. ꝛ hec nocumēta ſunt in aīo. ꝛ ſm doctores nr̄os ſunt duo pcepta. vnū q̄ phibet cōcupiſcētia

[g] vt ſis lōgeuꝰ ſup terrā quā dn̄s deꝰ tuꝰ dabit tibi. [h] Nō occides. [i] Nō mechaberis. [k] Nō furtū facies. [l] Nō loq̄ris cōtra pximū tuū falſū teſtimoniū. [m] Nō cōcupiſces domū pximi tui. Nec deſiderabis vxorē eius. nō ſeruū [n] nō ancillā. nō bouem. nō aſinū. nec oīa q̄ illius ſūt. [o] Cūctus aūt pplſ videbat voces [p] ꝛ lāpades ꝛ ſonitū buccine. mōtēqʒ fumantē: [q] ꝛ pterriti ac pauore ꝯcuſſi [r] ſteterūt pcul: dicētes moyſi. [s] Loq̄re tu nob [t] ꝛ audiemus. [v] Nō loquatur nobis dn̄s. [x] ne forte moriamur. Et ait moyſes ad populū. [y] Nolite timere. [z] Ut enim pbaret vos venit deꝰ et vt terror illius eſſet in vobis

vxoris alteriꝰ. in q̄ ſm eos phibet᷑ oīs cōſenſus in carnalē actū extra legē mr̄imonij. ꝛ h̄ phibet᷑ cū dr̄ Nec deſiderabis eiꝰ vxorē. Aliud q̄ phibet᷑ cōſenſus accipiēdi rē alteriꝰ q̄cūqʒ mō indebito cū dr̄ Nō ꝯcupiſces domū pximi tui ꝛc. ꝛ qđ ſubdit᷑. n Nō ancillā. nō intelligit᷑ de ꝯcupiſcentia ad carnalem actū q̄ iſta ē phibita p pcedēs pceptū. ſʒ intelligit᷑ ꝯcupiſcētia eiꝰ ad ſeruitiū qđ ē bonū vtile. Nō aūt ꝗre duo pcepta ponūtur ad repreſſionē ꝯcupiſcē. q̄ bonū diuidit᷑ p vtile ꝛ dlectabile. ita ꝙ ē alia rō boni vtilis et delectabilis. ita ꝙ aliqñ cōtingit vt aliq̄s habēs pnitatē ad vnū nō habet pnitatē ad aliud. īmo aliqñ abomiatōꝫ. ſicut aliq̄s cōcupiſcit vxorē alteriꝰ. q̄ tn̄ non cōcupiſcit alias res ipiꝰ. q̄ abomiat᷑ furtū vel rapinā. et iō ad reprimēdā iſtā ꝯcupiam duplicē. debuit aſſignari duplex pceptū. Hebrei aūt dicūt ꝙ ē vnū pceptū tm̄. qđ neceſſe habēt dicere ſm pdicta. q̄ expſſe h̄r. j. ꝙ in tabulis fuerūt ſcripta. x. vba. q̄ fuerūt. x. pcepta data a deo immediate. Si aūt de repſſiōe ꝯcupie eſſent duo pcepta ſeq̄ret᷑ ſm eos ꝙ eſſent. xi. pcepta vicʒ. q̄ttuor ordināta ad deū. put ipi dicūt. vtʒ ex pdictis. ꝛ ſeptē ad pximuʒ. ppter qđ ſicut ipi ponūt q̄ttuor pcepta ordināta ad deū. vbi doctores nr̄i nō ponūt niſi tria. vt pdictū ē. ſic erga pxiʒ ponūt tm̄ ſex. vbi doctores nr̄i ponūt ſeptē. ꝛ iō ꝯiungūt duo vltima in vnū. Et ad h̄ facit apparētia lr̄e. q̄ ſub eodē vſu vtraqʒ ꝯcupia phibet᷑. nō tn̄ variat᷑ ſn̄ia vt ſit vnum ſiue duo pcepta q̄ſtū ad intellectū nr̄m. ſʒ variat᷑ multū i hoc intellectꝰ hebreoꝝ. q̄ dicunt ſiue ſit vnū ſiue duo pcepta ꝙ p hoc nō phibet᷑ ꝯcupia niſi aliqualiter pṗuipat in actꝰ exteriores. ſicut ē cū ex ꝯcupia vxoris aliene aliq̄s mouet᷑ ad tāgēdū eā impudice vel ſollicitandū eā vbis vel nūtibus. ꝛ ſm h̄ dixerunt aliq̄ doctores nr̄i. ꝙ lex vetꝰ phibebat manū ꝛ nō animū. Et h̄r in glo. ſup ep̄las ad Phil. iij. Hoc etiā dicit ioſephꝰ. xij. antiq̄tatū. improbās Polybiū hyſtoriographū pſaꝝ dicētē. ꝙ antiochꝰ illuſtris miſerabiliter mortuꝰ fuit. eo ꝙ voluit ſpoliare tēplū dyane. cōtra quē dicit ioſephꝰ. Nā q̄ nullatenꝰ egit pctm̄ ſʒ tātū cogitauit nullo reatu teneri. ꝛ iō ꝯcludit ibidē. ꝙ mortuꝰ fuit ppter pctā q̄ fecerat in hierl'm. Sʒ dicere ꝙ actꝰ interior. volūtatis nullꝰ ſit reatꝰ niſi aliq̄ mō pṗuipat i actū eſt multū irrōnabile. cū rō pcti magis accipiat᷑ a mala volūtate interiori q̄ʒ ab actu exteriori. q̄ ſi nullo mō eſt voluntariū nullo mō ē pctm̄. vtʒ in amentib⁹ ꝛ pueris. o Cūctꝰ aūt pplſ. Hic ꝯñr ponūt᷑ pcepta data a dō mediāte moyſe. q̄ pplſ nō poterat ampliꝰ vba dn̄i loquētis ſuſtinere. ꝛ hoc eſt qđ dr̄. Cūctꝰ aūt pplſ videbat voces. hic accipit᷑ videre p audire. ſenſib⁹ eni viſus certior eſt auditu. eſt iō q̄ vba dn̄i penetrabāt aures ꝛ corda eoꝝ ita ſenſibilit᷑. ꝙ ſuſtinere nō poterāt. ppter h̄ vtit᷑ tali mō loq̄ndi. ſ. viſu p auditu. p Et lāpades. i. micantia fulgura. vt dictū ē ca. pce. q Et pterriti ac pauore ꝯcuſſi. ppter ſigna terribilia q̄ videbāt. r Steterūt pcul. retrocedētes etiā a terminis cōſtitutis. s Loquere tu nobis. ea que dn̄s dicet tibi. t Et audiemꝰ. i. obediemus tanq̄ʒ dei vbis. v Nō loquat᷑ nobis dn̄s. īmediate. x Ne forte moriamur. q̄ ex fragilitate hūana dn̄m loquētem

erit nõ peccaretis. Stetitqȝ
pplꝰs delõge. Moyſes aut
acceſſit ad caliginẽ in qua
erat deus. Dixitqȝ p̄terea
dñs ad moyſẽ. Hec dices
filijs iſrl'. Vos vidiſtis ꝙ
de celo locutꝰ ſim vob. Nõ
facietis deos argenteos:
nec deos aureos facietis
vobis. Altare de tra facie
tis m̃ z offeretis ſup eo ho
locauſta z pacifica veſtra.
oues vr̃as z boues in omi
loco in q̃ memoria fuerit no\~ı̃ſ
mei. Veniã ad te z bñdicã
tibi. Qz ſi altare lapideum
feceris mihi: nõ edificabis
illd' de ſectis lapidib. Si
enĩ leueris cultrũ ſup eo
polluetur. Non aſcendes
p gradus ad altare meum
ne reueleť turpitudo tua.

nõ poterãt ſuſtinere y Nolite timere. q. d. nõ moriemini. a Ut enĩ pbaret vos venit deus. nõ (mini ꝑpter hoc. eſt ſic intelligẽdũ. ꝙ pbaret eos ad hoc vt ſibi manifeſtareť aliqd ignotũ. ſȝ vt p hoc a pareret ipis iudeis z alqs ꝙ timerẽt eũ. b Et nõ peccaretis. qz p timorẽ dñi declinat oĩs a malo vt dicitur Prouer. xv. ca.
c Moyſes aũt acceſſit ad caliginẽ. in vertice montis vt audiret mãdata ab eo z referret pplo. qz populus plus audire non poterat. vt dictum eſt.
d Vos vidiſtis ꝙ de celo zc. in creatura tñ ipm repñtante. z accipiť hic celũ p celo aereo. qz i cacumĩe mõtꝭ ſynai vox illa formabatur.
e Nõ facietis deos argẽteos. licet. ſ. phibuerit ydolatriaȝ. tñ hic repetit z in pluribus locis alijs. vt magis imprimereť hec phibitio cordibus eoꝶ. qz ſciebat eos pnos ad ydolatriã. f Altare de tra facietis mihi. Hoc p̄cepit ad deteſtatiõȝ ydolatrie qz ydolatre faciebãt altaria valde ſolẽnia de marmorib z metallis. z intelligiť hoc de altari holocauſti vbi cremabanť hoſtie. qz altare incẽſi fuit de lignis ſethim z optũ auro. vt hĩ infra. xxx. ca. vt ſeqtur. g Et offe. ſu. eo holocauſta. i. victimas q̃ totalr̃ incẽdebãtur ad honorẽ dĩ. h Et paci. vr̃a. i. hoſtias q̃ offerebãtur p aliq̃ bñficõ dei obtẽto vel obtinẽdo. qꝶ vna ps incẽdebať. altera erat ſacdotũ. et alia offerẽtiũ. vt comederẽt corã dño. i Oues vr̃as z boues. De iſtis eĩ aĩalib vt plurimũ fiebãt ſacrificia. k In oĩ loco zc. Iſte locꝰ ſacrificij non poterat (ficia eſſe niſi vnꝰ ad vitãdũ pꝛiculũ ydolatrie. ad qd pplꝰs iudeorũ erat pronus. ad quã declinaſſent de facili ſi vbiqȝ potuiſſent ſacrificare. Si aũt aliq̃ ſancti ſacrificauerũt alibi hoc fuit ex cã ſpãli z diuia reuelatiõe. ſicut dauid ex iuſſu Gad ꝓphe in mõte moria antequȝ tẽplũ ibi fundareť ꝓpť apparitionẽ angeli ibi factã. vt hĩ. ij. Reg. xxiiij. Et helyas in mõte carmeli ad cõuincẽdũ ꝓphas baal. vt hĩ. iij. Regũ. xviij. Locꝰ aũt deputatꝰ diuio ſacrificio poſt ingreſſuȝ filioꝶ iſrl' in terrã pmiſſiõis p:io fuit i ſilo. vbi fuit tabernaculũ poſitũ z altare holocauſtoꝶ. z deſtructa ſilo trãſlatũ eſt in nobe. z deſtructa nobe p ſaulẽ trãſlatũ eſt in gabaon. poſtea in hierl'm vbi fuit fundatũ tẽplũ. tñ in ſingulis vrbib erãt loca q̃ dicebãtur ſynagoge. vbi cõueniebãt ad laudãdũ deũ. z ad audiẽdũ legẽ. l Qz ſi altare lapideũ feceris. poterat enĩ eſſe de terra. vt dictũ ẽ. vl' de lapidib nõ dolatis tñ. qd fuit in deteſtatione ydolatrie vbi fiebãt altaria de marmore ſculpto z polito. z ne per talẽ ſculpturã inducerentur paulatim ad ſculpẽdũ imagines. Qd aũt dictũ ẽ hic. ꝙ altare holocauſtoꝶ debeat eẽ de terra vel lapidib nõ ſectis. nõ ẽ cõtra illud qd diciť infra. xxvi. ca. qd altare holocauſtoꝶ p̄cipiť fieri de lignis ſethim optis ere. qz illud altare fuit de terra vt videbitur qñ erimus ibi. m Nõ aſcẽdes p gradus ad altare meũ. fiebat tñ vt dicit Ra. ſa. quidã aſceſſus abſqȝ gradibus paulatim aſcẽdẽdo. qñ altare erat ita altũ ꝙ ſacerdotes ſine aſcẽſu nõ poterãt ibi miſtrare. n Ne reueletur turpitudo tua. Uſus enĩ femoraliũ adhuc nõ erat introductus ſȝ poſtea fuit inuẽctus ſacerdotib qñ miniſtrarẽt. vt hĩ ifra. xxviij. c. Dicitur etiã aliq̃ ꝙ h̃ fuit dcĩ i deteſtationẽ ydolatrie. qꝛ in ſacris priapi ſecerdotes aſcendebãt p gradus ad altare. z tũc in alto poſiti vĩ poterant a circũſtãtib videri diſcooptiebãt ſerẽda ſua. Priapꝰ enĩ fuit q̃dã iuuenis q̃ a gẽtib reputatꝰ fuit inter deos propter magnitudinẽ inſolitã virilis mẽbri. Oĩne enim qd erat inſolitum reputabãt gẽtiles q̃d diuinũ. z dicebať iſte priapꝰ deꝰ hortoꝶ. ꝓpter fecũditatẽ q̃ ſignificať in mẽbro generationis. Iudei enĩ proni erant ad ydolatriã. et id in hoc z in alijs que ptinẽt ad cultũ dei z obſeruantias ceremoniales elongãtur a ritu ydolatraꝶ cõtrarios modos p̄cipiendo. z modos ydolatraꝶ inhibẽdo. vt videbitur in ſequentib.

In ca. xx. vbi dr̃ i poſtilla. Circa primũ ſciẽdũ ꝙ doctores nr̃i zc.

Additio
e
Circa expoſitionẽ decalogi poſtillator nimis breuiter videť ſe expedire. Doctores tñ nr̃i p̄ter myſticas expoſitiões. de qb plurima in gloſa cõi habenť plurima notabilia z magne attẽtiones ad ſenſum lr̃alẽ ptinẽtia in hac materia tradũt. vȝ i pria ſcde. q. c. in qua multi articuli de hac materia habentur. Silr ſcda ſcde. q. c. xxij. p totũ. vñ q̃ de hoc ca. vult plenꝰ inſtrui videat ibidẽ. Ad pñs tñ circa ea que de hac materia in poſtilla dicunť. occurrunt quedã qb vĩdr alq̃d rõnabiliter addẽdũ. Quoꝶ primũ eſt. ꝙ poſtillator recitat opinionẽ doctoꝶ nr̃oꝶ. ꝙ nõ habebis deos alienos ẽ primũ p̄ceptũ decalogi. Silr recitat opinionẽ hebreoꝶ dicẽtiũ ꝙ primũ p̄ceptũ ẽ. Ego ſũ dñs deꝰ tuꝰ zc. Scdm vo p̄ceptũ apud eos ẽ. Nõ habebis deos alienos. Quas opiniones ponit indiſtincte ac ſi vtraqȝ illaꝶ poſſet rõnabiliter teneri. qd nõ vĩdr ꝯuenienter dictũ. ſ. vt in numeratiõne decalogi in q̃ p̄cepta legis pricipalia cũ tãta ſolẽnitate a deo tradunť. doctores nr̃i a rõne deuiaſſent. Ad cuꝰ declarationẽ attẽdẽda ſunt duo. Primũ ẽ ꝙ planꝰ ſenſꝰ lr̃e cõcordat manifeſte opinioni doctoꝶ nr̃oꝶ. Scdm ꝙ motiua hebreoꝶ cõtrariũ aſſerẽtiũ nõ valẽt. Primũ pȝ. Nã in hoc ꝙ dr̃. Ego ſum dñs deꝰ zc. nullũ v̄bũ p̄ceptiuum ſeu imparatiuũ poniť ſȝ ſolũ ſunt quedã dicta denũciatiua. qb deꝰ denũciat pplo. ꝙ ipe q̃ loqtur eſt deꝰ qui eos eduxit de captiuitate nihil in hoc eis p̄cipiendo. vtȝ manifeſte intueti. In ceteris vo de decalogi p̄ceptis manifeſte ponunť v̄ba mãdatiua. vȝ in negatiuis cũ dr̃. Nõ habebis deos alienos. nõ adorabis ea neqȝ coles. Non occides. Nõ mechaberis zc. In affirmatiuis vo cũ dicit. Memẽto vt diẽ ſabbati ſanctifices. Honora patrẽ tuũ. zc. In h̃ aũt ꝙ dr̃. Ego ſum dñs deꝰ tuꝰ. nihil hoꝶ poniť. vñ illa v̄ba nõ ſunt p̄ceptiua nec imparatiua. ſȝ ſolũ denũciatiua. vñ nõ debẽt inter p̄cepta numerari. Secundum pȝ. nã motiua ſeu rõnes eoꝶ qb nituť mutare ſniaȝ p̄dictoꝶ v̄boꝶ q̃ eſt plane denũciatiua in ſniam p̄ceptiua ſunt duo. Unũ ẽ. ꝙ ad oĩa p̄cepta diuia obſeruãda oportet p̄ſupponere. vt dicũt z rõnabilr vt vĩdr. ꝙ credať abſqȝ dubietate. ꝙ ille q̃ loquebať ſeu p̄cipiebať erat deꝰ ſuꝰ q̃ eos eduxe. zc. q̃ q̃dẽ credulitas ſeu fides erat potiſſ ia rõ obligãdi eos ad obſeruãda eiꝰ p̄cepta. Unde cũ dr̃. Ego ſum dñs deꝰ tuꝰ zc. p̄cipiť ſm eos affirmatiue. vt dicũt ꝙ h̃ firmiter credať. i. ꝙ ille q̃ loqbať ſeu p̄cipiebat erat

deus q̄ eduxerat ꝛc̄.quā q̄dē rōnē ponit abēhazra in ſua
glo.ꝛ vid̄r habere fundamētū,iuxta illō apl̄i ad Hebre.xi
ca. Accedētē ad deū oportet credere.q2 e ꝛc̄. Alij āt dicūt
ꝙ in ꝙ d̄r. Ego ſum dn̄s de⁹ tu⁹.ꝑcipit affirmatiue ꝙ ille
de⁹ q̄ loq̄baṫ.i.q̄ eos eduxit de ſeruitute egypti haberet
ab eis in deū,ita vt mādata ei⁹ tenerent obſeruare. q̄d
q̄dē ꝑceptū dicūt debere neceſſario ꝑcedere oīa alia ꝑce-
pta. Ad q̄d ponūt tale exēplū. Ponat ꝙ aliq̄s rex de no-
uo veniat ad aliquā ꝓuinciā indecēs eēt ꝙ in ea faceret
leges ꝛ cōſtitutiōes anteq̄ꝫ in regē recipeṫ. Vn̄ dicūt ꝙ cū
d̄r. Ego ſuꝫ dn̄s de⁹ tu⁹ ꝛc̄.ꝑcipit ꝙ recipiaṫ ab eis iuguꝫ
regis celeſtis.i.obediētia diuinoꝝ mādatoꝝ.q̄d ē ꝑceptum
primū ad oīa mādata diuīa.ꝛ hec ē rō aliq̄ru talmudiſta
rū,ꝓut late Ra.moy.gerūdeñ.recolligit ex dictis eoꝝ in
ſua glo.ſup Exo.in h̄ ca.q̄ tñ rōnes licet q̄tū ad aliq̄d ob-
tineāt v̄itatē,nō tñ intētū in ꝓpoſito ꝯcludūt. Nā filij iſ
rael anteq̄ꝫ ad recipiēdū legē ꝯuenirēt crediderūt ī deū
vt in lr̄a in multis locis teſtaṫ. Dicit eni.s.ca.iiij. Credi
dit ꝑpl's ꝛc̄.ſilr̄.s.xiiij.poſt trāſitionē maris de ip̄is legiṫ.
Crediderūt dn̄o ꝛ moyſi ſeruo ei⁹.ex q̄b⁹ pꝫ ꝙ fidē habe
bāt anteq̄ꝫ ad recipiēdū legē acceſſiſſent. Nec de h̄ ꝙ eſt
credere deū ſeu deo,req̄rebaṫ vt eis dareṫ aliud ꝑceptū
expꝛſſum ꝑſertim hoc cū ꝑīn ꝓponaṫ ad ꝑcepta decalogi
tāq̄ꝫ ꝑ ſe notū ei q̄ habet fide.ꝛ iō nō indiget alia ꝓmul-
gatiōe niſi infuſiōe fidei.vt in pꝛia ſcd̄e.q.c.art.iiij.in ſn̄
ſione ad primū arg.ꝛ de h̄ intelligiṫ illud apl̄i ad hebre.
xi. Accedere ad deū oportet credere.ꝛ ſic ceſſat pꝛia ratō.
Silr̄ dicēdū ē ad ſcd̄am,nā iugū obediētia diuīe manifeſte
acceperūt filij iſrl̄.s.xix.ca.cū moyſi ꝓponēti ex pte d̄i. Si
audieritis vocē meā ꝛc̄.ſeq̄t. Rn̄ditq̄ꝫ ꝑpl's ſil. Cuncta q̄
locut⁹ ē dn̄s faciem⁹.nō ḡ req̄rebaṫ alia receptio general
ad obediētiā ꝑceptoꝝ. Vn̄ manifeſtū ē ꝙ in h̄ ꝙ d̄r. Ego
ſuꝫ dn̄s de⁹ tu⁹.nihil eis ꝑcipiṫ,niſi ſolum ꝙ intimaṫ eis
q̄s eēt ille q̄ loq̄baṫ.ſ.ꝙ erat dn̄s de⁹ ſu⁹. q̄ eos eduxerat,
ꝛc̄.ꝓut v̄ba plane ſonāt.q̄ q̄dē denūciatio ſeu notificatō
fuit valde neceſſaria ſeu oportuna tāq̄ꝫ primū ꝑambulū
ad ꝑcepta ꝓpter q̄tuor q̄ in lr̄a pñt ſīngari. Primū eſt vt
moyſes decetero firmi⁹ ꝛ certi⁹ crederet.vn̄.s.xix.cap. Iā
nūc venio ad te in caligie nubis,vt audiat me ꝑpl's loqu
tē ad te.ꝛ credat tibi in ꝑpetuū. Scd̄m vt mag̃ timerēt
cōtraire diuīs ꝑceptis q̄ a deo ip̄o dicere. Ego ſum dn̄s
de⁹ tu⁹.erāt ſibi iniūcta.vn̄ infra eodē ca.de hac materia
d̄r. Vt terror illi⁹ eēt in vobis ꝛc̄. Tertiū vt eis oſtenderet
ꝙ ſub noīe diuīo.ſ.tetragrāmaton.q̄d hic poniṫ cū dicit.
Ego ſuꝫ dn̄s de⁹.ꝓprie deo ꝑtinet ꝑpl'm ſub lege a deo ꝓda
ta cultui diuīo applicari.vn̄ ī toto decalogo vbi d̄r dn̄s.
pōiṫ nomē ꝑdictū ꝛ ſi aliō,ꝓut fuit.s.i additōe ſup.iij.c.ī
art.ix.ſatis expoſitū. Quartū vt ip̄i firmiter crederēt eē
poſſibile ꝙ de⁹ loq̄reṫ hoī in hac vita.q̄d antea non erat
eis ſic notū.vt.j. Deut.v.in ꝑſona ꝑpl'i ip̄e datoris legis
d̄r. Ecce oſtendit nobis dn̄s de⁹ nr̄ maieſtatē ꝛ magnitudi-
nē ſuā ꝛc̄. Sꝫ ꝯ h̄ vid̄r ꝙ apl's ad Gal.iij.d̄r.ꝙ lex fuit da
ta ꝑ angelos. Idē pꝫ Actu.vij. Ad q̄d dicēdū ꝙ verꝫ ē.nā
ꝓut ad Hebre.i. In nouo teſtamēto locut⁹ ē nobis de⁹ ī
filio. In veteri aūt fact⁹ ē ſermo ꝑ angelos.ſꝫ q2 ille ange
lus q̄ loq̄baṫ ꝑpl'o in datiōe legis nō ſolū extern⁹ loq̄ndo
ſeruiebat.ſꝫ etiā intern⁹ ꝑſidēs loquendo efficaciā miniſtra
bat. Inde ē ſm greg.ꝙ mō angel⁹ mō dn̄s memoraṫ. Et
q2 etiā ſm opinionē ꝑpl'i ſm quā ſepe loq̄ṫ ſcriptura ꝓpu-
tabaṫ moyſes ore ad os loq̄ cū deo.cū tñ ꝑ angelū loq̄reṫ
q̄d ſatis inſinuaṫ ꝑ modū loq̄ndi ſcripture in ꝑceptis de-
calogi.nā in ꝑambulo ꝛ in pꝛio ꝑcepto.ille q̄ loq̄baṫ me-
moraṫ vt de⁹ in ꝓpria ꝑſona.dicit ei. Ego ſuꝫ dn̄s de⁹ tu⁹
ꝛc̄.ſilr̄.Nō hēbis deos alienos corā me. Et ego ſum dn̄s
de⁹ tu⁹ fortis ꝛ zelotes ꝛ hmōi. In ſcd̄o vō ꝑcepto nō d̄i
Nō aſſumes nomē meū inuanū,q̄ſi loquēs vt de⁹ in pꝛi-
ꝑſona.ſꝫ dixit. Nō aſſumes nomē dn̄i dei tui inuanū,q̄ſi
ille q̄ loq̄ret nō eēt de⁹.ꝛ ſic in ceteris decalogi ꝑceptis ī
q̄b⁹ inſinuator nō erat de⁹.ſꝫ loq̄baṫ vt de⁹ vt dictū ē. Et
ſm q̄dā hebꝛeoꝝ expoſitores antiq̄s.ille angel⁹ erat tan-
te eminētie circa eſſentiā diuinā ꝙ poſſet notari angel⁹
faciei.de q̄ Eſa.lxiij. Angel⁹ faciei ei⁹ ſaluauit eos.et iō
de moyſe cū iſto angelo loq̄nte d̄r. Loq̄bat dominus ad
moyſen facie ad faciem. Predictis igiṫ modis intelligen-
dū ē h̄ q̄d d̄r. Ego ſum dn̄s de⁹ tu⁹ ꝛc̄.eē primū ꝑambulū
ad ꝑcepta. Omiſſis aūt multis q̄ circa hec ꝑcepta q̄rūṫ
et ſoluūtur ſm doctores nr̄os.vnū vt ſtatī aīm pulſare,
ſꝫ cur inter ꝑcepta decalogi nō ponūtur ꝑcepta caritatiſ.
q̄ ſunt pꝛia ꝛ maxīa mādata.ꝛ ī q̄b⁹ tota lex pēdet ꝛ ꝓphe
vt Mat.xxij.ca.hēṫ. Ad h̄ dicēdū ſm ſctm̄ Tho.in pꝛia ſe-
cūde.q.c.art.iij.in rn̄ſiōe ad primū arg. ꝙ illa duo ꝑce
pta ſunt pꝛia ꝛ cōia legis nature,q̄ ſunt ꝑ ſe nota rōni hu
mane ꝑ naturā vel ꝑ fidē.ꝛ iō oīa ꝑcepta decalogi ad il-
la duo referūtur,ſicut ꝯcluſiōes ad pꝛīcipia cōia.hec ille.
Idē etiā de eodē in ſcd̄a ſcd̄e.q.xliiij.ar.i.in rn̄ſiōe ad ter
tiū arg.ſic d̄r.ꝙ oīa ꝑcepta decalogi ordinanṫ ad dilectō
nē dei ꝛ ꝓximi.ꝛ iō ꝑcepta caritatis nō ſunt connumeran
da inter ꝑcepta decalogi.ſꝫ in oīb⁹ includunṫ.hec ille.q̄d
nō vid̄r ex toto ſatiſfacere q̄oni.nā ꝑ eaſdē rōnes ꝑcepta
caritatis nō debuiſſent poni inter cetera ꝑcepta legi di-
uine,nō eni min⁹ illa q̄ ſunt ꝑ ſe nota debet poni inter ꝑ
cepta decalogi q̄ꝫ inter alia ꝑcepta legis.q̄d pꝫ ex h̄. Nā
inter ꝑcepta decalogi ponunṫ ꝑcepta q̄ ſtatim ꝑ ſe rō na
turalis cuiuſlibet hoīs ꝯiudicat eē faciēda vel nō faci
da.ſicut Honora patrē ꝛc̄. Nō occides.ꝛ hmōi.vt ī pꝛia
ſcd̄e.q.c.art.i.in cor.q̄d.ſꝫ ꝑcepta caritatis ponunṫ inter
alia ꝑcepta legis.vtꝫ Deut.vi.ꝛ Leui.xix.ḡ pon⁹ debuiſſet
poni inter ꝑcepta decalogi q̄ ſunt magis ꝑ ſe nota. Silr̄
cū nō ſolū ꝑcepta decalogi.ſꝫ etiā oīa ꝑcepta legis diuie
ordinanṫ ad dilectionē dei ꝛ ꝓximi.iuxta illō apl̄i.i.Thi
mot.i.ca. Finis ꝑcepti ē caritas.eadē rōne deberēt ꝑter-
mitti hec duo ꝑcepta ne ponerenṫ inter ꝑcepta legis.ſicut
nec in decalogo.cū oīa ꝑcepta diuie legis referanṫ ad il-
la duo.ſicut ꝯcluſiōes ad pꝛīcipia.cui⁹ oppoſitū ē manife
ſtū ex h̄.ꝙ inter cetera ꝑcepta diuie legis expꝛſſe ponunṫ
hec duo ꝑcepta.vt dictū ē. Ad q̄d vid̄r ſaluo ſp meliori
iudicio aliq̄d vlteri⁹ addēdū. Ad cui⁹ declarationē ꝯſi-
derādū ē ꝙ ſicut in ſciētijs ſpeculatiuis ex notioribus ꝛ cō-
fuſis ꝓcediṫ ad min⁹ nota ꝛ magis determinata.vt in.i.
phiſi.ita etiā oportet eū q̄ velit inducere hoīem ad v̄tutē
ꝑ obſeruantiā ꝑceptoꝝ.ex illis eū monere incipiat q̄ ſunt
notiora ꝛ faciliora.vn̄ in decalogo faciliora ꝛ cōiora pꝛe
cepta ponunṫ.tā in h̄is q̄ ordinat ad deū q̄ꝫ ī h̄is q̄ ad ꝓ-
ximū. Facili⁹ eni hō pōt abſtinere ab ydolatria q̄ꝫ ab ali-
is ſpēb⁹ ſupſtitioſis q̄ intelligunṫ ꝓhiberi in h̄ ꝙ d̄r. Nō
habebis deos alienos.q̄d pꝫ ex h̄.nā ydolatria penit⁹ ē
in vniuerſo poſt aduētū xp̄i ꝛ ꝑdicationē apl'oꝝ ſaltem in
publico eradicata,iuxta illud Eſa.ij.ca. Et ydola penituſ
ꝯterenṫ. Supſtitio aūt diuinationū ꝛ hmōi adhuc rema-
nēt in multis locis intra ꝑpl'm xp̄ianū. ꝑſertim apd̄ eos
q̄ nō cognoſcūt hmōi eē ſupſtitioſa ſeu pctā. Ex q̄ pꝫ ꝙ fa
cilius ē ab ydolatria abſtinere,q̄ꝫ ab alijs ſupſtitiōib⁹ ſub
ea incluſis. Vn̄ de ydolatria fuit datū ꝑceptū tāq̄ꝫ de fa-
ciliori ꝛ notiori. Silr̄ hō facili⁹ cognoſcit homicidiū eē
pctm̄ ꝛ facili⁹ pōt abſtinere ab occidēdo ꝓximum q̄ꝫ ab
alijs iniurijs ſeu leſiōib⁹ in ſua ꝑſona inferēdis. Multo
eni plures ſunt iniuriatores ſeu leſores ꝓximoꝝ q̄ꝫ occi-
ſores. Idē dicēdū de adulterio ꝛ furto reſpectu eoꝝ que
ſub eis includunṫ. Vn̄ pꝫ ꝙ de facilioꝛib⁹ ꝛ notioꝛib⁹ dā
tur ꝑcepta decalogi.nō aūt de difficilib⁹.ꝑceptū aūt de
dilectiōe dei ꝓut lege tradiṫ ē difficiliimū.ſ.vt de⁹ diliga
tur.ex toto corde.ex tota aīa.ꝛ ex tota ſubſtantia.q̄d

importat interiorẽ motũ animi cũ magna ꝓmptitudine qḋ eſt difficillimũ ſeu impoſſibile nõ habẽti caritatem. Uñ phs.v.ethi. Operari ea q̄ iuſt⁹ operaṫ facile ẽ. ſ ꝫ eo mõ q̄ iuſt⁹ operatur difficile ẽ nõ habẽti iuſticiã. Uñ aug. expo nẽs illud p̄ie Joh.v. Mãdata ei⁹ grauia nõ ſunt. dicit nõ ſunt grauia amãti. ſꝫ nõ amãti ſunt grauia. Dilectio etiã ꝓximi put in lege tradiṫ. ſ. vt diligaṫ ꝓxim⁹ ſicut hõ diligit ſeipm nõ modice difficultatis ẽ. ꝓſertim nõ habẽ ti caritatẽ. Importat eni ꝙ hõ ponat vitã corpalẽ ꝓ ſalu te ſpũali ꝓximi. iuxta illḋ.i. Joh.iij.c. Debem⁹ ꝓ frĩb⁹ aĩaſ ponere. ſilr ꝛ diligere plus vitã corpalẽ ꝓximi. ꝙ oĩa bõa ꝓpria tpalia. qḋ nõ modice difficultatis ẽ. vt ſatis pꝫ. q̄ſi ꝑ experientiã. quia pauci eni ſunt ꝛ rariſſimi q̄ etiã oĩa bona ſua exteriora ad redimendum vnum captiuũ de morte corpali ꝛ forte etiã a ſpũali largirenṫ. Et inde ẽ ꝙ q̄ ipler mãdatũ de dilectiõe ꝓximi totã legẽ implet. iuxta illud ad Ro.xiij. Qui diligit ꝓximũ legẽ impleuit. ꝛ infra. Ple nitudo eni legis ẽ dilectio. et glo. ibidẽ. Ubi eni caritas ẽ q̄d ẽ qḋ poſſit deeſſe. vbi aũt ñ ẽ. q̄d ẽ qḋ poſſit ꝓdeſſe. Cõ ſtat aũt ꝙ maior difficultas ẽ in actu ṽtutis i q̄ tota lex impleṫ. ꝙ in alio q̄cũqꝫ nõ implentur niſi aliqua ſin gularia ꝑcepta legis. Dilectio etiã dei q̄ in lege pcipiṫ tã te ꝑfectõis ẽ. ꝙ nõ põt ꝑfecte impleri in hac vita ſm aug. in li. de ꝑfectõne iuſticie. Et q̄b⁹ pꝫ. ꝙ q̄ lex dabaṫ ꝑplo rudi ꝛ imꝑfecto. iḋ in primis ꝑceptis nõ oportebat vt ex plicareṫ ꝑceptũ caritatis ſꝫ h̄ fuit rõnabiliter reſuatũ ad tps vltimũ toti⁹ doctrine moiſayce. ſ. in q̄dragelimo an no poſt exitũ de egypto in q̄ tpe legitur. Cepit moyſes ex planare legẽ. Deut.i. Eodẽ eni tpe q̄ repetijt ꝑcepta deca logi. in.v.ca. ꝯñr in ca. ſequẽti. ſ. in ſexto. ꝓpoſuit eis tãq̄ ſiam aliq̄ualr ꝓuectis ꝑceptũ de dilectiõe dei ꝑ extẽſum premittens eis aliud maximũ ꝑceptũ de credẽdis circa diuinitatẽ dĩ. Audi iſrl̃ ꝛc. cũ ꝑãbulis ad iſta ꝑtinen tib⁹ de q̄b⁹ ibidẽ ampli⁹ ẽ dicẽdũ. Notãdũ tñ ꝙ licet in h̄ loco. ſ. in datiõe legis nõ eſſet h̄ ꝑceptũ plene explicãdũ ꝓpter rõnes iã dictas. nihilomin⁹ tñ in p̄io ꝑcepto deca logi nõ ꝑtermiſit facere mẽtionẽ de dilectiõe dei. ꝛ h̄ nõ in forma ꝑcepti. ſꝫ quaſi imponẽdo modũ ꝑceptis. Dic eni in fine primi ꝑcepti ꝓmittẽs ꝑmia obſeruãtib⁹. Et fa ciẽs miſc̃diam in milia his q̄ diligũt me. In q̄ oñdit ma nifeſte. ꝙ ꝑmia q̄ a deo danṫ ꝓpter ei⁹ ꝑcepta obſeruãda danṫ principalr ꝓpter dilectionẽ dei. ꝛ ſic ſatis oñdiṫ ꝙ ĩ dilectiõe dei principalr cõſiſtit meritũ alioꝝ ꝑceptoꝝ. ſi mili mõ dicẽdũ ẽ de ꝑcepto dilectiõis ꝓximi. ſ. ꝙ fuit re ſeruata ei⁹ explicatio ad aliũ locũ. vbi de difficilioꝛib⁹ acti bus ṽtutũ circa ꝓximos exercẽdos ageret. ſ. Leuit.xix. vt ibidẽ ẽ dicẽdũ. Itẽ circa h̄ vlteri⁹ attẽdẽdũ ẽ. ꝙ licet ꝓmũ ꝑ ceptũ decalogi ſit p̄cipalr negatiuũ cũ dicit. Non habe bis deos alienos. tñ includit q̄dammõ affirmatiuũ. In h̄ eni qḋ ſequiṫ. Corã me. ſm glo. interlinearẽ intelligitur ꝑter me. Idẽ oĩno hẽ in trãſlatiõe chaldaica. vñ in h̄ ꝙ diciṫ. Nõ habebis deos alienos ꝑter me. manifeſte includitur. me habeas in deũ ꝛ nullũ aliũ. Ex q̄ vt credo inſur git apud ſimplices cõis enumeratio ꝑceptoꝝ decalogi. ĩ qua primũ poniṫ. Deũ cole. affirmatiue. Notãdũ ẽ ꝙ cũ diciṫ. His q̄ diligũt me. ſtatim ſubiũgiṫ. Et cuſtodiũt ꝑ cepta mea. cõformaṫ ad euãge. Joh.xiiij.ca. Qui diligit me ſermonẽ meũ ſeruabit ꝛc.

In eo. ca.xx. vbi diciṫ in poſtilla. Ita ꝙ fieri ſculpturã. Additio.ij.

Quod ſm hebreos facere imaginẽ ſeu ſiĩitudinẽ cuiuſcũqꝫ creature ſpũaliter aĩate. vel cuiuſcũqꝫ ce leſtis corporis. q̄ cõiter opinanṫ eẽ aĩata etiã nõ intẽtione colẽdi eas. nec adorãdi ẽ ꝓhibitũ. pꝫ ꝑ h̄ qḋ dr̄. Nõ faci es tibi ſculptile. nec oẽm ſiĩitudinẽ ꝛc. qḋ ſatis videꝛ ꝯſo nare lr̃e. ſꝫ ex h̄ credũt nos eẽ trãſgreſſores hui⁹ ꝑcepti q̄tũ ꝑmittim⁹ fieri imagines ꝛ ſiĩitudies hoim ꝛ angloꝝ. Sic etiã ſilr nos credũt eſſe tranſgreſſores illi⁹ precepti. Nõ adorabis ea neqꝫ coles. in h̄ ꝙ imagines xp̄i ꝛ ſctõꝝ adoram⁹. ſꝫ bñ aduertẽti primũ ẽ manifeſte fl̃m. non eni ꝓhibenṫ imagines creaturaꝝ fieri niſi adhibeaṫ eis cul tus deo debit⁹. qḋ ex h̄ pꝫ. nã hoc ꝑceptũ. Non habebis deos alienos. apud oẽs ẽ vnũ ꝑceptũ tm̃. licet in eo di uerſi act⁹ ꝓhibeanṫ. eo ꝙ oẽs illi act⁹ ꝓhibenṫ ad eundẽ finẽ. ſ. ad remotionẽ ydolatrie. Si eni ſculptile facere eẽt ꝓhibitũ etiã ſine intẽtiõe colẽdi ſeu adorãdi talis ꝓhibi tio nõ ꝑtineret ad iſtud ꝑceptũ niſi forte cerimonialiter. ſcꝫ ad remouẽdũ occaſionẽ ydolatrãdi. ꝛ ſic talis ꝓhibi tio eſſet ceremonialis ꝛ nõ obligaret tpe grẽ. Secũda etiam credulitas eẽt falſa ꝛ erronea. nã imagines ſanctoꝝ nõ adoranṫ a fidelib⁹ adoratiõe latrie ſꝫ dulie. imago aũt xp̄i adoraṫ adoratiõe latrie rõne rei ſignificate. q̄ ẽ ipſe xp̄s ve⁹ de⁹. Eadẽ eni adoratõne adoraṫ imago repñtãſ inq̄tũ talis. ꝛ res ꝑ eã repñtata. Et circa h̄ ẽ attẽdẽdũ vl teri⁹ ꝙ in veteri lege licet imagines creaturaꝝ fieri ꝓhi berenṫ. tñ intra ſcã ſctõꝝ duo cherubin q̄ erãt imagines iuuenũ ſupra ꝓpiciatoriũ põebanṫ. vtꝫ infra.xxv.ca. Ex q̄ patet ꝙ imagines fieri nõ erat ꝑ ſe malũ. ſꝫ ꝓpter ꝓnitatẽ ꝑplĩ inducti ad ydolatriã cui⁹ ſignũ manifeſtũ ẽ ꝙ intra ſcã ſctõꝝ vbi ſoli ſummi ſacerdotes miſtrabãt de q̄b⁹ nõ erat talis ꝓnitas ꝑſumẽda nõ ſolũ ꝑmittebanṫ. ſꝫ etiã ꝑcipiebãṫ fieri tales imagines. ſ. cherubin. q̄ angelos re pñtabãt. vt taliũ intuitu ĩ ꝯtẽplatiõe celeſtiũ. mens ſũmi ſacerdotes eleuareṫ. Cũ aũt venit plenitudo tpis. ſ. tẽpe grẽ. q̄ñ ꝑpl̃s cõiter ydola reſpuit. nec ad ea habet ꝓnitatẽ nõ immerito fiũt imagines ſctõꝝ q̄b⁹ repñtanṫ eoꝝ cor pora meritoria. ꝛ etiã miracula ꝑ eos diuinit⁹ facta. vt in eis ſimplices ſicut in libro hiſtorias eoꝝ legãt. ex q̄b⁹ di ſcãt bonoꝝ opm imitationẽ. q̄ ꝑ libros h̄ facere nequeũt q̄b⁹ imaginib⁹. ſ. ſctõꝝ honor debeṫ ex rõne ꝑſone repñ tate. cui h̄ debeṫ tãq̄ ꝓmiũ ṽtutis. vt hẽ.i. ethic. ꝛ a fortio ri vinculo imagines xp̄i de ṽgine nati ꝛ in cruce pẽdẽtis ꝛ de ſepulcro reſurgẽtis. ꝛ aſcẽdẽtis in celũ. ꝛ hmõi. tam in eccleſijs q̄ꝫ in altarib⁹ merito depingunṫ ſeu ſculpunṫ vt fideliũ mẽtib⁹ geſtoꝝ xp̄i in q̄b⁹ nr̃a ſal⁹ ꝯſiſtit memoria tenaci⁹ infigaṫ. q̄b⁹. ſ. imaginib⁹ adoratio latrie debetur

In eo. c.xx. vbi dr̄ i po (rõne rei ſignificate. vt dcm̃ ẽ.) ſtilla. Cauſa aũt hui⁹ ꝓhibitiõis ꝛc. Additio.iij.

Quod cã ꝓhibitiõis. ſ. cũ dr̄. Nõ aſſumes nomen dñi dei tui inuanũ. ꝓpter reuerẽtiã dei. put etiã poſtillator dicit manifeſtũ ẽ. ſꝫ h̄ qḋ ſeq̄ṫ. Nec eĩ inſontẽ habebit. importat cõminationẽ pene hui⁹ prece pti trãſgreſſorib⁹. Coactio eni legis ẽ ꝑ metũ pene. vt in x. ethic. Uñ ĩ ꝯñr vr̃ dici. ꝙ hec cã ſit hui⁹ ꝓhibitiõis. ſꝫ poti⁹ pena trãſgreſſorib⁹ debita ſeu cõminata ꝛc.

In eo. ca.xx. vbi dr̄ in poſtil. Dicit igiṫ. Memẽto. Di cunt hebrei ꝛc. Additio.iiij.

Quod q̄ ꝑceptũ de ſabbati obſeruatione fuerat datũ eis ſupra.xvi.ca. in primo deſcẽſu manne. id circo ꝓponiṫ nũc huic ꝑcepto. Memẽto. q.d. hoc ꝑceptũ nõ daṫ tibi de nouo. q̄ iã habuiſti. ſꝫ habeto memoriã d̄ eo. Uñ nõ debuit poſtillator recurrere ad expoſitiones hebreoꝝ in talib⁹. ꝓſertim cũ habeãt in h̄ fl̃m fundamen tũ. Credũt eni ꝙ ꝑcipua letificatio ſabbati cõſiſtat ĩ cor poralib⁹ delectatiõib⁹. ꝛ iḋ introducũt in ſabbati obſer uatiõe iſta q̄ nihil valet. Silr etiã tradũt. ꝙ teneṫ q̄libet in die ſabbati ter mãducare. ſ. vnũ prãdiũ ꝛ duas cenas aſſerẽtes ꝙ oẽs h̄ obſeruãtes ſunt ſecuri a iudicio gehen ne. vt in libro de ſabbato expſſe hẽ. qḋ eſt valde ridiculoſum. artior eni via ẽ q̄ ducit ad vitã ſeu paradiſuꝫ ſm ca tholicã veritatem q̄ꝫ comedere ter in die feſto.

In eodẽ ca.xx. vbi diciṫ in poſtilla. Et ſm doctores no ſtros nomine parentum ꝛc. Additio.v.

Ec auctoritas auguſti ſm quā ille q̄ nō pauit eſu
b rientē dr̄ eū occidere. veri⁹ ꝛ plani⁹ conſidet q̄nto
p̄cepto vbi dr̄. Non occides. p qđ ꝓhibet̄ occiſio
cuiuſcūq͛ ꝓximi. ꝛ ꝑ ꝯñs ille q̄ poſſ. ꝛ aliquē ſame moriē-
tē paſcere ꝛ nō paſcit. occidit. ꝛ ſic manifeſte trāſgreſſor
l Jn eo. c. xx. vbi dr̄ in poſtil. Dicit (iſti⁹ q̄nti pcepti.
Ra. ſa. ꝙ ꝑ h̄ p̄ceptū prohibet̄ ꝛc. Additio. vi.
Qđ licet ex plano ſenſu lr̄e ꝑ h̄ p̄ceptū. Nō occi
q des. tm̄ homicidiū vidr̄ ꝓhiberi. tñ ex ꝯñti intelli
gunt̄ cetera nocumēta in ꝑſona hoīs facta eſſe ꝓ
hibita pari rōne. nā rō qua hō peccat in occiſiōe ꝓximi ē,
q: facit cōtra caritate vel etiā ꝯ iuſticiā, ꝯtra quas etiā fa
cit q̄ alias leſiōes infert. licet nō ita grauiter peccet, ꝛ ſꝫ
pena mortis nō infligat ꝓpter alias leſiōes, ſicut ꝓpt ho-
micidiū. tñ in alijs p̄ceptis iudicialibꝫ talia ꝓhibentur
vbi pene eorū taxant̄. Jn eo. ca. xx. vbi dr̄ in poſtilla.
Sꝫ variat̄ multū in h̄ ſiue ſit vnū p̄ceptū ſiue duo intel-
Qđ multi he (lect⁹ hebreorum. Additio. vij.
q breorū expoſitores dicūt ꝙ in h̄ p̄cepto ꝓhibetur
ꝯcupiſcētia vxoris aliene ꝛ ꝓximi. etiā ſi nō prorū
pat in act⁹ exteriores. vtꝫ ꝑ Ra. abenhazra in ſua glo. in
hoc loco. Qđ aūt dr̄ a q̄buſdā doctoribꝫ nr̄is ꝙ. lex vetus
ꝓhibebat manū ꝛ nō aīm. nō ē ſic intelligēdū. vt ꝑ legem
veterē nūq͛ ſint ꝓhibiti aliq̄ act⁹ interiores, q̄ in aīo ꝯſi-
ſtūt. h̄ eni eēt manifeſte ꝯtra textū. Legit̄ eni infra Leui.
xix. Ne oderis fratrē tuū in corde tuo. in q̄ manifeſte ꝓhi
bet̄ odiū cordis qđ ē in aīo. ſiīr Deut. ix. Ne dicas in cor
de tuo cū deleuerit eos dñs de⁹ tu⁹ in ꝯſpectu tuo ꝓpter
iuſticiā meā. in q̄ manifeſte ꝓhibet̄ ſupbia ſeu p̄ſumptio
etiā in corde tm̄ exiſtēs. Un̄ dicta doctorū nr̄orū in hoc ſeu
glo. in poſtilla allegate aliter ſunt intelligēda. ſ. ꝙ in lege
vete. cū aliq̄s act⁹ exterior expſſe ꝓhibet̄. nō intelligit̄ ꝑ
hoc ꝓhiberi ex vi illi⁹ p̄cepti act⁹ interior huic exteriori
correſpōdēs. vñ ex vi illi⁹ p̄cepti. Nō occides. nō iudicat̄
reus ille q̄ vult etiā ex ꝓpoſito deliberato occidere hoīem
licet forte ſit re⁹ trāſgrediēdo aliud p̄ceptū. ſ. non oderis
fratrē tuū. Lex vō noua ꝓhibēdo pctā nō ſolū ꝓhibet ma
nū. ſꝫ etiā aīm. Un̄ ſaluator Matt. v. Audiſtis q: dictū ē
antiq̄s. nō mechaberis. ego aūt dico vobis. ꝙ oīs q̄ vide
rit mulierē ad ꝯcupiſcēdū eā iā mechat⁹ ē eā i corde ſuo.

Replica correctorij contra burgenſem.

In ca. xx. bur. notat ꝯ poſtil. q̄ſi diminutū dicens
i eū expoſitionē decalogi breuiter trāſiſſe. cū tamē
ꝓpoſitū poſtillatoris nō fuerit ſummas neq͛ tra-
ctatus ſcribere. ſꝫ plane lr̄alem ſenſum inq̄rere. qđ ꝛ fac.
vtꝫ cuilibet intuēti. reliq̄ ꝑ bur. in h̄ ca. mota modicū im
mo nihil faciūt ꝯ poſtillatorē. Multa eni bur. ꝑ modū
digreſſiōis poſita bñ ꝑtractatiōe indigerēt ſꝫ nō ē p̄ntis
ꝓpoſiti ꝯ burg. facere niſi vbi vidr̄ poſtillatori irrōnabilr̄
obuiare. notat tñ in h̄ ca. incidētalr̄ poſtillator. d. cōmina
tionē pene fore cām. obſeruātie p̄ceptorū ꝛc. volēs bur. ꝙ
reuerētia dei ſit cā. ſꝫ ex h̄ nō ſequit̄. ꝙ ꝯminatio nō ē cā.
ſtat eni eiuſdē rei plures eē cās in eodē genere cauſe. q̄n-
uis nō totales. vñ quē amor ꝛ dei reuerētia nō mouet ad
p̄ceptorū obſeruātiā. ſaltē mouet timor ꝛ met⁹ pene. Eſt
igit̄ ſicut ꝓmiſſio. ita ē ꝯminatio cā motiua obſeruantie
mādatorū ꝛ maxime in vet. le. q̄ fuit lex timoris. vtꝫ i epl̄a
ad Gal. ꝑ totū. Ceterū poſtil. nō exponit ly Memento vt
ſabbatū ꝛc. aꝓbādo errores iudeorū. ſꝫ magis reprobau
do. vtꝫ ꝑ ea q̄ de expoſitiōe hebreorū traxit cetera reijcien-
do. ita ꝛ bur. Sepenumero facit. et ſic in q̄ poſtil. in hac
pte iudicat ſeipm ꝯdēnat. Quō accipi debeat. legē cohi-
bere manū nō aīm. qđ hic a burg. tractat̄. Un̄. ſ. Deū. iij,
correctorio primo. Caplm̄. XXI.

b Ec ſunt iudicia. Hic ꝯſr̄ ponunt̄ iudicialia p̄ce-
pta. ꝛ p̄rio lex q̄ntū ad iudicialia ponit̄. ſcđo ꝑplis
ad obſeruātiā legis inducit̄ in medio. xx. iij. cap. ibi. Ecce
ego mittā. Circa p̄mū ſciēdū. ꝙ p̄cepta moralia decē d
qbꝫ dictū ē ca. p̄ce. ſunt q̄dā ꝯcluſiōes imediate elicite a
ꝯ. xamie iuris naturalis ſiue ex eis p̄ncipijs. ꝛ ideo ma-
nēt in noua lege. q: ius naturale ē imutabile. Precepta
vō iudicialia ꝛ ceremo-
nialia euacuata ſunt ꝑ
nouā legē. aliter tñ ꝛ a-
liter. q: ceremonialia
ſic euacuata ſunt. ꝙ ea
obſeruare poſt ꝓmul-
gatōnē euāgelij ē mor-
tiferū. vñ dicit ap̄ls ad
Gal. v. capi. Si circūci
damini xp̄s nihil vo-
bis ꝓderit. Et h̄ ē etiā

Ec ſunt .XXI.
b iudicia q̄ ꝓpones
eis. Si emeris ſuū
hebreorū ſex ānis ſuiet tibi
in. vij. egredietur liber gratis

intelligēdū. de alijs ceremonialibꝫ. cui⁹ rō ē. q: ceremōie
erāt q̄dā figure ꝛ ꝓteſtatiōes xp̄i venturi ꝛ no. teſ. ꝛ ideo eas
obſeruare poſt euāgeliū ꝓmulgatū ē dicere ꝙ xp̄s aduen
tus xp̄i ac no. te. nōdū ē impletū nec veritas figurarū iple-
ta ē ꝑ xp̄m qđ ē hereticū. Sanctificatio tñ q̄ erat de cere-
monialibꝫ ve. teſt. remanet in no. le. q: nō figurabat di-
recte aliq̄d futurū ſed deuotionē ꝑplī deū colētis q̄ maior
eſt in no. te. q̄ veteri. Precepta vō iudicialia ſic ſunt eua
cuata ꝙ nō obligāt in lege noua. ea tñ obſeruare non eſt
mortiferū. vtpote. ſi aliq̄s p̄nceps xp̄ian⁹ ea inſtitueret in
terra ſua. Cui⁹ rō ē. q: iudicialia erat inſtituta ad ꝯſeruā
dū ſtatū illi⁹ ꝑplī in pace ꝑ opa iuſticie. ita ꝙ nō erāt de
ſe & ꝑ ſe figure alicui⁹ futuri in no. le. ſꝫ tm̄ ꝑ accidēs inq̄
tū ſtat⁹ illi⁹ ꝑplī erat figuralis reſpectu ſtat⁹ no. te. ꝛ ideo
pñt obſuari ī ge noua te. inq̄tū de nouo te. inſtituta. vt di
ctū ē. ſi tñ ſeruarent tāq͛ ex lege ve. obligatoria. eēt morti
ferū. q: hoc eēt aſſerere ꝙ adhuc maneret ſtat⁹ ꝑplī vete.
teſt. His p̄miſſis circa iudicialia p̄cepta ſic ꝓcedit̄. quia
p̄rio ꝑ ea ordinat̄ hō q̄ntū ad pte iraſcibilē. ſcđo q̄ntū ad
ptē ꝯcupiſcibilē. xxij. ca. tertio q̄ntū ad rōne circa mediū
eiuſdē capli. ibi. Qui imolat dijs occidet̄. Iraſcibilis aūt
tēdit in bonū ſub rōne ardui. ꝛ in malū ſub rōne vindicta
tiui. q: ira ē appetit⁹ vindicte. ꝛ ideo p̄rio regulat̄ iraſcibil
in ꝯſeruatiōe. q̄ ē q̄dā arduū. ſcđo in alteri⁹ leſiōe q̄ ē q̄ vindi
catiuū. ibi. Qui pcuſſerit hominē. Circa p̄mū dicit̄ ſic.
a Hec ſunt iudicia q̄ ꝓpones eis. nō dicit impones. q:
impoſita ſunt a deo. ꝛ aucte ei⁹ ꝑ moyſen ꝓpoſita ꝑplo.
b Si emeris ſer. hebre. Dicit andreas ꝙ h̄ intelligit̄ de e
hebreo q̄ tā erat ſeru⁹ hoīs gētilis a q̄ hebre⁹ emit eum.
Ra. ſa. dicit ꝛ meli⁹ vt vidr̄. ꝙ intelligit̄ etiā de ſeruo em-
pto ab hebreo. qđ pōt fieri tripl̄r. vno mō a iudicib⁹. q: ſi
hebre⁹ ꝯuincat̄ de furto. ꝛ nō habeat vñ reſtituat. de niſi
dato iudicū debet vēdi ad reſtitutione faciedū. vt ca. ſe.
Alio mō q: paupertate ꝯſtrict⁹ hebre⁹ pōt vendere ſemet-
ipm. ſm qđ dr̄ Leui. xxv. Si paupertate ꝯpulſus vendiderit
ſe tibi ſeru⁹ ꝛc. Tertio mō ſi dñs hebre⁹ nō indigeat ſer-
uo illo quē emerat ꝓpter mutationē fortune pōt vēdere
alteri hebreo ſeruū ſuū hebreū ꝑ annis q̄ reſtant vſq͛ ad
c Sex annis ſeruiet tibi. ꝛc. (ſeptimū anū remiſſionis.
vſq͛ ad ſeptimū annū remiſſiōis. q: ſi tps emptiōis mi-
nus diſtet a ſeptio anno q̄ ē ann⁹ remiſſiōis non ſeruiet
ſex annis. q: illo anno egredi liber debet. Rō aūt h⁹ fuit
q: de⁹ redemit filios iſr̄l de ſeruitute egypti vt eſſent ei⁹
ſerui. ꝛ ideo noluit ꝙ vēderent̄ ſimplr̄. ſꝫ ſolū ad tps. ꝛ ideo
nō erāt ſerui ꝓprie. ſꝫ quaſi mercenarij locati ad tempus.
d Cū quali veſte intrauerit cū tali exeat. i. in eq͛ bona
vel meliori. Jn hebreo hr̄. Jn panno ſuo venit. in pan o
ſuo exeat. qđ exponūt hebrei. i. ſi venit ſol⁹. ſ. ſine vxore.
ſol⁹ exibit. ꝛ ē ſilis mod⁹ loquēdi. ſicut hr̄ Gen. xxij. cap.
Jn baculo meo trāſiui iordanē iſtū. i. ſolo. ſicut fuit ibi

expoſitū. ⁊ h̄ ꝯſonat lr̄e imediate ſequēti. vbi accipit̄ ali ud mēb̄ꝝ. cū dr̄. e Si habēs vxorē ⁊ vxor egrediet̄ ſil̄ et eadē rōne liberi. q: part⁹ ſequit̄ vētrē. f Si autem dn̄s. ſ. ſu⁹. g Dederit ei vxorē. ſ. vnā de ancillis ſuis al teri⁹ gētis. q̄ ē ſerua ſimplr̄ nō ad tps. h Mulier ⁊ li beri ⁊c. q: part⁹ ſequit̄ vētrē. ⁊ io q: vxor erat ſerua ſimplr̄. ip̄a cū fi lijs debȝ remanere apd̄ dn̄m. ſi aūt ip̄a ſit he brea cū. habeat liberta tē exeundi ſeptio anno. et liberi cū ea egrediet̄. i Ipſe vo exibit cū veſtitu ſuo. ſ. ſeru⁹ exi bit cū quali veſte itra uit ſm̄ trāſlatione no ſtrā. ſm̄ hebreos ſic in telligit̄. Jn veſtitu ſuo id eſt ei⁹. vtȝ ex p̄dictis k Q; ſi dixerit ſu⁹ ⁊c. amore vxoris et li beroꝝ inductus ad re manendum. l Nō egrediar liber. renuncians iuri ſuo. m Offerat eū domi nus dijs. i. iudicibus. n Et applicabitur ad oſtiū. de mādato iudicū. o Perforabitq; ſ. dominus. p Aure ei⁹ ſubula. hec pena ⁊ verecūdia fit ei eo ꝙ nō vult vti libertate a deo ſibi data. ⁊ pforat̄ auris mag̃ ꝙ̄ alie partes. q: p illā parte intellexit vel intelligere debu it legē de libertate. q Et erit ei ſeru⁹ vſq; in ſeculū. i. vſq; ad annū iubileū ſiue parꝝ diſtet ſiue multū. r Si q̄s vēdiderit filiā ſuā. Dicit rab. ſa. ꝙ lex iſta loquit̄ de fi lia hebrei parua. q̄ non attigit adhuc. xij. annos ⁊ diem. s Nō egrediet̄ ſicut ancille. ſ. de gēte aliena. q̄ erāt ſue ſimplr̄. nō ſic aūt ancille hebree. q: in hoc eadē libertate gaudebāt q̄ ⁊ viri. ⁊ adhuc maiori. vt videbitur. Ancille aūt q̄ erāt de gēte aliena nō exibāt libere. niſi p fractiōem dētis vl̄ erutionē oculi. vt hr̄ infra eo. ca. qd̄ nō habebat locū in ancilla hebrea. imo dn̄s in tali caſu redderet ocu lū p oculo. dentē p dēte. Ancilla h̄ enī vēdebat̄ vt dn̄s expi retur ei⁹ mores. ⁊ ſic acciperet eā in vxorē. vel filio ſuo da ret niſi ꝯtrarios mores inueniret. ſm̄ ꝙ dt̄ ra. ſa. io ſubdit̄ t Si diſplicuerit oculis dn̄i ſui. q: nō vult eā hr̄e vxorē. v Dimittet eā ⁊c. ante annū ſeptimū. Jn hebreo habe tur. Redimet eā. i. dabit ei locū ad redimēdū ſe. Mod⁹ aūt talis ē vt dicit Ra. ſa. q: ſi emerat eā p ſex ānis ſex libris et vellet aliq̄s eā redimere. ꝯputabāt annos. vbi gr̄a. Si ſeruiuit trib⁹ annis dabant̄ ſibi tres libre tantū. nec po terat renuere. ⁊ in hoc ponebat de ſuo. quia ſeruitiū pu elle triū ānoꝝ primoꝝ nō tm̄ valebat q̄tū alioꝝ triū ſeq̄n x Populo aūt alieō ⁊c. ſ. iu. q: tūc erat maior ⁊ fortior. i. aliq̄s q̄ nō eēt de gēte iudeoꝝ nō poterat facē talē em ptionē ⁊ redēptionē. y Si ſpreue. eā. nolēdo eā accipe vxorē. Aliq̄ expoſitores nr̄i ſic exponūt. y Si ſpreuerit eā. ſ. nolēdo eā hr̄e ꝯcubinā. q: ad hoc vēdebat̄ vt ſer uiret ſibi in lecto vt dicūt. ⁊ ſic ex ꝯſiti de cōcubina faceȝ vxorē. ſȝ hoc improbat̄ infra. z Si aūt fi. ſuo de. eam u. mo. fi. fa. illi. ſ. dādo ei dotē ⁊ alia ptinentia ad nupti as. Hoc excepto ꝙ parētib⁹ puelle nihil dabit p munere. ſicut erat ꝯſuetū apud hebreos. vt hr̄ Gen. xxiiij. de pa rentib⁹ rebecce. q: pecunia quā dederat parētib⁹ ei⁹ pro ſeruitio puelle computatur hic pro tali munere.

ᵃCū q̄li veſte intrauerit: cū tali exeat. ᵉSi hn̄s vxorē ⁊ vxor egrediet̄ ſil̄. ᶠSi aūt dn̄s ᵍdederit illi vxorē ⁊ pe perit filios ⁊ filias ʰmlier ⁊ liberi ei⁹ erūt dn̄i ſui: ipſe vero exibit cū veſtitu ſuo. ᵏQ; ſi dixerit ſeruus: diligo dn̄m meū ⁊ vxorē ac liberos ˡnō egrediar liber: ᵐofferat eū dn̄s dijs: ⁿet applicabit̄ ad oſtiū ⁊ poſtes: ᵒpforabit q; ᵖaurē ei⁹ ſubula: ᵠet erit ei ſeru⁹ in ſcl̄m. ʳSi q̄s vē diderit filiā ſuā in famulā ˢnō egrediet̄ ſic ancille exi re ꝯſueuerāt. ᵗSi diſplicue rit ocl̄is dn̄i ſui cui tradita fuit ᵛdimittet eā: ˣpplo aūt alieno vendēdi nō habebit ptātē ʸſi ſpreuerit eā. ᶻSi aūt filio ſuo deſpōderit eā iuxta morē filiaꝝ faciet illi ᵃQ; ſi alterā ei acceperit ᵇpro uidebit puelle: ᶜnuptias et veſtimēta ⁊ p̄ciū pudicicie nō negabit ᵈSi tria iſta nō fecerit ᵉegrediet̄ gr̄is abſq; pecūia. ᶠQui pcuſſerit ho minē volēs occidere ᵍmorte moriat̄ ʰQui aūt nō ē inſi diat⁹ ⁱſȝ de⁹ illū tradidit in

a Que ſi alterā ei accepit. iſta priore abiecta. b Pro uidebit puelle. i. iſti ſic abiecte ꝓpter aliā ductā. c Nu ptias ⁊ veſt. ⁊ p. pudici. ⁊c. ſm̄ arbitriū iudicū dabit ei pe cuniā de hoc ꝙ humiliata ē a filio ſuo. i. defloꝛata. ⁊ cū hoc puidebit de nuptijs cū alio ⁊ de veſtimētis. Jta exponūt doctores nr̄i ſm̄ tran ſlationē nr̄am q̄ multū diſcrepat hic ab hebra ica lr̄a. q: in hebreo hr̄ ſic. Que ſi alterā ei accē perit. expēſas ⁊ cooper turā ſuā ⁊ horā ſuam nō diminuet. qd̄ expo nit Ra. ſa. ſic. Si alterā ei accepit. i. filio ſuo a liā accepit cum ancilla pri⁹ accepta in vxoreȝ. expēſas. i. victū ſuffici entē. Et coopturā ſuā. id ē veſtitū couenietē. Et horā ſuā. i. tps red dēdi debitū. Nō dimi nuet. ſubtrahēdo vel defalcādo ab ip̄o ꝓpt̄ aliā vxorē ſuperductā. poterāt enī habere plu res vxores ſimul. d Si tria iſta nō fe cerit. qd̄ exponūt docto res noſtri ſic. Si nullū p̄dictoꝝ fecerit. i. nō acceperit ſibi vxorē nec filio ſuo ⁊ ſpreuit eā. nolēs eā retinē p ꝯcubina. e Egrediet̄ gratis libera ab eo. Dicūt enī ꝙ non erat ei vēdita vt ſeruiret vt ancilla ſȝ ſicut ꝯcubina. vt ſic poſtea de ꝯcubina faceret eā vxorē. ⁊ ſic emere ad ꝯcubitū. Et vē dere fuit iudeis pmiſſum ꝓpter eoꝝ libidinē. ſic dare ad vſuras extraneis ꝓpter eoꝝ cupiditatē. ſȝ q: talis pmiſſio nullo loco in lege inuenit̄ ſic ꝯceſſa. ſȝ magis p̄hibita. ſm̄ ꝙ dicit̄ Deut. xxiij. ca. Nō erit meretrix de filiab⁹ iſrl̄. io aliter dr̄ ſm̄ Ra. ſa. d Si tria iſta nō fecerit. q̄ p̄dicta ſunt. ſ. ꝙ nō accepit eā vxorē. nō de ꝯcubina ſȝ de ancilla. nec filio ſuo. nec iuuit ad ei⁹ redeptionē. mō predicto. e Egrediet̄ gratis. nō ſolū anno ſeptio remiſſionis ſȝ eti am ante ſi in ea appareāt ſigna pubertatis. q̄ ſunt ortus pi loꝝ ⁊ mēſtruoꝝ. q: tūc ē apta ad ꝯcipiēdū. ⁊ ſic patȝ qd̄ p̄ dictū eſt. ſ. ꝙ puelle habebāt plures vias exeundi de ſer uitute q̄ maſculi. q̄ ſolū exibāt anno ſeptio remiſſionis. f Qui pcuſſerit ⁊c. Hic ꝯſir regulat̄ iraſcibilis in leſio nib⁹ q̄ habēt rōnē vindicatiui. ⁊ p̄rio in pſona ſua. ſcdo i in re ab eo poſſeſſa. ibi. Si bos cornu pcuſſerit. Circa pri mum dicitur. f Qui percuſſerit hominē volens occi dere. Hic accipit̄ pcuſſio p occiſione. q: ſi nō occideret p cutiendo quātūcūq; vellet occidere. nō ꝓpter hoc puni retur morte ſȝ alia pena. Vn̄ in hebreo hr̄. Percutiēs ho minē ⁊ moritur. ſ. pcuſſus. g Morte moriat̄. ſ. pcutiēs. Sed lr̄ volēs in ꝓpoſito noſtre trāſlationis. determiat mo dū pcutiēdi. cū ſcȝ fit a ꝓpoſito ⁊ nō a caſu. ꝓpter quod de caſuali ſubdit̄. h Qui aūt nō eſt inſidiatus. ſ. querēs mortem pcuſſi. quia erat amicus eius. i Sed deus illum tradidit in manus ei⁹. id eſt ex cau ſa nobis occulta deus pmiſit eum interfici caſualiter. ē omnino preter intentionem occidentis. l Conſtituā tibi locū quo fugere debeat. ne interficiat̄ ab amicis oc ciſi. ⁊ ibi manere debebit vſq; ad mortem ſummi ponti ficis. Ad hoc autem fuerūt ordinate ciuitates refugij vt habetur Joſue. xx.

k Si quis p induſtriam occiderit. p hoc excludunt a pe
na ſequuti pueri ⁊ amētes, q nō hñt induſtriā. l Prox
mū ſuū. i. iudeū q eſt de lege ſua. ⁊ iō de iudeo occidente
gentilē nō intelligit lex iſta, vt dicit Ra. ſa. m Et p in
ſidias. p hoc excludunt illi q occidūt licet bonū intēdāt,
ſicut magiſter verberā
do diſcipulū, et pater
filiū, ⁊ medicus medi
cando infirmum.
n Auelles eū ab al
tari meo vt moriatur.
etiā ſi fuerit ſacerdos.
vt dicit ra. ſa. niſi ince
perit officiū miniſtran
di in altari, in quo ca
ſu erat expectādū com
plemētū miniſterij, q
peracto trahebat ad
mortē, ppter reuerētiā
enim ſacri loci erat ibi
refugiū aliqb⁹ caſibus
inter quos erat homi
cidiū gētilis vt dictū
eſt, ſȝ nō iudei. Propt
qd Ioab ibi cōfugiēs
nō euaſit mortē, qꝛ per
induſtriā ⁊ inſidias i
terfecerat duos iudeos
ſcꝫ abner ⁊ amaſam. vt
hr. iij. Regū. ij. capitu.
o Qui pcuſſerit pat.
ſu. aut mat. ⁊c. ſcḋm do
ctores nros ⁊ hebrai
cos nō intelligit de pcuſſiōe leui. qꝛ ppter ipam fili⁹ non
debebat mori ſȝ aliter puniri. vñ dicit ra. ſa. q niſi ex per
cuſſiōe fiat effuſio ſanguinis. vel liuor nō incurrit pena
mortis. intelligit etiā de pcutiēte a pposito nō a caſu. nec
q Qui fura. fue. ho. ⁊ ven. eū. ita q ad in (etiā ex toto.
currendā penā mortis vtrūqȝ requirit. ſ. furtū ⁊ vēditio
ſcḋm expoſitores nros. qꝛ ſi inueniat anteqȝ vēdiderit. pe
na furis ē vt reddat duos hoies ad ſeruiēdū. vt dicunt,
et hoc nō accipiūt de loco iſto ſȝ de h qd hr ca. ſe. vbi vr
q p furto aliaꝝ rerꝫ reſtituit duplū. ⁊ ſic cōcludūt hic a ſi
mili. Ra. ſa. dicit. q etiā p ſolo furto hois incurrit pena
mortis. ⁊ hoc trahit aliqualr ex textu. quia vbi i trāſlatio
noſtra dicit ſic. Qui furat⁹ fuerit ⁊ vēdiderit eū cōuict⁹
noxe morte moriat. In hebreo hr ſic. Fur hois ⁊ vendēs
eū ⁊ inuētus in manu ei⁹ morte moriat. dicit eni q ly in
uētus in manu ei⁹ ad vtrūqȝ refert. ſ. ad furē. ⁊ tūc ē ſen
ſus. ſi eſt inuētus p teſtes cōtra eū q furat⁹ fuerit ⁊ vēdi
derit morte moriat. ⁊ ad hoiem furto ſublatū. ⁊ tūc ē ſen
ſus. ⁊ hō furto ſublat⁹ ſi inuētus fuerit in manu furis. i.
apud eū. nō vēdit⁹ adhuc morte moriat. ſ. fur ille. Ratio
hui⁹ dicti ē. qꝛ hō ē ad imaginē dei fact⁹. ⁊ iō rōne tante
dignitatis p ei⁹ furto imponit pena mortis. ⁊ h videtur
rōnabili⁹ ſcḋm intentionē legis. p Qui maledixerit ⁊c.
iſta pena nō incurrit p vno ſolo maledicto. qꝛ p pcuſſiōe
leui patris vel matris nō incurrit pena mortis. vt predi
ctū ē. ⁊ tm̄ pcuſſio ē qd grauius qȝ maledictū. ſȝ aſſuefactio
ad maledicēdū meret penā pdictā. r Si rixati fue. vi.
et pcuſſe. al. pxi. ſu. ⁊ il. mor. non fue. ſtatim vel cito poſt.
s Si iacue. in lectulo. ex pcuſſiōe illa. t Si ſurrexer.
et am. fo. ſup ba. ſuū. ita q nō eſt adhuc ita pfecte curat⁹
q poſſit p ſe ābulare. v Innocēs erit. ſ. a pena mort.
x Qui pcuſſerit. dato q poſtea moriat. etiā anteqȝ ſit p
fecte curat⁹. ita dicūt expoſitores nri ⁊ aſſignant duplicē

manus eius conſtituā tibi
locū in quo fugere debeat.
Si qͣs p induſtriā occide
rit primū ſuū ⁊ p inſidias
ab altari meo auelles eum
vt moriatur. Qui pcuſſerit
prem ſuū aut mrem: mor
te moriatur. Qui maledixe
rit pri ſuo vel mri: morte
moriatur. Qui furatus fuerit
hoiem ⁊ vēdiderit eū: cōui
ctus noxe morte moriatur
Si rixati fuerint viri ⁊ p
cuſſerit alter pximū ſuū la
pide vel pugno ⁊ ille mor
tuus nō fuerit ſȝ iacuerit i
lectulo ſi ſurrexerit ⁊ ābu
lauerit foris ſup baculū ſuū
innocens erit qui pcuſſerit
ita tm̄ vt opas ei⁹ ⁊ ipēſas i
medicos reſtituat. Qui p
cuſſerit ſeruū ſuū vel ancil
lā vga: ⁊ mortui fuerint in
manu ei⁹: criminis re⁹ erit.
Si aūt vno die vel duob⁹
ſupuixerit: nō ſubiacebit pe
ne qꝛ pecunia illi⁹ ē. Si ri
xati fuerint viri ⁊ pcuſſerit
qs mulierē pregnātē ⁊ ab
ortiuū qdē fecerit: ſȝ ipa vi
xerit: ſubiacebit dāno quātū
maritus mulieris expetie
rit. ⁊ arbitri iudicauerint.
Si autē mors ei⁹ fuerit
ſubſecuta: reddet aīam p
aīa. oculū p oculo dentē
p dēte, manū p manu, pe
dē p pede, aduſtionem p

cauſam. Vna ē ex parte pcutiētis. quia dicitur. qui pcuſ
ſerit lapide vel pugno. nō dicit gladio. Ex quo videtur q
non habebat intentionē interficiendi eum. quia non at
tulit ſecum arma. ⁊ ſic diminuet pena de grauitate facti.
Alia ē ex parte pcuſſi. quia ex quo tantū conualuit q po
tuit cū baculo ambula
re. nō eſt certū q mor
tuus fuerit ex pcuſſiōe
imo magis pbabile ē
q mortu⁹ fuerit ex ne
gligētia cuſtodiēdi ſe
alia occaſiōe ſȝ tm̄ ipedi
mentū ſuorꝫ operꝫ ⁊ ex
pēſas in medicos ipe
ſoluet. nec ad plus te
net. etiā ſi moriat mō
pdicto. Ra. ſal. dicit. q
detinēdus ē pcuſſor a
iudicib⁹ quouſqȝ vide
atur ſi pcuſſus moriat
qꝛ ſi moriat anteqȝ ſit
reſtitut⁹ pfecte ſanita
ti pcuſſor debet mori.
et qd vidr eſſe cōtra h
qꝛ dicit. Si ſurrexerit ⁊
ambulauerit ſup bacu
lū ſuū innocēs erit. ſȝ
pcuſſor. ipſe exponit di
cēs. q ē locutio meta
phorica. itaqȝ p baculū
cui hō innitit plena ſa
nitas ⁊ fortitudo intel
ligit. ſicut dicit Ezech.
iiij. ca. Cōterā baculū panis ⁊c. i. fulcimētū vitalis. Et ſi
milis modus loquēdi. ſ. metaphoric⁹ eſt in lege ſcḋm ipm
in pluribus aliis locis. que ⁊ tunc exponent qn̄ erimus ibi
dño cōcedente. ⁊ tūc pcuſſor nō eſt condēnandus niſi ad
opa pcuſſi ⁊ expēſas in medicos. y Qui percuſſerit ſer
uum ſuū vel ancillā. iſta lex loquit de ſeruo vel ācilla gē
tilibus. ⁊ multo fortius in tali caſu incurrit penā mortis
pro interfectione ſerui hebrei vel ancille. z Si autem
vno die vel duob⁹ ſup. non ſubiacebit pene. ipſe pcuſſor.
a Quia pecunia illius eſt. ſ. ipſe ſeruus. Ex quo patet q
loquit tm̄ in hoc caſu de ſeruo gētili. qꝛ cū ſit ſeruus ſim
pliciter. ⁊ emptus ad ſeruiendū ſemp. eſt pecunia domi
ni ſui hebrei. nō ſic aūt ſeruus hebreus. qui magis ē mer
cēnarius qȝ ſeruus. vt pdictū ē. ⁊ iō occaſiōe ſerui hebrei
debet pena mortis ſicut aliorꝫ. b Si ri. fue. vi. ⁊ pcuſſe.
qs mulie. pregnantem. intendēs pcutere maritum eius.
c Et abortiuū fecerit. Abortiuū pprie dicit ſcḋm hebreos
fetus conceptus ante animatiōnē deſtructus. d Sȝ ipa
vi. ſubia. dam. quātū ma. mu. expe. hoc nō ē intelligendū
q hoc ſit taxandū ad volūtatē eius ſed q eius rationes
audiēde ſunt a iudicib⁹ ⁊ ſcḋm allegata hic ⁊ inde taxabūt.
e Si aūt mors fuerit ei ſubſecuta. ſ. mors mulieris vel
pueri iā animati. ⁊ poſſit hoc pbari cū iā ſit in ſpē hūana.
f Reddet aiam p aia. i. morietur. Aliqui vero doctores he
brei dicunt q nō p hoc intelligit pena mortis. eo q nō in
tēdebat pcutere mulierē. vel fetū eius animatū interfice
re. ſed ſolū incurret penā pecunie ſcḋm taxationē iudicum
Sed hoc videt irrōnabiliter dictū. cū vxor ſit vna caro
cū viro quē intēdebat pcutere. ⁊ iō prima expoſitio videt
melior q intelligit pena mortis cū dicit. Reddet animā
p anima. g Oculū p oculo. Poſtqȝ egit de pena occiſi
onis. hic agit de pena mutilationis ⁊ alteri⁹ leſionis. quia
ſi aliquis eruat oculū proximi ſui debet erui oculus eius

Et ita de alijs mutilatiõibꝰ. ⁊ nõ ſolū de mutilatiõibꝰ. ſꝫ etiā leſiõibꝰ corꝑalibꝰ. vt ſubdit̄. h Vulnꝰ ꝓ vulnere. ⁊ eſt vulnꝰ ꝑcuſſio cū effuſione ſanguis. Liuor aūt qñ ſanguis nõ effūdit̄ ſꝫ intra cutē denigrat̄. ⁊ idē intelligēdū ē de alijs leſiõibꝰ cõſimilibꝰ ꝑdictis ꝙ actor debet illr lędi. ita exponūt doctores nr̄i. Ra. ſa. dicit ꝙ eruēti oculū alteriꝰ nõ eſt eruendus oculꝰ. vt videnť ſonare verba legis. ſꝫ ꝑciū ſm taxationē iudicū ē ſibi imponendū. ⁊ eodē modo ð alijs leſiõibꝰ. Joſephꝰ aūt dicit medio modo ſcꝫ ꝙ eruēdꝰ ē oculus eiꝰ ſi exoculatꝰ ab ipſo voluerit. ſed ſi magis vult habere pecuniã recipiat ſm taxationē iudicum.

i Si ꝑcuſ. q̃s ocu. ſerui ſui aut ancil. ⁊ luſ. eos fec. i. ineptos ad videndum.

k Dimittet eos liberos. ⁊ intelligit̄ iſta lex de ſeruo gētili ⁊ ancilla. q2 ſi mutilaret ſuū hebreū vel ancillā. incurreret penā talionis ꝑdictā. dicit aūt hic rabi ſa. ꝙ iſta ſunt membra ex quoꝝ mutilatõne ſeruꝰ gētilis debebat exire liber decē digiti manuū. ⁊ decē pedū. oculos. aures. naſus. virga virilis ⁊ dētes. ſic intelligēdo ꝙ ꝓ vno dēte vel digito exibat liber. l Si bos ⁊c. Hic ꝯſ̄r ponunť leſiões puniēde ꝓ re poſſeſſa. cū dicitur l Si bos cor. ꝑ. vi. aut mu. ⁊ mor. fue. la. obruet̄. nõ quia brutū aīal peccare poſſit. ſꝫ ꝓpter horrorē facti. ⁊ q2 eſſet horribilis de cetero ad videdū inter hoies. m Et non comedent̄ carnes eiꝰ. nõ ſolū a iudeis q̃ nõ poterāt comedere aīal interfectū totaliter. ſꝫ nec a gētilibꝰ q̃bꝰ nõ poterat vēdi. ſꝫ dimittebanť putreſieri. tū ꝓpter horrorē facti. tū q2 ꝑ hoc dānificabať dñs bouis ad cautelā ſui et alioꝝ circa aīalia ſua ꝑiculoſa. n Dñs quoqꝫ bouis innocēs erit. ſ. ab illa pena ſibi imponēda. o Q. ſi bos cornupeta fuerit ab heri ⁊ nudiuſtertiꝰ. ita ꝙ nõ ſolū ſeml ſed bis ad minꝰ viſus fuiſſet ipetere cornibꝰ. vt dt ra. ſa. p Et cõteſtati ſunt dñm eiꝰ. i. illi q̃ viderūt dixerūt dño bouis. q Nec recluſerit. ad dictū teſtiū. r Occideritqꝫ vi. aut mu. ⁊ bos la. obruet̄. ſicut iā dictū ē. s Et dñm illiꝰ occidēt. q2 fuit in culpa. eo ꝙ neglexit recludere bouē ſuū. t Q. ſi ꝑciū fuerit ei impoſitū. in hoc ei cõdeſcēdebať. ꝙ ſi amici mortui vellēt accipe ꝑciū ꝓ morte amici ſui. ꝑ hoc poterat euadere mortē. ſꝫ ſi feciſſet manu ꝓpria nõ poterat ſic euadere mortē. q2 maior eſſet culpa ⁊ ſibi plus imputāda. Dicit aūt hic ra. ſa. ꝙ cū dicitur hic. Si ꝑciū ei fuerit impoſitū ⁊c. hic teneť ly ſi. ꝓ quia. ſic eñi debebat fieri. nec poterat ſibi denegari. qñ poſſet ſe redimere ꝑ ꝑciū ſi haberet vel ꝑ venditionē ſue ꝑſone ſi nõ haberet. v Filiū q̃ꝫ ⁊ filiā. q̃ntūcūqꝫ ſint paruuli. x Si cornu ꝑcuſſe. ſi. ſentent. ſubiacebit. in caſu ꝑdicto. y Si ſeruum ancillāqꝫ inuaſerit ⁊c. Intelligit̄ aūtē iſta lex de ſeruo gētili q̃ eſt pecunia dñi ſui. vt ꝑdictū ē. q2 ſi interfecerit ſeruū hebreū vel ancillā. eſſet ſnīa eadē ſicut de alijs hebreis. z Bos vero lapidibꝰ opprimet̄. ꝓpter horrorē homicidij qd̄ eſt horrēdū etiā in gētilibus. Dicit aūt hic Ra. ſa. ꝙ illud qd̄ dictū eſt de impetiõe bouis cū cornu intelligēdū eſt etiā ſi ꝑ recalcitrationē vel morſum vł cõſilia interfecerit. ſed ſcriptura ſolū exprimit illud qd̄ cõius accidit. ſcꝫ ꝙ interficiat eū cornibꝰ. Dicit etiā ꝙ idē eſt intelligendū de alijs aīalibꝰ domeſticis ſi interficiant.

adustiõe.[b] vulnꝰ ꝓ vulnere liuorē ꝓ liuore. [i] Si ꝑcuſſerit q̃ſpiā oculum ſerui ſui aut ancille ⁊ luſcos eos fecerit [k] dimittet eos liberos ꝓ oculo quē eruit. Dētē q̃qꝫ ſi excuſſerit ſuo vł ancille ſue ſilr dimittet eos liberos. [l] Si bos cornu ꝑcuſſerit viꝝ aut mľierē ⁊ mortui fuerit lapidibꝰ obruet̄ [m] ⁊ nõ comedent̄ carnes eiꝰ [n] dñs q̃ꝫ bouis innocens erit. [o] Q. ſi bos cornupeta fuerit ab heri ⁊ nudiuſtertiꝰ [p] ⁊ conteſtati ſūt dñm eiꝰ [q] nec recluſerit eū [r] occideritqꝫ viꝝ aut mulierē: ⁊ bos lapidibꝰ obruetur [s] ⁊ dñm eiꝰ occidēt. [t] Q. ſi ꝑciū fuerit ei impoſitū: dabitqꝫ ꝓ aīa ſua q̄cq̄d fuerit poſtulatꝰ. [v] Filiū q̃ꝫ ⁊ filiā [x] ſi cornu ꝑcuſſerit ſili ſnīe ſubiacebit. [y] Si ſeruū ancillāqꝫ inuaſerit: triginta ſiclos argenti dño dabit [z] bos vo lapidibꝰ opprimet̄ [a] Si q̃s aperuerit ciſternā et foderit [c] ⁊ nõ operuerit eā [d] cecideritqꝫ bos aut aſinus in eā: reddet dñs ciſterne ꝑciū iumētoꝝ [e] qd̄ aūt mortuū ē ipſius erit. [f] Si bos alienus bouē alteriꝰ vulnerauerit ⁊ ille mortuꝰ fuerit vendent bouē viuū ⁊ diuident ꝑciū Cadauer aūt mortui inter ſe diſptiēt. [g] Si aūt ſciebat ꝙ bos cornupeta eſſet ab heri ⁊ nudiuſtertiꝰ et non cuſtodiuit eum dñs ſuus: [h] reddet bouem pro boue [i] ⁊ cadauer integrum accipiet.

a Si quis aperuerit ciſternā. i. diſcooperuerit ciſternā priꝰ factā.

b Et foderit. i. ipam ꝓfundando vel aliā de nouo fodiendo.

c Et non operuerit eā. nõ reponēdo operculum in ciſterna quam diſcooperuerat. ⁊ nõ faciendo coopculū in ea quā de nouo foderat.

d Cecideritqꝫ bos aut aſinꝰ in eā. reddet dñs ciſterne ꝑciū iumētoꝝ. Et dicit Rab. ſal. ꝙ iſta lex ē intelligēda de fouea facta in loco vbi cõſueuerūt ire hoies vel aīalia. non aūt de illa vbi non ſolet eſſe talis acceſſus. e Quod aūt mortuū eſt. ipſius erit. ſ. dñi ciſterne. Dicit tñ ra. ſa. ꝙ ſi ꝑ aliū foderit imponendū ē foſſori. ⁊ qd̄ dictū ē de boue ⁊ aſino cadēte in foueā. intelligendū etiā eſt de alijs aīalibus. f Si bos ali. bo. al. vul. ⁊c. Dicit ra. ſa. ꝙ lex iſta intelligenda eſt de bobꝰ equalibꝰ in valore. aliter eñi dñs bouis interficientis aliū reportaret inde lucrū aliqñ. qd̄ eſſet cõtra rõnē. verbi grā. ſi coriū ⁊ carnes bouis interfecti valerēt ſex libras. q2 licet iudeis eſſet illicitū comedere carnes illas. poterāt tñ eas vēdere gētilibꝰ ad comedendū quibꝰ non erāt ꝓhibite. ⁊ bos interficiēs valeret duas. ſi vterqꝫ dominus haberet medietatē vtriuſqꝫ ꝑcij. ſequeret̄ ꝙ ille cuiꝰ bos valebat ſolū duas libras reportaret quattuor. ſꝫ qñ boues ſunt equales. medietas dāni qd̄ accidit ex occiſione bouis eo ꝙ minꝰ valet mortuꝰ q̃ꝫ viuus. ponit̄ ſuꝑ vnū. ⁊ alia medietas ſuꝑ aliū. verbi grā. Si bos occidēs valebat ſex libras. ſꝫ occiſus ſex dū viueret. ſꝫ mortuꝰ valet tñ quattuor. diuiſo vtroqꝫ ꝑcio q̃libet reportabit quinqꝫ libras. ⁊ ſic dānū duaꝝ libraꝝ qd̄ accidit diuidit̄ ꝑ equalia ſuꝑ vtrūqꝫ. Ex hoc aūt habet̄ regula q̃d agēdū ſit quādo boues ſunt inequales. q2 reſpiciendū eſt ad damnū qd̄ accidit ⁊ medietas dāni debet poni ſuꝑ vnum ⁊ alia medietas ſuꝑ alterū. ceteris nõ mutatis. g Si autem ſciebat. ſ. dñs bouis occidētis. Q. cornupeta eſſet ⁊c. ſeq̄t̄. h Reddet bouē pro boue. id eſt valorem bouis occiſi dum adhuc erat viuus.

i Et cadauer integrū accipiet ad faciēdū vtilitatē ſuā.

In ca. xxi. vbi dicitur in poſtilla. Qui maledixerit patri ſuo.

Additio.

l Jꝫ ꝑcuſſio ſimplr̄ cōſiderata ſit grauioꝛ ꝙ̄ bn̄dictio, tn̄ ſm̄ hebreos maledicēti patrē debetur maioꝛ pena ꝓpter duo. Primū qꝛ facilꝰ cōmittit⁊ et iō dīuꝰ ꝑcedit. ſicut cōtingit in aliqͥbꝫ legalibꝫ punitōibꝫ, ꝙ illa q̄ frequētiꝰ veniūt in vſum acrius puniuntur Unde dicūt legiſte, ꝙ graſſantibꝫ multꝫ opꝰ eſt exēplo. Scōm ē ꝙ in maledictiōe aſſumitur nomē dei. Maledicere em̄ cōiter intelligit⁊ ille q̄ malū imp̄cat alicui a deo. Juxta illud iiij. Reg. ij. ca. de Heliſeo. Maledixit eis in noīe dn̄i. qͦd etiā gētiles obſeruabāt. ſcꝫ maledicere in noīe deoꝝ ſuoꝝ. vtꝫ. i. Regū xvij. ca. de golia maledicente dauid in noīe dei ſui. ⁊ iō aggrauat⁊ peccm̄ eiꝰ in quātū nō ſolū offendit patrem vl̄ matrē. ſꝫ etiā deū cuiꝰ nomē in hoc peccato aſſumit. Et ſm̄ ipos acrioꝛi morte punit⁊ maledicēs patrē ꝙ̄ ꝑcutiēs. put rabi moy. gerūden. ista large tractat in ſua expoſitiōe. illud aūt qͦd ꝓſuppōit poſtilla, ꝙ maledicēs nō intelligit⁊ niſi aſſueſaciēs maledictionē nō video vbi habeat fundamētū.

[a] Si quis furatus XXII fuerit bouē aut ouē ⁊ occiderit vel vēdiderit: quīqꝫ boues ꝓ vno boue reſtituet, et q̄tuoꝛ oues ꝓ vna oue. [b] Si effrigēs fur domū ſiue ſuffodiēs fuerit inuētꝰ, ⁊ accepto vulnere moꝛtuꝰ fuerit: ꝑcuſſoꝛ nō erit reꝰ ſanguis. [c] Qͦ ſi oꝛto ſole hͦ fecerit homicidium ꝑpetrauit ⁊ ipſe moꝛiat⁊. [e] Si nō habuerit qͦd ꝓ furto reddat ipſe venūdabit⁊. [f] Si inuentū fuerit apud eū qͦd furatꝰ ē viuēs [g] ſiue bos ſiue aſinus ſiue ouis: duplū reſtituet. [h] Si leſerit q̄ſpiā agrū vl̄ vineā [i] ⁊ dimiſerit iumētū ſuū vt depaſcat⁊ aliena: qcq̄d optimū habuerit in agro ſuo vl̄ in vinea: ꝓ dāni eſtimatiōe reſtituet. [k] Si egreſſus ignis inuenerit ſpicas ⁊ ꝯp̄hēderit aceruos frugū ſiue

Replica correctoꝛii ꝯ burg.

i Jn ca. xxi. vbi poſtillatoꝛ expoīt illud. Qui maledixerit patri ⁊c. dicēs intelligi debere de aſſueſactiōe cum em̄ ꝑcuſſio ſit grauioꝛ ꝙ̄ maledictō. homines tn̄ qꝛ ſūt ꝓniores ad maledicēdū, ꝙ̄ ꝑcutiēdū parētes, iō pena tā grauis imponit⁊. Sed bur. volēs notare poſtil. dicit ꝙ huiꝰ dicti nō videt fundamētū. ⁊ tamē ipſe poſtil. mēt ponit allegās ad id leges ciuiles dicēs. ꝙ illa q̄ frequēter veniūt in vſum artiꝰ puniunt⁊ ⁊c. Opoꝛtet em̄ reſtringi ea ad q̄ hoīes magis ſunt inclinati. vt ꝓbat poſtilla. ij. xxij. ca. de reſtitutiōe quīqꝫ boū ꝓ vno. ⁊ q̄tuoꝛ ouiū ꝓ vna. ⁊ de nō nocēdo vidue ⁊ pupillo. Unde burgē. videre potuit vñ poſtil. fundamētū ſic dicēdi ſumpſit. Sꝫ rō aggrauatiōis quā ponit hic bur. modice apparētie ē. nō em̄ maledictiōes ſemp ſiūt in noīe dn̄i exēpla q̄ bur. ponit illa ſunt de aduerſarijs nō inter prolē ⁊ parētē. nā in gloſa interlineari ſup vbo maledixerit. dicit⁊ blaſphemādo cōtradicēdo verbo vel facto ⁊c. q̄ oīa vt frequēter nō ſiūt cū inuocatiōe noīs dn̄i ſꝫ potiꝰ ſpūs maligni. Ca. XXII.

ſ Jꝗs furatꝰ fuerit. Hic cōſeq̄nter oꝛdinat⁊ cōcupiſcibil⁊ et p̄io in cōcupiſcētia rei vtilis. ſcdͦ rei delectabilis. ibi. Si ſeduxerit quis v̄ginē. Circa primuꝫ reprimit⁊ p̄io illicita cōtrectatio rei aliene ſibi cōmiſſe ſiue ſibi nō cōmiſſe. ſcdͦ rei ſibi cōmiſſe. ibi. Si q̄s cōmēdauerit. Circa primū dr̄. a Si q̄s fura. fue. bo. aut ouē. ⁊ oc. vel vendi. iſtis duobꝫ cōcurrētibꝫ. ſ. furto cū vēditiōe. vel furto cū occiſiōe. b Quīqꝫ boues ꝓ vno bo. reſti. ⁊c. Querit⁊ hic quare ꝑcipit⁊ tāta reſtitutio cū in alijs rebus ſufficiat reddere duplū. Ad qͦd rn̄det quedā glo. ſup locū iſtū, ꝙ hoc ē ꝓpter quīqꝫ vtilitates bouis. ſ. qꝛ imolat⁊ deo. arat terrā. paſcit⁊ de carnibꝫ ſuis. dat lac. ⁊ coꝛium ad plures neceſſitates valet. ⁊ ꝓpter quatuoꝛ vtilitates ouis. qꝛ imolat⁊. veſtit de lana ſua. paſcit de carnibꝫ ſuis. et lac miniſtrat. Sꝫ hec rō nō videt⁊ multū valere. qꝛ idē poſſꝫ dici de auro qͦd valet ad medicinas. ⁊ pecuniā inde fiendā, ⁊ ad vaſa ꝓ miniſterio, ⁊ ad iocalia ꝓ oꝛnatu. ⁊ ſic de multis alijs. ⁊ iō aliter dicēdū. Puniunt⁊ em̄ aliqua ꝑctā grauiꝰ nō ſolū ꝓpter maioꝛē pctī grauitatē. ſꝫ ꝓpter ꝓnitatē reprimēdā ne hoīes nimis ad talia ſe laxaret. Res autē q̄ in domo cuſtodiunt⁊ vt aurū ⁊ argētū ⁊ ſilia. nō ita de facili furto pn̄t ſubtrahi. ſicut oues q̄ paſcunt⁊ in campis. et qꝛ facilitas accipiendi rē alienā inducit ad cōmiſſionē furti. iō ꝓ furto ouis imponunt⁊ quatuoꝛ reſtituēde. qꝛ facilꝰ pōt ſubtrahi furto ꝙ̄ alie res q̄ ſeruant⁊ in domo. ⁊ quīqꝫ boues ꝓ vno boue. qꝛ adhuc difficiliꝰ cuſtodiuntur qꝛ nō ita gregatim ⁊ ſimul ſe tenent in paſtu ſicut oues. Dicit autē Joſephꝰ, ꝙ idē ē iudiciū de alijs aīalibꝫ domeſticis q̄ paſcunt⁊ in cāpis, ſicut capre ⁊ cōſimilia. qꝛ ſm̄ maioꝛē ꝟ minoꝛē difficultatē cuſtodiēdi, reducunt⁊ ad legē bouis ⁊ ouis. ſꝫ illud ſcriptura ſolū exp̄mit qͦd cōius accidit. ſ. de bobꝫ et ouibꝫ. Si aūt apud furē fuiſſet inuētū aīal anteq̄ vendidiſſet vel occidiſſet. nō reſtituebat niſi duplū. ſicut ī alijs rebꝫ. qꝛ ꝓſumebat⁊ ꝙ erat inclinatꝰ ad reddēdū. ex q̄ nō vēdiderat vel occiderat. Si effrigēs fur do. ſi. ſuf. ⁊c. ſeq̄t⁊ c Percuſſoꝛ nō ē reꝰ ſang. qꝛ ꝓſumptio ē ꝯtra furē ꝙ nō ſolū veniebat ad furādū ſꝫ etiā ad occidēdū. ſi inueniret reſiſtētiā. ⁊ iō erat debitoꝛ moꝛtis. d Qͦ ſi oꝛto ſole hoc fecerit. Hic accipiūt doctoꝛes nr̄i oꝛtū ſolis ad lrām dicētes, ꝙ pena moꝛtis ꝑcuſſoꝛi imponit⁊. qꝛ die clara poterat videre ꝙ fur nō veniebat ad occidēdū ſꝫ tm̄ ad furandū. ⁊ ſic dicūt ꝙ lex immediate p̄cedēs intelligit⁊ tm̄ de fure nocturno. ſꝫ hͦ nō videt⁊ ſufficiēter dictū. qꝛ nō ſolū de nocte ſꝫ etiā de die veniūt inſidioſi hoīes ad occidēdum. ſicut pꝫ de latronibꝫ q̄ interfecerūt yſboſeth. ij. Re. iiij. ca. Et cōſilr̄ frequēter inuenit⁊. ⁊ iō dicit ra. ſal. ꝙ lex iſta nō ſolū intelligit⁊ de fure nocturno ſꝫ etiā diurno. dū tn̄ poſſit haberi ſuſpicō ꝙ vēiret ad occidēdū. ⁊ iō qn̄ ſubdit⁊ Si aūt oꝛto ſole hoc fecerit ⁊c. qͦd videt⁊ eſſe ad ꝯtrariū. dicit ꝙ hec locutio ē metaphoꝛica. ⁊ ē ſenſus. Si clarū ſit ſicut dies ē clara. ꝙ ille veniebat nō ad occidēdū. vtpote. ſi ſit pater dn̄i domꝰ. vel frater vel amicꝰ eiꝰ qͦd luce clarius ē ꝙ nō venit ad occidēdū eū. ſꝫ ſolū ad furādū ꝓ indigētia ſua ſupplēda. in tali caſu ꝑcuſſoꝛ ē reꝰ homicidij. et debet moꝛi. e Si nō ha. qͦ ꝓ fur. red. ipſe venūdabit⁊. Hoc refert⁊ ad legē ſuprapoſitā de eo q̄ furatꝰ ē ouem vel bouē ⁊ occidit eū hoc vel vēdidit. qꝛ ſi nō habet vnde reſtituat quīqꝫ boues vel q̄tuoꝛ oues debet vēdi. vt de p̄cio eiꝰ fiat dicta reſtitutio. f Si inuētū ⁊c. nō tenetur reddere niſi duplū. qꝛ pōt haberi aliqua ꝓſumptio ꝙ vellet reſtituere. ex quo reſeruabat apud ſe. vt dicitur hic. g Siue bos ſiue ouis ſiue aſinꝰ. Ex q̄ em̄ hic ponit⁊ aſinus ſiꝉ cū oue ⁊ boue. pꝫ verꝫ qͦd. ſ. dictū ē. ſ. ꝙ idē iudiciū eſt de furto alioꝝ aīalium paſcētiū in cāpis. ſicut de boue ⁊ oue quantū ad reſtitutionē furti. h Si leſerit quiſpiā agrū vel vineā. cōculcādo cū quadriga vel pedibus aīaliū ſuoꝝ ibi trāſeuntiū. vel alio modo. i Et dimiſerit iumē. ſuū ⁊ depaſc. aliena. de ꝓprio fructu q̄ erat in agro ſuo reſtituet dānū ſm̄ eſtimationē iuſtā, et dr̄ de ꝓprio vt ꝑ hͦ ipſi ⁊ alij corrigant⁊ a talibꝫ. ⁊ qͦd dictū ē hic

ſtātes ſegetes in agris [l] red-
det dānū q̄ ignē ſuccēderit
[m] Si q̄s cōmēdauerit ami-
co pecuniā aut vas ī cuſto-
diā et ab eo q̄ ſuſcepat fur-
to ablata fuerit: ſi inueniꝭ
fur duplū reddet. Si latȝ
fur: dn̄s dom⁹ applicabiꝭ
ad deos ⁊ iurabit q̄ nō ex-
tēderit manū ī rē primi ſui
ad ꝑpetrādā fraudē tā in
boue q̄ȝ in aſino ⁊ oue ac ve-
ſtimēto. ⁊ q̄cq̄d dānū infer-
re pōt [n] Ad deos vtriuſqȝ cā
[o] ꝑueniet: ⁊ ſi illi iudicaue-
rit: duplū reſtituet primo
ſuo. Si q̄s ꝯmēdauerit p-
rimo ſuo bouē, aſinū, ouē ⁊
oē iumētū ad cuſtodiā: [p] et
mortuū fuerit: aut debili-
tatū vel captū ab hoſtibus
nulluſqȝ h̄ viderit: iuſiurā-
dū erit in medio [q] q̄ nō extē-
derit manū ad rē primi ſui
ſuſcipietqȝ dn̄s iuramētū ⁊
ille reddere nō cogeꝭ. [r] Qȝ ſi

furto ablatū fuerit reſtitu-
et dānū dn̄o. [s] Si comeſtū
a beſtia: deferat [t] ad eū [v] qđ
occiſum ē, et nō reſtituet.
[x] Qui a primo ſuo quicq̄ȝ
hoȝ mutuo poſtulauerit [y] ⁊
debilitatū aut mortuū fue-
rit [z] dn̄o nō pn̄te: reddere
cōpelleꝭ. [a] Qȝ ſi in pn̄tiarū
dominus fuerit: [b] non reſti-
tuet: maxime ſi conductus
venerat pro mercede opis
ſui [c] Si ſeduxerit quis vir-
ginē necdū deſpōſatā: dor-
mieritqȝ cū ea [a] dotabit eā:
[b] et habebit eā vxorē [c] Si pr̄
virginis dare noluerit [d] red-
det pecuniā [e] iuxta modum
dotis quā virgines accipe-
re conſueuerunt. [f] Maleſi-
cos non patieris viuere.
[g] Qui coierit cum iumēto
morte moriatur. [h] Qui im-
molat dijs occideꝭ [i] preter
dn̄o ſoli. [k] Aduenā non con-
triſtabis: neqȝ affliges eū.

de agro ⁊ vinea intelligēdū ē ſilr̄ de oliueto ⁊ horto. ⁊ ſi-
milib⁹. ſi fiat ibi dānū. k Si egreſſus ignis. etiā p̄ter
intētionē accēdētis ipm̄. Inuenerit ſpicas ⁊c̄. ſequitur.
l Reddet dam. q̄ ignē ſuccē. q2 nō cuſtodiuit ignē ſuū
ſicut debuit. ⁊ iō ſi nō eſſet aliqua negligētia in eo de cu-
ſtodia ignis. vr̄ q̄ nō
teneretur reſtituere. ſi
etiā aliqđ aīal vt catt⁹
vl̄ hmōi portaret ignē
nō teneꝭ reſtituere, dā-
nū ſequēs. q2 dicitꝭ hic
Si egreſſus ignis, ſcili-
cet a ſeipſo.
m Si q̄s cōmēdaue-
rit. Hic reprimitꝭ ꝯtre-
ctatio indebita rei alie-
nē ſibi cōmiſſe. hec aūt
cōmiſſio fit q̄druplr̄.
vno mō ꝑ modū depo-
ſiti, de quo dicitꝭ hic. q̄
ſi fuerit ablatū furto:
fur reddat duplū ſi in-
ueniatꝭ. ⁊ ſi nō inueniꝭ
cuſtos depoſiti erit li-
ber ꝑ iuramētū ſuū q̄
nō cōmiſit fraudē ī il-
lo depoſito. ſi tñ depo-
nens habeat teſtes q̄
ipſe peierauit in eam.
n Ad deos. i. iudices.
o Peruenier. ⁊ ſi te-
ſtes inueniātꝭ veri. iu-
dices eū cōdēnabunt
ad reſtituendū duplū.
Et eadē rōne ſi teſtes ī-
uenti ſint falſi. cogēdi
ſunt ad reſtituēdū du-
plum ipſi depoſitario.
Scđo cōmittitꝭ res alie-
na ad cuſtodiendū pro
mercede vt aīal paſto-
ri. ⁊ de hoc loq̄tꝭ cū dr̄.
Si q̄s cōmēdauerit primo ſuo bo. ⁊c̄. p Et mortuus
fue. aut de. vel cap. ab hoſ. nulluſqȝ hoc viderit. q̄ poſſit te-
ſtificari ꝑ cuſtode erit liber a reſtitutiōe ꝑ iuramētū ſuū
q̄ nō fecit ibi fraudē vel negligētiā. Cui⁹ rō ē. q2 nō pote-
rāt ꝓcauere morti vel debilitatiōi. q2 cōtingūt ex cā natu-
rali. ⁊ ſilr̄ captiōi hoſtiū nō poterat reſiſtere. Qȝ ſi fur ab-
ſtu. reſt. dā. dn̄o. Cui⁹ rō eſt. q2 ꝑ cuſtodia habet mercedē
et iō debet reſtituere qđ ablatū ē furto. ⁊ nō ē liber ꝑ ſuū
iuramētū ſicut depoſitari⁹ q̄ gratis ſeruabat. r Si co-
meſt. a beſt. defe. ſ. ipſe cuſtos. s Ad eum. ſ. ad dn̄m.
t Qđ occiſum ē. In hebreo h̄r. Adducet teſtimonium.
Et h̄ poterat eſſe duplr̄. vno mō q2 afferebat cadauer aīa-
lis occiſi. vel aliquā partē ei⁹. Alio mō q̄ adducet hoīes
q̄ vidiſſent in caſu in q̄ nihil poterat eruere de aīali occi-
ſo de ore beſtie occidētis. Dicit tñ hic ra. ſa. q̄ ſi eſſet occi-
ſum ab aīali paruo. cui cuſtos poterat reſiſtere. vt a cat-
to vel vulpe vel hmōi. tenebatꝭ reſtituere. nec valebat ſi-
bi teſtimoniū. Si aūt a leone vel ſerpēte vel hmōi ſibi va-
lebat. etſi eſſet in loco deſerto. vbi nō poterat habere te-
ſtimoniū hoīm debebat eſſe liber ꝑ iuramētū ſuū. niſi in
deſcriptione ſua poſuiſſet gregē in tali loco ꝑiculoſo ſine
ꝯſenſu dn̄i. Tertio mō poterat fieri cōmiſſio ꝑ modum
mutui. ⁊ hoc loquitur cū dicitꝭ. v Qui a pr. ſuo q̄c. ho-
rū. ꝑ o. ſ. aīal aliqđ ad op⁹ illi⁹ q̄ accepit. x Et debi-

aut mortuū fue. reſtituet dānū. Cui⁹ rō ē. q2 tota vtilitas
aīalis in illo ope erat ſua. y Dn̄o nō pn̄te. h̄ additꝭ ad
excipiēdū caſuȝ iſtū. ſ. ſi dn̄s aīalis eēt pn̄s ī ope illo ad
cuſtodiā aīalis ſui. Quarto mō fit ꝯmiſſio rei alteri tradi-
te ꝑ locationē. ⁊ tūc mutu⁹ teneꝭ de cuſtodia aīalis ille cui
locatꝭ. q2 locās ſiue cō-
mittēs reportat merce-
dē aīalis. ⁊ iō nō teneꝭ
ad reſtitutionē mortui
vl̄ debilitati. niſi feciſ-
ſet illđ animal nimis
laborare. ⁊ hoc eſt qđ
dicitꝭ. a Qȝ ſi in pn̄-
tiaȝ dn̄s. ſ. aīal̄ fuerit.
b Nō reſt. q2 dn̄s aīa-
lis poterat vide ſi aīal
nimis grauareꝭ. ⁊ po-
terat ip̄edire. c Si
ſeduxe. q̄s. Hic ꝯñr re-
primitꝭ ꝯcupiſcētia inordia-
ta circa delectabile car-
nis. ⁊ p̄io q̄ ē ſm̄ na-
turā cū dr̄. c Si ſe.
q̄s vgī. vbis vel donis
inducēdo eā in ꝯſenſū
copule carnalis.
a Dota. eā. ſ. dote vxo-
ris. vñ ſubditꝭ. b Et
habe. eā vxo. ⁊ h̄ expri-
mitꝭ. q2 ali⁹ ē mod⁹ co-
tādi. vt ſtatim ſubditꝭ.
c Si pr̄. vgīs da. no.
q2 puella ē nobilior et
ditior. vel alia de cā.
d Red. pec. ſ. ille qui
decepit eā. e Iuxta
mo. do. ⁊c̄. ⁊ ē. l. ſiclo⁊
argēti. vt h̄r. Deu. xxij. c.
de vgīne corrupta ab
aliq̄ anteq̄ȝ ſit alicui affi-
data. ita q̄ duplr̄ ē ibi
dos. vna q̄ datꝭ vxori. alia q̄ datꝭ pr̄i. f Maleſi. nō pati.
viuere. In hebreo h̄r. Sortilegā nō patieris viuere. ⁊ licȝ
exprimat mulierē tñ etiā intelligitꝭ de hoīe ſortilego. ſicut
exprimit tranſlatio nr̄a. ſȝ ſcriptura exprimit illđ qđ cōmu-
nius accidit. ſ. q̄ mulieres ſint ſortilege. Ex h̄ etiā pȝ q̄ cū dicitꝭ
Maleficos ⁊c̄. intelligitꝭ ſpālr̄ de maleficio qđ ꝯſiſtit ī
ſortilegijs. Ponitꝭ aūt iſta lex īter eas q̄ reprimūt ꝯcupi-
ſcētiā carnalē. q2 ſortilegia freq̄nter fiūt in his q̄ ꝑtinent
ad actū carnis. g Qui coie. cū iumē. mor. moria. ꝑ h̄ re-
primitꝭ ꝯcupiſcētia q̄ ē ꝯtra naturā. debet etiā iumētū interfici ī
deteſtationē facti. vt alibi dr̄. ⁊ ne ali⁹ exēplo ꝑcedētis facti
attētaret idē facere cū illo aīali. h Qui imo. dijs. Hic
ꝯñr ordinatꝭ rōnalis. ⁊ p̄io q̄ntū ad ꝑſonas ſimplices. ſe-
cūdo q̄ ad iudices. xxiij. ca. tertio quo ad ſacerdotes circa
mediū. xxiij. ca. ibi. Sex annis. Circa primū ordinatꝭ ratō-
nalis circa deū. cū dr̄. h Qui imolat dijs. i. ydolis. q̄ re-
putantꝭ dij ab ydolatris. ⁊ ꝑ imolationē hic ꝓhibitā ſub
pena mortis. intelligitꝭ ꝓhibita oblatō libatō ⁊ thurifica-
tio. ⁊ talia q̄ fiebāt in tēplo ipſi deo directe. vt dicit ra. ſa.
et h̄ notatꝭ cū ſubditꝭ. i Preter dn̄o ſoli. Si aūt iude⁹
ſcoparet tēplū ydoli vel ornaret vel alia ſilia q̄ ſunt pre-
ambula ad oblationes ⁊ ſacrificia faceret. non eſſet puni-
endus morte ſm̄ eū ſȝ alia pena. Scđo ordinatꝭ rōnalis er-
ga primū cū dicitꝭ. k Aduenam nō ꝯtriſtabis. Cui⁹

[a] Aduene enī τ ipſi fuiſtis ĩ ťra egypti. [b] Vidue τ pupillo nō nocebitis. Si leſeritis eos: vociferabunt̃ ad me τ ego audiā clamorē eoꝝ. τ indignabit̃ furor me⁹. p̄cutiā q̄ʒ vos gladio τ erūt vxores vr̄e vidue: τ filij vr̄i pupilli. [c] Si pecuniā mutuā dederis [d] p̄p̄lo meo paupi [e] qui habitat tecū: [f] non vrgebis eū quaſi exactor [g] nec vſuris opp̄imes. [h] Si pign⁹ a p̄rio tuo [i] acceperis veſtimētū an̄ ſolis occaſū reddes ei. ipſū enī ē ſolū q̄ opit̃ indumentū carnis eius. [k] nec habet aliud in quo dormiat. Si clamauerit ad me exaudiā eū: qȝ miſericors ſū. [l] Dijs nō detrahes [m] τ p̄ncipi populi tui nō maledices [n] Decimas τ p̄mitias tuas nō tardabis offerre. [o] Primogenitū filiorum tuorū dabis mihi. [p] De bobus quoq̄ʒ τ ouibus ſimiliter facies. [q] Septem diebus ſit cū matre ſua. die octaua reddes eum mihi. [r] Viri ſancti eritis mihi. [s] Carnem que a beſtijs fuerit p̄eguſtata: non comedetis: [t] ſed p̄oijcietis canibus.

cauſa ſubdit̃ cū dicit̃. a Aduene enī τ ipſi fuiſtis. ac ſi dicat. illud qđ ibi ſuſtinuiſtis debet vos inducere ad hoc ꝙ dulciter eos tractetis. dr̃ aūt aduena q̄ aliūde venit ad manēdū in regiōe aliq̄. b Vidue τ pupillo nō nocebitis. iſta lex intelligēda etiā ē de alijs q̄bus nō ē nocēdū. ſed lex exprimit illud qđ frequenti⁹ accidit. ſ. afflictio taliū. eo ꝙ non poſſint reſiſtere. ex hoc tn̄ aggrauat̃ pctm̄. τ accelerat̃ vindicta diuina vñ ſubdit̃. Vociferabunt̃ ad me τ ego exaudiam. c Si pecuniā mutuam dederis. Dicit ra. ſa. ꝙ iſtud ſi accipit̃ p̄ qȝ. debet enī mutuare p̄ximo exiſtenti in neceſſitate. d Populo meo paupi. p̄ hoc ꝙ dicit p̄p̄lo meo. non excludit gentilē. vt dicit ra. ſa. ſȝ dat ibi intelligere ꝙ pri⁹ τ in minori neceſſitate debet iudeus mutuare iudeo q̄ʒ gētili. p̄ hoc etiam ꝙ dicit paupi. non excludit diuitē cui etiā mutuādū ē ſi indigeat. ſȝ pri⁹ mutuādū eſt paupi. p̄ hoc etiā qđ ſubdit̃. e Cui habitat tecū. nō excludit̃ a mutuo ille q̄ habitat in alia ciuitate. cui ē mutuādū etiā ſi ē in neceſſitate. ſȝ pri⁹ ſuccurrēdū eſt neceſſitati vicini. vñ iſta lex dicit generaliter quāto aliq̄s eſt p̄pinquior. tāto magis ſuccurrēdū eſt eius neceſſitati. f Nō vrgebis eū quaſi exactor. repetēs debitū cū auſteritate nimia q̄ʒdiu ē impotēs ad ſoluendū. g Nec vſuris opp̄imes. In hebreo hr̃. Nec morſū pones ſup̄ eū. τ p̄ morſum intelligit̃ vſura. Cui⁹ rō ē vt dic̃ ra. ſa. qȝ ſicut ſerpēs mordēs in ſilētio paꝝ p̄cipit̃ vł ſentit̃ in p̄ncipio. ſȝ poſtea inflat hō τ diffundit̃ effect⁹ illius morſus paꝝ p̄ totū corp⁹. ſic vſure malū nō ſentit̃ in principio. ſȝ poſtea aſcēdit ad magnā ſummā. τ deuorat totā hoīs ſubſtantiā. Patet etiā p̄ p̄dictā expoſitionē ra. ſa. ꝙ vſura nō ē licita iudeis. etiā cū illis q̄ nō ſunt de lege ſua qȝ de mutuo dixit in p̄ncipio ꝙ nō excludit̃ gētilis ſȝ pri⁹ dandū ſit iudeo. τ ſup̄ illud pš. Qui pecuniā ſuā non dedit ad vſurā. dicit glo. hebraica etiā gētilis. τ iō ꝙ cōceditur iudeis dare ad vſurā extraneis. Deut. xxiij. ca. eſt p̄miſſio minoris mali ad mai⁹ euitandū. ſ. ne hebreos grauarēt vſuris. ſicut dicūt doctores nr̄i. h Si pignus a p̄ximo tuo. i. iudeo. i Acceperis veſt. an̄ ſo. occaſ. red. ei. In hebreo hr̃. Vſq̄ʒ ad occaſum ſolis reddes ei. τ vtrunq̄ʒ eſt verū. qȝ ſi ſit veſtimētū ſibi neceſſariū de die. debet reddi ſibi in mane. τ poſt reſumi in veſpe. ſi aūt ſit veſtimentū neceſſariū de nocte. debet ſibi reddi veſpe τ poſt reſumi in mane. τ q̄ʒtū ad h̄ ſubdit̃. k Nec habet aliud in quo dormiat τc. Si aūt q̄rat̃ q̄re accipiat̃ pignus ita frequēter τ reſtituebat̃. dicit ra. ſa. ꝙ h̄ erat ad imp̄imēdū cordibus hoīm dei miſericordiam q̄ quotidie peccātibus quotidie relaxat cū clamat ad ipm̄. Ioſeph⁹ dicit ꝙ h̄ erat ne debitor daret obliuiōi τ fieret negligēs in ſolutiōe debiti. l Dijs nō detrahes. i. iudicibus te puniētibus p̄pter pctm̄ tuū. qȝ in h̄ tenēt locū dei. m Et principi p̄p̄li tui non maledices. qȝ malediceres tibi ipſi cū ſit caput p̄p̄li cuius tu es pars. n Decimas tuas τc. In hebreo hr̃. Plenitudinē tuā τ lachrymā tuā nō tardabis reddere. τ ſm̄ ꝙ dicit ra. ſa. p̄ plenitudinē intelligunt̃ p̄mitie in aridis. ſicut ē triticū τ ordeū. τ p̄ lachrymā in liq̄dis. ſicut vinū et oleū τ hmōi. q̄ debēt reddi tp̄e ſtatuto a lege τ nō retardari. o Primogenitū filioꝝ τc. qȝ cōſecrati erāt dn̄o. eo ꝙ percutiens dn̄s p̄mogenita egyptioꝝ ſaluauit p̄mogenita hebreorū. vt ſ. dictū eſt. xiij. capitulo. p De bobus quoq̄ʒ τ ouibus ſilr̃ facies. i. offerēdo dn̄o. p̄mogenita tn̄ hoīm redimebant̃. v. ſiclis argēti. Dicit aūt hic ra. ſa. ꝙ quilibet ſicl⁹ valet quatuor ſolidos. tn̄ nō dicit cui⁹ monete. Et iō videt̃ dicēdū ꝙ valor determinat⁹ eſt nobis incertus. qȝ ſic frequēter dictū ē monete τ pōdera auri τ argēti multū variantur ſm̄ tp̄a τ varias regiōes. Qđ aūt dicit hic de p̄mogenito ouis et bouis intelligēdū eſt etiā de p̄mogenitis alioꝝ aīaliū q̄ poterāt imolari. De aīalibus aūt alijs p̄mogenitū aſini debebat redimi oue. et alia redimebant̃. vt. ſ. dictū ē. xiij. ca. q Septē diebus ſit cū matre ſua. qȝ ante octauū diē ē res nimis tenera et imp̄fecta. τ tales nō debēt offerri deo. Ra. ſa. aliter exponit l̃ram iſtā ab illo loco. p De bobus q̄q̄ʒ τ ouibus ſilr̃ facies. dicēs ꝙ ly ſilr̃ refert̃ ad l̃ram p̄cedētē imediate q̄ loquit̃ de p̄mogenito hoīs q̄ debebat redimi poſt. xxx. dies. τ ita dicit ꝙ p̄mogenitū bouis debebat ſeruari apud dn̄m ſuū. xxx. diebus τ tūc dari ſacerdoti. p̄mogenitū autē ouis. l. diebus. qđ aūt ſubdit̃. q Septē diebus ſit cū matre ſua. dicit ꝙ h̄ nō refert̃ ad l̃ram p̄cedētē vt dirigat̃ h̄ mādatū ad illos q̄ offerebāt p̄mogenita. Sed ad ſacerdotē q̄ nō debebat aliqđ aīal imolare an̄ octauū diē dn̄o. qđ aūt ſubdit̃. r Viri ſcī eritis mihi. ad oēs generaliter dirigit̃. vt ſint mūdi nō tm̄ mēte. ſȝ etiā corpe. iō ſubditur. s Carnē q̄ a beſtijs τc. In hebreo hr̃. Que a beſtijs fuerit lacerata vel diſſipata. qȝ nō ſolū erat ipſis p̄hibitū comedere carnes quaꝝ vnā p̄tē comederēt beſtie. ſȝ etiā carnes aīalis occiſi a q̄cūq̄ʒ beſtia ſilueſtri vel domeſtica. etiā ſi nihil de occiſo comediſſent. vt dictū eſt. ſ. de boue occiſo a boue cornupeta. Sciēdū etiā ꝙ lex iſta loquit̃ de carnibus. q̄ alıs eis erāt licite. t Sȝ p̄ijcietis canibus. Dicit aūt ra. ſa. ꝙ vēdere poterāt gentilibus quos iudei reputāt ſicut canes. τ vocāt gētiles oēs q̄ nō ſunt de lege iudeoꝝ.

Additio. In ca. xxij. vbi dr̃ in poſtil. ꝙ iſto dic ra. ſa. Lex illa.

l Longe videt̃ a ſenſu l̃rali dicere ꝙ in h̄ ꝙ dr̃. Si aūt orto ſole h̄ fecerit. intelligit̃ metaphora. qȝ in iudicialibus q̄ tractant̃ de actibus hūanis inter p̄tes iudicādis. nō ē op⁹ metaphoricis locutiōibus. cū poſſit plano mō dici. vñ meli⁹ vt dicēdū cū doct. nr̄is quibus ꝯcordāt q̄dā hebrei. Obiectō aūt poſitā ꝯ eos nō vr̃ valere. nā licȝ aliq̄ꝯ ꝯtigat ꝙ aliq̄ in ſtatiōe interficiāt hoīeȝ i domo p̄pria. h̄ tn̄ ē de raro ꝯtingētibus de quibus lex nō curat. niſi de his que frequenter cōtingunt.

Replica correctorū contra Burgenſem.
In ca. xxij. vbi poſtillator ſequēs Ra. ſa. dicit me
i raphorice dictū. q̄ ſi orto ſole fecerit. vt3 i poſtil.
Burg. inſtat di. q̄ in iudicialib9 actib9 debet fie-
ri plana locutio nō metaphorica. cui9 oppoſitū etiā fit et
fieri pōt q̄ſi in terminis
h9 lre. Dicit eni τ ſcri
bit Luce. clari9 id pro
bari iſtis inſtrumentis
τc. hec burg. ſatis facit
arguēdo poſtil. illā eſt
rarū fures in die inue
re in domos hoim ra
pere, occidere. τ hoies
de domibus effugare.
q̄s ſi q̄s occideret reus
nō eſſet. eſſ:nt eni tres
aliquid plus q̄ fures.
Hec ē illa de. aug. po
ſita in glo. ordi. Uñ et
ſi fm de. aug. ſint aliq̄
plus q̄ fures. ſunt tñ ve fures. q2 vſurpatores rei aliene i
nito dño. in caſu igit poſtilla. τ Ra. ſa. ſtm plani9 exponit.

Non ſu XXIII.
n ſcipies vocē mēda
cij b nec iūges manū
tuā c vt p impio dicas fl'm
teſtimoniū. d Nō ſequeris
turbā ad faciēdū malum.
e nec in iudicio plurimorū
acqēſces ſentētie vt a vero
devies f Pauperis q̄3 nō mi-
ſereberis ī iudicio. g Si oc
curreris boui inimici tui:
aut aſino erranti, reduc ad
eū h Si videris aſinū odiē-
tis te iacere ſub onere: non
ptraſib3 ſ3 ſbleuabis cū eo.
i Nō declinabis in iudiciū
pauperis. k Mēdaciū fugies.
Inſontē τ m iuſtū ñ occides:

Non ſuſcipies τc. Hic ordinat Cap. XXIII.
n rōnalis q̄tū ad iudices. τ pmo erga ptes q debet
in iudicio aliq̄d pponere. vt nō audiat vna pars
ſine alia. q2 q̄ñ vna audit in abſentia alteri9 ſolēt multa
mēdacia immiſcere ad iuſtificationē ſue cauſa. et h̄ ē qd
dicit. Nō ſuſcipies vocē mēdacij. ſcdo regulat circa teſtes
cū dicit. b Nec iūges manū tuā. i. nō facies pactū vel
pmiſſum. τ vtit tali mō loquēdi. q2 in pactis τ in pmiſ-
ſis iungit man9 vni9 cū manu alteri9 ad pfirmationē. In
hebreo ht. Nō leuabis manū. τ ē eadē ſnia. q2 apd aliq̄s
ille q pmittit aliq̄d leuat digitū vel manū ad confirmadū
c Ut p impio τc. In hebreo ht. Cū impio pmiſſum.
ad eſſendū teſtē falſu3. τ iſtud pōt referri ad eū q pmittit
impio. ſ. vt p eo pmittat ſe falſum teſtificari. τ ſic accipit
tranſlatio nra. Alio mō pōt referri ad ipm impiū. vt. ſ. ſit
teſtis in cā falſa. τ h̄ mo exponit Ra. ſa. τ rōnabilit. q2 ſic
refert ad iudices iſtud pceptū. q̄ q̄dē iudices hic informā
tur. vt pdictū ē. τ ſic ē ſenſus pdicti mādati. Nō leuabis
manū cū impio, aſſecurando eū donis vel pmiſſis vt ſit
teſtis falſitatis. ſicut fecerūt iudices ſamarie ad mādatū
iezabelis ſubmittētis falſos teſtes ꝯ naboth vt occidere
tur. vt ht. iij. Reg. xxi. Tertio informant q̄tū ad formam
iudicij cū dicit. d Nō ſequeris τc. q2 iudex non debet
dare ſniam iniuſtā ad ſatiſfaciēdū turbe vel multitudi-
ni. ſicut fecit pylat9 ꝯ xpm volens ſatiſfacere pplo. vt ht
Mar. xv. τ Mat. xxvij. e Nec in iudicio plurimoru3
acqēſces ſnie. vt ſi maior ps declinet ad ſniam iniuſtā.
nō pter h̄ debet aliq̄s de iudicib9 pformiter ipis de iu-
dicio rndere. ſ3 vitate tenere. Aliter exponūt hebrei paſ-
ſum iſtū. q2 in hebreo ht. Non declinabis poſt rabbim. i.
multos ad malū. τ nō rndebit in iudicio ad declinandū
poſt rabbim. i. magiſtros vl magnos ad peccādū. Hec he
hebraica dictō rabbim. eq̄uoca ē. q2 ſignificat idē q̄ mul
tos. τ ſic accipit in pma pte auctoritatis. τ ē ſenſus. q̄ pro
pter maiorē ptē iudicātiū declināte ad iudiciū iniuſtu3.
aliq̄s de iudicātib9 nō debet ſeq̄ dictū eo2. Item ſignifi
cat idē q̄ magnos vel mgros. τ ſic accipit in ſcda pte au-
ctoritatis cū dicit. Et nō rndebis in iudicio pter maḡs
vel mgros ad peccādū. τ eſt ſenſus. q2 ſicut nō ē declinan
dū a vitate pter maiorē partē iudicātiū ibi declinātem.
ita declinandū nō eſt pter illos q ſunt maioris auctori-
tatis in iudicādo. τ pter h̄ ſtatuerūt ſapiētes iudeorum
q̄ q̄ñ in iudicio reqrit ſnia. tūc dictū iudicātiū debet inci
pi ab illis q ſunt maioris auctoritatis. τ vltio a maiorib9
ne minores formidēt declinare a ſentētia maio2. qd poſ-
ſet eſſe ſi maiores pmo dicerēt. Et hūc modū tenēt in vni
uerſitate pariſieſi theologi in deliberatiōib9. ſ. incipiēdo
ab illis q ſunt iuniores in magiſterio. Quarto informan
tur iudices q̄tū ad cō
ditionē pſona2 veniē-
tiū ad iudiciū cum dr.
f Pauperis quoq̄ nō
miſereberis in iudiciō.
in cauſa falſa iuuādo
ſue paupertatis eū ſuſti
nēdo. q2 ſanctū eſt p-
honorare vitatē. vt di
citur. i. ethicorum.
g Si occurrerit. Iſta
ponit hic ex incidēti.
q2 ex iurgijs de q̄b9 im
mediate locut9 ē. ſolēt
hoies inimici fieri. io
ſubditur.
g Si occurreris τc. Iſtud pcipit duplici de cā. ſ. p aia-
li erranti. ne a feris deuoret. iudei eni erāt crudeles. τ io
lex induxit eos ad pietatē. etiā circa bruta aialia. vt p h̄
ad maiorē pietatē circa hoies inducerent. Itē p domio
aialis. q2 p talē reductionē inducebat ad amicitiā redu-
cētis. τ qd eſt hic dictū de boue et aſino errāti intelligen
dū eſt de oi aiali domeſtico. h Si videris aſinū τc.
Iſtud etiā dicit p aiali τ etiā p dño. ſicut dictū ē in lege
immediate pcedēti. τ qd hic dicit de aſino intelligēdū
eſt de oi aiali onerato. i Nō declinabis in iudicium
pauperis. refert ad informādū iudices. q2 ſicut. ſ. informa
uit eos de nō ſuſtinēdo paupes in cā iniuſta. ita econtra
rio docet eos q̄ nō declinēt a iuſticia eo2 ſuſtentāda i fa
uorē diuitis vel potētis. k Mēdaciū fugies. licet eni
ſit fugiēdū ab oib9. maxime tñ a iudicib9 q ſunt in ſta
tu τ officio cōſeruāde veritatis. l Inſonte τ iuſtū non
occides. Dicit inſontē. i. innocentē q̄tū ad illū q p falſos
teſtes cōuincit. quē iudex nō debet interficere ſi ſciat ei9
innocētiā ſecrete. ſed debet teſtes diligenti9 examinare.
vt eo2 falſitas deprehendat. τ ſi ſic nō pōt deprehēdere.
debet iudiciū ad ſupiorē remittere. τ ſi nō pōt. q2 non ha
bet ſupiorē iudicē. dicit Tho. de aq. ſcda ſcde. q. lxiiij. ar.
vi. in rñſione ad tertiū arg. q̄ in hoc caſu iudex non pec-
cat ferendo ſniam cōtra eū. q2 nō interficit ipm. ſ3 illi q
accuſant. ſaluo tñ meliori iudicio vid2 cōtrariū. q2 dicit
aug. li. de li. arbi. Quō apud diuinā pudentiā a pecca-
to liberi ſunt qui pro his reb9 quas contēni oportet hu-
mana cede polluti ſunt. q. d. nullo mō. τ per res contem-
nendas intelligit auguſti. omnia illa que homines inui
ti amittere poſſunt. inter quas eſt vita corporalis. τ mul
to fortius dignitas tpalis quecūq̄. τ poteſtas iudicādi.
ſm q̄ dicit Iob. ij. ca. Cuncta que habet homo dabit p
anima ſua. i. pro corpali vita tuēda. τ ideo ſi iudex quātū
cūq̄ ſupior nō poſſit inuenire viā liberandi innocente3
a morte debet prius dignitatem et officium iudicandi
dimittere. q̄ ſententiam mortis contra innocentem fer
re. aliter peccatū nō euaderet. vt vid2. dicit autem.
m Iſtū. pter illū qui iuſtus ē iudicio hoim. q̄uis for
te ſit debitor mortis apud deū. τ talē nō debet iudex occi
dere q̄uis ſecrete ſciat ipm morte dignū. q2 nō ē licitū ei
vt ē pſona ſingularis. ſm q̄ dicit aug. pmo de ciuit. dei.
Qui ſine aliqua publica adminiſtratiōe maleficium in-
terficit. velut homicida iudicabit. τ tāto ampli9 q̄tū ſibi
poteſtatē a deo nō cōceſſam vſurpare nō timuit. Nec eti
am vt eſt perſona publica. Quia vt ſic non habet viam

ad occidēdū eū. nec ē ſilr de ꝯdēnatiōe innocētis ad mor
tē ⁊ de dimiſſiōe illi⁹ q̄ ē morte dign⁹, ꝓpter qd nō valet
ſi arguat ꝑ te. iudex nō pōt ꝯdēnare quē ſcit innocētē, g ꝑ
oppoſitū nec pōt dimittere quē ſcit dignū morte, q: vt eſt
ꝑſona publica pōt reſignare dignitati ⁊ officio iudicādi,
ſ; vt ē ꝑſona ſingularis
nō habet viā vel ptātē
aliquā occidēdi. Aliter
aūt exponit Ra. ſa. paſ
ſum iſtū dicēs, ꝙ inno
cēs hic accipit ille qui
exit de domo iudicij
ꝯdēnat⁹ ad mortē pro
crimie ſibi ipoſito. tn̄
eſt innocēs ſm̄ vitatē.
q: ſi tūc appareat aliqs
q velit ei⁹ inocētiā de
clarare deb; reduci ad
iudiciū vt audiat ille
q vult eū innocētē oſtē
dere, ⁊ ſic factū fuit de
ſuſanna. vt; Dan. xiij.
ca. Ad cui⁹ ſcꝫ danielis
dictū. fuit reducta ad
iudiciū ⁊ a morte libe
rata. Per iuſtū hic in
telligit ille q exit de do
mo iudicij tanq̄ inno
cens a crimine ſibi im
poſito licet ſm̄ vitatē ſit reus, ⁊ tunc ſi appareat aliqs q
velit eū pbare reū de dicto crimine, nō ē audiēdus ꝯtra eū,
q: licet euadat manū hoīs, remanet tn̄ in manu dei pu
niēdus. iō ſubdit ꝓ cā hui⁹ dicti. n Quia aduerſor im
piū, ac ſi dicat de⁹, ꝓpter hoc talē nō debes occidere, q: lic;
manū tuā exeat remanet tn̄ in manu mea ad puniēdū, et
poſſum eū interficere multis vijs, q: nō dimitto impiū
(impunitū.
o Nec accipies munera ⁊c. etiā ꝓ iudicio
vero. nō eni debet vēdere iudex iuſticiā ſuā, q: ſi ſit iudex
inferior debet eſſe ꝯtēt⁹ de ſtipēdijs ſibi datis a ſuꝑiori.
Si aūt ſit ſuꝑior debet eē ꝯtētus redditibus iuris, qui ſunt
ſtipendia ſibi ꝯceſſa a cōitate pro obſeruatione iuſticie.
p Que etiā excecāt prudētes. q: ſi accipiat iudex mune
ra ꝓ iuſticia defendēda, ex tali aſſuefactiōe inclinabit ad
accipiēdū ꝓ iniuſticia ſuſtinēda, ⁊ ſic excecabit. iō ſequit
q Et ſubuertūt vba iuſtoꝝ. q: q pri⁹ loquebat ꝓ vitate iu
ſticie, poſtea loquūtur ad ꝯtrariū. r Peregrino nō moleſt⁹
eris. pigrin⁹ hic dr trāſiēs ꝑ alienā terrā, quē iudex non
debet moleſtare retardādo ſibi facere iudiciū de iniuria
ſibi facta, vt iter ſuū poſſet exequi. s Sex annis. Hic
ꝯſtr informant ſacerdotes, q: hic agit de feſtis ⁊ ſolēnita
tibus, q; debeāt obſeruari a toto ꝓplo, tn̄ in hoc debēt diri
gi ꝑ ſacerdotes. Et pmo agit de ſeptio anno q erat qi tot⁹
ſolēnis, eo ꝙ erat ann⁹ remiſſiōis, ⁊ hoc eſt qd dicitur.
s Sex annis ſem. ter. tuā ⁊c. ꝓ victu tuo ⁊ familie tue.
t Anno aūt ſeptio dimittes eā. Dicit Aug. ꝙ ſeptio an
no bn̄ erat ſeminādū, ſ; nō colligēdū a ſeminatoribus, ſ; erat
dimittēdū paupibus, vt ſubdit. Ut comedāt paupes ⁊c.
Joſeph⁹ aūt ⁊ hebrei dicūt ꝙ ſeptio anno non erat ſemi
nādū, nec colligēdū a dn̄is terre, ſ; debebāt dimittere il
la q ſpōte naſcebant paupibus, ⁊ hoc magis ꝯcordat lre cū dr.
t Anno āt ſep. di. eā ⁊ re. fa. ita ꝙ ly requieſcere facies, re
fert ad hoc ꝙ tra nō exerceat ꝑ culturā, ⁊ ly dimittes refert
ad hoc ꝙ dn̄s cāpi ea q ſpōte naſcebant illo anno paupibus
dimitteret. v Ita fa. i. vinea ⁊ in oli. tuo. q: ſicut nihil
colligebat dn̄s in poſſeſſiōe ſua ita nec in illis q erāt ſup
cāpū. ſecundo agitur de celebratione ſabbati, cū dicitur.

[n] q: aduerſor impiū. [o] Nec acci
pies munera, [p] q̄ etiā excecāt
prudētes: [q] ⁊ ſubuertūt vba
iuſtoꝝ. [r] Peregrino moleſt⁹
nō eris. Scitis ei aduenarū
aīas, q: ⁊ ipi pegrini fuiſtis
in tra egypti. [s] Sex annis
ſeminabis terrā tuā ⁊ ꝯgre
gabis fruges ei⁹. [t] Anno aūt
ſeptio dimittes eā: ⁊ requi
eſcere facies, vt comedant
pauperes ꝓpli tui, ⁊ quicquid re
liquum fuerit: edant beſtie
agri. [v] Ita facies in vinea:
et in oliueto tuo. [x] Sex die
bus opaberis: ſeptima die
ceſſabis vt requieſcat bos et
aſinus tuus, ⁊ refrigeretur fi
lius ancille tue et aduena.
[y] Oīa que dixi vobis cuſtodi
te: [z] ⁊ ꝑ nomē externoꝝ deo
rū [a] nō iurabitis [b] neq; audie
tur ex ore vr̄o. [c] Tribus vicibus
ꝑ ſingulos annos mihi fe
ſta celebrabitis. [d] Solenni
tatē quoq; azimoꝝ cuſtodi
es. Septē diebus comedes
azima [e] ſicut p̄cepi tibi tpe
menſis nouoꝝ quū egreſſus
es de egypto. [f] Non appa
rebis in cōſpectu meo [g] va
cuus. [h] Et ſolennitatem

x Sex diebus operaberis ⁊c. Et eſt illud expoſitū ca. xx.
repetitur tn̄ hic iſtud p̄ceptum propter hoc ꝙ locut⁹ eſt
immediate de ſeptio anno, qui erat tot⁹ requiei. ⁊ ideo ex
hoc forte crederet aliqs. ꝙ in illo anno ſeptia dies non
eſſet obſeruāda, niſi ſicut alij dies hebdomade, ꝓpter quod
ad huiōi errorē tollen
dū fit memoria de ob
ſeruatiōe ſabbati, q ē
eadē in ſeptio anno ſi
cut ⁊ in alijs, q aūt ſit
illa obſeruatio expoſi
tum eſt. ſ. xx. capitulo.
y Oīa q dixi vobis
cuſtodite. Hoc intelli
git ſpāliter de ꝑtinen
tibus ad obſeruationes
ſabbati q ſunt plura.
Ra. ſa. dicit, ꝙ hoc dr ad
ſubintelligēdum vaſa
hebreoꝝ de quibus req̄ nō
fecerat mētionē, q tn̄
debēt requieſcere etiam
die ſabbati. nec licitū
eſt eis ea locare vel ac
cōmodare gētilibus ad
faciēdū opa ſua vt ſe
curim ad ſcindēdū li
gna ⁊ ſimilia.
z Et per nomē exter
noꝝ deoꝝ. i. ydoloꝝ. a Nō iurabitis. Juramētū eni intro
ductū ē ad ꝯfirmationē vitatis de re aliqua. de qua po
terat dubitari in qtū ꝑ iuramētū inuocat de⁹ teſtis illi
us rei de qua iurat, ꝓpter qd iurās ꝓfitet deū eſſe infalli
bilis vitatis ad ꝯfirmandū oīa dubia. ⁊ iō iurare ē act⁹
latrie, ꝓpter qd ꝑ falſos deos nō ē iurādū, eo ꝙ nō pnt eē
teſtes vitatis, ⁊ q: act⁹ latrie nullo mō ē eis exhibēdus.
vt dictū eſt. ſ. ca. xx. b Nō audiet ex ore tuo. qd expōit
ra. ſa. dicēs, ꝙ nō ē licitū iudeis dicere vel facere aliq cū
gētilibus, ꝓpter q gētiles iurāt ꝑ nomē ydoloꝝ. ⁊ eſt ſenſus
b Neq; audiet ex ore tuo. i. ex ore tuo nō exibit verbū ꝑ
qd audiat iuramētū ꝑ ydola etiā factū a gentilibus. Bea.
vero Aug. ſcribēs ad publicolā dicit, ꝙ l; nō ſit licitū gen
tilē inducere ad iurādū ꝑ ydolū, ſi tn̄ gētilis habeat ali
qua pacta cū xp̄ianis ⁊ offerat ſe ad ꝯfirmādū illa iuran
do ꝑ ydolū, licitū ē xp̄ianis tale iuramētū recipe. Ponit
aūt hic iſtud p̄ceptū iuxta obſeruationē ſabbati, q: vtrum
q; ꝑtinet ad reuerētiā deo exhibendā. Conſequēter agi
tur de tribus ſolēnitatibus notabilibus q fiebāt ꝑ annū. cū dr.
c Tribus vici. ⁊c. inter q prima ē feſtū paſce, ⁊ hoc notatur
cū dr. d Solen. quo. azimo. cuſto. q: ſeptē diebus debe
bant veſci azimis, ſicut. ſ. expoſitū ē. xij. ca. e Sicut p̄
cepi tibi tpe mēſis nouoꝝ. Mēſis eni prim⁹ in q celebra
bat paſca. xv. die hui⁹ mēſis dr mēſis nouoꝝ. q: in crāſti
no eiuſdē diei fiebat oblatio de nouis fructibus, qui ma
tureſcebāt ante alios. vt ſi homo intrans campū vel hor
tū ſuū videret ibi aliquas ſpicas vel ficū in ficulnea ap
ꝓpinquātes ad maturationē ante alias, debebat colligere
et apportare ad templū in ſolennitate paſcali. f Non
apparebis in conſpectu meo. i. loco ſacrificij. g Vacu
us. i. ſine oblatione vel ſacrificio. Scdm feſtū eſt penthe
coſtes, qd celebrabat quinquageſima die a die paſce in me
moriā beneficij dei in datiōe legis q data eſt in mōte ſynai
quinquageſima die ab exitu filioꝝ iſrl' de egypto q egreſſi ſūt
die paſce. ſ. die. xv. primi mēſis, vt dictum eſt. ſ. xij. capi.
et. xiij. ⁊ hec ſolennitas tāgit cum dicit. h Et ſol. mē.
primitiuorum, quia in illa ſolennitate offerebant panes

de nouis frugibꝰ.ſicut in ſolēnitate paſcali offerebātur primitiua in ſpicis.ſpice tñ ille igni torrebanť.et excutiebanť grana.ꝛ ſic fiebat ſacrificiū vt hř Leui.ij.ꝛ.xxiij. Terciū feſtū erat tabernaculoꝝ qđ celebrabať eo ꝙ dñs habitare fecit filios iſrł in tabernaculis in deſerto.ꝛ de loco illo deduxit eos ad terrā delicioſam.ꝛ ideo in hoc feſto debēt habere ramos virides ꝛ fruct' arborū pulcerrie. Celebrabať aūt hoc feſtū mēſe ſeptimo.ſ.ſeptēbri.ꝛ ħ notať cū đr. i Solēnitatē q̄ꝙ in exitu anni.hoc ē immediate poſt exitū anni. q̄ ſeptēber ē prim'mēſis ſimplr in anno.ſꝫ marti' ſit prim' q̄ntū ad feſta.ſicut dictū eſt ſupra.xij.ca.ꝛ Deū.vij li Ter in anno ꝛc̄.ſ. in paſca ꝛ in penthecoſte.ꝛ ī feſto tabernaculoꝝ.tñ cū illis q̄ erant remote a ħierl'm aliq̄ñ diſpēſabať de duobꝰ vltimꝰ.ſ.in pēthecoſte et in feſto tabernaculoꝝ l Nō imo.ſu.fer.ſā.vi.tue.ꝛ loquiť de victima agni paſcalis q̄ nō debebat imolari donec fermentum fuiſſet amotū de domibꝰ iudeoꝝ.vt dictū ē.ſ.xij.ca.ꝛ hoc eſt qđ đr hic. l Nō imo.ſup fer.i.fermēto exiſtente in domo tua. m Nec rem.adeps ſolē.mec vſq̄ mane.ſ.diei ſequētis.poterat tñ cremari ſup altare tota n Primitias frugū terre ꝛc̄.q̄uis ħ p̄ceptum (nocte. ſupra poſitū ſit.tñ hic repetiť ad oñdendū ꝙ obligat anno ſeptio ſicut in aliis.q̄ enī ſupra mētionē faciēs đ primitiuis addidit.Quecūq̄ ſemiaueris in agro tuo.ideo poſſet aliq̄s credere ꝙ nō obligaret anno ſeptio.eo ꝙ illo anno nō ſeminabať terra.nec colligebanť fruct' naſcētes a dñis terre qđ nō eſt veꝝ.q̄ etſi nō poterāt colligere ad vſus ſuos.debebāt tñ fruct' ꝑ aliis maturātes accipe et deferre ad domū dñi in ſolēnitate paſcali. o Non co.hedū in la.ma.ſue.cui' rō eſt.q̄ lex intēdebat inducere iudeos ad pietatē erga p̄rimos.ꝛ ſic inhibuit eis ea q̄ videbanť ēē crudelia.etiā circa bruta aīalia.inter q̄ hoc erat.ꝙ agn' coqueret ꝛ pararet ad eſum alioꝝ ī lacte qđ erat vite ſue ſuſtēramētū. Dicit aūt Andreas.ꝙ hoc etiā intelligiť de carnibꝰ alioꝝ aīaliū q̄ nutriunť lacte.nō aūt de carnibꝰ auiū.q̄ nō nutriunť lacte ſꝫ de materia oui.et licet hic dicať de lacte mr̄is tñ intelligiť de oī lacte. Alia etiā rō fuit ad ħ.ſ.in deteſtationē ydolatrie.q̄ aliq̄ ydolatre ſic coq̄bāt carnes ydolis imolatas. p Ecce ego mit. ꝑmiſſa legis ꝓmulgatiōe.hic ꝯñr induciť ꝑp'ls ad eius obſeruātiā.ꝛ p̄io ponit dicta inductio.ſcđo legis receptio.ca.xxiiij. Circa primū induciť ꝑp'lus ad legis obſeruātiā ex bonoꝝ ꝑmiſſiōe.ꝛ p̄io q̄ntū ad terre chanaan facilē acq̄ſitionē.ſcđo q̄ntū ad ei' felicē habitationē.ibi.Nō adorabis deos eoꝝ. Ad acq̄rēdū aūt terrā tria erāt neceſſaria.directio in via.ꝛ q̄ntū ad ħ dicit. p Mittā angelū meū.q̄ p̄cedat te.viā oñdēdo.ꝛ ꝓtectio ab hoſtibꝰ.iō

mēſis primitiuoꝝ opis tui q̄cūq̄ ſeminaueris in agro: [i]Solēnitatē q̄ꝙ in exitu anni qñ cōgregaueris omnes fruges tuas de agro. [k]Ter in āno apparebit oē maſculinū tuū corā dño deo tuo. [l]Nō immolabis ſup fermēto ſanguinem victime tue [m]nec remanebit adeps ſolēnitatiſ mee vſq̄ mane. [n]Primitias frugū terre tue deferes in domū dñi dei tui. [o]Nō coques hedū in lacte mr̄is ſue. [p]Ecce ego mittā angelū meū q̄ p̄cedat te [q]et cuſtodiat in via: [r]ꝛ introducat in locū quem p̄paraui. [s]Obſerua eū ꝛ audi vocē eius: nec cōtēnendū putes [t]Quia nō dimittet cū peccaueris [v]ꝛ ē nomē meū in illo. Quod ſi audieris vocē eius ꝛ feceriſ oīa q̄ loquor: inimicus ero inimicis tuis. ꝛ affligā affligētes te. [x]Precedetq̄ te angel' me' ꝛ introducet te ad ammorreum et etheū ꝛ pherezeū chananeumq̄ ꝛ eueū ꝛ iebuzeū q̄s ego cōterā. [y]Nō adorabis deos eorum [z]nec coles eos [3]Nō facies opa eoꝝ [a]ſꝫ deſtrues eos [b]ꝛ cōfringes ſtatuas eoꝝ. [c]Seruietiſq̄ domino deo vr̄o: [d]vt bñdicā panibꝰ tuis ꝛ aq̄s [e]ꝛ auferā infirmitatē de medio tui. [f]Non erit infecūda nec ſterilis in terra tua. [g]Numerum dierum tuorū implebo. [h]Terrorē meum mittā

ſubdiť. q Et cuſtodiat te in via.ꝛ introductio ad locū ꝑmiſſum.ꝛ ħ notať cū đr. r Et introducat ad locum quē p̄paraui.ſꝫ q̄ iſta ꝑmittunť ex ſuppoſitiōe obediētie ad deū in legis ꝛ mādatoꝝ ipi' obſeruatiōe.iō ſubditur. s Obſerua eū ꝛc̄.i.diligēter attēde vt ei obedias.cui' rō ſubdiť. v Et nomē meū in illo ē.ac ſi dicať.q̄ obedit ei obedit ꝛ mihi.ꝛ q̄ rebellat ei rebellat ꝛ mihi.ſm ꝙ dicit ſaluator Lu.x. Qui vos audit me audit.ꝛ q̄ vos ſpernit me ſpernit.Notādū aūt ꝙ iſtud exponiť dupliciť vno mō de ioſue q̄ vocať hic angel'.i.a deo miſſus et ordinat' ad ducendū filios iſrł ad terrā ꝑmiſſionis ꝛ ad debellādū aduerſarios eoꝝ.ꝛ ad ponendū eos in poſſeſſione eius.vt hř in lib.Ioſue.cui ꝑp'ls debebat obedire tāq̄ nūcio dei ꝛ vices ei' gerēti.ꝛ qđ ſubdiť. v Et nomē meū illo ē.ħ ptꝫ ex nois īterꝑtatiōe.q̄ ioſue interꝑtať ſaluator.qđ ē ꝓpriū dei. Alio mō exponiť de angelo q̄ p̄cedebat caſtra filioꝝ iſrael.oñdēdo eis viā ꝑ colūnam ignis ꝛ nubis.vt dictū eſt.ſ.xiij.ca.ꝛ eos ꝓtegebat ab aduerſariis.vñ poſuit ſe intra caſtra egyptioꝝ ꝛ hebreoꝝ ad ꝓtegēdū hebreos.vt dictū ē.ſ.xiiij.ca.ꝛ eodē mō ꝑmittiť hic de futuro ꝙ debeat eos ꝓtegere.ꝛ qđ ſubdiť. v Nomē meū in illo eſt.ħ đr q̄ angel' ille loquebať in ꝑſona dei.ꝛ ideo aliq̄ñ angel' aliq̄ñ dñs noiatur.ſm ꝙ dicit bea.Gregori'. t Quia nō dimittet cū peccaueris.q̄ nō ē in ptāte nūcij aliq̄d agere ꝓpria auctē.ſꝫ ſm volūtatē mittētis.ꝛ hec expoſitio ē magis cōſona lr̄e.loquiť etiā hic dñs moyſi ī ꝑſona toti' ꝑp'li. x Nō adorabis. Hic ꝯñr ꝑmittiť terre felix habitatio.primo tñ remouetť hui' impedimentū qđ eſt ydolatria cū đr. x Nō adorabis deos eoꝝ.ſ.exhibēdo eis reuerētiā exteriorē. y Nec co.eos.q̄ntū ad interiorē. 3 Nō facies opa eoꝝ.i.act' q̄ ſiūt in veneratiōe ydoloꝝ.ꝑ hoc enī ꝙ dixerat.Nō adorabis.ꝓhibuerat eis exhibere illos actus latrie.q̄ exhibenť deo.ꝛ iō addidit.Nō facies opa eoꝝ.ad excludēdū etiā act' q̄ exhibentur ydolis. a Sꝫ deſtrues eos.templa eoꝝ diſſipādo. b Et cōfringes ſtatuas eoꝝ.comminuendo fruſtratim.ne remaneat aliqua memoria eoꝝ. c Seruietiſq̄ dño deo veſtro.quia ꝑ hoc feliciter habitabitis in terra vobis promiſſa.ideo ſubdiť. d Ut benedicā panibꝰ tuis ꝛ aquis.i.cibis tuis et potibus.qui nomine panis ꝛ aq̄ deſignāntur.vt pluries dictū eſt.ſ. e Et auferā iniquitatē ꝛc̄.conferendo ibi bonam anime diſpoſitionem. f Nō erit infecunda ꝛc̄.diciť infecunda q̄ paruā ꝓlem habet ꝛ nulli' aut modici valoris.ſterilis q̄ nullā habet. et in hoc deſignatur multiplicatio populi ꝛ fortitudo. g Numerum dierum tuorum implebo.i.vita tua non breuiabiť infirmitate peſte ꝛ fame aut gladio. h Ter

toꝛẽ meũ mittã ⁊c̃.qḋ fuit impletũ Joſue.v.vbi dicitur
Diſſolutũ ẽ coꝛ eoꝝ.nec remãſit in eis ſpũs.⁊ in h̃ tãgit
pacifica poſſeſſio terre. i Emittẽs crabrones.i.anxieta
tes animi eos pungẽtes ſicut aculei. Judei enim crabro
nes dicũt ad litterã.i.muſcas de cadaueribꝫ exoꝛtas ha
bẽtes aculeos venena

in ꝑcurſuz tuũ⁊ occidã om
nẽ ppl̃m ad quẽ ingredieris.
Cũctoꝛũq; inimicoꝝ tuoꝝũ
coꝛã te terga vertã emittens
crabrones priꝰ q̃ fugabunt
eueũ ⁊ chananeũ ⁊ etheuz
anteq̃ introeas. Nõ eijciã
eos a facie tua ãno vno ne
terra in ſolitudinẽ redigat
⁊ creſcãt ꝯ te beſtie. Pau
latim expellã eos de cõſpe
ctu tuo:donec augearis et

k Qui fuga (tos.
bũt eueũ.q: multi de
habitatoꝛibꝫ terre cha
naan fugierũt de terra
illa añ ingreſſuz filioꝝ
l Nõ eijciã ⁊c̃. (iſrl.
cuiꝰ rõ ſubdit. Ne ter
ra redigat in ſolitudi
nẽ in q̃ oſtẽdit ſpacio
ſitas terre q̃ nõ poſſet
ſufficiẽter populari a
filijs iſrl̃ donec eſſent
in maioꝛi numero.⁊ ta
mẽ iã erãt ſexcẽta mi
lia.
m Et creſcãt ꝯtra te
beſtie.q̃ te grauiꝰ infe
ſtarẽt q̃ aduerſarij.
n Ponã aũt ter.tu.a
mar.rub.ex parte oꝛiẽtis. o Uſq; ad mare paleſtinoꝝ
a parte occidẽtis.⁊ hoc ẽ mare mediterraneũ. p Et a
deſerto.ſ.egypti.qḋ ꝯtiguat terre ꝓmiſſionis a parte au
q Uſq; ad fluuiũ.ſ.euphraten.a parte aq̃lonis (ſtrali.
tñ iſtã terrã totã habuerũt vſq; ad tpa ſalomonis.
r Nõ ini.cũ eis fe.ꝑ amicicias vel cõnubia.cetera patẽt.
Jn ca.xxiij.vbi dicit in poſtilla. Et pꝛio erga partes q̃
debent in iudicio aliquid ꝓponere. Additio.
Jncõuenientes videt dicere q̃ ſit ꝓhibitũ a lege diui
i na q̃ iudex audiat vnã ptẽ in abſentia alteriꝰ.ſʒ ta
lis pars multa mẽdacia immiſceat ad iuſtifica
tionẽ ſue cauſe. Nã rectꝰ iudex ꝓp̃ h̃ nõ inclinabit ad aſſen
tiẽdũ ſibi donec audiat aliã partẽ.⁊ h̃ cõiter fit in multis
iudicijs.ſ.q̃ vna ps in abſentia alteriꝰ ꝓponit mlta mẽ
datia.ſʒ poſtq̃ audit pars aduerſa negocio diſcuſſo de
uenitur ad rectitudinẽ iuſticie.vñ videt aliter dicendum.
Ad quod ſciẽdum q̃ vbi dr̃ in trãſlatiõe nr̃a. Nõ ſuſcipi
pies.ht̃ in hebꝛeo vnũ verbũ quaſi equiuocũ ad multa.ſcʒ
ad ſuſcipiẽdũ.leuãdũ.ferẽdũ.⁊ multa alia. Et vbi in trã
ſlatiõe nr̃a dicit. Uocẽ mẽdacij. Jn hebꝛeo ht̃. Auditum
vanitatis.vñ in hoc q̃ dr̃. Nõ feras auditũ vanitatis. in
telligit ꝓhiberi ne q̃s ferat ſeu leuet infamiã falſam ꝯtra
ꝓximũ.qḋ ẽ ꝓpꝛie auditꝰ vanitatis.⁊ ſic reuertit ad quãcũ
q; ꝑſonã:⁊ ſi legat. Nõ ſuſcipies.põt referri ad iudicẽ ꝓ
hibẽdo eũ ne ꝑ famã vanã moueat ad cõdẽnãdũ aliquẽ.
Jn eo.c.xxiij.vbi dr̃ i poſ. Jnſontẽ ⁊ iuſt.⁊c̃. Additio.ij.
Auctoꝛitas aug.allegata ꝑ poſtillatoꝛẽ nõ ꝯtraria
a tur determinationi ſancti Tho. Nã ferre ſniam
moꝛtis cõtra eũ q̃ cõuincit in iudicio ꝑ teſtes di
ligẽter examinatos.nõ ẽ pctm̃.licet ſciat a iudice innocẽ
ter cõdẽnari. Uñ ꝓpter h̃ nõ ẽ dimittẽda dignitas tpalis
nec aliq̃d hmõi. Q: aũt ſniam ferre ꝯtra talẽ nõ ſit pec
catũ declarat ſufficiẽter a ſan.tho.in pre allegata.q.lxvij
art.ij.in coꝛ.q.vbi dr̃ ſic. Q: q: iudicare ptinet ad iudicẽ
ſm q̃ fungit publica ptãte. io informari debet i iudicõ.
nõ ſm illud quod ipſe nouit tanq̃ priuata perſona.ſed
ſm illud ſibi inoteſcit in cõmuni.i.ꝑ leges publicas di
uinas vel hũanas ꝯ q̃s nullas ꝓbatiões admittere debet
Jn particulari vo ꝑ inſtrã ⁊ teſtes ⁊ alia legitia documẽta
q̃ debet ſeq̃ iudicãdo magis q̃ illud qḋ ipe nouit, tanq̃
priuata ꝑſona.ſʒ ex h̃ adiuuari poſſet.vt diſtrictiꝰ diſcuti

ta ꝓbatiões inductas. vt poſſet earꝫ defectꝰ inueſtigare.
q̃ ſi eas nõ poſſit de iure repellere debet eas in iudicãdo
ſeq̃. Solꝰ eni dei ẽ q̃ ſm ꝓpꝛiã ptãtẽ iudicat informari in
iudicijs ſm veritatẽ quã ipe cognoſcit.non ſm hoc qḋ ab
alijs accipit.⁊ iõ de xp̃o q̃ ẽ verꝰ deꝰ ⁊ hõ.ꝓphice legitur

poſſideas terrã. Ponã aũt
terminos tuos a mari rubꝛo
vſq; ad mare paleſtinoꝝũ.
et a deſerto vſq; ad fluui
um. Tradã in maĩbꝫ vr̃is
habitatores terre: ⁊ eijciaz
eos de ꝯſpectu vr̃o. Nõ in
ibis cũ eis fed :nec cũ dijs
eoꝝ. Nõ hitẽt i t̃ra tua:ne
forte peccare te faciant in
me ſi ſeruieris dijs eoꝝ.qḋ
tibi certe erit in ſcãdalum.

Eſa.xi. q̃ nõ ſm viſio
nem oculoꝝ iudicabit.
nec ſm auditũ auriuz
arguet qḋ non ptinet
alijs iudicibꝫ. Si autẽ
dicat q̃ iudex in ꝑdi
cto caſu facit ꝯtra ꝯſci
entiã.inq̃tũ facit con
tra ꝯſciam veritatis quã
habet. et ſic peccat iu
xta illḋ ad Ro.xiiij.c.
Qḋ nõ ẽ ex fide pctm̃
eſt.put cõiter exponit.
dicẽdũ ſm ipm vbiq̃.
q̃ hõ.in his q̃ ad ꝓpꝛiã
ꝑſonã ptinet debet in
formare cõſciam ſuaz
ex ꝓpꝛia ſciã.ſʒ in his q̃
ptinet ad publicã po
teſtatẽ debet informa
re ꝯſciam ſuã ſm ea q̃ in publico iudicio ſciri pñt. Unḋ
aug.ſup ps. Bonꝰ iudex nihil arbitrio ſuo facit ſʒ ſm le
ges ⁊ iura ꝓnũciat. Replica correctoꝛij ꝯ burgẽſem.
In ca.xxiij.poſtillatoꝛ exponit illud Nõ ſuſcipies
i vocẽ mẽdacij.de iudice q̃ nõ debeat audire vnã
partẽ ſine alia. Bur.dicit incõuenienter dictũ.q̃
diuina lege ſit ꝓhibitũ audire vnã partẽ in abſentia alte
rius. Et ponit caſus in q̃bꝫ licite iudex põt illi diuine le
gi ꝯuenire. Sʒ videt ſuis caſibꝫ bur.nõ cõcludere ꝓpoſitũ.
q: imo ex illa lege q̃ videt habere oꝛtũ a natura.⁊ recte rõ
nis dictamĩe repertũ ẽ.q̃ ad inſtantiã vniꝰ ptis in omĩ
iudicio bene recto debet fieri citatio ptis aduerſe.niſi eſ
ſet iudiciũ aliqḋ ptãte publica cõſtitutũ nõ ad inq̃rẽdũ
ſʒ ſolũ in notoꝛijs ꝓcedendũ.vt dicit de iudicio eccleſiaſ
tico.qḋ vulgo dr̃ ſecretũ iudiciũ.nõ rõne cauſe q̃ eſt noto
ria.ſʒ ꝓceſſus q̃ ſecretꝰ ẽ ſine ſtrepitu inq̃ſitiõis. Jn tali
eni iudicio lex iſta locũ nõ habet.ſʒ in omĩ alio. Judex iu
xta hãc legẽ ad inſtãtiã ptis tenet decernere citatiõnẽ q̃
legitĩe inſinuata poterit ſine trãſgreſſiõe huiꝰ legis vna
ps audiri alteriꝰ ptis cõtumacia nõ obſtãte. poterit etiã
iudex vnã ptẽ audire altera nõ citata.ſʒ nõ iudicialiter.
q: alr̃ eẽt auditio vanitatis.put exponit burgẽ.iuxta he
braicã lrãm.vt dicit.⁊ in his caſibꝫ vadũt inſtãtie burg.
Jn eo.ca.vbi poſtil.circa illũ textũ. Jnſotẽ nõ occides
Tenet ꝯ ſan.tho.di.q̃ iudex ſciẽs aliquẽ inocẽtẽ nõ pec
cat ferẽdo ſniam ſm allegata ⁊ ꝓbata ꝯ eũdẽ. Sʒ bur.cõi
ter ꝑ ſcõ tho.certamẽ aſſumẽs hic nõ plꝰ dr̃ q̃ ſanc.tho.
in locis allegatis ꝑ ipm ⁊ poſtil. Sʒ ad auctẽ b.aug.per
poſtillatoꝛẽ allegatã minꝰ ꝯuenienter dr̃.nã ſm declaratõ
nẽ poſtillatoꝛis manifeſte ꝯcludit ꝯ poſitionẽ ſcti tho.et
cõiter iuriſtaꝝ.q̃uis eni in cõiter accidẽtibꝫ iudicãdũ ſit
ſm allegata ⁊ ꝓbata.nullo tñ iure cautũ ẽ. imo diuio iu
re ꝓhibitũ iudicare ꝯ agnitã veritatẽ.nec videre in eo valʒ
illa diſtinctio q̃ iudex duplicẽ ꝑſonã dicat.ſ.priuatam et
publicã.nã ſi priuata peccat.publica nõ eximitur.niſi ſit
manifeſta lex q̃ eã excuſet.nõ eſt aũt lex puto hũana nec
diuiã q̃ dicat iudicãdũ ꝯ veritatẽ agnitã.nõ vr̃ igr̃ aliq̃ lex
accuſãs ſic iudicãtẽ.tutiꝰ ẽ igr̃ ꝯſiliũ poſtil.⁊ mltoꝝ docto
rũ dimittẽ ꝑſõe publice reſpectũ.q̃ dãnat ꝑſonã priuatã
put ſonat auctas b.aug.quã bur. trãſit ꝯniuẽtibꝫ oculis
ad eã nihil rõnabiliꝰ dicẽdũ. ſʒ ad aliũ locũ differẽdum.

Ca. XXIIII.

m Moyſi quoqꝫ dixit. Premiſſa legiſlatiōe ⁊ inductiōe ad eiꝰ obſeruātiā, hic ꝯſtr deſcribit eiꝰ receptio, ⁊ p̄io v̄bo ſcd̄o facto. ibi. Scripſit aūt moyſes. Circa p̄mū p̄mittit inſtructio moyſi d̄ deſcēſu ad p̄p̄lm vt legē reciperet, ⁊ in reaſcēſu ad deū pro facti cōfirmatiōe. Et h̄ eſt quod dicitur.

m ᵃMoyſi q̄ꝫ. XXIIII dixit. ᵇAſcende ad dn̄m tu ⁊ aarō, nadab ⁊ abiu ⁊ ſeptuagīta ſenes ex iſrl̄: ⁊ adorabit̄ ꝓcul. ᶜSoluſqꝫ moyſes aſcēdet ad dn̄m ⁊ illi nō appinquabūt: nec p̄p̄ls aſcēdet cū eo. ᵈUenit ḡ moyſes: ᵉ⁊ narrauit plebi oīa v̄ba dn̄i atqꝫ iudicia. ᶠR̄n̄ditqꝫ oīs p̄p̄ls vna voce. ᵍOīa v̄ba dn̄i q̄ locutꝰ ē ʰfaciemꝰ. ⁱScripſit aūt moyſes ᵏvniūſos ſmōnes dn̄i ˡ⁊ mane ꝯſurgens ᵐedificauit altare dn̄o ad radices mōtis ⁿ⁊ duodecī titulos p duodecī tribꝰ iſrl̄. ᵒMiſit q̄ꝫ iuuenes d̄ filijs iſrl̄, ⁊ obtulerūt holocauſta immolaueruntqꝫ victimas pacificas dn̄o ᵖvitulos duodecim. ᑫTulit itaqꝫ moyſes dimidiā ʳpartē ſanguinis: et miſit in crateras, ptē āt reſiduā fudit ſup altar̄. Aſſumēſqꝫ volumē federis legit audiēte p̄p̄lo. Qui dixerūt. Oīa q̄ locutꝰ ē dn̄s faciemus: ⁊ erimꝰ obedientes. ˢIlle v̄o ſumptū ſanguinē reſpſit in p̄p̄lm. Et ait. Hic eſt ſanguis federis q̄d pepigit dn̄s vobiſcū ſup cūctis ſermōibꝫ his. ᵗAſcēderūtqꝫ moyſes ⁊ aaron. Nadab et abiu ⁊ ſeptuaginta de ſenioribꝫ iſrl̄. ᵛ⁊ viderūt deū iſrael. ˣSub pedibꝫ eius ʸquaſi opus lapidis ſaphyrini: et quaſi celum cum ſerenum eſt. ᶻNec ſuper eos qui ꝓcul receſſerant de filijs iſrael: ᶻmiſit manū ſuā

a Moyſi q̄ꝫ dixit. ſ. dn̄s. b Aſcende ad dn̄m tu ⁊ aaron. ſ. poſtq̄ꝫ deſcēderis ⁊ p̄p̄s legem receperit.

c Soluſqꝫ moyſ. ad dn̄m. in cacumē mōtis. alij aūt aſcēderūt ad aliquā ptē mōtis inferiorē. d Uenit ḡ moyſes. deſcēdēdo ad p̄p̄lꝫ. e Et narrauit plebi oīa v̄ba dn̄i. Hebrei dicūt q̄ iſtud q̄d h̄r i ca. iſto vſqꝫ ad illū locū. Dixit dn̄s ad moyſen. aſcēde ad me in mōtē. ⁊c. fuit factū anteqꝫ dn̄s loqueretur p̄p̄lo. x. p̄cepta decalogi. de q̄bꝫ dictū fuit. xx. ca. itaqꝫ quarta die tercij mēſis ab exitu filioꝝ iſrl̄ de egypto. dn̄s dixit ad moyſen q̄ deſcēderet ad p̄p̄lm ad denūciādū eis p̄cepta eiꝰ de p̄paratione p̄p̄li ad recipiēdū legē ore dei p̄mulgandā. ⁊ ad hoc q̄ poneret termīos circa mōtē de q̄bꝫ dictū eſt. ſ. xix. ca. ⁊ ad denūciādū p̄p̄lo p̄cepta iudicialia p̄dicta que moyſes recepit a dn̄o. Et quīta die p̄dicti mēſis moyſes edificauit altare. ⁊ aſpſit ſanguinē victime ſup p̄p̄lm in ſignū p̄feſſiōis legis. ⁊ moyſes cū aaron ⁊ ſenioribꝫ aſcendit ad dn̄m ad facti ꝯfirmationē. Et ſexta die q̄ erat q̄nq̄geſima a die exitꝰ de egypto dn̄s audiēte p̄p̄lo locutus eſt x. p̄cepta. lꝫ ſcribant̄ priꝰ data. nā in ſacra ſcriptura aliq̄ priꝰ facta frequēter ſcribunt̄ poſteriꝰ. Doctores autē nr̄i dicūt cōiter q̄ illud q̄d ꝯtinet̄ in ca. iſto fuit factū poſtq̄ꝫ dn̄s. x. p̄cepta dederat ore p̄p̄rio. q̄ cū p̄p̄ls dn̄m loquētē nō poſſet ſuſtinere. rogauit moyſen vt acciperet legē a dn̄o et eis referret. vt dictū ē. ſ. xx. ca. et tūc p̄p̄lo redeunte ad caſtra moyſes aſcēdit ad dn̄m. ⁊ accepit ab eo iudicialia p̄cepta. ⁊ tūc deſcēdit ad p̄p̄lm ad denūciādū, ⁊ tūc facta ſunt iſta que ſcribunt̄ in iſto ca. ⁊ h̄ dictū magis vid̄r ꝯcordare lr̄e. f R̄n̄ditqꝫ oīs p̄p̄s. poſtq̄ꝫ audierat relatōne moyſi. g Oīa v̄ba dn̄i que locutꝰ eſt. ſcilicet tibi. h Faciemꝰ. ac ſi ipm̄ loquētē audiſſemꝰ. i Scripſit aūt. Hic ꝯſtr ponit̄ receptio legis facto. ⁊ ſcd̄o receptiōis cōfirmatio. ibi. Aſcēderūtqꝫ moyſes. Circa p̄mū dicit̄. i Scripſit aūt moyſes. ad memoriā futurā. k Uniuerſos ſermōes dn̄i. ſ. p̄cepta iudicialia p̄dicta que retulerat p̄p̄lo. Ra. ſa. dicit. q̄ cū h̄ ſcripſit a principio geneſis vſqꝫ ad. x. v̄ba dn̄i q̄ fuerūt ſcripta in tabulis. ⁊ h̄ ē a principio geneſis. vſqꝫ ad. xx. ca. Exo. Sꝫ h̄ vid̄r fictiū. quia ſm̄ ipm̄ oportet q̄ fuerit factū infra vnā diem. q̄ ſtatim ſubdit̄. l Et mane cōſurgēs ⁊c. q̄d ipe exponit p mane craſtine diei niſi q̄s velit dicere q̄ ibi fuerit miraculum vel q̄ ſcripſit multū velociter vltra humanum modum. m Edificauit altare dn̄o ad radices montis. ſ. ſynai ad gratiarūactionē ⁊ legis receptionē p̄fectā vt poſtea ſubditur. n Et. xij. titulos. p duodecī. aliq̄ dicūt q̄ fuerunt duodecim altaria. Alij dicunt q̄ fuerūt. xij. lapides ex q̄bꝫ cōſtruxit vnū altare ad deſignandū oblationē. xij. tribuū. ⁊ hoc vid̄r verius. tū q̄ magis ꝯſonat lr̄e cū dicat hic. Edificauit altare. ⁊ nō altaria. tū q̄ ſile h̄r. iij. Regum. xviij. ca. de altari edificato ab helya. vbi d̄r q̄ tulit. xij. lapides iuxta numeꝝ. xij. tribuum filiorum iacob.

o Miſit q̄ꝫ iuuenes ⁊c. Dicunt aliq̄ q̄ iſti fuerūt nadab ⁊ abiu filij aaron q̄ futuri erāt ſacerdotes. Alij autē dicūt q̄ fuerūt p̄mogeniti. xij. p̄cipū iſrael. et hoc vid̄r veriꝰ. quia vſqꝫ ad ſacerdotiū aaron. q̄d nōdū erat iſtitutū ſacerdotiū ꝑ tunc erat annexū p̄mogeniture. vt dictū fuit geñ. xxiij. ⁊ xvij. ca.

p Uitulos. xij. ly duodecim nō ē in hebreo et id̄ vid̄r q̄ fuerūt tm̄ duo. q̄ pluralis numerus abſqꝫ determinatiōe alicuiꝰ numeri in hebreo ſignificat communiter binarium.

q Tulit itaqꝫ moyſes di. p ſan. ⁊ miſit in crateras. i. cyphos magnos habētes anſas. r Partē aūtē reſid. ⁊c. iſte ſanguis erat ſignū receptiōis legis a p̄p̄lo ⁊ federis inter ip̄m ⁊ deū. Deꝰ aūt ſp̄ūs ē ⁊ nō pōt aſp̄gi ſanguīe ⁊ io loco eiꝰ aſpſit altare. vt d̄r Ra. ſa. ⁊ poſtea p̄p̄lꝫ. vn̄ ſubdit̄. s Ille v̄o ſum. ſan. re. in po. fuit etiā iſta aſpſio facta in ſignū q̄ trāſgreſſoꝝ legis ſanguis deberet effūdi. t Aſcēde. moy. hic ponit̄ p̄dicte receptiōis ꝯfirmatio. p h̄ q̄ deus imediate poſt p̄dicta oſtēdit ſe eis glorioſe. vn̄ ſubditur. v Et vide. dn̄m deū iſrl̄. nō in eſſentia ſua. ſꝫ in ſilitudine repn̄tante ip̄m. et vid̄r q̄ fuerit hūana. p h̄ q̄d ſubdit̄. x Sub pedibꝫ eiꝰ. ⁊ p h̄ deſignabat̄ q̄ erat aſſumpturꝰ p naturā hūanā. y Quaſi opꝰ la. ſaph. In hebreo h̄r. Quaſi opꝰ lateris ſaphyrini. ita q̄ figura lateris reducebat eos ad memoriā anxietatis quā ſuſtinuerāt faciēdo lateres in egypto. ⁊ color eiꝰ q̄ erat quaſi celeſtis deſignat eorū libertatē quā ꝯſecuti erāt. ⁊ iocūditatē diuine apparitionis. q̄ ꝯ ꝑpoſita iuxta ſe poſita magis eluceſcūt.

z Nec ſupꝰ eos. aliq̄ libri habēt hic nō. interpoſitum ſic. Nec nō ſupꝛ. eos ⁊c. lꝫ nō ē de textu. q̄ nō eſt in hebreo. nec eſt in antiquis libris. ⁊ ē ſenſus. z Nec ſup eos q̄ ꝓcul receſſerāt. i. p̄p̄lm de quo dictum eſt. ſ. q̄ non debebat aſcendere cum moyſe ⁊ alijs ſenibus. ſed longe remanere.

z Miſit manū ſuā. occultādo ſe eis. ſicut dicit̄ infra. xxxiij. moyſi. Protegā te dextera mea donec tranſeā. tollāqꝫ manū meā ⁊ videbis poſteriora mea. Ex quo patet q̄ poſitio manus dei ſup aliquid deſignat hic occultationem ſui. ⁊ ſubtractio manus reuelationem. Ideo ſubditur.

a Viderūtq; deū ⁊ come. ac bibe. ſ. in leticia magna pꝰ
taīe viſione. Hebrei aūt dicūt ꝙ hic ē tertꝰ verꝰ. Nec ſup
domos filioꝝ iſrl. miſit manū ſuā ⁊c. ⁊ ſm hoc ppls cōis nō
vidit deū. ſ; tm̄ mō illi q̄ erāt pricipales in ꝑplo. ſ. moyſes
et illi q̄ erāt cū eo. ⁊ principes tribuū. b Dixit āt dns.
Poſt datione moraliū
pceptoꝝ ⁊ iudicialiū;.
hic ↄ̄ſr ponit datio ce
remonialiū ↄ̄trum ad
ſtructurā tabernaculi.
ordinationē miniſtro
rū vbi ſic pcedit. quia
pmo deſcribit Moyſi
vocatio. ſcdo ceremo
nialiū traditio. xxv. c.
Circa primū dicitur. ſ.
c Aſcende ad me in
montē. ſ. ſolus.
d Et eſto ibi. p hoc de
ſignauit ꝙ moyſes de
beret ibi diu remane
re. tn̄ nō determīauit
ꝗ̄diu preciſe.
e Daboq; tibi tabu
las lapideas. Dicunt
hebrei ꝙ erāt de ſaphiro
f Surrexerūtq; moy
ſes ⁊ ioſue. q̄ iuit cum
eo vſq; ad terminos
mōtis. ⁊ ibi fixit taber
naculū ſuū ad manen
dū ꝗ̄uſq; rediret moy
ſes de cacumine mon
tis. p hoc enī ꝙ infra
xxxij. capꝰ. dicit Ioſue
ad moyſen de cātātibꝰ
coram vitulo cōflatili
vlulatꝰ pugne audit i
caſtris. pꝫ ꝙ nō hitauerūt ī caſtris qn̄ fecerūt vitulū ⁊ ado
uerūt g Aſcēd. moy. i. aſcēdere volēs. h Senioribꝰ
ait. ⁊ hoc fuit qn̄ ipſe ⁊ ioſue receſſerūt de caſtris. iō ſubdit.
i Expectate hic intēdētes ad regimē ppli. k Donec
reuertamur ad vos. ſ. ego ⁊ ioſue. l Habetis aaron
et hur vobiſcū. Iſte hur fuit maritꝰ marie ſororis moyſi.
vt dictū ē ſ. xvij. ca. m Siq̄d natū fuerit q̄ōnis. i. ali
q̄d qd̄ videat vobis difficile ⁊ ambiguū. n Referetis
ad eos. ad determinādū ſicut referetis ad me ſi eſſē pn̄s
o Cumq; aſcēdiſſet moyſes. dimiſſo ioſue in loco ſupra
dicto. p Operuit nubes mō. q̄ erat ſignū diuie pn̄tie
q Tegēs illū ſex pedibꝰ. nō ꝙ receſſerit ſeptimo die nu
bes. ſ; p illos ſex dies accipit mora moyſi in mōte anq̄
dns cū eo loqueret. iō ſubdit. Septimo aūt die vocauit
eū ⁊c. r Erat aūt ſpēs glie dn̄i q̄ſi ignis. De ſupiori enī
parte nubis q̄ mōtē operuerat videbat q̄ſi ignis aſcēde
re in altū ita q̄ videbat de caſtris. s Et fuit ibi. xl. die
bus. ⁊. xl. noctibus. abſq; cibo ⁊ potu. In ca. xxiij.
vbi dicitur in poſtilla. Fuit etiā iſta aſpſio. Additio.
c Cum non ſolū de ſenſu lr̄ali ſ; etiā de figuratiuo
agat poſtillator in hoc loco nō videt eē ptermittē
dū illud qd̄ in glo. hr̄ ſup illud vbum. Hic ē ſan
guis federis dicēs. q2 morte xp̄i q̄ in hoc ſignificat cōfir
matur teſtamētū. hec in glo. Cum quidē ſenſus figuralis
hn̄ cōtinuat cū ſequētibꝰ cū dr̄. Viderūt deū iſrl. Iſtā tn̄
ppls ille q̄ in ſanguie teſtamēti xp̄i cōfirmat deū iſrl vi
det nūc p fidē ⁊ ſacrm̄ ⁊ ī futuro p eſſentiā.
Caplm. XXV.

Videruntq; deū ⁊ comede
rūt ac biberūt. Dixit autē
dn̄s ad moyſen. Aſcende
ad me in mōtē et eſto ibi:
daboq; tibi tabulas lapi
deas ⁊ legē ac mandata: q̄
ſcripſi vt doceas filios iſrl.
Surrexerūt moyſes et Io
ſue miniſter eius aſcēdenſq;
moyſes in mōtē dei: ſenio
ribꝰ ait. Expectate hic do
nec reuertamur ad vos. Ha
betis aaron ⁊ hur vobiſcū
ſiq̄d natū fuerit q̄ōnis re
feretis ad eos. Cūq; aſcen
diſſ; moyſes operuit nubes
montē. et habitauit gloria
dn̄i ſup ſynai tegens illū
nube ſex diebꝰ. Septio au
tem die vocauit eū dns de
medio caliginis. Erat aūt
ſpēs glie dn̄i q̄ſi ignis ar
dēs ſup vticē mōtis ī ↄ̄ſpe
ctu filioꝝ iſrl. Ingreſſuſq;
moyſes mediū nebule. aſcē
dit ī mōtē ⁊ fuit ibi. xl. die
bus ⁊. xl. noctibꝰ. XXV
Locutuſq; ē dn̄s
I ad moyſen dicēs.
Loq̄re filijs iſrl.
vt tollant mihi primitias.
ab omi hoie q̄ offert vltro
neus accipietis eas. Hec
ſunt aūt q̄ accipe debetis.
Aur ⁊ argētū ⁊ es ⁊ hyaci
thū ⁊ purpuram: coccūq;
bis tinctū: ⁊ biſſum et pi
los capraꝝ ⁊ pelles arietū
rubricatas pelleſq; hyaci
thinas ⁊ ligna ſethim ole
um ad luminaria ↄ̄cinnāda
arōata ī vnguētū ⁊ thymi
amata bōi odoris lapides
onychinos ⁊ gēmas ad or
nandū ephot et rationale
Facietq; mihi ſanctuariū

I Locutuſq; ē dn̄s. Hic ↄ̄ſr tradit deſcriptio taber
naculi ⁊ ptinētiū ad ipm. Et pmo circa hoc ponit
dn̄i pceptū. ſcdo interuenit impedimētū. xxij. c.
tertio amoto impedimēto deſcribit opis executio. xxxv.
ca. ⁊ quarto tabernaculi erectio. ca. xl. Circa primū oſten
ditur materie ppatiō
Scdo deſcribit taber
naculi ⁊ ptinētium ad
ipm forma ⁊ diſpoſitio
ibi. Facietq; mihi ſan
ctuariū. Circa primū
dicitur. b Loquere
filijs iſrl. q2 de oblatio
nibꝰ eoꝝ debebat fieri
tabernaculum.
c Vt tollat mihi pri
mitias. In hebreo hr̄
ſeparatiō. e. q2 oblata
ſepabant a cōibꝰ viſibꝰ
q̄bꝰ nō poterant vltra
applicari ſ; tm̄ diuino
cultui. d Ab oi ho.
q̄ off. vltroneꝰ. i. ſpōta
neus.
e Accip. eas. ⁊ n̄ aliī
f Hec ſunt q̄ acci. de
pdictis operibus.
g Aur ⁊c. hyacinthū.
id eſt lanā ⁊ ſericū tal
coloris. ſic ē lapis hya
cintꝰ cuiꝰ color aſſimi
latur ſaphiro.
h Coccūq; bis tin
ctū. i. lanā ⁊ ſericū colo
ris rubei. ⁊ bis tinge
bat. vt color eſſet intē
ſior. i Et biſſ. Biſſꝰ
eſt genꝰ lini cādidiſſi
mi. iſta enī fuerūt neceſſaria ad faciēdū archā ⁊ ꝓpiciato
riū ⁊ alia q̄r aliqua erāt de auro. aliq̄ de argēto. aliqua d
ere. ⁊ aliq̄ de ere ⁊ argēto. ⁊ ad faciēdū cortinas taberna
culi q̄ erāt de pdictis. vt patebit infra. k Pilos capr.
de quibꝰ facta ſunt ſaga. l Et pelles arietū rubr. dicit
ioſephꝰ ꝙ lana pelliū erat tincta rubeo colore. Ra. ſa. di
cit ꝙ erāt frunite. gallice tennees dicte. ⁊ ex hoc erāt rubee
m Pelleſq; hyacinthinas. i. tali colore tinctas ſm Io
ſephū. In hebreo hr̄. Pelleſq; taroꝝ. vt dicit Ra. ſa. ⁊ ſūt
aīalia habētia pelles varias multis coloribꝰ. ⁊ de pelli
bus dictis factū opimētū tabernaculi. n Et lig. ſethi.
ad faciēdū tabulas tabernaculi ⁊ arche ⁊ mēſe ⁊ aliq̄ alia
vt videbit. ſ. Sꝫ q̄rit vn̄ in deſerto habuerūt ligna ſethi.
cū ibi nō eſſent tales arbores. Rn̄dit ra. ſa. dicēs ꝙ iacob
vidit in ſpūſctō ꝙ filij ſui erāt facturi tabernaculū in de
ſerto poſt exitū de egypto. ⁊ ſecū portauit ī egypto ſemia
et radices taliū arboꝝ. ⁊ ibi plātauit ⁊ nutriuit pcipiens
filijs ſuis vt exeūtes de egypto ſecū portarēt. Aur aūt et
argētū habuerūt de egypto quā ſpoliauerūt ⁊ lapides p
cioſos ⁊c. o Oleū ad lu. ↄ̄cin. i. ppāda vt poſſint ar
p Aromata in vnguētū ⁊c. ad faciēdū vnctionē (dete.
ſacerdotū ⁊ vaſoꝝ ⁊ cōpoſitiōis cremāde in altari inceſi.
q Lapides ony. ⁊ ge. ad or. ephot. in q̄ reqrebant duo
lapides onychini. r Et rōnab. in q̄ reqrebant. xij. la
pides q̄r vnꝰ ē onychinꝰ. a Facietq; mihi. Hic ponit
tabernaculi et vaſoꝝ ⁊ miſtroꝝ deſcriptio ſcdo artificum
electio. xxxi. ca. Adhuc pmittit pmo deſcriptio tabernacu
li ⁊ vaſorū. ſcdo ordinatio miniſtrorum. xxviij. capitulo.

Circa primū ponit̄ p̄rio deſcriptio eoꝝ q̄ erant intra tabernaculū. ſcḋo ipiꝰ tabernaculi in ſe. xxvi. ca. tertio agit̄ de his que erāt extra. ca. xxvij. Circa primū loquit̄ primo generaliter dicēs. a Facietqꝫ mihi ſanctuariū. i. tabernaculū qḋ poſſit portari de loco ad locū. b Et habit. in medio eoꝝ. ita ꝙ nō oporteat eos ꝑ ſacrificijs redire ad mōtē iſtū c Iuxta oēm ſiſitudinē ⁊c. oñdit enī dñs moyſi viſiōe imaginaria tabernaculū cū oībus ad ipm ꝑtinētibꝰ ⁊ ſm hāc ſiſitudinem moyſes explanauit et deſcripſit artificibus. d Archā de ligni. ⁊c. Hic deſcribit̄ in ſpāli et p̄rio ea q̄ erant intra ſcāmſanctoꝝ. ſcḋo que erāt intra ſancta. ibi. Facies ⁊ mēſam. Circa primum dicitur. d Archā. ſ. teſtamēti que erat quaſi ſcriniū ſine pedibus. e De lignis ſethim. q̄ ſunt imputribilia vt dicit Ioſephus. f Cuiꝰ lon. ha. du. et ſemis cubitos. i. duos cubitos ⁊ dimidium. g Et deaurabis ⁊c. nō ꝑ modū picture. ſꝫ laminis aureis opiendo. Vñ infra. xxxi. c. dr̄ Veſtita auro. ⁊ idē tenendū ē de oībꝰ illis que dicunt̄ in ope iſto deaurata. h Facieſqꝫ ſupra coronā aureā. iſta corona nō erat rotūda ſꝫ q̄drata. Erat enī quoddā labiū in parte ſupiori arche in circuitu eleuatū. q̄ſi ſpacio duoꝝ digitoꝝ vel q̄ttuoꝛ ſup opculū arche. ſicut fit in marginibꝰ ſtatuarioꝝ. Dicit̄ tñ corona q꞉ erat ꝑ totū circuitū arche. i Et quattuoꝛ circu. aureos. ſm Ioſephū iſti circuli ſic erāt diſpoſiti in q̄ttuoꝛ angulis ita ꝙ erāt verſus ſupiorē partē arche ſub corona. ⁊ ꝙ vectes intrātes ꝑ circulos irēt ſm lōgitudinē arche. ⁊ in hoc videtur cōcordare textꝰ. q꞉ ibi dicit̄. k Duo circuli ſint in latere vno. ⁊ duo in altero. latꝰ aūt arche cōiter dr̄ ſm lōgitudinē. ⁊ ſm hoc ſpaciū inter duos vectes erat tm̄ vniꝰ cubiti ⁊ dimidij ſm latitudinē arche. q̄ erat inter duos vectes. Ra. ſa. dicit. ꝙ circuli ſic erāt diſpoſiti in angulis ꝙ vectes trāſibāt ſm latitudinē arche. ⁊ ſic inter duos vectes erat ſpaciū duoꝝ cubitoꝝ ⁊ dimidij ſm longitudinē arche que cōtinebat̄ inter duos vectes. ⁊ hoc videt̄ rōnabilius. q꞉ ad hoc ponebant̄ vectes vt ꝑ illos archa portaret̄ a ſacerdotibꝰ. q̄ſi caſtra mouebant̄. q꞉ oportebat ꝙ ſacerdotes deportarēt eā ꝓprijs hūeris. ⁊ ꝓpter pōdus arche ⁊ cōtentoꝝ in ea requirebant̄ ad minꝰ q̄ttuoꝛ hoīes. duo ante ⁊ duo retro. duo aūt hoīes meliꝰ ꝑnt aptari ad ſuſtinēdū vectes. vnꝰ iuxta aliū in ſpacio duoꝝ cubitoꝝ ⁊ dimidij q̄ꝫ in ſpacio vniꝰ cubiti ⁊ dimidij. q꞉ videret̄ nimis breue ad hoc ꝙ duo hoīes lateraliter ſimul īcedentes portarēt illā archā. Nec obſtat illud qḋ hr̄ in littera. Duo circuli ſint in latere vno. q꞉ in quadrato qḋ ē altera parte longius. linee breuiores ita vocant̄ latera q̄drati.

[b]et habitabo in medio eoꝝ [c]iuxta oēm ſiſitudinē tabnaculi qḋ oñdā tibi: ⁊ oīm vaſoꝝ i cultū eiꝰ. Sicqꝫ facietis illḋ [d]Archā [e]ḋ lignis ſethim ꝯpingite [f]cuiꝰ longitudo habeat duos ⁊ ſemis cubitos: latitudo cubitū ⁊ dimidiū: altitudo cubitū ſimilr ac ſemiſſem [g]⁊ deaurabis eā auro mundiſſimo intus ⁊ foris. [h]Facieſqꝫ ſupra coronā aureā ꝑ circuitū [i]⁊ q̄ttuoꝛ circlos aureos q̄s pones ꝑ q̄ttuoꝛ arche anglos. [k]Duo circuli ſint ī latere vno ⁊ duo ī alto. Facies q̄ꝫ vectes de lignis ſethim: ⁊ opies eos auro. Inducesqꝫ ꝑ circlos q̄ ſꝫ ī arce lateribꝰ. vt portetur in eis Qui ſꝑ erūt ī circulis [l]nec vnq̄ꝫ extrahēt ab eis [m]Poneſqꝫ in archa teſtificatiōē quā dabo tibi [n]Facies ⁊ ꝓpiciatoriū de auro mūdiſſimo. Duos cubitos ⁊ dimidiū tenebit lōgitudo eiꝰ et cubitū ac ſemiſſem latitudo. [o]Duos q̄ꝫ cherubin aureos ⁊ ꝑductiles facies [p]ex vtraqꝫ pte oracli. Cherub vnꝰ ſit in latere vno. ⁊ alter in altero. Vtrūqꝫ latus ꝓpiciatorij tegāt [q]expandentes alas ⁊ opientes oraclm [r]reſpiciātqꝫ ſe mutuo [s]verſis vultibꝰ in ꝓpiciatorium quo opienda eſt archa in q̄ pones teſtimonium quod dabo tibi. [t]Inde p̄cipiā ⁊ loquar ad te ſupra ꝓpiciatoriū ſcꝫ [v]ac de medio duorum cherubin qui erūt ſuper archā teſtimonij cūcta q̄ mandabo ꝑ te filijs iſrl.

ſicut ⁊ lōgiores. ⁊ eodē mō dicēdū de lateribꝰ arche. q꞉ erat q̄ſi qḋdā quadratū altera parte lōgiꝰ. l Nec vnq̄ꝫ extrahent̄ ab eis. q꞉ vectes ſemel imiſſi nō poterāt ḋ circulis amoueri niſi ꝑ repatiōe ſi eſſet ibi aliq̄d diſſipatū. in aūt portādis cū vectibꝰ. vectes erāt in circulis tm̄ tpe deportationis. m Poneſqꝫ in archā teſtificatione ⁊c. i. tabulas ſcriptas digito dei. q̄ erāt teſtes inter deū ⁊ ꝑplm. ꝙ recepiſſet a deo illa precepta n Facies ⁊ ꝓpiciato. Ra. ſa. ⁊ hebrei dicunt ꝙ illud ꝓpiciatorium erat opculū arche. tūꝫ q꞉ de alio opculo eius nō fit mētio. tū q꞉ deſcribit̄ eiuſdē longitudinis ⁊ latitudinis ſicut ⁊ archa. aliq̄ alij doctores dicūt ꝙ nō erat opculū arche ſꝫ erat tabula aurea ſupiꝰ eleuata quaſi portaret̄ ab ipſis cherubin q̄ erant in extremitatibꝰ arche ita ꝙ eſſet quaſi ſedile ipiꝰ dei ⁊ arche opculū eſſet quaſi ſcabellū illiꝰ ſedis. ſm illḋ pſalmiſte. Qui ſedes ſuper cherubin. i. ſup ꝓpiciatoriū ab ipſis ſuſtentatū. dicebat̄ aūt ꝓpiciatoriū. q꞉ de illo loco audiebant̄ rñſa diuine pietatis. Scḋm vero dictū Ra. ſa. opculū arche erat quaſi ſedes dei. ⁊ pauimētū tabernaculi. qḋ erat añ archā erat q̄ſi ſcabellū ſedētis. o Duos q̄qꝫ cheru. Ioſephꝰ dicit ꝙ habebāt ſiſitudinē quarundā auiū q̄ nūq̄ꝫ viſe ſunt ab hoībꝰ. ſꝫ Moyſes viſione imaginaria vidit tales ſiſitudines in ſede dei. Ra. ſalo. ⁊ alij doctores dicūt ꝙ habebāt ſiſitudinē pueroꝝ vl̄ iuuenū habentiū alas ꝑductiles. q꞉ nō erāt facti ope fuſorio. ſꝫ cū martello auꝝ deducebat̄ ad talem figuram. p Ex vtraqꝫ parte ora. i. ꝓpiciatorij qḋ dicebat̄ oraculū. q꞉ ꝑ orōnes impetrabat̄ diuinū rñſum qḋ ibi audiebat̄. q Expandētes alas ſuas in altū. nō directe ſꝫ oblique et ſic opiebant aliq̄ mō ꝓpiciatoriū. r Reſpiciātqꝫ ſe mutuo. nō directe ex aduerſo. ſꝫ vertētes aliquātulū vultus ſuos ad latus. vnꝰ cōtra aliū. vt ſubdit̄. s Verſis vul. in ꝓpi. quo operiē archa. q꞉ ſm Ra. ſa. ꝓpiciatorium erat opculū arche. Scḋm vo aliā opinionē hoc nō dicit̄. ꝙ operculū arche eſſet ſꝫ eleuatū altius. vt p̄dictū eſt. et ꝑ tanto dicit̄ hic opire archā. t Inde p̄cipiā tibi. quia ſicut dictū eſt erat quaſi ſedes dei loquētis cū Moyſe. v Ac de medio duoꝝ cheru. q̄ erāt ſup archā. Ex h̄ dicit Ra. ſa. ꝙ duo cherubin ſtabāt ſup opculū arche in extremitatibꝰ eiꝰ. Alij aūt doctores de q̄bꝰ facta ē mentio dicūt ꝙ erāt poſiti ſup pauimētū tabernaculi in extremitatibus arche. dicunt̄ tñ hic eſſe ſup archā. q꞉ eleuabant̄ in altū vltra altitudinē arche. Vt aūt p̄dicta facilius capiātur deſcripſi ea in figura. verūtamen quia nō poſſunt ꝑfecte ſi[g]urari in plano. oportet ꝙ imaginatio inſpiciētis ſuppleat illud. quod non poteſt figurari hoc modo.

Premiſſa deſcriptiōe arce ꝓpiciatorij ⁊ duoꝝ cherubin ꝯſtr ponit rō ꝑdictoꝝ. ⁊ q̄ꝛtū ad ꝑcioſitatē materie ⁊ ſpecioſitatē forme eadē rō ē in iſtꝪ ⁊ in futuriſ opibꝫ. ſ. qꝛ deo cuiꝰ pulcritudis ⁊ bonitatis nō ē finis. deputādū ē ad eꝰ cultū ⁊ miſteriū illō qḋ ī hūanis inuenit ꝑcioſiſſimū et pulcerrimū. Uñ Leui. xxi. ꝑcipit ꝙ ſacerdotes nullā maculā habeāt. Qꝛtū aūt ad diſpoſitionē ꝑdictoꝝ ꝯſiderandūꝰ ꝙ totū tabernaculū qḋ erat lōgitudis. xxx. cubitoꝝ. ⁊. x latitudis diuidebat ī duas ꝑtes ineq̄les quaꝝ ps occidētal cōtinebat. x. cubitos. ꝑ q̄drū. ⁊ dicebat ſctmſctoꝝ vl tabernaculū interiꝰ. Alia ps verſus oriētē ꝯtinebat. xx. cubitos in lōgū. ⁊. x. in altū. ⁊ dicebat ſctm. vl ſctā ſiue tabernaculū exteriꝰ. ⁊ diſtinguebant iſte ꝑtes vno velo intermedio vt diffuſiꝰ poſtea videbit. Per tabernaculū exteriꝰ figurabat inferior ps orbis q̄ ē viſibilis. ſ. celū ſydereū ⁊ elementa. vt videbit poſtea. Per tabernaculū interiꝰ repñſentabat ſupior ps orbis q̄ ē nobis occulta vbi ē locꝰ beatoꝝ. Ibi aūt ſunt tria q̄ figurabant ꝑ tria ꝑdicta q̄ erāt intra tabernaculū interiꝰ poſita. Per ꝓpiciatoriū eī qḋ erat q̄ſi ſedes dei. vt ꝑdictū ē. repñtabat ipe deꝰ ꝑſidēs oībꝫ. q̄ lꝫ ſit vbiqꝫ ꝑ eſſentiā pñtiā ⁊ potētiā. tñ ſpāli mō eſt in loco btōꝝ ꝑ aptā viſionē ⁊ fruitionē. In illa aūt ſede non erat aliq̄ imago dñi ipm repñtās ad deſignādū ꝙ ipa deitas cuiꝰ ſedes erat ꝓpiciatoriū. nullo mō ē figuralis. ſm ꝙ eſt in loco btitudis. Eſt aūt ibi natura angelica q̄ ꝑ cherubī repñtabat. Erāt aūt duo ad deſignādū angeloꝝ multitudinē. ⁊ verſis vultibꝫ ſe reſpiciētes. ad deſignādū eoꝝ ꝯcordiā. ſm ꝙ dr̄ Iob. xxv. ca. Qui facit ꝯcordiā ī ſublimibus ſuis. Erāt ſtātes ex vtraqꝫ ꝑte ꝓpiciatorij ſm vnā deſcriptionē. ſm aliā vo nō ſolū aſſiſtētes ſꝫ etiā ꝓpiciatoriū ſuſtētātes. ad deſignādū aſſiſtētiā angeloꝝ circa thronū di ſm ꝙ dr̄ Apoc. vij. Et oēs angeli ſtabāt ī circūitu throni tāqꝫ miſtri ad obſequiū pati. Tertiū qḋ ē in illo loco beatoꝝ ſunt rōnes nobis occulte oīm effectuū viſibiliū. qꝛ nihil fit in creaturis viſibilibꝫ qḋ non egrediat de aula ſummi impatoris. vt dr̄ augu. Rōnes igit hmōi ſunt ibi clauſe. ſicut ⁊ rōnes effectuū in cauſis efficiētibꝫ. ⁊ hͦ deſignabat ꝑ archā q̄ erat clauſa. intra quā tria ꝯtinebant. ſ. manna. vga aaron. ⁊ tabule. ad repñtādū tria q̄ in humanis celitꝰ collatis ſunt ꝑcipua. ſ. vita q̄ ꝑ mannā deſignabat. tū ꝓpter eiꝰ dulcedinē. qꝛ oībꝫ appetibile ⁊ dulce ē viuere. tū qꝛ data fuit a deo ad ſuſtētādā vitā filioꝝ iſrl̄ exiſtentiū in deſerto. Scḋm ē ptās regiminis. qꝛ vbi nō ē gubernator. ppl̄s corruet. vt dr̄ Prouer. xi. ⁊ hͦ figurabat per vgā aaron. Tertiū ē ſapia. ꝑ quā vita ⁊ ptās regiminis dirigunt. Et hͦ figurabat ꝑ tabulas in q̄bꝫ ꝑcepta decalogi erāt ſcripta. Hec enī ē ſapia nr̄a et intellectꝰ coram populis. vt dicitur Deute. iiij. ꝑ quā dirigimur in agēdis.

[a] Facies ⁊ menſā de lignis ſethim habētē duos cubitos lōgitudis. ⁊ in latitudine cubitū ⁊ ī altitudīe cubitū ac ſemiſſez [b] ⁊ inaurabis eā auro puriſſimo. [c] Facieſqꝫ illi labiū aureū ꝑ circuitū [d] ⁊ ipi labio coronā interraſilē altā q̄ttuor digitiſ [e] ⁊ ſup illā alterā coronā aureolā. [f] Quatuor q̄ꝫ circlos aureos ꝑparabis ⁊ pones eos ī q̄ttuor angulis eiuſdē mēſe ꝑ ſinglos pedes. Subt coronā erūt circuli aurei vt mittantur vectes ꝑ eos: ⁊ poſſit mēſa portari. Ipos

a Facies ⁊ mēſam. Hic ꝯſtr agit de hiis q̄ erāt in exteriori tabernaculo. ſ. menſa ⁊ candelabro. de p̄io dicit. Facies ⁊ mēſam. i. vnā tabulā. cuiꝰ longitudo erat duoꝝ cubitoꝝ. latitudo vniꝰ cubiti. De ſpiſſitudine aūt eius nō fit mētio. Sꝫ dicūt aliq̄ ꝙ ē ſatis ꝓbabile ꝙ erat q̄ttuor digitoꝝ. Altitudo aūt eiꝰ erat cubiti ⁊ dimidij. qḋ eſt intelligēdū. hͦ ꝑ quattuor pedes poſitos in quattuor angulis;

predicte tabule eleuabãt in altũ p cubitũ et dimidiũ.
b Et inaurabis eam, nõ pictura ſed lamĩs aureis vndiqꝫ circũtegendo eam & pedes eius. eodẽ mõ accipiendum eſt hic ſicut in alijs vbi dicit deaurabis.
c Facieſqꝫ illi labiũ aureũ p circuitum. Iſtud labium erat quedã lamina aurea latitudis .xij. digitoꝝ q̃ erat affixa ſpiſſitudini tabule menſe p circuitũ ſicut fit in ſcacerijs que hñt labium et vtraqꝫ pte q̃ ex vna pte pingit ludus ſcacorum. ex alia parte ludꝰ aleaꝝ. latitudinis aũt p̃dicti labij q̃ erat duodecĩ digitoꝝ ſpiſſitudo tabule cui erat affixum occupabat q̃ttuor digitos medios p circuitum: & quattuor digiti ſuperiores eleuabant ſup tabulã. et alij quattuor erant ſub tabula operientes partẽ ſupiorẽ pedũ menſe in circuitu. et hoc eſt quod dicitur.

quocꝫ vectes facies de lignis ſethim: & circũdabis auro ad ſubuehendã menſam. [g]Parabis & acetabula [h]ac phialas: [i]thuribula et cyathos in quibꝫ offerenda ſunt libamina ex auro puriſſimo. et pones ſupra menſaꝫ panis propoſitionis in ↄſpectu meo ſemp.

d Et ipſi labio coronã interraſilem altã digitis q̃ttuor. Quia altitudo q̃ttuor digitorũ inferioꝝ vocat corona q̃ erat in circuitu: licꝫ nõ eſſet in figura rotunda ſꝫ q̃drata.
e Et ſup illam alteram coronã aureolam. In hebreo habetur Auream. et loquit de latitudine quattuor digitorum ſuperiorũ que eleuabatur ſuper tabulã in circuitu. dicitur autẽ opus interraſile. qḋ habet aliquas ſculpturas et ſpacia itermedia plana quaſi raſa.
f Quattuor quoqꝫ circulos aureos &c. qui erant infixe in quattuor pedibus menſe verſus partẽ ſupiorẽ pedum immediate ſub corona inferiori.
g Parabis et acetabula. i. vaſa in quibꝫ examinabat incenſum & ſimilia. de q̃ fiebant panes ad vidẽdum ſi talia eſſent apta ad ſacrificium.
h Ac phialas. In quibus examĩabatur vinum & alia liquida.
i Thuribula. Duo vaſa erãt in quibus ponebatur incenſum examinatũ ſuper panes propoſitionis. vnum ſuper ſex panes poſitos: vnum ſup aliũ in menſa. et aliud ſup alios ſex. Dicebatur autẽ menſa propoſitõis et ſimiliter panes ꝓpoſitionis. eo ꝙ ſic diſponebantur ſup menſam. In hebreo autẽ habet. Panes facierum: q2 ſcḋm ꝙ dicit rabi Salomon: erant facti in figura quadrata altera parte longiori. et illa pars longior in vtraqꝫ extremitate replicabat in altum: ſicut fit aliquando in ſimenellis: niſi ꝙ in ſimenellis fit talis replicatio in circuitu per modum corone. in panibus propoſitionis fiebat tantũ in duabus partibꝫ ſibi oppoſitis. & ille due replicationes vocabantur due facies. Aliter dicit & probabilius. ꝙ illi panes erant rotundi: ſed dicebãtur panes facierum. quia ex vtraqꝫ parte erant ſimiles. non enim coq̃bãtur in furno. ita ꝙ ex pauimẽto furni pars panis ſibi iuncta contraheret aliquam diſſimilitudinẽ ab alia. ſed coquebantur ſicut coquũtur hoſtie ad celebrandum niſi ꝙ vaſa illa in quibus coquebãtur panes propoſitionis erant aurea. & tante magnitudinis ꝙ panis tenuis tantũ in eo poterat decoqui. et erant illa vaſa ſic facta: ꝙ panem interclusum faciebant oĩno ſimilem ex vtraqꝫ parte. & ideo dicebant panes facieꝝ.

Sequitur figura.

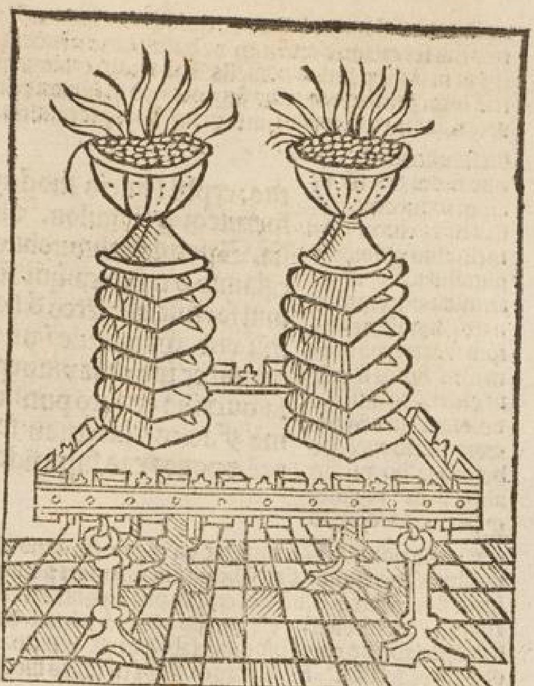

[a]Facies & cãdelabꝝ ductile de auro mũdiſſimo: [b]haſtile eiꝰ & calamos cyphos & ſperulas ac lilia ex ipo p cedentia. Sex calami egredient de laterибꝰ: tres ex vno latere & tres ex altero tres cyphi quaſi in nucis modũ p calamos ſinglos: ſperuleqꝫ ſil & lilia: et tres ſimiliter cyphi [c]inſtar nucis in calamo altero [d]ſperuleqꝫ ſimul & lilia. Hoc erit opus ſex calamoꝝ qui pducendi ſunt de haſtili. [e]In ipo aũt cãdelabro erũt q̃t-

a Facies & candelabrũ ductile. i. cũ martello: & nõ ope fuſorio.
b Haſtile eiꝰ. i. ſtipes candelabri q̃ pcedebat directe in altũ inferiꝰ habẽs tres pedes. & ſurſũ habebat ſex calamos egrediẽtes de haſtili. tres ex vno latere. et tres ex alio tendẽtes ſurſum oblique q̃uſqꝫ ptingerent ad altitudinem haſtilis. Vñ. j. xxxvij. dicit. Equũ erat opꝰ ſex calamoꝝ. i. equalit tendens ſurſum. In haſtili vero erãt q̃ttuor cyphi: & in quolibet ſex calamoꝝ erãt tres cyphi. i. xxij. ſil.
c Inſtar nucis. Ex hoc dicunt aliqui ꝙ iſti cyphi erãt pomelli. ita ꝙ duo cyphi poſiti vnus contra aliũ faciebant vnũ pomellũ p modũ hic in margine figuratũ. ſꝫ hoc nõ ẽ verũ: q2 vbi trãſlatio nr̃a hꝫ. ſperulas. in hebr. hꝫ pomellos. Ex q̃ ptꝫ ꝙ cyphi nõ erãt pomelli. Itẽ vbi tranſlatio nr̃a hꝫ cyphi in nucis modum. In hebreo hꝫ cyphi figurati gall. neelles. q̃ñ nõ erãt de ope plano. ſed cũ aliquibꝫ figuris ad decorem. et ideo motiuũ p̃dictum nõ valꝫ. & io dicit rabi Salomon. ꝙ iſti cyphi erãt oblongi hñtes pedes. & erant ſic diſpoſiti in cãdelabro quaſi calamus tranſiret p medium cyphi.
d Sperulẽqꝫ ſil & lilia. In hebr. hꝫ. Pomellos & flos. ſed cuiuſmodi ſſlos fuerit nõ hꝫ ex textu. & ex h ꝙ dr̃ in ſingulari. pomellos & flos q̃ntũ ad ſex camelos laterales. Dicit ra. Sa. ꝙ in q̃libet iloꝝ nõ erat niſi vnus po

mellus ⁊ vnꝰ flos. In hastili vo quīcꝫ pomelli ſm ipm tres ſub ſex calamis orientibꝫ de hastili hinc ⁊ inde. ſicut dr̄ in lr̄a. Sperule .i. pomelli. Sub duobꝫ calamis ꝑ tria loca. Itē duo alij vnus ſup calamos in ſuperiori parte cādelabri ⁊ aliꝰ ſub calamis in inferiori parte candelabri ſimiliter erāt ibi duo flores tm̄. ⁊ h̄ dicit. qꝛ loquēdo ď hastili h̄r ī hebreo. Pomelli eius ⁊ flores ⁊ pluralis nūerꝰ indeterminate acceptꝰ binariū ſignificat ſm ipm ſed qꝛ cyphi pomelli ⁊ flores ñ erāt in cādelabro niſi ad decorem ſm oēs doctores catholicos ⁊ hebreos. Jdō dicunt alij ⁊ meliꝰ vt videt̄ ꝙ iter duos cyphos erat vnus pomellus. ⁊ ſimiliter vnꝰ flos. ⁊ ſic opus cādelabri eſt decentius. Et ꝙ ī heb. h̄r in ſingulari pomellus ⁊ flos refert̄ ad quēlibet cyphū. put exponit̄ ī trāſlatione noſtra cū dicit̄. e In ipo aūt cādelabro .i. hastili cādelabri qď vocat̄ hic candelabrū. qꝛ eſt principalior pars cādelabri. f Quatuor cyphi in nucis modū ſperuleqꝫ in ſingulos .ſ. cyphos.
g Et lilia. eodē mō intelligendū eſt de cyphis exeuntibus in ſex calamis lateralibꝫ. h Facies ⁊ lucernas ſeptē ⁊ pones eas ſup cādelabrū ita ꝙ vltimꝰ cyphus

tuor cyphi ī nucis moduʒ ſperuleqꝫ ꝑ ſingulos.[g] ⁊ lilia. Sperule ſub duobus calamis ꝑ tria loca qui ſimul ſex fiūt ꝓcedētes ď hastili vno. Et ſperule igit̄ ⁊ calami ex ipo erūt vniuerſa ductilia ex auro puriſſimo[h] Facies ⁊ lucernas ſeptē. ⁊ pones eas ſup cādelabrū[i] vt luceāt ex aduerſo [k]Emunctoria quoqꝫ[l] ⁊ vbi ea que emuncta ſunt extinguant̄ fiant de auro puriſſimo[m] Omne pōdus cādelabri cum vniuerſis vaſis ſuis habebit talentū auri puriſſimi Inſpice ⁊ fac ſm exemplar qď tibi in mōte monſtratum eſt.

qui erat in ſummitate cuiuſlibet calami erat ſedes lucerne. i Ut luceant ex aduerſo. ſic em̄ erat diſpoſitū lychnū cuiuſlibet lucerne ꝙ flāma erat ex illa parte lucerne q̄ reſpiciebat lucernā mediā. ⁊ ſic flāma triū lucernaꝝ vnꝰ lateris reſpiciebat ex aduerſo flamā triū lucernarū alterꝰ ptis.
k Emūctoria quoqꝫ inſtrumenta ſunt cū quibꝫ amouebat̄ illud qď erat cōbuſtū ď lichinio ⁊ reſiduū lychni aptabat̄ ad incendendum.
l Et vbi ea q̄ emuncta ſunt extinguant̄ vaſa erant plena aq̄ vbi ponebant̄ illa q̄ erant emuncta ne facerent fumū.
m Omne pon. cā. cū vni. va. ſu. ha. talētū. auri in heb. h̄r cētenariū auri. ⁊ ſil̄r in ſequentibꝫ ad tabernaculū ꝑtinētibꝫ vbi trāſlatio noſtra hꝫ talentū. Heb. dicūt. cētenariū. q̄nti aūt ſit pōderis neſcit̄ determiate. certū ē tm̄ qď reqrebat̄ magnū pōdꝰ auri ꝑ tāto ope. Rab. ſa. dicit ꝙ erat pōdꝰ. cxx. libraꝝ ſm pōdus colonie. Meliꝰ tm̄ credo dicēdū. ꝙ nō h̄r huiꝰ rei certitudo. qꝛ pōdera auri ⁊ argēti multū variant̄ ſm tpa diuerſa ⁊ varias regiones. Uiſis aūt ꝑdictis ⁊ inſpectis figuris menſe ⁊ cādelabri. put poſſunt in plano figurari. pōt textus ſnīe ꝑdicte de facili applicari.

Sequit̄ figura ꝓ candelabris.

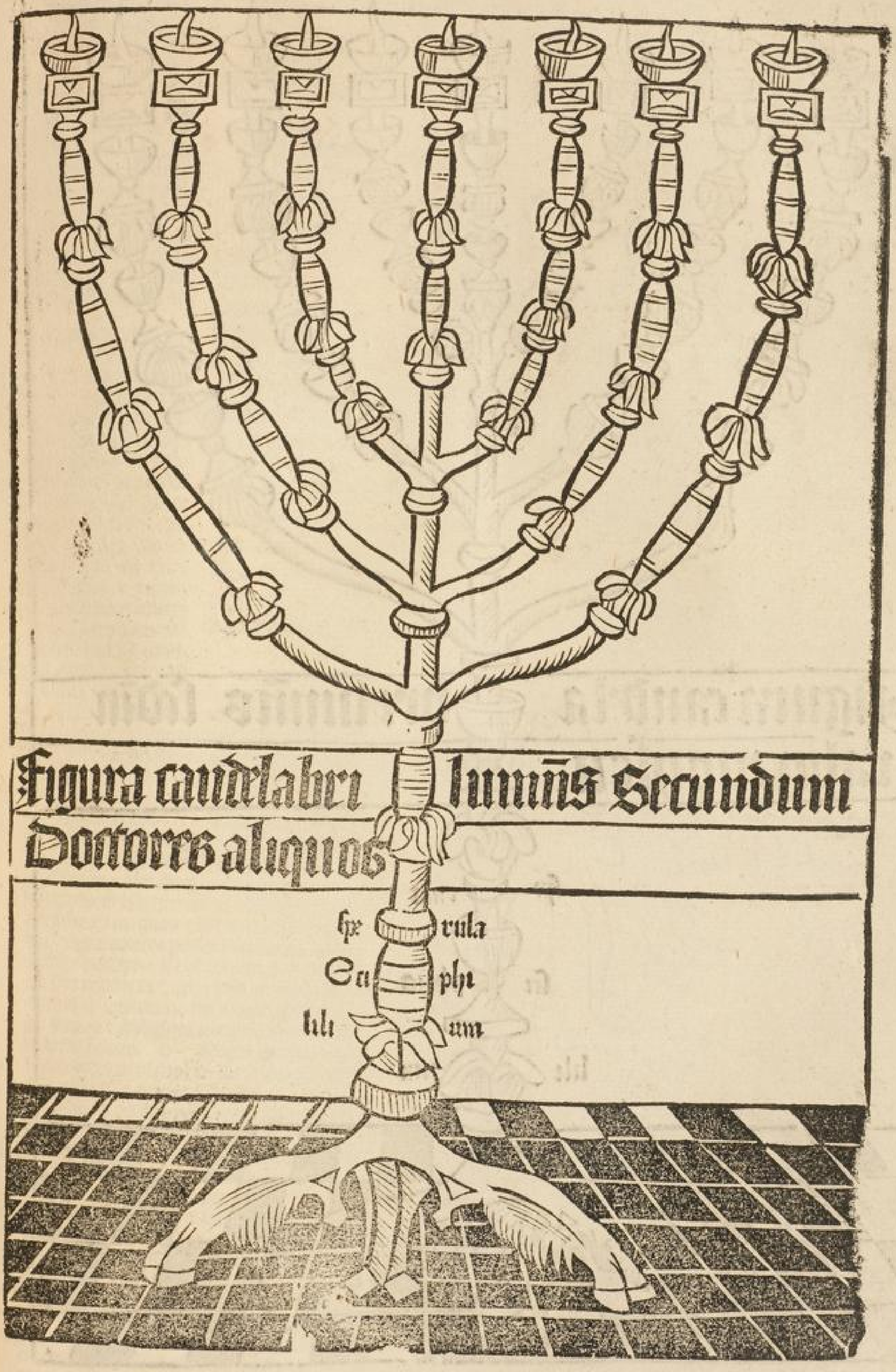
Figura candelabri lumīs Secundum
Doctores aliquos
ſphe rula
Sca phi
lili um

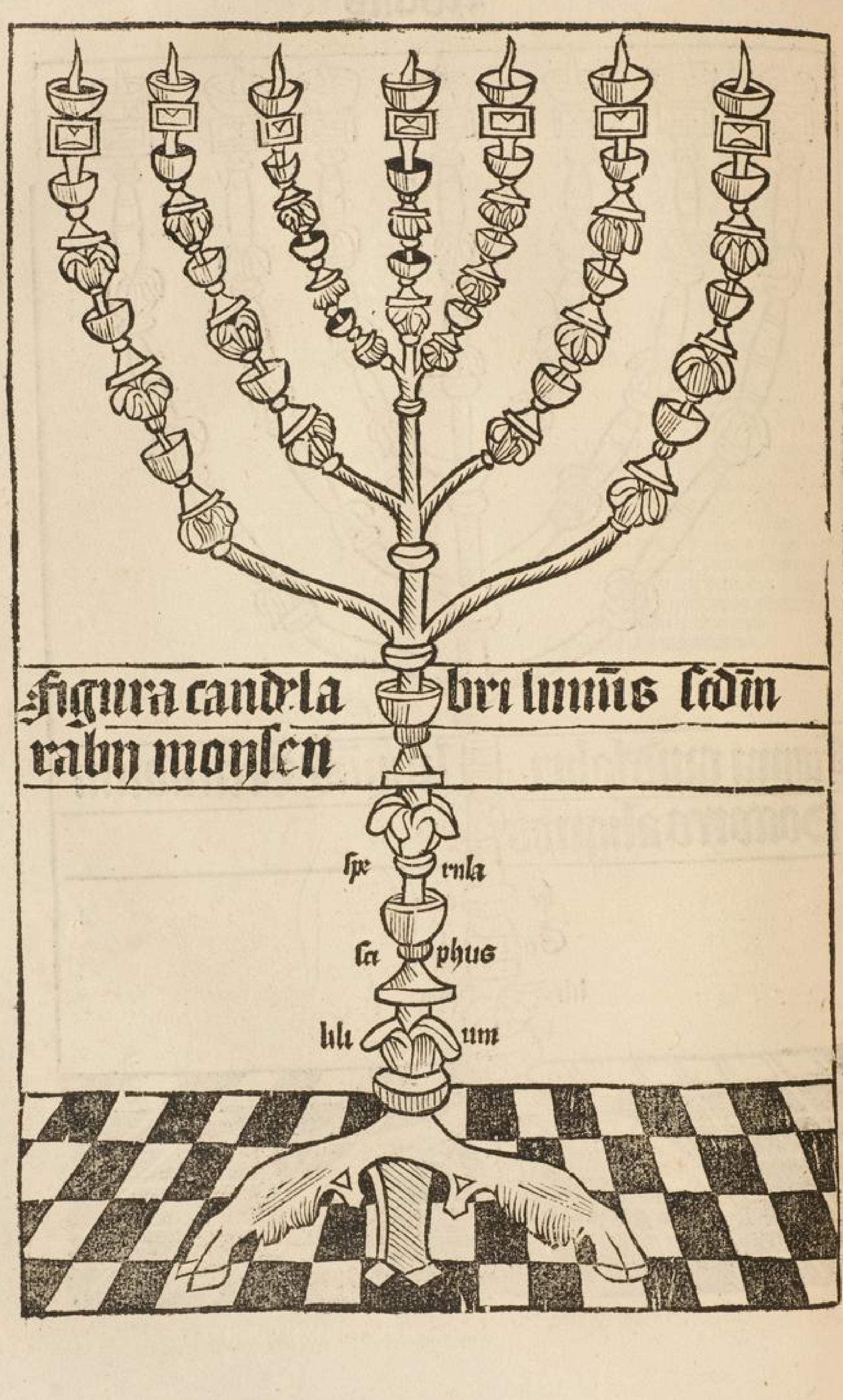
Figura candela bri lumīs ſcd̄m
raby moyſen
ſpe rula
ſca phus
lili um

In ca.xxv.vbi dr in poſtil. Erāt aūt duo ad deſignā-
dū angelorū multitudinē. Additio.

l Icet in h̄ qḋ dicit̃ ḋ cherubin mutuo ſe reſpiciē-
tes intelligat̃ angelorū ꝯcordia.in h̄ tñ qḋ dicit̃.
Verſis vultibꝰ.deſignat̃ ꝙ angeli ſemꝑ hñt intuitū ad
deū q̄ repñtabat̃ ꝓſi-
dēs i ꝓpiciatorio qḋ
erat q̄ſi ſedes dei vt
in poſtilla.⁊ ſic deus
repſentabat̃ eē ī me-
dio cherubin ad quē
āgeli ſemꝑ vultū ver
tūt.vñ Math.xviij.
c.a.Angeli eorū ſemꝑ
vident faciē prīs ⁊c.

Capl̄m.XXVI.

t Abernaculū
vo ita facies
Deſcriptū his
q̄ erāt intra taberna-
culū.h̄ deſcribit̃ ipm̄
tabernaculū.⁊ prio
q̄tū ad eiꝰ opimētū
vel tectū.ſcḋo q̄tum
ad parietes.ibi.faci
es ⁊ tabulas ſtātes.
tertio q̄tū ad vela.
ibi.Facies ⁊ velum
Opimētū aūt taber-
naculi q̄druplex erat
Primū erat de corti-
nis factū ex quatuor
coloribꝰ.⁊ q̄tū ad h̄ dicit̃.Cortinas de byſſo ⁊c.ſequit̃.
b Varietas floribꝰ ⁊ picturis ibi factis. c Ope
plumario.q2 ille picture erāt facte cū acu ī cortinis ſm̄
Aug.In heb.hr̃.Ope artē.⁊ dicūt hebrei ꝙ illa varietas
erat facta ꝑ texturā ſicut ⁊ cortine. d Vniꝰ men.fi.
vni.ten.i.cortine p̄dicte.q2 ex illis opiebat̃ tabernacu-
lū ꝑ modū tētorij. e Quinqꝫ cortine ſibi iungentur
mutuo.ꝑ ſuturā ita ꝙ ille q̄nqꝫ cortine faciebāt vnā cor-
tinā magnā lōgitudinis.xxviij.cubitorū.⁊ latitudinis
xx.cubitorū.⁊ alie q̄nqꝫ cortine ſilr̄. f Anſulas hya-
cinthinas in lateribꝰ cortinarū.i.in vno latere viiꝰ illa-
rū cortinarū magnarū ⁊ ſilr̄ in vno latere alteriꝰ.ita ꝙ ille
due magne cortine poſſent ſibi iūgi ꝑ torques affixas in
anſulis p̄dictis.⁊ ſic ex illis duabꝰ cortinis magnis fie
ret vna maior in duplo hñs.xl.cubitos in lōgitudine.
⁊ xxviij.in latitudine ſm̄ lōgitudinē cortinarū ꝑtialiū.
g Facies ⁊ q̄nq̄ginta circulos aureos.iſti circuli ſunt
torques p̄dicte. h Quibꝰ cortinarū vela iūgēda ſunt
Vela cortinarū dicunt̃ h̄ ille due magne cortine p̄dicte
q̄ iūgebāt̃ ſibi ꝑ torques p̄dictas. i Vt vnū taberna
culū fiat.i.vnū opimētū totiꝰ tabernaculi.qḋ ſic pꝫ.q2
parietes tabernaculi ab oriēte in occidētē erāt.xxx.cubi
torū.⁊ paries ab aq̄lone in meridiē q̄ faciebat latitudi-
nē tabernaculi erat.x.cubitorū.⁊ erat a pte occidentis.
A pte aūt orientali nō erat paries ſ3 erat ibi velū loco
parietis.Parietes aūt tabernaculi habebāt.x.cubitos
in altitudine.⁊ ſic pꝫ ꝙ linea ꝑtracta a pede parietis ta
bernaculi.⁊ trāſiēs ꝑ ſummitatē eiuſdē parietis ad ſum
mitatē alteriꝰ parietis oppoſiti.⁊ inde deſcēdens vſqꝫ
ad terrā erat.xxx.cubitorū.q2 q̄libet paries habebat de-
cē cubitos altitudinis ⁊ ſpaciū īter parietes erat.x.cu-
bitorū latitudinis.⁊ ſic habāt̃ triginta cubiti. Oēs aūt
cortine faciebāt ſimul iūcte vnū tētoriū vel cortinā.xl.
cubitorū lōgitudinis.vt p̄dictū ē.⁊ ꝑ ꝯñs ſm̄ longitudi-

Taberna.XXVI.
t culū vo ita facies
decē cortinas de
byſſo retorta ⁊ hyacītho ac
purpura coccoqꝫ bis tīcto
[b] variatas [c] ope plumario
facies lōgitudo cortīe viiꝰ
hēbit.xxviij.cubitos lati-
tudo q̄ttuor cubitorū erit.[d]
Vniꝰ mēſure fient vniūſa
tētoria[e] Quinqꝫ cortine ſi-
bi iūgent̃ mutuo.⁊ alie q̄n[f]
qꝫ nexu ſimili coherebūt.
Anſulas hyacinthīas in
lateribꝰ ac ſummitatibꝰ fa
cies cortinarū vt poſſint in
uicē copulari.Quinq̄ge-
nas anſulas cortina habe
bit ī vtraqꝫ ꝑte ita īſertas.
vt anſa ꝯ anſā veniat ⁊ al-
tera alteri poſſit aptari.[g] Fa
cies ⁊ q̄nq̄gīta circulos au
reos[h] q̄bꝰ cortinarū vela iū
gēda ſunt.vt vnū taberna
culū fiat[i] Facies ⁊ ſaga cili
cina.xi.ad opiēdū tectū ta
bernaculi[k] Lōgitudo ſagi
viiꝰ hēbit.xxx.cubitos et
latitudo q̄tuor.Equa erit
mēſura ſagorū oīm.[l] Ex q̄bꝰ
q̄nqꝫ iūges ſeorſum.[m] ⁊ ſex
ſibi mutuo copulabis [n] ita
vt ſextū ſagū in frōte tecti
duplices[o] Facies ⁊ q̄nq̄gī-
ta anſas ī ora ſagi viiꝰ vt
ꝯiūgi cū altero q̄āt.⁊ q̄n-
q̄ginta anſas ī ora ſagi al-
teriꝰ.vt cū altero copulet̃

nē iſtā opiebat tectū tabernaculi ſm̄ lōgitudinē ſuam
qḋ erat.xxx.cubitorū.⁊.x.cubiti pendebāt retro ꝑietē oc
cidētalē ⁊ ſm̄ latitudinē ſuā pendebat retro parietes tē
ꝑlilaterales.ix.cubitos ex vtraqꝫ pte.ita ꝙ nō ꝑtinge-
bat vſqꝫ ad terrā ſpacio viiꝰ cubiti hinc ⁊ inde.Scḋm
opimētū tabernacu-
li erat de cortinis fa
ctis de pilis caprarū
q̄ filabant̃ ⁊ texeban
tur.⁊ iſtud optorium
erat ſuꝑ cortinas p̄-
dictas factas de di-
uerſis coloribꝰ.ḋ iſto
ſcḋo opimēto dr.

i Facies ⁊ ſaga cili
cina.xi.ſaga cilicina
vocāt̃ hic cortine fa
cte ḋ pilis caprarū.
k Lōgitudo ſa.viii
us ha.xxx.cubitorū.⁊
ſic erāt lōgiores duo
bus cubitis qꝫ corti-
ne facte varijs colo-
ribꝰ ex q̄bꝰ factū eſt
primū operimētū.
l Ex q̄bus iūges q̄n-
qꝫ ſeorſū.ſ.ſimul cō
ſuendo quaſi ad fa-
ciendū vnū ſagū.xx
cubitorū latitudinis
xx.cubitorū.

m Et ſex ſibi mutuo copulabis.q2 ſex alia ſaga ſimul
ꝯſuebant̃ ad faciendū q̄ſi vnū ſagū.xxiiij.cubitorū lati-
n Ita vt ſextū ſagū in frōte tecti duplices. (tudinis.
q̄ñ medietas eiꝰ.i.duo cubiti latitudinis viiꝰ ſagi ī ꝑ-
te orientali tabernaculi ponebat̃ replicata vt capita co
lumnarū q̄ erāt in introitu tabernaculi tegerent̃.q̄ tene
bāt vnū cubitū.⁊ vt opimentū factū ḋ ſagis fortius.te
neret̃ ſuꝑ tabernaculū.Alij aūt duo cubiti erant in ꝑte
oppoſita tabernaculi.vt.j.hr̃.⁊ iō dr hic.Vt ſextū ſagum
in fronte tecti duplices.⁊ qḋ poſtea ſubdit̃.Ex medieta
te eiꝰ ope.po.taber.nō ē intelligendū ḋ eodē ſago ī nu
mero.q2 idē ſagū nūero nō poterat eē in frōte taberna-
culi ⁊ in poſteriori pte eiꝰ.ſ3 intelligendū ē ꝑ equalen-
tiā.q2 ex oībus ſagis fiebat vnū opimentū tabernaculi
⁊ duo cubiti primi ſagi erāt in frōte tabernaculi.⁊ duo
cubiti vltimi ſagi erāt ī poſteriori pte tabernaculi.⁊ iſti
duo cubiti diuerſorū ſagorū eq̄parabāt vni ſago īegro.
o Facies ⁊ q̄nq̄ginta anſas ⁊c.q2 iſta duo magna ſa-
ga iūgebant̃ ſimul ꝑ anſas ⁊ torques eneas ſicut ḋ alijs
cortinis p̄dictū eſt. p Vt vnū ex oībꝰ opimētū fiat
q2 ꝑ talē ꝯiūctionē fiebat vnū opimentū totiꝰ taberna
q Quod aūt ſu.in ſa.q̄ pa.tecto.i.ad tegēdū ta (culi.
bernaculū. r Id eſt vnū ſagum qḋ ampliꝰ ē.ſ.vltra
numerū cortinarū factarū de varijs coloribꝰ de q̄bꝰ p̄di-
ctū eſt.ꝙ erāt tm̄.x.⁊ de ſagis dictū ꝙ erāt.xi.⁊ de illo
xi.oñdit q̄d debeat fieri dicēs. s Ex medietate eius
q ꝑ les poſteriora tabernaculi.q2 pēdebat retro parietē
occidētalē duobꝰ cubitis vltra opimentū primū ḋ cor-
tinis variatis.⁊ duo cubiti erant replicati in fronte ta-
bernaculi.vt iā dictū ē.⁊ iſti quatuor cubiti faciūt ſagū
integrū ꝑ eq̄pollentiā vt dictū ē. t Et cubitꝰ ex vna
pte pēdebit ⁊c.Ad intellectū hꝰ lr̄e q̄ intricata ē ꝯſide-
rādū.ꝙ ſicut dictū eſt ſaga ꝑticularia erāt lōgiora corti
nis varijs duobꝰ cubitis.In opimēto aūt totali facto

ex oībus coꝛtinis variatis longitudo illi᷒ opimēti erat ex latitudib᷒ coꝛtinaꝝ ſil iūctꝫ. ꝛ eodē mō dōm de totali opimēto facta ex omīb᷒ ſagis. ꝛ iō qn̄ illa duo opimēta erāt extēſa ſup totū tabernaculū longitudo coꝛtinaꝝ par tialiū tranſibat ex trāſuerſo tabernaculi. ꝛ ſic diſtabat a terra vno cubito ī latere auſtrali. ꝛ alio cubito ī laterē aq̄lonari. et ꝑ ꝯñs logitudo ſagoꝝ partialiū ꝗ̄ erat maioꝛ duob᷒ cubitis attigebat vſq̄ ad terrā pendēs ī vtroq̄ laterē tabernacl'i vno cubito vltra coꝛtinas. et hͦ eſt qͦd dr̄. t Et cubit᷒. ſcꝫ ſagi. v Ex vna pte pendebit. ſ. vltra coꝛtinas. x Et alt. ſ. cubit᷒ ſagi. y Ex altera. ſ. pte tabernacl'i pēdebit. z Qui pl᷒ ē in ſagoꝝ longitudīe. i. qui excedit lōgitudinē coꝛtinaꝝ ex vtraq̄ pte. ꝛ ſic ſūt duo cubiti ſagoꝝ pēdētes ad terrā vltra coꝛtinas. vn᷒ ex vna pte tabernacl'i. ꝛ alt ex altera. ꝛ hͦ ē qͦd dr̄. a Vtrūq̄ lat᷒ taber. ptegēs. ꝛ p̄dicta patēt in figura q̄ſtū ad ꝯiūctōēꝫ coꝛtinaꝝ ꝛ ſagoꝝ. Mod᷒ āt opiendi tabernaclm̄ n̄ pt in plano figurari. ſꝫ d̄facili pt imagiari.

Facies ꝛ q̄nq̄gīta fibulas eneas q̄b᷒ iūgant̄ anſe [p] vt vnū ex oīb᷒ opimētū fiat [q] Qd āt ſupfuit in ſagiſq̄ parāt̄ tecto. i. vnū ſagū qͦd

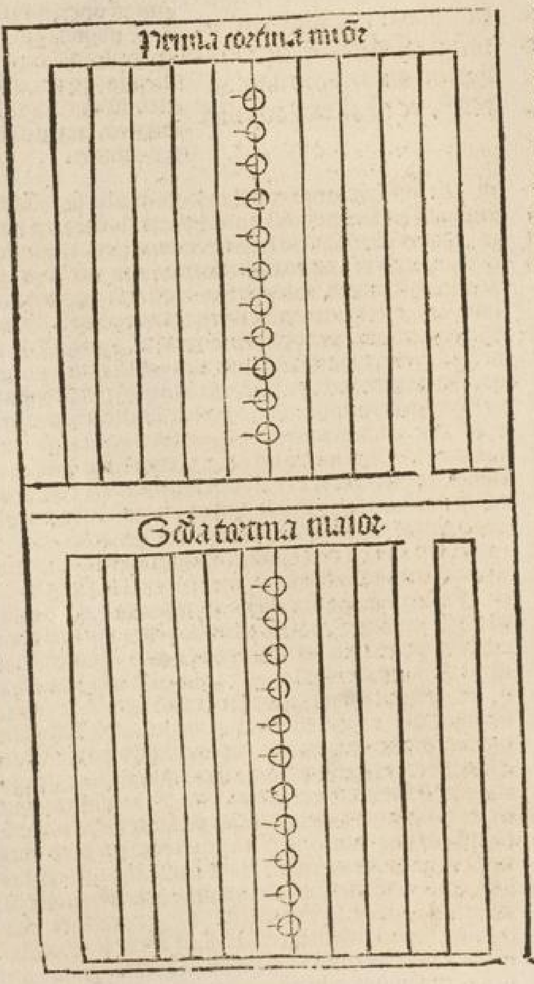

b Facies ꝛ opi. alli. te. de pellib᷒ ꝛc. Dicūt aliq̄ doc. ꝙ iſta duo opimeta de pellib᷒ erāt tm̄ no ſr̄ tectū tabernaculi. Aliq̄ aūt dicūt ꝛ ꝓbabili᷒ vt vr̄. ꝙ deſcēdebāt ad terrā nō ſolū in trib᷒ ptib᷒ tabernacl'i ſic coꝛtine ꝛ ſaga q̄ non opiebāt frontē tabernacl'i. vtꝫ in. ſ. dictis. ſꝫ iſta de pellib᷒ pēdebāt aū velū qͦd erat ī introitu tabernacl'i. vt dic̄ Joſephus. ad hͦ eni erant vt repellerēt vim ymbrū ꝛ vētoꝝ. ꝛ iō erāt nc̄caria: vt vr̄ nō ſolū ſr̄ tectū tabernacl'i: ſꝫ etiā in laterib᷒ circūquaq̄. Sciēdū etiā ꝙ iſta opimēta de ſag ꝛ pellib᷒ erāt forīt affixa terre cū funib᷒ ꝛ paxillis ne a ventis et ymbrib᷒ mouerētur. c Facies ꝛ tabulas ꝛc. ꝯñr d̄ſcribit̄ tabernaculū q̄ſtū ad ei᷒ parietes q̄ erāt de tabulis ſurſuꝫ erectꝫ. ꝛ in latē aq̄lonari erāt. xx. tabule: q̄ꝝ q̄libet hebat. x. cubitos lōgitudis: ꝛ cubitū ꝛ dimidium latitudis. ꝛ iō erecte ſurſuꝫ vna iuxta aliā faciebāt pietē. x. cubitoꝝ altitudis. ꝛ. xxx. cubitoꝝ lōgitudinis. ſpiſſitudo aūt h᷒ pietis erat eadē cū ſpiſſitudīe tabularū q̄ nō exprimit̄ in textu. ꝛ iō varie hic dicūt doct. Dic̄ ra. ſal. ꝙ ſpiſſitudo tabulaꝝ erat vni᷒ cubiti. ſꝫ hͦ nō videt

ampli᷒ ē [o] ex medietate ei᷒ opie ꝫ tabnacl'i poſterioꝛa [r] et cubit᷒ ex vna pte pēdebit [x] ꝛ alter ex altā qui pl᷒ ē in ſagoꝝ longitudīe. [a] vtrū q̄ lat᷒ tabnacl'i ptegēs [b] Facies ꝛ opimētū aliud tecto de pellib᷒ arietū rubꝛicatꝫ et ſup hͦ rurſuꝫ aliud operimēto de hyacinthinis pellib᷒. [c] Facies ꝛ tabulas ſtātes tabnaculi de lignis ſethim. q̄ ſingl'e denos cubitos ī lōgitudīe hēant: et in latitudīe ſingl'os ac ſemiſſem. In laterib᷒ tabl'e due incaſtrature fiēt q̄b᷒ tabl'a alteri tabule ꝯnectat̄: atꝫ ī hūc modū cūcte tabl'e parabūt̄. Quaꝝ. xx. erūt ī latere meridiāo qͦd ꝟgit ī auſtrū: q̄b᷒. xl. baſes argēteas fundēs: vt bine baſes ſingul' tabul' ꝑ duos āgulos ſbijciant̄. In latere q̄ꝫ ſcd̄o tabernacl'i qͦd ꝟgit ad aq̄lonē. xx. tabule erūt. xl. ba

verum: quia eſſent nimis ponderoſe ad poꝛtādum de loco ad locū et ad erigendū ſuper baſes. et ad ſtandum ibi: quia ꝓpter pond᷒ poſſent de facili a baſib᷒ declinare. Item ſi hͦ eſſꝫ verꝝ latitudo tecti eēt. xij. cubitoꝝ. ꝛ coꝛtinē ſi laterib᷒ tabernacl'i diſtarēt a terra duob᷒ cubitꝫ. cui᷒ ꝯtrū ipſe dic̄. ſ. ꝙ vno cubito tm̄ diſtabāt. et iō ꝯ ioſeph᷒ dicit ꝓbabili᷒. ꝙ ſpiſſitudo tabulaꝝ erat tm̄ q̄tuoꝛ digitoꝝ. ꝛ ſic paries aq̄lonarꝫ erat ſpiſſitudis q̄tuoꝛ digitoꝝ. Paries aūt auſtral' ꝯſilis erat ꝑ oēm modū in lōgitudine: latitudīe ꝛ ſpiſſitudine. paries aūt occidētal' hēbat. x. cubitos ī altitudīe ſic p̄cedētes. ꝛ q̄tuoꝛ digitos ī ſpiſſitudīe. in lōgitudīe ꝟo hēbat. x. cubitos ſm̄ latitudiꝫ interiorē templi. et cū hoc habebat quattuoꝛ digitos in longitudīe: vt cū pietib᷒ aq̄lonari ꝛ auſtrali iungeret̄ in angulo recto. ꝛ iō in piete occidētali erāt tm̄ octo tabule. vi. ꝑſtētes q̄libꝫ in latitudīe cubitū ꝛ dimidiū. ꝛ ſic faciebāt pietē lōgitudis. ix. cub. alie ꝟo due tab. hēbant latitudis dimidiū cubitū. ꝛ. iiij. digitos. ꝛ erāt iſte due tabule ī piete occidētali hinc ꝛ inde vbi iūgebant̄ cum parietib᷒ tabernacl'i lateralib᷒. ita ꝙ q̄libꝫ claudebat dimidiū cubitū. ꝛ reſiduū latitudinis qͦd erat. iiij. digitoꝝ tum iungebat̄ cū piete laterali hinc ꝛ inde ad angulū rectū ꝑ modū ꝓtractum in margine.

Sequit̄ figura ꝑ tabul' ꝛ baſibus terre infigendis.

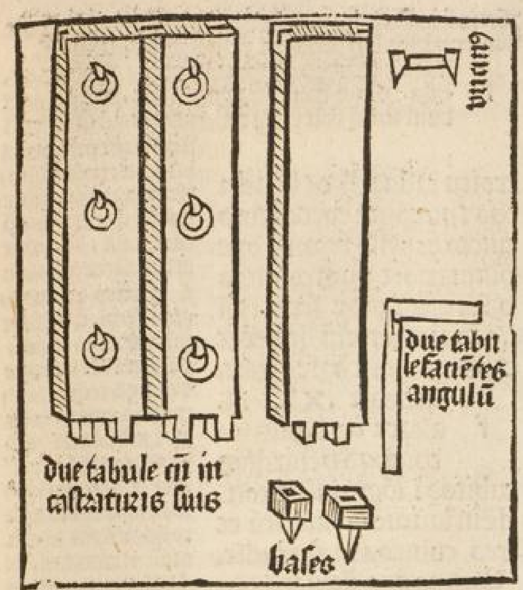

Et de iſtis duabꝰ ta bulis fac̄ ſpālē men tionē poſt alias cum dicit. d Duabꝰ q̄z ta. q̄ in an. po. ſūt ⁊c. q̄: nō erāt tāte latitu dinis ſicꝫ alie tabule. ſ; erāt eq̄lis lōgitudi nis ⁊ ſpiſſitudis. p̄di cte v° tabl'e i pte īfe rioꝛi iūgebāt vna in altā p baſes q̄ erāt quadrate i pte ſupio ri ⁊ acute inferi°. ⁊ ob longe, vt figerēt ītra terrā. In pte aūt ſu perioꝛi q̄libet hēbat vnū foramē q̄dratū vbi intrabāt i caſtra ture tabular q̄s in ca ſtraturas Joſephus

hentes baſes argenteas. Bine baſes ſinglis tabul' ſupponent. Ad occidētalē vero plagā tabnacl'i facieſ ſex tabulas. ⁊ rurſuz alias duas q̄ in angul' erigātur poſt tergū tabnacl'i. Erūt q; ſibi ꝯiūcte a deoꝛſū vſq; ad ſurſuz. ⁊ vna oēs cōpa go retinebit. Duabꝰ q̄z ta bulis q̄ in angul' ponēde ſūt: ſil'is iūctura ſuabit. ⁊ erūt ſil' tabl'e octo. baſes ea rū argētee. xvi. duabꝰ bali bꝰ p vnā tabulā ſupputatis

vocat cardines. et due baſes erant ſub qualibet tabu la correſpondentes duabus in caſtraturis cuiuſlibꝫ ta bule eas ſuſcipientes intra ſe ſicꝫ in margine deſcribit et q̄: p̄dicte baſes erāt fortit fixe ītra trā ⁊ oꝛdiate po ſite vno p° aliā. ⁊ p ꝯñs tabule eis infixe. a pte inferioꝛi erāt fortit ꝯiūcte. in ſupioꝛi v° pte iūgebāt vncis q̄r q̄li bet iungebat duas tabulas ſil' intrās ſūmitatē vtriuſq; tabule. vñ vbi trāſlatio nr̄a hꝫ Erūtq; ꝯiūcte a deoꝛſum vſq; ſurſuz ⁊ oēs vna cōpago retinebit. In hebr. hr̄. ſic. Erūt ꝯiūcte ſꝫ caput vncino vno. ſicꝫ ſcribit in margīe. h excepto q̄ capita tabular erant concauata ſm ſpiſſitu dinē vncinoꝝ. ita q̄ vncini nō excedebāt capita tabula rum: ſed implebāt illam ꝯcauatiōem.

e Facies ⁊ vec. Illi āt vectes erāt ad ꝯiūgēdū tabl'as īnt ptē ſupioꝛē ⁊ īferioꝛē ipaꝝ. ⁊ iō in tabul' erāt anuli af fixi: p q̄s trāſibāt vectes. Erāt āt quinq; vectes i latē aq̄ lonari: ⁊ q̄nq; ī latē auſtrali ⁊ q̄nq; i occidētali. vt hr̄ in textu. ⁊ h expōit dupl'r. Dicūt aliq̄ q̄ p q̄nq; vectes in

telligūt q̄nq; oꝛdies vectiū. Et ſic ī q̄libꝫ tabl'a erāt anu li q̄nq; oꝛdinate diſpoſiti. vt vectes poſſent p illos recte trāſire. Ra. ſa. dic. q̄ ſi erāt ibi q̄nq; oꝛdies vectiū ſꝫ tm̄ tres oꝛdies. ⁊ ſic in q̄libꝫ tabl'a erāt tm̄ tres anuli p q̄s vectes trāſibāt. erāt tn̄ tm̄ q̄nq; vectes i q̄libꝫ latē taber

tis. Facies ⁊ vectes de li gnis ſethim q̄nq; ad ꝯtinē das tabulas in vno latere tabnaculi: ⁊ q̄nq; alios in altero. ⁊ eiuſdē numeri ad occidētalē plagaꝫ q̄ mittēt per medias tabl'as a ſum mo vſq; ad ſūmū. Ipas q̄z tabulas deaurabis: ⁊ fun des in eis anulos aureos p q̄s vectes tabulata ꝯti neāt: quos operies lamis aureis Et eriges tabnacu lū iuxta exemplar qđ tibi in monte mōſtratum eſt:

naculi. q̄: vectꝫ ille q̄ trāſibat p anulos fi xos ⁊ in medio tabu laꝝ erat vn° ⁊ ꝯtinu° a principio pietꝫ vſq; ad finē. Per anulos vero q̄ erāt v̄ſus ptes ſupioꝛē ⁊ inferioꝛem trāſibāt duo vectes vn° q̄ mittebat per vnā ptē pietꝫ. ⁊ alt°. p ptē oppoſitā ⁊ ꝯiū gebant in medio. ita q̄ caput vni° vectꝫ in trabat caput alterius faciētes vnū vectem ꝯtiguū ſicꝫ fit i bacul' epoꝝ q̄ ſūt i pl'ibꝰ pti bus p talē modū ꝯ iūctꝫ. ⁊ ſic patꝫ q̄ vno piete erāt q̄nq; vectes duo ſupi° ⁊ duo infe ri° ⁊ vn° ī medio. Vectes tn̄ qui erant in pte occidētali erant breuioꝛes alijs. quia paries ille habebat tantum decē cubitos ⁊ octo digitos in lōgitudie. ⁊ ſic vectꝫ me di° hēbat tm̄. x. cubitos ⁊ octo digitos lōgitudis. duo āt ſupioꝛes q̄nq; cubitos ⁊ q̄tuoꝛ digitos. ⁊ inferioꝛes ſil'r. Sciendū āt q̄ anuli p̄dicti ⁊ vectes erant in exterioꝛi pte tabernacl'i ⁊ vectes vni° pietꝫ ꝯiūgebant cū vectibꝰ alte ri° pietꝫ i angulo cōmuni vtriuſq; pieti cū fortibꝰ vncinis vt tabernaculū firmiter ſtaret ꝯ impulſum ventoꝛū. Ad maioꝛē aūt intellectū d̄ſcribit hic vnus paries taberna culi p quē pſit faciliter imaginari alij duo. nō enī p̄t to tū tabernaculū ſimul' put erat erectū in plano figurari.

Sequit figura vnius lateris tabernaculi q̄ntū ad tabulas et baſes quibus infigūtur.

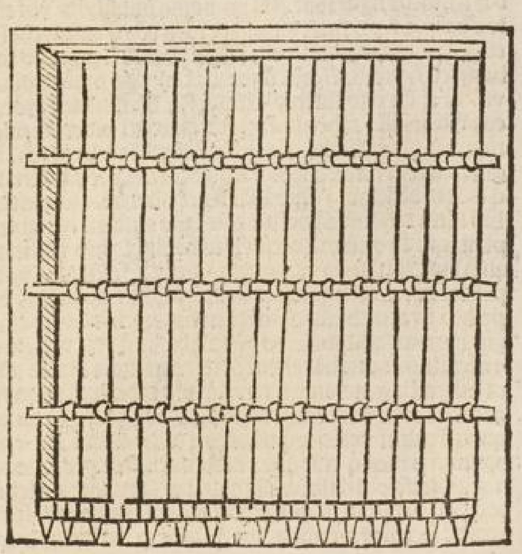

ᵃFacies ꝛ velũ d' hyacĩtho ꝛ purpura: coccoq̃ bis tincto ꝛ bisso retorta ope plumario ꝛ pulc̃ varietate cõtextũ:ᶜ qđ appẽdẽs añ q̃ttuor colũnas de lignis sethĩ q̃ ipse q̃dẽ deaurate erunt ꝛ hẽbũt capita aurea ᶠꝛ bases argẽteas. ᵍInserer̃ aũt velũ ꝑ circ'los ʰintra qđ pones archã testionij ⁱq̃ ꝛ ᵏsãctuariũ ꝛ sctũarij sctũaria diuider̃. ˡPones ꝛ ꝓpiciatoriũ sup archã testionij in sctãscõꝝ. ᵐmẽsãq̃ extra velũ ꝛ ꝯ mẽsã cãdelabꝝ ĩ latere tabn̄acl'i meridiano. Mẽsa enĩ stabit ĩ pte aq̃lonis. ⁿFacies ꝛ tẽtoriũ in introitu tabn̄acl'i de hyacĩtho ꝛ purpura coccoq̃ bis tincto et bysso retorta ope plumario: ꝛ q̃nq̃ colũnas deaurab' lignoꝝ sethi: añ q̃s ducer̃ tẽtoriũ q̃rũ erũt capita aurea ꝛ bases enee.

ᵃAcies ꝛ .XXVII.

f altare de lignis sethim: qđ hẽbit q̃nq̃ cubitos ĩ lõgitudĩe ꝛ totidẽ in latitudine.i.q̃drũ et tres cubitos in altitudĩe. ᵇCornua aũt ꝑ q̃ttuor angulos ex ip̃o erũt ꝛ opies illđ ere. ᶜFaciesq̃ in vsus ei⁹ lebetes ad suscipiẽdos cineres ᵈꝛ forcipes ᵉatq̃ fuscinulas, ᶠꝛ ignium receptacula

d Facies ꝛ velũ. Hic ðscribit̃ tabernacl'm q̃ntũ ad vela: q̃ erãt duo. vnũ erat diuidẽs ptẽ tẽpli q̃ erat sctm̃scõꝝ ab alia q̃ dicebat̃ sctm̃ vel sctã. ꝛ de illo loq̃t̃ hic Facies ꝛ ve. de hya. ꝛc. Erat enĩ de ꝯsili ope cũ cortinis de q̃b⁹ p̃dictũ ẽ. ꝛ hic exponat̃ sic ibi. e Nõ appen. añ q̃t. co. Iste q̃ttuor columne erãt intra tabernaculũ int̃ sctm̃ ꝛ sctm̃scõrum. Et q̃b⁹ patet ꝙ istđ velũ hẽbat. x. cubitos in q̃drũ. q: altitudo tabernacl'i erat decem cubitoꝝ. ꝛ latitudo decem. f Et bases argenteas. Iste bases erãt fixe in t̃ra. ꝛ in sup̃iori pte hñt vnũ foramẽ ita ꝙ pes colũne itrabat foramẽ illđ. vt solide staret erecta. g Inserer̃ aũt velũ. ꝑ circulos vt mediãtibus illis poss; velũ trahi. h Intra qđ ꝛc. s. vltra velũ itra sãctũscõꝝ. ꝛ iđ subdit̃. i Quo t̃. scʒ velo. k Sctuariũ ꝛ san. san. diui. qđ. s. vocatũ est sctm̃. hic ðr sanctuariũ ita ꝙ ista diuisio intelligit̃ inter sanctũ et sctm̃scõꝝ. l Pones ꝛ ꝓpi. sr̃ archã. Mod⁹ ponẽdi expositꝰ ẽ ca. p̃ce. m Mẽsamq̃ ex. velũ. s. in pte illa tabernacl'i q̃ ðr sctm̃. Et ꝯ mẽ. cã. in la. taber. me. n Facies ꝛ tẽtoriũ. Hic ꝯñr ðscribit̃ velũ qđ pen(ꝛc. debat in itroitu tabernacl'i loco pietꝫ. ꝛ fuit sile q̃tũ ad materiã ꝛ formã ꝛ q̃ntitatẽ velo predicto qđ diuidebat sctm̃ ꝛ sctm̃scõꝝ. h̃ excepto qđ illđ pẽdebat ĩ q̃ttuor colũnis. istđ aũt in q̃nq̃ ꝛ in h̃ ꝙ bases colũnaꝝ illi⁹ veli erãt argẽtee. isti⁹ aũt enee: ꝛ p; lr̃a. Rõnes aũt p̃dictoꝝ sic accipiũt̃ sic in. c. p̃ce. dc̃m fuit. Per ptẽ tabernacl'i q̃ dicebat̃ sctm̃scõꝝ figurabat̃ alia ps nobis inuisibilis vbi est loc⁹ btõꝝ. ꝛ ꝑm h̃ fuerũt assignate rõẽs eoꝝ q̃ erãt iuxta sãctũscõꝝ. s. arche ꝓpitiatorij. ꝛ ip̃oꝝ cherubĩ. ꝑ ptẽ vo tabernacl'i q̃ dicebat̃ sctm̃. figurabat̃ alia ps orbis nobis visibil'. q̃ ẽ a celo sidereo ꝛ ĩfra. ꝛ ꝑm h̃ assĩnãde sr̃ rões eoꝝ q̃ erãt ĩ illa tabernacl'i. ꝑ cortinas enĩ diuersoꝝ colorũ ꝛ m'tiplr̃ variatas q̃ ĩmediate tãgebãt tabernacl'z. figurabat̃ celũ sidereũ stell' varijs ðcoratũ. ꝑ. vij. lucernas q̃ erãt in cãdelabro figurabãt̃ septẽ planete. ꝛ iđ cãdelabrũ intra tabernacl'z positũ erat ĩ pte australi. q: mot⁹ planetaꝝ ab oriẽte in occidẽtẽ in hemispio nr̃o declinat ab eq̃noctiali circl'o vergẽs v'sus austꝝ. Opimentũ vo ð pellib⁹ rubricatis figurabat elemẽtũ ignis. opimẽtuʒ de pellib⁹ hyacinthinis elemẽtũ aeris. opimẽtũ vo de sagis elemẽtũ aq̃. tabule vo pietũ ꝛ bases q̃ erãt de lignis ꝛ metallis. figurabãt elemẽtũ terre. q: ligna sũt ꝑre affixa ꝛ metalla generant̃ in terra. ꝛ sic ꝑ tabernacl'm qđ figurabat orbẽ vniuersuʒ: vt p̃dc̃m ẽ. designat̃ qđ erat deputatũ cultui veri dei: q̃ dñat̃ toti orbi. Mẽsa aũt ꝛ ꝓpositõis panes q̃ erãt iuxta tabernaculũ in pte aq̃lonari ex aduerso cãdelabri: designabãt ꝙ sacerdotes ꝛ leuite q̃ erãt deputati in ministeriũ tabernaculi debebãt viuere de sacrificijs ꝛ oblatõib⁹ ꝑp̃lis ꝑm ꝙ dic aplus. i. ad

Corint. ix. Qui altari deseruiũt: cũ altari pticipãt. Stant aũt. xij. panes sup mẽsaʒ ad designãdũ. xij. trib⁹ isrl'.

f Acies ꝛ altare. Descripto taberna- Ca. XXVII. culo ꝛ his q̃ erãt intra tabernacl'z. Hic ꝯñr describunt̃ illa q̃ erãt extra tabernaculũ. ad ip̃m tñ ptinentia. Et p̃io describit̃ altare holocaustorũ. scđo atrium tabernacl'i ĩ q̃ erat altare p̃dictuʒ. ibi. Facies et atriũ. Circa primũ ðr a Facies ꝛ al. de lignis sethĩ. q̃ sic̃ sunt imputribilia vt p̃dictũ ẽ. ita sũt incremabilia. qđ req̃rebat̃ eo ꝙ ignis erat sp̃ ĩ altari. ꝛ nihilomin⁹ illđ altare interi⁹ et ext̃i⁹ erat optũ laminis eneis. Erat aũt istđ altare q̃dratũ ꝑm lõgitudinẽ ꝛ latitudinẽ. scʒ q̃nq̃ cubitoꝝ. Altitudo aũt altaris erat triũ cubitoꝝ ꝛ erat factũ ad modũ arche q̃dráte carentis fundo et opculo. ita ꝙ hẽbat ꝑ suꝑficiẽ terre ꝑ fundo et interi⁹ ꝯcauũ erat. b Cornua aũt ꝑ q̃t. an. in sup̃iori pte altaris. erant ista cornua. c Faciesq̃ in vsum ei⁹ lebetes ad sus. cineres. q̃ amouebãt̃ de altari ꝛ portabãt̃ extra. d Et forcipes. i. tenacl'as ad faciẽdũ ignẽ in altari. hebrei dicũt bacinos. s. ad recipiẽdũ sãguinẽ aialiũ q̃ imolabãt̃. e Atq̃ fusci. s. ad extrahẽdũ carnes de caldarijs ꝛ ad ponẽdũ sr̃ altare ea q̃ ibi cremabãt̃. f Et igniũ recep. i. vasa in q̃b⁹ de altari holocausti accipiebãt̃ karbões viui. ꝛ deferrẽt̃ itra tabernacl'z ad cremãdũ thimiama mãe ꝛ vespe sr̃ altare incẽsi. de q̃ hr̃. j. xxx. c. g Craticulã q̃; ꝛc. aliđ exponit̃ vno mõ sic. ꝙ ista craticula erat ad modũ rhetꝫ fcã ꝛ q̃drata ꝛ ĩ q̃ttuor angul' hẽbat q̃ttuor cathẽas. ꝛ ĩ fine cathẽaꝝ q̃ttuor anulos q̃ ponebãt̃ ĩ q̃ttuor cornib⁹ altaris ad h̃ aptatis ꝑ q̃ndã recuruatiõꝫ. ꝛ sic illa craticl'a ab ill' cornib⁹ depẽdebat itra ꝯcauitatẽ altaris vsq̃ ad altaris mediũ. s. ꝑ cubitũ ꝛ dimidiũ. ꝛ ĩferi⁹ ĩ arula vi'us t̃rã fiebat ignis desubt⁹ ꝑ q̃ndã fenestrã q̃ in vno latẽ altaris ad h̃ erat fcã. ꝛ ignis ascẽdẽs ð arula ꝑ foramina p̃dicte craticl'e trãsiẽs. illa q̃ erant ibi posita cremabãt. ꝛ p; lr̃a ꝑm h̃ vsq̃ ibi. h Quos po. subt̃ ar. altaris Arula enĩ ẽ vas vbi ponit̃ ignis. put Hiere. xxxvi. ðr. et sic ista lr̃a vr̃ mãifeste ꝯdicẽ p̃dict. q: qđ ðr h̃ Quos pones subt̃ arulã. loq̃t̃ de q̃ttuor anul' p̃dictꝫ. q: ĩ altari holocaustoꝝ. nõ ponũt̃ nisi q̃ttuor anuli tñ ĩ isto loco q̃. j. xxxviij. c. Isti aũt anuli ꝑm p̃dicta positi erãt ĩ cornib⁹ altaris q̃ erãt ĩ sũmitate ei⁹. arula aũt erat ĩferi⁹. ꝛ iđ dicũt aliq̃ ꝙ text⁹ ẽ h̃ corrupt⁹ vicio scriptoꝝ. q: vbi ðr. subt̃ arulã. dʒ dici sup arulã. sʒ h̃ nõ ẽ veꝝ. q: in libris ãnq̃s ꝛ in hebreo vbi recurrẽdũ ẽ ꝑ vitate text⁹ hñda hr̃ subter: ꝛ nõ sup. ꝛ iđ si q̃s velit seq̃ dictã expositõeꝫ quã plẽs expositores sequũt̃: opꝫ dicẽ ꝙ in altari erãt octo anuli. q̃ttuor in sup̃iori parte cũ q̃b⁹ craticula depẽdebat ex cornibus ꝛ q̃ttuor in inferiori pte sub arula in q̃b⁹ mittebant̃ vectes ad portandũ altare. sed hoc non bene con-

ſonat tertui hic. ⁊ infra. xxviij. ca. vbi dr̄. Fuſis q̄tuor anulis p totidē retiaculi ſummitates ad imitēdū vectes ad portādū altare. Ex q̄ pꝫ ꝙ anuli q̄tuor qḃ immittebanᷓ vectes ad portādū altare erat in ſummitate retiaculi. ⁊ certū ē ꝙ retiaculū h̄ n̄ pt̄ dici ſm trāſlatōēꝫ noſtrā niſi craticula modū rhetꝫ ſcḋa iō aliter exponit rabi Sa. Ad cui⁹ itellectū p̄io ponēda ē lr̄a. put h̄r in hebreo: q̄ tal' ē. Et cribrū in modū rhetꝫ eneū. p cui⁹ q̄tuor angulos erūt q̄tuor anuli eerei q̄s pones ſubter ambitum altaris. eritq̄ꝫ cribꝛ vſq̄ꝫ ad altaris mediū. Cribrū hic dr̄ qōdā op⁹ ereū ad modū rhetꝫ factū. ⁊ iō vocaᷓ cribꝛ. q2 ſicut cribꝛ h̄ꝫ mlta foramia: ſic ⁊ iſtō. quia

Vīa vaſa ex ere fabricabis Craticulāq̄ꝫ ī modū rhetꝫ eneā. p cui⁹ q̄ttuor āgulos erūt q̄ttuor anuli enei^b q̄s pones ſubter arulā altarꝫ Eritq̄ꝫ craticl'a vſq̄ꝫ ad altaris mediū. Facies ⁊ vectes altar' de lignis ſethī duos q̄s opies lamīs eneis ⁊ īduces p circulū erūt q̄ꝫ ex vtroq̄ꝫ latere altaris

factū ē ad modū rhetis ⁊ circūibat altare exterius attingens a parte inferiori vſq̄ꝫ ad medietatē altitudinis altaris. Ambit⁹ aūt dr̄ hic q̄dā eleuatio in circūitu altarꝫ p modū zone. ⁊ erat iſte ambit⁹ ſup cibrū ⁊ anuli erant poſiti ī angul' altarꝫ ſub iſto ambitu. ⁊ ſup cibꝛ p q̄s anulos mittebāᷓ vectes ad portandū altare. Cornua aūt q̄ erāt ī ſupiori pte altarꝫ ī angul' nō erat recuruata. ſꝫ recte tēdentia ī altū q̄ſi q̄dā pomelli ad decorē altarꝫ. cōcauitas āt altarꝫ q̄n ſituabāᷓ caſtra ⁊ altare īplebaᷓ tra vſq̄ꝫ ad ſummū. ⁊ ſupra ⁊ ſupficiē illi⁹ tre itra tabulas altarꝫ incluſiue fiebat ignis. ⁊ offerebanᷓ ⁊ cremabanᷓ hoſtie. ſm ꝙ dictū fuit. ſ. xx. ca Altare d̄ terra' facietꝫ mihi ⁊ q̄n mouebāᷓ caſtra. amouebaᷓ altare p̄dictū d̄ tabulis factū ⁊ remanebat terra. ⁊ iſta expō ꝯcordat lr̄e q̄ ad h̄ p̄t de facili applicari. Ad maiorē aūt itellectū deſcripſi figurā ſm vtrāq̄ꝫ expoſitionē. Sciēdū tn̄ ꝙ vnū lat⁹ tm̄ altarꝫ h̄ figuraᷓ apparēs directe. tū q2 alia tria non pn̄t figurari ī plano. tū q2 p imaginationē īſpicietꝫ lat⁹ vnū. alia tria pn̄t d̄ facili capi. cū ſint p oēm modū ſilia h̄ excepto ꝙ in figura prime expoſitiōis deſcribiᷓ illud lat⁹ ī q̄ erat feneſtra. alia aūt tria nullā feneſtrā hēbāt.

Altare holocauſti ſm latinos

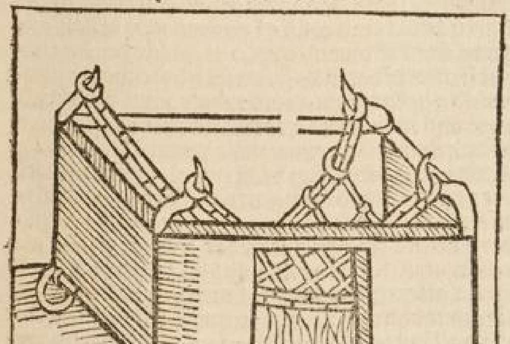

Altare holocauſti ſm hebreos

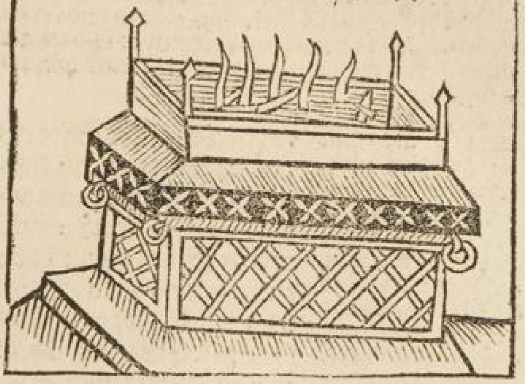

ad portandū. Nō ſolidum ſed inane et cauū intriſec⁹ facies illō: ſic tibi ī mōte mōſtratū ē^b Facies ⁊ atriū tabnaculi: in cui⁹ auſtrali plaga ꝯ meridiē erūt tētoria de byſſo retorta. Cētū cubitos vnū latus tenebit in lōgitudie ⁊ colūnas. xx. cū baſibꝫ totidēꝫ eneis: q̄ capita cum celaturis ſuis habebūt argētea. Silr̄ et in latere aq̄lonis p lōgum erūt tentoria cētum cubitoꝝ columne viginti. et ba

Rōnes autē p̄dictoꝝ ſic aſſignanᷓ. Altare eni iſtud vocabaᷓ altare holocauſti. n̄ q2 hoſtie holocauſtoruꝫ ibi tm̄mō offerrerenᷓ ſꝫ ēt cū h̄ hoſtie pacifica ⁊ p pctō. ſꝫ q2 hoſtia holocauſti digniōr erat: vtpote q2 tota incēdebaᷓ ad honorē diuinū. alie vero nō. iō denominaᷓ altare holocauſtoruꝫ tanq̄ꝫ a digniori ꝑtē iſtō altare nō erat intra tabernaculuꝫ: ſed extra in atrio tabernaculi. tum ꝓpᷓ mundiciā tabernaculi ſeruādā. tū q2 n̄ poſſent hoſtie ibi cremari. ſed infiāmarenᷓ cortine que erāt ſup tectū cum nō diſtarent a pauimēto tabernacli niſi p decem cubitos. tum ne fierent ſilr̄es idolatrꝫ q̄ imolabāt et offerebāt victimas ſup altaria q̄ erāt in tēplis idoloꝝ.

b Facies ⁊ atriū. Hic ꝯn̄r deſcribiᷓ atriū qō erat circa tabernaclm̄. erat aūt hmōi atriū quedā platea magna ſub diuo hn̄s in lōgitudie centū cubitos ab oriēte in occidentē. ⁊ in latitudie q̄nq̄ginta ab auſtro v̄ſus aq̄lonē ⁊ erat clauſa colūnis q̄nq̄ꝫ pedū altitudis in qḃ pendebant cortine vſq̄ ad terrā. vbi cū paxillis et funibꝫ figebanᷓ ne a vētis mouerenᷓ. In latere v̄o aq̄lonari ipſi⁹ atrij erāt. xx. colūne. ⁊ in latere auſtrali. xx. ⁊ in occidentali. x. ⁊ in larē orientali. x. ⁊ erāt oēs de ere ſm ꝙ h̄r. infra. xxxviij. c. ⁊ erāt infixe baſibꝫ eneis. eo mō ſic dictuꝫ eſt de alijs colūnis exn̄tibus in tabernaclō. Cortine vero habebant in latitudine. v. cubitos ſm longitudineꝫ colūnaꝝ. ⁊ erāt facte cū acu reticulato opere. vt dicit rabi Salomon: ita ꝙ vulgus q̄ erat extra atriū p foramia cortinaꝝ poſſat vidē ſacrificia et oblatiōēs q̄ fiebant in atrio p ſacerdotes. ⁊ erant omnes de eadē materia. ſ. de byſſo retorta. vt fila eēnt bn̄ fortia. ⁊ p ꝯſeq̄ns eiuſdem coloris. hoc excepto ꝙ in introitu atrij qui erat in parte orientali longitudinis quinquaginta cubitorū vt iam

ſes enei eiuſdē nūeri: ⁊ capita eaꝝ cū celaturis ſuis argentea. In latitudie vo atrij qḋ reſpicit ad occidē tē erūt tentoria ꝑ q̄nq̄gīta cubitos ⁊ colūne decē: baſeſq; totidē. In ea q̄ȝ atrij latitudie q̄ reſpicit ad oriē tem q̄nq̄ginta cubiti erūt. in q̄bꝫ q̄ndecī cubitoꝝ tentoria lateri vno ꝺputabūt̄ colūneq; tres ⁊ baſes totidē: ⁊ in latere altero erunt tentoria[k] cubitoꝝ obtinētia q̄ndecim. colūne tres ⁊ baſes totidē. In introitu vo atrij fiet tentoriū cubitoꝝ viginti ex hyacintho ⁊ purpura. coccoq; bis tincto et byſſo retorta opere plumario. Colūnas hēbit q̄tuor cū baſibꝫ totidē. [i]Oīs colūne atrij ꝑ circuītū veſtite erūt argenteis laminis. capitibꝫ argenteis ⁊ baſibus eneis. In longitudie occupabit atriuȝ cubitos centū: in latitudie q̄nq̄ginta. altitudo q̄nq; cubitoꝝ erit. Fietq; de byſſo retorta: ⁊ habebit baſes eneas. [k]Cuncta vaſa tabernacli ī oēs vſus ⁊ ceremonias tā paxillos ei9 q̄ȝ atrij [l]ex ere facietis. [m]Precipe filijs iſrael vt afferāt tibi oleū de arboribꝫ oliuaruȝ [n]puriſſimū. [o]piloq; ꝯtuſum [p]vt ardeat lucerna [q]ſemꝑ ī tabernaclo teſtionij extra velū qḋ oppanſum eſt teſtimonio. [r]⁊ collocabunt eā aarō et filij eius. ⁊ vſq; mane luceat corā dn̄o. Perpetu9 erit cultus per ſucceſſiōes eorum coram filijs iſrael.

dictū eſt. xx. cubiti medij claudebant̄ ꝑ cortinas factas de q̄ttuor coloribꝫ. ſ. hyacintho ⁊ purpura coccoq; bis tincto ⁊ byſſo retorta. ⁊ illa cortina poterat trahi et retrahi ꝑ ingreſſu ⁊ egreſſu eoꝝ q̄ intrabāt atriū. decē aūt cubiti q̄ erant ex vtraq; ꝑte introit9 claudebāt̄ cortinis de byſſo factis. ſicut et alie que erāt in circūitu.

i Oēs colūne ⁊c. In hebr. hr̄ ſic. Oīm columnaꝝ atrij ꝑ circūitū cīcture eaꝝ ⁊ vncinij de argēto. Et vocant̄ hic cincture q̄ſi circuli argētei circūdantes colūnas vt dic ra. Sa. vt ꝑ tn̄ eēnt in medio colūne ꝑ modū cuiuſdaȝ pomelli vl̄ in ſuꝑiori ꝑte ꝑ modū capitelli nō determīat. Ratio nabili9 tn̄ vr̄ ꝙ eēnt ꝑ modū capitelloꝝ ī ſuperiori ꝑte q2 erāt ad decorē q̄ magi9 dn̄t poni in capite columne. Uncini aūt dicūtur vbi cortine pēdebāt a colūnis. ⁊ ſm̄ h̄ colune dicte ſi erāt veſtite lamīs argēteis. ſȝ tn̄ in capitibꝫ eoꝝ erāt quidā circuli argentei.

k Cuncta vaſa tabernaculi. ſ. cauille. martelli ⁊c. hmōi q̄ erāt neceſſaria ad erigendū columnas ⁊ cortinas.

l Ex ere facietꝭ. Inſtrumenta enim cuiuſcunq; artis ſm̄ modum loquendi hebraicum vaſa vocant̄. Diſpoſitiōem aūt atrij q̄ntuȝ ad colūnas ⁊ cortinas hic nō deſcripſi. tuȝ q2 ꝑ ea q̄ dicta ſunt a q̄libet de facili ꝑt capi. tum q2 in fine libri ponet̄ q̄ñ aget̄ de erectōe tabernaculi. rō aūt h9 atrij circa tabernaculū accipit̄. tū ꝓpter reuerentiā tabernaculi ne populares ad ipm̄ nimis appropinquarēt. tum vt ſacerdotes ⁊ leuite liberi9 facerēt officia ſua circa altare holocauſti mltitudine populi exterius exiſtente.

m Precipe filijs iſrl̄. Hic ꝯn̄r agit̄ ḋ illo qḋ erat neceſſariū ad illūīatōeȝ tēpli. tum ꝓpt̄ decorē. tum vt ibi de nocte poſſet clare videri cū ōr. m Precipe fi. iſrl̄ vt affe. ti. oleū de ar. oliuaꝝ. i. de fructu oliue expſſuȝ. Iſtud enī ꝓprie oleū ōr. oleū aūt nucū ⁊ alteri9 materie cuiuſcunq; dicit̄ tn̄ oleū participatiue ⁊ diminutiue.

n Puriſſimum. i. ſine amurca.

o Piloq; contuſum. quia iſtud eſt purius q̄ȝ illud qḋ teritur inter molas.

p Ut ardeat lucerna. i. lucerne. accipiendo ſingulare ꝓ plurali. ſicut. s. viij. c. Uenit muſca grauiſſima. i. multitudo muſcaꝝ.

q Semꝑ. i. q̄libet nocte. Joſephus etiā dicit ꝙ etiā de die tres ardebant. ⁊ oēs ſeptem de nocte. nec licitū erat ibi ardere aliud oleum.

r Et collocabūt eā aaron ⁊ filij ei9. Hoc enī non erat licitū niſi ſacerdotibus.

Capl̄m. XXVIII.

a Applica quoq; ad te aaron. Deſcripto tabernaculo. hic ꝯn̄r agit̄ de miniſtris ad cultū tabernaculi deputandis. Et p̄io de ornatu eoꝝ ſeu cōpoſitione. ſcḋo de ipoꝝ ꝯſecratiōe. ca. xxix. tertio de officij executiōe: ibi. Mundabis. Ad euidētiaȝ primi. primo ponā ſub quodā cōpendio ornamēta ſeu veſtimēta ſacerdotū ꝑ ordinē ⁊ intendo in h̄ ſeq̄ Joſephū. q2 fuit de genere ſacerdotali. ⁊ māſit in hieruſalem tpe q̄ adhuc ſtabat templū ⁊ ſacerdotū miniſteriū. ⁊ iō pluries potuit vidē ⁊ vidit veſtes et ornamenta ipoꝝ. ⁊ iō certius potuit ſcribē talia q̄ȝ ra. Sa. et alij q̄ fuerunt poſtea ꝑ magnū tp̄s. q2 ſm̄ hiero. in ep̄la ad deſideriū. alit̄ viſa. alit̄ audita narrant̄. ⁊ iō ille qui vidit certi9 ſcribē potuit. ſm̄ aūt ipm̄ erāt x. ornamēta ſūmi ſacerdotis q̄ꝝ q̄tuor inferioribꝫ ſacerdotibꝫ cōmunicabant̄. Primū eſt femoralia linea ad opiedū carnē turpitudis ſue. ſcḋm eſt tunica de byſſo facta ⁊ dupla ꝑ totum. Eſt aūt byſſus genus cādidiſſimi lini. Tertiuȝ eſt balthe9. i. cingulū de diuerſis coloribꝫ factuȝ. latitudis q̄ſi q̄ttuor digitoꝝ. cui9 extremitates pēdebant in parte anteriori ſacerdotis habens fimbrias de auro et alijs coloribus cum pulcra varietate. Quartum eſt tyara ſiue mitra de byſſo in capite ſacerdotis poſita: tendens ſuꝑi9 in acutū: ⁊ cuȝ cinctura ſiue bendello ligabat̄ ſub mento ⁊c. ita ꝙ nuditatē colli tegeret ⁊ mitrā fortit̄ teneret ne caderet de capite ſacerdotꝭ miſtrātꝭ. alia ſex erāt appropriata ſūmo ſacdoti: q̄ꝝ primū erat tunica hyacinthina q̄ hēbat circa collū ⁊ ī extremitatibꝫ māicaꝝ oras ꝯtextas fortit̄ diuerſ coloribꝫ ⁊ lapidibꝫ p̄cioſ. in margine īferiori hēbat malogr̄nata fcā ḋ hyacītho. purpura ⁊ v̄micło ⁊ byſſo retorta. ⁊ tintinabula aurea intermixta. ſic ꝙ int̄ duo malogr̄nata erat vnū tintinabulū. ⁊ ecōuerſo int̄ duo tintinabula vnum malogranatū. ſcḋm erat ſuꝑhūerale: qḋ ponebat̄ ſuꝑ dictā tunicā. ⁊ q̄ntū ad mat̄iā erat de pāno ꝯtexto q̄nq; generibꝫ filoꝝ. ſ. filis factꝭ de auro ⁊ hyacītho. de purpura. coccoq; bis tincto. ⁊ byſſo retorta. cū pulcra varietate. ita tn̄ ꝙ ſi erāt ibi aliq̄ aīalia figurata: ſȝ flores ⁊ ꝯſilia. q̄ntū ad formā vo erat veſtꝭ q̄drata altera ꝑte lōgior hñs ī medio apturā ꝑ q̄ā intrabat caput ſūmi ſacerdotꝭ. ⁊ latitudo illi9 veſtꝭ tangebat hūeros. lōgitudis aūt ipſi9 vna ps pēdebat retro operiens dorſum vſq; ad renes. ⁊ alia pēdebat añ operiens pect9. Latera aūt vtriuſq; partꝭ iūgebant̄ in lateribꝫ ſacerdotꝭ nodulis aureis. ſuꝑ hūeros āt hēbat hec veſtis duos lapides onychinos magnos: in q̄bꝫ erāt ſculpta noīa filioꝝ iſrl̄. ſex in vno lapide ⁊ ſex in altero. ⁊ erant noīa ſenioꝝ ſr̄ hūeꝝ dextꝝ. alioꝝ vo ſuꝑ ſiniſtꝝ: habebat etiā in medio pectoris foramen q̄dratū magnitudinis

minus palmi in lōgũ ⁊ latũ .⁊ dimittebaẗ ille loc⁹ vacu⁹ ad hoc ꝗ poneretẗ ibi tertiũ ornamentũ qđ vocaẗ rõnale . cu⁹ pãn⁹ erat de eadē maſſa cũ ſuphũerali. in q̃ erãt .xij. lapides ꝑcioſi ſm q̃ttuor ordines diſpoſiti. in qb⁹ erãt ſculpta nomĩa .xij. filiorꝫ iſrl'. ita ꝙ noĩa ſeniorꝫ erãt ſcul- pta in linea ſuperiori ſm ordinē natiuitatꝫ ſue. ⁊ ſic ꝺ͛r de alijs. Habebat aũt magni tudinē vni⁹ palmi in quadrũ. ita vt imple ret ꝑcĩſe locũ dimiſſũ vacuũ in ſuphũerali et in q̃ttuor angulis hēbat q̃ttuor anulos aureos qb⁹ corrñde- bãt q̃ttuor alij anuli exĩtes in ſuperhũ͛ era li ⁊ per anulos iſtos ſtringebanẗ ſil' rõna- le ⁊ ſuphũerale cũ ligamĩb⁹ hyacinthinis ꝑ anulos trãſ- euntib⁹ adhuc tamē ad maiorē firmitatē duo erãt au- rei in ſuꝑiori ꝑte rõnal' in qb⁹ imittebãẗ cathene auree et ꝑ fiſtulas aureas in ſuphumerali exĩtes trahebãtur ſurſuꝫ ⁊ iũgebanẗ cũ ſuphũerali cũ vncinis aureis cir- ca ſcapulas ipi⁹ ſacerdotꝫ. In īferiori v͛o ꝑte rõnal' erãt alij duo anuli ꝯſiles in vtroqꝫ latere ei⁹ ⁊ in ꝑte poſte- riori ſuphũeral' erãt duo anuli aurei eis corrñdētes qb⁹ ſimil' ſtringebanẗ rõnale ⁊ ſuphũerale in vtroqꝫ latere ſa cerdotꝫ ꝑ ligaturã hyacinthinã trãſeuntē ꝑ anulos ꝑdi ctos. In rõnali v͛o erat doctrina ⁊ veritas. ſm trãſlatõꝫ nrãꝫ. In hebreo hẽ Vrim ⁊ tumim: ⁊ in idē redit. vrim enĩ ſignificat mãifeſtatõꝫ qđ ꝑtinet ad doctrinã. Tumim ſignificat integritatē: qđ ꝑtinet ad veritatē. ſ. ꝙ integret v͛ba ſua. Scđm ioſephũ iſta doctrina ⁊ vitas ſiue vrim ⁊ tumim erat q̇dã fulgor ꝓcedēs de lapidib⁹ rõnal'. qui deſignabat deũ placatũ ⁊ ꝓriſuꝫ ꝑ ipſ͛ ꝑ.. ⁊ ꝙ ſic impleretẗ in effectu. ſic̃ a põtifice petebaẗ. Dic̃ enĩ Ioſeph⁹ ꝙ iſte ſplendor ceſſauit ꝑ ducētos ãnos anteqꝫ ſcriberet librũ antiq̇tatũ: quē ſcripſit Tyti ⁊ veſpaſiani tꝑe rabi Sal'. dicit ꝙ vrim ⁊ tumim. ſiue doctrina ⁊ vitas erat nomē dñi tetragrãmaton poſitũ in rõali ſub lapidib⁹. virtute cu⁹ mãifeſtabaẗ veritas de īterrogatꝫ ipſi ſacerdoti. qñ ꝯſulebat dñm. Quartũ ornamentũ erat balthe⁹ ſiue cin gulũ factũ đ q̇nqꝫ colorib⁹: ſic ſuphũerale ⁊ rõnale pul cra varietate factũ. cu⁹ extremitates ſunt decenter fim briate: dependebãt in anteriori ꝑte ſacerdotꝫ ſtringēs ſu- perhũerale cũ mitra hyacinthina poſita in capite ſũmi ſacerdotꝫ ſuꝑ aliã mitrã byſſinã ⁊ alijs inferiorib⁹ veſti- mētis. Quĩtũ ornamētũ erat mitra hyacinthina poſita in capite ſũmi ſacerdotꝫ ſuꝑ aliã mitrã byſſinã hñs in in feriori ꝑte ſemicirculũ aureũ pulcre fabrefactũ ꝓcedētẽꝫ ab occipite. vſqꝫ ad vtrãqꝫ aurē. Sextũ aũt erat lamina aurea pendēs in fronte ſũmi ſacerdotꝫ ligata cuꝫ mitra filijs hyacinthinis. in q̃ erat nomē dñi tetragrãmaton inſcriptũ. Hec erat fcã ad modũ lune corniculate. vt di- cunt alij hñtis cornua ſup͛i⁹ ⁊ ꝯnexũ inferi⁹. ſꝫ erat fcã ad modũ corone. vñ et corona vocaẗ in lr̃a. nõ tñ erat co rona ꝑfecta ſed ſolum protendebaẗ ab aure in aurem tranſiens ſuꝑ frontē. vt dicunt Ioſephus ⁊ rabi Salo mon: ita ꝙ ipſa cum ſemicirculo ꝑdicto qđ erat in ꝑte poſteriori capitis. faciebat quaſi coronam perfectã.

Et vt meli⁹ dicta capianẗ deſcripſi ꝑdicta in figura. q̃ inſpecta ⁊ ꝯſideratꝫ ꝑdictis ꝑtꝫ lr̃a paucis exceptis.

Capl'm .XXVIII.

a [A]pplica q3 ad te aarō fratrē tuũ cũ filijs ſu- is de medio filiorꝫ iſrl': vt ſacerdotio fungantẗ m̃ aa- ron: nadab: ⁊ abiu. eleaꝫar et ithamar. Facieſqꝫ veſteꝫ ſcãm aarō frĩ tuo in gl'iam et decorē. Et loq̃ris cũctis

Figura ſummi ſacerdotis cum ſuis veſtib⁹

Applica quoqꝫ ad te aaron. Hic agitur de veſti-

a mentis ſacerdotum. Et primo in generali. ſcđo in ſpeciali. ibi. Hec autem ſunt. Circa primum dicitur. Applica. ſ. ad diuinũ cultuꝫ per conſecratõem in ſacerdotũ. de quo agitur caplo ſequenti.

b Facieſqꝫ veſtem ſanctã. i. ad miniſteriũ diuini cult⁹ deputatũ. ſanctũ enĩ in vna ſignificatõe idem eſt ꝙ di- uino cultui deputatum. nam nõ erat licitum ſacerdo- tibus talib⁹ veſtib⁹ vti niſi in cultu tabernaculi.

c In gloriam ⁊ decorē. quia hoc cedebat ad gl'iaꝫ dei principal'r. et ſecundario ad honorē aaron et filiorꝫ ei⁹ in quãtum erant mediatores inter deum ⁊ ꝑplm.

d In quibus ſanctificatus. i. conſecratus.

e Miniſtret mihi. quia ante conſecrationem ipſe non miniſtrauit. ſed moyſes vt habeẗ. c. ſequenti.

f Hec autem ſunt. hic agitur de veſtimētis ſacerdotũ

in ſpeciali. Et p̃rio de his q̃ erãt ſpãlia ſummo ſacerdo⸗
ti. ſcḋo de his q̃ erãt cõia ſibi ⁊ alijs ſacerdotib⁹ inferio
bus: ibi. Facies ⁊ feminalia. Adhuc p̃rio enũerat q̃ ſunt
ſpãlia ſũmo ſacerdoti. ſcḋo ꝓſequit̃ de ſingul: ibi. Faci
ent aũt. Circa p̃mã
partẽ p̃tꝫ lr̃a vſqꝫ ibi.

g Tunicã ⁊ lineam
ſtrictã. In hebreo hꝫ
Tunicã fimbriatã. ⁊
loquit̃ de tunica hya
cinthina: q̃ erat pul⸗
cre fimbriata. vt p̃di
ctum eſt.

h Lineã ſtrictã. que
idẽ eſt qḋ tunica ſtri
cta. de q̃ ſupra dc̃m ẽ
qḋ erat veſtimẽtũ cõ
mune ſũmo ſacerdo
ti ⁊ alijs. ⁊ iõ ei⁹ enu
meratio nõ habꝫ hic
locũ ſed inferius.

i Cidarim. i. mitrã
cũ lamia ſctã ſibi alli
gata.

k Facient aũt. Hic
ꝓſequit̃ in ſpãli d̃ or
namẽtis ſpãlib⁹ ſum
mi ſacerdotis. Et di⸗
uidit̃ ſm̃ nũer᷑ orna⸗
mentoꝝ. ⁊ patebunt
partes ꝓſeq̄ndo. Pri
mo g̃ ꝓſeq̄t̃ de ſuper⸗
humerali. cũ dicit Fa
cient autem ⁊c.

l Ope polymito. i.
pluribꝫ colorib⁹ et fi
guris variato. ⁊ dicit̃
a polys qḋ ẽ plurali
tas ⁊ mitos qḋ ẽ gut
ta.

m Duas oras iun⸗
ctas hẽbit. quia ore
latitudinis iuncti erãt
in laterib⁹ ſacerdotꝭ
vt p̃dictũ eſt cũ vnci
nis. et ſic anterior et
poſterior iungebant̃
ſimul.

n Incluſos auro
atqꝫ circũdatos. i. ſi⸗
tuatos in auro ꝑ cir⸗
cũitum partis inte⸗
rioris iuxta pannum
ſuphumeralis. vbi la
pides erant ſituati ſi
cut ſituantur in anu
lis.

o Facies ⁊ vncios
qui erãt poſiti ĩ ſupe⸗
riori parte ſuphume⸗
ralis circa ſcapulas.

p Rationale quoqꝫ
Hic ꝓſeq̄tur de rõna
li: ⁊ dicit̃ rõnale iudi
cij. q: in ipſo iudica⸗
bat ſumm⁹ ſacerdos

ſapiẽtib⁹ corde eq̄s reple⸗
ui ſpũ prũdẽtie vt faciant
veſtes aarõ f̃ri tuo ĩ glĩam
et decorẽ [d] in q̄b⁹ ſctificat⁹
[e] miniſtret m̃. [f] Hec ãt erũt
veſtimẽta q̃ faciẽt. Rõna⸗
le ⁊ ſuphũerale: [g] tunicã [h] ⁊
lineã ſtrictã [i] cidarim ⁊ bal
theũ. [k] Faciẽt f̃ri tuo aaron
et filijs ei⁹ veſtimenta ſctã
vt ſacerdotio fungãtur m̃.
Accipiẽtqꝫ auꝝ ⁊ hyacin⸗
thũ ⁊ purpurã coccũqꝫ bis
tinctũ ⁊ biſſuꝫ. Faciẽt aũt
ſuphũerale d̃ auro ⁊ hyacĩ
tho ⁊ purpura coccoqꝫ bis
tincto ⁊ biſſo retorta: [l] ope
polymito. [m] Duas oras iũ
ctas hẽbit ĩ vtroqꝫ latere
ſummitatũ vt in vnũ rede
ant. Ipſa q̄ꝫ textura ⁊ cun
cta opis varietas erit ex au
ro ⁊ hyacincto ⁊ purpurã
coccoqꝫ bis tincto et biſſo
retorta. Sumeſqꝫ duos la
pides onychinos ⁊ ſculpeſ
in eis noĩa filioꝝ iſrl̃ ſex
noĩa in lapide vno. ⁊ ſex re
liq̄ in alto iuxta ordinẽ na
tiuitatꝭ eoꝝ. Ope ſculpto⸗
ris ⁊ celatura gemmarij:
ſculpes eoſ noĩb⁹ filioꝝ iſrl̃
[n] incluſos auro atꝫ circũda
tos ⁊ pones in vtroqꝫ late
re ſuphũeralis: mẽoriale
filijs iſrl̃. Portabitqꝫ aarõ
noĩa eoꝝ corã dñõ ſr̃ vtrũ⸗
qꝫ humeꝝ ob recordatiõeꝫ.
[o] Facies ⁊ vncinos ex auro
et duas cathenulas auri
puriſſimi ſibi ĩuicẽ coherẽ
tes quas inſeres vncinis.
[p] Rõnale q̄ꝫ iudicij facies
ope polimito iuxta textu⸗
rã ſuphũeral: ex auro hya
cintho ⁊ purpura: coccoqꝫ
bis tincto ⁊ byſſo retorta.
[q] Quadrangulũ erit [r] ⁊ du

plex. Meſurã palmi hẽbit
tã in lõgitudie qꝫ in latitu
dine: poneſqꝫ ĩ eo q̄tuor or
dines lapidũ. [s] In p̃rio v̄ſu
erit lapis ſardi⁹ ⁊ thopaſi⁹
et ſmaragd⁹. In ſcḋo car⸗
bũculus ⁊ ſaphir⁹ ⁊ iaſpis
In t̃rio liguri⁹ achates et
ametiſtus. In q̄rto chriſo
litus onichin⁹ et berillus.
Incluſi auro erũt ꝑ ordi⸗
nes ſuos: hẽbuntqꝫ noĩa fi
lioꝝ iſrl̃. Duodecĩ noĩbus
celabũt̃ ſingl̃i lapides noĩ
bus ſingl̃oꝝ ꝑ duodecĩ tri
bus. [t] Facies in rõnali ca⸗
thenas ſibi ĩuicẽ coherẽ⸗
tes ex auro puriſſimo ⁊ du
os anulos aureos q̄s po⸗
nes in vtraqꝫ rõnal̃ ſũmi⸗
tate. cathenaſqꝫ aureas iũ
ges anulis: q̃ ſũt in margi
nib⁹ ei⁹ ⁊ ĩpaꝝ chatenaꝝ ex
trema duob⁹ copulab̃ vn⸗
cinis ĩ vtroqꝫ latere ſuphu
meral̃ qḋ rõnale reſpicit.
[v] Facies ⁊ duos anulos au
reos: q̄s pones ĩ ſũmitati
bus rõnal̃. [x] ⁊ ĩ oris q̃ e regi
one ſũt ſuphũeral̃ ⁊ poſte⸗
riora ei⁹ aſpiciũt. nec nõ ⁊
alios duoſ anulos aureos
q̃ ponẽdi ſt̃ ĩ vtroqꝫ latere
ſuphũeral̃ deorſũ qḋ reſpi
cit ꝯ faciẽ iũcture ĩferioꝝ:
vt aptari poſſit cũ ſuphũe
rali ⁊ ſtringat̃ rõnale anu⸗
lis ſuis cũ anulis ſuphũe⸗
ralis: vitta hyacĩthina vt
mãeat iũctura fabrefacta
et a ſe inuicẽ rõnale ⁊ ſup⸗
humerale neq̄ant ſupari.
Portabitqꝫ aarõ noĩa filio
rũ iſrl̃ in rõnali iudicij ſu⸗
per pect⁹ ſuũ qñ ingredieẽ
ſanctuariũ mẽorale coraꝫ
dñõ in et̃nũ. [y] Pones aũt
in rationali iudicij doctri⸗

conſulens dñm quid eſſet agendum.

q Quadrangulum. erit rõne ſupradicta.

r Et duplex. i. de pãno duplicato. duplici cauſa. vna ẽ
vt pond⁹ lapidũ ibidẽ ſituatoꝝ meli⁹ ſuſtineret. Alia eſt
ſm̃ Ra. ſa. vt int̃ illos
duos pãnos nomen
dñi tetragrãmaton
includeretur.

s In primo verſu.
id eſt ordine.

t Facies etiã in ra
tionali cathe. ſibi in
uicẽ coherẽtes. i. ope
plectili. Iſte ſũt eedẽ
cathene que ſupra di
cunt̃ inſerte vncinis
ſuphũeralis ſm̃ par⸗
tem ſupiorẽ. ſed pars
inferior erat inſerta
anulis ipſius rõnal̃.
Et iõ de iſtis cathe⸗
nis fit mẽtio in vtro
qꝫ ope. ſ. ſuphumera
lis ⁊ rationalis.

v Facies ⁊ duos an
nulos aureos q̄s po
nes in ſummitatibuſ
rõnalis. i. in p̃te exte
riori q̃ ẽ ſupior reſpe⸗
ctu illius que eſt ma
gis ꝓpinqua corpori
ſacerdotis.

x Et in oris q̃ e re⸗
gione ſunt. i. ex oppo
ſito correſpondẽtes.

y Pones aũt in ra
tionali iudicij doctri
nam ⁊c. i. lapides ꝑ
quoꝝ fulgorẽ maniſe
ſtabitur ſacerdoti di
uinũ beneplacitũ: ſꝫ
ſm̃ Ioſephum. ſm̃ ve
ro rabi Salomonem
nomen dñi tetragrã
mathon fuit inclu⸗
ſum modo p̃dicto.

z Facies ⁊ tunicã. Hic ꝓſequit̃ de tunica hyacīthina. a In cui⁹ me. ſu. erit capitiũ. i. aptura p quã intrabat caput ſacerdotis. b Et ora p gyrũ ei⁹ textilis. i. ope plec Facies ⁊ laminã. Hic ꝓſequit̃ de lamina ſan(ctificta pendẽte in fronte. d Sanctũ dño. i. nomẽ dñi tetragrãmaton.

e Et erit ſup thiarã id eſt mitrã.
f Portabitq̃ aarõ iniq̃tates orãdo vt dimittãt̃.
g Stringeſq̃ tunicã byſſo. i. factã d byſſo vl̃ in heb. habet. Tunicã byſſinã ⁊ loquit̃ de tunica inferiori q̃ etiã erãt cõis alijs ſacerdotib⁹ ⁊ cingebat̃ q̃dã baltheo q̃ erat ẽt cõis alijs ſacerdotibus. vt ſupradictũ ẽ.
h Facies ⁊ baltheum loquit̃ d baltheo ſuperiori q̃ cingebat̃ ſup humerale.
i Porro filijs iſrl̃. Hic ↄ̃ſr agit̃ de veſtimentꝫ cõib⁹ ſummo ſacerdoti ⁊ alijs. ⁊ patet lr̃a ex ſupradictis vſq̃ ibi.
k Ne iniquitatꝫ rei moriãt̃ q: aliter mõ indebito accederẽt ⁊ irreuerenter.

l Legitimũ ſempiternũ erit id eſt lege firma ⁊ ſtabili firmatum. Rõnes aũt p̃dictor ſic accipiunt̃ in generali. Adhuc eñ habebãt ſacerdotes veſtes p̃cioſas ⁊ ſpãles. vt haberent̃ i maiori reuerẽtia a ꝑplo. ⁊ q: iſtud cedebat ad honorẽ diuinũ cũ eẽnt medij īter deũ ⁊ ꝑplm. In ſpãli vo rõnes accipiunt̃ ſic ſm ſenſum lr̃alẽ. p ornamẽta eñ ſummi ſacerdotis figurabat̃ q̃ſi totus orbis. Tunica eñ linea figurabat terrã. q: linũ naſcit̃ de terra. Baltheus cingẽs illã tunicã figurabat oceanũ. h circũdat terrã. Tunica hyacīthina rõne coloris figurabãt elementũ aeris. in q inſerebant̃ tintinnabula. q: in aere generant̃ tonitrua. Balthe⁹ aũt cingens illã tunicã figurabat elemẽtũ ignis q̃ ambit aerẽ. Sup humerale cũ rõnali ſibi ↄ̃iũcto figurabat celũ ſydereũ. qd̓ et multis coloribus ⁊ picturis erat adornatũ ad deſignãdũ pulcritudinẽ ſtellar. Duo aũt lapides onychini in ſuphumerali poſiti ſignificabãt duo magna luminaria. ſ. ſolẽ ⁊ lunã. Duodeci gẽme in rõnali poſite figurabãt. xij. ſigna zodiaci. ⁊ id dicebat̃ rõnale. q: terrenor rõnes ſunt in celeſtib⁹. q: ab ipis emanãt terreſtria ſm q̃ dr̃ Job. xxxviij. Nũq̃d noſti ordinẽ celi ⁊ pones rõnẽ ei⁹ in terra. Per mitrã vo figurabat̃ celũ empyreũ. ⁊ p laminã aureã ſupra mitrã poſitã ipe de⁹ p̃ſidẽs oĩb⁹ creaturis ꝓpter q̃ i illa lamina nomẽ dñi tetragrãmatõ erat ſculptũ qd̓ approp̃iat̃ ipi creatori oim. Per h̃ aũt q̃

nã ⁊ vitatẽ q̃ erũt ĩ pectore aarõ qñ ĩgrediet̃ coram dño: ⁊ geſtabit iudiciũ filior iſrl̃ ĩ pectore ſuo ĩ cõſpectu dñi ſp̃. [a] Facies ⁊ tunicã ſup humeralis totã hyacinthinã [a] ĩ cui⁹ medio ſupra erit capitiũ. [b] ⁊ ora p gyr ei⁹ textil̃ ſicut fieri ſolet ĩ extremis veſtiũ ptib⁹ ne facile rũpãt̃. Deorſũ vo ad pedes eiuſdẽ tunice p circũitũ q̃ſi malapunica facies ex hyacintho ⁊ purpura ⁊ cocco bis tincto ⁊ byſſo retorta. mixtꝫ ĩ medio tintinnabul̃. ita vt tintĩnabulũ ſit aureũ ⁊ malũpunicũ rurſũq̃ tintinnabulũ aliud aureũ ⁊ malũpunicũ ⁊ veſtiet̃ ea aarõ ĩ officio miniſterij vt audiat̃ ſonit⁹ qñ ĩgredit̃ ⁊ egredit̃ ſctũariũ ĩ ↄ̃ſpectu dñi vt nõ moriat̃. [c] Facies ⁊ laminã de auro puriſſimo ĩ q̃ ſculpes ope celatorꝫ [d] ſcm̃ dño Ligabiſq̃ eã vitta hyacinthina. [e] ⁊ erit ſup thyarã ĩminẽs frõ

ti pontificis. [f] Portabitq̃ aarõ iniq̃tates eor q̃ obtulerũt ⁊ ſcificauerũt filij iſrl̃ ĩ cũctis muneribus ⁊ donarijs ſuis. Erit aũt lamĩa ſp in frõte ei⁹ vt placat⁹ ſit ei dñs. [g] Stringeſq̃ tunicã byſſo ⁊ thyarã byſſinã [h] facies ⁊ baltheũ ope plumarij [i] Porro filijs aarõ tunicas lineas parabis et baltheos ac thyaras ĩ gl̃iam ⁊ decorẽ veſtieſq̃ his oĩb⁹ aaron frẽm tuũ ⁊ filios ei⁹ cũ eo ⁊ cũctor ↄ̃ſecrabis man⁹ ſcificabiſq̃ illos vt ſacerdotio fũgãt̃ m̃. Facies ⁊ feminalia linea vt opiant carnẽ turpitudinis ſue a renib⁹ vſq̃ ad femora ⁊ vtent̃ eis aarõ ⁊ filij ei⁹ qñ ingredit̃ tabernaculũ teſtimonij vel qñ appropinquant ad altare vt miniſtrẽt ĩ ſanctuario. [k] ne iniq̃tatꝫ rei moriant̃. [l] Legitimũ ſempiternum erit et aaron ⁊ ſemini eius poſt eum.

Capitulum. XXIX.

noĩa filior iſrl̃ erãt ſculpta in duob⁹ onychinis ſuphumeralia. ⁊ in. xij. gemmis exĩtib⁹ in rõnali oñdebat̃ q̃ ſummo ſacerdoti erat ĩpoſitũ on⁹ ꝑpl̃i. ⁊ ipm̃ debebat habere in pectore iugis meditationis orando p ipo ad dñm. ⁊ ꝓpter p̃dicta d ipo aarõ ſcribit̃ Sap. xviij. In veſte eñ poderis quam habebat erat tot⁹ orbis terrar. ⁊ parẽtũ magnalia ĩ quatuor ordinib⁹ lapidũ erãt ſculpta. ⁊ in dyademate capitis illi⁹ magnificentia tua dñe ſcripta erat ⁊ vocat̃ h magnificentia nomẽ dñi tetragrãmatõ. qd̓ dr̃ nomẽ eius magnũ vt dictũ ẽ. ſ. vi. ca. q: eſt ſoli creatori oim appropriatũ rones aũt myſticas p̃dictor cã breuitatꝫ omitto cetera patet.

In ca. xxviij. vbi dr̃ in poſtilla. Ad eũdẽ tiani primi ⁊c.

Addítio prima.

i Joſeph⁹ nõ ẽ tenẽdus in h loco ẽt ſi ſit d genere ſacerdotali ↄ̃dicit eñ manifeſte lr̃e. nã veſtes põtificales ſũt tñmõ put ponũt̃ i p̃ria ſcd̓e. q. eſt. ar. v. in rñſiõe ad. ar. ar. quarũ q̃dẽ octo. p̃ia veſtis linea. ſcd̓a tunica hyacīthina cũ tintinnabulis. tertia ſuphumerale cũ duob⁹ lapidib⁹ onychĩs. quarta rõnale q̃dratũ in quo erãt. xij. lapides cũ noĩb⁹ filiorũ iſrl̃ in q̃ etiã mãdabat̃ poni doctrina ⁊ vitas. q̃nta erat balthe⁹ ſeu cingul⁹. ſexta thyara ſeu mitra. ſeptima lamina aurea in fronte in qua erat nomẽ dñi. ⁊ de iſtis ſeptẽ tñ fit mẽtio. ĩ. Leui. viij. ca. qñ moyſes p̃io ĩduit ipm̃ aaron ĩ põtificalib⁹. octaua aũt ẽ femorale ad opiẽdũ turpitudinẽ carnis d qua veſte octaua nõ fit ibidẽ mẽtio. q: nõ debebat indui p moyſen ex honoſtate ſꝫ p ipmmet ſacerdotẽ. fit tñ d ea veſte expſſa mẽtio cõiter

In eo. ca. xxviij. vbi dr̃ ĩ poſtil. Dicit ẽt (Leui. xvi. ca. ioſeph⁹ q̃ iſte ſplẽdor ceſſauit ⁊c. Additio. ij.

i In toto tpe tẽpli ſcd̓i nõ fuit illa veſtis põtificalis q̃ dr̃ rõnale iudicij. ſicut nec archa teſti. ⁊ q̃dã alia q̃ ibi defecerũt. put oẽs hyſtorie hebraice teſtãt̃. qd̓ ẽt facit p fide nr̃a d q̃ tractãdũ ẽ dño ↄ̃cedẽte in ꝓphetia Aggei. ij. ſup illud vbũ. Magna erit gl̃ia dom⁹ iſti⁹ nouiſſime pl⁹ q̃ prime. vñ ñ ẽ dicẽdũ. q̃ ſolũ p. cc. ãnos añ tpa Cyri ceſſauerẽt cũ in toto tpe tẽpli ſcd̓i de (fuerunt.

Replica correctoris ↄ̃ Burgeñ.

i In ca. xxviij. vbi poſtilla. dicit materiã veſtiũ ſacrar ⁊ numer debere accipi ⁊ diſtigui ſm dicta ioſephi. q̃ ſcripſit ex experientia. q: de genere ſacerdotali.

⁊ q̄ vidit ⁊c. burg. dicit ioſephū nō eē tenēdū. q: ſm̄ lr̄e ꝟitatē vt dicit ſunt tm̄ octo veſtes. ⁊ allegat ad h̄ ſctm̄ Tho. Sʒ mir̄ vē ꝙ burg. ꝓferat dicta ſancti thome. in hac materia q̄ ī facto ꝯſiſtit. q̄d nec ſctūs tho. nec burg. vnq̄ꝫ vidit ſicut Joſeph⁹. nec ē ꝯ lr̄am. q: lr̄a bn̄ īſpecta numerat pluſq̄ꝫ octo veſtiū noīa necē mirū. ꝙ Leui. viij. nō fit mētio d̄ femorali q: nec fit mētio d̄ ʒona linea q̄ cingebaẗ tunica linea inferior. q̄ cōis erat pōtifici et aliis ſacerdotibꝫ nec fit ibi mētio d̄ cidari linea que erat mitra pontifici ⁊ aliis ſacerdotibꝫ d̄ q̄bꝫ manifeſta fit mētio Leui. xvi. q̄s adiūcti ad alias octo enumeratas p burg. ſūt. x. put vult ioſeph⁹ quē d̄ burg. improbare nitit. nec pōt dicere burg. cum Tho. ꝙ mitra linea q̄ dicit lr̄a cydari fit eadē cū thyara. q: thyara q̄ ſoli⁹ pōtificꝫ mitra ē. hyacinthina fuit. nec ē veriſile eādē fuiſſe mitrā ſacerdotū ⁊ pōtificꝫ. ſʒ ꝙ ſacerdos habebat mitrā byſſinā tm̄ ad modū bireti. pōtifex āt ſuper hmōi habuit thyarā hyacinthinā. nec pōt dicere eūdeʒ fuiſſe cingulū lineū ⁊ balthcū. q: cingulo lineo cingebatur tunica byſſina q̄d fuit cōe pōtifici ⁊ ſacerdotibꝫ. balthco āt cingebaẗ ⁊ ſtringebaẗ tunica hyacinthina cū ſuꝑhumerali q̄ erāt pōtifici ſpālia. nec ē veriſile tunicā lineā ⁊ hyacinthinā vnico cingulo ſtringi aliq̄ꝫ hyacinthina pōtifex īdueret. vn̄ pʒ ꝙ ioſepho ī his reb⁹ expto crediti oportet. In eo. ca. vbi poſtil. allegat Joſephū dicē. di oportet. reti ꝙ fulgorē q̄ ꝓcedere ꝯſueuerat a rōnali ceſſauit. tpe tēpli ſc̄di. hur. dicit toto illo tpe rōnale nō fuiſſe. ſʒ h̄ nō vr̄. q: tpe alexādri magni viſus ē ſumm⁹ ſacerdos in eo vt pʒ ī ip̄i⁹ hiſtoria. nā ille fuit pricipal' decor ī ſummo ſacerdote.

Hoc ē h̄ facies. Hic Cap. XXIX.

a ꝯn̄r agiẗ d̄ ꝯſecratione ſacerdotū. vbi p̄mittūẗ ea q̄ ſunt neceſſaria. ſc̄do deſcribiẗ ꝯſecratio ip̄a ibi. Cūq̄ꝫ laueris patrē. Illa aūt q̄ neceſſario reqrebanẗ ad eoꝝ ꝯſecrationē erāt q̄dā aīalia ī eoꝝ ꝯſecratiōe imolāda ⁊ diuerſoꝝ panū genera offerēda. q̄ notanẗ cū dr̄.

b Tolle vitulū de armēto. ī memoriā expiatōis pcti̇ aarō ꝓ fabricatione vituli. c Et arietes duos. vnū ī memoriā obediētie abrahā q̄ obtulit arietē ꝓ yſaac. cui⁹ obediētie ſacerdotes debebāt imitatores eē. ⁊ maxime ſumm⁹ ſacerdos. ⁊ aliū ī memoriā imolati in exitu ꝑplī de egypto. ꝓ cui⁹ imolationē fuerūt liberati ab angelo exterminatore ⁊ egyptioꝝ ſuitute. d Immaculatos. iſtud ſolū referẗ ad arietes vt credūt aliq̄. ſʒ et cū h̄ ad vitulū. q: nullū aīal hn̄s maculā debebat imolari maxie ī ſacerdotū ꝯſecratione. e Paneſq̄ꝫ azimos. ad denotandū ꝙ ſacerdotes debebāt eē abſq̄ꝫ fermēto corruptionis malicie ⁊ neq̄cie. ſʒ debebāt deo ſuire in azimis ſinceritatis ⁊ veritatis. vt dicit ap̄ls. i. Corinth. v. Itē q: ſacerdotes idoloꝝ offerebāt panes fermētatos ⁊ iō in deteſtationē hui⁹ ꝑcipiunẗ h̄ offerre ſacerdotes dei panes azimos. f Et cruſtulā. modic⁹ ē panis ⁊ valde tenuis ita ꝙ quaſi totū ē cruſta. vn̄ in heb. hr̄. Simellā. g Que cōſperſa ſint oleo q: ī piſtatione farine nō ſolū ponebaẗ aqua. ſʒ cū h̄ oleū. v Lagana q̄ꝫ. dicūt aliq̄ ꝙ erāt panes friti ī patella Ra. ſa. dicit ſup Leui. ꝙ erat paſta cocta in aqua calida ⁊ talē moduʒ cibi vocāt lūbardi la

a Hoc ⁊ h̄ facies vt m̄ ī ſacerdotio ꝯſecreẗ. b Tolle vitulū d̄ armēto c ⁊ arietes duos d īmaculatos e paneſq̄ꝫ azimos f ⁊ cruſtulā abſq̄ꝫ g fermēto. q̄ ꝯſꝑſa ſint oleo h lagana q̄ꝫ azima. i oleo lita. k De ſimila triticea cūcta facies. l ⁊ poſita ī caniſtro offeres vitulū āt ⁊ duos arietes ⁊ aarō ac filios ei⁹ m applicab ad oſtiū tabernaculi teſtimonij. n Cūq̄ꝫ lauer̄ patreꝫ cū filijs ſuis aqua. o īdues aarō veſtimētꝫ ſuis id ē lineā ⁊ tunica ⁊ ſuꝑhumera li ⁊ rōnali q̄d p ꝯſtriges balteo. ⁊ pones thyarā ī capite eius ⁊ laminā ſanctā ſup thyarā. q ⁊ oleū vnctionis fundes ſup caput ei⁹ atq̄ꝫ hoc ritu cōſecrabitur. r Filij⁹ q̄ꝫ illi⁹ applicabis et indues tunicis lineis cingeſq̄ꝫ balteo. aaron ſcʒ et liberos ei⁹. ⁊ impones eis mitras eritq̄ꝫ ſacerdotes m̄ religiōe ꝑpetua. s Poſtq̄ꝫ initiaueris man⁹ eoꝝ t applicabis ⁊ vitulū u corā tabernaculo teſtimonij. x Imponētq̄ꝫ aaron ⁊ filij eius manus ſuper caput illius

i Oleo lita. ſc̄z gana. Iſta linitio ſm̄ expoſitionē primam erat frixorij oleo ſm̄ ra. ſa. erat figura q̄dā ꝑtracta ſup lagana cū digito in oleo tincto ⁊ erat figura ſilis caf. k De ſimila ſc̄z greco. triticea ⁊c. Eſt aūt ſimila farina tritici delicatiſſima. l Et poſita in caniſtro offeres ad h̄ aūt ī hac oblatiōe ponebāẗ tot genera panū. q: talia erāt accepturi poſtea ſacerdotes a ꝑplo ſequitur. m Applicabiſq̄ꝫ ad oſtiū tabernaculi. ſc̄z atrio vbi erat altare holocauſtorum.

n Cūq̄ꝫ lauer̄. h̄ ꝯn̄r deſcribiẗ ꝯſecratio ip̄a q̄ ꝯſiſtit ī ornatu ſacerdotū. ⁊ vnctiōe ⁊ imolatiōe. ⁊ p̄mo agiẗ d̄ ornatu eoꝝ ⁊ vnctiōe ſummi ſacerdotis. ſc̄do d̄ imolatiōe. ibi Poſtq̄ꝫ initiaueris. Circa primū dr̄. Cūq̄ꝫ laue. pa. cū fi. aq. In ꝯſecratiōe eīm ipoꝝ iſta lotio aq̄ erat primū. ⁊ vt dicit Rab. ſa. nō itelligiẗ d̄ lotione manuū ⁊ pedū ſolū de qua hr̄ infra. ſʒ intelligiẗ de lotione totius corporis. o Indues aarō. modus āt induēdi ⁊ ornādi ip̄m plenius ē expoſit⁹ ca. p̄ce. p Et oleū vnctiōis effundes ſup caput ei⁹. Alij āt ſacerdotes īferiores nō vngebanẗ ī capite ſʒ ſolū ſumm⁹ ſacerdos. ad notādū ꝙ p̄tās offerēdi ab ip̄o deriuabaẗ ad alios. Dicūt aliq̄ ꝙ man⁹ eoꝝ vngebanẗ. ſʒ h̄ nō hr̄ ex textu ⁊ pʒ in ſequētibꝫ nec ē veriſimile ꝙ nō fuiſſet expſſum h̄. vel leui. viij. vbi ponit executio ꝯſecratiōis ſacerdotū q̄ h̄ p̄dicit fieri. cū talis vnctio eēt q̄dā notabile. ſʒ circa eos d̄ vnctiōe nō fit aliq̄ mētio h̄. vel Leui. viij. niſi ꝙ d̄ oleo vnctiōis ⁊ ſanguie hoſtie fiebat q̄dā miſtio. q̄ ipi ⁊ veſtes eoꝝ aſpgebaẗ. et ſi aliq̄n dicaẗ vncti pōt d̄ hac aſꝑſione exponi. Materia āt hui⁹ vnctiōis īfra deſcribiẗ. ſʒ figura vel forma non hr̄ ex textu. Dicit aūt Rab. ſa. ꝙ erat ī figura caf. greci incipiēs a capite ⁊ deſcēdēs v̄ſus palpebras ⁊ fiebat cū digito ip̄ius ꝯſecrātis in vnctione tincto. q Filios q̄ꝫ ⁊c. modus āt induendi ⁊ ornādi ip̄m plenius expoſit⁹ eſt ca. p̄ce. r Poſtq̄ꝫ initiaueris. h̄ ꝯn̄r agiẗ de imolatione q̄ reqrebaẗ ī ſacerdotū ꝯſecratione. ⁊ p̄mo ponit ſacrificiū ꝓ pctō. ſc̄do ſacrificiū holocauſti. ibi. Vnū q̄ꝫ arietē. tertio hoſtia pacifica. ibi. Alter q̄ꝫ arietē. quarto oſtdiẗ ꝙ hmōi rit⁹ in ꝯſecratione ſacerdotū ſepte diebꝫ cōtinuis debebat replicari ibi. Oia q̄ p̄cepi tibi. Circa primū dr̄. Poſtq̄ꝫ initiaueris ⁊c. ī hebreo hr̄ Poſtq̄ꝫ impleueris ⁊c. h̄ eīm ꝓcedebat ſacrificiuʒ ⁊ talis initiatio vel impletio erat applicatio eoꝝ ad ſacerdotale officiuʒ. s Applicabis ⁊ vitulū ꝓ peccato immolandū. t Corā ta. te. in atrio vt p̄dictū eſt. x Imponent

ꝗ ⁊c̄.q̄ſi ꝯfidentes ꝙ vitulꝰ inſſiciebaᷣ ꝓ pctō eoꝝ:et qꝺ
ex rigore iuſticie erāt digni morte.ſed ex diuina miſcōia
mors in aīal transferebaᷣ.Itē ꝑ talē impoſitiōez manꝰ
accepiebāt ptāte offerēdi de cetero hoſtias ꝓ pctō.

x Et mac.Mactare enī hoſtiā ꝑtinet ad ſacerdotꝫ offi
ciū qꝺ offiⁱ faciebat
moyſes in ꝯſecratōe
aaron ⁊ filioꝝ eiꝰ.⁊ iō
ſibi dr̄.Mactabis eū
ſūptūqꝫ de ſanguine
vituli pones ſup cor
nua altarꝫ Dic̄ ra.ſa.
ꝙ hec poſitio fiebat
tm̄ in duobꝫ cornibꝫ
altarꝫ ꝑdictorꝫ ſcripi
entibꝫ ⁊ ſanguis ibi
ſic poſitꝰ reſpiciebat
ad q̄tuor ptes altarꝫ
q: q̄libet angulꝰ cōis
eſt duabꝫ ptibꝫ i ipo
concurrentibus.

y Reliquū āt ſāgui.
fun.iu.baſ.eius.erat
enī circa pedē altarꝫ
q̄dā canal̄.vbi effun
debaᷣ ſanguis i quo
erāt q̄dā foramīa ꝑ q̄
ſāguis itrabat terrā.

z Sumes et adipē
totū.Uoluit enī ipꝫ
dn̄s ſibi offerri ⁊ in
cēdi.ita ꝙ nō come
deret ex eo ad exclu
dēdū modū idolatra
rū q̄ adipes victima
rū ſuaꝝ comedebant
ſm̄ ꝙ dr̄.Deut.xxxij.
De q̄rū victimis co
medebāt adipes ⁊c.
Itē ad deſignādūz ꝙ
pinguedo gr̄e ⁊ vtutꝫ
nobis collata ſibi do
eſt attribuenda.

ᵃet mactabꝫ eū in ꝯſpcū dn̄i
iuxta oſtiū tabnaculi teſti
monij: ſumptūqꝫ de ſāgu
ne vituli: pones ſr̄ cornua
altarꝫ digito tuo ʸreliquūz
aūt ſanguinē fundes iuxta
baſim eiꝰ.ᶻSumes ⁊ adi
pem totū q̄ opit īteſtina: ᵃ⁊
reticulū ᵇiecorꝫ ᶜac duos re
nes ⁊ adipē q̄ ſup eos ē:et
offeres incēſuz ſup altare,
ᵈcarnes vo vituli ⁊ coriū ⁊
fimū ꝯbures foris extra ca
ſtra:eoꝙ ꝓ pctō ſit.ᵉUnū
q̄ꝫ arietē ſumes ᶠſr̄ cuiꝰ ca
put ponēt aarō ⁊ filij eius
manꝰ.quē cū mactaueris
tolles de ſāguīe eiꝰ ᵍ⁊ fun
des circa altare.ipm̄ autē
arietē ſecabꝫ in fruſta:lota
qꝫ inteſtīa eiꝰ ⁊ pedeſ pōes
ſup ꝯciſas carnes ⁊ ſr̄ ca
put illiꝰ:ʰet offeres totum
arietē in incēſuz ſr̄ altare.
ⁱOblatio ē dn̄o odor ſuauiſ
ſimꝰ victime dn̄i.ᵏTolles
q̄ꝫ arietē alteꝝ ˡſup cuiꝰ ca

put aaron ⁊ filij eiꝰ ponent
manꝰ.Quē cū imolaueris
ᵐſumes de ſanguīe eiꝰ:ⁿet
pōes ſup extremū auricle
dextre aaron ⁊ filioꝝ eiꝰ:ᵒ⁊
ſup pollices manꝰ eorū ac
pedis dextri:ᵖfundeſqꝫ ſā
guinē ſr̄ altare ꝑ circūituz
ᑫCūqꝫ tuleris de ſanguīe q̄ ē
ſup altare ⁊ de oleo vnctō
nis:aſpges aarō et veſtes
eius:filios ⁊ veſtimēta eoꝝ
Conſecratiſqꝫ ipſis et ve
ſtibꝫ:ʳtolles adipē de arie
te ⁊ caudā ⁊ aruinā q̄ opit
vitalia ac reticulū iecoris
et duos renes atꝫ adipē q̄
ſup eos ē,armūqꝫ dexterū
eo ꝙ ſit arieſ ꝯſecratiōis:
tortāqꝫ pāis vniꝰ cruſtulaꝫ
ꝯſperſaꝫ oleo:laganū ḋ ca
niſtro azimoꝝ qꝺ poſitū ē
in ꝯſpcū dn̄i:ˢponeſqꝫ oīa
ſup manꝰ aarō ⁊ filioꝝ eiꝰ:
ᵗ⁊ ſācrificabꝫ eos:eleuās co
rā dn̄o ᵛSuſcipieſqꝫ vniūſa
de māibꝫ eoꝝ ˣ⁊ incēdes ſr̄

i Oblatio ē dn̄o odor ſuauiſſimꝰ.nō q: deꝰ delectareᷣ
in fumo carniū crematarꝫ.ſꝫ in obediētia ⁊ fide ⁊ deuo
tione offerētiū.⁊ maxīe q: tales oblatōes ⁊ victime erāt
q̄dā figure ⁊ ꝓſtatōes xp̄i immolandi ꝑ ſalute mūdi.

k Tolles q̄ꝫ arietē alteꝝ.Hic agiᷣ de hoſtia pacifica q̄
offerebaᷣ pro gratiaꝝ
actiōe de bono ꝑteri
to vl̄ ꝑ impetratōne
boni futuri.⁊ vtraqꝫ
cā his cōcurrebat.q:
aaron ⁊ filij eiꝰ debe
bāt gr̄as agē deo ḋ h̄
ꝙ ꝑ ipm̄ ꝓmouebanᷣ
ad dignitatē ſacerdo
talem ⁊ ſupplicare vt
deꝰ daret ipſis gr̄am
exercēdi illō officiūz
digne.

l Sup cuiꝰ
caput ⁊c.vt illā victi
mā deo totalr̄ darēt
et vt offerēdi hoſtias
pacificas acciperent
ptāte.

m Sumes
de ſanguīe ipiꝰ intin
gendo digitum.

n Et po.ſr̄ ext.dex.
auri.ad denotādū ꝙ
debebant hr̄e aures
aptas ad p̄cepta dn̄i
⁊ etiā obedientes:qꝺ
deſignabaᷣ per extre
mū auricle qꝺ ē mol
le ⁊ tenex n̄ reſiſtēs.

o Et ſr̄ pollices ⁊c.
Dic̄ ra.Sa.ꝙ fiebat
ſr̄ iūcturā mediā pol
licꝫ.ad denotādū ꝙ
debebāt eē ꝓmpti ⁊
expediti i oblatōe ſa
crificioꝝ.

p Fūdeſ
ꝙ ⁊c.Dic̄ ra.ſa.ꝙ fie
bat tm̄ i duobꝫ locꝫ ꝑ
dictorꝫ.⁊ ſic ſāguis
reſpiciebat ad q̄tuor ptes altarꝫ q̄ ꝓſciūt altarꝫ circuitū.

a Et reticulū.i.q̄dā pinguedo facta ad modū retis.

b Iecoris.in hebreo habetur Epatis.

c Ac duos renes.i.renūculos.vt hr̄ Leui.viij.vbi po
niᷣ executio hꝰ oblatōis q̄ h̄ ꝑcipiᷣ.

d Carnes vo ⁊c̄.
ad denotādū ꝙ pctm̄ ⁊ eiꝰ circūſtātie ⁊ occaſiones dn̄t
elōgari a ſacerdotibꝫ q̄ꝝ officiū ē ꝑ remiſſiōe pctōꝝ ꝓpli
offerre ⁊ orare.

e Unū q̄ꝫ arie.Hic agiᷣ ḋ hoſtia ho
locauſti.

f Sup cu.ca.aa.⁊ fi.eiꝰ man.In hac enīz
oblatōe faciebat moyſes officiū ſacerdotꝫ.vt dc̄m ē.⁊ iō
aarō ⁊ filij eiꝰ erāt offerētes moyſi vel potiꝰ deo ꝑ moy
ſen.ſic ꝓpls poſtea debebat offerre aarō ⁊ filijs eiꝰ.Po
pulares vo offerētes ſacerdoti aīal ad imolandū pone
bāt manꝰ ſup caput beſtie immolāde vt hr̄ Leui.i.⁊.ij.⁊
alijs ꝑtibꝫ locꝫ ad denotādū ꝙ renūciabāt totalr̄ illi aīa
li ⁊ in dn̄m trāſferebāt.⁊ eadē rōne aarō ⁊ filij eiꝰ pone
bāt hic manꝰ ſr̄ caput beſtie hꝰ ⁊ ſeq̄nᷣ.Itē vt ꝑ talem
impoſitōem accipent ptāte offerēdi hoſtias holocauſti.

g Et fundes circa altare.nō in pte ſupiori.ſꝫ magꝫ cir
ca baſim.nec fiebat cū digito ſic de p̄cedēti dc̄m ē.ſꝫ ma
gis cū bacino argēteo.vt dic̄ ra.ſal.

h Et offeres to
tum arietē in incēſum.Propᷣ h̄ enī dr̄ hoſtia holocau
ſti.q: tota cremebaᷣ ad honorē diuinū p̄ter ſanguinē q̄
effundebaᷣ mō p̄dicto:⁊ pellē que erat ſacerdotis.

q Cūqꝫ tu.de ſan.q̄ ē ſr̄ al.⁊ de oleo vnc.Ex q̄bꝫ fiebat
q̄dā mixtio:vn̄ď aſpſi ſūt ſacerdotes ⁊ eoꝝ veſtes in me
moriā deuotōis iacob fundētꝫ oleū ſup lapidē.vt hr̄ in
Gen̄.xxviij.⁊ ſāguis imolati i exitu ḋ egypto ꝑ quē fue
rūt liberati.

r Tolles adipē ⁊c̄.armūqꝫ dexteꝝ ⁊c̄.h̄
dr̄ ꝓ tāto:q: nō legiᷣ alis armꝰ dexter crematꝰ de hoſtijs
pacificis.ſꝫ cedit in ptē ſacerdotꝫ.⁊ ſeq̄ᷣ.

s Poneſqꝫ
oīa ſu.ma.aa.⁊ fi.eiꝰ:q: erāt q̄dā portōes de oblatōibꝫ

t Et ſci.eos ele.co.do.In hebreo hr̄.Et ventilaꝫ eoꝝ.
bis corā dn̄o.Dic̄ ra.ſa.ꝙ vētilatio fiebat ꝑ talē modū
ꝙ moyſes ſupponebat manꝰ ſuas manibꝫ aarō ⁊ filiorū
eiꝰ tenentiū p̄dicta eleuās primo ſurſum poſtea detra
hens deorſum ⁊ deinde deducēs vſus orientē ⁊ verſus
occidentē ad aq̄lonē ⁊ meridiē ad deſignādū ꝙ illa offe
rebanᷣ deo qui dn̄aᷣ celo ⁊ terre: ⁊ q̄tuor ptibꝫ orbis.
Patꝫ etiā ꝙ p̄dicta deductio ſeu ventilatio fiebat i mo
dū crucꝫ in q̄ figurabaᷣ ꝙ xp̄s futurꝰ erat offerendꝰ i cru
ce ꝑ mūdi ſalute.

v Suſcipieſqꝫ ⁊c.q: faciebāt ſacer
dotꝫ officiū vt p̄dictū eſt.

x Et incendes ſup altare.
Erat enī hoſtia pacifica.⁊ iō vna ps incēdebaᷣ ad ho
norē diuinū.alia āt ps erat ipiꝰ ſacerdotis.ideo ſubdiᷣ.
Sumes quoqꝫ pectuſculū.et ſubditur.

a Et cedet ĩ ptē ſuā.q̄ꝛ agebat vices ſacerdotis. Tertia aūt ps erat offerētiū quā comedebāt corā dn̄o.ꝛ iſta fuit aaron ꝛ filioꝝ eiꝰ in hac oblatione .q̄ꝛ erāt offerētes ꝺ qua pte dicet̄ poſt.ꝫ interponūt̄ quedā alia.ꝛ p̄io de his q̄ dn̄t accipe ſacerdotes cū ꝺꝛ. Sctificabis ꝛ pectuſculū ꝛc.ꝛ ſequit̄.

b Cedēt qꝫ ĩ ptē aaron ꝛ filioꝝ eius ꝛc. nō ē intelligendū q̄ pectuſculū huiꝰ hoſtie ꝛ armꝰ dexter fuerit aaron ꝛ filioꝝ eiꝰ q̄ꝛ pectuſculum cedebat ĩ ptē moyſi vt dictū eſt.ꝛ armꝰ dexter fuit crematꝰ ſup altare vt ſilr̄ dictū eſt ꝫ eſt intelligendū q̄ iſte due ptes debebāt cedere ĩ ptē ſacerdotum de ſacrificijs poſtea fiēdis a pplo. ſecūdo interponit̄ de ſucceſſione ꝯſecrationis cū dicit̄.

c Veſtē aūt ſan. q̄ vte.aa.ha.fi.eiꝰ poſt eū q̄.ſ.ſuccedūt ei in officio ſummi ſacerdotis. Vñ Nu.xx. ꝺꝛ q̄ aaron fuit nudatꝰ veſtibꝫ ſuis.ꝛ eleazar filꝰ eiꝰ ei ſuccedens in officio illis fuit indutus.

d Ut vngant̄ in ea id eſt ad ſacerdotiū ꝓmoueant̄ ꝛ ꝯſecret̄ ſm̄ modū determinatū

e Arietē āt(tū hic. ꝯſecrationis tolles. H interpoſitis p̄dictis ponit tertiā ptē hoſtie pacifice.q̄ erat offerētiū.ꝛ in h̄ caſu erat aarō ꝛ filioꝝ eiꝰ. f Et co.ca.eiꝰ ĩ lo.ſan.i.ĩ atrio. g Quibꝫ veſcet̄ aarō ꝛ filij eiꝰ q̄ꝛ erāt offerentes. h In veſtibulo tabernaculi In heb.hr̄ In oſtio tabernaculi.ꝛ ĩ idē reuertit̄.q̄ꝛ erat in atrio.qꝺ q̄dē atriū erat añ tabernaculi oſtiū. i Comedēt vt ſit placabile.ſic̄ in humanis oſdit̄ dn̄s placatꝰ alicui qñ admittit̄ ad mēſam eiꝰ. k Alienigena n̄ veſcet̄ ex eis.i.q̄ nō ē de filijs aarō. l Oīa q̄ p̄cepi tibi.Hic oſdit̄ qualiter ꝯſecratio ſacerdotū ſit ꝯſummāda dicēs.Oīa q̄ p̄cepi tibi ꝛc.Dicit Rab.ſa. q̄ h̄ ꝺꝛ ad oſidendū q̄ p̄dicta erāt ꝺ neceſſitate ſacramēti in ordinatione ſacerdotū.ꝛ iō ſi aliq̄d ꝺ eēt alla ꝯſecratio eēt nulla.ꝛ miniſteriū illoꝝ eēt pollutū. m Septē⁊ dic. cōſe.ma.eoꝝ.In heb.hr̄ Implebis manꝰ eoꝝ.q̄ q̄dē impletio refert̄ ad ea q̄ ponebant̄ ſup manꝰ aaron ꝛ filioꝝ eiꝰ vt vētilarent̄ corā dn̄o.vt p̄dictū ē. n Et vitulū ꝓ pctō ſuo offeres.ꝛ ſic ptꝫ q̄ duo ſacrificia reiterabant̄ ſeptē diebꝫ ꝯtinuis.ſ.hoſtia pacifica.ꝛ ꝓ pctō. Et idē intelligendū ē de hoſtia holocauſti.ꝛ de annexis eiſdem. Dicit aūt ioſephꝰ q̄ oīa p̄dicta circa aarō ꝛ filios eiꝰ ac eoꝝ veſtes reiterabant̄ ſeptē diebꝫ. o Mūdabiſq̄ʒ altare. Poſtq̄ egit ꝺ cōſecratiōe ſacerdotū.h̄ ꝯſr̄ agit̄ de exercitio officij ipoꝝ.ꝛ p̄io oſdit̄ dictū exercitiū. ſcꝺo qꝺ ad h̄ erat neceſſariū ante mediū capl̄i ſequētis. Locutuſq̄ʒ ē dn̄s ad moyſen.

altare ĩ holocauſtū odoreʒ ſuauiſſimū ĩ ꝯſpectu dn̄i q̄ꝛ oblatio eiꝰ ē. Sumes q̄ʒ pectuſculū ꝺ ariete q̄ initiatꝰ ē aarō ſctificabiſq̄ʒ illꝺ eleuatū corā dn̄o. ꝛ cedet in ptē ſuā. Sctificabiſq̄ʒ ꝛ pectuſculū ꝯſecratū ꝛ armū quē de ariete ſepaſti q̄ initiatꝰ ē aarō ꝛ filij eiꝰ cedētq̄ʒ in ptē aarō ꝛ filiorū eiꝰ iure ꝑpetuo a filijs iſrl̄ q̄ꝛ primitiua ſūt ꝛ initia de victimis eoꝝ pacificꝭ que offerūt dn̄o. Veſtē aūt ſanctā q̄ vtet̄ aarō habebūt filij eiꝰ poſt eū vt vngant̄ in ea ꝛ ꝯſecrent̄ manꝰ eorū. Septē diebꝫ vtet̄ illa q̄ pōtifex ꝓ eo fuerit cōſtitutꝰ ꝺ filijs eiꝰ.ꝛ q̄ ĩgredìet̄ tabernaculum teſtimonij vt miniſtret ĩ ſanctuario. Arietē āt ꝯſecrationis tolles. et coques carnes eiꝰ ĩ loco ſcō quibus veſcet̄ aarō ꝛ filij eiꝰ.

Panes q̄ʒ q̄ ſūt ĩ caniſtro ĩ veſtibulo tabernaculi teſtimonij. comedent vt ſit placabile ſacrificiū ꝛ ſāctificent̄ offerētiū manꝰ. Alienigena nō veſcet̄ ex eis q̄ꝛ ſancti ſūt. Qꝫ ſi remanſerit de carnibꝫ ꝯſecrat̄ſiue de panibꝫ vſq̄ʒ mane cōbures reliq̄as igni. Nō ꝯmedent̄ q̄ꝛ ſanctificata ſūt. Oīa q̄ p̄cepi tibi facies ſup aarō ꝛ filijs eiꝰ. Septē diebꝫ cōſecrabis manꝰ eoꝝ. ꝛ vitulū ꝓ pctō offeres ꝑ ſingulos dies ad expiandū. Mūdabiſq̄ʒ altare cū immolaueris expiatiōis hoſtiā ꝛ vnges illud ĩ ſctificationē. Septē diebꝫ expiabis altare ꝛ ſctificabis ꝛ erit ſcm̄ ſāctoꝝ. Oīs q̄ tetigerit illud ſanctificabit̄. Hoc ē qꝺ facies ĩ altari. Agnos anniculos duos ꝑ ſinglos dies iugit̄ vnū agnū mane

exerciciū in altari holocauſti.ſcꝺo in altari icenſi ĩ p̄ncipio ſequētis ca. Adhuc p̄mo deſcribit̄ ꝯſecratio altaris p̄dicti.ſcꝺo q̄d debeat ſup illud offerri.ibi h̄ ē qꝺ facies in altari.tertio vtilitas hꝰ ſacrificij.ibi Sta ad oſtiū tabernaculi teſtimonij. Circa primū ꝺꝛ ſic.

o Mūdabiſq̄ʒ altare.cū immolaueris expiationis hoſtiā. Dicit Ra.ſa. q̄ hec hoſtia nō erat alia niſi illa q̄ offerebat̄ ꝓ peccato aarō ꝛ filioꝝ eiꝰ ſeptē diebꝫ cōſecrationis ſue poſt cuiꝰ oblationē ſup altare mūdabat̄ ipm̄ altare ꝛ poſtea vngebat̄ vnguēto.qꝺ deſcribitur capl̄.ſequēti.

p Septē diebꝫ expiabis.q̄ꝛ hec ꝯſecratio altaris ſeptē diebus replicabat̄.

q Et erit ſanctū ſcōꝝ.equoce.put ꝺꝛ de parte tēpli in qua erat archa teſtamēti q̄ꝛ de illa pte ꝺꝛ tāq̄ ꝓpriū nomē eiꝰ vt dictū eſt ſupra ca.xxvi. de altari holocauſti vo ꝺꝛ denominatiue tm̄ reſpectu eoꝝ q̄ veniūt in cōmunē vſuʒ hominum.

r Oīs q̄ tetigerit illud ſanctificabit̄.i. ſacerdotes ad miniſtrandū ibidē accedētes debent p̄ius mūdari ꝛ ſanctificari Ra.ſa. dicit q̄ hic eſt textus verꝰ. Omne tāgēs illud ſanctificabit̄. dictio eñ hebraica q̄ ibidē ponit̄ ē oīs generis ꝛ indifferēter idē ſignificat qꝺ oīs vel omne.ꝛ ſm̄ ipm̄ refert̄ ad ea q̄ offerunt̄ ſup altare.q̄ꝛ ſi aliq̄d eēt ineptū ad offerēdū ſup altare.ex tactu altaris efficeret̄ aptū.nō tñ intelligit̄ h̄ de omni inepto.ꝫ ſolūmō de eo qꝺ poterat offerri ſm̄ legē.ſed poſtq̄ʒ erat adductū vel apportatū ad exedrā tabernaculi. vbi reſeruabant̄ offerēda.fiebat ineptū ex tactu alicuiꝰ rei immunde.vel aliquo hmōi.ꝛ tale ſi poneret̄ ſup altare nō erat auferēdū ꝫ offerēdū.q̄ꝛ ex tactu altaris erat emūdatū. s Hoc eſt qꝺ facies in altari. Hic ꝯſr̄ oſdit̄ q̄d ꝑ ſingulos dies debeat fieri ſup altare.ſ.iuge ſacrificiū cū dicit̄. t Agnos anniculos duos.ꝛ ꝑ hoc intelligunt̄ alie oblationes ꝛ ſacrificia q̄ fiebāt in altari.ſed ſolū exprimit iuge ſacrificiū qꝺ erat principalius ꝛ offerebat̄ ĩ holocauſtū.vt habet̄ Nūe.xxviij.ca. Dicit̄ aūt agnꝰ anniculus ab octaua die natiuitatis ſue.anteq̄ʒ non debet offerri vſq̄ʒ ad ꝯpletionem anni. v Unū agnū mane.i.ante ortū ſolis. vt dicit Joſephus. a Et alterum veſpe.i.ante occaſum. b Decimā partē ſimile.cuiꝰ menſure ſit decima (ſum̄e) ps nō exprimit̄ hic ſed eſt intelligendū q̄ ſit decima ps ephi.vt hr̄ Nūe.xviij. De quātitate illius menſure ꝛ decime eiꝰ p̄te dictū eſt ꝺ.xvi.ca.

c Cōſperſe oleo q: in piſtatione eiꝰ infundebat oleū.
d Tuſo .i. trito cū pilo. illud eñi oleū erat puriꝰ illo qd
terrebat in molis. ꝛ idō ī h̄ ſacrificio qd erat ſanctiꝰ alijs
eo ꝙ figurabat eternitatē agni īmaculati ieſu xp̄i. ſm ꝙ
dicit ap̄ls ad heb. xiij. Jeſus xp̄s heri ꝛ hodie ipe ꝛ ī ſe-
cula reqrebat oleum
tuſum in alijs aūt ſa
crificijs poterant vti
oleo trito ī molis.

ꝛ alterꝝ veſpe. decimā p̄tē
ſilē ꝯſpſe oleo tuſo qd ha-
beat mēſurā q̄rtā p̄tē hin.
ꝛ vinū ad libādū eiuſdē
mēſure ī agno vno. Alterū
vo agnū offeres ad veſpaȝ
iuxta ritū matutine oblati
onis. iuxta ea q̄ diximꝰ in
odorē ſuauitatꝭ. Sacrifici
uȝ ē dño deo oblatiōe ppe
tua ī generatiōes vr̄as ad
oſtiū tabnaculi teſtimonij
corā dño. vbi ꝯſtituā vt lo
quar ad te. Jbiqꝫ p̄cipiā fi-
lijs iſrl ꝛ ſcificabit altare ī
glia mea. Scificabo ꝛ ta-

e Quod habeat mē
ſurā quar. ptem hin.
ſm papiā eſt duplex
hin maius qd ꝯtinet
q̄ſi quattuoꝛ quartas
pariſienſes cū dimi-
dia. ꝛ minꝰ qd ꝯtinet
duas quartas. Cre-
do tñ meliꝰ ꝙ quāti-
tas huiꝰ menſure et
aliaꝝ. q̄ ponunt ī ſcri
ptura ſacra ē nobis ī
certa. q: mēſure liq-
doꝝ ꝛ aridoꝝ multuȝ
variant ſm loca ꝛ te-
pora diuerſa.
f Et vinū ad liban-
dū .i. effundendū ſup
altare. Et notādū ꝙ
ſacrificiū ꝓprie dr de
rebꝫ viuētibꝫ, oblatio aūt de nō viuētibꝫ. aridis tñ. vt ð
pane ꝛ ſimila ꝛ hmōi. Libamē aūt ſeu libatio ð liquidis
vt ð vino ꝛ oleo. Cū agno vo iugis ſacrificij offerebat ſi
mila ꝛ vinū. vt dictū ē. g Sacrificiū ē dño deo ob. p
pe. q: nulla debebat dies intermitti q̄n iſtud ſacrificiū
offerret mane ꝛ veſpe. alia aūt ſacrificia nō ſic continuabā
tur. Cōſequenter oñdit vtilitas ſacrificij p̄dicti cū dr.
h Ad oſtiū tabernaculi ꝛc. Ex ſacrificijs ei rite celebra
tis merebant audire diuina reſpōſa. i Jbiqꝫ p̄cipiā
filijs iſrl. p ſummū ſacerdotē eis p̄cepta mea referētem.
k Et ſanc. al. in glo. mea. ꝛ loquit hic ð altari holocau
ſtoꝝ ſup qd deſcēdit ignis a deo miſſus. vt hr̄ Leui. ix.
l Sanctificabo ꝛ taberna. teſ. q: inde audiebat diui-
nū reſum quaſi pcedēs de ꝓpiciatorio qd erat q̄ſi ſedes
loquentis dei. vt dictū ē. s. xxv. ca. m Et aaron cū fi-
lijs ſuis p ꝯſecrationē q̄ ſȝ iam eſſet deſcripta. tñ nō erat
adhuc in executione poſita. n Et habitabo in medio
filioꝝ iſrl. p ſpāles illuminationes ꝛ cōdeſcēſioes ꝛ be
ſicia. vt pȝ in multis locis ve. te. o Eroqꝫ eis deꝰ
p ſpeciale cultū. p Et ſciet. p experientiā bñficioꝝ.
q Quia ego dñs deus eoꝝ. hñs ſpālem curā ð regimi
ne ꝛ ꝯſeruatione ipoꝝ. Cetera patent.

Jn ca. xxix. vbi dr in poſtil. Tolle vitulū ð armēto ꝛc.
Emoria nō eſt futuroꝝ ſȝ p̄teritoꝝ Additio.
m vñ cū peccatū aaron qñ h̄ fuit dictū moyſi nōdū
eſſet ppetratū nec expiatū. inconueniēter vr̄ dici
ꝙ hic vitulꝰ erat in memoriā expiationis pcti aarō. p̄ſer
tim ſm eos q̄ aarō excuſant a pctō. vt īfra videbit vñ in
iſtis ſi figuralē rōnē q̄rimꝰ meliꝰ videt dicēdū. ꝙ p̄figu-
rabāt myſteria xp̄i q̄ fuit finis totius legis. ꝛ de q̄ oēs p
pocte pphetauerūt. put etiā hebrei fatent. Unde gloſa
in hoc loco. Quicūqꝫ pontifex vel ſacerdos thaurū de
bet offerre .i. paſſionē xp̄i firmiter credere ꝛ imitari. Et
duos arietes. vt credat eūde xp̄m ex corpe ꝛ aīa ꝯſtare.
Et panes azimos id eſt mūdiciā vite ꝛc. Jtē in alia glo.
p duos arietes immaculatos xp̄s immolādus p vtro-
qꝫ populo deſignat.

Replica correctoris contra Burgēſ.
Jn ca. xxix. vbi poſtillatoꝛ illū paſſum. Tolle vi-
i tulū de armēto. expoſuiſſet de memoria expiati-
onis peccati Aaron Bur. obijcit q: memoria eſt
p̄teritoꝝ nō futuroꝝ. ſed peccatū aaron qñ p̄ſens paſſus
dicebat nō fuerat p̄te
ritū. igitur nō potuit
conuenienter dici in
memoriā expiatōis
ipſius.

bernaculū teſtimonij cū al
tari ꝛ aaron cū filijs ſuis
vt ſacerdotio fungāt mī. ꝛ
hītabo ī medio filioꝝ iſrl.
eroqꝫ eis deꝰ ꝛ ſciēt q: ego
dñs deꝰ eoꝝ q̄ eduxi eos ð
t̄ra egypti. vt manerē īter
illos. ego dñs deus ipoꝝ.

Aciei qꝫ. XXX.
f altare ad adolen-
dū thymiama ð li
gnis ſethim. hñs cubitum
lōgitudinis ꝛ alterꝝ latitu-
nis .i. quadrāgulū. ꝛ duos
cubitos ī altitudine. Cor-
nua ex ipo pcedēt veſtieſ-

Sed bur. vi-
detur deficere. q: re-
probat ſenſum litte-
ralem poſtillatoris. ꝛ
alium nō aſſignat. q̄
tamen primo fundā-
dus ē niſi littera ab
ſurde ſonaret. vt in-
dicū. ix. Jerūt ligna
ꝛc. qñ ſm btm Gre.
ꝛ alios ſupra allega-
tos recurrendum eſt
primo ad ſenſum ali
um. nūc aūt in h̄ paſ
ſu p poſtillatorem ad
lrām expoſitio nihil
apparet abſurditatis
niſi ꝙ Burg. arguit
de peccato aarō non-
dum p̄terito. Hic rñ-
deo Burg. ex lrā pbare nō pōt pctm̄ aaron nōdū p̄teritū
poterat eñi pn̄c eſſe ppetratū nā breui tpe fieri nō potu
it qñ aarō hur occiſo metu mortis ꝑplo male peteti ceſ-
ſit in aures ꝛ p̄cioſa petijt. ꝛ ꝑplo tradidit furnū ꝛ folles
ꝛc. ī arte fuſoria neceſſaria ordinauit ꝛ cetera ad forma
tionē vituli ptinētia ꝛ altaris ꝯſtructionē fecit. vide de
hoc poſtillatorē. xxxij. ca. pctm̄ igit aarō diu aā adoratio
nē vituli ppetratū fuit. ð q̄ tñ deꝰ moyſi nō dixit ſed eiꝰ
expiationē p̄noſtice ordinauit dicēs Tolle vitulū de
ꝛc. in memoriam peccati aaron ſic expiandi.
Aciei qꝫ altare. Hic ꝯñr agit ð Capitm. XXX.
f altari thymiamatis qd erat intra tabernaculuȝ
ꝛ primo agit de eiꝰ ꝯſtructione. ſcdo de thymia-
tis oblatione. ibi. Et adolebit incēſum. primo igit oſtē-
dit materiā dicti altaris cū dicit de lignis ſethim. ſcdo
formā dicēs. Habēs cubitū lōgitudinis ꝛc. b Cor-
nua ex ipo pcedēt. Dicūt expoſitores noſtri cōiter ꝙ in
angulis altaris ſupioribꝫ erāt q̄dā ligna pminentia ad
modū cornuū recurua in qbꝫ pendebat craticula aurea
in modū rhetis facta. in qua ponebant carbones viui.
in qbus ſuccendebat thymiama. Hebrei aūt dicunt. ꝙ
erāt quaſi quidā pomelli in angulis ſolūmō ad decorem
nec erat ibi aliqua craticula. ſed in patella de altari ho-
locauſtoꝝ oportebant carbones viui vbi ſupponebat
thymiama. ꝛ cremabat in eodē inſtrumento ſup altari
poſito. Et hoc vr̄ rōnabiliꝰ. q: ſi eſſet ibi talis craticula
vt alij dicūt. p eiꝰ foramina caderēt cineres ꝛ hmōi ſup
altare aureū. ꝛ ſic oporteret eū emūdari a cineribꝫ ð q̄
bus nulla fit mentio in ſcriptura.
c Ueſtieſqꝫ illud auro puriſſimo. operiendo laminis
d Tā craticulā eiꝰ. Jn heb. hr̄. Tectū eius .i. (aureis.
partē ſupiorē. ꝛ dicit hoc ad differentiā altaris holocau
ſti qd nō habebat tectū. q: tota concauitas altaris erat
impleta terra. vt ſupradictū eſt.
c Facieſqꝫ ei coronā .i. labiū in circūitu aliquātulum
ſupeminens tectū altaris. ſicut ſupradictū eſt de archa
teſtamenti. ꝛ menſa ꝓpoſitionis.

f Et duos an.au.ſub coro.p ſingu.latera.ſ.p duo latera oppoſita. Tertio agit̃ de poſitōe altaris cum dr.
g Poneſq; al.ↄ velū. Dicit aug⁹.q ponebat̃ intra ſanctūſanctoꝝ.ex h qd dic apl's ad hebr.ix. vbi hẽ ſic. Poſt velamētū aūt ſcdm tabernaculū qd dr ſctūſcōꝝ aureū habens thuribulum

x Semel p annum.ſcꝫ in die expiationis que eſt dies decima ſeptembris.
y In ſanguine. quia tunc de ſanguine hirci et vituli oblati pro pctō populi ponebat ſup cornua ipſius altaris.ꝛ q2 illa die ſumm⁹ ſacerdos intrabat ſanctaſctōꝝ:

Dic eni aug⁹.q altare incenſi vocabatur ibi thuribulū aureū. Hiero.āt ꝛ oēs doc. hebrei dicūt ↄtra.ꝛ h conabit̃ q2 h vr̃ expſſe hri ex textu vlt.ca. h⁹ libri. Sicut videbit̃. Qd aūt induc Aug. nō vr̃ valere. q2 thuribulū aureū nō vocat̃ ibi altare incenſi ſꝫ erat ibi qddā thuribulū intra ſctūſctōꝝ vbi ſumm⁹ ſacerdos cremabat incēſuꝫ qn̄ intrabat ſctūſctōꝝ vt nebula inde ↄſurgēs operet aſpectū ppiciatorij.vt hr̃ Leui. xvi. et ideo dicēduꝫ cū alijs doctorib qd altare incēſi erat in illa pte tabernaculi, q dr ſctū vel ſcrā ante velum qd diuidebat ſanctū et ſctūſanctorum.et hoc eſt quod dicitur hic.

q illud auro puriſſimo[e] tā craticulā eius q parietes p circuitū ꝛ cornua.[f] Facieſq; ei coronā aureolā per gyrū et duos anulos aureos ſb corōa p ſingla latera vt mittāt̃ in eos vectes et altare portet̃. Ipos q; vectes facies de lignis ſethī et inaurabis.[g] Poneſq; altare ↄ velū[h] qd añ archam pēdet teſtimonij[i] corā ppiciatorio q tegit̃ teſtimoniuꝫ[k] vbi loqr tibi:[l] ꝛ adolebit in cenſum ſup eo aarō.[m] ſuaue fragrās[n] Mane qn̄ cōponit lucernas incēdet illud:[o] ꝛ qn̄ collocat eas ad veſpeꝝ[p] vret thimiama ſēpiternū corā dño in generatōes vrās[q] Nō offeretis

ſup eo thymiama cōpoſitōis alteri⁹,[r] nec oblatōeꝫ[s] ꝛ victimā.[t] nec liba libabit;[v] Et depcabit̃ aarō ſup cornua ei⁹[x] ſel' p ānū[y] in ſanguīe qd oblatū ē ppctō et placabit ſr̃ eo in gnātōib vr̃is. Sctūſctōꝝ erit dño[z] Locutuſq; ē dñs ad moyſen dicēs[a] Qn̄ tuleris[b] ſūmā filioꝝ iſrl' iuxta numeꝝ[c] dabūt ſinglī pciū[d] p aīab ſuis dño.[e] ꝛ n̄ erit plaga ī eis cū fuerint recenſiti. Hoc aūt dabit oīs q tranſit ad nomē dimidiū ſicli[f] iuxta mēſurā tēpli. Siclus viginti obolos hꝫ. Media pars ſicli offeret̃ dño.[g] Qui hr̃ in nūero[h] a viginti ānis ꝛ ſupra dabit preciū. Diues

crediderūt aliq q altare incenſi eēt intra ſctāſcōꝝ.in h ſeqntes Auguſtinū: ſꝫ h n̄ valet.q2 Leui.xvi.dr qd hec poſitio ſanguis fiebat a ſummo ſacerdote in cornib altaris incēſi.poſtq exierat de ſctāſcōꝝ.

z Locutus. Hic ↄſr agit̃ de his q erāt neceſſaria ad pdicta exercenda.q2 vnū erat pecunia p expenſis. ſcdm erat lauatoriū p ſacerdotib abluendis.tertiū vnguentū ſacre vnctōis.q̄rtum cōpoſitio thymiamatis.de qb agit̃ p ordinē. ꝛ partes patebunt proſequendo. Circa primū conſiderandū q ſacrificia q fiebant a ſingularib pſonis fiebant de expenſis eorum ppꝛijs ſed illa q fiebāt p cōmunitate fiebant de

g Poneſq; altare ↄ velū.qd ſcꝫ velū h Añ archam pēdet teſtionij.ita q velū erat mediū int̃ altare ꝛ archā
i Corā p.q te.teſt. Teſtimoniū hic accipit̃ p tabulis q erāt intra archā q̄liter aūt ppiciatoriū tegebat archā illā ſm duplicē expoſitōeꝫ dictū eſt.ſ.xxv.c. k Vbi loqr tibi.q2 ſic dictū eſt freqnt̃ ppiciatoriū erat q̄ſi ſedes dei loqntis cū moyſe. l Et adolebit. Hic ↄſr agit̃ de oblatōe incēſi ſup altare cū dr l Et adole.incēſum ꝛc. vt hr̃.ſ.eo.c. Illd eni altare erat appropriatū ſacdotib.
m Suaue fragrās.q2 erat ↄpoſitū ex q̄tuor ſpēb valde aromaticꝭ.vt dr in n.h⁹.c. n Maneqn̄ cō.lu.incē. illd. Septē eni lucerne cādelabri ardebant de nocte in mane vo extinguebāt̃ q̄tuor.et tunc cremebat̃ incēſuꝫ.
o Et qn̄ col.eas ad veſpeꝝ.q2 reaccēdebant̃ tūc q̄tuor.
p Vret thymiama. Dicūt aliq q thymiama ꝛ incēſuꝫ differūt.q2 thymiama eſt aliqd pcioſi⁹ incenſo.ꝛ iō cōburebat̃ veſpe.ſic ꝛ agn⁹ pinguior tūc offerebat̃:quē in mane nō licebat offerri.ſed neutꝝ hr̃ ex ſcriptu̇ra.nec hebrei de h aliqd dicūt:ꝛ vbi trāſlatio nr̄a hꝫ incēſum.et vbi hꝫ thymiama. in hebreo hr̃ eadē dictio.ſ.quetoreth et ſignificat idē qd thurificabile.ꝛ iō dicēdū q thymiama ꝛ incēſum in h loco penit⁹ idē ſignificāt.qd pꝫ ex eo
q Nō offe.ſr̃ eo thy.cōpo.al. Ex q pꝫ q (qd ſubdit̃. vna ſola cōpoſitio q īfra deſcribit̃ in altari incēſi offerebat̃.ꝛ dicit̃ thymiama a thymo herba odorifera.q in aliqb locꝭ vtunt̃ loco incēſi. r Nec oblatiōꝫ.de aridis.
s Et victimā.de aīalib vel d auib. t Nec liba libabitis.offerendo oblatōem de liqdis.iſta eni fiebant in altari holocauſtoꝝ. v Et dep.aaron ſr̃ cornua ei⁹ i.d eſt tinitēs cornib ei⁹ vl' extēdēdo man⁹ ſr̃ cornua.

expenſis totius ppli et equalr̃ in hoc expendebant diuites et paupes ne diuites ſanctiores ſe paupibus reputarent.vel mag⁹ participare de diuis.p h etiā q eq̄liter ponebāt ſinguli.ſ.medietatē ſicli: ſciebat̃ nūer⁹ viroꝝ p cōputatōem dimidioꝝ ſicloꝝ.ꝛ h eſt qd dicit̃.
a Quando tuleris.i.acceperis.
b Summā filioꝝ iſrl' ꝛc.i.quādo volueris ſcire nūeꝝ eorum nō numerabis p capita:ſed p hoc q.
c Dabunt ſinguli pcium.i.dimidium ſiclum.
d Pro aīab ſuis.q2 ſacrificia de illis expenſis fcā pficient animab eoꝝ. e Et non erit plaga in eis cū fuerint recenſiti.i.nūerati mō predicto.ſi aūt alit̃ erit plaga:ſicut factū eſt tpe dauid.vt hr̃.ij.Reg.xxiiij.
f Iuxta mēſuraꝫ templi. Hoc dr q2 aliud erat pond⁹ quo vtebant̃ cōiter.ꝛ q vtebant̃ in templo. Sicl⁹ aūt q vtebant̃ in tēplo hēbat q̄tuor dragmas ſm Ioſephum et quelibet dragma qnq; obolos. g Qui habet̃ in numero.ſ.viroꝝ pcedentiū ad bellum.
h A viginti annis ꝛc. Ex q pꝫ q illi q erāt minoris etatis nō cōputabant̃ int̃ viros.nec cogebant̃ ire ad pliuꝫ Cetera patent ex dictꝭ. i Locutuſq; eſt dñs. Hic ↄſr agitur de lauatorio cū dicitur. k Facies ꝛ labiū eneū Iſtud vas alibi vocat̃ labrū ꝛ luter.vt dicit ra.Salo.q erat factū ad modū mammille magne.groſſum inferi⁹: et in ſupiori pte ſtrictū:hñs in laterib duas canales p quas effundebatur aqua.
l Cum baſi ſua. In hebreo hr̃ Cum ſede ſua.in q erat concauitas ad recipiendū aquam.
m Poneſq; illud intra ta.teſt.ꝛ altare.ſ. holocauſtoꝝ nō directe int̃ illa duo ſed aliqntulū ad latus.

p Et miſſa aqua lauabūt in eo.i.ꝑ effuſionē aq̄ ex ipo aaron ⁊ filij eiꝰ manꝰ ⁊ pedes ⁊c.ex q̄ ptʒ ꝙ ingrediebāẜ nudis pedibꝫ tabernaculū. o Q̄n ingreſſuri ⁊c.portādo ibi de ſanguine hoſtie immolate ꝓ peccato totius ꝓplī vt hr̄ Leui.iiij. p Et q̄n acceſſuri ſunt ad altare ⁊c.⁊ h fiebat oī die. in hoc eīm erat ↄſummatio ſacrificij.q2 ſicut ꝓdictū eſt ſacrificia veteris legis non erāt accepta niſi ex fide ⁊ deuotis offerentiū.deuotiōe aūt per thurificationē deſignabat.⁊ iō in hoc ſacrificiū ↄſummabaẜ ſm ꝙ dr̄ ad heb.ix.c. In priori q̄dē tabernaculo.i.in anteriori pte tabernacli vbi erat altare incenſi intrabāt quotidie ſacerdotes ſacrificioꝝ officia ↄſummātes.

q Ne forte moriantur indebite incenſū offerendo.ſicut mortui ſūt nadab ⁊ abiu vt hr̄ Leui.x.ca.

r Locutuſq3 ē dn̄s Hic agiẜ de ſacra vnctione cū dr̄.

s Sume tibi aromata.i.ſpēs redolētes q̄ dicunẜ aromata q2 implent aerem ſuo odore.

t Prime myrrhe. Myrrha eſt nomē arboris aromatice.et inde ꝓcedit duplex gutta.vna ꝑ modum ſudationis ⁊ iſta ē prima ⁊ melior.⁊ vocaẜ myrrha prima.alia ꝑ inciſionē corticis.⁊ hec vocaẜ myrrha ſcd̄a.⁊ eſt minꝰ efficax.⁊ iō ad differentiā huiꝰ dr̄ h myrrhe prime. v Et cinnamomi mediū ⁊c.in hebreo habeẜ.Et cinamomi aromatici mediū eiꝰ.ccl.ſiclos. qđ exponit Rab.ſa.dicēs.ꝙ duplex eſt cinnamomū.vnū qđ parū aut nihil hʒ de odore.aliud aromaticū.⁊ de illo dr̄ hic Cinnamomi aromatici.ad differētiā alterius.

x Mediū eiꝰ.ccl.ſiclos huiꝰ eīm cinnamomi cortex ꝓcioſior eſt q̄ lignū.⁊ iō vtrūq3 ꝑ ſe pōderebaẜ ⁊ ponebātur in h vnguēto dē vtroq3.ccl.ſicli. y Calami. arbor eſt aromatica gracilis ⁊ nodoſa ad modū calami.q̄ ē ſtipes ſegetis.iō ſic noiaẜ. z Caſie vel ſm papiā ē nomen arboris aromatice.ſm yſido.eſt nomē herbe odorifere.⁊ debet ſcribi ꝑ ſimplex.ſ. ⁊ corripiẜ media ſyllaba.

a In pondere ſanctuarij.ad differentiā pōderis cōis.

b Oleū de oliuetis.ad differētiā alteriꝰ olei.videlicʒ nucū ⁊ hmōi.qđ nō debebat in hoc vngento poni.

c Menſurā hin.de quātitate huiꝰ menſure.iā dictū eſt ꝓcedēti ca. d Facieſq3 vnctionis oleū ꝑ cōmixtionē omniū iſtoꝝ. e Opa vnguētarij.i.artificis prudentis in cōpoſitiōe vnguētoꝝ. f Et vnges ex eo tabernaculū ⁊c.ex quo ptʒ ꝙ nō erant vngenda iſta ꝑ totū.q2 quantitas ꝓdicti vnguēti nō ſufficeret ad viceſimā ptē ſed in quolibet cū digito intincto in vnguento fiebat quedā figura ad modū caf.greci. g Et erunt ſancta ſanctoꝝ.ſ.reſpectu eoꝝ q̄ cōibꝫ vſibꝫ hoim applicantur. Qui tetigerit ea ſanctificabiẜ.i.miniſtri tāgentes ꝓdicta debēt priꝰ ſanctificari Rab.ſa.dic ꝙ hic eſt textus Omne tangens ea ſanctificabiẜ.⁊ ſm eū exponiẜ ſicut capi.ꝓcedēti dictū eſt ꝺ tactu altaris holocauſtoꝝ.

i Aarō ⁊ filios eiꝰ vnges aliter tn̄ ⁊ aliter. quia aaron vngendus erat in capite ⁊ manibꝫ filij aūt eius in manibꝫ tm̄. vt dicūt aliqui. Alij vo dicūt ꝙ manꝰ ſacerdotū minoꝝ vngebanẜ ſed tm̄ quadam mixtiōe facta de oleo vnctiōis.⁊ ſanguine arietis ↄſecrationis ipi ⁊ veſtes eoꝝ aſpergebanẜ vt hr̄.ſ.xxix.⁊ Leui.viij.⁊ iſti videntur ꝓbabilius dicere vt dictum fuit ſupra xxix.ca.

k Hoc oleū vnctionis ſanctū erit mihi id eſt deputatū diuino cultui mō dicto.

l Caro hoīs nō vngeẜ ex eo.exceptis regibus ⁊ ſacerdotibꝰ. qui q̄ntū ad officium ſunt ſup homines.q2 medij ſunt inter deū ⁊ populum

m Et iuxta ↄpoſitionē eiꝰ nō facietꝭ aliud id eſt ex eiſdē rebus ⁊ in eadē ꝓportione ſed ex alijs rebus.⁊ etiam ex eiſdem in altera ꝓportione nō erat ꝓhibitū.

n Homo quicunq3 tale cōpoſuerit.q2 nō ſolū vtēs ſʒ etiam faciēs vnguētū ꝓdictū ad alios vſus. erit debitor pene.

o Dixitq3 dn̄s. Hic cōſequēter agiẜ ꝺ thymiamate cū diciẜ.

p Sume tibi aromata id eſt ſpēs redolentes

q Stacten.ſm yſidorum ⁊ alios doctores.idē eſt qđ mirrha prima que indurata terebaẜ in puluerem in hac compoſitione. r Et onycham.ſm aliquos eſt parua oſtreola valde redolens magnitudine vnguis humani ideo diciẜ onycha. Onyx eīm grece vnguis diciẜ latine. ſm papiam eſt herba aromatica.

s Galbanum boni odoris.ad differentiā illius galbani quod eſt ex antiquitate vel alia cauſa amiſit odorem ſuū. Eſt aūt galbanū ſuccus herbe aromatice.albꝰ ad modū lactis ⁊ dr̄ a gala qđ ſignificat lac vel albū. Poſtq3 eẜ induratus erat hic ſuccus terebaẜ in puluerem.

t Et thus lucidiſſimū.i.puriſſimū ad differētiā thuris cui admiſceẜ reſina ꝑ quā obſcuraẜ eiꝰ color

nō addet ad mediū ſicli.⁊ pauꝑ nihil minuet. Suſceptāq3 pecuniā q̄ collata eſt a filijs iſrl̄ trades ī vſus tabernaculi teſtionij vt ſit monimētū eoꝝ corā dn̄o.⁊ ꝓpicieẜ aīabꝫ eoꝝ. Locutuſq3 ē dn̄s ad moyſen dicēs Facies ⁊ labiū eneū. cū baſi ſua ad lauādū ponesq3 illud iter tabernaculū teſtionij ⁊ altare Et miſſa aq̄.lauabūt ī ea aarō ⁊ filij eiꝰ manꝰ ſuas ac pedes q̄n igreſſuri ſunt tabernaculū teſtionij. ⁊ q̄n acceſſuri ſunt ad altare.vt offerāt ī eo thymiama dn̄o ne forte moriāẜ Legitimū ſempiternū erit ipi ⁊ ſemini eiꝰ ꝑ ſucceſſiōes Locutuſq3 ē dn̄s ad moyſē dicēs Sume tibi aromata prīe myrrhe ⁊ electe q̄ngētos ſiclos ⁊ cīnamomi mediū.i. ducētos q̄nquaginta ſiclos. calami ſilr̄ ducētos quinq̄ginta ſiclos caſie aūt quingētos ſiclos ī pōdere ſcūarij oleū ꝺ oliuetis menſurā hin Facieſq3 vnctiōis oleū ſcm̄ vnguētū ↄpoſitū ope vnguētarij ⁊ vngues ex eo tabernaculū teſtionij ⁊ archā teſti.mēſamq3 cū vaſis ſuis cādelabꝝ ⁊ vtēſilia eiꝰ altaria thymiamatꝭ ⁊ holocauſti ⁊ vniūſaʒ ſuppellectilē q̄ ad cultū eoꝝ ꝑtiet ſcificabiſq3 oīa ⁊ erūt ſcā ſanctoꝝ Qui tetigerit ea ſcificabiẜ Aarō ⁊ filios eiꝰ vnges ſctificabiſq3 eos vt ſacerdotio fungāẜ m̄. Filijs q̄3 iſrl̄ dices Hoc oleū vnctiōis ſcm̄ erit m̄ ī generatiōes vr̄as Caro hoīs nō vngeẜ ex eo ⁊ iuxta ↄpoſitionē eiꝰ nō facietꝭ aliud q2 ſcificatū ē.⁊ ſcm̄ erit vob. Hō q̄cūq3 tale ↄpoſuerit ⁊ dederit ex eo alieno .exſ̄miabiẜ ꝺ ꝓplo ſuo Dixitq3 dn̄s ad moyſē Sume tibi aromata ſtactē ⁊ onychaʒ galbanum boni odoris et

v Equalis ponderis erũt oĩa. hoc dicit̃ ad differẽtiã vnguẽti p̃dicti in q̃ nõ oĩa poſita ſunt eq̃lis põderis.
x Cõpoſitũ ope vnguẽtarij. nõ q꞉ thymiama ſit vnguẽtũ ꝫ quedã ↄmixtio pulueꝝ aromaticoꝝ. ꝫ q꞉ ad idẽ officiũ ꝑtinet facere talẽ cõmixtionẽ ⁊ vnguenta.

y Cõtra tabernaculo teſtimonij. id eſt ĩ altari incenſi qđ eſt ꝯ̃ tabernaculũ interius in q̃ erat archa teſtimonij. ⁊ illa ps tẽpli vocat̃ tabernaculũ teſtimonij.
s In q̃ loco apparebo tibi. q꞉ ibi audiebat̃ diuinã rñſum q̃ſi ꝓcedẽs đ ꝓpiciatorio vſq꞉ ad altare incenſi.
z Talẽ ↄpoſitionẽ ñ facietꝭ. ſ. ex eiſdẽ rebus ⁊ in eadẽ ꝓportione. ſicut ꝑdictũ ẽ đ vnguento.
In ca. xxx. vbi đꝛ ĩ poſtilla. Dicit autem Aug. ꝙ altare incenſi ibi nõ vocat̃ thuribulum aureũ ⁊c.

thus lucidiſſimũ [v]eq̃lis põderꝭ erũt oĩa. Facieſq꞉ thimiama [x]ↄpoſitũ ope vnguẽtarij mixtũ diligẽter ⁊ puꝝ ⁊ ſcrificatiõe digniſſimũ cũq꞉ ĩ tenuiſſimũ puluerẽ vniũſa cõtuderꝭ. pones ex eo [y]corã tabernaclo teſtionij [s]in quo loco apparebo tibi Scm̃ ſcõꝝ erit vobis thymiama [z]Talẽ ↄpoſitionẽꝫ nõ facietꝭ in vſus vr̃os. q꞉ ſcm̃ ẽ dño Hõ q̃cũq꞉ fecerit ſiĺe vt odore illi⁹ ꝑfruat̃ ꝑibit đ ꝑplis ſuis.

[a]Capitulum .XXXI.

l Locutuſq꞉ ẽ domin⁹ ad

Additio.
l Licet verũ ſit ꝙ altare incenſi [l]erat in pte illa tabernaculũ. q̃ đꝛ ſanctũ vel ſctã. nõ aũt in illa pte interiori q̃ đꝛ ſanctũſanctoꝝ. vt lr̃a teſtat̃. tñ ipſum altare incẽſi ſanctũſanctoꝝ reputabat̃ vt exꝑſſe hꝫ infra eo. ca. vbi đꝛ đ ħ altari. ſ. incẽſi. ⁊ depcabat̃ aaron ſup cornu altaris ſemel p annũ. ⁊ ↄcludit ibidẽ đ eodẽꝫ altari Scm̃ſanctoꝝ erit dño. ex q̃ pꝫ ꝙ lꝫ altare incenſi eſſet extra ſancta ſanctoꝝ ſm locũ. reputabat̃ tñ ſcm̃ ſanctoꝝ. ſm dignitatꝭ gradũ. cui⁹ rõ põt eſſe. q꞉ in ħ altari incẽſi bis in die incẽſum cremabat̃ vt hꝫ in ħ cap. qđ fiebat p ſimplices ſacerdotes. licet intra ſcm̃ſanctorũ nõ eſſet licitũ intrare niſi ſemel in anno ⁊ iõ oportebat ꝙ ħ altare eſſet extra ſancta ſanctoꝝ ſm locũ. ſꝫ quia ipius altaris excellentia erat tãta ꝙ in ipõ fiebãt ſemel p annũ in ſanguine diſtillationes p ſummũ ſacerdotẽ vt infra Leui. xvi. idcirco reputabat̃ iter ſancta ſanctoꝝ ſm dignitatẽ. ⁊ ſic vident̃ intelligenda eſſe vba Aug. ſ. ꝙ loquit̃ de altari incenſi ſm ſue dignitatis gradũ non aũt ſm dignitatẽ loci in q̃ erat. non eñ ꝑſumendũ eſt de ſancto Aug. ꝙ littere contradiceret.

Replica correctorij contra Burgenſ.
i In ca. xxx. vbi poſtillator declinat dictũ btĩ Aug. de altari incẽſi. Et ħ auctoritate btĩ hiero. ⁊ aliorũ, immo ⁊ rotunde lr̃e. Burg. nitit̃ ſaluare dcm̃ btĩ Aug. ſꝫ poti⁹ inuoluit. nã burg. allegãdo textũ ſequẽtem ꝑſentis capl̃i dicit ipm altare incẽſi. fore ſanctũſanctoꝝ ſm dignitatis gradũ. cũ tñ beat⁹ aug. ſolũ velit ipm altare fore intra ſcm̃ſanctoꝝ ad modũ aurei thuribuli textus aũt allegat⁹ p Burgeñ nõ loquit̃ de altari. ſed de exercitio ſummi ſacerdotis in ipõ altari. videlicet đ poſitione manuũ. ⁊ poſitione ſanguinis. ħ eñ exercitium vocat lr̃a ſanctũſanctoꝝ. q꞉ ſi q̃tidiana poſitio thymiamatis p cões ſacerdotes đꝛ ſancta hec poſitio ſanguinis ſemel in anno facta in hoc altari dicenda eſt ſancta ſanctoꝝ. ⁊ ſic equiuocatio [l]eſt de ſancto ſanctoꝝ quo ad locũ ⁊ quo ad actum in loco. Capitulum. XXXI.

l Locutuſq꞉ eſt dñs. Deſcripta forma tabernaculi ⁊ ↄſecratione ſacerdotũ. ħ ↄſꝫ agit̃ de electione artificiũ. ⁊ q̃ñ agens ⁊ finis ſibi correſpondent iõ primo agit̃ de cã efficiente ipius tabernaculi. ſcđo de cã finali. ibi. Locutus eſt. Primo igit̃ exprimit efficiẽtẽ principalẽ dicẽs.
b Ecce vocaui ad opus tabernaculi.

moyſen dicẽs [b]Ecce vocaui [c]ex noĩe bezeleel filiũ huri filij hur đ tribu iuda [d]et ĩpleui eũ ſpũ dei ſapientia ⁊ ĩtelligẽtia ⁊ ſcĩa ĩ oĩ ope, [e]ad excogitãdũ q̃cq̃d fabre fieri põt ex auro ⁊ argẽto ⁊ ere. marmore ⁊ gẽmis ⁊ diuſitate lignoꝝ. Dediq꞉ ei ſociũ oolieb filium achiſamech đ tribu dan. Et ĩ corde hoĩs eruditi poſui ſapientiã [f]vt faciãt cũcta que ꝑcepi tibi tabernaculũ federis. ⁊ archã teſtimonij ⁊ ꝓpiciatorium qđ ſup eã eſt ⁊ cuncta vaſa tabernaculi

c Ex noĩe bezeleel ⁊c. q̃ñ vno inconueniẽti dato alia ſequũtur. iõ Ra. ſa. q̃ dicit ꝙ Hur au⁹ iſti⁹ Bezeleel fili⁹ fuit marie ⁊ chaleph. ↄſꝫ habet dicere ꝙ iſte bezeleel fuit pnepos ipi⁹ chaleph. ⁊ iõ cũ dicit in glo. ſup primũ parꝫ. ij. ca. ꝙ chaleph cum eſſet octo ãnoꝝ cepit azubam vxorem de q̃ habuit prolem. qua ⁊ anno ſequenti mortua accepit mariam ſororem moyſi. q̃ altero nomine vocata eſt ephrata. đ h ãno decio caleph nat⁹ ẽ hur. ⁊ viceſimo anno caleph hur genuit huri. ⁊ triceſimo anno eius ſ. caleph huri genuit bezeleel. ⁊ bezeleel decem annoꝝ erat quando incepit tabernaculum. quia caleph tunc nõ habebat niſi quadraginta annos. vt habetur Joſue. xiiij. capitulo ⁊ hec videntur incõuenientia manifeſta ſ. ꝙ calephꝑ octo annorum generaſſet đ azuba. ⁊ ꝙ decimo anno etatis ſue generaſſet Hur de maria. que iam erat nonagenaria vel amplius vt declaratum eſt ſupra. xvij. capitulo. Item ꝙ alij duo hur ⁊ Huri decimo etatꝭ ſue anno genuiſſent. ⁊ ꝙ bezeleel decem annorum eſſet artifex ſapiens ad faciendũ tabernaculum. ⁊ ideo dicendũ ꝙ iſte bezeleel fuit nepos marie ⁊ hur mariti eius ſicut declaratum eſt ſupra. xvij. capitulo. ⁊ per cõſequens dicendum ꝙ hur qui primo Paralypo. dicuntur filius caleph ⁊ hur nepos eius ⁊ bezeleel ꝓnepos eius fuerunt alij ab iſtis hic nominantis. fuerunt tamen eorundeꝫ nominum ⁊ eiuſdem tribus. in vna eñ tribu erãt multe cognationes. ⁊ nullum eſt incõueniens ꝙ in duabus cognationibus inueniantur pater ⁊ filius ⁊ nepos ſimilium nominum.
d Et impleui eum ſpiritu dei ⁊ ſapientia ⁊c. quia omnis ſapientia a domino deo eſt. ſiue ſit acquiſita. ſiue infuſa. ⁊ iſte vtrãq꞉ habuit.
e Et ad excogitandum quicquid fabrefieri id eſt artificis ſubtiliter ⁊ artificioſe. faber eſt eñ nomen generale ⁊ ſpecificatur per adiuncta. ſicut dicitur ferrarius. faber lignarias ⁊c. ⁊ inde dicitur fabre aduerbium. conſequenter nominat artifices ſibi adiunctos dicens. Dediq꞉ ſibi ſocium Ooliab ⁊c. Sequitur.
f Ut faciant cuncta que ꝑcepi tibi tabernaculũ federis ⁊c. Qualiter autem iſta fieri debeant patet ex predictis cum ageretur de ſingulis in ſpeciali.
g Et locutus eſt. Hic agitur de cauſa finali. ad hoc eñ fiebat tabernaculum. vt deputaretur diuino cultui quẽ pro magna parte conſiſtebat in obſeruatione ſabbati

de q̃ ſupra dc̃m ẽ.xx.c.verũtñ h̃ replicaꝛ̃ duplici de cã.
Una eſt q: poſſent credẽ filij iſrl'; ꝙ licitũ eẽt facẽ opus
tabernacli etiã in die ſabbati.eo ꝙ tabernaclm ordina/
baꝛ̃ ad cultũ dei.id ad h̃ excludẽdũ repetiꝛ̃ hic p̃ceptũ
de obſuatõe ſabbati.Scd̃a cã ẽ ad addẽdũ firmitatẽ p̃/
cepti q: exprimiꝛ̃ pe/
na trãſgreſſiõis q̃ pri
us nõ erat expſſa.di/
citigiꝛ̃. b Uidere
vt ſabbatũ meũ cu/
ſtodiaꝛ̃.vacando di
l Quia ſi/ (uinis.
gnũ eſt inꝛ̃ me ⁊ vos
videlicꝫ ꝙ ſitis mihi
peculiarꝫ pplꝰs meo
cultui ſpãliꝛ̃ applica/
tus ⁊ ego veſter deꝰ.
k Quia pol.illõ.fa
ciendo opa p̃ter illa
que.ſ. determiata ſꝛ̃
xx.cap. l Morte
moriaꝛ̃.ſi fuerint te/
ſtes eã cõuincentes.
m Qui fe.i eo opꝰ
deq̃ nõ poſſit ꝯuinci.
n Peribit aĩa illiꝰ.
q: puniꝛ̃ grauiꝰ a deo
in futo.niſi penitue
rit ⁊ ſatiſfecerit i vita
pñti.certa patẽt ex ſu
pradictis vſqꝫ ibi.
o Deditqꝫ ⁊c.Dic
ra.Sa.ꝙ p̃ceptũ diu
de fabricatiõe taber
naculi.⁊ ceterꝫ eis an
nexis fuit datũ moy/
ſi poſt fabricatõeꝫ vi
tuli.lꝫ ſcriptũ ſit priꝰ
quia nõ oĩa ſcribunꝛ̃
eo ordine q̃ fcã ſunt.
Dicit igiꝛ̃ ꝙ pꝰ fabri
catõeꝫ vituli moyſes
aſcendit ad dñm ad
dep̃candũ ꝓ remiſſio
ne tñ peccati.vt h̃ꝛ̃

meſamqꝫ ⁊ vaſa eiꝰ:cande
labꝛ puriſſimũ cũ vaſis ſu
is:⁊ altaria thymiamatis
et holocauſti ⁊ oĩa vaſa eo
rũ labiũ cũ baſi ſua veſteſ
ſcõas in miſterio aaron ſa
cerdoti ⁊ filijs eiꝰ vt fũgan
tur officio ſuo in ſacrꝫ:ole
um vnctiõis ⁊ thymiama
aromatũ in ſcrũario.Oĩa
que p̃cepi tibi facieñ.[s] Et
locutꝰ ẽ dñs ad moyſen di
cens:Loq̃re filijs iſrl' ⁊ di
ces ad eos[b] Uidete vt ſab
batũ meũ cuſtodiatꝫ[i] q: ſi
gnũ eſt inꝛ̃ me ⁊ vos i gene
ratõib; vrĩs: vt ſciatis q:
ego dñs q̃ ſanctifico vos.
Cuſtodite ſabbatũ meum
ſcm̃ eſt eñi vob.[k] Qui pol
luerit illud[l] morte moriaꝛ̃
[m] Qui fecerit in eo opꝰ[n] pe
ribit aĩa illiꝰ d̃ medio pplĩ
ſui.Sex dieb; facietꝫ opꝰ
in die ſeptĩo ſabbatũ ẽ: re
q̃es ſcã dño.Oĩs q̃ fecerit
opꝰ in hac die:morieꝛ̃.Cu/
ſtodiãt filij iſrl' ſabbatũ:⁊
celebꝛent illõ in generatõi

ſequenti caplo.et quando dñs fuit placatus per eius
preces.tunc in ſignũ huiꝰ dixit moyſi ꝙ faceret taberna
culũ de oblatõib; pplĩ q̃s acceptabat q̃ emẽdã ſui deli
cti.⁊ ſm h̃ illõ qd̃ hic d̃r.Cõpleuiꝫ hmõi ſmõib;.nõ referꝛ̃
ad ea q̃ dicta ſunt de fabricatõe tabernaculi et alijs an/
nexis.ſꝫ ſolũ ad illõ qd̃ dictũ eſt vltimo d̃ obſuatõe ſab
bati.Uñ ⁊ in hebꝛeo nõ h̃ꝛ̃ hmõi ſmõib;.ſed h̃ ſolũ cum
pleſſet loq̃ cũ moyſe.Scd̃m vo doc.nrõs p̃ceptũ de fa
bricatõe tabernacli ⁊ alijs p̃dictꝫ datũ fuit moyſi ſic̃ ſcri
ptum eſt añ fabricatiõem vituli.ſꝫ ꝓpꝛ̃ hmõi pctm̃ im/
peditũ fuit opꝰ:q̃uſqꝫ dñs fuit eis placatꝰ.⁊ ſic ly hu/
iuſmodi ſmonib;.referꝛ̃ ad oĩa p̃dicta a principio.xxv.
ca.vſqꝫ ad locũ iſtum p Duas tabu.teſ.la.ſcriptas.
ſm doctores nrõs in vna tabl'a erãt ſcripta tria p̃cepta
in alia ſeptẽ.Scd̃m hebꝛeos vo in q̃lib; tabula erãt q̃n/
qꝫ ſcripta.vt patebit ca.ſeq̃n.
q Digito dei.i.opere eius:⁊ nõ ope humano.

Caplm.XXXII.

v Jdens aũt pplꝰs.Poſt p̃ceptũ de ꝯſtructõe taber
nacli.hic ꝯñr deſcribiꝛ̃ ſuꝑueniẽs impedimẽtũ
ex pctõ pplĩ.Et pꝛĩo põitur pplĩ trãſgreſſio.ſcd̃o

moyſi dep̃catio:ibi.Facto aũt die altero.Circa primũ
pꝛio poniꝛ̃ pctĩ ꝑpetratio.Scd̃o ꝑpetrati cognitio:ibi.
Locutꝰ ẽ aũt.Tertio cogniti examĩatio:ibi.Arripiẽs ⁊c̃
Quarto examĩati punitio:ibi.Uidẽs ẽ moy.Circa pri/
mũ d̃r ſic. a Uidẽs aũt pplꝰs.Dic̃ aũt ra.Sa.ꝙ iſti
fuerunt egyptij ꝯuer
ſi ad iudaiſmuꝫ qui
aſcenderãt cuꝫ iudeis
de egypto.vt dictũ ẽ
ſ.xij.c.et iſti q: erant
nutriti in idolatria:
ad eã incitauerũt ma/
gnã partẽ de filijs iſ/
rael.
b Q; morã facerꝫ
moyſes ⁊c.Dic̃ rabi
Salo.ꝙ moyſes rece
dens de caſtrꝫ volẽs
aſcendẽ ad dñm dixit
ſe rediturꝫ q̃lꝫ die cir/
ca horã ſextaꝫ.pplꝰs
aũt intellexit ꝙ dies
ſui receſſus eẽt d̃ nu
mero illoꝛ:ſꝫ nõ erat.
q: moyſes intellige/
bat d̃ dieb; naꝛalibꝰ
integris.dies ãt illa
nõ erat integra:q: to
ta noxiam p̃ceſſerat:
et aliq̃ ps diei artifi/
cialꝛ̃.triceſima nona
aũt die quã pplꝰs cre/
debat eſſe q̃drageſi/
mã:ſathan turbauit
aerẽ.et oſidit ſiĩtudi
nẽ feretri di.ꝙ mor/
tuus eſſet moyſes.et
tũc pplꝰs ꝯcitatꝰ fuit
ad fabricandũ idolũ.
cuiꝰ nutu deducereñ
loco ducatus moyſi.
Sꝫ h̃ dictũ ptꝫ ex tex
tu eſſe ꝯfictũ.q: ſub/
ditur.

bus ſuis.Pactũ eſt ſem/
piternũ inꝛ̃ me ⁊ filios iſrl'
ſignũqꝫ ꝑpetuũ.Sex eñi
dieb; fecit dñs celũ ⁊ t̃rã:⁊
in ſeptimo ab oĩ ope ceſſa
uit.[o] Deditqꝫ dñs moyſi
ꝯpletꝫ huiuſcemõi ſmõib;
in mõte ſynai:[p] duas tabu
las teſtionij lapideas ſcri/
ptas[q] digito dei.XXXII.
[a] Jdens aũt pplꝰs
v ꝙ[b] moram faceret
moyſes deſcenden
di de monte:[c] congregatꝰ
aduerſus aarõ dixit.Sur
ge fac nobis deoſ qui nos
precedant.[d] Moyſi enim
huic viro qui nos eduxit
de terra egypti: ignoramꝰ
quid acciderit.[e] Dixitqꝫ
ad eos aaron:[f] Tollite in/
aures aureas:de vxorum
filiorumqꝫ et filiaꝝ veſtra
rum aurib;:et auferte ad
me.[g] Fecit pplꝰs qua iuſſe
rat:deferens inaures ad
aaron.Quas cũ ille acce/
piſſꝫ[h] formauit ope fuſorio
⁊ fec̃ ex eis vitulũ ꝯflatilẽ

d Moyſi eñi huic viro q̃ ⁊c̃.Si eñi vidiſſent mortis
eius ſigna p̃dicta.magꝰ dixiſſent ꝙ fuiſſꝫ mortuꝰ.q: hec
eſſet cã rõnabilꝛ̃ ⁊ efficatioꝛ ad q̃rendũ aliũ ductorem
Aliter etiã patebit falſitas huiꝰ dicti ꝑ ſeq̃ntia.
e Congregatꝰ aduerſus aaron.quare nõ fit hic mẽtio
de hur quẽ ꝯſtituerat moyſes ad regimẽ pplĩ cum aarõ
vt dictũ eſt.ſ.xxiiij.c.Dicit ra.Sa.ꝙ populus interfece
rat eum.eo ꝙ ipm̃ argueret de tanto ſcelere.
f Dixitqꝫ aaron.timore mortis aſſentiens eis licꝫ nõ
ex corde.
f Tollite inaures aureas ⁊c̃.Credebat enim aaron ꝙ
vxores filij ⁊ filie grauiter ferrent ſi accipent eorum or
namenta.⁊ ſic ex hoc ⁊ ex cupiditate iudeorũ credebat
impedire conatũ populi.vel ſaltem retardare vſqꝫ ad
aduentũ moyſi qui populum repꝛimeret.
g Fecit pplꝰs que iuſſerat.Ex quo patet magna volun
tas idolatrandi non ſolum in viris ſed etiam in vxori/
bus ⁊ liberis.qui ita prompte ornamenta ſua p̃cioſa
h Formauit ope fuſorio.Jn hebꝛeo ha/ (tradiderũt.
betur Jn ſtilo.quod exponit rabi Salomon dicens ꝙ
aaron primo depinxit cum ſtilo in tabula formã vituli

et tradidit artificibꝰ vt facerēt ad ſilitudīē illiꝰ. q2 apis qđ reputabat maximū numē egypti appuerat eis ī egy‑pto in ſpecie thauri. vt dc̄m ē. ſ. viij. c. a Dixeruntꝙ hi ſunt dij tui. ex q̄ pꝫ magna īſania ppl̄i q̄ mirabilia iaudi‑ta a deo fcā in exitu eoꝝ de egypto attribuebat idolo. ⁊ licꝫ eēt vnū idolū tm̄ tn̄ dixerunt. Hi ſunt dij. ad reuerētiā ido‑li ſic magne pſone đ ſe loquūt in plali ad magnificētiā: vt nos ꝑcipimꝰ. nos volumꝰ ⁊ hmōi. b Qđ cū vidiſſet aaron. Dicit ra. Sa. ꝙ vidit ſpūm vite in vitulo. ſic đr pſ. cvi. Et mutauerūt gliam ſuā in ſilitudi‑nē vituli comedentiſ fenū. Sꝫ pꝫ māifeſte ꝙ hec eſt fictio ⁊ ſcri‑pture pūerſio. ſi enī ī vitulo fabricato ſpi‑ritꝰ vite fuiſſꝫ. ſcriptu‑ra nō dixiſſꝫ in ſilitu‑dinē vituli ſꝫ in vitu‑lū. Et iđ alit̄ đdm ꝙ aaron vidit tātā vo‑lūtatē imolādi victi‑mas idolo ī pplo ꝙ ſi potat reſiſtē. iđ ſeqͥt. c Edifi. altare. ad retardandū immola‑tionem. q2 ſtatim ſi‑ne altari imolaſſent vel đr Edificauit: ſcꝫ ipē ⁊ ſi pplꝰ vt tardiꝰ fieret. vt dic ra. Sal. q2 ſi dixiſſꝫ ꝙ facerēt in momēto ſic fuiſſet factū ꝑ manꝰ mltoꝝ.

d Cras ſo. dn̄i eſt. nō hodie: qđ dixit retardandū ad imolatōem ſi forte interim veniret moyſes vt impedi‑ret eam. e Surgēteſꝙ ma. obtu. ho. anteꝙ veniret moyſes. q̄ tn̄ venit eadē die. Ex dictiſ pꝫ falſitas ꝑdicte fictiōis. ſ. ꝙ pplꝰ fuit excitatꝰ ad idolatriā: eo ꝙ altera die ꝑcedēti hora ſexta viderāt ſigna mortiſ moyſi vt ꝑdi‑ctū ē. q2 ad h̄ ſeqͥt ꝙ ab illa hora vſꝙ ad horā veſpaꝝ oīa iſta fuerāt fcā ſucceſſiue ꝑ ordinē. ſ. ꝓuocatio egyptioꝝ ꝯuerſoꝝ. deceptio iudeoꝝ. occiſio hur eos arguētiſ aſſen‑ſus aarō timore mortiſ. petitio inauriū. apportatio earū etiā ab extremitatibꝰ caſtroꝝ q̄ occupabāt magnū terre ſpaciū. cū eēnt ibi ſexcēta milia viroꝝ abſꝙ mulieribus ⁊ paruulꝭ. Itē formatio vituli. ꝯſtructio altaris ⁊ ꝓclamatō craſtine ſolēnitatiſ q̄ nullo mō potuerūt fieri ſucceſſiue ī tā breui tpe. Et ex h̄ patꝫ ꝙ plibꝰ diebꝰ anteꝙ cōplerent̄. xl. dies ꝑdicti īcepeꝛūt tractare iſtđ negociū. f Et ſe. po. man. ⁊ bi. de imolatiſ corā idolo. g Et ſur. ludē. i. cori‑zare ⁊ cantare. vtꝫ ex ſeqͥntibꝰ ⁊ h̄ faciebāt in veneratōe idoli qđ ꝑtinet ad idolatriā. Vn̄ hebr. hꝫ Et ſurrexerūt il‑ludē. q2 idolatria ē illuſio diuīa. h Locutꝰ ē aūt dn̄s Conſeqͥt̄ ponit̄ pcti ꝑpetrati cognitio. Et pͥo ꝑ diui‑nā reuelatōem. ſcđo ꝑ ſenſus experientiā. ibi. Et reuerſus eſt moyſes. Circa primū ꝑmittit̄ pcti reuelatio. ſcđo pe‑ne cōminatio. ibi Rurſumꝙ. Circa primū đr Locutꝰ eſt aūt dn̄s ad moyſen: reuelans populi tranſgreſſionē. di.

[a] Dixeruntꝙ Hi ſunt dij tui iſrl̄ q̄ te eduxerūt de t̄ra egy‑pti. [b] Qđ cū vidiſſꝫ aaron [c] edificauit altare corā eo ⁊ preconis voce clamauit di‑cens. [d] Cras ſolēnitas dn̄i eſt. [e] Surgēteſꝙ mane obtu‑lerūt holocauſta et hoſtias pacificas [f] ⁊ ſedit pplꝰ mā‑ducare ⁊ bibere [g] ⁊ ſurrexe‑rūt ludere. [h] Locutꝰ eſt aūt dn̄s ad moyſen dicēs: Va‑de deſcēde [i] peccauit pplꝰ tuꝰ quē eduxiſti de t̄ra egy‑pti. [l] Receſſerūt cito de via quā oſ̄diſti eis Feceruntꝙ ſibi vitulū ꝯflatilē ⁊ ado‑rauerūt atꝫ imolātes ei ho‑ſtias dixerūt: Iſti ſūt dij tui iſrl̄: q̄ te eduxerūt de terra egypti. [m] Rurſūꝙ ait dn̄s ad moyſen. [n] Cerno ꝙ pplꝰ iſte dure ceruicis ſit [o] Dimit‑te me vt iraſcat̄ furoꝛ meꝰ contra eos ⁊ deleā eos fa‑ciamꝙ te in gentē magnā. Moyſes autē orabat dn̄m deū ſuū dicēs [p] Cur dn̄e ira‑ſcitur furoꝛ tuꝰ ꝯ pplm tu‑um quē eduxiſti đ t̄ra egy‑pti. in fortitudīe magͣ et in manu robuſta? [q] Ne qſo di‑cant egyptij: callide edu‑xit eos vt interficeret in mō‑tibꝰ ⁊ deleret e t̄ra. [r] Quie‑ſcat ira tua ⁊ eſto placabil̄ ſuꝑ neq̄tia ppl̄i tui [s] Recoꝛ‑dare abraam ⁊ yſaac et iſrl̄ ſeruoꝝ tuoꝝ [t] quibꝰ iuraſti per temetipſum dicens. Multiplicabo ſemē veſtꝝ ſicut ſtellas celi: ⁊ vniūſā terrā hanc de q̄ locutꝰ ſū: dabo ſemini vr̄o: ⁊ poſſide‑bitis eā ſemꝑ. [v] Placatuſ‑ꝙ eſt dn̄s ne faceret malū qđ locutꝰ fuāt adūſus po‑pulū ſuū. [x] Et reuerſus eſt moyſes de mōte [y] portans duas tabl̄as teſtimonij in

i Vade deſcende. quia ad ꝓlatū ꝑtinet pctā ſubdito‑rum māifeſta corrigere. Alit̄ exponit ra. Sa. dicēs. De‑ſcende. ſ. a tua dignitate ⁊ glīa. q2 ſic dignitas ⁊ gloria ꝓlati ꝯſiſtit in bonitate ſubditoꝝ. ſcḋm ꝙ dic̄ Ioh. iij. ca‑none. Maiorē hoꝝ nō habeo grām q̄ vt audiam filios meos in veritate am‑bulātes. ita dilectio ſui honoris ē in eoꝝ ꝑuerſitate. k Peccauit po. tuꝰ q. d. iam nō eſt meus q2 me ꝑ idolatriā ab‑negauit. l Receſ‑ſerūt de via cito. tāꝙ inſtabiles in bono ⁊ ꝓni ad malum. m Rurſumꝙ. Hic ꝯſeq̄ ponit̄ pene cōmi‑natio: cū ſubditur. n Cerno ꝙ pplꝰ iſte dure cer. ſit. i. nō reci‑piens correctoem. o Dimitte me vt iraſcat̄ furoꝛ meꝰ. lo‑quit̄ modo humano cū filiꝰ offendit pͥem ⁊ pr̄ tenēs gladiū q‑ſi ad iugulandū ipm dicit alicui exiſtenti iuxta ſe. ne retineas me a ꝑcuſſione. ꝑ hoc magis inſinuās ꝯtra‑riū. i. ꝙ velit retineri et ex h̄ accepit moy‑ſes audaciā orandi ꝓ pplo ad retinēdū diuī vindictā dicens. p Cur dn̄e iraſc. fu. tuus ꝯ po. tuū. queꝫ reputas ſpālem tuū ſicut dictū eſt. ſ. iiij. caplo. Filius meus primogenitus iſrael. q Ne queſo dicāt egyptij ⁊c̄. q. d. iſtud reuertet̄ ī blaſ‑phemiā ꝯ te. Allegat et̄ ad h̄ dei pietatē di. r Quie‑ſcat ira tua ⁊c̄ q. d. tibi ꝓpriū eſt parcē ⁊ miſereri ⁊ n̄ ira‑ſci. Allegat etiā ꝯſit̄ merita patꝝ dicēs. s Recordare abraā ⁊c̄. q. d. ſi pplꝰ iſte meruit mori ꝑ incēdium. ecce abraā pr̄ eoꝝ ꝓpt̄ amorē tuū ꝓiectꝰ fuit in ignē chaldeoꝝ ſi ꝑ gladiū. ecce yſaac fuit paratꝰ ꝓ te imolari. ſi meruerūt exilium. ecce iſrl̄ tanꝙ exul fugit in meſopotamiā obe‑diēs pr̄i ſuo ⁊ ibi. t Quibꝰ iuraſti ꝑ temetipꝫ. qui es oīno īmutabil̄. ⁊ iđ iuramētū tuū dꝫ inuiolabilit̄ te‑neri de t̄ra chananeoꝝ dādo ſemī eoꝝ: qđ tn̄ fruſtraret̄ ſi deleres pplm tuū de terra. v Placatꝰꝙ ē dn̄s. nō ꝙ penā oīno dimitteret: vtꝫ ex ſeqͥntibꝰ. ſꝫ ne oīno dele‑ret ſic dixerat ꝑ īmitte me vt deleā eos. x Et ruerſꝰ. Hic ꝯſit̄ ponit̄ pcti cognitio ꝑ expiētiā. ſ. ſenſus viſus ⁊ audituſ ꝑmittit̄ tn̄ reuerſio moyſi ad caſtra: cū đr. Et re‑uerſus ē moyſes đ mādato dn̄i. vtꝫ ꝑ ꝑdca. y Portās du. tabulas. q̄s dn̄s ſibi tradiderat. vtꝫ ex fine ꝑceden‑tis ca. a Scriptas ex vtraꝙ pte. Dic̄ ra. Sa. ꝙ vni‑ca ſcriptura erat ibi. que tn̄ erat legibilis indifferēter ex vna parte ſic ⁊ ex altera qđ erat mirabile. q2 lr̄a ex vna parte figurata ordine recto in parte oppoſita apparet eius figura modo oppoſito. Vel poteſt dici abſꝙ mi‑raculo tali. ꝙ littere erant duplices. Ita videlicet

ꝙ precepta erāt ſculpta et vna parte z ſilr ex altera. vnde ſubdiť. b Scriptura q̄ȝ dei erat ſculpta in tabul'. ſm Aug. vero in vna tabula tm̄ erāt tria p̄cepta. iō dicūtur p̄cepta prime tabule qꝛ ordināt hoiem ad deū. In alia aūt tabula erāt alia ſeptem q̄ ordinanť ad ꝓximū. iō dicūtur p̄cepta ſecūde tabule. ſm ra. Sal. et doct. hebraicos q̄nqȝ erant ſcripta in vna tabula z q̄nqȝ in alia. Aliter tn̄ diſtinguūt precepta q̄ȝ Aug'. vt dictū eſt. ſ. xx. caplo.

mānu ſua [a]ſcriptas ex vtraqȝ parte et factas ope dn̄i. [b]Scriptura q̄qȝ dei erat ſculpta in tabulis [c]Audi-

Ut aūt iſta meli' intelliganť expreſſi ea hic in figura.

Figura tabularum ſecūduȝ doctores aliquos

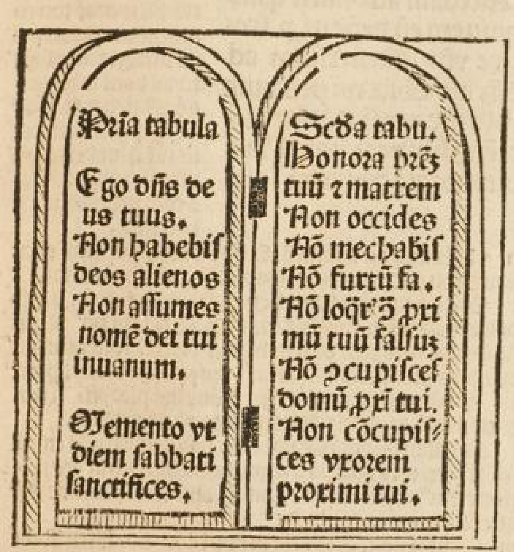

figura tabularū ſdm hebreos

c Audiens aūt. Hic ɔ̄ſir poniť cognitio pcti p ſenſuȝ audit' cū dr̄. d Ululat' zc. Ex h̄ pȝ ꝙ ioſue nō fuerat ibi. ſȝ remāſerat iuxta mōtē expectās moyſen. vt dc̄m ē ſupra. xxiiij. c. e Vocē cātantiū ego audio. h̄ aūt meli' cognuit q̄ȝ moyſe. tū ꝓpť viuacitatē ſenſus: qꝛ cū eēt. cxx. annoꝝ. vt dr̄: Deu. vl. nō caligauit ocul' e' zc. z idē intelligiť de alijs ſenſib'. tuȝ quia idolatria ppl'i erat ibi reuelata. iō meli' potuit ɔgnoſcere clamorē idolatrātium. Conſeq̄nť deſcribiť cognitio per viſuȝ cū dicitur.

ens āt ioſue tumultū ppl'i vociferātē dixit ad moyſen [d]Ululat' pugne audiť i caſtris. Qui r̄ndit. Nō ē clamor adhortantium ad pugnā: neqȝ vociferatio cōpellentiū ad fugā [e]ſed vocē cātantiū ego audio. Cūqȝ appropinq̄ſſȝ ad caſtra [f]vidit vitulū z choros. iratuſqȝ valde [g]ꝓiecit de mānu tabulas z ɔfregit eas ad radicē mōtis [h]Arripienſqȝ vitulū quē fecerāt: cōbuſſit z ɔtriuit vſqȝ ad puluerem quē ſparſit in aq̄m [i]z dedit ex eo potū filijs iſrl'. [k]Dixitqȝ ad aarō. Quid tibi fecit hic ppl's vt induceres ſup eū pctm̄ maximū [l]Cui ille r̄ndit [m]Ne indignetur dn̄s meus. [n]Tu eniȝ noſti ppl'm iſtū ꝙ ꝓn' ſit ad malum. [o]Dixerūt m̄: Fac nobis deos qui nob p̄cedāt. Huic eni Moyſi qui nos eduxit de terra egypti: neſciem' q̄d acciderit. Quibus ego dixi [p]Quis vr̄m habȝ auꝝ: Tulerūt z dederūt mihi: [q]et proieci illud in ignem: egreſſuſqȝ ē hic

f Uidit vitulū zc. qꝛ magis mouēt aīm viſa q̄ȝ audita. z iō ſȝ fuiſſet irat' ex auditu pcti: magis tn̄ ex viſu.

g Proiec de ma. tabulas. reputās ꝙ populus eēt indign' recipe legeȝ dei digito ſcriptā. Hec aūt fractio tabulaꝝ ſignū fuit euacuatōis legaliū in aduētu chriſti.

h Arripienſqȝ zc. Hic ɔ̄ſir deſcribiť peccati examiatio. qō debuit fieri aū punitōȝ qꝛ nō oēs culpabiles erāt: nec equalit. fit ḡ primo examiatio per ſignū cum dicitur.

i Et ded. ex eo potū filijs iſrl'. Dicit ra. ſa. ꝙ iſte aq̄ potate erāt nociue culpabilibus cauſando i eis inflationē z lāguorē p quē poterāt ab eis diſcerni. alijs āt erāt dulces et vtiles ſicͭ aq̄ in ſacrificio zelotipie oſtēdebant per effectū culpam mulieris vel eius innocentiam. vt habeť Nūeri. v. Alij autem doctores dicunt ꝙ color auri remāſit circa ora eorum qui erant culpabiles ita ꝙ barbe eorum videbant auree. et ſic ab alijs diſtinguebantur. Scđo fit examinatio peccati per hominis reſponſum: cum dicť.

k Dixitqȝ moy. ad aaron: Quid tibi fecit hic ppl's zc. ac ſi di. prius debuiſſes ſuſtinere mortem.

l Cui ille r̄ndit. humiliter dicens m Ne indigneť dn̄s meus. qꝛ reſponſio mollis frangit iram.

n Tu eni noſti zc. p mltas experiētias maliciā h' ppli.

o Dixerūt m̄. ſub cōminatiōe mortꝭ ſicͭ inffecerant hur.

p Quis vr̄m h̄ȝ auꝝ. ac ſi diceret. ꝓpť eoꝝ auariciā ex petitione auri credendi eos a ſuo impetu retardare.

q Et ꝓieci illō in ig. z egreſ. eſt hic vitul'. Dicūt aliq̄ ꝙ aaron proiecit aurū in ignē ꝙ ibi periret. non vt idolum fieret, ſed opere diaboli formatus eſt inde vitulus.

vitulus. Uidēs ergo moyſes pp̄lm q̄ eēt nudat⁹ ſpoliauerat enī eum aaron ppt̄ ignominiā ſordis: et inter hoſtes nudū ꝯſtituerat et ſtans in porta caſtroꝝ ait Si q̄s eſt dn̄i iūgat̄ mihi. Cōgregati ſūt ad eū om̄s filij leui. Quib⁹ ait Hec dicit dn̄s d̄s iſrael. Ponat vir gladiū ſr̄ femur ſuū. Ite ⁊ redite d̄ porta vſq3 ad portā p̄ mediū caſtroꝝ: ⁊ occidat vnuſq̄ſq3 frēm ſuū et amicū ⁊ p̄ximū ſuū. Feceruntq3 filij leui iuxta ſermonē moyſi: cecideruntq3 in die illo q̄ſi vigintitria milia hominū. Et ait moyſes. Conſecraſtis man⁹ vr̄as hodie dn̄o. vnuſq̄ſq3 ī filio et in frē ſuo vt detur vob̄ benedictio. Facto aūt altero die locut⁹ ē moyſes ad populū. Peccaſtis pctm̄ maximum. Aſcēdam ad dn̄m ſi q̄ mō quiuero eū dep̄cari p̄ ſcelere vr̄o. Reuerſuſq3 ad dn̄m ait Obſecro: peccauit pp̄ls iſte pctm̄ maxim: feceruntq3 ſibi deos aureos aut dimitte eis hāc noxā aut

Aliq̄ aūt dicūt ꝯrariū: vnde. s. dictū eſt q̄ primo depinxit imaginē in tabula. ⁊ vt̄ h̄ veri⁹: q2 timore mortis petiuit ab eis aurū ad faciēdū idolū. ⁊ ſi ꝯtradixiſſet in ignē vt periret ex h̄ fuiſſent magis p̄uocati ad eū interficiendū. q2 priuati fuiſſent auro ⁊ idolo. Itē ex h̄ q̄d ſtatim edificauit altare: ⁊ ſolēnitatem in craſtinū p̄clamauit. ad hoc vt̄ q̄ dixerit mēdaciū dicēs Egreſſus eſt hic vitul⁹ inſinuans q̄d h̄ eēt p̄ter intentiōem ſuā. nec oportz eū excuſari de mēdacio: cū incōparabiliter peiora fecerit vtz per p̄dicta. nō tn̄ fuit punit⁹ morte: q2 nō fecit ex corde. ſed duct⁹ mortis timore.

r Uidens ergo ⁊c. Hic ꝯſtr̄ d̄ſcribit̄ pcti exterminati punitio cū d̄r Uidēs ergo ⁊c. a p̄cioſis iocalibus. cuius cauſa ſubdit̄. s Spoliauerat ei eū aarō p̄p̄ ig. ſordis. i. fabricatōnē vituli q̄d noie ſordis et ignominie appellatur in ſcriptura veteris teſtamēti. Aliqui exponūt iſtam denudationē ꝓpt̄ ſceleris māifeſtatōem. vn̄ factū apertū d̄r denudatū. t Et ſtās in porta caſtroꝝ. q2 in portis ciuitatū antiq̄tus dabant̄ ſentētie ⁊ iudicia.
v Ait ſi q̄s ē dn̄i. i. h̄ns zelū ad vīdicādū ei⁹ opp̄robriū.
a Iungat̄ mihi. ad faciendū vindictā de pctoribus.
b Cōgregati ſr̄ ad eū oēs fi. leui. Ex h̄ dicit ra. Sa. q̄d null⁹ d̄ filijs leui erat culpabilis in fabricatōe vituli. ſed hoc nō ꝯſonat lr̄e. tum q2 aarō q̄ erat p̄icipal' in illa tribu poſt moyſen. tn̄ nō fuit oīno ſine culpa vt viſū eſt. tum q2 ſubdit̄. c Ite ⁊ redite de por. vſq3 ad portam. Diligēter q̄rēdo trāſgreſſores p̄ ſigna p̄dc̄a. Et occidat vnuſq̄ſq3 frēm ſuū ⁊c. Item infra ſubditur.
d Cōſecraſtis ho. ma. vr̄as. ſ. faciēdo vīdictā zelo dei.
e Unuſq̄ſq3 ī filio ⁊ frē ſuo. ex q̄b⁹ vt̄ q̄ aliq̄ de leuitis fuerūt infecti tūc ſicut trāſgreſſores ī pctō vituli. ⁊ iō aliter p̄t dici q̄ cū d̄r Oēs filij leui ē vſitat⁹ mod⁹ loq̄ndi q̄ accipit̄ maior ps p̄ toto: ſic d̄r totū collegiū facere q̄ maior ps fac. ſacra eni ſcriptura freq̄nter vtitur modis loq̄ndi int̄ hoīes vſitatos. vn̄ Iudi. xx. d̄r. Cōgregati ſūt oēs filij iſrl̄ q̄ſi vir vn⁹. ⁊ tn̄ nō fuerūt ibi viri iabes galaad vt ibidē ſubdit̄. xxi. c. Qui tn̄ vult ſequi dc̄m rabi Sa. pōt ſoluē p̄dicta ſicut ipſe ſoluit dicēs q̄ frat̄ hic accipit̄ ex parte mr̄is tm̄. mortuo eni ī leuita vxor ſua potuit ꝯhere cū viro alteri⁹ trib⁹. ⁊ fili⁹ inde nat⁹ ñ erat leuita. q2 denomiatio trib⁹ accipit̄ ex pte pr̄is. ⁊ tn̄ erat frat̄ leuite. ſ. filij p̄orīs viri. ſilr̄ hic d̄r fili⁹ nepos leuite q̄ erat filius filie ſue ꝯiūcte viro alteri⁹ trib⁹. ⁊ ſic nō erat leuita. Fecerūt filij leui. obediētiā moyſi zelo dei. Ceciderūt ī illa die q̄ſi. xxiij. milia. In hebreo h̄r tria milia. quā diuerſitatē aliq̄ ſic ꝯcordant dicētes. q̄ in hebreo nūerant̄ tm̄ illi q̄ fuerūt principales ī trāſgreſſiōe ⁊ ad trāſgrediēdū alios inducētes. ſ3 cū iſtis de alijs tot fuerūt occiſi. q̄d aſcēdebat nūer⁹ ad vigintitria milia. Aliter etiā ꝯcordat̄ ſm̄ dicta rabi Sa. vt videbit̄ in fi. h⁹ ca.
f Facto aūt die. Hic ꝯſtr̄ ponit̄ moyſi dep̄catio. ⁊ ſcd̄o dn̄i reſpōſio. ibi. Cui mādat dn̄s. Circa p̄imū p̄io oñdit pp̄lo grauitatē peti ppetrati di. g Peccaſtis peccatū maximū. Sicut eni in h̄uanis ille qui honorē regiū attribuit alteri maxime peccat ī dignitatē regiā. q2 q̄ntū eſt ī ſe ſubuerti totū regnū. ita q̄ honorē latrie ſoli deo debitū attribuit idolo maxie peccat ꝯ deū. Sz q̄rit̄ hic quō moyſes dixit populo. Peccaſtis: cū pctōres iā eēnt exterminati. Dicēdū q̄ lz illi q̄ fuerūt principales ⁊ idolatrantes ex corde ⁊ eis ꝯſentiētes fuiſſent occiſi. non tn̄ oēs ꝯſentietes timore. ac etiā qui potuiſſent ipſis reſiſtē et nō reſtiterūt. q̄b⁹ tn̄ pctm̄ imputat̄. Pōt et aliter dici q̄d pctm̄ ppetratū a parte alic⁹ cōitatis h̄ñ iputat̄ toti cōmunitati q̄tū ad penā infligendā. vel q̄ntū ad boni ſubtractionē. ⁊ h̄ tiebat moyſes ne ꝓpt̄ pctm̄ multitudinis al' q̄ innocētes punirent. ⁊ diuina bn̄ficia a toto populo ſubtraherentur.
h Aſcendā ad dominū. Ex quo patz q̄ predictā occaſionē non p̄cepit. niſi ex zelo iuſticie ⁊ honoris diuini.
i Si quo mō q̄uero eū dep. p̄ ſce. vr̄o. ne ſcz p̄ ipſo deleat vos vel ſubtrahat ſua bn̄ficia. licz eni p̄ri⁹ dictū ſit q̄ placatus erat dn̄s in h̄ q̄d ñ deleret totū pp̄lm iſrl̄ et ſubito nō tn̄ erat aſſecurat⁹ moyſes q̄n deleret p̄ partes.
k Obſecro p̄ec. po. iſte. In orōne ſua p̄io ꝯfitetur pctm̄. q2 ꝯfiteri culpā via eſt ad veniam.
l Aut dimitte eis hāc noxā. nō ſolū remittendo culpā ſed et̄ ꝯferendo bn̄ficia a te prius inchoata. ſ. in deductione hui⁹ populi ad terrā p̄miſſionis. et reparatiōe legis que facta erat in tabulis.
m Aut ſi non facis dele me de libro tuo. Dicit Rabi Salomon q̄d iſte liber intelligit̄ lex que denominatur a moyſe. eo q̄ fuit eius miniſter. Unde dicit̄ Deutero. xxxiij. cap. Legem p̄cepit vobis moyſes. et Iohānis. i. c. Lex per moyſen data eſt. Eſt igitur ſenſus ſm̄ eum. Dele me de libro. ſcz vt lex non denomiat̄ nomie meo niſi populus iſte tibi reconciliet̄. ſed hec expoſitio nō ꝯſonat littere ſequēti. cum dicit̄. Qui peccauerit mihi delebo eum d̄ libro meo. Et pſalmo. lxviij. Deleant̄ de libro viuentiū. et cum iuſtis non ſcribantur. Ex quo ptz q̄ p̄dicta deletio intelligit̄ de omnib⁹ peccatoribus. ⁊ tamē ab eis non eſt lex denominata. et ideo p̄ librū illū non intelligitur lex. ſed liber vite de quo delentur peccatores ⁊ iniqui. Sed tūc occurrit duplex difficultas. Prima eſt qualiter aliqui delentur de libro vite. cum ſit idē quod diuia predeſtinatio que eſt immutabilis ⁊c. Ad quod dicendū q̄ in libro vite dicuntur aliqui ſcribi dupliciter. Uno modo ſimpliciter. inquantum predeſtinati ſunt in noticia diuina. vt ordinati ad vitam eternam ex dei predeſtinatione. et ſic ſcripti nunq̄ delent̄. Alio modo dicuntur ſcripti ſm̄ quid. ſcilicz non ſm̄ diuinam predeſtinationē ſeu ordinatōem. ſed ſm̄ diſpoſitionem in eis exiſtentē. ſcz ſm̄ p̄ſentem iuſticiā. quia exiſtentes in grā ex h̄ ſunt digni vita eterna. ⁊ ad eā ordinati ſm̄ diſpoſitiōem que actu eſt in ipſis. ſed quia

aliquando cadunt a grā ſic dicunť deleri: ita ꝙ iſta dele tio non referť ad diuinā notitiā. ita ꝙ aliqͥd ignoret qd̄ prius nouerat: ſꝫ ad mutatōeꝫ de grā ad culpā in hoīb9 exiſtem. Scda dubitatio ē quō moyſes potuit petere de leri de libro dei niſi dn̄s remitteret pctm̄ ppli: qꝛ ſi acci

ſi nō facis dele me de libro tuo quē ſcripſiſti. ⁿCui rn̄ dit dn̄s. ᵒQui peccauit mi hi delebo eū de libro meo Tu aūt vade et duc pplm̄ iſtū quo locutus ſum tibi. ᵖAngelus meuꝫ pcedet te ᑫEgo aūt in die vltōis viſi tabo ⁊ h̄ pctm̄ eoꝝ. ʳPer cuſſit aūt dn̄s pplm̄ p rea tu vituli quē fecerat aarō.

piať ſcribi ſimplr̄ in illo libro īpoſſibilis ē deletio. vt viſuꝫ ē. ſ. in impoſſibile auteꝫ nō cadit appetit9 nec p ɔn̄s petitio cū moy ſes ſciret talē impoſ ſibilitatē. Si aūt acci piať ſcribi ſm̄ qd̄ de letio eſt ei oppoſita p hoc ꝙ aliquis p pec catū mortale cadit a grā. ⁊ ſic moyſes qui erat ſcīs elegiſſꝫ deū offendē p pctm̄ mor tale niſi pctm̄ mortle pplo remitteretť. qd̄ ē incōuenіens cū ſit ꝯ caritatem. Dicunt igiť aliq̄ ꝙ moyſes h̄ dixit ex impetu paſſionis: nō ex deliberatiōe rōnis. Sꝫ h̄ n̄ videť cōue niēter dictū qꝛ ſeqreť qd̄ moyſes acceſſiſſet ad loqndū cū deo. vbi reqriť trāquillitas mētis q̄ ſm̄ eos fuit paſ ſionib9 ptrubat9. iō aliť dic̄ Aug. ꝙ moyſes h̄ dixit ex cō fidētia ⁊ familiaritate diuīa. vt ſit ſenſus. ſic cert9 ſum ꝙ nō delebis me d̄ libro tuo. ita peto vt certifices me ꝙ remittas nocā iſtā pplo. Hec aūt expoſitio vr̄ aliq̄ntulū extranea a lrā. et iō aliť pōt dici ꝙ vbū moyſi pdictū eſt ipſi9 rōnis ꝓponētis diſpoſitōeꝫ ptis inferioris aīe. licꝫ nō eſſꝫ ita in volūtate rōnē ſupiorē ſeqnteꝫ. ſic ſaluator petiuit trāſferri calicē paſſiōis ab eo: lꝫ ſimplr̄ vellꝫ pa ti. ita moyſes volēs oſidē magnū affectū ad remiſſioneꝫ peccati ppli: dixit. Aut dele me ⁊c̄. licꝫ ſimplr̄ nullo mō vellꝫ deleri. ⁊ h̄ mō ꝯtingit in hūanis ꝙ aliqs petēs ab alio aliqͥd cū magno deſiderio dic̄: Aut facies h̄ vel au feras mihi vitā. lꝫ magꝭ vellet carere nō ſolū illo qd̄ pe tit ſꝫ etiā multꝭ alijs q̄ꝫ vita. ⁊ tali mō loqndi q̄ dꝛ hyper bolicus vtiť freqnť ſacra ſcriptᷓ. nec eſt ibi falitas: qꝛ ta libus locutōib9 vtiť nō ad ſignificandū illō qd̄ p orōneꝫ importať quātū ad plenū ſignificatū. ſicut Iudicū. xx. dꝛ de filijs beniamin. ꝙ fundis ita ad certū iaciebāt lo cū vt capillū poſſent pcutere: ⁊ nequaq̄ꝫ in alterā partē ictus deferreť lapidis. p qd̄ itelligiť ꝙ erāt boni fundi bularij notabiliť et nō plus.

o Cui rn̄dit. Hic po nit dn̄i rn̄ſio. Et pꝛio breuiť ⁊ ī generali. ſcdo magꝭ expli cite ⁊ in ſpeciali in principio ſequētis ca. Circa primuꝫ dn̄s in ſua rn̄ſione pꝛio remouet alterā partē diſiūctiue quā ꝓpoſuerat moyſes di.

o Qui pec. mihi delebo eum. q. d. nō te delebo. qꝛ nō peccaſti. ſcdo rn̄det ad pe titionē dicens. Tu autē vade ⁊c̄. ſequitur.

p Angelus aūt pcedet te. ducēdo ad terrā pmiſſionis iſta tn̄ rn̄ſio magꝭ explicať ſequēti caplo.

q Ego aūt in die vltōis viſitabo. ⁊ h̄ pctm̄ eoꝝ. Et q̄ patꝫ ꝙ nolebat dimittere abſq̄ꝫ punitōe. volebat tn̄ di mittere ⁊ differre ita ꝙ nō deleret ppls totaliť et ſimul Et h̄ aūt dic̄ ra. Sa. ꝙ in omī infortunio qd̄ poſtea acci dit iudeis ſolutū eſt aliqͥd de pena debita p pctō illo. et in hoc etiā ꝯueniūt aliqui expoſitores nr̄i dicentes: ꝙ per diem vltionis intelligiť hic captiuitas babylonica vel romanoꝝ. ſed hoc nō videť cōſonare littere ve. teſt. ac noui. quia ſequēti caplo dicit. Qui reddis iniq̄tateꝫ patrum filijs ac nepotibus in tertiā ⁊ q̄rtā generatōem et in pluribꝫ alijs locis veteris teſtī idem hr̄. ita ꝙ vidꝛ ad nō pl9 ſe extendere vindicta dei niſi reſpectu alic9 pec cati determinati. captiuitas aūt babylonica fuit longe poſt quartā generatōem. qꝛ a fabricatiōe vituli vſq̄ꝫ ad captiuitatē babylonicā fuerūt nōgenti anni vel circiter et vita hūana iam erat reducta ad cētū annos vl̄ cen tū viginti in pl9 et in paucis hoīb9 ⁊ mlto pl̄es fuerūt anni vſq̄ꝫ ad captiuitatē factā p romanos que fuit āno quadrageſimoſcdo poſt paſſionē xp̄i. Item Luce. xix. c. Saluator loquēs de iſta captiuitate futura ſm̄ omnes expoſitores dicit. Videns ciuitatē fleuit ſup illam. Et ſubdiť. Venient in te dieſ ⁊ circūdabūt te inimici tui val lo: et coanguſtabunt te vndiq̄ꝫ ⁊ ad terram proſternent te et filios tuos q̄ in te ſunt. Cui9 cā ſubdiť: eo ꝙ nō co gnoueris tp̄s viſitatōis tue. ſ. p xp̄m tibi pdicanteꝫ. ita ꝙ captiuitatꝭ facte p romanos cauſa fuit malicia iudeo rum chriſtū nō recipiendo ſed ipm̄ crucifigendo. Et iō dicere ꝙ cauſa h9 captiuitatꝭ fuit pctm̄ vituli. nō bn̄ ꝯſo nat veritati euāgelij. iō aliter dicendū ꝙ dieſ vltionis hic accipiť p mortalitate quā induxit dn̄s ſup populuꝫ iſrael poſt occiſionē factā p leuitas. vn̄ ſtatim ſubdiť.

r Percuſſit autē domin9 populū pro reatu vituli. Vn̄ dicit rabi Sa. ꝙ populus poſt adorationem vituli fuit penitus triplici morte: prima fuit in potu aque de quo facti fuerūt morbidi ⁊ inflati. ⁊ etiā aliq̄ ſtatim mortui Secūda fuit gladio leuitaꝝ. Tertia mortalitate a deo immiſſa. de qua dicit: Percuſſit ergo dn̄s populum. Et per hoc vno mō ſoluiť cōtrarietas pdicta de tribus mi lib9 et de vigintitrib9 vt dicať ꝙ gladio leuitaꝝ ceciderūt tria milia. Alijs aūt punitōibus tot ceciderūt ꝙ in vni uerſo bene aſcenderūt ad vigintitria milia. Poteſt etiaꝫ dici aliter ꝙ dies vltionis hic accipiť iudiciū futuruꝫ: quod in plurib9 locis ſacre ſcripture vocať dies vltiōis non enī omia punit deus in pn̄ti ſꝫ multa reſuat extre me vltiōi. ⁊ tūc ps illius punitōis viq̄ꝫ tunc reſuatur.

In ca. xxij. vbi dicit in poſtil. Videns aūt pplus.

Additio prima.

n On fit mentio in lrā de hoc qd̄ dic̄ rabi Sa. ſ. ꝙ egyptij qui aſcenderūt cū iudeis de egypto inci tauerūt filios iſrl̄ ad idolatriā. ſꝫ pplo h̄ cōiter at tribuit. cum tn̄ ſcriptura ꝯſueuit exprimere ſimiles inci tationes cū ꝯtingit. Unde Nu. xi. vbi agiť de pctō ppli in loco q̄ vocat9 eſt. Sepulcra ꝯcupiſcētie: qd̄ q̄dē pctm̄ fuit incitatū p egyptios inť eos mixtos dꝛ in lrā. Vulg9 quippe pmiſcuū qd̄ aſcēderat cū eis flagrauit deſiderio carnium ⁊c̄. quod etiā in ꝓpoſito expſiſſet. ⁊ ideo dictuꝫ rabi Salomonis in hoc loco nullū habꝫ fundamentū.

In eodem cap. xxxij. vbi dicitur in poſtilla. Quare non fit hic mentio de hur. ⁊c̄.

Additio. ij.

e X hoc qd̄ hic n̄ fit mentio de hur. non ſeq̄tur ꝙ fuit interfectus a populo: eo ꝙ ipſuꝫ arguerat de ſcelere. poſſibile enim eſt qd̄ preuentus fuiſ ſet morte naturali vel aliter impeditus. ſic qd̄ non in teruenіſſet in illo actu. non enī eſt veriſimile ꝙ ſcriptu ra pretermiſiſſet exprimere actum tam virtuoſum ⁊ nar ratione dignum et exemplarem. Aaron etiam retuliſſꝫ Moyſi in ſuam excuſationem. Similiter et Moyſes re darguiſſet populum de homicidio tam nephando. nul lum tamē iſtoꝝ legiť: vnde dicta rabi Salo. in h̄ loco ſunt ficticia: nec ſequūtur eum in hoc alij expoſitores hebreorum.

Jn eodem cap̄lo xxxij. vbi dicit̄ in poſtilla. Q̄d cum audiſſet aaron. Additio. iij.

l Icet inſania ppl'i circa cultū iſti' idoli ⁊ ei' vene ratione maxia fuerit. nō tn̄ veriſile ē q̄ in tm̄ eā appetit' in eis corrupet q̄ iudiciū rōis tm̄ in ſe extinctū fuiſſet q̄ iudicaſſet rē penit' inanimatā fuiſſe deū. niſi in ea apperēt aliq̄ ſigna mōſtruoſa vl' q̄ſi miraculoſa. Un̄ q̄dā dixūt ⁊ veriſile q̄ ille vitul' videbat̄ exercē q̄dā opa ſilia opib' vite. ſicē comeſtio ⁊ hmōi q̄d potuit eē opatōe demonū: q̄ in vitulo fabricato h̄ faciebant vt eos attraherēt ad ydolatriā. ſicē ſolēt facē dādo reſponſa in ydol' vt hoīes decipiāt. put cōit tradit̄ in legendis ſcōꝝ. ⁊ ſic ille vitul' aure' n̄ erat verus vitul': ſʒ in q̄ntū videbat̄ comedē fenū. dr̄ in pſ. cv. fuiſſe in ſilitudinē vituli comedenꝭ fenū. ad h̄ etiā facit illd̄ q̄d aarō dixit moyſi. Egreſſus eſt vitul' iſte. ⁊c. vt infra patebit.

Jn eodem cap. xxxij. vbi dr̄ in poſtilla. Fm̄ rabi Salomonē ⁊ alios doctores hebreos. Additio. iiij.

ſ Cdm doctores hebreoꝝ tn̄ q̄ttuor p̄cepta erant in prima tabula: Primū ſcʒ Ego ſum domin'. Secundū Non erūt tibi dij alieni. Tertiū. Nō aſſumes nomē dei tui in vanū. Quartum. Memento vt diē ſabbati ſanctifices. Cetera vo ſex in ſecunda tabula: Quoꝝ primū eſt Honora prēm ⁊c.

Jn eo. cap̄lo. xxxij. vbi dicit̄ in poſtil. Hec autem fractio tabularum. Additio. v.

f Ractio tabularꝫ nō vr̄ eē ꝓpria ſignificatio euacuationis legaliū in aduētū xp̄i. principalia eni q̄ in tabul' ɔtin. bāt erāt moralia ⁊ valde ꝓpinq̄ iuri naturali: que nō ſunt euacuata in aduētu xp̄i ſʒ melius videt̄ dicendū q̄ fractio tabularꝫ ſignificat trāſlatōeꝫ legis. de q̄ ad Hebre. vij. Tranſlato ſacerdotio neceſſe eſt vt trāſlatio fiat leg̃. vnde prime tabule ſignificabāt legē veterē impfectā quā irritauerūt tranſgreſſores. ſcd̄e vero tabule q̄ facte ſunt poſt reconciliatōem: ſignificāt legem nouā p quā ꝑpl's eius eſt deo reconciliatus.

Jn eo. cap̄. xxxij. vbi dr̄ in poſtil. Jdeo videt̄ q̄ dixerit mendacium. Additio. vi.

l Icet quidā coꝝ expoſitores teneāt q̄ aaron non peccauit in facto vituli: introducentes q̄ſdā rationes friuolas: ad q̄ꝝ euacuatōem ſufficit auctoritas ſcripture. ſ. Deut. ix. vbi de hac materia tractās dic̄. Aduerſum q̄ʒ aarō ⁊c. Ex q̄ pʒ māifeſte aarō in h̄ caſu grauit̄ peccaſſe. nō tn̄ vt dōm put q̄dā volūt q̄ peccaſſʒ pctō idolatrie. q̄d q̄dā pctm̄ eſt maximū ſimplr̄ inter pctā vt hr̄ in glo. Leui. xv. Aaron enī nō legit̄ adoraſſe nec coluiſſe vitulū nec alios ad h̄ induxiſſe ſed ſolū feciſſe ⁊ fabricaſſe vitulū. ⁊ q̄ i h̄ min' recte occaſionē dedit aliis ydolatrādi. idcirco ꝓpt̄e cōmiſit pctm̄ ſcādali actiue. in q̄ntū ex tali facto inordiato alq̄s p̄buit occaſionē ruine. Circa q̄d attēdendū q̄ tal' ruina ppl'i nō fuit ab eo intēta. q̄d pʒ ſic: nā ppl's ab aarō nō petiuit vt faceret ſibi deos q̄s colerent ſeu adorarēt ſed dixerit. Surge fac nobis deos q̄ nos p̄cedant ⁊c. ſcʒ ad ducatū itineꝝ vt nubes vl' angel' ſolebat eos p̄cedere in via q̄b' nō debebat̄ diuin' cult'. ex pnitate tn̄ ppl'i ad malū fcō vitulo et appentib' in eo opatōe diaboli aliq̄b' ſilitudinibus opeꝝ vite. vtſ. dc̄m ē. ſtatim adorauerūt ⁊ dixerūt. Hi ſūt dij tui iſrael. ⁊ ſic idolatria ppl'i fuit omnino p̄ter mētē aaron ſecuta. ſicē nec in p'ia petitiōe ppl'i h̄ inducebatur vt dc̄m ē. Et huic ſnīe ɔſonat planus ſenſus lr̄e nā cum moyſes dixiſſet ad aarō. Quid tibi fecit hic popul' vt induceres ſup eū pctm̄ magnū. in q̄b' v̄bis videbatur moyſes attribuē ipſi aaron q̄ induxiſſet pplm̄ ad idolatriā q̄d eſt ſimplr̄ pctm̄ magnū: vt dictum. Ad h̄ rn̄dit Aaron excuſans ſe ab h̄ q̄ pplm̄ ad idolatriā induxiſſet dicēs. Tu enī noſti pplm̄ iſtū q̄ pn' ſit ad malū ⁊c. q̄b' verbis bn̄ ɔſideratʒ aarō nō excuſauit ſe p timorē ut, ſumi pplm̄ ſicē ſaul. i. Re. xv. ſʒ ex pnitate ppl'i ad malum. q. d. h̄ pctm̄ tā magnū ex pnitate eoꝝ ad malū p̄ceſſit tm̄ ex inductōe nec intētiōe mea. q̄d aarō ꝓbauit ex h̄ q̄d ſe quit̄. Dixerūt mihi fac nobis deos q̄ nos p̄cedāt ⁊c. non petierūt a me deos ad colendū vel adorandū. abſit enim a me q̄ h̄ facerē. ⁊ ſeq̄t̄ Egreſſuſq̄ ē vitul' iſte. ſ. in tali ſimilitudīe vite q̄ pplm̄ inclinauit ad idolatriā. vt dc̄m ſupra. ſ. eodē ca. in additōe. iij. nec curauit aarō exprimere q̄ ipſe formaſſet ope fuſorio vitulū. q̄ h̄ nō fuit motiuū principale erroris ppl'i. ſʒ ſilitudo vital' que i eo erat: et ſic cōpendioſe narrauit ea q̄ ipſe fecerat vt i glo. Ex q̄b' pʒ q̄ aaron excuſauit ſe a pcō idolatrie q̄d ē maximuꝫ nō tn̄ a pctō ſcādali actiui. q̄d q̄dē ſcandalū fuit p accīns nō p ſe. eo q̄ fuit p̄ter intentionē. vt dc̄m eſt. nec etiam mendaciū locutus ē moyſi. eſſet enī abſurdū q̄ p mēdacia excuſaret ſe a moyſe q̄ a deo nouerat veritateꝫ facti. Un̄ aug. in h̄ loco put in glo. cōpēdioſe locut' ē aaron nō dicens q̄ ipſe formauit vt exiret an excuſatiōis cā mētiendo mētitus ē, tanq̄ʒ in ignē periturū auꝝ p̄iecerit atq̄ʒ ipſo nō idē agente forma vituli ideo exiuit. q̄d nō eſt credendū. quia nec latere moyſen poſſet veꝝ cū q̄ de ꝫ loq̄bat̄ ⁊ frēm de mēdatio nō redarguit. Hec ille. Patʒ ḡ ex ſnīa Auguſtini q̄d nō eſt dicendū q̄ mēdaciter fuit locut' aaron. tum q̄ loquebat̄ cuꝫ illo q̄ ſciebat veritatē a deo. ſ. moyſe. tū quia nō fuit redargut' a mēdacio ⁊ cetera. Si aūt q̄rat̄ quid intēdebat aaron in fabricatōe vituli cū ipſe ſciebat q̄ vitul' ille nō poſſet deducere pplm̄. nec et intendebat vt adoraret̄ vel coleret̄ vt deus. Ad h̄ pt̄ dici q̄ forte intēdebat illudē pplm̄ q̄ ipm̄ aarō incitabat ad faciēdū illd̄ q̄d manifeſte excedebat potentiam ſuam. ſcʒ facere deos qui eos precederent quod videtur ridiculum. Et iſto modo legitur de helya qui illudendo ꝓphas baal. vt patet. iij. Reg. xviij. dicebat eis: Clamate voce maiori. deus enim veſter in diuerſorio eſt. forſitan loquitur aut certa dormit vt excitetur. Sciebat enim helyas q̄ iſta que dicebāt de baal non erant vera. et tamen vt eſtimatōem prophetarū baal oſtenderet eſſe fatuam et inanē ſic illudebat eos. Similiter in propoſito cum aaron ſciuiſſet ipſum non poſſe facere quod petebant: finxit ſe tamē hoc attemptare ſeu facere formando vitulum quem ſciebāt inutileꝫ ad hoc quod petebant ipſi vt eſtimationem eorum vanam eſſe oſtēderet. Quo quidē fabricato: quia per operationem diaboli in eo apparuerunt aliqua opera ſimilia operibus vite vt dictum eſt. populus ex ſui pronitate ad malum adorauit. vnde licet intentio aaron in hoc non fuerit peruerſa: factum tamen eius fuit minus rectum tanq̄ʒ habens ſpeciem mali a quo eſt abſtinendū Juxta doctrinam apoſtoli. i. ad Theſſaloñ. v. Ab omni ſpecie mala abſtinete vos ⁊c. preſertim cum ipſe nouiſſet pronitatem populi ad malum. et ſic Aaron peccauit peccato ſcandali. quia per ſuum factum minus rectum prebuit populo occaſiōem ruine. nec eſt ſimile de verbis helye ad prophetas baal. dicta enim helye predicta nō prebuerunt occaſionem ruine prophetis baal quia iam ipſi erant peſſimi idolatre. ſed hoc factum aaron licet non prebuerit cauſam perfectā idolatrandi prebuit tamē occaſionem in quo manifeſtum eſt q̄ grauiter peccauit non peccato idolatrie vel mendacij: ſed peccato ſcandali actiui vt dictum eſt. Quod quidē peccatum aaron non celauit a moyſe: ſed confeſſim eis reſpondit: Ne indignetur dominus meus. quaſi diceret. ſ. licʒ merear indignationē ex facto inordinato tamē

factũ ſic ↄtigit. Tu enĩ noſti. exponeť vtꝰ. Vñ ꝛ moyſes
nõ replicauit redarguẽdo eũ de mẽdacio nec d̃ pctõ ma
gno idolatrie. ſꝫ orauit deũ ꝑ ipõ ſeorſuꝫ a pplõ ꝛ nõ cũ
tanta inſtantia orõnis. vtꝫ Deut. ca. allegato. eo ꝙ lõge
miꝰ peccauerat q̃ȝ pplõ. ſi enĩ a pctõ moyſe ſibi impoſi
to ſe ꝑ mẽdacia excuſaret ↄuerſus ſe hrẽt q̃ȝ pplus qui
vindictã diuinã a moyſe illatã patiẽter ſuſtinuit. de q̃
nõ legiť pplm reſtitiſſe nec murmuraſſe. Ex q̃ q̃dẽ expo
ſitiõe ħe ↄſona tolliť q̃dã obiectio malicioſa. q̃ q̃dẽ non
bñ ſentiẽtes in h̃ loco inducũt dicẽtes quõ aaron idola
trare feč totũ pplm nec pctm̃ ſuũ ↄfeſſus ẽ ſꝫ potiꝰ ꝑ mẽ
dacia ſe excuſauit. ſtatim fuit aſſumptꝰ ad ſũmũ ſacerdo
tiũ nulla mẽtione fcã de pnĩa impoſita. q̃ q̃dẽ obiectio
mãifeſte aſſumit falſum. vtꝫ ex dictꝭ. Hec tñ pctm̃ aarõ
dꝫ multũ aggrauari ex magnitudĩe nocumẽti qd̃ ĩ pplõ
fuit ſubſecutũ. q꞉ euẽtꝰ ſeq̃ns ſi addit ad maliciã ſeu bo
nitatẽ actꝰ niſi ſit ꝑuiſus ꝛ intẽtꝰ ab agente. vt in prima
ſcdẽ. q. xx. art. v. in cor. q. qd̃ nõ fuit in ꝓpoſito. vt dictũ ẽ
Concordat ẽt huic ſniẽ qd̃ ĩmediate ſeq̃ť. Videñs ḡ moy
ſes populũ ꝙ nudatꝰ eẽt ꝛc. ſpoliauerat enĩ eũ aarõ ꝛc.
Circa qd̃ ↄſiderãdũ ꝙ ſi ppls ex inductõe aarõ peccaſſꝫ
vt ↄ̃riũ opinãtes dicũt. pplꝰ fuiſſꝫ excuſabiľ ſaltẽ a tãto
cũ in abſẽtia moyſi ipſi aarõ debebãt obedire tanq̃ȝ recto
ri. et ſic principalitas hꝰ pctĩ erat atribuẽda ipſi aaron
tanq̃ȝ pricipali actori ꝛ inductori. pplõ võ ex ↄſeq̃nti ſꝫ
q꞉ ſic nõ ↄtigit ĩ facto dc̃m ẽ. tñ hmõi pctm̃ pricipaľr fu
it in pplõ cui ẽt pricipaľr pena debebať. q̃ rõne moyſes
tanq̃ȝ iudex rectꝰ prio req̃ſiuit vtꝝ aarõ induxiſſet pplm
ad peccãdũ dicẽs. Quid feč tibi ppls vt induceres ſup
eũ pctm̃ magnũ. poſtq̃ȝ võ certificatꝰ ẽ d̃ oppoſito ꝑ rñ
ſionẽ aarõ mõ. ſ. expoſito. ſtatĩ miſit manũ ad exercẽdã
vindictã in trãſgreſſoribꝰ. vñ ſeq̃ť. Stãs in porta caſtro
rũ. eũ vba p̃dicta cũ dꝛ Videñs ḡ moyſes pplm ꝙ eẽt nu
datꝰ ꝛc. intelligẽda ſunt de mãifeſtatiõe ſceleꝝ. put ĩ ſe
cũda expoſitõe poſtillatoꝝ. ꝛ ẽ ſenſus ꝙ vidit moyſes ꝑ
inq̃ſitõeꝫ ſupradictã ꝙ hmõi ſcelꝰ mãifeſte ſeu apte erat
in pplõ. vnõ ꝙ dič Nudauerat enĩ eũ aarõ. intelligiť ꝙ
aarõ aperuit moyſi facti veritatẽ vt dc̃m ẽ. Si aũt dica
tur ꝙ moyſes nõ debuiſſet credere aarõ in h̃ facto q꞉ lo
q̃bať ꝑ ſe. Dicendũ ꝙ moyſes rõnabiliť ↄfidebat arron
in h̃ ꝙ ſi forte illõ pctm̃ magnũ ex fragilitate vel alſ cõ
miſiſſet nõ illõ celaret. ſꝫ potiꝰ ↄfiteret ꝛ peteret veniã
preſertim moyſi quẽ ſciebat eẽ veꝝ ꝓphãm dñi. vt dc̃m
eſt. Licꝫ enĩ q̃nq̃ȝ ↄtingit vt ſancti viri incurrãt magna
peccata. tamen cum a deo vel eius nuncio req̃runť ſta
tim confitenť vt legiť de dauid. ij. Regũ. xij.

In eodẽ ca. xxxij. vbi dꝛ in poſtilla. et h̃ dič rabi Sa. ꝙ nullus de filijs leui.

Additio. vij.

b Ec opinio rabi Salomõis eſt cõmunis apd̃ oẽs
expoſitores hebreoꝝ antiq̃s nõ ſic intelligẽdo ꝙ
nullꝰ de leuitꝭ fuit culpabilis ĩ facto vituli. q꞉ for
te multi eoꝝ ñ reſtiteñt colẽtibꝰ ſeu adorãtibꝰ in q̃ erãt
culpabiles. nõ tñ idolatraueñt ↄſenſu mẽtꝭ nec facto ex
teriori. put dare ꝛ diffiniate ra. moy. egyptiꝰ tradit ĩ ſuo
deutero. dicens de ydolatria. ca. i. ꝙ lꝫ populꝰ iſraeliticꝰ
pluries idolatraſſꝫ ſeu ad idolatriã declinaſſꝫ. leuite tñ
nunq̃ȝ idolatraueñt. vñ nõ valꝫ qd̃ obijciť de aarõ. nã lꝫ
in fabricatõe vituli nõ fuerit ſine culpa. nõ tñ dicenduꝫ
eſt ꝙ idolatrauerat. vt in p̃cedenti additõe oſtẽſuꝫ eſt.
Similiť vẽ tenendũ circa pctm̃ occiſiõis xp̃i. ſ. ꝙ leuite
put a ſacerdotibꝰ diſtĩguũť nõ fueñt pricipes in illo cri
mine peſſimo in quo ceteri ſtatus hebreorum fuerunt
rei. vt plenius deo duce eſt tractandũ in quadã additio
ne ſup Ioh. xi. c. Ad hoc autẽ qd̃ obijcitur de hoc qd̃
dicit. Occidat vnuſquiſq̃ȝ fratrem ſuum. ſatis reſpõde
tur in poſtilla.

In eodem ca. xxxij. vbi diciť in poſtilla. Sed tũc occurrit duplex difficultas.

Additio. viij.

s Ecundũ sctm̃ Tho. in pria pte. q. xxiiij. in reſpõ
ſione ad primũ argu. liber vite poſſ; dici triplr
ſicut ꝛ liber milicie. Prio enĩ mõ põt dici liber
vite ſcriptio eoꝝ q̃ ſunt electi ad vitã etnã. ſic liber mi
licie põt dici in q̃ ſcribũť electi ad miliciã. Scdõ mõ põt
dici liber vite in q̃ ſcribũť ea q̃ ducũt ad vitã eternã. ſic
liber milicie põt dici in q̃ tradiť ars militarꝭ. ꝛ iſto modo
nouũ ꝛ vetꝰ teſtm̃ dꝛ liber vite. put in gloſa ſup illõ Ecci
xxiiij. Hec oĩa liber vite ſunt. Tercio mõ põt dici liber
vite illa vis diuina q̃ fiet vt cuilibet in mẽoria reducã
tur facta. ſič ꝛ liber milicie dici põt in q̃ recitanť fcã mili
tum. ꝛ iſto mõ intelligiť illud Dañ. vij. Libri apti ſunt.
Quarto etiã mõ dꝛ liber iuſtoꝝ. vt in. ij. Regum. i. cap.
In quo libro facta exemplaria iuſtoꝝ vel ſanctoꝝ intel
ligunť ſcribi ad memoriã futurã. vnde in ꝓpoſito licꝫ a
libro vite primo mõ vel tercio modo intellecto moyſes
nõ petiuiſſꝫ deleri. petiuit tamẽ deleri a libro vite ſcdõ
et quarto mõ intellecto. petebat enĩꝫ moyſes ꝙ lex non
denominareť nomĩe ſuo. nec etiã ꝙ geſta ſua in eductiõe
populi de egypto ꝛ in alijs ſimilibꝰ in memoriã reduce
rentur. ex quo populus ꝓpter quem laborauerat erat ꝑ
petuo condemnatus. Qd̃ aũt dicitur in pſalmo. lxviij.
Deleanť in libro viuentiũ ꝛc. intelligiť de libro vite pri
mo mõ intellecto. eo ꝙ in libro ſic intellecto dicuntur
ſcribi aliqui ſcdm̃ quid. put in poſtilla. Scdm̃ iſtam expoſitiõ
nem moyſes nõ petiuit aliq̃d impoſſibile nec ↄ̃ carita
tem vt patet conſideranti. ꝛ quia talis deletio a libro ſe
cundo et quarto modo accepto videť habere rõem pe
ne. ideo rñdit dñs. Qui peccauerit mihi delebo eũ d̃ li
bro meo. q. d. Tu qui nõ peccaſti nõ debes deleri.

In eodem ca. xxxij. vbi dꝛ in poſtilla. Ex hoc aũt ꝙ dicit Rabi ſalõ. ꝙ in omni infortunio.

Additio vltima.

r Ationabiliter obijcit poſtillator contra aſſeren
tes: ꝙ ꝑ diem vltionis nõ intelligiť hic captiui
tas babilonica vľ romanoꝝ. put in poſtilla. Po
teſt etiam vlterius ↄfirmari prima ratio poſtillatoꝝ: q̃
ſumitur ab auctoritate veteris teſtamenti ſic. nam ratio
quare deus reddit iniq̃tatem patrum filijs ac nepotibꝰ
in terciam ꝛ quartã generatõem: communiter ſumiť ex h̃:
ꝙ filij ꝛ nepotes pluries inueniunť imitatores paterni
ſceleris: qd̃ nõ habet locũ in peccato vituli: quod pecca
tum oĩa cõmittentes diminiſeñt ꝛ ꝓ eo ſuſtinuerunt
diuinã vltionẽ patienter. vt ptꝫ expſſe in hoc capĩo. ſiľr
in ſeq̃nti capitulo habeť ꝙ populus luxit ꝛ in ſignũ tri
ſticie et contritiõis depoſuerit ornamẽta ſua. Poſtremo
etiã eorum vſq̃ȝ in p̃ſtem diem hoc pctm̃. ſ. vituli de
teſtanť vt eſt manifeſtũ. vnde dicẽs ꝙ deus exercet in
eis vindictam ꝓpter hoc peccatũ etiã hodiernis tempo
ribus videť dicere contra diuinã miſcdiam: q̃ nunq̃ȝ pe
nitentibus ꝛ alijs dimittentibꝰ peccata dimittere dene
gat. Item circa hoc attẽdendũ eſt ꝙ hec expoſitio rabi
Salomõis in hoc loco nõ eſt ſolũ falſa ſed etiã malicio
ſe fabricata. nituť enĩ celare ꝙ deſtructio ciuitatꝭ Ihe
ruſalem per Tytum et Veſpaſianũ facta q̃ fuit acerbiſſi
ma. ſimiľr et captiuitas eoꝝ hodierna que excedit cete
ras in duratiõe ꝛ ignominia ꝛ hmõi fuerũt ſicut viunt
in vltionẽ occiſionis chriſti eis inducta. et ideo voluit
iſta attribuere peccato vituli: quod nullũ habet funda
mentũ: put deõ duce videbitur vbi proprie de hac ma
teria erit tractandum.

Replica correctorij contra Burg. fingentem.

In cap. xxxij. cũ poſtillator exponeret illũ paſſum Qđ cũ vidiſſ3 aaron edificauit coraz eo altare p̱ hũc modũ ꝙ aarõ vidẽs ppl̃i maximã ꝓnitatez ad vituli adoratõe3 nitebaẗ impedire p̱ dilatõe3 ſperãs reditũ moyſi: ⁊ ſic edificauit altare. edificato altari fecͤ ꝓclamatiõ3 ſolẽnitatĩs in craſtinũ ⁊c. Hic burg. dicͭ ꝙ veriſimiliꝰ viſus ẽ ppl̃o vitulꝰ ille exercẽ q̃dã opa ſĩlia opibus vite. ſicͭ eſt comedẽ ⁊ ceſa hmõi qđ fieri potuit illuſione demonũ ⁊ cetera q̃ ibi põit. Hec aũt burg. cũ fingẽtibꝰ fingit vt excuſet iſamã ppl̃i iudaici cũ aliq̃n iudeꝰ fuerit q̃ſi iudiciũ rõnis ĩ eis ñ fuerit ſic abſorptũ vt crederẽt pẽtꝰ inaſatã eẽ deũ. Vile argumẽtũ ẽt fieri ſi vitulũ viuũ crederet eẽ deũ. ⁊ m̃ltofortꝰ ſi ꝯflatilẽ comedẽtẽ fenũ crederet eẽ deũ. nõ eñi optz hic dubitare de oppreſſiõe iudicij rõis p̱ maliciã ppl̃i abũdãtẽ ⁊ fortiſſimã cõplacentiã ad idolatrandũ. q̃ſ eñi dubitabit iudiciuz rõnis abſorptũ vbi tradũẗ obliuioni ea etiã q̃ in vacuis mẽtibꝰ herent. de q̃bꝰ dr̃ Obliti ſũt deũ q̃ ſaluauit eos qui fecͤ magnalia ĩ egypto. mirabilia in t̃ra chanaã terribilia ĩ mari rubro vbi videaẗ gloſa mgĩalis de extrema illiꝰ populi obcecatõe. vñ ad eoꝝ infamiã palliandã nõ optz fingẽ vitulũ illũ comediſſe. Nam btũs Aug. primo mirabiliũ ſacre ſcriptẽ. c. xv. vult ꝙ filij iſrl̃ in deſerto cũ adorare idolũ vellẽt nõ aliã ſtatuã q̃3 vitulũ fecerũt. q2 vitulꝰ in egypto iuxta ſepulcꝝ ioſeph ſculptꝰ adorabaẗ ab egyptijs a q̃bꝰ iudei didicerũt. vide ibi beatũ Aug. Idem dicͭ glo. interlineariſ infra ſup̱ v̾bo Fecit eis vitulũ ⁊c. et tñ in egypto illũ vitulũ comedẽ nõ viderunt nec p̃dicta figmẽta ſunt ad ꝓpoſitũ l̃re pñtis cũ dr̃. Qđ cũ vidiſſet aaron edificauit corã eo altare ⁊c. Nã hic nõ dr̃ populꝰ in vitulo aliq̃d vidiſſe. ſ3 ſolꝰ aaron quẽ ꝯſtat circa vitulũ deceptũ nõ fuiſſe q̃ p̱ opatiõem dyabolicã inclinatus fuiſſet ad vitulũ colendũ. q2 ⁊ ipẽ Burg. nullum malũ imponit ipſi aaron niſi factũ ſcandali actiuũ et cum ſufficeret ad illã infamiã populi malicia ⁊ ꝓnitas ad idolatrandũ nõ eſt theologice dictũ: ꝙ diuina p̱miſſio acceſſerit: p̱mittẽdo demões vt p̱ hmõi exercitiũ vite in vitulo ppl̃m ſic peculiariter deductũ ſeducerẽt et aliq̃ pars excuſatõis illi populi remaneret q̃i ſeductꝰ eſſet deo p̃mittẽte. ꝓpterea ſĩlitudo de paganis recipientibꝰ reſponſa in idolis ⁊ iſtis peſſimis iudeis quaz Burg. adducit nõ valet: nec ꝓbat vitulũ cõflatilẽ apparenter comediſſe. p̱ h̃ qđ adducͭ de pſal. In ſimilitudĩe vituli comedẽtis fenũ. q2 nõ vult l̃ra pſalmi ꝙ cõflatile comeſtionẽ exercuerit. vel aliqđ aliud opus ſimile operi vite. ſed ꝙ verꝰ vitulus comederit fenũ. cui illđ idolũ fuit ſĩle in figura ⁊ forma artificiali nõ ĩ actu comedẽdi. iõ dr̃ eos mutaſſe gl̃iam dei nõ in vitulũ ſ3 in ſĩlitudinẽ. i. idolũ ⁊ imaginẽ veri vituli comedẽtis fenũ: nec ideo dixit aaron. Egreſſus ẽ hic vitulꝰ. q̃i greſſus ille vituli aliq̃d opis vite oñderit. q2 egreſſus ille fuit ope ſufforio: pꝫ ꝓbat btũs Aug. ⁊ glo. ſupͣ allegata.

In eodem ca. vbi poſtillator dicit fractiõem tabularꝝ ſignificare legis veteꝝ euacuatõem tpe euãgelij. Burg. dicit ſignificare tranſlatõe3. vtrũq3 põt ſtare ſꝫm diuerſam applicatõem allegoricẽ. neutꝝ tamen ad l̃rale3 ſenſum videtur ptinere.

In eodẽ capitulo ponit Burg. digreſſionẽ modicuz facientẽ ad l̃re veritatẽ. q2 multa extra l̃ram p̃ſupponit contra q̃ndã ſuꝑius regulã p̃tenſam poſitã in q̃ſtione ſua p̃ambula. ſupponit eñi ꝙ vitulꝰ ſit viſus a ppl̃o exercere opa vite: vt comedẽ ⁊ hmõi. qđ ex l̃ra nõ hẽtur vt ſ. oſtẽſum ẽ in correctorio primo huiꝰ capituli. Item ſupponit ꝙ populꝰ nõ petiuit deos vt coleret ſed vt haberet eos ductores; quod etia3 ex littera nõ ſequiẗ imo ex littera iuncta gloſa hꝫ oppoſitũ. q2 dr̃ in gloſa interlineari ſup̱ verbo Fecit eis vitulũ bouẽ in egypto adorauerãt: ⁊ fortaſſis aliud idolũ nõ ſuſcepiſſent. vñ patz ꝙ ppl̃s petijt deos q̃s coleret; imo vt doctores eos nemo expeteret niſi eis cultũ exhibere ꝓpoſuiſſet. a quo eñi q̃s petit ĩ ea neceſſitate ꝯducꝰ bñficiũ reſtat vt ei debitũ exhibeat cultũ ad deũ veꝝ. cum nõ habuiſſ3 recurſu3 ad deos poſtulatos hẽbãt animũ inclinatũ vt v̾. nec petierunt eos vt colũnã vel angelũ. q2 hmõi in ſcripturiſ deos vocari ñ eſt ꝯſuetum. Supponit Burg. tertio ꝙ aaron cora3 moyſe ſe non excuſauit. p̱e timore q̃ſi populũ pronũ ad occidendũ timuiſſet. quia ꝓnitatẽ populi ad malũ ad ſolã idolatriã reſtringit. ſed huiꝰ ſuppoſitiõis oppoſitũ patet ex l̃ra iũcta gloſa interlineari ſup̱ v̾bo Tollite inaures ⁊c. Ibi eñi dr̃. nõ eſt auſus reſiſtere. q2 ſciebat ppl̃m ꝓnum ad occidẽdũ. Item burg. nititur aaron excuſare a mẽdacio: quaſi moyſi: qui cum deo locutus fuit mentiri nõ poſſet. et quia moyſes eum de mendacio nõ redarguit ſed ille rõnes nõ ſunt ſufficientes. Deus eñi loq̃ndo ꝓphetis nõ loquiẗ ſemp̱ de oĩbꝰ: imo q̃dã celat pꝫ dixit heliſeus. iiij. Reg. iiij. cap̃. Dominus celauit a me et nõ indicauit mihi. In ꝓpoſito enim patz ex littera ꝙ deus moyſi petiũ aaron nõ ſpecificauit. quia eũ redarguit q̃ſi populũ ad idolatriam induxiſſet. de quo ſe excuſauit vt dicit Burg. in eadẽ digreſſione. patet igiẗ p̱mã rõnem non valere. nec ſecũda valet. quia nõ ſequitur Moyſes non redarguit aaron de mẽdacio. igitur mentitus non fuit: fortaſſe mẽdaciũ eiꝰ nõ attendit ſed deo ſupplicando cõmiſit. Cetera q̃ in hac digreſſiõe ponit tranſeant vt addita cum ꝯ poſtillatorẽ militare nõ videantur.

Item in eodem cap̃. vbi poſtillator exponit quomõ moyſes ſe petiit deleri de libro vite ⁊c. Burg. addit q̃ſdam inuolutiões dicẽs libꝝ vite accipi quattuor modis Primo mõ p̱ inſcriptione ad vitam eternã. ⁊ illo modo dicit moyſen non petiiſſe ſe deleri. ſed hoc dictũ eſt cõtra beatum Auguſtinũ et glo. dicentes Securus quidẽ hoc dixit vt a conſequentibus ratiocinatio concludatur. id eſt vt quia deus nõ deleret moyſen de libro ſuo populo illud peccatũ remitteret ⁊c. vnde pꝫ librum vite hic accipi p̱ inſcriptione ad vitam eternam. de aliis enim acceptiõibꝰ libri quas ponit Burgenſ nõ eſſet talis cõſequentia ad ꝓpoſitum. quid eñi magnuz ſi moyſes nõ ſcriberetur in biblia quã dicit Burgenſis librum vite ſecundo modo dictum. Ad ꝓpoſitum conſequẽtie quã beatus Auguſtinus intendit et glo. eſt ꝙ vi diuina ad memoriam reducantur facta cuiuſlibet quã dicit librũ vite tertio modo dictum. quia hec diuina vis eſt liber apertus et erit tam bonis vel malis. et dr̃ in gloſa Danielis. vij. ſimiliter de libro quarto modo dicto. q2 ille non diciẗ ſimpliciter liber vite ſanctorum in quo ſcripta ſunt facta exemplaria iuſtorum. non enim magnuz eſt in illo libro non ſcribi. quia multorum ſanctoꝝ geſta nõ ſunt. imo ⁊ multa geſta ſancti ſanctoꝝ ſcripta nõ ſũt. vt diciẗ Ioh. vlt. Cum illa igiẗ diſtinctiõe Burg. modicum facit ad veritatẽ l̃re. nec r̃ñdit rõnibꝰ poſtillatoris que faciunt ꝯ q̃õnem principalẽ. ſed nec cõcluſio Burg. poteſt eſſe vera qua dicit ꝙ moyſes ſolum petiuit deleri de libro vite. ſecundo et q̃rto mõ dicto. quia ad petitionẽ moyſi dñs reſpondit. Qui peccauerit mihi delebo eum de libro meo. certum tamen eſt multos ſanctos qui domino fuerunt grati in libro ſecũdo et quarto modo dicto non ſcribi. quia nec in libro ſcripture: nec in libro vite ſanctorum.

Locutuſq; eſt dñs ad moyſen. Cap. XXXIII.

l Hic ↄſir ponit dñi viſio i ſpeāli ⁊ magꝭ explicita ⁊ primo q̄tū ad aliq̄d qḋ videbat dur. ſcḋo q̄tū ad id qḋ eſt gratioſuꝫ. ibi. Dixit aūt moyſes. Adhuc primo ponit dicta viſio. ſcḋo ppl'i increpatio. ibi. Dixitq; dñs. Petitō aūt moyſi icludebat ꝙ dñs deduceret eos ad terraꝫ ꝓmiſſam. ⁊ dñs rūderat ꝙ daret eis angelū ducem. ideo hic explicat q̄liter intelligit cū dicitur.

b Vade: aſcēde ḋ loco iſto. ħ dicit q2 terra ꝓmiſſionis altior ē q̄ deſertū in q̄ erāt.

c Tu ⁊ ppl's. ⁊ nō addit hic tuꝰ. q2 dñs tā incipiebat illi populo recōciliari.

d In terrā quā iuraui abraaꝫ ⁊c̄. vt habet Geneſ. xxij.

e Et mittā ꝓcurſorē tui angelū. ſ. xxiij. dr. crabrones. Dicēdū ꝙ oīa q̄ fecerūt ad eiectionē populoꝝ de terra chanaan fuerūt facta miniſterio angelico.

f Et intres in terrā fluentē lacte ⁊ melle ꝑ ħ intelligit abūdātia lactis ⁊ mellis i terra ꝓmiſſionis. q2 in pluribꝫ locis eſt multum paſcualis. apes etiaꝫ ibi mellificāt abſq; ſollicitudine humana.

g Nō eīm aſcēdā tecū. i. nō ero ductor vel comes i tui itinerꝭ per meipm. hoc ſuperius in ſua viſione non expſſerat. ideo hic explicat. vt ſic intelligat ꝙ angelꝰ ductor ⁊ nō dñs cū eo. Sciendū tñ cū deus ſit vbiq; nō ſic intelligendū eſt q̄n eſſet cū eis ꝑ eſſentiā. potentiā. ⁊ p̄ſentiaꝫ. ſꝫ ꝙ nō adeſſet eis per miraculorum operationē ſicut ante fuerat.

h Quia ppl's dure ceruicis eſt. ⁊ iō indignꝰ talibꝫ bñ(ficijs diuinis.

i Ne forte diſperdā te in via. nō eſt ꝑ ħ intelligēdū ꝙ angelꝰ ḋ q̄ dixerat ꝙ eſſet eis ductor eēt miſericordior ipſi deo. ſꝫ ꝙ ſi adeſſet dei p̄ſentia mō ꝑdicto ex ħ rebellio ppl'i eſſet grauior. ⁊ ꝑ ↄñs grauiꝰ puniē(da.

k Audiēſq; ppl's hūc ſermonē peſſimū. ſ. ꝙ deꝰ nō adeſſet eis in miraculis ſicut antea.

l Luxit ⁊ nullꝰ ex more indutꝰ eſt cultu ſuo. i. honeſtioribꝫ veſtimētis i ſignū triſticie.

m Dixitq; dñs. Hic ↄſir ad aggrauationē ponit increpatio ppl'i. cū dicit.

n Populꝰ dure ceruicis es. i. ſupioribꝫ rebellis ⁊ ↄtu(max in malis.

o Semel aſcendā in medio tui. non ad ↄſolandū ſꝫ ad puniendū ꝓpter tuā duriciā.

p Et delebo te. ita ꝙ non remaneat memoria tui. Iſta cōminatio dei ſicut ⁊ alie i ſacra ſcriptura cōiter poſite intelligit ſub ↄditōe. ſ. niſi peniteas ⁊ corrigas te ſicut dr de niniuitis Ione. iij. Adhuc. xl. dies ⁊ niniue ſubuertet q̄ tñ nō fuit ſubuerſa eo ꝙ pñiaꝫ egerūt. ⁊ ſic fuit i ꝓpoſito.

[a] Cap. XXXIII.

l Locutuſq; ē dñs ad moyſē dicēs[b] Vade: aſcēde ḋ loco iſto:[c] tu ⁊ ppl's tuus quē eduxiſti ḋ terra egypti:[d] ⁊ i t'rā quā iuraui abraam yſaac ⁊ iacob dicēs. Semini tuo dabo eā:[e] ⁊ mittā ꝓcurſorē tui angelū, vt eijciā chananeū ⁊ amorreū ⁊ etheū ⁊ pherezeū ⁊ eueū et iebuſeū[f] ⁊ intres i t'rā fluētē lacte ⁊ melle[g] Nō eīm aſcēdā tecū:[h] q2 ppl's dure ceruicis eſt:[i] ne forte diſꝑdā te i via[k] Audiēſq; ppl's ſermonem hūc peſſimū[l] luxit. ⁊ nullus ex more indutꝰ ē cultu ſuo[m] Dixitq; dñs ad moyſen. Loq̄re filijs iſrl'. Populꝰ dure ceruicis es[o] ſemel aſcēdā[o] in medio tui[p] et delebo te.[q] Iā nūc depone ornatū tuū[r] vt ſciā quid faciā tibi.[s] Depoſuerūt ḡ filij iſrl' ornatum ſuū a monte oreb.[t] Moyſes q̄ꝫ tollēs tabernaculū[v] tetēdit extra caſtra ꝓcul:[x] vocauitq; nomē eius tabernaculū federꝭ: et oīs ppl's q̄ hēbat aliquā q̄ōneꝫ egrediebat ad tabnaculuꝫ federꝭ extra caſtra.[y] Cūq; egrederet moyſes ad tabnaculuꝫ:[z] ſurgebat vniūſa plebs ⁊ ſtabat vnuſq̄ſq; in oſtio papiliōis ſui reſpiciebātq; tergū moyſi donec igrederet tētoriū. Ingreſſo aūt illo tabnaculū federis[z] deſcēdebat colūna nubis ⁊ ſtabat ad oſtiū, loquebatq; dñs cū moyſe: cernētibꝫ vniuerſis ꝙ colūna nubis ſtaret ad oſtiū tabernaculi. Stabantq; ⁊ ipi:[a] ⁊ adorabāt ꝑ fores tabernaculorū ſuoꝝ.[b] Loquebat aūt dñs ad moyſen facie ad facie[c] ſicut ſolet loq̄ hō ad amicuꝫ ſuū.[d] Cūq; ille reuerteret in caſtra:[e] miniſter eius ioſue filiꝰ nun puer n̄ recedebat ḋ tabernaculo.[f] Dixit aūt moyſes ad dominum.[g] Precipis vt educā ppl'm iſtū[h] ⁊ nō indicas mihi quē miſſurus ſis mecū.[i] p̄ſertiꝫ

q Iā nūc depone ornatū tuū. dicūt aliq̄ ꝙ iſte ornatꝰ erat paruū tabernaculū in q̄ cū moyſe ↄueniebāt ſenes ad tractandū negocia ppl'i ⁊ ibi offerebant oblatōes ante ↄſtructōneꝫ magni tabernaculi. ſꝫ ħ non videt verū. q2 poſt depoſitōem ornamēti ħ dicti. ſtatim ſubdit ḋ amotōe illiꝰ tabernaculi, vt p3 in l'ra. ⁊ iō dicit Ra. ſa. ꝙ ꝑ ornatū hic dictū nō intelligunt ꝓcioſa veſtimenta q̄ tā depoſuerāt. vt ꝑdictū eſt ſꝫ intelligūtur corone q̄s ſibi principales ppl'i impoſuerāt in die dationis legis q̄n dñs locutꝰ eſt eis decē v'ba vt dictū ē. ſ. xx. c. Tūc eīm ppl's fuit deo deſpōſatus ꝑ ſuſceptōeꝫ legꝭ. ⁊ ideo fuerunt coronati ad modū ſpōſe. ⁊ has coronas nō depoſuerāt ad oſtēdēdū ꝙ volebāt eſſe ſubiecti legi. ſꝫ q2 peccauerūt ꝑ idolatriam ⁊ tabule legꝭ erāt fracte. iō ad eoꝝ ↄfuſionē ⁊ humiliatōeꝫ p̄cepit dñs eas deponi.

r Vt ſciā q̄d faciā tibi. i. pro te ſi videro te humiliatū. nec intelligendū eſt ꝑ ħ ꝙ deus cognoſcat aliq̄d ḋ nouo. ſꝫ q2 ex mutatione ppl'i ḋ ſupbia i humilitatē appareat q̄d illi ppl'o ↄdecēs ſit fieri a deo.

s Depoſuerūt ḡ filij iſrl'. or. ſuū a mōte oreb. i. coronas eis impoſitas iuxta mōtem oreb. in datione legꝭ.

t Moyſes quoq; tollens taberna. in quo ↄueniebant ad eū ſenes vt dictū eſt.

v Tetēdit extra caſtra ꝓcul. ſ. duobꝫ milibꝫ cubitꝭ lōge a caſtris vt dicit Ra. ſa. ⁊ ħ etiā factū eſt ad humiliatōeꝫ ppl'i ſicut ḋ coronis dictū eſt. quia ſicut deꝰ reddebat ſe elongatū a filijs iſrl'. dicens ꝙ nō aſcēderet cū eis ita ⁊ moyſes q̄ erat mediꝰ int' ppl'm ⁊ deū ſe elōgauit a caſtrꝭ.

x Vocauitq; nomē eiꝰ tabe. federꝭ. tū q2 dñs ibi cū eo familialiter loq̄bat. vt hr̄. ⁊ tū q2 ibi decidebant cauſe q̄ poterāt eſſe cauſa ↄtentōis ⁊ diſcordie in populo. iō ſubdit. Et oīs ppl's q̄ habebat aliquā q̄ſtionē ⁊c̄.

y Cūq; egrederet moyſes. ſ. ḋ caſtrꝭ. vt iret ad taberna(culū.

z Surgebat vniuerſa plebs ⁊c̄. ad faciendū re uerentiā moyſi tanq̄ꝫ p̄lato ⁊ ſupiori.

z Deſcēdebat colūna nubis. ad deſignandū dei p̄ſentiā ſpēaleꝫ. ſequit

a Et adorabāt. ſ. deitatē in ſigno viſibili apparentē.

b Loquebat aūt dñs ad moyſen facie ad faciē. i. valde familiariter. iō ſubdit.

c Sicut ſolet loq̄ hō ad amicū ſuū non eīm tūc vidit diuinā eſſentiā. q2 cū peteret ħ

cũ dixerĩ noui te ex noĩe et inueniſti grãz corã me.[k] Si ḡ inueni grãz in conſpectu tuo: oſtẽde mihi faciẽ tuã vt ſciã te ꝛ inueniã grãz añ oculos tuos. Reſpice pplm tuũ gentẽ hãc.[l] Dixitq3 dñs Facies mea ꝓcedet te: ꝛ requiẽ dabo tibi. Et ait moyſes.[m] Si nõ tuipẽ ꝓcedas:[n] ne educas nos d̾ loco iſto[o] In q̃ eñi ſcire poterimus: ego ꝛ pplˢ tu⁹ iueniſſe nos grãz ĩ ↄſpectu tuo: niſi ambulaueris nobiſcũ. vt glorificemur ab oĩbꝰ pplˢ q̃ habitãt ſup terrã. Dixit autẽ dñs ad moyſen. Et verbũ iſtd̾ qd̾ locut⁹ es faciã[p] Inueniſti eñi grãz corã me. et teipm noui ex noĩe.[q] Qui ait[r] Oſtende mihi gloriam tuã.[s] Reſpõdit. Ego oſtendã oẽ bonũ tibi:[t] ꝛ vocabor in noĩe dñi corã te:[v] vt miſerebor cui voluero: et clemẽs ero in quem mihi placuerit. Rurſumq3 ait.[x] Non poteris videre faciẽ meã.[y] Non eñi videbit me homo ꝛ viuet. Et iterũ[z] Ecce inq̃t eſt loc⁹ apud me:[a] ꝛ ſtabis ſupra petrã:[b] Cumq3 trãſibit gloria mea[c] ponã te in foramine petre:[d] ꝛ ꝓtegã dextera mea donec trãſeam. Tollãq3 manũ meã[e] ꝛ videbis poſteriora mea:[f] faciem autẽ meam videre non poteris.

dixit ei dñs; Nõ poteris videre faciẽ meã. vt hr̃ infra.
d Cũq3 ille reuerteref in caſtra. ad viſitãdũ pplm poſt collocutionẽ cũ deo. e Miniſter er⁹ ioſue fili⁹ nun puer. i. iuuenis reſpectu moyſi. tñ ñ erat ita iuuenis q̃n iã fuiſſet fact⁹ dux exercitus in ꝓlio ↄtra amalech. vt dictũ eſt. ſ. xvij. c. Accipit etiã hic puer. i. miniſter ſicut ꝛ ĩ plurĩbꝰ alijs locis ſcripture.
f Dixit aũt moyſes Hic ↄſr ponit dñi reſpõſio gratioſa. ꝛ primo q̃tũ ad deductionẽ ppli ad terrã ꝓmiſſionis. ſcd̾o q̃tum ad reparatõez legĩ ĩ prin. ſeq̃n. c. Adhuc primo ponit r̃ſiõ dñi gratioſa reſpectu moyſi et ppli cõiter. ſcd̾o reſpectu moyſi ſingularit. ibi. Qui ait oſtẽde mihi gloriã tuã. Circa primũ ꝓmittit inſinuatõ moyſi dicẽtis dño.
g Precipis vt educã pplm iſtũ. ſ. de loco iſto. Dixerat eñi dñs c. ꝓcedenti. Vade ꝛ duc pplm ꝛc̃.
h Et nõ indicas mihi ꝛc̃. q. d. ſit ad pacem meã ꝛ ppli. licet enim dñs dixiſſet ei ꝙ mitteret angelũ cũ eis. h̄ tñ nõ ſufficiebat moyſi niſi dñs aſſiſteret mõ ꝓdicto.
i Preſertim cũ dixerĩ noui te ex noĩe. qd̾ ẽ ſignũ magne dilectõnis tãti dñi ad ſuũ ſuũ. ꝛ ꝑ h̄ inſinuat moyſes ꝙ nõ debebat eẽ ↄtent⁹ alio ductore. niſi ipẽ dñs cũ h̄ eos duceret. vt pz ex ſeq̃ntibꝰ. ideo
k Si ḡ inueni grãz in cõ. tuo oſtẽde mihi faciẽ tuã. i. te mihi familiarẽ ſicut añ fabricatõnez vituli deducẽdo me ꝛ pplm iſtũ ꝑ teipm. vñ in hebreo hr̃. oſtẽde mihi manũ tuã. ex q̃ pz ꝙ adhuc nõ petebat moyſes viſionẽ diuine eſſentie. ſ3 ĩ petitõibꝰ ſuis ꝓcedebat ordinate a minoribꝰ ad maiora. ꝓut inueniebat ſibi deũ ꝓpiciũ ĩ r̃ſionibꝰ. vñ ſubdit.
l Dixitq3 dñs fa. mea ꝓcedet. i. egomet deducã te ſicut tu petĩ. verũtñ qꝛ iſta r̃ſio nõ ſe extẽdit expſſe niſi ad moyſen. iõ petit vltra moyſes ꝙ ſe extẽdat ad pplm di.
m Si nõ tuipẽ ꝓcedas ñ ſolũ me ſ3 etiã pplm.
n Ne educas nos d̾ loco iſto. ꝑri⁹ eñi ſingularit dixerat. Oſtẽde mihi faciẽ tuã. ſ3 h̄ ponit pplˢ ſecũ loq̃ndo pluraliter. q. d. Ne educas nos. niſi ſis ductor nr̃. cui⁹ rõ ſubdit.
o In q̃ eñi ſcire poterim⁹ ꝛc̃. niſi tu eduxerĩ nos ĩ ſignis mirabilibꝰ. ſicut añ pctm̃ vituli. ꝛ ſubdit ↄceſſio dñi dicẽtis. Et vbũ iſtd̾ qd̾ locut⁹ es faciã. cui⁹ cã ſubdit.
p Inueniſti eñi grãz corã me. i. faciã ꝓpter meritũ tuũ nõ ꝓpter meritũ ppli.
q Qui ait. Hic ponit r̃ſio dñi gratioſa reſpectu moyſi ſingularit. ſicut eñi ĩ hũanis ſeru⁹ vidẽs dñm volũtariũ ad ↄcedendũ accipit audaciã pl⁹ petẽdi. ita moyſes vidẽs petitõez ſuã exauditã ꝑ ſe ꝛ ꝑ pplo gratioſe accepit audaciã petẽdi viſionẽ diuine eſſentie. dicẽs.
r Oſtende mihi gloriã tuam. i. teipſum ſicut videris in gloria tua.
s R̃ſidit. Ego oſtendã tibi oẽ bonum. In hebreo habet. Ego faciam trãſire oẽ bonũ añ te. ꝛ referf ad illud qd̾ poſtea ſubdit. Cũq3 trãſibit glĩa mea ꝛc̃. ſm Ra. ſal.
t Et vocabo ĩ noĩe dñi corã te. Alia lr̃a habet ſic. Et legã in noĩe dñi ꝛc̃. Dictio eñi hebraica q̃ eſt ibi equoca eſt legere ꝛ ad vocare. Dicit igit Ra. ſa. ꝙ ĩ trãſitu glĩe q̃ hic exprimit intelligit apparitio dei facta moyſi ſub ſilitudine hoĩs quẽ moyſes vidit tñ a ꝑte poſteriori. ꝛ vidit ibi ſcripturã in q̃ ↄtinebant. xiij. modi impetrãdi pietates diuĩas abſq3 allegatõe meritorꝫ abrae ꝛ aliorꝫ patrꝫ. Eſt igitur ſenſus ſm ipm. Et legã. i. legere te faciã. ſicut Gen. xxij. c. Dixit dñs nũc cognoui ꝛc̃. i. cognoſcere feci. In noĩe dñi corã te. i. habebis recurſũ ad impetrãdũ dei pietatẽ abſq3 meritis patrũ.
v Et miſerebor cui voluero ꝛc̃. Ac ſi dicat. nõ defecerunt pietates mee. imo ſicut fuerunt ad abraã ꝛ ad alios patres. ita erũt ad te ꝛ pplm. ita ꝙ nõ indigebis allegatiõe meritorꝫ ipſorꝫ patrꝫ ſicut prius allegaſti.
x Nõ poteris videre faciẽ meã. i. in apparitione q̃ appebo tibi ñ dabo tibi licẽtiã vidẽdi faciẽ meã
y Nõ eñi videbit me hõ ꝛ viuet. i. tal̾ viſio nõ ↄcediẗ ĩ vita pñti. Alit exponit ſm doctores nr̃os ab illo loco.
s Ego oſtẽdã tibi oẽ bonũ. i. vitã beatã l3 nõ modo.
t Ego vocabor ĩ noĩe dñi corã te. i. vocatõez electorꝫ in noticia mea exñtez mãifeſtabo tibi.
v Et miſerebor cui voluero. ac ſi diceret. ſi q̃ras q̃re aliq̃ ſũt vocati ꝛ nõ alij. ſcias ꝙ h̄ depẽdet ex ſola volũtate mea. vnde d̾r ad Ro. ix. c. Cui vult miſeref ꝛ quẽ nõ vult indurat.
x Nõ poterĩ videre faciẽ meã. qꝛ h̄ excedit facultatẽ humanã. iõ ſeq̃t.
y Nõ videbit me hõ ꝛ viuet. tal̾ eñi viſio nõ ↄcedit ĩ pñti vbi ẽ loc⁹ pugne ꝛ meriti. l3 ĩ futuro vbi talis viſio ↄcedit ꝓ ꝓmio. ſm ꝙ d̾r Ioh. xvij. c. Hec ẽ vita eterna. Sciẽdũ tñ ꝙ l3 viſio diuĩe eſſentie ñ fuerit h̄ ↄceſſa moyſi. tñ al̾s fuit ſibi ↄceſſa ĩ vita pñti ſm ꝙ dicit Aug. lib. d̾ vidẽdo deũ ad pauliñã. ꝛ d̾ h̄ habebit ſup li. Nu. vbi mag̾ h3 locũ.
z Ecce inq̃t ẽ loc⁹ apd̾ me. i. in mõte ſynai vbi ↄſueui tibi loq̃ dicebaf eñi mõs ille mõs dei vt dictũ ẽ. ſ. iij. c.
a Et ſtabis ſupra petrã.
b Cũq3 trãſibit gloria mea. In hebreo hr̃. Sup rupẽ. i. ſpẽs glorioſa. diuĩe eñi eſſentie nõ cõpetit trãſitus.
c Ponã te ĩ fo. pe. In hebreo hr̃. In cauerna rupis.
d Et ꝓtegã te dextera mea donec trãſeã. i. nõ videbis me trãſeuntẽ ĩ ſilitudine me repñtante donec trãſiero.
e Et videbis po. mea. i. ↄcedã tibi cognitõez mei imꝑfectã tñ ſicut aliq̃s vidẽs hoĩez a ꝑte poſteriori cogñat ipſũ eẽ hoĩez ñ tñ cogñſcit q̃s ſit. ſ. ſortes vl̾ plato vl̾ hmõi.
f Faciẽ aũt meã vi. ñ poterĩ. ꝑ h̄ ei ꝙ ñ vidit tũc faciẽ illi⁹ ſilitudĩs itellexit ꝙ tũc ñ ↄcederef ſibi viſio dei ꝑfecta ꝛ clara. tñ eẽ ei apparitõẽs ſẽſibiles vl̾ imagiãrie ſũt cõiter ad denotãdum illud qd̾ fit vel fieri debet intellectiue cognitioni.

In.c.xxxiij.vbi dr̄ in poſtilla.Nō eni᷑ aſcēdā tecū ⁊c̄.
Additio prima
n Ōn videt̄ ꝯuenient̄er dictū vt intelligat̄ illō qd̄ dr̄ h̄.Nō eni᷑ aſcēdā tecū.i.ꝙ nō
adeſſet eis p̄ miraculoꝝ opatōez ſicꝰ antea fuerat
nā īpoſſibile erat eis eijcere illas gētes niſi p̄ potētiā di-
uinā miraculoſe opantē.vn̄.ij.Deut.vij.Si dixeris ī cor-
de tuo ⁊c̄.Ex q̄ p̄z ꝙ ſm̄ curſū cōem nō erat poſſibile eis
niſi p̄ miracula facta vtute diuīa delere aduerſarios ſu-
os.ſicꝰ nec ab egyptijs euadere alit̄ poterāt.vn̄ alit̄ videt̄
ītelligēdū h̄ qd̄ dr̄ h̄.Nō aſcēdā tecū.Pro q̄ ſciēdū ꝙ.ſ.
xix.c.volēs deꝰ īducere ppl̄m ad obſuātiā p̄ceptoꝝ q̄ eis
daturꝰ erat p̄miſit eis.Si cuſtodieritis pactū meū eritis
mihi ī peculiū apd̄ oēs gētes ⁊ vltra eritis mihi in regnū
ſacerdotale.⁊ gēs ſctā ⁊c̄.in q̄ꝝ executōes.ſ.xxv.c.dixit.
Faciēt mihi ſanctuariū ⁊ habitabo int̄ eos.in q̄ cohabi
tatōe mādauit fieri archā ⁊ p̄piciatoriū cū cherubin int̄
q̄ locuturꝰ erat deꝰ cū moyſe illa d̄ quibꝫ mādaturꝰ erat
pp̄lo.vt in eo.c.declarat̄.in q̄bꝫ ſic ordinatis māifeſte oſtē
debat̄ reſidētia dei int̄ ppl̄m iſrl̄ tāq̄ȝ int̄ ppl̄m peculiarē
⁊ gentē ſanctā cū tn̄ nō fecerit talit̄ omi natōi.d̄ q̄ reſidē
tia intelligit̄ illud Deut.iiij.c.Que ē gens magna q̄ ha
beat deos appropinq̄ntes ſibi.⁊ mlt̄a ſilia.Nūc aūt rōe
pc̄ti cōmiſſi.q2 irritū fecerūt pactū dn̄i merito debebāt
amittere hmōi excellētiā ſeu p̄eminētiā q̄ eis fuerat ꝯceſ
ſa ſingularit̄ int̄ gētes.⁊ h̄ ē qd̄ dr̄.Nō aſcēdā tecū ſeu ī
medio tui.p̄ut in hebreo.i.nō ponā tabernaculū meū in
q̄ habitatio mea rep̄ſentat̄ ⁊ mēſa mea diuiniꝰ dant̄.et
ſacrificia mihi oblata acceptant̄ ⁊ hmōi ī medio tui.⁊ iō
ſeq̄t̄.Quia pp̄ls dure ceruicis es.⁊ iō indignꝰ ad p̄dictam
cohabitatōez diuinā mō p̄dicto.p̄t̄m cū ex h̄ poſſet eis
īminere maximū p̄iculū.eo ꝙ grauiꝰ peccarēt ſi deū ha-
berēt p̄ſentē mō p̄dicto.⁊ h̄ ē qd̄ dr̄.Ne forte diſpdaȝ te ī
via.Cōſonat p̄prie huic expōni qd̄ ſeq̄t̄.ij.Moyſes q̄ȝ tol
lēs ⁊c̄.Nō eī legit̄ moyſen habuiſſe aliud mādatū a deo
vt h̄ feciſſet niſi ex h̄ qd̄ audiuit a deo.Nō aſcēdā tecuȝ
.i.cū filijs iſrl̄.Ūn̄ ⁊ pp̄ls adorabat d̄ lōge deū deſcēden
tē ī colūna nubis ad moyſen extra caſtra.Silr̄ deꝰ loq̄-
bat̄ cū moyſe facie ad faciē extra caſtra n̄ ī caſtris.vt p̄z ī
lr̄a.q̄ oīa denotāt ꝙ reſidētia diuīe p̄ſentie ī medio pp̄l̄i
q̄ fuerat ꝯceſſa eis an̄ pc̄tm̄ pꝰ pc̄tm̄ ſubtrahebat̄ ab eis
⁊ h̄ ē qd̄ dr̄.Nō aſcēdā tecū ſeu ī medio tui.mō prius ex
poſito.vn̄ ex his ītelligebat̄ p̄hibitio fabricatōis taber
naculi ⁊ oīm ad h̄ ptinētiū qd̄ ad magnuȝ pp̄li cedebat
detrimētū.tn̄ q2 ex h̄ iudicabant̄ indigni gr̄a dei ⁊ p̄ſen
tia diuīe ꝯſolatōis.p̄ut in glo.īterlineari.tn̄ q2 ex tali co
habitatōe deꝰ opabat̄ tāq̄ȝ ambulās ī medio caſtroꝝ ad
defenſionē eoꝝ ⁊ inuaſionē inimicoꝝ.⁊ ſic eoꝝ caſtra fu
erūt ſanctificata.vn̄ ⁊ Deut.xxiij.Dn̄s eni᷑ deꝰ tuꝰ ābu-
lat in medio caſtroꝝ tuoꝝ.vt eruat te ⁊ tradat tibi inimi-
cos tuos ⁊c̄.p̄ut ſequit̄ in littera.

In eo.c.xxxiij.vbi dr̄ ī poſtil.Semel aſcēdā in medio
tui.
Additio ſecunda.
Ōc qd̄ dr̄.Semel aſcēdā ī medio tui ⁊ delebo te.
b p̄t ītelligi nō ſolū cōminatorie ſȝ p̄phetice.ſ.refe
rēdo iſta v̄ba ad ea q̄ poſtea ī aduētu xp̄i ī carnē ī
medio eoꝝ ꝯtigerūt.ſemel eni᷑ aſcēdit deꝰ.ſ.filiꝰ dei īcar-
natꝰ ī medio eoꝝ.⁊ p̄pter h̄ ꝙ erat pp̄ls dure ceruicis de-
leuit eos.ita ꝙ d̄ cetero eoꝝ ſtatꝰ nō remanſit ſub prima
forma.⁊ ex h̄ deꝰ innuebat pp̄lo ꝙ p̄pter duriciē ceruicis
eoꝝ nō expediebat eis h̄re tantā adherentiā ſeu familia
ritatē cū deo.vt ī medio eoꝝ ambularet.ne ex h̄ peccata
eoꝝ aggrauarent̄.iuxta illud Joh.xv.Si ego n̄ veniſſem
⁊ locutꝰ eis fuiſſem peccatū nō haberēt ⁊c̄.

In eo.c.xxxiij.vbi dr̄ in poſtilla.Jō dicit Ra.ſa.ꝙ per
ornatū h̄ dictū nō intelligit̄ ⁊c̄.
Additio tertia.
Et h̄ qd̄ dr̄.Jā nūc depone ornatū tuū.ſm̄ q̄ſdaȝ
c hebreoꝝ expoſitores nō intelligit̄ ꝙ deꝰ de nouo
p̄cipet eis vt deponerēt ornatū.q2 iā h̄ fecerāt.
ſȝ ītelligit̄ p̄ modū cuiuſdā approbatōis.q.d.ex q̄ eſtis
pp̄ls dure ceruicis ⁊ incurriſtis tm̄ pc̄tm̄ ꝯueniēs ē vt d̄po
natis ornamēta v̄ra ī ſignū ꝯtritōis ⁊ p̄nīe.nec optet ꝙ h̄
referat̄ ad coronas aureas q̄s recepant ī datōne legꝭ.vt
dicit Ra.ſa.h̄ eſt eni᷑ manifeſte ficticiū.cū nulla mētio d̄
hoc fiat ī ſcriptura.ſȝ plane ē intelligēdū ſicꝰ nr̄a trāſlatō
dicit.ſ.ꝙ nullꝰ ex more indutus eſt cultu ſuo.vn̄ ſequit̄.
vt ſciā q̄d faciā tibi.ſ.cū videro te humiliatū.⁊ h̄ qd̄ dr̄
Sciā.intelligendū eſt p̄ut in poſtilla.

In eo.ca.xxxiij.vbi dr̄ in poſtilla.Dixit autē moyſes.
Hic ꝯſir ponit̄ miſſio ⁊c̄.
Additio quarta.
Jrca p̄tima d̄ his q̄ ꝯtinent̄ in h̄.c.ab h̄ loco.Di
c xit aūt moyſes vſq̄ȝ ī finē.Silr̄ ⁊ ī ſeq̄n.c.multe
varietates int̄ expoſitores inueniunt̄ tā hebreos
q̄ȝ latinos q̄ꝝ repetitio eſſet magꝭ faſtidioſa q̄ȝ vtilis.vn̄
meliꝰ videt̄ vt illꝭ varietatibꝫ p̄termiſſis q̄ndā expoſitio
nē q̄ ſaluo meliori iudicio videt̄ magꝭ ꝯſona lr̄e ⁊ rōi p̄-
ponā.q̄ lȝ in aliq̄bꝫ ꝯcordat cū poſtil.in multis tn̄ ab ea
deuiat.⁊ ſic diſcretꝰ lector eligat ſibi meliorē.Jn primis
aūt q̄rēdū videt̄ cur moyſes petijt a deo h̄re maiora ſeu
p̄fectiora poſt pc̄tm̄ vituli q̄ȝ antea.Nō eī legit̄ antea pe
tiuiſſe q̄ ē angelū volebat deꝰ mittere cū pp̄lo.ſ.xxiij.c.
q̄n̄ ei dixit deꝰ.Ecce ego mitto angelū meū ⁊c̄.Silr̄ nec
legit̄ q̄ſiuiſſe ꝙ deꝰ oſtēderet ſibi vias ſuas nec gloriā ſuā
⁊ hmōi an̄ pc̄tm̄ ſȝ tm̄ poſt.vt ī h̄ loco qd̄ videt̄ dignū ad-
miratōe.nā p̄ut.ſ.xxxij.c.dictū fuit ī poſtilla.Ex p̄uerſi-
tate ſubditoꝝ ſeq̄t̄ deiectio honoris ſui p̄lati magꝭ q̄ȝ ſui
p̄fectꝰ Ad qd̄ dicēdū ꝙ lȝ moyſes credēdꝰ ſit fuiſſe in ma
gna p̄fectōe poſtq̄ȝ vocatꝰ eſt a deo ⁊ ſp̄ealr̄ tp̄e datōis
legꝭ q̄n̄ fuit ſeq̄ſter int̄ deū ⁊ ppl̄m.vt h̄r̄ Deut.v.nihil-
ominꝰ tn̄ tenēdū ē eū poſtea p̄feciſſe tā in vita ꝯtēplati
ua q̄ȝ actiua.d̄ ꝯtēplatiua p̄z ſaltē p̄ ieiuniū ī q̄ p̄ſeuera-
uit p̄.xl.dies vt ſupra Exo.xxiiij.c.reſidēs ī ꝯſortio diuio
ſemp̄.Legit̄ ei.Fuit ibi cū dn̄o.xl.diebꝫ.⁊.xl.noctibꝫ.pa-
nē nō comedit ⁊c̄.p̄ ieiuniū aūt mēs liberiꝰ eleuatur ad
ſublimia ꝯtēplāda.vn̄ ſm̄ Aug.ieiuniū mentē eleuat Et
iō d̄ daniele legit̄ ꝙ poſt ieiuniū triū hebdomadaꝝ reue
latōez accepit a deo.Ex q̄ ſeq̄t̄ ꝙ ī tāto ieiunio ⁊ cū tāta
ſeparatōe a mūdanis ⁊ corpalibꝫ ⁊ cum ꝯtinua adherētia
ad deū mēs ipiꝰ moyſi maxie eleuaret̄ ī diuīa ꝯtēplatōe
in vita actiua etiā legit̄ maxie p̄feciſſe poſt lapſū pp̄li ī
pc̄tm̄.primo ī vltōe quā exercuit ꝯ ydolatras ex zelo iu-
ſticie p̄cipiēs ſuis.ſ.leuitis.Occidat vnuſq̄ſq̄ȝ frēz ⁊ ami-
cū ſuū ⁊c̄.in q̄ maxie demōſtrauit nō ſolū ſe h̄re iuſticiā
q̄ maxie ptinet ad vitā actiuā.ſȝ etiā eſuriē iuſticie.de q̄
ſaluator Mat.v.c.Beati q̄ eſuriūt ⁊ ſitiunt iuſticiā ⁊c̄.
vn̄ in ſcd̄a ſcd̄e.q.cxxxix.arti.ij.in corpe q̄ōnis.ꝙ aliq̄s n̄
ſolū v̄tuoſa opa faciat q̄ cōiter dicunt̄ opa iuſticie.ſed ꝙ
faciat ea inſatiabili q̄dāmodo deſiderio qd̄ p̄t ſignifica
ri p̄ famē ⁊ ſitiȝ iuſticie.vn̄ ⁊ facta vltōe dixit leuitis oſtē
dens ſe viſceralit̄ approbare p̄dictā vltionē diuini hono
ris.Cōſecraſtis hodie manꝰ v̄ras dn̄o ⁊c̄.Oſtēdit etiā ſe
charitate p̄rimoꝝ internalē h̄re cū ſtatim facta vltōe re
uerſus ad dn̄m ait.Aut dimitte eis hāc noxam aut dele
me d̄ libro quē ſcripſiſti.Ex q̄bꝫ māifeſte p̄z ꝙ licꝫ pp̄ls
poſt pc̄tm̄ cōmiſſū meruit amittere ornatū ſuū qd̄ p̄ti-
net ad detrimētū dignitatis ſeu p̄fectōis eoꝝ q̄litercunq̄ȝ
exponat̄.moyſes tn̄ meruit maiora ⁊ potiora q̄ȝ p̄riꝰ rōni
bus ſupradictis.⁊ iō poſt p̄dicta ⁊ nō an̄ d̄ eo legit̄ ſtatiȝ
ſupra.Loq̄bat̄ dn̄s ad moyſen facie ad faciē.ſ.māifeſta
viſione.p̄ut ī glo.Sicꝰ loq̄ ſolet hō ad amicū ſuū.qd̄ n̄ le
git̄ d̄ aliq̄ patriarcha ſeu p̄p̄ha.ꝙ eni᷑ legit̄ d̄ Jacob Gen.
xxij.c.Uidi dn̄m facie ad faciē.intelligit̄ ad lr̄aȝ d̄ āgelo

loq̄nte cū iacob.vñ ibidē vbi dr̄ de⁹.habet̄ in hebꝛeo he
loym.qđ eſt nomē cōmunicabile angel̄ ⁊ iudicibꝰ.h aūt
vbi dr̄ dn̄s.ponit̄ nomē tetragrāmaton incōmunicabi-
le.qđ etiā legit̄.j.Deut̄.v.Facie ad faciē locut⁹ eſt vobiſ
dn̄s ⁊c̄.h intelligit̄ ſm Aug̃.ꝓpter rex euidentiā.⁊ qdam
modo diuine maieſtatꝭ pſentiā d̄ q̄ dubitare nō poſſit.nō
tū ibi dr̄.Sic loq̄ ſolet hō ad amicū ſuū.ſic h.ſꝫ pot⁹ cō
trariū.dicit eīs.Timuiſtis ignē ⁊ nō aſcēdiſtis i monte
moyſi vo ſic familiariter deus loq̄baſ.q̄ q̄cunq̄ terrore
impediēte ſublato ꝯcept⁹ ſuos deo expꝛimeret ⁊ eius re
uelatōes manifeſte hr̄et vt in ꝓpoſito ſatis apparet.quā
tū pfectōes nō legit̄ p̄ri⁹ habuiſſe.Preſupponendū ē etiā
ad expoſitōez lr̄e q̄ moyſi nō fuit cōmiſſū ante ieiuniū ⁊
alia p̄dicta q̄ poſt ieiuniū ſunt ſecuta vt duceret ꝓpl̄m.
ſꝫ q̄ duceret̄ ipe moyſes ⁊ ꝓpl̄m p angelū.vñ.s.xxxij.Ec-
ce ego mittā angelū meū ⁊c̄.cui quidē angelo moyſes ⁊
ꝓpl̄s tenebat̄ obedire.dr̄ eīs ibi.Obſua eū ⁊ audi vocē
ei⁹ ⁊c̄.Nūc aūt poſtq̄ moyſes fuit ad maiorē pfectōem
ſubleuat⁹ vt dictū eſt cōmiſſus fuit ſibi q̄ſi ſingulariter
ducat⁹ ppl̄i.Vñ ſupra.xxxij.Tu aūt vade ⁊ duc populū
iſtū.cū h etiā fuit dictū ſibi q̄ hr̄et āgelū p̄cedētē ſe.vñ
dicit Angel⁹ me⁹ p̄cedet te.q̄ q̄dē angel⁹ videbat̄ mitti
vt p̄curſoꝛ ſpēaliter ad expellēdos aduerſarios.vñ.s.eo
dē.c.Mittā p̄curſorē tuū angelū vt eiciat ⁊c̄.q̄ꝛ tū non
expꝛimebat̄ an iſte angelus d̄ q̄ mō loquit̄.p̄curſoꝛ eſſet
tm̄.an p̄curſoꝛ ⁊ p̄ceptoꝛ ſic d̄ pꝛimo angelo dictū fuit i
xxxiij.c.s.dicto.idcirco rōnabilr̄ petebat moyſes huius
dubij declaratōez dicēs.Dixit autē moyſes ⁊c̄.q.d.Ex q̄
p̄cipis mihi d̄ nouo educere ppl̄m iſtū vellē vt indica-
res mihi quē miſſur⁹ ſis mecū.ſ.an angelū p̄ceptorē et
p̄curſorē cui ego debeā obedire i regimine ppl̄i.an ange
lū p̄curſorē tm̄.⁊ ad expellēdas gētes miſſū nō rō ad re-
gimē ppl̄i.⁊ ſequit̄.Preſertim cū dixerꝭ noui te ex noīe
⁊ inueniſti grām corā me ⁊c̄.in q̄bꝰ v̄bis rōēz ſue dubi-
tatōis fortificat.q.d.ex q̄ me tu approbaſti.qđ intelligit̄
p h qđ dr̄.Noui te ex noīe.⁊ ſīr teſtarꝭ q̄ inueni grāz co
rā te.nō īmerito eſtimare poſſū q̄ nō mittas angelū me
cū vt mihi p̄cipiat in regimīe ppl̄i ſꝫ q̄ a te ſolo ⁊ īmedi
ate p̄cedā in hmōi regimīe.vñ in p̄miſſis intelligit̄ moy-
ſes implicite petiuiſſe q̄ regimē ppl̄i eſſet ſibi a deo cō-
miſſū ſine alicui⁹ angeli p̄ſidentia.Si aūt q̄rat̄ q̄n dixit
dn̄s ad moyſen.Noui te ex noīe.Dicēdū q̄ lꝫ h nō legat̄
fuiſſe dictū antea moyſi tū ſufficit autoritas ſcripture ad
h vt credat̄ ſibi fuiſſe dictū ſic in mltis alijs locis ſacre
ſcripture h ꝯtingit.Vel dicēdū q̄ licꝫ p̄dicta v̄ba ſub ea
dē forma nō fuiſſent dicta moyſi.equalēter tū ſeu inter
p̄tatiue intelligunt̄ ſibi fuiſſe dicta.⁊ h cū ſupra.xxxij.c.
legit̄ deū dixiſſe moyſi.Dimitte me vt iraſcat̄ furoꝛ me⁹
ſatis dat̄ intelligi moyſen meruiſſe grāz apud dn̄m.vñ
Greg.ſup his v̄bis q̄ſi in pſona dei loquens moyſi ſic
ait.Penſa q̄tū apud me valeas.⁊ cognoſce q̄ obtinere
poterꝭ q̄cq̄d p ppl̄o exoras.hec ille.in h autē qđ ſequit̄.
Faciāq̄ te in gentē magnā.ſ.in generatōes ſanctoꝝ.put
i glo.ſatis oſtdit̄ moyſen fuiſſe notū ſingulari mō apud
deū.cū generatio ſctōꝝ q̄ ab abꝛaā deſceſura erat ab ip-
ſo moyſe ſi voluiſſet deo diſponēte deſcēdiſſet.vlterius
aūt ſeq̄t̄ in lr̄a.Si ḡ inueni grām in ꝯſpectu tuo ⁊c̄.put
v̄itas hebꝛaica hꝫ. Circa qđ attendēdū ē qđ iſta v̄ba
ꝯtinuant̄ i ſn̄ia p̄cedētibꝰ.Ad qđ ſciēdū q̄ ad h q̄ hmōi
officiū.ſ.regimē ppl̄i ꝯuenienter moyſes exq̄ret̄ opꝫbat
vt moyſes eſſet a deo cōpetēter infoꝛmat⁹ d̄ his q̄bꝰ de⁹
regit rōnabilē creaturā.⁊ h ꝓpter duo.pꝛimū vt regimen
ip̄i⁹ moyſi ꝯfirmaret̄ q̄tū poſſibile eſſet diuino regimini
qđ eſt optimū.ſecundū vt cū aliq̄ occurrerēt i ppl̄o ſup
q̄bꝰ opꝫteret vt moyſes deū oraſſet fuiſſet ipe inſtruct⁹ d̄
his q̄ erāt deo bn̄placita vt oratio ſua eſſet efficax.iuxta

illud qđ ecc̄lia orat i quadā collecta dicēs.Vt petētibꝰ
deſiderata ꝯcedas.fac nos q̄ tibi ſunt placita poſtulare
Idcirco dr̄.Si ḡ inueni grāz i ꝯſpectu tuo.ſ.vt h regimē
mihi cōmittas mō p̄dicto.oſtde mihi vias tuas vt ſciā
te.cui⁹ ſenſus eſt.nā vniuerſe vie dn̄i q̄bꝰ mundū regit
miſcd̄ia ⁊ v̄itas.ſ.⁊ iuſticia ſunt ſm pſ.q̄ q̄dē vie lꝫ no-
bis ad plenū inueſtigabiles ñ ſint.iuxta illud ad Ro.xi.
c.Inueſtigabiles vie ei⁹.tū participatiue ab hoībꝰ p̄ſer
tim pfectꝭ cognoſcūt̄.vñ q̄ eas diuino munere cognoſcit
deū dr̄ noſſe.iuxta illud Iere.ix.c.In h glіet̄ q̄ gl̄iat̄ ſci
re.⁊ noſſe me ⁊c̄.⁊ h eſt qđ dr̄.Oſtde mihi vias tuas ⁊c̄.
.ſ.vt poſſim te imitari in hmōi regimīe.⁊ in hoc innuit
moyſes pꝛimā rōēz ſue petitōis ſupꝛadictā.nec talis imi
tatio dꝫ impoſſibil̄ eſtimari.nā ſaluatoꝛ dicit Luc.vi.c.
Eſtote miſicordes.Et ſequit̄ in lr̄a.Et inueni grām ante
oculos tuos.ſ.in impetratōe eoꝝ p q̄bꝰ oꝛabo.⁊ in h in
nuit ſcd̄az rōēz ſue petitōis.⁊ q̄ꝛ iſta petebat moyſes ꝓpt̄
bonū ppl̄i q̄ maxie indigebat bono regimine.⁊ q̄ oratio
moyſi p eis cū occurreret neceſſitas hr̄et efficaciā impe-
trādi.io ſequit̄.Reſpice ppl̄m tuū gentē hāc.q.d.nō peto
q̄ mea ſunt ſꝫ q̄ tua ſunt.nā gēs iſta ppl̄s tu⁹ eſt.Ad qđ
rn̄dit de⁹.Facies mea p̄cedet te ⁊ requiē dabo tibi.cui⁹
ſenſus ē q̄ ipemet deus volebat deducere ip̄m moyſen
abſq̄ aliq̄ medio ſic petebat vt ſic daret ſibi requiē.ſ.ſuf
ficientiā eoꝝ q̄ deſiderabat.vñ in h ſolū videt̄ de⁹ rn̄dere
ad pꝛimā petitōez implicitā ip̄i⁹ moyſi in q̄ volebat q̄ nl̄
lus angel⁹ interponeret̄ in regimīe ppl̄i.nō aūt p h fuit
rn̄ſum ad ſcd̄az.ſ.illā in q̄ dixit.Oſtēde mihi vias tuas
⁊c̄.q̄ q̄dē rn̄ſio fuit h p̄termiſſa.eo q̄ moyſes nō ſolū de
ſiderabat requiē ſuā.ꝓpꝛiā habēdo diuinā gubernatōez
īmediatā q̄ ad ſe ſꝫ etiā q̄ ad ppl̄m.ſic q̄ de⁹ ambularet
cū eis p cohabitatōnez i tabernaculo i medio ppl̄i.put
fuit ante peccatū p deū oꝛdinatū.s.Exo.xx.c.vñ ſequit̄.
Ait moyſes.Si nō tuipe p̄cedas ⁊c̄.q̄liter aūt ipe pete-
bat q̄ de⁹ eos p̄cederet ſtatim declarat dicēs.In q̄ eīs
ſcire poterim⁹ ego ⁊ ppl̄s tu⁹ inueniſſe nos grām in ꝯ
ſpectu tuo niſi ambulauerꝭ nobiſcū ⁊c̄.In q̄ petebat vl
tra p̄dicta i ſignū diuie placatōis q̄ tabernaculū federꝭ
in q̄ de⁹ facie ad faciē loq̄bat̄ moyſi qđ tūc erat ꝓpt̄ pctm̄
ppl̄i elōgatū extra caſtra.vt.s.eo.c.reduceret̄ īfra caſtra
i q̄ ſciret̄ q̄ nō ſolū moyſes ſꝫ etiā ppl̄s inueniſſet grāz i
ꝯſpectu dn̄i.vt ſic gl̄ificaret̄ ab oībꝰ ppl̄is.put lr̄a ime-
diate ſeq̄ns declarat.ad qđ ſequit̄ rn̄ſio dn̄i.ſ.Dixit aūt
dn̄s ad moyſen ⁊c̄.Ex q̄bꝰ v̄bis videt̄ deū ꝯceſſiſſe moy-
ſi duo.vnū eīs implicite.qđ etiā iplicite petierat.ſ.q̄ re
gimē ppl̄i eſſet p deū ⁊ nō p angelū.ſcd̄m aūt q̄ de⁹ ābu-
laret cū ppl̄o p cohabitatōez i tabernaclo p̄dictā.q̄ꝝ pꝛi-
mū pꝫ i executōe.tū q̄ꝛ nō legit̄ in toto pceſſu moſayce
vite q̄ fiat mētio d̄ angelo loq̄nte cū moyſe vel ei appa-
rēte poſt h ſic antea.tū q̄ꝛ d̄ ioſue īmediate ſucceſſore ip
ſi⁹ moyſi legit̄ Ioſue.v.c.q̄ apparuit ei angel⁹ i pſona viri
cū gladio euaginato.di.Ego ſum pꝛinceps exercit⁹ dn̄i
nūc veni.q.d.put exponit̄ ab antiq̄s.Ego fui impedit⁹
tpe moyſi mgr̄i tui ſic nūc venio.cui ioſue inclinat⁹ i ter
rā dixit.Quid dn̄s me⁹ loquit̄ cū ſuo ſuo.Ex q̄ pꝫ q̄ ſub
iectio p̄ſidētis ppl̄i iſraelitici ad angelū icepit a ioſue ñ
aūt a tpe moyſi.facit etiā ad h q̄ legit̄ Deut.xxxij.c.vbi
agit̄ d̄ deductōe ppl̄i p deſertū dicit.Dn̄s ſol⁹ dux ē eoꝝ
⁊ nō fuit cū eo de⁹ alien⁹ ⁊c̄.vñ in h qđ dicit̄.Dn̄s ſolus
intelligunt̄ excludi angeli a ducatu illius ppl̄i.in h aūt
qđ ſequit̄.Et nō fuit cū eo de⁹ alien⁹ intelligunt̄ excludi
demones.Executio aūt ſcd̄i ꝯceſſi.ſ.d̄ cohabitatōe diui-
na in medio ppl̄i patet manifeſte.cū poſt p̄dicta ſtatim
fuit mādata executōi fabꝛicatio tabernaculi ſicut pꝛiuſ
ante peccatū fuerat oꝛdinatū.⁊ iō dn̄s durāte hac collo
cutione cū moyſe mādauit p̄ſcindi duas tabulas vt ſup

eis ſcriberent verba in primis tabulis ſcripta. in q̄ ma-
nifeſte demonſtrauit ꝙ volebat tabernaculū fieri. in q̄
archa teſtamēti cū p̄dictis tabulis erat principalis ⁊ ꝑ
ↄ̄ns recōciliatio ppl̄i ad deū fuit in h̄ ↄceſſa. Cōſeq̄nter
aūt q2 p̄dicta tā gratioſa de⁹ ↄceſſerat ꝑplo ex meritꝫ ip-
ſi⁹ moyſi dicit ei reddēs cām hui⁹ ↄceſſionis. Inueniſti
eñ grāꝫ corām me ⁊c̄. q. d. iſta nō ↄcedo intuitu ppl̄i nec
etiā ꝑ merita patꝝ ſꝫ q2 inueniſti ⁊c̄. Jdō moyſes accepit
qdāmodo audaciā vlteri⁹ petēdi ſūmū bonū qd ab hoīe
ſupnaturalr̄ p̄t attingi. ſ. clarā viſionē diuie glīe q̄ idem
eſt cū eſſentia diuina. vn̄ ait. Oſtēde mihi gloriā tuam.
Circa quā petitionē q̄dā hebrei ſpēalit̄ Ra. moy. egypti
us i ſuo libro ꝺ directōe pte. ij. magnā mouet difficulta
tē dicēs. magnū incōueniēs eſſe ꝙ moyſes petiuiſſet a
deo illud qd ē impoſſibile i hac vita. infra eñ dr̄. Nō vi
debit me hō ⁊ viuet. ſꝫ h̄ dubiū nō videt̄ eſſe difficil̄ ſo-
lutionis. tñ q2 volūtas ſm ph̄m eſt impoſſibiliū. petiti-
ones aūt ſunt eoꝝ q̄ hō vult. tñ q2 licet ſit h̄ impoſſibile
ſm naturā nō tñ eſt ipoſſibile apud deū q̄ eſt ſupra natu
rā. vn̄ ⁊ hec viſio fuit ↄceſſa moyſi ſm Aug. de videndo
deū. licet nō in h̄ loco. vt p3 ꝑ lrāꝫ dicentē. Nō poteris
videre faciē meā. ſeq̄t̄. ait. ſ. de⁹. Ego oſtēdā nomē bonū
tibi. vbi in hebreo h̄r put i poſtilla. Ego trāſire faciā oē
bonū meū añ te. ad cui⁹ intellectū attēdendū ē ꝙ moy-
ſes ꝺ duabꝫ ſuis petitōibꝫ petebat riderī a deo. vna. ſ. i
q̄ petiuerat ſcire vias dñi. cū ſupra dixit. Oſtēde mihi vi-
as tuas vt ſciā te ⁊c̄. Alia v̄o in q̄ petiuit videre gloriāꝫ
dei. ſ. diuinā eſſentiā cū dixit. Oſtēde mihi gloriā tuā. vt
dictū eſt. Ad q̄s duas petitōes de⁹ ſibi rn̄dit ab iſto lo-
co vſq3 ad finē. c. q̄ q̄dē rn̄ſio diuidit̄ i tres ptes ſm tria
diſtincta q̄ deus moyſi ſucceſſiue rn̄dit. primū. ſ. cū dicit.
Nā ego trāſire faciā oē bonū ⁊c̄. ſcōm cū dicit. Rurſū
q3 ait. Nō poterꝭ ⁊c̄. tertiū cū dicit. Et iterꝝ. Ecce inq̄t loc⁹
eſt apud me ⁊c̄. Circa primū ſciēdū ꝙ bonū diuinū p̄t
dupliciter intelligi. vno mō ꝓ ipa bonitate diuia q̄ eſſen-
tialiter eſt ipe de⁹ q̄ eſt ſummū bonū increatū. alio mō ꝓ
bono vniuerſi qd ad primū bonū ordinat̄. ſicut bonū ex-
ercit⁹ ordinat̄ ad bonū ducis ſm ph̄m in. xi. meta. Vn̄ ꝑ
h̄ qd dr̄ hic. Trāſire faciā ⁊c̄. intelligēdū eſt vtrūq3 bonū
p̄dictū nō eñ dixit. Trāſire faciā bonū meū corā te. ſed
oē bonū. qd vtrūq3 cōp̄hendit. Bonū aūt vniuerſi
creatū maxie videt̄ ↄſiſtere i bonitate diuie ꝓuidentie
q̄ mūd⁹ gubernat̄ ꝓut ordinat̄ in ipm deū. vt dictū eſt
in q̄ q̄dē gubernatōe creature rōnales ſingulariori mō
regunt̄ a deo q̄3 alie. vn̄ apl̄s prima Cor. ix. Nunq̄d ꝺ bo
bus cura eſt deo. qd non eſt ſic intelligēdū vt boues to
taliter ſubtrahāt̄ a cura diuie gubernatōis q̄ ꝓprie cōpe
tit rōnali creature q̄ nō ſolū gubernant̄ a deo ꝑ h̄ ꝙ mo
uent̄ ab ipo deo in eis interi⁹ opante. ſꝫ etiā ꝑ h̄ ꝙ a deo
inducunt̄ ad bonū ⁊ retrahunt̄ a malo ꝑ p̄cepta ⁊ ꝓhibi
tiones p̄mia ⁊ penas. ꝓut in prima pte. q. ciij. arti. v. in
rn̄ſione ad. ij. arg. Et iſte ſūt vie dñi q̄s moyſes petebat
ſibi a deo oſtēdi cū dixit. Oſtēde mihi vias tuas ⁊c̄. ſ. vt co
gnoſceret q̄ñ de⁹ ꝑ miſericordiā ⁊ v̄itatē ſeu iuſticiāꝫ q̄
ſunt vie dñi. ⁊ qdāmodo vident̄ oppoſita creaturā rōna
lē regebat. ad quē aūt finē moyſes iſta petabat dictū eſt
ſ. in h̄ igit̄ ꝙ de⁹ dicit. Ego trāſire faciā oē bonū meūꝫ
ante te. ↄceſſit moyſi ꝙ vtrūq3 bonū p̄dictū faceret trāſi-
re añ moyſen. ſ. in ſpecie glīoſa ipm deū repn̄tante ⁊ etiā
diuinā gubernatōeꝫ p̄dictā. Seq̄t̄ in lrā. Et vocabo i no
mine dñi corā te. qd v̄bū exponit̄ in poſtilla. de vocatōe
electoꝝ i noticia diuia exiſtiū qd nō videt̄ ↄueniēter di-
ctū. tū q2 nō ↄuenit lr̄e. tū q2 nō legit̄ ꝙ moyſes h̄ peti-
uiſſet nec etiā fuiſſet ſibi oſſuꝫ. tū q2 h̄ eſſꝫ ↄ autoritatē
eccl̄ie q̄ i collecta dicit. De⁹ cui ſoli cognit⁹ eſt numerus
electoꝝ. vn̄ dictū v̄bū videt̄ eſſe exponēdū ↄtinuādo ipꝫ
ad p̄cedētia ſic. dixerat eñ de⁹ moyſi ſtatim. ſ. Ego trāſi
re faciā oē bonū meū añ te ⁊c̄. qd intelligit̄ ꝑ ſpēm repn̄
ſentātē vt dictū ē. ⁊ q2 itelligētia op⁹ ē i viſione. vt habet̄
Dan. x. idcirco ſubdit. Et vocabo ⁊c̄. vbi in hebreo poni
tur v̄bū qd indifferēter ſignificat vocare. clamare ſeu le
gere. ⁊ ē ſenſus. ꝙ ea q̄ ꝑ illā ſpēm glīoſāꝫ trāſeuntē rep-
ſentabant̄ declararent ipi moyſi. ꝑ h̄ ꝙ de⁹ corā ipo moy
ſe vocaret ſeu legeret nomen ſuū. ſ. diuinū ipm ſic expri-
mēdo vt moyſes intelligentiā hēret p̄dictoꝝ. qd totū fuit
impletū ꝓut i ſeq̄n. c. ↄtinet̄ vbi dr̄. Quo tranſeūte corā
eo ⁊c̄. ꝓut ibidē exponet̄. ⁊ q2 vie dñi q̄ oſtēſe fuerūt moy-
ſi ꝓ maiori ⁊ notabiliori pte vident̄ ſonare miſcōiam ⁊
pietatē ſeu remiſſionē peccōꝝ ⁊ hmōi. ⁊ cū dr̄. Miſericorſ
⁊ miſator ⁊c̄. ne forte ex h̄ moyſes putarꝫ ꝙ iſta reſpectu
delinq̄ntis intelligerent̄. idcirco ſubdit. Miſebor cui vo
luero. h̄ eſt dicere ꝓut in glo. gratuita ⁊ ſpōtanea ē oībꝫ
dei miſcōia. cū eñ miſeret̄ grā eſt. cū v̄o indurari ꝑmit-
tit iuſtū iudiciū ē q̄3uis occultū. hec in glo. Sequit̄ ſcōa
ps rn̄ſiōis cū dr̄. Rurſūq3 ait. Nō poterꝭ vidē faciē meā
meā ⁊c̄. cui⁹ ſen̄ ↄtinuat̄ ad p̄dicta ſic. Quia ſtatī de⁹ di
xerat ſupra moyſi. Ego trāſire faciā ⁊c̄. qd intelligit etiā
ꝺ bono increato vt dictū ē. ne ex h̄ forte moyſes putaret
ſibi ↄceſſū eſſe videre ipāꝫ dei faciē ſeu eſſentiā ꝓut peti-
uerat. idcirco expſſit ꝙ i h̄ nō ↄcedebat̄ ſibi talis viſio. q2
nō ptinet exn̄tibꝫ i hac vita. vn̄ Greg. in homel. Qdiu
eñ h̄ mortalr̄ viuit̄ videri ꝑ q̄ſdāꝫ imagines de⁹ p̄t. ſꝫ ꝑ
ipāꝫ nature ſue ſpeciē nō p̄t videri. Seq̄tur tertia ps re-
ſpōſionis vbi dr̄. Ecce inq̄t loc⁹ eſt apud me ⁊c̄. in q̄ de⁹
declarat moyſi illud qd ꝺ ſuis petitōibꝫ aſſecutur⁹ eſſet
⁊ primo aſſignādo ſibi locū cū dicit. Ecce inq̄t loc⁹ ē apd
me ⁊c̄. exponat̄ ꝓut i poſtilla. ſcōo oſtēdendo ſibi modū q̄
p̄dicta eſſent ſibi oſtēdenda ⁊ hoc cū dicit. Cūq3 trāſibit
glīa mea. vſq3 ibi. Faciē aūt meā videre nō poterꝭ ⁊c̄. Ad
cui⁹ intellectū ſciēdū ꝙ ſm ſctm̄ Tho. in prima pte. q. i.
arti. ix. in cor. q. Et eſt ↄ̄is opinio ſc. oīꝫ doctoꝝ. in ſacra
ſcriptura tradunt̄ nobis ſpūalia ſub metaphoris corpa
liū. vn̄ i h̄ loco metaphorice ſunt intelligēda duo. vnū ē
cū dicit. Protegā te dextera mea ⁊c̄. Qd intelligit̄ ad ſili
tudinē hoīs q̄ nō p̄t videre aliū tranſeuntē corā ſe ꝓpter
h̄ ꝙ ꝓtegit̄ ꝑ manū ei⁹ ne ipm videat ⁊ poſt trāſitū alio
auferēte manū ſuā videt poſteriora illi⁹ trāſeuntꝭ. nō āt
faciē ei⁹ q̄ iā trāſiuerat ab ipi⁹ oculis. Aliud metaphori
cū eſt ꝙ ꝑ faciē dei in hoc loco ſicut in multꝭ alijs intel
ligit̄ metaphorice diuia eſſentia. ꝑ poſteriora v̄o intelli-
gunt̄ in h̄ loco effect⁹ diuie ꝓuidētie i creaturꝭ. q2 effect⁹
eſt poſterior ſua cā. vn̄ in hac tertia pte de⁹ ↄceſſit moyſi
ꝙ trāſeunte gloria ſua ante eū. ſ. ꝑ ſpeciē glorioſāꝫ ipm
bonū increatū ⁊ bonū creatū ab ipo ꝓcedens repn̄tā-
tē ꝓut in prima parte rn̄ſionis dixerat. Ego trāſire faci-
am ⁊c̄. ꝙ tūc videret poſteriora ei⁹. ſ. effectus diuine gu-
bernationis qui ſunt ꝓprie vie dñi. quas moyſes primo
ſcire petiuit. ſed cū hoc tamē faciem domini nō videret
rōne tacta in ſecūda particula rn̄ſionis. Sꝫ circa hoc no
tandū ꝙ nō ſolū fuit cōceſſum moyſi ſcire vias dñi que
ſunt eius poſteriora ſed etiā qualiter iſta emanāt a ſua
cauſa q̄ eſt facies dei ſeu diuina eſſentia licet ipſa eſſen-
tia diuina a moyſe nō videret̄ qd intelligit̄ in hac meta
phora. nā tā facies q̄3 poſteriora corā moyſe tranſierunt
modo p̄dicto. ſed noticiā poſterioꝝ habuit perfectā. ꝓut
dicit. Et videbis poſteriora mea. Jlle eñ qui poſteriora
alicui⁹ videt ſcit illa eſſe poſteriora illius licet faciē ei⁹
nō videat. Qualiter aūt iſta intelligant̄ declarata fuiſſe
moyſi in ſeq̄nti capitulo vbi iſte ꝓmiſſiones fuerūt im
plete amplius ſunt declaranda i illo loco ſcilicet vbi di-
citur. Quo tranſeunte ⁊c̄.

Replica correctoris ↄtra Burgenſem delirantem.

ꝟi.c.xxxiiij.vbi poſtillatoꝛ exponit illud. Nõ aſcẽ-
dã tecũ. qd videlicet intelligat̃ ꝺ miraculoꝝ opa
tione. Burg. dicit illud incõuenienter dictũ. quia
poſt ĩ electões gentiũ miraculoſe de opabat̃. vñ dicit ꝙ
debebat exponi ꝺ cohabitatõne dñi ĩ medio ꝑpl'i ĩ taber-
naculo ⁊ ꝓpiciatorio. ſ; tũc argumẽtũ burg. valet ↄtra ſe
ſicut ↄ poſtillatorẽ. q2 poſt ꝑ oẽm modũ cohabitabat. re
ſpõſa dabat. ⁊ ſacrificia acceptabat ⁊c. quẽadmodũ bur
gẽſis enumerat. Reſpõdeo igit̃ ad argumẽtũ ꝑ ↄcordia
vtriuſq; ꝙ h' dictũ. Nõ aſcẽdã tecũ. ↄditionẽ ſubintelli-
git. ſcilicet niſi penitueris. ꝑut etiã burg. dicit. ſ; q2 ꝑpl's peni
tuit ꝺ peccato vituli ⁊ hodie iudei h' pctm̃ deteſtant̃ id-
circo aſcẽdit cũ eis. ⁊ ꝑ miraculoꝝ opationẽ q̃ ad expoſi
tionẽ poſtillatoris ⁊ ꝑ cohabitatõez q̃ ad expõnẽ; burg.

Itẽ in eo. c. Burg. facit longã digreſſionẽ in q̃ tangit
aliqua q̃ apud multos ꝓbabilia nõ ſunt. trãſeo tñ ea ni
ſi vbi notat poſtil. In primis vt poſtilatoꝛ ſuet ordinẽ
eccl'iaſtice hierarchie ad angelicã hierarchiã; exponit h'
capitulũ. ꝙ ducat' ꝑpl'i fuerit cõmiſſus moyſi ſub dire-
ctione angelica potiſſime principis ſynagoge. Burgẽſ.
aũt vult ꝙ moyſes petierit a dño ꝑpl'i ducatũ ĩmediate
ſine alicui' angeli ꝓſidẽtia. ⁊ ꝙ de' ↄceſſerit ei ĩmediatũ
regimẽ ꝑpl'i abſoluẽdo michaelẽ a principatu vſq; ad tẽ
poꝛa Ioſue. q̃ facta ſunt ꝓpter moyſi perfectionẽ quã ha
buit poſt pctm̃ vituli. ꝑut late declarare nitit̃ burgẽſ. ĩ
ipa digreſſione. ſ; ſalua pace grandipendẽtiũ delirantẽ
ra. Burg. iſtud dictũ nullũ habet fundamẽtũ ex autẽn-
tica ſcriptura. nã ꝙ michael princeps ſynagoge fuerit
abſolut' a ſuo principatu ⁊ impedit' vſq; ad tpa Ioſue.
aut h' fuit ex culpa principis. aut ſubiectoꝝ. aut ꝑfectõe
moyſi. prima duo dici nõ pñt. q2 princeps ille in beatitu
dine ↄfirmat' peccare nõ poſſet. ⁊ culpa ſubiecti ꝑpl'i fu
it punita ⁊ ꝑ penitẽtiã remiſſa. vt dicit Burg. in additõ
ne vltima circa illud capitulũ. Si igit̃ dicat̃ tertiũ ꝙ tante
perfectõis fuerit moyſes ꝙ null' fuerit ei cuſtos ⁊ coo-
perator vt videt̃ ſentire Burg. h' videt̃ fantaſticũ ⁊ mo-
dicũ fauere fidei xp̃iane. nã nemo ſane mẽtis dicere au
debat xp̃m ñ ꝓcellere moyſen ĩ natura ⁊ grã. ⁊ tñ ꝺ xp̃o
hoĩe ſcriptũ eſt. Angelis ſuis de' mãdauit ꝺ te vt cuſto
diãt ⁊c. vſus eſt eñi xp̃s miniſterio angeloꝝ in multis. nõ
ꝙ indigeret ſ; ꝓpter hierarchicã iſtitutõez. quã declarat
ſanct' dyo. c. iii. angelice hierarchie dicẽs. Equidẽ diuie
luminis diſtributio a deo indita eſt oĩb' hierarchijs an-
gelicis ⁊ humanis ordinatiſſime ſuꝑueniẽs ad cõmuni
candũ oĩb' ꝑſonis hierarchicis. Burg. igit̃ ꝑ hãc fanta-
ſiã excludit ſolũ moyſen ab eccl'iaſtica hierarchia. nec q̃ſ
fidelis audebit dicere eccleſiã ſanctã. min' grã ꝑditã q̃
ſynagogã cũ ſuo moyſe. tñ eccl'iã; totã ⁊ ſingulas ei' ꝑſo
ſm act' hierarchicos angelico miſterio dirigi. purgari
illuminari. ⁊ ꝑfici credim' vt ſancta ſancti dyoniſij tra-
dit autoritas vbi ſupra. Ponit̃ etiã a ſanctis ſanct' mihael
fore princeps eccl'ie trãſlatus a principatu ſynagoge. iõ
q; ſub ĩ noĩe ei' oẽs angelos eccl'ia venerat̃. nec puto fa-
uere fidei noſtre dicere moyſen ductorẽ ſynagoge potio-
rẽ q̃ petrꝝ paſtorẽ eccl'ie. Quot aũt ⁊ q̃b' modis petr' in
regimine eccl'ie ſit direct' adiut' ⁊ cuſtodit' ab angelis
nõ niſi act' apl'oꝝ ignorãs ignorat. Error igit̃ videt̃ ꝙ h'
imaginat̃ Burg. nec motiua ei' ad id valet. ex tertia ẽ ei
expoſitio illi' Ioſue. v. q̃ dicit angelũ tpe moyſi' impedi-
tũ fuiſſe. q2 trãſit' colũne ignis ⁊ nubis fuit miſterio an
gelico. ſi eñi datio leg̃ fuit facta ꝑ angelos ĩ manu medi
atoris. vt dr̃ ad Galat. iij. multo rõnabili' motio colũne et
cetera oĩa q̃ noĩe dñi facta ſunt ꝑ miniſteriũ angeloꝝ fa
cta intelligant̃. dño tñ immutabiliter ꝑſente ⁊ ꝓſidẽte.
Hec eſt ſnĩa beati Greg. vt patet ſupra. correctorio pri-
mo. iij. c. nec allegatũ burg. ex Deut. ꝓbat qd intẽdit. cũ
eñi dr̃. Dñs ſol' dux ei' fuit. dictio excluſiua nõ excludit
eſſentialiter ordinata ordine hierarchico. in q̃ ordie angeli
includunt̃. vt ptz ꝑ beatũ dyoniſiũ vbi. s. ⁊ iõ nõ ſequit̃
tñ hõ currit. igit̃ aĩal nõ currit. ꝓpter ordinẽ eſſentialem
inter hoĩem ⁊ aĩal. Talis aũt ordo eſt inter hierarchiã;
ſuꝑceleſtẽ ⁊ terrenã ex inſtitutõe nõ ex rex formali rõne
q2 ſm act' hierarchicos ſe debito ordine ꝑſupponunt. vñ
dr̃. xij. methaph'. Entia nolũt male diſponi ſm quã opti
mã diſpoſitõez influx' a primo ꝑ media ꝓcedũt ĩ inferi
ora. qd aũt excludit̃ cũ dr̃. Dñs ſol' dux ei' fuit. cõtinuo
ſubiungit̃ ⁊ nõ erat cũ eo de' alien'. ſol' eñi deus ductor
ꝑpl'i extit angelicã ſtaturẽ ſibi ordine eſſentiali ſubordi
natã nequaq; excludit. ſ; poti' includit ſm doctrinã be-
ati Dyo. vbi ſupra. Et ſi q̃s obiecerit dicẽs. De' ad oĩa
ſufficit ſpẽaliter ĩ genere cauſe efficiẽtis. vt ptz ꝑ Procu-
lũ in ꝺ cauſis igit̃ miſteria angeloꝝ in h' ducatu nõ erãt
neceſſaria. Rñdeo. Hec obiectio valet de miſterio hoĩm
ſicẽ ⁊ angeloꝝ igit̃ nec moyſi ducat' fuit neceſſari'. iuxta
allegatũ burg. Deut. Dñs ſol' dux ei' fuit. q̃ rõne eñi di
ctio excluſiua excludit miſteriũ angeli eadẽ rõe ⁊ hoĩs.
Ad aſſumptũ igit̃ autoris de cauſis dico ꝙ de' ſol' ſuf-
ficit ad oĩa ſine medio ſufficiẽtia thearchica. ſ; non hie-
rarchica. ⁊ tñ valet dicere de' ĩmediate ſufficit ad oĩa
potẽtia abſoluta ſ; nõ ordinata. ordinẽ eñi hierarchiã;
de' a principio ↄditionis nature inſtituit vt vult beatus
Dyo. vbi ſupra. ⁊ ſic eas ↄdidit vt eos ordine ſacro ſuos
mot' ꝑfẽ ſinat ſm beatũ Aug. Gubernat eñi de' eccl'ia-
ſticã hierarchiã ꝑ mediũ hierarchie celeſtis. ⁊ inferiora ꝑ
media. ⁊ media ꝑ ſuꝑiora de' regi inſtituit ſua voluntate
cui' cã q̃renda nõ eſt. etſi q̃nq; hmõi ordinẽ potẽtia ſua
abſoluta ſuſpẽdit ⁊ ĩmediate aliq̃ facit huius eſt magna
cã quã tpe moyſi burg. fingẽdo rõnabiliter nõ aſſignat
niſi moyſi ꝑfectionẽ cui' tñ ꝑfectio tanta eſſe nõ potuit
q̃ ↄtra principis glioſiſſimi michaelis. cui' principatũ di-
cit tpe moyſi impeditũ ꝑ ↄñs ei' meritũ. q2 miſterio an
gelice eccl'iaſtice hierarchie angeli' merent̃ vſq; in finem
mũdi aliqd ꝓmiũ accidẽtale. vt habet̃. ij. ſententiarum.

Itẽ in eadẽ digreſſione Burgẽ. notat poſtillatorẽ ex-
ponentẽ h' verbũ dñi ad moyſen. Vocabo nomẽ dñi corã
te. ꝺ vocatõe electoꝝ in noticia diuia exiſtentiũ quã expo
ſitionẽ dicit burg. incõuenientẽ ex trib'. q2 vt dicit ñ cõ-
ſonat lr̃e ⁊ q2 nõ legit̃ moyſen id petiuiſſe. etiã q2 nõ fuiſ
ſet ei oſtẽſum ↄtra autoritatẽ eccl'ie dicẽtis ĩ collecta. De'
cui ſoli cognit' eſt numer' electoꝝ ⁊c. ſ; certe iſte obiecti
ones burg. nihil videnẽ valere. nõ prima. q2 expoſitõ po
ſtillatoris ad intentõez etiã alioꝝ lr̃e bñ ↄſonat. qd ſic pa
tet. nã cũ moyſes petiſſet ſignũ miſeratõis diuie dicẽs.
In q̃ poterim' ſcire grã; apud te inueniſſe ⁊c. ⁊ cũ iã fi-
ducialiter ſubiũgeret. Oſtẽde mihi gloriã tuã. q̃ nõ ſolũ
ↄſiſtit in viſione ꝟbi ſ; etiã relucentiũ in ꝟbo. ideo intel
ligit̃ moyſes petiſſe cognitõez vocatõnis electoꝝ in noti
cia diuia exiſtentiũ. Ad quã petitionẽ ſic intellectã rñdit
de' q̃ ad viſionẽ dei. Oñdam tibi dñe oẽ bonũ. q̃ aũt
ad relucẽtiã in deo ſubdit. Et vocabo vel legã ſm hebra
icã veritatẽ corã te. ſ. exaratũ in noĩe dñi. vt ſupple vide-
re ⁊ cognoſcere poſſis ſignũ miſeratõis qd petis nõ eſſe
ex precedentib' meritis ſed a ſola mea voluntate. Ideo
ſequit̃. Cui volo miſerebor ⁊c. Hec igit̃ expoſitio poſtil-
latoris optime ↄſonat lr̃e ↄtra primã obiectionẽ Burg.
⁊ ipẽ Burg. videt̃ cũ iſta expoſitõe quã improbat poſtea
coincidere cũ dicit ꝙ ſenſus illoꝝ ꝟboꝝ. ⁊ legã corã te in
noĩe dñi. eſt ꝙ moyſi ꝓmitteret de' dare intelligentiã co
rũ q̃ in glorioſa ſpecie trãſeunte repñtabant̃. illa aũt
relucentia ſunt in eſſentia diuia q̃ ipam repñtant. vñ
patet moyſen hec petiſſe ↄtra ſecundã obiectionẽ burg.
Tertia etiã obiectio burgẽ. nihil valet. q2 q̃ impoſſibilis ẽ

petitio vt oſtendaꝛ viſio dei. tā poſſibilis eſt petio viſio-
nis relucentiū in eo. ⁊ ꝙ̄ poſſibilis eſt collatio p̄mi tam
poſſibilis eſt ⁊ ſecūdi. Apud burg. aūt ⁊ alios poſſibilis
ē collatio p̄mi. igiꝛ ⁊ ſecūdi. ſ; ⁊ illud qđ adducit ꝺ col
lecta eccl'ie ſi vɼget. q; ⁊ ſi oſ̄dantꝛ alicui relucētia ī deo
nō optet vt oſ̄dantur
oīa nec numer⁹ oīm.
ideo ſtat aliquē vide
re electionem diuinā
eſſe ex gratia ⁊ videre
aliquam certā gentes
puta iſtriticā ex hmōi
electōe inueniſſe grāȝ
q̄ tn̄ ſi videret nume-
ruȝ electoꝝ oīm qđ ſo
li⁹ dei eſt. iuxta colle-
ctā allegatā. ⁊ videꝛ il
la tertia obiectio ten-
dere ad vnū errorē pa
riſius damnatū. vide
licet ꝙ oīs verbū vi
dēs ⁊ relucentia ī ver
bo videt oīa q̄ ver-
bum error eſt.

Capitulū. XXXIIII.

E deinceps. H
a ꝯſiter poniꝛ re
ſpōſio dn̄i ꝺ re
paratione leg̃. vbi p̄i
mo poniꝛ ad h̄ p̄ma
diſpoſitio. ſcđo legis
repetitio. ibi. Obſua.
⁊ tertio ei⁹ ꝯſcriptio.
ibi. Dixit aūt dn̄s ad
moyſen ſcribe. Circa
p̄mū p̄mittiꝛ diſpo-
ſitio materialis. ſcđo
ſpūalis. ibi. Cumq; de-
ſcendiſſet. Diſpoſitio
autē materialis fuit
dolatio tabularū de q̄
daꝛ dn̄i mandatū cū
diciꝛ.
b Preſcide ait tibi
duas tabulas lapide
as inſtar prioꝝ. i. ſimi
les alijs p̄i⁹ fractis ī
materia ⁊ q̄ntitate. de
q̄ aūt lapide fuerūt ſi
hēꝛ textu. Dicit autē
Ra. ſal. ꝙ fuerūt de la
pide ſaphiri. ⁊ ꝙ dn̄s
oſ̄dit moyſi maſſam
talis lapidis formatā
ꝺ nouo v̄tute diuia ꝺ
q̄ moyſes dolauit du-
as tabulas ⁊ dolatu-
re ſup̄flue fuerūt ſue.
⁊ inde ditat⁹ fuit val
de. ideo dictū eſt. Pre
cide tibi ⁊c̄. In hebreo h̄ꝛ. Dola tibi. i. ad vtilitatē tuam
ſ; iſtud videꝛ ficticiū. q; tm̄ vel plus fuiſſet ditat⁹ ꝺ fra-
gmentis tabulaꝝ p̄i⁹ fractaꝝ. Itē q; Joſeph⁹ nō dicit ꝺ
quo lapide fuerūt q̄ tn̄ lōge fuit ante Ra. ſa. Ideo vide
tur meli⁹ dicendū ꝙ ꝺ h̄ nō habeꝛ certitudo.
c Et ſcribā ſup eas. In primis em̄ tabulis moyſes ni-
hil fecit. in ſecūdis v̄o ip̄e diſpoſuit materiā dolādo vt
viſum eſt. q; ſicut alias fregerat iuſtū fuit ꝙ iſtas dolarꝫ
ſ; dn̄s ſcripſit ibi decē v̄ba.
d Eſto parat⁹ mane. q; talis hoꝛa eſt ꝯuenientioꝛ ad loquendū cū deo.
e Null⁹ aſcēdat tecū. q; alij ñ ſūt digni accedē ad me.

CE de. XXXIIII.

[a] inceps [b] p̄cide ait ti
bi duas tabulas la
pideas inſtar prioꝝ [c] ⁊ ſcri-
bā ſup eas v̄ba q̄ habuerūt
tabule q̄s fregiſti. [d] Eſto pa
rat⁹ mane. vt aſcendas ſta-
tim in mōte ſynai. ſtabiſq;
mecū ſup verticē montis.
[e] Null⁹ aſcēdat tecū. [f] nec vi
deaꝛ q̄ſpiā p totū montē:
boues q̄ȝ ⁊ oues nō paſcāꝛ
ecōtra. [g] Excidit ĝ duas ta
bulas lapideas q̄les antea
fuerāt. ⁊ ꝺ nocte ꝯſurgens
aſcēdit ī montē ſynai ſicut
p̄cepat ei dn̄s: portās ſecū
tabulas. [h] Cūq; deſcēdiſſet
dn̄s p nubem [i] ſtetit moy-
ſes cū eo inuocās nomen
dn̄i. Quo tranſeunte corā
eo [k] ait. Dn̄ator [l] dn̄e [m] deus
[n] miſericoꝛs [o] ⁊ clemēs [p] pati
ens [q] ⁊ multe miſerationis [r]
ac verax [s] q̄ cuſtodis miſeri
cordiaȝ in milia: [t] q̄ aufers
iniquitatem [v] ⁊ ſcelera [x] atq;
peccata: [y] nulluſq; apud te
p ſe innocens eſt [a] q̄ reddis
iniq̄tatem patꝝ filijs ac ne
potib⁹ in tertiā ⁊ quartā p
geniē. [b] Feſtinuſq; moyſes
curuat⁹ ē p̄n⁹ in trā [c] ⁊ ado-
rans [d] ait. Si inueni grāȝ ī
cōſpectu tuo dn̄e: obſecro
vt ĝdiaꝛ nobiſcū. [e] ppl's ei
dure ceruic; ē: [f] vt auferas
iniq̄tates nr̄as atq; pecca-
ta [g] noſq; poſſideas [h] Rn̄dit
dn̄s. Ego inibo pactū vi-
dentib⁹ cūctis: [i] ſigna faciā
q̄ nūq; viſa ſunt ſup terrā:
nec ī vllis gētib⁹. vt cernat
ppl's iſte ī cuius es medio:
op⁹ dn̄i terribile qđ factu-
rus ſum. [k] Obſerua cūcta q̄
hodie mādaui tibi [l] Ego ip
ſe eijciā añ faciē tuā amoꝛ-
reū chananeū ⁊ etheū: phe
rezeū q̄ȝ ⁊ eueū ⁊ iebuſeuȝ.
[m] Caue ne vnq; cū habita-
torib⁹ terre illius iungas
amicitias q̄ ſint tibi in rui
nam [n] ſ; ⁊ aras eoꝝ deſtrue:
confringe ſtatuas: [o] lucoſq;
ſuccide. [p] Noli adoꝛare deū
alienum. [q] Dn̄s zelotes no
mē ei⁹ de⁹ eſt emulatoꝛ. Ne
ineas pactū cū hoīb⁹ illaꝝ
regionū. ne cum fornicati
fuerint cū dijs ſuis ⁊ ado-
rauerint ſimulachꝛa eoꝛuȝ
[q] vocet te quiſpiā vt come-
das de [r] imolatis. [s] Nec vxo
rem ꝺ filiab⁹ eoꝝ accipies
filijs tuis: [t] ne poſtq̄ ip̄e fu
erint fornicate [v] fornicari fa
ciant et filios tuos ī deos
ſuos [x] Deos ꝯflatiles non
facies tibi. Solēnitatē azi
moꝝ cuſtodies. Septē di-
eb⁹ veſceris azimis: ſicut p̄-
cepi tibi ī tpe mēſis nouo-
rum. Menſe em̄ verni tpis
egreſſus es ꝺ egypto. Omē
qđ apit vuluā generis ma
ſculini meū erit. De cūctis
aīantib⁹ tā ꝺ bob⁹ q̄ȝ ꝺ oui
bus meū erit. Primogenitū
aſini redimes oue. Si aūt

f Nec vi. q̄ſpiā p to-
mō. ⁊c̄. ob reuerentiaȝ
deitatis ibi deſcēden-
tis in ſigno viſibili.
g Excidit ĝ ⁊c̄. Exe-
quens mandatū dn̄i
prompte.
h Cūq; deſcēdiſſet.
Hic poniꝛ diſpoſitio
ſpūalis q̄ fuit oratio
moyſi cū diciꝛ.
i Stetit moyſes cuȝ
eo. iuoca. no. dn̄i q̄trā
ſeunte. ſ. in nube glori
oſa eū repſentante.
k Ait dn̄ator. hic ex
p̄miꝛ forma orōnis
cū dr̄. Dn̄ator. ſ. ī ppl'i
gubernatōe.
l Dn̄e. in leg̃ datōe
m Deus. in cult⁹ ve
ri inſtitutione.
n Miſericors. miſe
rijs hoīm cōpatiēdo.
o Et clemēs. offen-
ſas remittēdo.
p Patiēs. emēdatō
nē peccatoꝝ expectā-
q Et multe mi (do.
ſeratōis effect⁹ tue pi
etatis impēdendo.
r Ac verax. i. iuſt⁹.
q; miſcđia ſine iuſti-
cia eſt puſillanimitaſ
⁊ iuſticia ſine miſicoꝛ
dia eſt crudelitas. ⁊ iđ
in oīb⁹ opatōib⁹ diui
nis ſemp ſimꝛ relucēt
v̄itas miſcđia ⁊ iuſti-
cia ſm̄ illud pſ. xxiiij.
Uniuerſe vie dn̄i mi-
ſericordia ⁊ v̄itas. Uꝛ
aliter. Ac verax. iuſtiſ
p̄mia reddendo. ideo
ſubdiꝛ.
s Qui cuſto. mi. in
milia ⁊c̄. reddēdo bo-
na non ſolū opantib⁹
ſ; etiā deſcēdentib⁹ ex
eis abſq; numero.
t Qui aufers iniq̄-
tatē. i. p̄cta cōmiſſa in
p̄mū remittis vere
penitentib⁹.
v Et ſcelera. i. p̄cta ꝯ̄
deū facta. x Abſq; p̄cta q̄ facit hō in ſeip̄m.
y Nulluſq; apud te p ſe innocēs eſt. q; hoīes ꝯtrahūt
p̄ctm̄ originale ⁊ cū h̄ actuale ſaltē veniale ſi p̄ueniant
(ad etatē adultā.
a Qui red. iniq̄. ⁊c̄. h̄ expoſitū ē. ſ. xx. c.
b Feſtinuſq; moy. incur. eſt. exhibēs reuerentiā deo.
c Et adoꝛās. actu interioꝛi ī corde ⁊ etiā oꝛe. iđ ſubdiꝛ.

d Alt ſi inueni grãz ꝛc. licet enĩ dñs iã moyſi ↄceſſiſſet q ipſe eſſet ductor eoꝝ in itinere, timebat tñ ne ſuperueniret impedimentũ ꝓpter peccatũ ꝑpli quẽ ſciebat eſſe pronũ ad malũ. ideo orabat vt iſtud impedimẽtũ nõ ſuperueniret, vñ ſubdit. e Pplˢ enĩ dure ceruicis ẽ, ideo q: tu es miſericors indigemus pñſentia tua. f Vt auferas iniq. nr̃as. pterita remittẽ(do). g Noſq; poſſi(deas). a futuris pſuado. h Rñdit dñs ego inibo pactũ. i. fedꝰ amicitie vobiſcũ. i Signa faciã ꝛc. ſicut poſtea fecit qñ terra dathan et abyron glutiuit et in ſiccatõe iordanis. et i ſubuerſione ciuitatis hiericho ſonantibꝰ tubis. k Obſerua cũcta. Hic ↄſir ponit legis repetitio breuis tñ et p modũ epilogi. cũ dr̃. Obſerua cũcta q̃ hodie man. tibi. repetẽdo q̃ ſupra pcepit a. xx. ca. vſq; ad xxiij. c. licet nõ omnia ſint hic ſcripta iteꝝ. l Ego ipſe eiiciã ꝛc. ſi noĩat hic gergeſeum. q: ille pplˢ receſſit de terra eis pmiſſa ante aduentũ filioꝝ iſrl'. m Caue ne vn. cum ꝛc. q: ex diuina ſnĩa debebãt interfici et ne inducerent pplm iſrl' ad ydolatriã ſi ↄtraherẽt cũ eis amicitiã. n Sꝫ aras eoꝝ deſtrue ꝛc. vt non remaneat memoria ydola(trie). o Lucoſq; ſuc(cide). circa tẽpla ydoloꝝ erãt luci vbi exercebant carnalẽ laſciuiã. p Dñs zelotes ꝛc. h expoſitũ (eſt. ſ. xx. c.) q Vocet te q̃s. vt comedas de imolatis. in veneratõe ydoli. et ſic trahat te ad ydolatriã. r Nec vx. de fi. eoꝝ acci. cuiꝰ cauſa ſubdit. s Ne poſtq̃ fuerint fornicate. p ydolatriã q̃ eſt fornica(tio ſpũalis). t Fornicari faciãt. i. ad ydolatriã ptrabãt. v Deos ↄflatiles. p h etiã intelligunt phiberi ydola p ſculpturã facta vel quocũq; modo. dicũt tñ ↄflatiles. q: de nouo ſibi fecerãt vitulũ ↄflatilẽ. Conſeq̃nter repetit aliq̃ q̃ pertinẽt ad verũ dei cultũ. et primo de ſolẽnitate paſchali dicẽs. Solẽnitatẽ azimoꝝ ꝛc. ſcdo de redemptione primogenitoꝝ cũ dicit. Oĩne qd aperit vuluã ꝛc. tertio de obſeruatõe ſabbati cũ dicit. Sex diebꝰ opaberis ꝛc. q̃rto de ſolẽnitate penthecoſtes cũ dr̃. Solennitatẽ hebdomadaꝝ. quinto de ſolẽnitate tabernaculoꝝ cũ dr̃. Et ſolennitatẽ qñ redeunte anni tpe ꝛc. ſ. in principio ſeptẽbris. ſexto iteꝝ addidit de ſolẽnitate paſcali cũ dr̃. Nõ immolabis ſup fermẽto. Et exponant oĩa iſta ſicut expoſita ſunt ſupra. xxiij. c. et. xxiij. x Dixitq; dñs ad moyſen. Hic ponitur iterate legis conſcriptio cum dicitur.

nec pciũ pro eo dederis occidetur. Primogenitũ filioꝝ tuoꝝ redimes: nec apparebis i ↄſpectu meo vacuus. Sex diebꝰ opaberis die ſeptimo ceſſabis arare et metere. Solẽnitatẽ hebdomadaꝝ facies tibi i primitijs frugũ meſſis tue tritice: et ſolennitatẽ quãdo redeunte anni tpa cuncta conduntur. Tribus tẽporibus anni apparebit omne maſculinũ tuum: in cõſpectu oĩpotentis domini dei iſrael. Cum enĩ tulero gentes a facie tua et dilatauero terminos tuos: nullus inſidiabit̃ terre tue: aſcẽdente te et apparẽte in ↄſpectu domini dei tui ter i anno. Non immolabis ſuper fermento ſanguinẽ hoſtie mee: neq; r̃ſidebit mane de victimis ſolennitatis phaſe. Primitias frugũ terre tue offeres i domo dñi dei tui. Nõ coques hedum in lacte matris ſue. [x] Dixitq; dominꝰ ad moyſen. [y] Scribe tibi verba hec: quibꝰ et tecũ et cũ iſrl' pepigi fedus. [z] Fuit ergo ibi cũ dño moyſes q̃draginta dies et q̃draginta noctes: panẽ nõ comedit et aquã nõ bibit: [a] et ſcripſit in tabulis verba federis decẽ. [b] Cũq; deſcenderet moyſes de monte ſynai tenebat duas tabulas lapideas teſtimonij: [c] et ignorabat q cornuta eſſet facies ſua ex ↄſortio ſmonis dñi. Videntes aũt aaron et filij iſrael cornutã moyſi faciẽ [d] timuerũt prope accedere. [e] Vocatiq; ab eo r̃uerſi ſũt tã aaron q̃ principes ſynagoge. Et poſtq̃ locutus eſt ad eos: venerunt ad eum etiam oĩes filij iſrl'. [f] Quibus precepit cuncta q̃ audierat a dño in mõte ſynai. [g] Impletiſq; ſmonibꝰ poſuit velamen ſuper faciem ſuã. Qui ingreſſus ad dominũ et loquẽs cũ eo: auferebat donec exiret: et tunc loquebatur ad filios iſrael omnia que fuerant ſibi im

y Scribe tibi vba hec. Hoc videt eſſe ↄtrariũ ei q dñs ſupra dixit in principio capituli. Et ſcribã ſup eas. Ad h dicũt aliq̃ q dñs ſcripſit autoritatiue et dictãdo. ſicut auguſtinꝰ dr̃ ſcripſiſſe libꝝ de ciuitate dei vel hmõi. ſꝫ moyſes ſcripſit miſterialit et figurãdo. ſꝫ h nõ videt verũ. q: cum ille tabule eſſent lapidee littere fuerũt ibi figurate p ſculpturã nõ aũt eſt veriſile q moyſes aſcẽdẽs in montẽ ad orandũ dñm et vacãdũ ↄtemplatõi portaret ſecũ inſtrumenta ad ſculpendũ cũ ſonitu et malleatõe. Et ideo dicendũ q dñs illas lr̃as figurauit vt pdictũ eſt. et ideo qd h dr̃ ſcribe. intelligẽdũ eſt q moyſes ſcripſit illa verba non in tabulis lapideis. ſꝫ poſtea i libro. Poteſt etiã aliter dici. ſ. q moyſes manũ ad tabulas appoſuit. Sꝫ dñs tũc lr̃as miraculoſe formauit. ſicut ad impoſitõez manuũ apl'oꝝ dabat ſpũſſanctus. nõ q illa impoſitio in recipiẽtibꝰ ſpũſanctũ aliqd faceret et tũc redit in h qd pdictũ ẽ. ſ. q deꝰ illas lr̃as figurauit. z Fuit ergo ibi cum dño moyſes. xl. dies. alios a pcedentibꝰ. a Et ſcripſit in tabulis. hoc refert ad dñm vt dictũ eſt. Si aũt refert ad moyſen exponendũ eſt modo pdicto imediate. Alit etiã exponũt aliq̃ di. Scripſit. i. ſcriptas a dño recepit. b Cumq; deſcẽderet. Hic ↄſir deſcribit legis iterate pmulgatio vbi pmittit publicantis ↄditio cũ dicit. c Ignorabat q cornuta eſſet facies ſua. erãt enĩ q̃daꝫ radij mire ſplẽdoris pcedẽtes in altũ ad modũ cornuũ q̃s aplˢ vocat gloriã vultꝰ moyſi. ij. ad Cor. iij. vñ i hebreo habet. Et nõ cognouit q cornuta eſſet lux faciei ſue Sꝫ q̃re nõ habuit ante cũ locutus fuiſſet cũ dño diu in monte. Dicũt aliq̃ q nõ habuit tũc ita limpidã cognitionẽ de deo ſicut poſtea. ad qd denotandũ apparuerũt tales radij. Alij dicũt q hoc factũ eſt. vt pplˢ q̃ p ydolatriam peccauerat magis eũ timeret et hẽret in reuerẽtia. Ra. ſal. dicit q h fuit ex h q dñs poſuit manũ ſuã ſup faciẽ eiꝰ, vt hr̃ in fine pcedẽtis capituli. Sequit. d Timuerũt ꝓpe accedẽ. ꝓpt dicti ſplẽdoris reuerẽtiã. e Vocatiq; ab eo reuerſi ſunt. Et reuerentia enĩ receſſerãt. et ex obediẽtia redierũt. f Quibꝰ pcepit. pu(blicando ea q̃ a dño audierat). g Impletiſq; ſermo. velamẽ qñ cognouit faciẽ ſuã cornutã p alioꝝ inſinuatões

b Sꝫ operiebat rurſus ille faciē ſuā ꝛc̄. Jn hebreo hꝫ Et reponebat velamē ſup faciē ſuā donec veniret ad loquendū cū eo. i. cū deo.

Jn. c. xxxiiij. vbi dicit̄ in poſtilla. Preſcinde tibi ꝛc̄.

Additio

c. Onſequenter ait dn̄s moyſi Preſcinde tibi duas tabulas ꝛc̄. i. q̄ deus ſe oſ̄debat iā placatū ꝓplo volēs vt fierent alie due tabule teſtamēti, q̄ ponēde erāt ſub ꝓpiciatorio ⁊ ꝑ ꝯñs tabernaculum

petrata. Qui videbant faciem egredientis moyſi eſſe cornutam: ᵇ ſed operiebat ille rurſus faciem ſuam: ſi quando loquebat̄ ad eos.

erat ſicut prꝰ fuerat diſpoſitū edificandū. ⁊ ſic deꝰ ābularet inter eos ꝑut moyſes petiuerat. Et exponat̄ lr̄a prout in poſtil. vſqꝫ ibi. Nec videat̄ quiſpiā ꝑ totū mōtē ꝛc̄. Ubi attendēdū eſt ꝙ iſta ꝓhibitio nō fuit ſolū facta ob reuerētiā diuinitatꝫ in montē deſcēdentis in ſigno viſibili ꝑut dicit poſtil. q̄ ſepe deꝰ apparuit in ſigno viſibili tā in monte ſynai q̄ꝫ in alijs locis p̄ſente ꝓplo. ⁊ nō fit ſimilis ꝓhibitio niſi ſolū in datione legis ſupra. xix. c. vbi ꝓpls fuit ꝓhibitꝰ ne aſcēderet in montē nec ipm̄ tangerꝫ ſꝫ ꝓhibitio h̄ ꝑ h̄ facta eſt maioris reſtrictionis q̄ꝫ ibi. q̄ ibi ſolū videt̄ ꝓhiberi ne q̄s aſcēderet in montē. nec tāgeret eū. Hic aūt ꝓhibet̄ ne quiſpiā videat̄ ꝑ totū montē. q̄ḋ eſt maiꝰ. Similiter ibi p̄cipiebat̄ aaron aſcendere cū moyſe vt d̄r in lr̄a. hic aūt d̄r. Nullꝰ aſcēdet tecū. Ex q̄bus pꝫ ꝙ iſta deſcēſio dei i ſigno viſibili h̄ tpe facta erat maioris ſolēnitatis q̄ꝫ illa q̄ fuit in datione legis. Cuiꝰ ratio eſt. q̄ ibi ꝓponebant̄ p̄cepta cōmunia toti ꝓplo. hic aūt oſ̄debant̄ moyſi archana dei q̄ alijs nō licebat vt ſic oſ̄derent̄. ⁊ inde eſt ꝙ poſt hāc reuelatōēꝫ in facie moyſi apparuerūt radij miri ſplēdoris. vt pꝫ infra in fine huius capituli. quos tū nō legit̄ habuiſſe in datione legis nec in alijs apparitionibꝫ ſeu collocutōibꝫ cū deo ante h̄ factis. Sequit̄ in lr̄a. Cū deſcēdiſſet. ſ. deꝰ modo p̄dicto. Stetit moyſes cū eo. ſ. deo. fuerat eīm ſibi p̄ceptuꝫ exp̄ſſe. Stabiſqꝫ mecū. ⁊ ſequit̄ in lr̄a. Jnuocās nomē dn̄i. ſcilicet moyſes q̄ inuocabat dn̄m. q. d. Aſſum dn̄e q̄ vocaſti me. Et ſequit̄ in littera ſm̄ tranſlationē noſtram. Qua tranſeunte corā eoꝰ ait dn̄ator dn̄e deus ꝛc̄. que quidem verba exponunt̄ cōmuniter ꝑut in poſtil. ſic. ſ. Cū trāſiſſet dn̄s ante moyſen in nube glorioſa. vt dictū eſt. moyſes ait. ſ. adorādo. Dominator dn̄e deꝰ ꝛc̄. ⁊ ſic cū dicit̄. dominator dn̄e ꝛc̄. exprimit̄ forma oratōis ipſiꝰ moyſi. ſꝫ bene intuēti hebraicā veritatē ⁊ alia p̄cedentia ⁊ ſeq̄ntia q̄ ad intellectū huiꝰ paſſus pertinet. manifeſte patꝫ ꝙ p̄dicta verba nō ſunt moyſi orantis. ſed potius verba dei docentis moyſen vias ſuas, ꝑut ab eo in p̄cedenti capitulo petierat. vnde hec tria nomīa diuina que primo ponunt̄ ſunt indeclinabilia in hebreo ⁊ nō ſunt intelligenda in ſenſu vocatiui caſus q̄ſi moyſes vocaſſet deuꝫ ꝑ illa tria nomīa ipm̄ orando. ſed intelligēda ſunt i ſenſu accuſatiui caſus. ſic vt intelligat̄ deū clamaſſe ſeu legiſſe corā moyſe oīa diuina noīa q̄ hic ꝯtinent̄ tā ſubſtantiua q̄ꝫ adiectiua in quibꝫ vie dn̄i ſupradicte declarant̄. vnde hebraica veritas ſic habet in hoc loco. ⁊ trāſiuit dominus corā eo ⁊ vocauit ſeu clamauit vel legit dn̄e deus verbū eīm q̄ḋ hic ponit̄ q̄ḋlibet iſtoꝝ triū ſignificat indiſtincte. ſ. vocare legere vel clamare. ſicut ſupra cū dicit̄ i p̄cedenti capitulo. Et vocabo in noīe dn̄i corā te q̄ḋlibꝫ illoꝝ triū intelligat̄. vnū eīm ⁊ idē verbuꝫ ponit̄ hic ⁊ ibi. vnde in h̄ q̄ḋ dicit̄. Et tranſiuit dn̄s. implet̄ illud quod promiſerat. Ego trāſire faciā ꝛc̄. in illa eīm ſpecie glioſa trāſeūte añ moyſen repr̄ſētabat̄ deꝰ q̄ eſt ſūmū bonū increatū q̄ḋ h̄ ꝯſignat̄ ꝑ faciē ⁊ ēt bonū creatū a deo in creaturꝭ ꝑ diuinā ꝓuidentiā ꝓcedēs. vtrūqꝫ eīm bonū p̄dictū includebat̄ in h̄ q̄ḋ dixit. Ego trāſire faciā ꝛc̄. vt dictū ē. in h̄ aūt q̄ḋ ſeq̄t̄. Et vocauit ſeu clamauit vel legit dn̄s d̄s ꝛc̄. implet̄ illḋ q̄ḋ deꝰ ꝓmiſerat in p̄ceden. cap. Et vocabo ſeu clamabo vel legā nomē dn̄i ꝛc̄. eadē eīm verba ponūt̄ vtrobiqꝫ niſi q̄ḋ i p̄mo loco illḋ v̄bū q̄ḋ d̄r Uocabo vel legā eſt futuri tp̄is. q̄ h̄ ꝓmittebat eē fiēdū. Jn h̄ aūt loco ponit̄ idē v̄bū p̄teriti tp̄is. q̄ hic adimplebat ꝓmiſſiōēꝫ p̄dictā. in q̄ q̄dem clamatōe ſeu electione diuini noīs deꝰ oſ̄dit moyſi vias ſuas ꝑut ab ipo petierat. Circa q̄ḋ lꝫ tenēduꝫ ſit ꝙ iſta ꝑut ſunt archana dei moyſi tanq̄ꝫ fideliſſimo in tota domo dn̄i fuerit altiori mō ꝯclarata q̄ꝫ nr̄a fragilitas cape poſſit. q̄ tū ſm̄ aplꝫ ad Ro. xv. Quecūqꝫ ſcripta ſunt ad nr̄āꝫ doc. ſcripta ſūt. Jnſiſtendū vt circa ſingl̄a in hac clamatōe ſeu lectōe noīs diuini ꝯtenta ꝑut modulꝰ nr̄e fragilitatꝭ attingere valet: vt idē ſenſus l̄ralis ſaltē planꝰ aliq̄lit̄ elucidetur. Ubi notandū ꝙ i hac clamatōe ſeu lectōe p̄mo ponit̄ nomen ꝓpriū diuinū. ⁊ h̄ cū d̄r Dn̄s. Jn cuiꝰ loco ē in hebreo nomē tetragrāmaton q̄ḋ ꝓp̄ie ſignificat infinitatē diuini eſſe. quā Damaſcenꝰ pelagū ſubſtātie infinite noīat. in q̄ infinitate fundant̄ cetera attributa diuina. ꝑut. ſ. in additōe ſup Exo. iij. c. ar. v. tractant̄. Scḋo vō loco repetit̄ idē nomē ad denotādū oīpotentiā diuinaꝫ q̄ fundat̄ in eē diuio ſm̄ q̄ḋ ē infinitū. ꝑut in p̄dcā addi. ar. vj. hr̄. Per h̄ aūt q̄ḋ ſeq̄t̄ Deus. intelligit̄ q̄ḋ ille dn̄s p̄dictꝰ ſua bonitate pfecta hꝫ ꝓuidentiā vniuerſaleꝫ de rebus. Ubi dyoniſꝰ. iij. c. de diui. noībꝫ. Deus ē q̄ videt oīa ꝓuidētia ⁊ bonitate pfecta. q̄ q̄dē ꝓuidētia p̄cipue ꝯſiſtit in miſeratōibꝫ diuinis erga creaturas. Ubi ipſ. Miſeratōes eius ſr̄ oīa opa eiꝰ. Omnipotētia vō diuina ꝑut eccl̄ia in collecta cantat parcendo maxie ⁊ miſerando māifeſtat̄. ⁊ iō illa q̄ ſequūt̄ que ptinent ad vias dn̄i oſtendas maxie ⁊ p̄cipue tendunt ad miſcꝺiā: in q̄bus tū ſp ſaluat̄ rō iuſticie ſeu veritatis. q̄ḋ ſic pꝫ. per h̄ eīm ꝙ d̄r Miſericors: intelligit̄ deus. ꝑut regit vniuerſum ſm̄ ſuā miſcꝺiam abſolute ſumptā q̄ creatōem rerū includit: in q̄ rō diuie miſcꝺie relucet inq̄ntum res de nō eſſe in eſſe p̄ducit q̄ḋ ſoli deo cōpetit. et eſt primus modꝰ diuie mie erga creaturas in ordine nate. Jn qua quidē miſeratōe ſaluat̄ etiā ratio v̄itatꝭ ſeu iuſticie inq̄ntū ſic deꝰ res in eſſe p̄ducit. ſm̄ q̄ḋ ꝯuenit diuie ſapie et bonitati. ꝑut in p̄ia pte. q. xxi. ar. iiij. in cor. q. Sequitur in lr̄a nr̄a ⁊ clemēs vbi in v̄itate hebraica hr̄. Gratuitus ſeu gratificꝰ. nomē eīm adiectiuū: q̄ḋ in h̄ loco ponit̄ a nullo alio deriuat̄ niſi a noīe gratia gratificāte. ꝑ q̄ḋ intelligit̄ q̄ḋ ſupra naturā quā deus creat. ꝯſiqꝫ infundit ſeu dat grām ſupadditā nature. ⁊ h̄ ſiue itelligat̄ de gr̄a ꝑ quā ꝑticipatio diuie ſiliťudis eſt in creat̄a q̄ d̄r gr̄a gratū faciēs ſiue de alijs gratijs q̄ gratis dant̄ a deo ipſis creaturꝭ. ꝑ vtrāqꝫ eīm deꝰ mouet ſeu gubernat creaturā rōnalē ſm̄ ꝓpoſitū ſue volūtatis. in q̄ etiā ſaluat̄ rō miſericordie ⁊ veritatis mō p̄dicto. Per h̄ aūt q̄ḋ ſeq̄t̄ Patiens. ⁊ in alijs locꝭ longanimꝰ. videt̄ q̄dā effectꝰ intelligendꝰ diuie miſeratōis circa creaturas rōnales delinq̄ntes a via ſalutis. q̄ꝝ defectus ꝯſiqꝫ diſſimulat vt penitentie locꝰ det. Ubi ſap. xi. Diſſimulās peccā hoim ꝓpter pniam. cuiꝰ exemplū hr̄. ſ. Gen. vi. vbi in prima etate diluuio ꝯdēnata deꝰ ꝯceſſit dilatōem pene ꝑ. cxx. ānos vt ſpaciū poſſint hr̄e pnie. in q̄ ſic miſeratio diuia relucet penas differendo. ſic eius iuſticia manifeſtat̄ penas in penitētibꝫ offerendo. ꝑ h̄ aūt q̄ḋ ſequit̄ Et multe miſericordie. intelligitur ꝙ deus multifarie multiſqꝫ modis creaturis rōnabilibꝫ ſuā impendit miſericordiā. Deus

eū qñqꝫ releuat miſerias hoīm nō intuitu meritoꝝ vel
demeritoꝝ.ſꝫ ſolū intuitu tribulatōis ſeu oppſſionis q̄s
patiunt̄.in q̄ videt̄ q̄dāmodo hr̄e ſe erga hoīes ſicut ille
q̄ miſerijs alioꝝ cōpatit̄.vt q̄n d̄r in pſ̄.Vidit cū tribula
rent̄ ⁊c̄.⁊ ſic in multis alijs in q̄bꝫ nulla exprimit̄ ratio q̄
re deꝰ talibꝫ miſeret̄ niſi ſola tribulatio ⁊ afflictio miſe
roꝝ.Qñqꝫ etiā releuat miſerias ſeu defectꝰ hoīm nō in
tuitu meritoꝝ ſeu demeritoꝝ.nec etiā afflictōis ſeu tri
bulatōis.ſꝫ tm̄ ex ſola gratuita diuīa volūtate.cuiꝰ exē
plū hr̄ in Paulo Act.ix.c.d̄ q̄ nulla ratio miſeratōis di
uine ex pte meritoꝝ erga eū aſſignari pt̄.cū nulla meri
ta ī eo pceſſerūt imo demerita.ſicut ipe teſtat̄.i.Tymo.i.
c.Blaſphemus fui ⁊ pſecutor ⁊c̄.nec etiā ex h̄ affligebat̄
ſeu tribulabat̄ ſꝫ potiꝰ alios affligebat ⁊ opprimebat.vt
Act.c.pallegato.id̄ d̄ ſeipo dicebat.i.ad Coꝛ.xv.c.Grā
dei ſum id qd̄ ſum.Ex h̄ eū qd̄ alibi dicit.Quia ignorās
feci in incredulitate mea.ideo miſericordiā ꝯſecutꝰ ſum.
nō habet̄ q̄ deꝰ ex ſuis meritis miſertꝰ eſſet ſui.ſꝫ q̄ ſua
demerita ſi eſſent ſic grauia vt ſi ex certa malicia peccaſ
ſet.Qñqꝫ aūt releuat miſerias ⁊ defectꝰ hoīm intuitu ſūt
aliquibꝫ iuſtis viris ꝯiuncti ne forte eradicarent̄ cū ma
lis.vt pꝫ.s.Gen.xviij.d̄ ſodomitis vbi deꝰ ꝯceſſit abrae
q̄ ſi forte inuenirent̄ ibi decē iuſti q̄ parceret ſeu tolera
ret pc̄ta alioꝝ.Qñqꝫ vo miſeret̄ deꝰ fidelibꝫ petōribꝫ ne
det̄ infidelibꝫ occaſio blaſphemādi ſeu detrahēdi de di
uina oīpotētia.ſicut infra Nū.xiiij.Moyſes depre
cans p pp̄lo quē volebat deꝰ delere ꝓpter peccata eoꝝ di
cebat.Et dicēt.ſ.gentes q̄ nō potuit.ſ.dn̄s introducere
in terrā p qua iurauerat.idcirco occidit eos ī ſolitudīe.
Vn̄ depcationi moyſi deꝰ r̄ndit.Dimiſi.ſm verbū tuū.
idcirco pſ̄.in pluribꝫ locis ad impetrandā diuinā miſe
ricordiā nullā aliā rōnē allegat.Ne forte dicant gentes
vbi eſt deꝰ eoꝝ.⁊ hmōi.Aliqn̄ vo deꝰ ꝓpiciat̄ multitudini
delinquētiū ꝓpter vnū iuſtū q̄ ex zelo iuſticie ⁊ honoris
diuini feruēter inſurgit in vindictam maloꝝ.ſicut infra
Nu.xxv.d̄ phinees legit̄.Auertit irā meā a filijs iſrl̄ ⁊c̄.
Aliqn̄ vo ⁊ freq̄nter deꝰ miſeret̄ hoībꝫ aſpiciēs eoꝝ fra
gilitatē ⁊ pronitatē ad inclinatōes vomitis peccati ſibi
ꝯnaturalis.Vn̄ pſ̄.cū dixiſſet.Quomodo miſeret̄ pater
filioꝝ ⁊c̄.ſubiūgit reddēs rōnem.Quoniā ipe cognoſcit
figmentū noſtꝝ.⁊ q̄ iſti modi miſerēdi ſunt multi.⁊ q̄ſi
nobis innumerabiles.ideo ſummarie ꝯcludit dicēs.Et
multe miſcordie.vn̄ dauid.ij.Reg.xxiiij.c.dicebat.In
cidā in manu dn̄i multe eū ſunt miſeratōnes eius.q.d.
miſeratōes eiꝰ ſunt plures q̄ꝫ nos poſſumꝰ cogitare.hu
ic aūt qd̄ d̄r.Et multe miſericordie ſubiungit̄.⁊ verax.q̄
in oībꝫ pdictis q̄ pertinēt ad diuinā miſericordiā ſaluat̄
ratio diuine veritatis ⁊ iuſticie intuitū ſic miſeret̄ ſm q̄
ꝯuenit diuine ſapiētie ⁊ bonitati.put ī prima pte.q.xxi.
arti.iiij.in cor.q.ſequit̄.Qui cuſtodit miſericordiā ī mi
lia.h̄ eſt q̄ diuina miſericordia tante latitudinis eſt vt
ſe extēdat ad deſcēdentes vſqꝫ ad longiſſimā ſucceſſionē.
q̄ cū dicit̄ mille accipit̄ numerꝰ determinatꝰ p indeter
minato.⁊ h̄ patet infra Leuit.xxvi.vbi dicitur.Memoꝛ
ero pacti mei iacob.⁊ pacti mei yſaac ⁊c̄.⁊ loquit̄ ibi de
tpibꝫ nouiſſimis q̄ ſunt valde diſtantia a tempoꝛibꝫ pa
trum.intelligit̄ tamē talis miſericordia erga illos qui ſi
ponunt obicem ſed confitent̄ peccata ſua.vt ibidem ha
betur.Si eū dicat̄ q̄ iſte modus miſerendi poteſt inclu
di ſub illa clauſula generali que habet̄ īmediate ante ſ.
Et multe miſericordie.⁊ ideo nō opoꝛtebat vt per ſe ſin
gulariter poneretur.Ad hoc dicendū q̄ iſte modus eſt
generalis ſic q̄ compꝛhendit totum ſtatū veteris teſta
menti cui pluries deus miſertus eſt ꝓpter merita patrū
vt patet in autoꝛitate Leui.pallega.⁊ adhuc amplius
compꝛhendit ſtatum noui teſtamenti in quo deꝰ miſer
tus eſt generi humano mittendo filiū ſuū ſaluatoꝛē no
ſtrum ex recoꝛdatōne miſericoꝛdie quā patribꝫ promiſe
rat.vnde virgo glorioſa in cantic.de hac materia dicit.
Recoꝛdatus miſericoꝛdie ſue ſicut locutus eſt ad patres
⁊c̄.ſequit̄.Qui aufers iniquitatē ſcelera atqꝫ peccata.in
quo oſtendit̄ q̄ miſericordia diuina ſe extendit ad om
nes modos peccandi ſiue ſit peccatū per infirmitatem
qd̄ ꝓprie poteſt dici iniq̄tas.q̄ cōmittit̄ ex eo q̄ appetitꝰ
inferioꝛ ſuperat ſuperioꝛem.qd̄ eſt manifeſte cōtra equi
tatem conditionis naturalis humane.ſiue ſit peccatū
ex ꝓpria malicia qd̄ intelligitur p hoc qd̄ dicitur.Et ſce
lera.dictio eū hic poſita in hebraico ſepe ſignificat pec
catum pditionis.extendit ſe etiā ad peccatū p ignoran
tiam cum dicit̄.Atqꝫ peccata.vnde infra Leuit.iiij.Ani
ma que peccauerit per ignorantiā.licet eū dicta tria vo
cabula quādoqꝫ ſumant̄ large vnū pro reliquo ꝓprie ta
men dicta habent pdictas ſignificatōnes iuxta hebrai
cam veritatē.Sequit̄ in littera ſm tranſlationē veram.
Nullumqꝫ innoxiū derelinquens.eadem eū verba po
nunt̄ hic ⁊ Nume.xiiij.vbi de hac materia tractatur.et
eſt ſenſus q̄ licet in pdictis maxime appareat diuia mi
ſericoꝛdia nō tamē totaliter diuina iuſticia diminuitur.
quādoqꝫ eū non totā penā relaxat ſed penam eternam
in tempoꝛalē cōmutat.vt.ij.Reg.⁊ ſic ille cui dimittit
culpam non relinquit̄ totaliter innoxius.quādoqꝫ vero
etiā culpam ⁊ penā relaxat.hoc facit pꝛopter dilectionē
quā tamen ipſe miſericoꝛditer infudit.vt patet de Ma
gdalena Luc.vij.c.Dimittunt̄ ei peccata multa.penas
etiā quādoqꝫ relaxat nō totaliter eas remittendo ſꝫ red
dendo iniquitatē patrum filijs ac nepotibꝫ.vt ſic pene
quorundā alleuientur per penas alioꝝ ab eis deſcendē
tium in quibꝫ anteceſſoꝛes puniunt̄ vſqꝫ ad tot genera
tiones in quibꝫ alij homines vident ſuccedentes ſuos.
⁊ ideo ſubdit.Qui reddit iniquitatē patrū filijs ⁊ nepo
tibus ⁊c̄.In tot eū generatōes cōtingit pgenitoꝛes no
ticiā habere deſcēdentiū.Sequitur.Feſtinuſqꝫ moyſes
curuatus eſt ⁊ adoꝛans ait.Circa qd̄ notandū q̄ cū do
minus moyſi vias ſuas reuelaret modo pdicto nō cur
uatus nec pꝛonus ſed ſtans legit̄ fuiſſe.ſicut dictū fuit
prius.Stetit moyſes corā eo.mos eū erat inter eos au
dire doctrinam ſeu legem diuinam ſtantes.vnde ſupra
xx.c.in datione legis dicit̄.Stetitqꝫ populus.ſimiliter et
Eſdre.viij.c.habet̄ q̄ cum aperuiſſet Eſdras librū domi
ni ad legendū populo ſtetit oīs populus.ſed lectione
ſeu pclamatione diuina finita.per quā moyſes vias do
mini ſibi modo predicto reuelatas didicit ſeu percepit.
merito feſtinus ex feruenti deuotione curuatus eſt in
terram reputans ſe puluerem.ſicut Abraam Gen.xviij.
c.reſpectu tante miſericoꝛdie ſibi reuelate in qua curua
tione non immemoꝛ charitatis proximoꝝ quoꝝ curā habe
bat qui huiuſmodi miſerationibꝫ maxime indigebant
adoꝛans ait.Si inueni gratiā in ꝯſpectu tuo ⁊c̄.⁊ eſt ſen
ſus q̄ licet ꝓpter duriciā populi dixiſſes ſupra Exod.xx
iij.c.Non aſcendā in medio tui.quia populus dure cer
uicis es.ne forte ⁊c̄.tanta tamē eſt excellentia tue miſe
ricordie q̄ te ſolo indigemus ductore vt auferas iniqui
tates noſtras atqꝫ peccata.ad que ſumus maxime pro
ni.non eū angelꝰ poſſet hoc facere.vt ſupra Exo.xxxiij.
c.Noſqꝫ poſſideas.id eſt tanq̄ ꝓpriam hereditatem im
mobiliter nos habeas.vnde licet in pcedenti capitulo
iā fuiſſet ſibi ꝯceſſum q̄ deus gradiret̄ cū eis cū ſibi fuit
reſponſum.Et iſtud verbū qd̄ locutus es faciā.iterū ta
men hocipſum petit ſub alia ratione.ſ.q̄ dure ceruicis
eſt ⁊ auferas ⁊c̄.Et notandū q̄ moyſes non fecit mentio
nem niſi de duobꝫ modis peccandi.ſ.de iniq̄tate ⁊ pec
cato.non aūt de ſcelere licꝫ deꝰ d̄ tribꝫ feceret mentionē

dicẽs. Auferã iniquitatẽ ⁊ ſcelera atq; peccata. qđ ↄcoꝛ
dat p̄dictis. nã cũ ſcelus ꝓprie ſumptũ ſit peccatũ cõmiſ
ſuʒ ex certa malicia vt dictũ eſt. qđ pertinet ad ſummũ
modũ peccandi. moyſes de eo nõ fecit mentionẽ. tũ qꝛ
videref magna audacia. tũ ne populũ videref tante du/
re ceruicis eſtimare vt eũ ad peccatũ ſceleris ꝓnum iu/
dicaſſet. Huic aũt ſentẽtie ſm quã tenef ꝙ illa verba di
uinas miſeratões exprimentia. ſ. cũ dicif. Dominus deꝰ
miſericoꝛs ⁊ clemens ⁊c̃. nõ ſunt verba moyſi orantis. ſʒ
dei notificantis vias ſuas moyſi. cõſonat qđ legif infra
Nume. xiiij. vbi moyſes orans deũ pro populo dicebat.
Magnificef ergo foꝛtitudo dñi ſicut locutus es di. Do/
minus patiens ⁊ multe miſericoꝛdie. auferens iniqui/
tatem pꝛout ibidẽ declarabif. cõſonat etiã p̄dicte ſentẽ/
tie illud pš. vbi dicif. Notas fecit moyſi dñs vias ſuas.
in quo datur intelligi ꝙ ſicut filijs iſrľ deus notificauit
voluntates ſuas. i. volũtates p̄cepti ⁊ ꝓhibitionis. ⁊ h̄ i
lege data per moyſen. precepta eñ ⁊ ꝓhibitiones hmõi
voluntates dei dicunf. vt in pꝛimo ſententiaꝝ diſt. xlv.
c. vij. ſic vias ſuas notificauit moyſi. que aũt ſunt ille vie
ſtatim ſubiũgit dicẽs. Miſeratoꝛ ⁊ miſericoꝛs dñs. lon/
ganimis ⁊ multũ miſericoꝛs, que ſunt verba ſatis cõfoꝛ
mia p̄dictis. Concoꝛdat aũt p̄dicte ſententie ꝙ patriar/
che ſeu ſancti qui fuerunt ante moyſen non dicunf ꝓcla
maſſe miſericoꝛdias domini etiã in caſu in quo multuʒ
videbanf requiri. vt ſupra Geñ. xviij. Cũ abraam inter/
ceſſiſſet ꝓ ſodomitis nõ legitur imploꝛaſſe miſicoꝛdias
diuinas ſed eius iuſticiã dicens. Abſit a te vt rem hanc
facias ⁊ occidas iuſtũ cũ impio. qui iudicas oẽm terraʒ
⁊c̃. in quo manifeſte ꝓclamabat iuſticiã diuinã. nõ aũt
dei miſericoꝛdiã. cuiꝰ ratio videf eſſe. quia hmõi vie do/
mini oſtendentes ipſiꝰ miſerationes prius fuerunt no/
tificati ipi moyſi q̃ꝫ alicui alteri. ⁊ ideo pš. dicit. Notas
fecit, vias ſuas moyſi vt dictũ eſt ſupra. non aũt patribꝫ
ſicut nec etiã nomẽ domini magnũ nõ patribꝫ ſʒ moyſi
fuit notificatũ. vt ſupra Exo. vi. Nomẽ meũ adonai nõ
indicaui eis. poſt moyſen vero multi ſanctoꝝ eiꝰ doctri/
nam ſequentes leguntur imploꝛaſſe diuinas miſeratões
vt patet de Dauid. de Ezechia. ⁊ Daniele. ⁊ multꝫ alijs
Querere aũt rationẽ iſtius differentie foꝛte eſſet ſcrutari
maieſtatẽ. cũ deus diſtribuat dona ⁊ reuelatões ſuas
pꝛout vult. ſed ſalua ſemꝑ ſecretoꝝ reuerẽtia pꝛo modu/
lo fragilitatis noſtre poſſet ratio aſſignari. Pꝛo quo ſciẽ
dum ꝙ miſericoꝛdia videf impoꝛtare aliquid qđ deo nõ
cõpetit. p̄ſertim apud illos q̃ minus bene ſunt exercita
ti de his que de deo dicunf. miſericoꝛdia eñ videtur im
poꝛtare relaxationem iuſticie. non enim dicitur aliquis
miſeri eius cui dat qđ ſibi videf. relaxatio autẽ iuſticie
nullo modo videf deo pertine de quo legitur. Iuſtꝰ do/
minus in omnibꝫ vijs ſuis. ſimiliter rectus ⁊ abſq; vl/
la iniquitate. ⁊ ideo in pꝛimoꝛdijs patrũ iſta non fuerũt
publicata ne ex hoc timoꝛ dei ſeruilis diminueref ꝑ cõ/
fidentiam relaxatõnis iuſticie ⁊ hmõi. ſed tempoꝛe legis
quando tã magnus populꝰ fuit adunatus in cultũ viuꝰ
dei opoꝛtebat iſta publicari. tum vt regimen iſtius po/
puli qđammodo participaret perfectionẽ diuini regimĩs
in quo miſericoꝛdia nõ contra iuſticiam exercetur. ſʒ ali
quid ſupra iuſticiam operatur. vt in pꝛima parte. q. xxi.
arti. iij. in reſpõſione ad. ij. argu. tum quia duricia iſtiꝰ
populi ⁊ eius magna pꝛonitas ad peccandum maxime
indigebat mltitudinẽ miſerationũ diuinaꝝ. ⁊ ꝙ moyſes
de hoc eſſet inſtructus a deo. vt; frequenter ꝑ eis poſſet
miſericoꝛdias domini imploꝛare. ſimiliter ⁊ alij ſancti
q̃ Moyſi in regimine populi ſucceſſerunt. ꝓut patʒ plu/
res in geſtis coꝝ. Sequif in littera. Reſpondit dominꝰ
Ego inibo pactum videntibꝫ cunctis ſigna faciã ⁊c̃. Cir
ca qđ attendendũ ꝙ dominus non reſpondit ad petiti
onẽ factã per moyſen dicentẽ. Obſecro vt gradiaris no/
biſcũ quia iã hoc fuerat ſibi conceſſum. vt dictum eſt
i. p̄cedenti capitulo. ſed ad hoc qđ dixerat moyſes in
petitione ſeu oratõe ſua. Et auferas iniqtates noſtras
noſq; poſſideas. ⁊ eſt ratio ꝙ deꝰ conceſſit moyſi ꝙ non
ſolũ ſe haberet erga populuʒ miſericoꝛdẽ ⁊ piũ ⁊c̃. ꝓut
vie domini explicite requirũt. ſed etiã cũ hoc videntibꝫ
cunctis ſigna faceret que nunq̃ʒ ſunt viſa ſuper terram
per que quidem ſigna terribilia populus deberet retra/
hi a peccato. ⁊ ſic dupliciter deus ſe obtulit adiuuandũ
populum. vno modo auferẽdo iniquitates ⁊c̃. ꝑ loco et
tempoꝛe quas vie domini ſupꝛadicte requirũt. alio mo/
do ad faciendum terribilia in cõſpectu populi vt ab er
roꝛe retraherenf. que aũt ſunt illa ſigna declaratur in po
ſtilla preter vnum de quo pꝛopꝛie agitur in hoc loco. ſ.
ꝙ ex facie moyſi cum deſcendiſſet de monte ꝓcedebant
radij miri ſplendoꝛis in altum ad modũ cornuũ. qđ nõ
legitur de aliquo alio patriarchaꝝ ſeu ꝓphetaꝝ. ⁊ de hoc
videtur intelligendũ qđ ſequif in littera. ſcilicet Vt cer
nat populus in cuius medio eſt opus domini terribile
qđ facturus ſum tecum. ſcilicet in perſona tua. per hoc
autem ſignum ſingulariſſimum quod apoſtolus vocat
gloriam vultus moyſi. ij. Coꝛ. iij. ſignificabaf ſm gloſaʒ
ibidẽ ꝙ moyſes clare videbat id ad qđ illi non poſſent
accedere. nam Eccli. viij. c. Sapientia hominis lucet in
vultu eius. vnde pꝛobabile videtur quod hoc ſingula/
re habuit moyſes per viſionem diuine eſſentie ſm quã
ex lumine anime in faciem vbi maxime noticia viget hu
mana radij illi ſplendidi redundabant. ſi autem teneca
tur ꝙ pꝛotunc non vidit deum. dicendum tamen videf
ꝙ fuit ibidẽ ex conſoꝛtio diuino intantũ diſpoſitus ad
h̄ ꝙ predictum ſignũ miriſſimum in eo appatuit. qđ ad
vtilitatẽ populi ſpiritualem cedebat. ſcilicet ad retracti
onem eoꝛum a peccato. habebant enim eum in maioꝛi
reuerentia ⁊ obedientia. vnde ſequitur. Videntes autẽ
Aaron ⁊ filij iſrael coꝛnutam Moyſi faciem timuerunt
pꝛope accedere.

Replica coꝛrectoꝛij contra Burgenſem.
Item Burgenſis continuans ſuam digreſſionẽ
i circa capitulũ triceſimumquartũ ingreditur con
flictum ad modum yſmaelis, nõ modo ↄtra po
ſtillatoꝛem ſed ⁊ contra omnes. coꝛrũpens noſtrã tran/
ſlationem ⁊ dicens eſſe diuinã clamationem vel relatio
nem in nominatiuo caſu cuʒ dicitur. Dominatoꝛ domi
ne deus miſericoꝛs ⁊ clemens ⁊c̃. cũ tamen ⁊ littera no
ſtra ⁊ omnes catholici expoſitoꝛes dicãt illam eſſe orati
onem moyſi in vocatiuo. quia poſt predicta diuina. ſe/
quitur. Qui cuſtodis miſericoꝛdiam i milia. qui aufers
iniquitatem. nullus apud te per ſe innocẽs eſt ⁊ cetera
que ſequuntur. que omnia ſonant in vocatiuo caſu ⁊ ſe
cunda perſona. non in nominatiuo caſu ⁊ tercia perſo/
na. Et mirandum bene eſt de hoc ſane ꝙ hic nitif decli/
nare nomen domini tetragrãmaton ⁊ dicere ipſum hic
eſſe nominatiui caſus. cũ ſupꝛa circa capitulũ. iij. dixit
ipm ineffabile nõ humane ſed diuine impoſitõnis. nec
concretum nec abſtractum. nec abſolutũ. nec reſpectiuũ
que ibidẽ ſatis late tractanf ⁊ retractanf. ideo hic nõ re
peto dimittẽs hic per Burgenſem dicta tanq̃ʒ ficta ⁊ ali
ena. preſertim quia predicata diuina ſubſtãtialia ſicut
deus ⁊c̃. dicit ſignificare vias domini quas deus moyſi
oſtendit. nam cũ vie domini ſint reſpectiꝰ ad extra ⁊ nõ
niſi quandam ſue virtutis imitationem ſignificãt p̄di/
cata ꝑfectionalia maxime ſubſtãtialia. ſicut burg. dicit
tetragrãmaton vias dñi ſignificare non p̄t. deo eñ non

sunt assignãde vie p q̃s ipse incedat ẜm deitatẽ q̃ vbiq est nisi p extrinsecũ respectũ, vt ille dicant̃ vie dei ĩ qui bus nos oporteat ambulare ꝛ placere deo vt dei im tores ĩ dilectõe ãbulãtes. vt si velim⁹ ad deũ peruenire opꝫ ĩgredi p viã mãdatoꝝ dei. ꝛ he sũt vie q̃s dñs ostẽ dit moysi renouãs ta bulã pceptoꝝ nec ali as vias moyses h pe tijt nisi illas prius da tas reformari q̃tenus ꝓpl'us q̃ p pctm̃ vituli ab ill' vijs declinaue rat ad easdẽ reduceret̃ vñ dic. ostẽde mihi viã tuã. ꝛ rñdit dñs. Faci es mea pcedet te. ẜm beatũ Gre. p faciẽ vn⁹ q̃sq cognoscit̃. p faciẽ igit̃ dei ipi⁹ cognitio denotat̃. q. d. dñs re spõdẽdo moysi. Tu pe tis tibi ostẽdi viã. co gnosce me ꝛ cognoscẽ do dilige. hec ẽ ei via ĩ q̃ vniuersa lex pẽdet ꝛ ꝓphe. s. ĩ cognitõe et dilectõne dei q̃ p faciẽ ipi⁹ designat̃. Confir matões q̃s burg. ad ducit p intentõe sua modicũ valẽt. nõ pri ma d. xxiij. c. Num. qꝛ lr̃aꝫ male ꝛ extorte ex ponit. vide ibi postil. ꝛ male adducit. qꝛ ibi scribit̃. Nõ sic dixisti s; sic iurasti. In tota aũt sacra scriptura nõ repit̃ deuꝫ iurasse illa q̃ ibi sequũt̃. s. dñs de us ꝛc. nec oportuit eum doctrinã viaꝝ suaꝝ iu ramẽto firmare si do ctrina ẽ vt burg. vult Iuramẽta eñi dei so lũ ĩ cõmunicatõibꝫ ꝛ ꝓmissionibꝫ interpo ni ꝯsueuerunt. Nec se cunda ꝯfirmatio est ad ꝓpositũ. Vie enim dñi notificate moysi ꝛ volũtates ei⁹ sunt p cepta data moysi pro ꝓpli directõe. nec mgr̃ sniaꝝ quẽ h allegat. ita exponit hoc ꝟsus ps. Quasi vie dñi sint dñatoꝛ dñs patiẽs ꝛ misericors. s; poti⁹ distiguit ꝟsũ seq̃nte a ꝟsu pcedẽte. nec illud huic snie burg. ꝯcor dat qđ d pr̃ibꝫ añ moysen allegat. q̃si primũ reuelata sit moysi d miscdia ꝛ nulli añ eũ nota. nã a pricipio cayn cũ sciret dei miscdiam d ea desparuit dicẽs. Maior ẽ iniq̃ tas mea q̃ vt veniã merear Gen. iiij. Nũq̃d noe inuenit gr̃aꝫ corã deo. ibidẽ. vj. Nũq̃d effect⁹ miscdie dei fuit p⁹ exercitũ seuerissime iusticie p diluuiũ statuere fedus cũ hoie ꝛ dare signũ federis. vt pꝫ ibidẽ. ix. c. ꝛ ĩ alijs effecti bus miscdie añ tpa moysi erãt notissimi. qꝛ de⁹ multa bo na cõtulit hoibꝫ pter merita. imo vltra ꝛ puniuit citra.

sicq ꝓmissa facta abrae ysaac ꝛ iacob sup miscdia prici pali fuerũt fũdata. nũq̃d ꝛ miscdie ꝛ miseratõis op⁹ ex cellẽtissimũ fuit eductio filioꝝ isrl' d egypto ꝛ ptinentia ad eã. ꝛ cẽtera ĩ Gen. añ moysen nõ ita cois mẽtio fiat de miscdia dei sic ĩ Exo. ꝛ. j. h nõ ẽ iõ. qꝛ miscdia eius fuerit ignota. s; iõ qꝛ cultus vni⁹ dei fuit valde re strict⁹ sic q̃ nõ fuit ni si ĩ vna familia puta ĩ domo abrae post ysa. deinde iacob. tpe aũt moysi qꝛ erat ĩ gente magna euidentioꝛ fa cta ẽ dei miscdia ꝛ ei⁹ effectus ꝛ exercitiũ. qꝛ pctm̃ p⁹ datã legẽ pl⁹ abũdauit vt dic aplĩs iõ miscdia fuit magis necessaria. nec añ pec catũ vituli nomẽ mi sicdie moysi fuit adeo cõe sic post. ꝛ ad illuꝫ intellectũ tendit ratõ burg. quã reddit fina lit̃ post suã extẽsaꝫ di gressionẽ.

Capitulũ. XXXV.

Sit ꝯgregata

Remoto ipe dimẽto qđ su peruenerat in adora tione vituli. h ꝯñt de scribit̃ executio de cõ structõe tabernaculi. ꝛ primo repetit̃ qđ. s. xxv. c. dictũ ẽ d mate rie pparatõe. scđo de artificũ electõne. ibi. Dixitq dñs. tertiõ agi tur de opis executõe ĩ prin. seq̃n. c. Circa pri mũ pmittit̃ repetitio d obseruatõe sabbati ne crederet̃ q̃ ifringi posset ꝓpter op⁹ taber naculi exponat̃ sic. s. xvi. ꝛ. xx. ꝯñt repetũt materie pparatio cũ d̃r. Et ait moyses ꝛc. ꝛ pꝫ expositio d his q̃ dicta sunt. s. xxv. c. ꝛ. c. seq̃n. paucis vbis exceptis q̃ discurrent̃.

Sit cõ XXXV.

gregata omni turba filioꝝ isrł' dixit ad eos. Hec sũt que iussit do minus fieri. Sex diebꝫ fa cietis opus. Septim⁹ di es erit vobis sanctus sab batum ꝛ requies domini. Qui fecerit op⁹ in eo: occi detur. Non succendetis ig nem ĩ omnibus habitacu lis vestris per diem sabba ti. Et ait moyses ad omnẽ cateruam filiorum israel. Iste est sermo quẽ pcepit dominus dicẽs. Separa te apud vos primitias do mino. Omnis voluntarius ꝛ prono animo offerat eas domino. Aurum ꝛ argen tum et es: hyacinthum et purpuram: coccũq bis tin ctum ꝛ byssum pilos capra rum. pellesq arietũ rubri catas ꝛ hyacithinas ligna sethim: et oleum ad lumi naria concinnanda. et vt conficiatur vnguentum et thymiama suauissimũ: la pides onychinos ꝛ gẽmas ad ornatuꝫ suphumeralis ꝛ rationalis. Quisquis ve strum sapiẽs est. veniat et faciat qđ dñs imperauit [b] tabernaculũ. s. ꝛ tectũ eius [c] atq operimẽtũ. anulos ꝛ tabulata cũ vectibꝫ. paxil los ꝛ bases: archam et ve ctes: propiciatorium ꝛ ve lum. qđ ante illud oppãdi tur: mensam cũ vectibus ꝛ vasis ꝛ propositionis pani bus: [d] candelabrũ ad lumi naria sustentãda: vasa illi⁹ ꝛ lucernas ꝛ oleũ ad nutri menta igniũ: altare thymi amatis ꝛ vectes ꝛ oleũ vn ctionis ꝛ thymiama ex aro matibꝫ: tentoriũ ad ostiuꝫ tabernacli: altare holocau sti ꝛ craticulam eius eneaꝫ cum vectibꝫ ꝛ vasis suis la brum ꝛ bases ei⁹: cortinas atrij cum columnis ꝛ basi bus tentoriũ ĩ foribus ve stibuli: paxillos taberna culi atrij cũ funiculis suis [e] vestimenta quorum vsus est in ministerio sanctuarij vestes Aaron pontific ac filioꝝ eius vt sacerdotio fungãtur mihi. Egressaq omnis multitudo filioꝝ israel de conspectu moysi obtulerũt mẽte promptis sima atq deuota primitias domino ad faciẽdũ opus tabernaculi testimonij. q̃c quid ad cultũ et ad vestes sanctas necessariũ erat: vi ri cũ mulieribꝫ pbuerunt [a] armillas [b] ꝛ inaures [c] anulos

b Tabernaculum. s. ꝛ tectum eius. tabernaculũ hic di cuntur parietes tabernaculi que erant de tabulis. tectũ hic dicit̃ operimentũ de cortinis qđ erat immediate su per tabl'as. c Atq opimentũ. s. de sagis ꝛ pellibus. d Candelabrũ ad luminaria sustendanda. nõ erant ibi alia luminaria q̃ lucerne ardẽtes. e Vestimenta q̃ rum vsus est in misterio scẽuarij erant eñi quidã panni in quibꝫ inuoluebant̃ archa testamenti. ꝛ ꝓpiciatoriũ qñ mouebant̃ castra vt hr̃ Nu. iiij. ca. nõ eñi pot h intelligi de vestibꝫ sacerdotũ. aliter esset nugatio. qꝛ de ĩ pis sub dif. Vestes aaron ꝛc. a Armillas. i. torques ẜm hug. (dif. b Et ĩ aures. ornamẽta sũt auriũ. c Anulos digitoꝝ.

d Et dextralia bra-
chioꝝ ꝓpe manū.
e Et mulieres docte
dederūt q̄ neuerāt.i.
filauerāt.⁊ dicit̄ a neo
nes.qđ ſignificat fila
f Dixitq̄ moy. (re.
ſes.Hic ꝯſr agit̄ đ ele
ctione artificū cū đ.
g Ut faciāt opa abie
tarij.i.carpētarij.Abi
es enī eſt gen⁹ ligni.⁊
inde đ abietari⁹ arti
fex opans ī tali ligno
⁊ inde tractū eſt h̄ no
mē ad alios artifices
lignoꝝ.⁊ ſic accipit̄ hic
q2 đ ligno abietis nō
fit mētio in ꝯſtructōe
tabernaculi ſ3 đ lignis
ſethim.
h Et polymitarij.no
mē eſt artificis q̄ p te
xturā varias figuras
opat̄.⁊ đ a polis qđ ē
pluralitas.⁊ mitos qđ
eſt gutta.
i Ac plumarij q̄ ta-
les varietates facit cū
k Et texāt oīa (acu.
ſcilicet q̄ ab alijs ſunt
inuenta.
l Ac noua.queq3 re
periāt.ſapiētia a deo
ſibi collata.Cetera pa
tent ex dictis.xxxi.c.

Cap.XXXVI.
Ecit ĝ beſeleel
f Hic ꝯſr agit̄
de opis execu
tione.iſta t̄ñ executio
non ponit̄ ꝯ totalr̄ eo
dē ordine q̄ ſupra de
ſcriptū eſt op⁹ a moy-
ſe.primo ponit̄ execu
tio opis q̄tū ad ipm
tabernaculū.ſcđo q̄n-
tū ad ea q̄ erant intra
ipſum.xxxvij.c. tertio
q̄tū ad atriū.c.xxxviij
q̄rto q̄tū ad veſtes ſa
cerdotū.xxxix.c. Cir-
ca primū primo oſtē-
dit̄ ꝑpl'i offerēt̄ vltra
neceſſitatē deuotio.ſe
cundo opis executio
ibi.Feceruntq3.⁊ primo
q̄tū ad opimēta ta-
bernaculi de cortinis
⁊ ſagis ⁊ pellib9.ſcđo
quātū ad parietes ta-
bernaculi.ibi.Fecit ⁊
tabulas tabernaculi.
Sequitur.Contra oc-
cidentem vero.qđ aūt
ſequit̄.

m⁊ dextralia.Omne vas au
reū ī donaria dn̄i ſepatū ē.
Si q̄s habebat auꝝ hyacī
thum ⁊ purpurā:coccūq3
bis tinctū:byſſū ⁊ pilos ca
praꝝ:pelles arietū rubrica
tas ⁊ hyacīthinas:argēti
⁊ auri eriſq3 metalla obtu
lerūt dn̄o:lignaq3 ſethim
ī varios vſus.Sꝫ ⁊ mlīe-
res docte q̄ neuerāt dede-
rūt hyacīthū purpurā ac
vermiculū ac byſſū ⁊ pilos
capraꝝ.ſpōte ꝓpria cūcta
tribuētes. Principes vo
obtulerūt lapides onychi-
nos:⁊ gēmas ad ſuphume
rale ⁊ rōnale:aromataq3 et
oleū ad luminaria ꝯcinnā
da ⁊ ad ꝑparādū vnguētū
ac thymiama odoris ſua-
uiſſimi cōponendū.Omēs
viri ⁊ mlīeres mēte deuo-
ta obtulerūt donaria vt fie
rent opa q̄ iuſſerat dn̄s p
manū moyſi.Cūcti filij iſrl'
volūtaria dn̄o dedicauerūt
Dixitq3 moyſes ad filios
iſrl' Ecce vocauit dn̄s ex
noīe beſeleel filiū huri filij
hur de tribu iuda ipleuit-
q3 eū ſpū dei:ſapīa ⁊ itelli
gētia ⁊ ſciētia:⁊ oī doctrīa
ad excogitādū ⁊ faciēdum
op⁹ ī auro ⁊ argēto ⁊ ere et
ferro ſculpēdiſq3 lapidib9
⁊ ope carpētario.Quicq̄d
fabre adinueniri p̄t:dedit
ī corde ei⁹.Ooliab q̄3 filiuꝫ
achiſamech de tribu dan
ambos erudiuit ſapiētia:
gvt faciant opera abietarij
hpolymitarij:iac plumarij
đ hyacītho ⁊ purpura coc-
coq3 bis tincto et byſſo:ket
texāt oīa lac noua queq3
reperiant.

Cap.XXXVI.
aEcit ergo beſeleel
f et ooliab ⁊ omnis
vir ſapiēs:quibus
dedit dn̄s ſapiētiā ⁊ intel-
lectū vt ſcirent fabre opari
q̄ in vſu ſctūarij neceſſaria
ſūt ⁊ q̄ p̄cepit dn̄s.Cunq3
vocaſſꝫ eos moyſes ⁊ oēm
eruditum viꝝ cui dederat
dn̄s ſapiām et q̄ ſpōte ſua
obtulerāt ſe ad faciendum
op⁹ tradidit eis oīa dōaria
filioꝝ iſrl'.Qui cū inſtarēt
opi q̄tidie:mane vota po-
pul⁹ offerebat vn̄ artifices
venire cōpulſi dixerūt moy
ſi.Pl⁹ offert ppl's q̄3 neceſ
ſariū eſt.Juſſit ĝ moyſes
p̄conis voce cantari.Nec
vir nec mlīer quicq3 offerat
vltra ī ope ſctūarij.Sicq3
ceſſatū eſt a muneribꝫ offe
rendis.eo q̄ oblata ſuffice
rent ⁊ ſupabundarent.Fe-
cerūtq3 oēs corde ſapiētes
ad explendū op⁹ taberna-
culi:cortinas decē:đ byſſo
retorta ⁊ hyacintho ⁊ pur-
pura:coccoq3 bis tincto:
ope vario ⁊ arte polymita.
Quaꝝ vna habebat ī lon
gitudine.xxviij.cubitos et
ī latitudīe q̄ttuor:vna mē-
ſura erat oīm cortinaꝝ.Cō
iunxitq3 cortinas quinq3 al
terā alteri.⁊ alias q̄nq3 ſi-
bijnuicē copulauit.Fecit
⁊ anſas hyacinthinas ī ora
cortine vni⁹ ex vtroq3 late
re:⁊ in ora cortine alterius
ſimilit̄ vt contra ſeinuiceꝫ
venirent anſe ⁊ mutuo iū-
gerent̄.Unde et quinqua-
ginta fudit circulos aure-
os q̄ morderēt cortinaꝝ an
ſas ⁊ fieret vnum taberna
culū.Fecit ⁊ ſaga vndeciꝫ
de pilis caprarum ad ope
riendum tectum taberna-
culi.Unum ſagum in lon-
gitudine habebat cubitos
triginta:⁊ in latitudine cu
bitos quattuoꝛ.Uni⁹ men
ſure erāt oīa ſaga.Quo
rum quinq3 iunxit ſeorſuꝫ:
et ſex alia ſeparatim.Fecitq3
anſas quinquaginta ī ora
ſagi vnius:⁊ quīquaginta

o Id eſt ad eā partē
tabernaculi q̄ mare re
ſpicit. nō eſt ī hebꝛeo
p Fecit quoqꝫ vectē
aliū ⁊c. d̄ h̄ vecte non
fecit ſupꝛa mentōnez
iſte eīn erat in latere
oꝛientali tabernaculi
ita ꝙ capita eius erāt
inſerta capitibꝰ duaꝝ
tabulaꝝ q̄ erant iuxta
introitū tabarnaculi
vna in latere aq̄lona-
ri ipiꝰ tabernaculi. et
altera in auſtrali. ⁊ q2
trāſibat p ſpiſſitudinē
ipaꝝ tabulaꝝ. ideo di
cit littera ꝙ trāſibat p
mediaſ tabulaſ ab an
gulo vſqꝫ ad angulū.
ſcilicet ab angulo ꝯiū
gente parietē aquilo-
narem ⁊ oꝛientalē ta-
bernaculi vſqꝫ ad āgu
lum ꝯiungentē parie-
tem auſtralē ⁊ oꝛiēta-
lem eius Cetera expo
nanꝭ ſicut ſunt expo-
ſita ſupꝛa. c. xxvi.

in oꝛa ſagi alteriꝰ vt ſibiīn-
uicē iungerenꝭ et fibulas
eneas q̄nq̄ginta q̄bꝰ necte-
reꝭ tectū: vt vnū palliū ex
oīb ſagis fieret. Fecit ⁊
optoꝛiū tabernaculi d̄ pel-
libꝰ arietū rubricatꝭ. aliud
qꝫ deſup velamē d̄ pellibꝰ
hyacinthinis. Fecit ⁊ tabu
las tabernaculi d̄ lignis ſe
thim ſtātes. Decē cubito-
rum erat lōgitudo tabule
vniꝰ ⁊ vnū ac ſemis cubitū
latitudo c̄tinebat. Bine in
caſtrature erāt p ſingulas
tabulas: vt altera alteri iū
gereꝭ. Sic fecit in oībꝰ ta-
bernaculi tabuliſ. E quibꝰ
viginti ad plagā meridia-
nā erāt ꝯtra auſtꝝ cū q̄dra
ginta baſibꝰ argēteiſ. Due
baſes ſb̄ vna tabula pone-
banꝭ ex vtraqꝫ pte angulo-
rū. vbi incaſtrature lateꝝ ī
angulis terminantur. Ad
plagā q̄ꝫ tabernaculi q̄ re-
ſpicit ad aq̄lonē fecit vigin
ti tabulas cum q̄draginta
baſibꝰ argenteis. duas ba
ſes p ſingulas tabulas. Cō
tra occidētem vo° id eſt ad
eā partē tabnaculi q̄ mare
reſpicit fecit ſex tabulas. ⁊
duas alias p ſinglos angu
los tabnaculi retro q̄ iūcte
erāt a deoꝛſū vſqꝫ ſurſū: et
in vnā cōpagem pariter fe
rebanꝭ. Ita fecit ex vtraqꝫ
pte per angulos vt octo eſ
ſent ſimlꝭ tabule ⁊ haberēt
baſes argēteas ſexdecē: bi
nas. ſ. baſes ſub ſingulꝭ ta-
bulis. Fecit ⁊ vectes de li-
gnis ſethim q̄nqꝫ ad conti
nendas tabulas: vniꝰ late-
ris tabernaculi ⁊ q̄nqꝫ ali-
os ad alteriꝰ lateꝝ coaptā-
das tabulas: et extra hos
q̄nqꝫ alios vectes ad occi-
dentalē plagā tabnaculi ꝯ
mare. Fecit q̄ꝫ vectē aliū
q̄ p medias tabulas ab an
gulo vſqꝫ ad angulū pueni

ret. Ipa āt tabulata deau-
rauit: fuſiſ baſibꝰ eaꝝ argē
teiſ: ⁊ circulos eoꝝ fecit au
reos: p q̄s vectes iduci poſ
ſent q̄s ⁊ ipos lamis aure
is opuit. Fec̄ ⁊ velū d̄ hya-
cintho ⁊ purpura. v̄micl̄o
ac byſſo retoꝛta opere poly
mitario: variū atqꝫ diſtin-
ctū. ⁊ q̄ttuoꝛ colūnas de li
gnis ſethim q̄s cū capitibꝰ
deaurauit: fuſiſ baſibꝰ eaꝝ
argēteis. Fecit ⁊ tētoꝛiū in
itroitu tabnaculi ex hyaci-
tho purpura v̄miculo byſ
ſoqꝫ c̄toꝛta ope plumarij ⁊
colūnas quiqꝫ cū capitibꝰ
ſuis q̄s opuit auro: baſeſqꝫ
eaꝝ fudit eneas q̄s et ope-
ruit auro. .XXXVII.

Fecit āt beſeleel et
archā de lignis ſe-
thim hn̄tez duoſ ⁊
ſemis cubitos ī lōgitudīe
⁊ cubitū ac ſemiſſē ī latitu-
dine: altitudo q̄ꝫ vniꝰ cubi
ti fuit ⁊ dimidij: veſtiuitqꝫ
eā auro puriſſimo intꝰ ⁊ fo-
ris Et fec̄ illi coronā aureā
p gyꝝ ꝯflās q̄ttuoꝛ anulos
aureos p q̄ttuoꝛ āguloſ eiꝰ
duos anulos ī latere vno:
⁊ duos ī altō. Uectes q̄ꝫ fe
cit d̄ ligniſ ſethī q̄s veſtiuit
auro ⁊ q̄s miſit ī anulos q̄
erāt ī lateribꝰ arche ad poꝛ
tandū eā. Fecit ⁊ ꝓpiciato-
riū. i. oꝛaculū d̄ auro mūdiſ
ſimo duoꝝ cubitoꝝ ⁊ dimi
dij ī lōgitudine: ⁊ cubiti ac
ſemis ī latitudīe Duos ec̄
cherubin ex auro ductili
q̄s poſuit ex vtraqꝫ pte ꝓpi
ciatoꝛij cherub vnū ī ſūmi
tate vniꝰ ptis. ⁊ cherub al-
teꝝ ī ſūmitate ptis alteriꝰ.
Duoſ cherubin ī ſingulꝭ ſū
mitatibꝰ ꝓpiciatoꝛij extēdē
tes alaſ ⁊ tegētes ꝓpiciato
rium. ſeqꝫ mutuo et illud
reſpicientes. Fecit ⁊ men-
ſam de lignis ſethim in lō
gitudine duoꝝ cubitoꝝ

Capitulū. XXXVII.
f Fecit aūt beſe-
leel. Hic poni
turꝭ executō o-
peris q̄ꝫtum ad ea q̄
erāt intra tabernacu-
lū. ⁊ pmo illoꝝ que
erāt intra ſanctaſan-
ctoꝝ. ſ. arche ꝓpiciato-
rij ⁊ ipoꝝ cherubin.

b Cherub vnū ī ſū-
mitate vniꝰ partis. ſū
mitas hic accipiꝭ pro
parte ſupioꝛi ſm opi-
nionē Ra. ſal. dicētis
ꝙ cherubin erāt poſi-
ta ſup operculū arche
ꝙ erat ꝓpiciatoꝛiū ſm
ipm. ſm aliā opinio-
nem ſummitas hic ac
cipiꝭ p extremitate q̄
dicit ꝙ cherubin ſu-
ſtentabant extremita
tes ꝓpiciatoꝛij. vt di-
ctum eſt ſupꝛa. xxv. c.
Secūdo poniꝭ execu-
tio q̄ꝫtū ad ea que ex-
tra ſanctūſanctoꝝ cō-
tra velum in illa par-
te templi que ſanctū
vl ſancta nominatur
cū diciꝭ. Fecit ⁊ men-
ſam. Sequiꝭ.

c Contra coronã.i.
imediate ſub corona
vt expoſitũ eſt.ſ.xxv.
c.Cõſequẽter agit̃ de
cãdelabro qđ erat ibi
dẽcum d̃r.Fecit ⁊ can
delabꝛ.ſequit̃.

d Equũ erat opꝰ ſer
calomorũ qđ exponit̃
dupliciter.vno mõ ꝙ
licet aliq̃ calami orirẽ
tur de haſtili inferiꝰ
aliq̃s tñ in parte ſupio
ri eq̃liter aſcẽdebant
Aliter ſic.Equũ erat
⁊c̃.i.vniforme in for‑
ma et figura.Cetera
exponunt̃ ſicut.ſ.ex‑
poſita ſunt.c.xxv.Cõ
ſequẽter agit̃ d̃ altari
thymiamatis cũ dicit̃

e Fecit ⁊ altare ⁊c̃.
qđ altare erat int̃ mẽ‑
ſam ⁊ candelabꝛuʒ.⁊
exponat̃ qđ hic d̃r ſic
ſupra.xxx.c.

Capi.XXXVIII.

f Ecit et altare
holocauſti.h
ꝯſiter ponit̃ executio
opiſ q̃ꝫtũ ad ea q̃ erãt
extra tabernaculũ.et
primo q̃ꝫtũ ad altare
holocauſtoꝝ.ſecundo
q̃ꝫtũ ad labꝛum eneũ
cum dicit̃.

b Fecit ⁊ labꝛũ ene‑
um cũ baſi ſua ⁊c̃.Di
cunt expoſitores nr̃i
cõmuniter ꝙ iſte erãt
mulieres deuote que
veniebant frequenter
ad oſtiuʒ tabernaculi
rõne cultus diuini et
i ſignũ ꝙ nolebãt am
pliꝰ intẽdere ornatui
exteriori obtulerũt ſpe
cula ſua q̃ꝝ capſe erãt
enee.⁊ d̃ illis factũ eſt
vas p̃dictũ Ra.ſal.di
cit.ꝙ h eſt textꝰ verꝰ.

⁊ in latitudine vniꝰ cubiti
q̃ habebat in altitudine cu
bitũ ac ſemiſſem.Circũde
ditq; eã auro mũdiſſimo:⁊
fecit illi labiũ aureũ ꝑ gyꝝ
ipſiq; labio coronã auream
interraſilẽ q̃ttuoꝛ digitoꝝ:
⁊ ſuꝑ eandẽ alterã coronaʒ
aureã.Fudit ⁊ q̃ttuoꝛ cir‑
culos aureos q̃s poſuit in
q̃ttuoꝛ angulis ꝑ ſingulos
pedes mẽſeᵉ ꝯtra coronam
miſitq; ĩ eos vectes vt poſ
ſet menſa portari:ipſos q̃ʒ
vectes fecit d̃ lignis ſethim
⁊ circũdedit eos auro.Et
vaſa ad diuerſos vſus mẽ
ſe:acetabula:phyalas ⁊ cy‑
athos ⁊ thuribula ex auro
puro:in quibꝫ offerẽda ſũt
libamina.Fecit ⁊ candela‑
brũ ductile d̃ auro mũdiſſi
mo.De cuiꝰ vecte:calami
cyphi ſperuleq; ac lilia ꝓ‑
cedebãt ſex ĩ vtroq; latere
Tres calami ex pte vna:⁊
tres ex altera.Tres cyphi
ĩ nucꝭ modũ ꝑ calamos ſin
gulos ſperuleq; ſimul ⁊ lilia
⁊ tres cyphi inſtar nucꝭ in
calamo altero ſperuleq; ſi‑
mul ⁊ lilia ᵈEquũ erat opꝰ
ſex calamoꝝ q̃ ꝓcedebãt de
ſtipite candelabri.In ipſo
ãt vecte erãt q̃ttuoꝛ cyphi
ĩ nucis modũ ſperuleq; ꝑ
ſingulos ⁊ lilia.et ſperule
ſb duobꝫ calamis per loca
tria.q̃ ſimul ſex fiũt calami
ꝓcedẽtes d̃ vecte vno.Et
ſperule igit̃ ⁊ calami ex ip‑
ſo erant vniũſa ductilia ex
auro puriſſimo.Fecit ⁊ lu
cernas ſeptẽ cũ emũctorijſ
ſuis.⁊ vaſa vbi ea q̃ emun
cta ſunt extinguãt̃ d̃ auro
mundiſſimo Talentũ auri
appendebat candelabꝝ cũ
oĩbꝫ vaſis ſuis.ᵉFecit ⁊ al‑
tare thymiamatꝭ d̃ lignis
ſethim ꝑ quadꝝ ſingulos
habẽs cubitos:⁊ in altitu
dine duos:e cuius angu‑
lis ꝓcedebãt cornua:veſti
uitq; illud auro puriſſimo
cũ craticula ac parietibꝫ ⁊
cornibꝫ.Fecitq; ei coronaʒ
aureolã ꝑ gyꝝ ⁊ duos anu‑
los aureos ſb corona ꝑ ſin‑
gula latera.vt mittant̃ in
eos vectes et poſſit altare
portari.Ipſos aũt vectes
fecit d̃ lignis ſethim:⁊ ope
ruit lamis aureis.Cõpoſu
it ⁊ oleũ ad ſctificatõis vn
guentũ ⁊ thymiamata de
aromatibꝫ mũdiſſimiſ ope
pigmẽtarij. XXXVIII.

f ᶠEcit ⁊ altare holo
cauſti de lignis ſe
thim q̃nq; cubitoꝝ
ꝑ q̃dꝝ ⁊ triũ ĩ altitudĩe cu‑
ius cornua d̃ angulꝭ ꝓcede
bant:operuitq; illud lamis
eneis.Et in vſus eiꝰ parauit
ex ere vaſa diuerſa lebeteſ
forcipes :fuſcinulas vnci‑
nos:et ignium receptacula.
Craticulãq; eiꝰ ĩ modũ re‑
tis fecit eneã:⁊ ſbter eã ĩ al
taris medio arulã fuſis q̃t
tuoꝛ anulis ꝑ totidẽ retia‑
culi ſũmitates ad ĩmitten
dos vectes ad portanduʒ.
Quos ⁊ ipſos fecit d̃ lignis
ſethim ⁊ opuit lamis eneiſ
induxitq; ĩ circulos q̃ in la
teribꝫ altarꝭ eminebãt.Ip
ſum aũt altare nõ erat ſo‑
lidũ ſʒ cauũ ex tabulatis ⁊
intꝰ vacuũ ᵇFecit ⁊ labꝛum
eneũ cũ baſi ſua d̃ ſpeculis
mulieꝝ q̃ excubabãt ĩ oſtio
tabnaculi.Fecit ⁊ atriũ in
cuiꝰ auſtrali plaga erãt tẽ‑
toria de byſſo retorta cubi‑
toꝝ centũ:colũne enee vi‑
ginti cũ baſibus ſuis:ᶜca‑
pita columnaꝝ ⁊ tota ope
ris celatura argentea.Et q̃
ad ſeptentrionalẽ plagam
tentoria colũne:baſeſq; et
capita columnaꝝ eiuſdeʒ
mẽſure ⁊ operis ac metal‑
li erãt In ea vo plaga q̃ ad
occidentẽ reſpicit:fuerunt

De ſpeculis mulie
rum excubantiũ vel
circũeuntiũ ad oſtiuʒ
tabernaculi.⁊ ſm pri‑
mã ſignificationẽ ex‑
ponit dicẽs.ꝙ mulie‑
res hebꝛee q̃n pharao
voluit impedire mlti
plicationẽ ppl̃i ꝑ gene
rationẽ opprimẽdo vi
ros laboribꝫ ne vaca‑
rent amplexibꝫ.vxo‑
res eoꝝ cõponebãt ſe
ad ſpecula.vt ꝓuoca‑
rẽt viroſ ſuos ad actũ
mr̃imonij nõ libidĩe
ducte ſʒ plis amore.⁊
ſic ꝑcreauert̃ exercitũ
filioꝝ iſrl̃.quoꝝ princi
pes tribuũ in quibus
qđãmodo ꝯtinebatur
totũ negociũ ppl̃i ꝯſi‑
ſtebant ad oſtiũ taber
naculi.vbi manebant
moyſes ⁊ aarõ ad tra‑
ctandũ cũ eis de ne‑
gocijs ppl̃i.Sm vo ali‑
am ſignificatõeʒ expo
nit d̃ mulieribꝫ deuo‑
tis q̃ manebãt ĩ caſtrꝭ
circa latera ⁊ poſt ter
gum tabernaculi.q̃s
oportebat circuire ve
niẽdo ad oſtiũ ta ber‑
naculi cauſa oblatõis
faciende.Aliter auteʒ
exponũt doctores ali‑
qui ꝙ circa labiũ ene
um erãt ſpecula affi‑
xa.vt ſacerdotes vide
rent maculas abluen
das ⁊ illa ſpecula fue
runt oblata a mulie‑
ribuſ deuotis ⁊ ſic qđ
dicitur.

b Fecit ⁊ labꝝ eneũ
cũ baſi ſua de ſpecu‑
lis mulierum. Hic
accipit̃ facere ꝓ apta‑
re vel ornare.⁊ ſicali‑
q̃n accipit̃ ĩ hebꝛeo.vt
dictum fuit Geneſis
c Capita co (.i.c.
lumnarum)⁊ tota ope
ris celatura argentea

Jn hebreo habet. Uncini colūnarū ⁊ cincture earū argē
to ⁊ eodē mō infra vbi ponunt̃ ↄſilia v̄ba. d Jpſas
colūnas atrij veſtiuit argēto. Jn hebreo h̃r. Capita colū
narū liniuit vl' opuit argēto. ⁊ exponant̃ iſta ſic. ſ. xxvij.
e Hec āt ſt̃ inſtrā. Jn hebr. h̃r. Hi ſunt cōpoſiti vl' nūe
ri. ⁊ vē h̃ meli' dictū
vtꝫ ex lr̃a ſeq̄n. q: no-
minant̃ ⁊ etiā nume-
rāt̃ pōdera metallorū
de q̄bꝰ fc̄a ſūt opa ta
bernacli. f Jn cere.
leuitarū .i. obſequijs
eorū q: ad eos ptine-
bat portare tabulas ta
bernaculi ⁊ baſes et
operimēta ⁊ plā alia.
ſic̄ deponē taberna-
culū i motiōe caſtrorū
⁊ erigere ipm in loco
poſitionis caſtrorū.
g Per manū itha-
mar. i. ſm ordinatōeꝫ
eius ⁊ preceptū.
h Omne aurū. Hic
ponit̃ numer' auri.
i Qd̄ expēſum eſt i
ope tabernaculi. xxix.
talentorū fuit. Jn he-
breo h̃r. xxix. centena-
riorū. Dicit aūt Ra. ſa.
q' centenarius ↄtinet
lx. mnas. mna aūt ſā-
ctuarij duplex erat re
ſpectu cōis. ⁊ ſic cēte
nari' ↄtinebat centū
viginti mnas. ⁊ i mna
xxv. ſiclos. et ſic cēte-
nari' ſanctuarij ↄtine-
bat tria milia ſiclos.
k Oblatū ē aūt ab
his ⁊c. Jn hebreo h̃r
ſic. Argētū aūt nume
ratōis ppl'i fuit centū
centenarij ⁊ mille ſe-
ptingēti ⁊ ſeptuagin-
taq̄nq3 ſicli ad pōdus
ſanctuarij. dimidi' ſi
clus p ſingula capita
oīm trāſeuntiū ad nu
merum a. xx. annis et
ſupra d̄ ſexcentis ⁊ tri
bus milibꝰ ⁊ quingē-
tis quadraginta viriſ
⁊ ſm hoc numeratio
populi nō eſt referen-
da ad nūerū auri p̄di-
cti. ſꝫ mag' ad nūerū ar
genti. cui' rō eſt. q: in
nullo loco inenit̃ ſcri
ptū q' in numeratiōe
ppl'i nūerati ſoluere debeāt vel offerre aliquā q̄titatē au
ri ſꝫ argēti. ſ. q̄libet dimidiū ſiclum vt dictū eſt. ſ. xxx. c.
Et ſi ↄſideret numer' argenti h̄ expſſus correſpondet nume
ro virorū accipiēdo p q̄libet dimidiū ſiclū. vn' eñ cente
nari' valet tria milia ſiclos vt viſum ē. ⁊ p ↄñs centū cē
tenarij valēt trecēta milia ſiclos integros. ⁊ p ↄñs valēt
ſexcēta milia dimidios. Jtē mille ſeptingenti ſeptuagi-
taq̄nq3 integri valēt tria milia q̄ngētos q̄nq̄ginta dimi-
dios. ⁊ ſic h̃r numer' p̄dict' virorū. ſ. ſexcētorū triū miliū ⁊
q̄ngentorū q̄nq̄ginta. l Centū baſes. xl. eñ erāt i late
re aq̄lonari ⁊ tot i auſtrali. ⁊ xvi. in occidentali ſub ta
bulis tabernaculi et
q̄ttuor ſub colūnis in
q̄bꝰ appēdebat veluꝫ
diuidēs ſanctū ⁊ ſan-
ctum ſanctorū.

tentoria cubitorū q̄nq̄gin-
ta: colūne decē cū baſibus
ſuis enee ⁊ capita colūnarū
⁊ tota opis celatura argen
tea. Porro ↄ orientē q̄nq̄
ginta cubitorū parauit ten
toria e q̄bꝰ quindeciꝫ cubi-
tos colūnarū triū cū baſibꝰ
ſuis vnū tenebat lat' et in
parte altera. q: int̃ vtrūq3
introitū tabernaculi fecit:
quindecim eque cubitorū
erāt tētoria. colūneq3 tres
⁊ baſes totidē. Cūcta atrij
tentoria byſſus retorta te-
xuerat. Baſes colūnarū fu-
ere enee: capita aūt earū cū
cūctis celaturis ſuis argē
tea: ſꝫ ⁊ ipas colūnas atrij
veſtiuit argēto. ⁊ in introi-
tu eius ope plumario fecit
tentoriū ex hyacintho: pur
pura: vermiculo ac byſſo
retorta. qd̄ habebat viginti
cubitos in longitudine: al
titudo vo q̄nq3 cubitorū
erat: iuxta mēſurā quā cū-
cta atrij tentoria habebāt.
Colūne aūt in ingreſſu fue
re q̄ttuor cū baſibꝰ eneiſ ca
pitaq3 earū ⁊ celature argē-
tee. Paxillos q̄3 tabnacu-
li ⁊ atrij per gyrū fecit ene-
os.[e] Hec ſunt inſtrumenta
tabernacli teſtimonij que
enumerata ſunt iuxta pre-
ceptum moyſi:[f] in ceremo-
nijs leuitarū[g] p manū itha-
mar filij aaron ſacerdotis:
que beſeleel filius huri filij

hur de tribu iuda dño per
moyſen iubēte cōpleuerat
iūcto ſibi ſocio ooliab filio
achiſamech d̄ tribu dan: q̄
⁊ ipe artifex lignorū egregi'
fuit ⁊ polimitari' atq3 plu-
mari' d̄ hacintho: purpu-
ra: vermiculo ⁊ byſſo.[h] Om-
ne aurū[i] qd̄ expenſum eſt in
opere ſanctuarij ⁊ qd̄ obla
tū eſt in donarijs viginti ⁊
nouē talētorū fuit ⁊ ſeptin-
gentorū triginta ſiclorū. ad
mēſurā ſanctuarij.[k] Oblatū
eſt aūt ab his q̄ trāſierūt ad
numerū a viginti ānis ⁊ ſu
pra de ſexcentis tribꝰ mili
bus ⁊ q̄ngētis quinq̄ginta
armatorū. Fuerunt p̄terea
centū talēta argēti e quibꝰ
ↄflate ſūt baſes ſctūarij ⁊
introitus vbi velū pendet
Centum baſes facte ſunt
d̄ talētis centū ſingulis ta
lētis p baſes ſingulas ſup-
putatis.[l] De mille aūt ſepti-
gentis ⁊ ſeptuagintaq̄nq3 ſi
clis fecit capita columnarū
q̄s ⁊ ipas veſtiuit argento
Eris q̄3 oblata[m] ſūt talēta
ſeptuagintaduo milia: ⁊ q̄-
dringenti ſupra ſicli ex q̄bꝰ
fuſe ſunt baſes in introitu
tabernaculi teſtimonij ⁊ al
tare eneum cum craticula
ſua oīaq3 vaſa que ad vſuꝫ
ei' pertinēt: ⁊ baſes atrij tā
in circūitu q̄3 i ingreſſu ei'
⁊ paxilli tabernaculi atq3
atrij per gyrum.

m De talētis centū.
Jn hebreo h̃r. de cen-
tenarijs centū.
n De mille autē ſe-
ptingētis. Jn hebreo
h̃r. De mille ſeptingē-
tis ſeptuagintaq̄nq3 ſi
clis fecit vncinos co-
lūnarū ⁊ liniuit capita
earū argēto. ⁊ hec videt̃
verior lr̃a. q: h̄ loquit̃
d̄ colūnis atrij q̄ erāt
ſexaginta p circuitū.
Argentū aūt hic enu
meratū nō aſcēdit ad
q̄titatē vni' centena
rij fere de medietate.
Jn q̄libet aūt baſe fu
it vn' centenari' inte
ger vt dictū eſt. ⁊ ſic i
vna ſola baſe pl' fuiſ-
ſet fere in duplo de ar
gento q̄3 in oībꝰ colū-
nis atrij qd̄ videt̃ ab-
ſurdū. ⁊ iō nō videtur
poſſibile q' capita ea-
rū fuerūt argētea nec
ipi veſtiti argēto ſed
vncini tm̄ fuerunt ar
gentei ⁊ capita earū li-
nita vel opta argento
ſicut ſupra expoſitū
ē. xxvij. c. Cetera patēt

Jn c. xxxviij. vbi d̄r
i poſtilla. Fecit labiū
eneū cū baſi ⁊c.

Additio.

Prima expoſi-
v tio que ponit̃
in poſtilla vi-
det̃ verior. q: mag' cō
ſonat littere. tex' eñ
verus in hebreo non
ſic dicit. De ſpeculis
mulierum. vt ſic illa
ſpecula intelligantur
eſſe materia labij ſeu
baſis. ſed dicit ſic. Fe-
cit labium eneum cuꝫ
baſi ſua cum ſpeculis mulierum vel in ſpeculis mulierū
⁊c. ⁊ eſt ſenſus q' fecit labiū eneū cum baſi ſua. vt. ſ. fue
rat ſibi p̄ceptum. ⁊ etiā cum ſpeculis, mulierū circunqua
q3 poſitis ad ornatum. vel fecit labiū eneuꝫ in ſpeculis
mulierū. ſ. ↄtentū. ⁊ ſic non oportet q' li fecit hic accipiat̃
niſi ſm cōmunē ſui ſignificationē ⁊c.

Capitulū .xxxix.

E hyacintho. d Hic ponit̄ executio opis q̄ntū ad vestes sacerdotū. ⁊ primo de suphumerali.

b Inciditq; bracteas. i. laminas tenues vt ex illis possent fieri fila. secūdo de rationali. ibi. Fecit ⁊ rationale. Tertio de tunica hyacinthina. ibi. Fecerūt quoq; tunicam. Quarto d̄ vestibꝰ byssinis. ibi. Fecerūt ⁊ tunicas ⁊ mitras cū coronulis ⁊c. Erant eñ circuli in mitris illis in parte inferiori. qui vocant̄ hic coronule. Quinto de lamina sacra. ibi. Fecerunt ⁊ laminā. Cetera patent ex dictis. s. xxviij. c.

E hya .XXXIX. d cinthino vo ⁊ purpura vermiculo ac bysso fecit vestes quibꝰ indueret̄ aaron qñ ministrabat in sanctis sicut p̄cepit dñs moysi. Fecit igit̄ suphumerale d̄ auro hyacintho ⁊ purpura coccoq; bis tincto et bysso retorta. opere polymitario. b Inciditq; bracteas aureas ⁊ extenuauit in fila vt possent torq̄ri cū priorū colorū subtegmine duasq; oras sibiīnuicē copulatas ī vtroq; latere sūmitatū. ⁊ baltheū ex eisdē coloribꝰ. sicut p̄cepat dñs moysi. Parauit ⁊ duos lapides onychinos astrictos ⁊ inclusos auro. ⁊ sculptos arte gēmaria noībꝰ filiorū isrl̄. Sex noīa ī lapide vno ⁊ sex ī altero. iuxta ordinē natiuitatis eorū. Posuitq; eos ī lateribꝰ superhumeralis in monimentū filiorū israel. sicut p̄ceperat dominus moysi. Fecit ⁊ ratōnale ope polymito iuxta opꝰ superhumeralis: ex auro hyacinthino: purpura: coccoq; bis tincto et bysso retorta: quadrangulum duplex mensure palmi. ⁊ posuit in eo gemmarū ordīes quattuor. In primo versu erat sardius: thopaziꝰ: smaragdis. In secūdo carbunculus: saphirꝰ: iaspis. In tertio liguriꝰ: achates: ametistꝰ. In quarto chrysolitꝰ: onychinus ⁊ berillꝰ circūdati ⁊ inclusi auro ꝑ ordines suos. Ipsiq; lapides duodecim sculpti erāt nominibꝰ duodecim tribuū israel singuli ꝑ noīa singulorū. Fecerūt in rationali ⁊ cathenulas sibiīnuicē coherētes d̄ auro purissimo et duos vncinos totidēq; anulos aureos. Porro anulos posuerunt in vtroq; latere rōnalis ex q̄bꝰ penderent due cathene aureē: q̄s inseruerūt vncinis q̄ in superhumeralis āgulis eminebāt. Hec ⁊ ante et retro ita ꝯueniebāt sibi vt superhumerale ⁊ rōnale mutuo necterēt̄. stricta ad baltheum ⁊ anulis fortiꝰ copulata: q̄s iungebat vitta hyacinthina ne laxa fluerent ⁊ a seinuicē mouerent̄. sicut p̄cepit dñs moysi. Fecerūt q̄z tunicam suphumeralis totā hyacinthinā ⁊ capitiū in supiori parte ꝯtra medium orāq; per gyrū capitij textilē: deorsum aūt ad pedes malapunica ex hyacītho: purpura: vmiculo ac bysso retorta: ⁊ tintinnabula d̄ auro purissimo: q̄ posuerūt inter malogranata ī extrema parte tunice ꝑ gyrum tintinnabulū aūt aureū ⁊ malūpunicū quibus ornatꝰ incedebat pontifex qñ ministerio fungebat̄. sicut p̄cepit dñs moysi. Fecerunt ⁊ tunicas byssinas ope textili. Aaron et filijs eius ⁊ mitras cū coronulis suis ex bysso: feminalia q̄z linea byssina: cingulū vero d̄ bysso retorta: hyacintho: purpura: ac vmiculo distictū arte plumaria sicut p̄cepat dñs moysi. Fecerūt ⁊ laminā sacre veneratōis d̄ auro purissimo: scripserūtq; ī ea ope gemmario scīm dñi ⁊ strinxerūt eā cū mitra vitta hyacīthīa: sic p̄cepat dñs moysi. Perfectū ē igit̄ oīne opꝰ tabnaculi et tecti testimonij. Fecerūtq; filij isrl̄ cuncta q̄ p̄ceperat dñs moysi ⁊ obtulerūt tabernaculū ⁊ tectū ⁊ vniūsaz suppellectilē: anulos: tabulas

Capitulū.XL.
Locutuſq; eſt
l dñs.Poſtq̄ ꝺ
ſcripta eſt ta⸗
bernaculi ↄſtructio.h̄
ↄſtr deſcribit᷑ eius ere
ctio vbi p̄mittit᷑ p̄ce⸗
ptum dñi cū dicitur.
b Mēſe primo.ſ.ſe
cundi anni ab exitu ꝺ
egypto.ſecūdo ponit᷑
executio moyſi cū dr.
Fecitq; moyſes ⁊c.et
primo q̄ntum ad ip̄m
tabernaculū cū dicit᷑.
Collocatū eſt taberna
culū ⁊c.ſecūdo q̄ntum
ad ea q̄ erāt intra ſan⸗
ctū ſanctoꝝ.ibi.
c Poſuit ⁊ teſtimo⸗
niū.i.tabulas q̄ erāt
in teſtimoniū federis
inter deum ⁊ populū.
d Et oraculū deſup.
.i.ꝓpiciatorium.tertio
q̄ntū ad ea q̄ extra ſan
ctū ſanctoꝝ i taberna⸗
culo cum dicit᷑.Poſu⸗
it ⁊ menſam ⁊c.

e Poſuit ⁊ altare au
reū.ſub tecto teſtimo
nij .i.tabernaculi.q꞉
vocabat᷑ teſtimoniū
tabernaculi.
f Contra velum.di
uidens ſanctū ⁊ ſan⸗
ctumſanctoꝝ.⁊ ꝑ hoc
qꝺ dicit Contra velū
⁊ nō intra.patet qꝺ ſu
pradictū eſt.xxx.c.ſ.ꝙ
altare incēſi qꝺ ē idē
qꝺ altare aureum.nō
erat intra ſanctūſan⸗
ctoꝝ.ſ.extra inter mē⸗
ſam ꝓpoſitionis ⁊ can
delabrum.

vectes colūnas ac baſes
opertoriū ꝺ pellibꝫ arietū
rubricatꝫ ⁊ aliud opimētū
de hyacinthinis pellibꝫ:
velū:archā.vectes:ꝓpicia
toriū:mēſa꞉ cū vaſis ſuis.
⁊ ꝓpoſitōis panibꝫ:cande⸗
labꝝ:lucernas et vtenſilia
eaꝝ cū oleo:altare aureū ⁊
vnguentū ⁊ thymiama ex
aromatibꝫ ⁊ tentoriū in in
troitu tabernaculi:altare
eneum.reticulū.vectes.⁊
vaſa ei9 oīa.labrū cū ba⸗
ſi ſua.tētoria atrij ⁊ colum
nas cū baſibꝫ ſuis.tentori
um i introitu atrij.funicu
loſq; illi9 ⁊ paxillos.Nihil
ex vaſis defuit q̄ in miſte⸗
riū tabernaculi ⁊ in tectū
federis iuſſa ſunt fieri.Ve
ſtes quoq; q̄bꝫ ſacerdotes
vtunt᷑ in ſanctuario.Aarō
ſcilicet ⁊ filij ei9.obtulerūt
filij iſrl' ſicut p̄ceperat do⸗
min9.Que poſtq̄ moyſes
cuncta vidit completa be⸗
nedixit eis. .XL.
ᵃLocutuſq; eſt dñs
l ad moyſen dicēs.
ᵇMēſe primo pri⸗
ma die mēſis eriges taber
naculū teſtimonij.⁊ pones
i eo archā dimittēſq; an̄ il
lā velū ⁊ illata mēſa pones
ſup eā q̄ rite precepta ſunt
Candelabrum ſtabit cum
lucernis ſuis.et altare au⸗
reū in q̄ adolet᷑ incenſum:
corā archa teſtimonij Ten
toriū in introitu taberna⸗
culi teſtimonij pones ⁊ an̄
illud altare holocauſti.La
brum inter altare ⁊ taber⸗
naculū qꝺ implebis aqua
Circūdabiſq; atriū tento⸗
rijs et ingreſſum eius.Et
aſſumpto vnctionis oleo:
vnges tabernaculum cū
vaſis ſuis vt ſanctificētur
altare holocauſti ⁊ omnia
vaſa eius:labrum cum ba
ſi ſua.Omnia vnctōnis oleo
conſecrabis vt ſint ſancta
ſanctorum.Applicabiſq;
aaron et filios eius ad fo⸗
res tabernaculi teſtimonij
⁊ lotos aq̄ indues ſanctis
veſtibꝫ vt miniſtrēt mihi.
⁊ vnctio eoꝝ in ſacerdotiū
ſempiternū ꝓficiat.Fecit
q; moyſes oīa q̄ p̄ceperat
dñs.Igit᷑ mēſe primo an⸗
ni ſecūdi.prima die mēſis
collocatum eſt tabernacu⸗
lum.Erexitq; Moyſes il⸗
lud ⁊ poſuit tabulas:ac ba
ſes ⁊ vectes:ſtatuitq; colū
nas et expādit tectum ſup
tabernaculū:impoſito de⸗
ſuper operimēto.ſicut do⸗
minus imperauerat ᶜPo⸗
ſuit et teſtimoniū in archa
ſubditis infra vectibus ᵈet
oraculum deſup.Cunq; in
tuliſſet archam i taberna⸗
culū teſtimonij:appendit
ante eā velū vt expleret do
mini iuſſionem.Poſuit et
mēſam i tabernaculo teſti
monij ad plagā ſeptentrio
nalē extra velū:ordinatis
corā ꝓpoſitionis panibus
ſicut preceperat dñs moy⸗
ſi.Poſuit ⁊ candelabrum
in tabernaculo teſtimonij
e regione menſe in p̄te au⸗
ſtrali:locatis ꝑ ordinē lu⸗
cernis iuxta preceptū do⸗
mini.ᵉPoſuit et altare au⸗
reum ſub tecto teſtimonij
contra ᶠvelū ᵍ⁊ adoleuit ſu⸗
per eo incēſum aromatū:
ſicut iuſſerat dñs moyſi.
Poſuit ⁊ tentoriū in intro
itu tabernaculi teſtimonij
ʰ⁊ altare holocauſti in ve⸗
ſtibulo teſtimonij:ⁱofferēs
in eo holocauſtum ⁊ ſacrifi
cia vt domin9 imparauerat.
ᵏLabꝝ q̄꞉ ſtatuit inter ta⸗
bernaculū teſtimonij ⁊ al⸗
tare implēs illud aq̄:ˡlaue
rūtq; in eo moyſes ⁊ aaron

g Et adoleuit ſuper
eo incenſum.ſ.ipſe et
moyſes.q꞉ faciebant
officiū ſacerdotale q̄
uſq; aaron ⁊ filij eius
eſſent cōſecrati ſm̄ il⸗
los q̄ dicūt ꝙ ↄſecra⸗
tio ſacerdotū nō erat
cōpleta die erectōnis
tabernaculi ſm̄ alios
qui dicunt ꝙ illa dies
fuit dies octaua cōſe
crationis ſue nō ſolū
Moyſes obtulit illo
die.ſ꞉ etiā aaron ⁊ fi⸗
lij eius.vt habet᷑ Le⸗
uit᷑.ix.de his opinio⸗
bus dicet᷑ Num̄.viij.
Conſeq̄nter agit᷑ ꝺ ere
ctione eoꝝ q̄ erant ex⸗
tra꞉ tabernaculum in
atrio.cum dicitur.
h Et altare holocau
ſti i veſtibulo.id eſt i
i Offerēs.ſ.(atrio.
moyſes ⁊ etiā aaron ⁊
filij eius ſm̄ aliquos
ratione dicta.
k Labꝝ quoq; ſtatu⸗
it inter ta.teſti.⁊ altā
re.ſ.holocauſti non tñ
directe inter vtrūq; ſ꞉
aliq̄ntulū a latere.
l Laueruntq; in eo
moyſes et aaron ⁊c.ſ.
qñ fuerūt cōſecrati et
poterant accedere ad
tabernaculū teſtimo⸗
nij.

m Erexit ⁊ atriū.i.
columnas ⁊ cortinas
claudentes atrium ꝑ
gyꝝ tabernaculi.non
tamē equale erat ſpa
cium atrij in circuitu
tabernaculi.quia an⸗
te oſtium tabernacu⸗
li qꝺ erat in parte ori
entali ſpaciū atrij ha⸗
bebat.l.cubitos i qua
drum.in alijs aūt tri
bus partibus habebat
viginti cubitos lati⸗
tudinis excepta ſpiſſi
tudine parietū taber⸗
naculi.

ac filij eius man⁹ ſuas ⁊ pedes cū ingrederenť tectū federis ⁊ accederēt ad altare: ſicut p̄ceperat dn̄s moyſi. [m] Erexit ⁊ atriū per gyrū tabernaculi et altaris ducto ī introitu eius tētorio. [n] Poſtq̄ oīa p̄fecta ſunt op̄uit nubes tabernaculū teſtimonij [o] et glia domini impleuit illud. [p] Nec poterat moyſes ingredi tectū federis nube operiēte omnia: ⁊ maieſtate dn̄i choruſcante, quia cuncta nubes operuerat. Siquando nubes tabernaculū d̄ſerebat p̄ficiſcebanť filij iſrael per turmas ſuas. Si pēdebat deſup: manebāt in eodem loco [q] Nubes quippe domini incubabat per diem tabernaculo [r] ⁊ ignis in nocte videntibus cunctis populis iſrael per cunctas manſiones ſuas.

Explicit liber Exodi.

n Poſtq̄ oīa perfecta ſunt operuit nubes tabernaculum in ſignum diuine acceptatōis ⁊ p̄ſentie ſue.
o Et gloria dn̄i impleuit illud. i. nubes glorioſa q̄ erat ſignū p̄ſentie ei⁹ nō ſolū ſupra tabernaculū ſʒ etiā intra.
p Nec poterat moyſes ingredi. ſ. propter reuerentiā p̄ſentie domini. et habeť ſile. iij. Regū. viij. c. vbi diciť q̄ non poterant ſacerdotes ſtare ⁊ miniſtrare ꝓpter nebulam. non quia obſcuraret eoꝝ aſpectū. ſʒ quia erat diuine p̄ſentie ſignum. vn̄ ibi ſubdiť Impleuerat ḡ gloria domini domū domini. ⁊ ideo nō poterant ibi ſtare ꝓpter dei reuerentiā. ſicut ⁊ moyſi volenti appropinquare ad nubē. dictum eſt. Ne appropies inquit huc. cū autē nubes receſſit de medio tabernaculi ſtans ſupra tabernaculū. ſignum fuit q̄ moyſes tunc non poterat ingredi ad miniſtrandū ſʒ quādo nubes tabernaculum deſerebat. ita q̄ non ſtabat ſupra tabernaculum imediate erat ſignū motionis caſtroꝝ ⁊ ſequebanť nubē. ⁊ vbi q̄ſcebat nubes ibi ponebāt caſtra.
q Nubes quippe domini incubabat per diem. ad refrigerium eſtus ſolis.
r Et ignis in nocte. ad p̄ſtandum beneficiū lucis. vt autē p̄dicta melius intelliganť expſſi in figura ſitum tabernaculi ⁊ atrij ⁊ eoꝝ que erant intra ipſa. prout in plano figurari poſſunt. ſʒ oportet multa ſupplere per imaginationē. Circuli parui in circuitu hui⁹ ſpacij poſiti ſignificant columnas atrij. linee vero p̄cedentes a circulo in circuitum ſignificant cortinas ad columnas pendētes ⁊ atrium claudentes. totū ſpacium autē intra ꝯtentum debet intelligi centū cubitoꝝ longitudinis. ⁊ quinquaginta latitudinis. ⁊ medietas hui⁹ ſpacij ab oriente vſq̄ ad tabernaculū intelligenda eſt quadrata equilatera ſcilicet quinquaginta cubitoꝝ longitudinis ab oriente in occidētem. ⁊ quinquaginta latitudinis ſcilicet ab aq̄lone verſus meridiē ⁊ in h̄ ſpacio ante tabernaculū debʒ ſituari altare holocauſtoꝝ. In alia vero medietate totius ſpacij debet ſituari tabernaculū habens triginta cubitos longitudinis ⁊ decem latitudinis a poſteriori parte tabernaculi vſq̄ ad cortinas atrij verſus occidentem ſpaciū viginti cubitorum latitudinis. ⁊ a latere tabernaculi aquilonari vſq̄ ad cortinas ſpacium viginti cubitorum. ⁊ ſimiliter a latere eius meridionali vſq̄ ad cortinas ſpaciū viginti cubitorum. ⁊ ſic patet q̄ medietas. ſecunda intra cortinas contenti totius ſpacij quinquaginta cubitos habet longitudinis. ⁊ quinquaginta latitudinis. ⁊ defectū pictoris in hoc intellectus ſuppleat inſpectoris. In orientali vero parte tabernaculi ſituandum eſt candelabrum. menſa propoſitionis ⁊ altare incenſi. In occidentali vero parte eius ſituanda eſt archa. duo cherubin. ⁊ ꝓpiciatorium in locis infra deſcriptis.

Poſtilla Nicolai de lyra ſuper Exodū finit.